PHILIPP VANDENBERG

PERGAMENTUL UITAT

www.virtual-project.eu

PHILIPP VANDENBERG

PERGAMENTUL UITAT

editura rao

Descrierea CIP a bibliotecii Naționale a României
VANDENBERG, PHILIPP
Pergamentul uitat / Philipp Vandenberg; trad.: Cornel Stoenescu – București: Editura RAO, 2012

ISBN 978-606-609-146-6

I. Stoenescu, Cornel (trad.)

821.112.2-93-31=135.1

Editura RAO
Grupul Editorial RAO
Str. Turda 117–119, București, ROMÂNIA
www.raobooks.com
www.rao.ro

PHILIPP VANDENBERG
Das vergessene Pergament
Copyright © Verlagsgruppe Lübbe GmbH&Co. KG,
Bergisch Gladbach, 2006
Toate drepturile rezervate

Traducere din limba germană
CORNEL STOENESCU

© Editura RAO, 2007
pentru versiunea în limba română

2012

ISBN 978-606-609-146-6

CUPRINS

Prolog/Urmele diavolului 7

1. *Anno Domini* 1400: o vară rece 16

2. Până la cer și mai sus 77

3. Un pergament gol 114

4. Pădurea Neagră 157

5. Tainele domului 180

6. Loja renegaților 212

7. Cărți, nimic altceva în afară de cărți 258

8. Pentru o zi și o noapte 287

9. Profeția lui messer Liutprand 335

10. În spatele zidurilor de la Montecassino 362

11. Sărutul înghițitorului de flăcări 406

12. O mână plină cu cenușă neagră 439

Notă 472

Prolog/Urmele diavolului

Noaptea, o noapte întunecoasă, plutea peste domul din Strassburg. Naosul principal lipsit de turnuri se înălța spre cer ca prora unei corăbii eșuate. Catedrala mai era încă un uriaș șantier. Din străzile înguste, lătratul câinilor ajungea sporadic până în piața domului. Chiar și mirosul urât al orașului, care în timpul zilei plutea peste vasta piață, părea că a adormit. Era ora șobolanilor. Animalele grase și țepoase ieșeau hămesite din găurile unde stătuseră ascunse și alunecau repede și fără zgomot prin gunoaiele care zăceau din belșug peste tot. Folosind un puț săpat pentru fântână, găsiseră de mult timp o intrare în dom. Dar acolo unde oamenii își căutau mângâierea sufletului nu exista mâncare pentru șobolani.

O jumătate de oră după miezul nopții, un zgomot asemănător unui măcinat neliniști șobolanii. Se făcură nevăzuți prin ascunzișuri pe cât de repede le permiteau trupurile grase. Doar pe ici, pe colo se mai ivea câte o coadă cheală. Zgomotul se apropia și devenea mai puternic. Parcă se freca piatră pe piatră. Urmat de răzuieli, zgârieturi, scurmături – de parcă diavolul se cățăra pe pereți cu ghearele lui ascuțite. Apoi, din nou liniște. Ai fi putut auzi cum se scurgea nisipul pe podea.

Deodată, ca o furtună teribilă ce se apropia, păru că o căruță gonea hurducăind prin încăperea întunecoasă a corului catedralei, apoi se auzi pocnetul gresiei care se spărgea. Pilaștrii fin îmbinați se clătinau ca la un cutremur. Un uriaș nor de praf se împrăștie până în cele mai retrase colțuri. Se făcu

din nou liniște și, după puțin timp, șobolanii se iviră iarăși din găurile lor.

Să mai fi trecut cam o oră, până când zgomotele se auziră din nou, de parcă un invizibil meșter pietrar își făcea de lucru în construcția domului. Sau Lucifer încerca să dărâme domul cu un uriaș drug de fier? Aproape se simțea cum zidăria se punea în mișcare. Și continuă tot așa, până când la răsărit se iviră primi zori. Nici unul dintre cetățenii Strassburgului, mândri tare de catedrala lor, încă nu observase ce se petrecuse în această noapte.

Dimineața devreme, paracliserul porni spre dom. Portalul principal era încuiat, așa cum îl lăsase seara trecută. Când intră în naos, se frecă la ochi. În mijlocul navei bisericii, unde naosul și nava transversală se încrucișau, erau împrăștiate fragmente, părți ale unui bloc din piatră sfărâmat, care se desprinsese din boltă.

Apropiindu-se, paracliserul descoperi pe stânga un pilastru atârnând pe jumătate în aer, deoarece îi dispăruse soclul. Resturi de piatră erau împrăștiate în jur, ca o hrană urât mirositoare lăsată în urmă de un monstru lacom. Paracliserul privea uluit imaginea oferită, incapabil să se miște din loc. În cele din urmă, ca urmărit de Furii, se năpusti strigând în afara catedralei și se puse pe fugă cât îl țineau picioarele spre cabana constructorilor, pentru a relata ceea ce văzuse cu propriii ochi.

Maistrul constructorilor, un artist în meseria lui, vestit peste granițe pentru cunoștințele și pentru exactitatea calculelor sale, nu scoase un cuvânt când văzu ce se petrecuse peste noapte. Prin natura lui devotat mai curând cunoștințelor științifice, fizicii și aritmeticii, respingea orice minune. Dar această dimineață îi punea serios la îndoială convingerile. Doar o minune ar fi putut provoca prăbușirea catedralei. Și, pe când cerceta piatra desprinsă din boltă, chiar i se părea o minune, dar una săvârșită de diavol.

Vestea că diavolul a vrut să dărâme catedrala din Strassburg pentru că ea, o creație a omului, s-ar apropia mai mult de cer decât îi era pe plac necuratului se răspândi ca vântul mai întâi în oraș și curând în întreaga țară. Și imediat s-au anunțat și primii martori oculari, care în acea noapte ar fi dat ochii cu însuși diavolul. Printre ei se număra și un topograf, un bărbat cu frica lui Dumnezeu, dar nu chiar bigot. El susținea că văzuse noaptea o siluetă șchiopătând, cu picioare de cal, care ar fi înconjurat de mai multe ori catedrala, în salturi mari.

De atunci, nici unul dintre locuitorii Strassburgului nu mai cutezase să mai intre în mândra catedrală, până când episcopul Wilhelm nu o stropi în numele Domnului cu apă sfințită, cu un pămătuf din cel mai fin păr de bursuc.

Și, pe când vestea se împrăștia în josul Rinului, pe când zidarii, tăietorii și cioplitorii în piatră cercetau dacă fenomenele de descompunere din domul lor nu puteau să aibă o cauză naturală, ceea ce era de neimaginat, se mai petrecu și în altă parte. La Köln, unde maistrul Arnold voia să ridice un dom după modelul catedralei din Amiens, într-o noapte, s-au mișcat stâlpii în care erau cioplți Maria și apostolul Petru, cărora le era dedicat domul pe jumătate construit. Gemând ca și cum ar fi suferit din cauza propriei greutăți, s-au desprins de pe soclurile lor, s-au rotit ca într-un dans în jurul propriei axe și s-au prăbușit cu capul înainte – nu în același timp, ca la un cutremur, ci de parcă ar fi convenit să o facă unul după altul, în aceeași noapte.

Pietrarilor care, după o noapte furtunoasă, au intrat primii în dom, li s-a înfățișat o priveliște de groază. Brațe, picioare și capete cu acele zâmbete pe care ei le cioplseră în piatră cu mult efort erau răspândite pe podea ca niște măruntaie ieftine, oferite spre vânzare în piața din apropiere. Deși erau cunoscuți pentru tăria lor sufletească, bărbații începură să plângă, cuprinși de o furie neputincioasă. Alții se uitau cu spaimă ca

Satana în persoană să nu se ivească de după vreun stâlp, rânjind viclean, și să le vorbească apoi cu o voce hârâită.

Cercetând mai atent, ei descoperiră în moloz monede din aur valorând cât o mică avere, ceea ce pentru mulți a fost indiciul că diavolul plătește totdeauna cu bani pești. Cu dispreț și scârbă priveau oamenii aurul strălucitor, și nimeni nu îndrăzni să se apropie la mai puțin de zece picioare de aurul dracului.

În sfârșit, sosi episcopul, îmbrăcat doar pe jumătate și în dezordine, de parcă tocmai se smulsese din brațele concubinei. Murmurând rugăciuni în șoaptă – ori blesteme? –, îi îndepărtă pe cei care căscau gura și examină stricăciunile. Când dădu cu ochii de piesele din aur, începu să le adune. Acestea dispăreau una după alta în buzunarele sutanei sale. Alungă cu un gest disprețuitor temerile pietrarilor că ar fi banii diavolului și le spuse că banii sunt bani, că de fapt nu sunt ai diavolului, ci el însuși îi zidise cu exact un an în urmă sub soclul sfântului Petru, pentru a se pune bine cu lumea viitoare.

Desigur că nimeni nu l-a crezut. Doar episcopul era cunoscut pentru avariția lui și nu ar fi fost nimeni surprins dacă ar fi aflat că lua bani de la diavol.

Trei zile mai târziu, negustorii s-au întors pe Rin cu vestea că la Regensburg, unde construcția domului era mai avansată decât oriunde, diavolul își făcuse, de asemenea, apariția. Prin oraș, circulau tot felul de zvonuri. Se spunea că în răstimp cetățenii ocoleau cu mare grijă catedrala din inima Regensburgului. Se temeau să nu îl întâlnească pe necuratul chiar în plină zi. Ba existau și cetățeni care nu mai respirau, crezând că mirosul pestilențial care pusese stăpânire de săptămâni pe străduțele înguste ar fi de fapt răsuflarea diavolului, care le va pătrunde în interior și le va devora sufletul ca o leșie caustică, preparată de alchimiști.

În felul acesta și-au pierdut viața mai mulți cetățeni din Regensburg, toți cu frica lui Dumnezeu, printre care patru maici de la mănăstirea Niedermünster, aflată la o aruncătură

de piatră de catedrală, pentru că au preferat să se sufoce decât să inspire ceea ce Lucifer deja trăsese în pieptul lui.

De atunci, în mănăstirea Niedermünster maicile erau în priveghi continuu, se rugau în cor fără încetare, ziua și noaptea, în speranța că astfel vor alunga din oraș respirația diavolului. Ardeau tămâie într-un cazan găurit atârnat de bolta bisericii lor, pe care îl țineau într-o continuă mișcare de pendul. Emanația de fum a dispozitivului greu de cincizeci de kilograme era atât de puternică, încât pioasele femei erau împiedicate a-și mai citi cărțile cu rugăciuni. Pe câteva dintre acestea respirația diavolului, purificată în acest fel, le-a făcut să își piardă simțurile. Își pierdeau orientarea și rătăceau pe străzile din jur. Altele leșinau, ceea ce pentru multe reprezenta dovada că diavolul intrase și în Niedermünster.

Declanșatoare ale acestei isterii, de care nu erau feriți nici cetățenii așezați, erau bizarele incidente din dom, al căror conținut de adevăr îi punea în încurcătură și pe cronicari, pentru că adevărul se evapora pe măsura creșterii distanței.

Astfel, un negustor de blănuri din Köln ar fi văzut cu ochii lui cum turnul din sud al domului din Regensburg s-a prăbușit, într-o noapte, cu un întreg etaj. Un artist ambulant jura pe viața mamei sale că portalul de vest al catedralei, deși din piatră ca toate portalurile, se topise de parcă fusese făcut din ceară. Cert era că, într-o dimineață, o piatră din soclul portalului dispăruse și nu a mai apărut niciodată. Certă era și dispariția pietrei-cheie din bolta naosului principal. Lipsa acestei pietre ar fi fost în stare să provoace prăbușirea domului. Doar marea pricepere a maistrului și intervenția lui rapidă au împiedicat acest lucru.

Zvonurile s-au intensificat când au fost anunțate incidente asemănătoare la catedralele din Mainz și Praga, la Marienkirche din Danzig și la Frauenkirche din Nürnberg. Chiar și la Reims și Chartres s-au clătinat coloane și stâlpi ai marilor catedrale, s-au prăbușit capiteluri și galerii după ce au fost desprinse din

zidărie de către mâini nevăzute. Călătorii relatau că la Burgos și Toledo, Salisbury și Canterbury au fost îngropați oameni sub mase de piatră, care se prăbușeau în catedrale.

Era vremea predicatorilor, care cutreierau țara scâncind și acuzând, și care stăteau cu mâna întinsă pentru pomană, aducând în fața ochilor poporului valea plângerii. Ostaticii vanității s-ar fi dedat desfrâului și, incontestabil, aici ar fi mâna diavolului. Domnul Dumnezeu îl lăsa în voia lui pentru ca trufia să îl piardă pe om. Misterioasele întâmplări ar fi dovada supărării Atotputernicului Care se dezicea de pompa și luxul marilor catedrale. Era greșit să crezi că domurile apusului ar fi construite pentru veșnicie. Oare evenimentele din ultimul timp nu dovedeau taman contrariul? Și nu se putea surpa în fiecare zi, în fiecare oră, una dintre marile catedrale pe care urinase Lucifer?

Cu discursurile lor înflăcărate, predicatorii nu cruțau nici poporul și nici clerul, nici măcar episcopii nu scăpau. Predicatorul Gelasius tuna și fulgera în umbra domului din Köln împotriva poporului iresponsabil și fără de Dumnezeu, căruia îi stătea gândul numai la putere și bogății. Soțiile orășenilor erau afurisite pentru că purtau veșminte cu trenă, ca păunii. Dacă femeile ar fi avut nevoie de asemenea cozi, Domnul le-ar fi dotat de mult cu astfel de excrescențe. Nu, nici măcar clerul înalt nu era exceptat de astfel de nechibzuințe, pentru că purta încălțăminte galbenă, verde și roșie, de altă culoare pentru fiecare picior.

Dacă popii de rând și călugării, ca să nu mai vorbim de episcopi, își satisfăceau poftele cu femei ușoare, fără a mai face din asta un secret, atunci mai curând erau legați de diavol decât de Atotputernicul. Oricine știa că episcopul prefera sânul concubinei lui în locul făpturii Domnului nostru. Și dacă trei papi își disputau locul pentru a fi primul din lume, și dacă fiecare dintre ei îl blestema pe fiecare din ceilalți doi de parcă ar fi fost eretici, atunci Judecata de apoi nu mai

era departe și nimeni să nu trebuia să se mire dacă diavolul punea stăpânire pe casele Domnului.

Ascultătorii plecau apoi pe furiș, văitându-se și scâncind. Și, dacă vreunul mai arunca o privire plină de teamă spre vârful frontonului domului, ceilalți se târau ca animalele în patru labe și scânceau asemenea copiilor amenințați de tatăl lor cu pedepse teribile. Bărbații cu stare își smulgeau bonetele din catifea de pe cap și călcau în picioare podoabele din pene. Femeile se debarasau pe stradă de imoralele veșminte care le expuneau sânii și de manșetele mânecilor, care atârnau până la pământ. Plebea și cerșetorii, pe care toate acestea nu îi priveau, pentru că *Biblia* le promitea oricum împărăția cerului, se certau pe haine și sfâșiau scumpele veșminte, pentru ca fiecare să se aleagă măcar cu câte o fâșie din ele.

În oraș, domnea agitația și cetățenii bogați baricadau ușile și puneau străji, ca pe vremea holerei și a ciumei. Chiar și în spatele ușilor încuiate tot se străduiau să își înăbușe tusea și strănutul, acestea fiind considerate semne ale diavolului care ieșea din trup. În timpul nopții, se auzeau pașii gărzilor, care patrulau pe străzi, înarmate cu lănci lungi cât un pom. Și mai era ceva care se petrecea doar de Vinerea Mare, înaintea Învierii Domnului: băile publice, cuib al păcatelor, erau goale.

În dimineața următoare, locuitorii Kölnului s-au trezit cu un gust amar în gură. Care se putea datora doar diavolului. Cei mai mulți plecară de acasă mai târziu decât de obicei. Deasupra domului, se roteau păsări mari și negre. În această dimineață, croncănitul lor aducea mai curând cu țipătul copiilor mici neajutorați. Soarele înălțat pe cer lumină portalul principal al catedralei. Părțile laterale ale construcției erau în umbră și păreau amenințătoare și sumbre, oarecum diferite decât în celelalte zile. Chiar și pe pietrarii care își începuseră munca de mult și pe care vântul și vremea proastă nu îi influențau îi treceau fiori, fără un motiv evident.

Însă, unui pietrar îi atrase atenția bărbatul de pe treptele portalului domului. Sprijinit cu spatele de zid, acesta picotea. Nu era ceva deosebit. Străini și meșteșugari ambulanți își petreceau deseori noaptea pe treptele domului. Dar, după o noapte ca aceasta, fiecare străin trezea interesul. Veșmântul lui lung era rupt și aducea cu acea rasă neagră purtată de predicatorul care, în ziua anterioară, făcuse ca în oraș să domnească o atmosferă apocaliptică. Și într-adevăr, apropiindu-se, pietrarul îl recunoscu pe fratele Gelasius, care le vestise ieri locuitorilor Kölnului grabnica sosire a Judecății de Apoi. Mâinile predicatorului tremurau. Privea fix în podea.

La întrebarea pietrarului, dacă el era într-adevăr Gelasius, predicatorul aprobă doar din cap fără să ridice privirea. Pietrarul tocmai voia să plece și să își vadă de treabă, când predicatorul deschise gura pe neașteptate. Dar, în loc de vorbe, din ea țâșni un șuvoi de sânge negru, care îi acoperi ca un torent veșmântul zdrențuit.

Înspăimântat de moarte, pietrarul se trase înapoi, fără să știe ce ar fi trebuit să facă, și privi în jur căutând ajutor. Dar nu era nimeni acolo care să îl ajute. Gelasius arăta cu degetul către gura sa deschisă, scoțând sunete neinteligibile asemenea unui idiot de la azil. Pietrarul înțelese acum ce se petrecuse: predicatorului îi fusese smulsă limba.

Pietrarul îl privi întrebător pe Gelasius. Cine îl mutilase pe predicator într-un mod atât de sălbatic?

Gelasius își îndoi arătătorul care tremura și era mânjit cu sânge și îl puse pe frunte, în stânga și în dreapta. Și, ca să fie sigur că pietrarul îl înțelegea, își duse mâna dreaptă la spate și o mișcă precum s-ar fi mișcat o coadă.

Apoi ridică privirea pentru ultima dată, și în ea se citea groaza.

Pietrarul își făcu repede cruce și fugi înspăimântat. Cum ar fi putut să îi treacă prin cap că, pentru catastrofa care se abătuse asupra orașelor și care băgase groaza în oameni, exista

o explicație atât de simplă, care își avea originea într-o casetă încuiată? Aceasta, precum cutia Pandorei odată deschisă, dezlănțuia zbuciumul în toată țara. Și ea conținea o bucată de hârtie pentru care mulți ar fi fost gata să omoare. În numele Domnului ori fără el.

Dacă pietrarul ar fi știut ce se petrecuse cu doisprezece ani mai devreme, *anno Domini* 1400, atunci ar fi înțeles. Dar așa nu înțelegea nimic. Și nimeni nu putea înțelege. Iar frica este un prost sfătuitor.

Anno Domini 1400: O vară rece

Când i se aproprie sorocul să nască, Afra, fată în casă la administratorul provincial Melchior von Rabenstein, luase un coș cu care de obicei mergea după ciuperci și, cu ultimele puteri se târâse până în pădurea din spatele gospodăriei. Nimeni nu o învățase pe fata cu cosițe lungi ce trebuia făcut la naștere, pentru că sarcina ei rămăsese neobservată până în acea zi. Isteață, ea se pricepuse să ascundă sub veșmintele sărăcăcioase creșterea pântecelui.

La ultima sărbătoare a recoltei, fusese lăsată gravidă de administratorul Melchior pe podeaua acoperită cu fân a hambarului cel mare. Numai când se gândea la cele întâmplate i se făcea rău, de parcă ar fi băut apă împuțită sau ar fi mâncat carne stricată. Îi rămăsese neștearsă în memorie imaginea bătrânului libidinos, cu dinții negri și stricați ca lemnul putrezit, aruncându-se pe ea cu privirea lacomă. Piciorul stâng amputat deasupra genunchiului, înlocuit cu un ciot de lemn, tremura din cauza excitației precum coada unui câine. După ce isprăvise, administratorul o amenințase că o va alunga dacă va scăpa măcar un cuvânt despre cele petrecute.

Și, de rușine, tăcuse. Se spovedise doar preotului, cu speranța iertării păcatului ei. Ceea ce îi adusese o oarecare ușurare, mai întâi pentru că timp de trei luni rostise zilnic de cinci ori „Tatăl nostru" și tot de atâtea ori se rugase Maicii Domnului. Dar când observase că fapta administratorului nu rămăsese fără urmări, fusese cuprinsă de furie și plânsese nopți

în șir. Într-una dintre aceste nopți, își făcuse și planul de a părăsi bastardul în pădure.

Acum, urmându-și instinctul, se ținea cu brațele întinse de un copac, cu picioarele depărtate, în speranța că nedoritul suflet avea să cadă din ea precum vițelul fătat de vacă. Lucru ce îi era cunoscut. Pe trunchiul umed al molidului creșteau ghebe, ciuperci galbene cu lamele pe partea inferioară a pălăriei, care emanau un miros înțepător. Trupul îi era torturat de dureri groaznice și, pentru a-și stăpâni urletul, Afra se mușca de braț. Cu plămânii care îi vibrau, trăgea pe nas mirosul ciupercilor. Pentru o clipă, acesta acționă ca un calmant, până când o mică ființă căzu cu zgomot pe mușchiul moale: un băiat cu păr flocos și negru ca al administratorului, și cu o voce atât de puternică, încât se temu că va fi descoperită.

Afra avea frisoane, tremura de frică și de epuizare și nu mai era în stare să gândească limpede. Planul ei de a-l lovi pe nou-născut cu capul de trunchiul unui arbore, cum făcea cu iepurii de casă, i se evaporase din minte. Ce trebuia să facă? Ca ieșită din minți, își scoase una din cele două rochii cu care era îmbrăcată, o rupse în fâșii și șterse cu ele sângele de pe corpul nou-născutului. Ocazie cu care făcu o ciudată descoperire, căreia la început nu îi dădu atenție, crezând că se înșelase. Dar mai numără o dată, și încă o dată: mâna stângă a copilului avea șase degețele. Afra înlemni. Un semn ceresc! Dar ce însemna acest semn?

Ca în transă, îl înfășură pe nou-născut cu ce mai rămăsese din rochia ruptă, îl puse în coș și, ca să îl ferească de animalele sălbatice, îl atârnă de cea mai joasă ramură a molidului lângă care născuse.

Restul zilei, Afra îl petrecu în grajdul cu animale, pentru a scăpa de privirile slugilor. Voia să fie singură cu gândurile ei și cu înspăimântătoarea întrebare – ce însemna semnul divin: șase degete la o mână? Intenția ei de a ucide pruncul o părăsise de mult.

Afra cunoștea din *Biblie* povestea micului Moise care, abandonat de mama lui, plutise pe Nil în jos până când o prințesă scosese copilul din apă și îi dăduse o educație aleasă. La nici două ore de mers, curgea marele fluviu. Dar cum să transporte neobservată copilul până acolo? Și nu avea nici un obiect care să poată fi folosit drept corăbioară.

Cu gânduri tulburi, la lăsarea serii, se duse în camera slugilor de sub acoperișul casei de paiantă. Degeaba căută să adoarmă, deoarece, cu toate că nașterea o storsese de toate puterile, nu putu să închidă un ochi. Era îngrijorată din cauza pruncului care rămăsese atârnat de o ramură. Cu siguranță că îi era frig în coșul lui, cu siguranță că plângea și atrăgea oameni și animale. Cel mai bine ar fi fost ca Afra să se ridice și să se ducă în întunericul pădurii și să facă ce trebuia făcut; dar i se părea perfid.

În dimineața următoare, așteptă tulburată o ocazie pentru a dispărea neobservată din gospodărie. Reuși să se facă nevăzută abia spre prânz și dădu fuga desculță în pădure, la locul unde căzuse cu o zi mai înainte. Se opri cu respirația tăiată și căută trunchiul unde lăsase agățat copilul. La început, crezu că din cauza tulburării greșise locul. Pentru că acel coș de răchită dispăruse. Afra încercă să se orienteze. Nu era de mirare că evenimentul de ieri o zăpăcise. Tocmai voia să caute în altă direcție, când simți în nări izul penetrant al ciupercilor de pe arbore, și când plecă privirea descoperi pete întunecate de sânge pe mușchiul de pe sol.

În zilele următoare, Afra dădu fuga de mai multe ori în pădure pentru a căuta urme ale copilului ei părăsit. Stăpânei ei îi spunea că se duce după ciuperci. De fiecare dată, găsea bureți galbeni, mânătărci rotofeie și ghebe cât putea duce; dar o urmă, un indiciu asupra a ceea ce se petrecuse cu bebelușul nu a găsit, după cum nu și-a regăsit nici liniștea sufletească.

S-a făcut toamnă, frunzele s-au colorat în roșu și acele coniferelor s-au făcut maro. Precum un burete mușchiul sugea

umezeala rece, drumul prin pădure devenea tot mai dificil și, treptat, Afra și-a pierdut speranța de a mai putea descoperi un semn de viață de la copilul ei.

Au urmat doi ani grei și, dacă timpul vindeca de obicei toate rănile, cu Afra nu s-a întâmplat la fel. De câte ori îl întâlnea pe Melchior, amintirile îi reveneau și ea fugea de câte ori auzea de la distanță zgomotul îndesat al piciorului său de lemn. Și Melchior evita să o întâlnească, cel puțin până în acea zi de septembrie când ea culegea mere din pomul mare aflat în spatele hambarului, mere mici și verzi, pe care vremea răcoroasă și ploioasă nu le mai putea coace. Preocupată de cules, Afra nu îl observă pe administrator apropiindu-se, oprindu-se sub scară și trăgând lacom cu ochiul sub fusta ei. Pe dedesubt, nu purta nimic și se sperie de moarte când remarcă privirea bărbatului.

Fără urmă de rușine, Melchior îi ceru fetei cât se poate de vulgar:

– Dă-te jos, târfă mică!

Afra execută cu frică porunca, dar când libidinosul încercă să o înghesuie și să îi dea rochia jos, se apără violent și îl lovi cu pumnul în față de îi țâșni sângele pe nas ca la înjunghierea porcului, iar amărâta ei rochie se înroși. Se pare că turbatului administrator nu îi prea păsă de împotrivirea ei, căci nu o lăsă în pace, ba dimpotrivă o trânti la pământ, îi ridică rochia în cap și își scoase penisul din pantaloni.

– Dă-i înainte, dă-i înainte! gemu Afra. O să reușești să mă nenorocești și a doua oară, nenorocire care este și a ta!

Pentru o clipă, Melchior se opri, de parcă i-ar fi revenit rațiunea. Afra folosi momentul și izbucni:

– Ultima ta greșeală nu a rămas fără urmări, s-a soldat cu un băiat cu păr tot atât de creț ca al tău!

Melchior o privi nesigur.

– Minți! strigă el în cele din urmă și adăugă: Curvă mică!

Apoi îi dădu drumul, dar nu pentru a se interesa de amănunte, ci pentru a o bălăcări:

– Târfă ordinară, crezi că nu te-am citit? Nu urmărești decât să mă șantajezi! Am să te învăț eu cum să te porți cu administratorul Melchior, vrăjitoare perfidă!

Afra se cutremură. Oricine s-ar fi cutremurat doar când auzea cuvântul „vrăjitoare". Femeile și popii își făceau cruci. Era suficient să fii acuzată că ești vrăjitoare, și nu mai era nevoie de nici o altă dovadă pentru a fi pusă în mișcare o persecutare nemiloasă.

– Vrăjitoareo! repetă administratorul și scuipă pe jos la mare distanță.

După care își puse hainele în ordine și se îndepărtă șchiopătând.

Când Afra se săltă cu greutate, pe obraji îi curgeau lacrimi de furie neputincioasă. Se sprijini disperată cu fruntea de scară și suspină adânc. Dacă administratorul o învinovățea de vrăjitorie, nu mai avea nici o posibilitate de scăpare.

Când lacrimile încetară, Afra se privi. Corsetul îi era ferfeniță, rochia și bluza erau pline de sânge. Pentru a evita întrebările, Afra se cățără până în vârful pomului, unde așteptă să se însereze. După ce răsunară în depărtare clopotele care chemau la slujba de seară, tânăra îndrăzni să coboare din ascunzătoare și să se întoarcă la gospodărie.

În timpul nopții, fu copleșită de gânduri și imagini chinuitoare. De ea se apropiau călăi cu fiare încinse la foc, mașinării din lemn cu roți și dinți așteptau să-i jupoaie trupul tânăr. În această noapte, Afra luă o decizie care avea să îi schimbe viața.

Nimeni nu băgă de seamă când, puțin după miezul nopții, Afra se strecură afară. Evită fiecare scândură din dușumea care scârțâia și, fără să facă vreun zgomot care să o trădeze, reuși să ajungă la scara abruptă care cobora în zigzag din pod. În încăperea unde se aflau hainele slugilor, făcu repede o legătură cu îmbrăcăminte și luă o pereche de pantofi aleși la întâmplare pe întuneric. Desculță, părăsi casa pe ușa din spate.

În curte, fu întâmpinată de ceața umedă și deasă și se îndreptă către hambarul cel mare. Pășea sigură, deși ceața acoperea luna

și stelele. Cunoștea bine drumul. Ajunsă la intrarea de lângă poarta cea mare, Afra trase zăvorul și deschise ușa. Până acum nu remarcase niciodată că această ușă, când era deschisă, scotea sunete ca o pisică bătrână călcată pe coadă. Scârțâitul ușii o sperie de moarte și, când unul dintre cei șase câini ai stăpânului începu să latre, înlemni de groază. Inima îi bătea să-i iasă din piept și rămase nemișcată. Ca prin minune, dulăul se opri din lătrat. Se pare că nu atrăsese atenția nimănui.

Afra voia să ajungă în partea din spate a hambarului, unde podeaua era acoperită cu scânduri pentru a se evita umezeala. Acolo, sub ultima scândură, ascunsese Afra ce avea mai de preț și, în același timp, singurul lucru al ei. Deși era întuneric beznă, fata găsi ascunzătoarea pe pipăite, călcă apoi cu piciorul gol pe un șoarece ori pe un șobolan care țâșni chițăind, ridică scândura și scoase o casetă plată înfășurată în pânză de sac. Pentru ea, era lucrul cel mai de preț din lume. Atentă să nu facă nici un zgomot, Afra părăsi gospodăria administratorului, care fusese căminul ei de la vârsta de 12 ani.

Absența ei avea să fie descoperită dimineață, dar Afra era sigură că nimeni nu o va căuta. În urmă cu trei ani, când bătrâna Gunhilda nu se mai întorsese de la munca câmpului, nimeni nu se interesase de ea și fusese doar o întâmplare că un vânător de-al administratorului îi găsise cadavrul atârnând de un tei. Se spânzurase.

După o oră de mers pe întuneric, ceața se ridică și Afra, aflată la marginea pădurii dinspre vest, încercă să se orienteze. De fapt, nici ea nu știa încotro să se îndrepte. Doar să fie departe, departe de administratorul Melchior. Tremurând, se opri și ascultă în noapte.

De undeva venea un zgomot ciudat, parcă aducea cu răsuflarea șuierătoare a unui copil mic. Mergând mai departe, dădu de un pârâu care curgea tumultuos la marginea pădurii. Din apa lui se ridica o răceală ca de gheață și, cu toate că fugara trăsese adânc aer în piept, respira sacadat. Era epuizată.

Picioarele goale o dureau. Și totuși, nu îndrăznea să încalțe prețioșii pantofi pe care îi pusese în legătură.

La poalele unei sălcii noduroase, chiar lângă apă, Afra se lăsă la pământ. Își trase picioarele sub ea și își ridică mai mult mânecile. Și, în timp ce privea în gol, începu să se întrebe dacă nu cumva decizia ei de a fugi nu fusese prematură.

Sigur că Melchior von Rabenstein era o lepădătură scârboasă și cine știe ce i-ar mai fi făcut; dar ceea ce i-ar mai fi făcut ar fi fost mai rău decât să sufere de foame și de frig în pădure? Nu avea ce să mănânce, nu avea un acoperiș deasupra capului, nu știa nici măcar unde era și încotro voia să se îndrepte. Dar să sfârșească pe rug, ca o vrăjitoare? Afra scoase din legătură o pelerină largă din stofă groasă. Se acoperi cu ea și încercă să se odihnească.

La somn nici nu se gândea. O frământau prea multe. Când, după o noapte nesfârșită, deschise ochii, pârâul susura la picioarele ei în lumina zorilor. Din apă se înălțau aburi lăptoși. Mirosea a pește și a mâl.

Nu văzuse niciodată o hartă, doar auzise că exista ceva, un pergament pe care erau trecute râuri și văi, orașe și munți, totul mic, desenat din perspectiva unei păsări în zbor – o minune ori ceva fermecat? Afra privea nehotărâtă apa ce curgea.

Se gândea că pârâul trebuia să curgă undeva și hotărî să îi urmeze cursul. Orice pârâu caută un râu și pe orice râu se află un oraș. Așa că își luă legătura și porni în josul apei.

În stânga ei, la marginea pădurii, creșteau răchițele roșii. Afra culese o mână și le duse la gură. Erau acre, dar acreala îi trezi pofta de viață și grăbi pașii de parcă ar fi trebuit să ajungă undeva la o anumită oră.

Trebuie să fi fost pe la amiază și Afra parcursese vreo cincisprezece mile, când dădu de un buștean care unea cele două maluri ale pârâului ca un pod. De pe malul celălalt o cărare bătătorită ducea la un luminiș.

O voce interioară îi cerea Afrei să nu traverseze pârâul și, pentru că oricum nu avea un țel, porni mai departe de-a lungul apei, până când îi ajunse la nas iz de fum, semn neîndoios al unei așezări omenești.

Afra se gândi cum să răspundă la întrebările ce i s-ar pune. O femeie tânără care colinda de una singură trezea asemenea întrebări. Și ea nu era tocmai pricepută la născocitul poveștilor. Viața o pusese față în față doar cu dura realitate. De aceea se decise ca la toate întrebările să răspundă cu adevărul: că administratorul o siluise și că ea fugea de insistențele lui, că accepta orice muncă îi putea aduce pâine și un acoperiș deasupra capului.

Nici nu ajunsese la capătul gândurilor, când pădurea pe care o străbătuse noaptea și întreaga zi se sfârși brusc, lăsând loc unui câmp. În mijlocul acestuia se afla o moară, iar roata morii scotea un plescăit ritmic, care se auzea de la o jumătate de milă. De la o distanță sigură, Afra urmări cum un car cu boi încărcat cu saci se îndepărta spre sud. Totul lăsa o impresie atât de pașnică, încât Afra se îndreptă fără nici o reținere către moară.

– Hei, de unde vii și ce cauți pe-aici?

La nivelul superior al vechii case din paiantă, apăru o căpățână cu păr rar plin de praf alb, care zâmbea prietenos.

– Sunteți morarul acestei frumoase proprietăți? strigă de jos Afra și, fără să aștepte răspunsul, adăugă: numai o vorbă!

Căpățâna dispăru din deschizătura ca o fereastră și Afra se îndreptă către intrare. Imediat în ușă apăru o femeie corpolentă, cu brațe groase și îndesată. Își încrucișă cercetătoare brațele pe piept. Nu spunea nimic și o privea pe Afra ca pe o intrusă. În cele din urmă, apăru și morarul și, când observă poziția ostilă a soției, expresia prietenoasă de pe chipul lui se transformă pe loc.

– O țigancă din India? spuse el pe un ton batjocoritor și continuă: ... Care nu ne vorbește limba și care nu este botezată, ca evreii. Nu avem nimic de dat, mai ales uneia ca asta!

Morarii erau cunoscuți pentru zgârcenia lor, Dumnezeu știe cum s-a ajuns la situația asta, dar Afra nu se dădu bătută. Părul ei negru și pielea bronzată de la munca în aer liber ar fi putut să dea impresia că ar fi din neamul țiganilor din Orient, care năvăliseră în tot ținutul ca un roi de lăcuste.

De aceea ripostă sigură pe sine, aproape țâfnoasă:

– Vorbesc limba dumneavoastră tot atât de bine ca voi și sunt și botezată, chiar dacă nu a trecut de atunci atâta timp ca la dumneavoastră. Acum vreți să mă ascultați?

Brusc, de pe chipul morăriței dispăru expresia ostilă și aceasta îi vorbi prietenos:

– Nu îi lua în nume de rău vorbele, de fapt, este un bărbat bun și blând. Dar nu trece o zi lăsată de la Dumnezeu în care vreun vagabond care fuge de muncă să nu apară după cerșit. Dacă la toți le-am da câte ceva, în curând nu vom avea nici ce să băgăm în gură.

– Nu vin să cer, eu caut de lucru. Sunt fată în casă de la 12 ani și am învățat să muncesc.

– Încă un mâncău în casa mea! se prefăcu revoltat morarul. Avem doi flăcăi și patru guri mici și flămânde, vezi-ți de drum și nu ne mai face să pierdem timpul!

Și cu o mișcare a mâinii arătă în direcția din care venise Afra.

Afra văzu că nu o scotea la capăt cu morarul și vru să se întoarcă, dar femeia își împinse deoparte bărbatul, pe care îl avertiză:

– O fată ca ajutor mi-ar prinde bine și, dacă este harnică, de ce ne-am lipsi de ea? Nici nu arată ca o nesătulă.

– Fă ce vrei, răspunse jignit morarul și dispăru în interiorul casei, ca să-și continue munca.

Morărița cea rotofeie ridică din umeri a scuză.

– Este un om bun și vrednic, repetă ca și își întări afirmația dând din cap. Și tu? De fapt, cum te cheamă?

– Afra.

– Ești cucernică?

– Cucernică? repetă încurcată Afra.

Trebuia să recunoască faptul că, de când viața ei îi jucase o festă atât de urâtă, cam cârtise. O viață întreagă nu se făcuse vinovată cu nimic, respectase poruncile bisericești și pentru cele mai mici greșeli se spovedise și se căise. Atunci, de ce Domnul îi dăduse atâta suferință?

– Cu cucernicia nu stai grozav, zise morărița, care remarcase ezitarea Afrei.

– Cum credeți dumneavoastră, se supără fata. Eu am primit toate tainele corespunzătoare vârstei mele, iar „Ave Maria" o pot rosti chiar și în latină, lucru pe care cei mai mulți popi nu știu a-l face. Și, fără să mai aștepte reacția femeii, începu să recite: *Ave Maria, gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui...*

Morărița făcu ochii mari și își împreună cu evlavie mâinile pe piept. După ce Afra termină, femeia întrebă nesigură:

– Jură pe Dumnezeu și pe toți sfinții că nu ai furat nimic și că nu poți fi învinovățită cu nimic. Jură!

– Cu plăcere! răspunse Afra și ridică mâna dreaptă. Motivul pentru care mă aflu aici, în fața ușii dumneavoastră, este nelegiuirea administratorului care m-a constrâns și mi-a răpit nevinovăția.

Morărița își făcu rapid câteva cruci. Apoi spuse:

– Ești puternică, Afra. Poți să te apuci de treabă.

Afra dădu din cap și o urmă pe morăriță în casă, unde patru copii mici – cel mai mic să fi avut doi ani – făceau un tărăboi îngrozitor. Când aceștia dădură cu ochii de străină, cea mai mare, o fetiță de vreo opt ani, strigă:

– O țigancă, o țigancă! Să plece!

– Nu le-o lua în nume de rău copiilor, zise morărița, le-am băgat în cap să se ferească de străini. După cum spuneam, pe aici se vântură mulți derbedei flămânzi. Aceștia fură ca niște ticăloși și nu fac excepție nici copiii, cu care ei fac un adevărat comerț.

– Vrăjitoarea să dispară! repetă fata mai vârstnică. Îmi este frică de ea.

Afra încercă să intre în voia copiilor, folosind cuvinte prietenoase. Dar, când încercă să o mângâie pe obraji pe fata cea mare, strengărița o zgârie pe față și strigă:

– Nu pune mâna pe mine, vrăjitoareo!

În cele din urmă, mama reuși să-i liniștească pe copiii iritați vorbindu-le frumos, și Afra primi un colț din marea încăpere care ocupa întregul etaj al morii. Aici Afra își lăsă legătura sub privirile neîncrezătoare ale morăriței.

– Cum se face că o tânără ca tine știe să spună „Ave Maria" în latină? întrebă femeia, pe care elocința Afrei nu prea o convinsese. Nu cumva ai fugit dintr-o mănăstire, unde se învață așa ceva?

– Unde vă duce gândul! râse Afra fără a-i răspunde la întrebare. Totul este așa cum am spus eu, nu altfel.

În întreaga casă răsuna bătaia înăbușită a roții morii, întreruptă de ritmul scurgerii apei care plescăia căzând din paleți. În primele nopți, Afra nu putu să doarmă. Dar, treptat, se obișnui cu noul zgomot. Chiar reuși să câștige și încrederea copiilor morarului. Argații o tratau cu amabilitate și se părea că totul mergea bine.

Și totuși, în ajunul zilei sfintelor Cecilia și Filomena s-a dezlănțuit grozăvia. Nori negri groși pluteau deasupra întregului ținut, purtați cu repeziciune de un vânt rece ca gheața. Mai întâi, a început o ploaie șovăielnică, devenind tot mai insistentă, și în cele din urmă apa curgea din cer ca torentele montane. Pârâul care punea în funcțiune moara și care în mod normal nu era mai lat de zece coți s-a revărsat și s-a prefăcut într-un râu năvalnic.

De nevoie, morarul a deschis zăgazul, iar argații au săpat în grabă un șanț, pentru a despărți masele de apa cafenie. Morarul urmărea cu teamă cum uriașa roată a morii se învârtea tot mai repede.

După patru zile și nopți, cerul s-a mai luminat, și ploaia a încetat; dar pârâul continua să se umfle și roata se învârtea cu furie. Noaptea morarul stătea de veghe și ungea la intervale scurte axul din lemn cu seu de vită; deja credea că trecuse ce era mai rău, când dimineață devreme în cea de-a șasea zi se produse catastrofa.

Parcă se cutremurase pământul. Cu trosnituri puternice, roata morii se frânse în trei bucăți. Apa curgea liberă pe rampă și inundă parterul morii. Din fericire, toți cei din casă se găseau la etaj. Copiii, speriați, se țineau de rochia mamei, care murmura o rugăciune, mereu aceeași rugăciune. Și Afrei îi era teamă și, în teama ei, se agăță de Lambert, cel mai în vârstă argat.

– Trebuie să ieșim de aici! strigă morarul după ce controlase parterul inundat. Apa roade zidurile de susținere. Este doar o problemă de timp până când moara se va nărui.

Atunci, morărița ridică brațele și, plângând, strigă:

– Sfântă maică Maria, ajută-ne!

– În clipa asta, nu ne va fi de prea mare ajutor, mormăi morarul supărat și îi porunci Afrei: Tu ocupă-te de copii, eu vreau să văd ce se mai poate salva.

Afra îl luă pe cel mai mic în brațe și pe fată de mână. Coborî cu grijă scara.

La parter, se formase un vârtej. În apa murdară, maronie se roteau două scăunele, pantofi din lemn și o duzină de șoareci și șobolani. Apa urât mirositoare îi ajungea Afrei până deasupra genunchilor. În timp ce îi ținea pe copii strâns lipiți de ea, fata cea mare o strângea de mână atât de tare, încât o durea. Fără a vărsa o lacrimă, fata scâncea încet.

– Reușim imediat! încerca Afra să o încurajeze.

Lângă moară era o căruță cu loitre, ca aceea folosită de țăranii din împrejurimi la transportul sacilor cu grâu. Afra așeză copiii în căruță și îi avertiză să nu se miște de acolo, apoi se întoarse. Trebuia să vadă și de ceilalți doi copii. Rochia ei udă aproape că o țintuia de podea, când își croi drum prin apă.

Tocmai ajunsese la scară, când fu întâmpinată de morăriță cu ceilalți doi copii.

– Ce mai cauți aici? strigă ea, enervată.

Afra nu îi răspunse și îi făcu loc să treacă. Urcă din nou la etaj, unde morarul și argații adunau lucrurile cum le cădeau în mână.

– Pleacă, în orice moment casa se poate nărui, îi ceru morarul Afrei.

Acum, auzea și ea trosnitul lemnăriei. Din zidăria dintre grinzile de lemn cădeau blocuri de piatră pe podea. Cuprinși de panică, argații se năpustiră la scară și dispărură.

– Unde este legătura mea cu haine? strigă agitată Afra.

Morarul dădu din cap și arătă spre colțul unde ea își lăsase puținele lucruri în urmă cu câteva zile. Afra strângea legătura ca pe o comoară și se opri pentru o clipă.

– Domnul să te aibă în pază!

Vocea morarului aflat deja în drum spre ieșire o readuse pe Afra la realitate. Aceasta avu brusc senzația că întreaga moară se clătina ca o corabie pe valuri. Strângând la piept bocceaua se grăbi către scară, coborî trei-patru pași, după care acoperișul se prăbuși. Grinzile care susțineau acoperișul scârțâiră și rămaseră într-un nor de praf ca niște paie frânte.

Afra simți o lovitură în cap și, o clipă, avu impresia că își pierduse cunoștința, apoi simți că ceva o prinde cu forță de brațul drept și trage de el. Lipsită de orice voință, străbătu apa și, ajunsă la un loc uscat, se prăbuși.

Crezu că visează când sub ochii ei moara începu să se clatine, apoi să se lase încet pe partea pe care se găsea roata, ca un taur la tăiere. Un sunet înspăimântător, ca atunci când furtuna dezrădăcinează un arbore secular, o făcu pe Afra să înlemnească. După care se făcu liniște, îngrozitor de liniște. Se mai auzea doar gâlgâitul apei.

Printre norii joși apăru pe neașteptate soarele, dând tuturor o tentă înfiorătoare. Din apă se iveau resturile morii, ca o insulă

ce își căuta calea rotindu-se și bolborosind. Morarul privea fix, aproape neutru, de parcă nu ar fi înțeles ce se întâmplase. Soția lui suspina cu mâinile strânse în dreptul gurii. Copiii își priveau speriați părinții. Unul dintre argați încă mai ținea brațul Afrei. Din ruinele casei se ridica un iz bestial, de putred. Șobolanii care chițăiau încercau să se refugieze undeva.

Întreaga zi și noaptea următoare, le-au petrecut într-o colibă din lemn din apropiere, până când s-au retras apele. Nimeni nu a scos o vorbă, nici măcar copiii.

Primul care și-a recăpătat darul vorbirii a fost morarul:

– Fără acoperiș deasupra capului, fără nimic de mâncare, fără posibilitatea unui câștig. Ce va urma?

Morărița întoarse capul în dreapta și-n stânga.

Morarul se adresă Afrei și argaților vorbind încet:

– Urmați-vă calea, căutați un nou adăpost, o posibilitate de a vă întreține. Vedeți că am pierdut totul. Tot ce ne-a mai rămas sunt copiii, cărora nu știu cum le voi da de mâncare. Trebuie să înțelegeți...

– Te înțelegem, morarule, spuse argatul Lambert.

Acesta avea părul blond-roșcat și țepos, care îi creștea în toate direcțiile, ca un pămătuf pentru agheasmă. Ce vârstă avea nu era în stare nici el să spună, dar cearcănele din jurul ochilor arătau că nu mai făcea parte dintre cei tineri.

– Da, confirmă un altul, Gottfried, care spre deosebire de Lambert era tinerel și căruia nu-i plăcea vorba lungă.

Cu un cap mai înalt decât Lambert, cu umeri lați, bărbos, cu păr drept, era chipeș și arăta mai mult a orășean decât a argat la moară.

Afra dădu doar din cap, fără să spună nimic. Ea nu știa ce va face și îi venea greu să își stăpânească lacrimile. Câteva zile dusese o viață normală, cu muncă, masă și somn. Oamenii fuseseră buni cu ea. Și acum?

A doua zi dimineața devreme, Afra și argații morarului porniră la drum. Gottfried știa un țăran înstărit, a cărui gospodărie

se afla în josul pârâului, pe o colină. Acesta era un nesătul și un zgârie-brânză, în plus și mândru ca un păun, motiv pentru care era poreclit Paul Păunul, dar când Gottfried îi dusese grâul la măcinat îi promisese de lucru și o pâine dacă ar veni la el.

Pe drum către bătrânul holtei, nu s-au prea legat discuții. Abia după mai multe ore Lambert se apucase să povestească din viața lui, mai mult fabulând; dar nici Gottfried și nici Afra nu îl ascultau. Ambii erau mult mai preocupați de situația în care ajunseseră.

Odată, Lambert se întrerupse pentru a pune o întrebare:

– Ia spune, Afra, cum se face că tu umbli singură cuc, de parcă ai fugi? Este ceva cam neobișnuit pentru o fată de vârsta ta, și în plus este și periculos.

– Nu poate fi mai periculos decât viața mea de până acum, răspunse cam obraznic Afra, și Gottfried o privi surprins.

– Până acum nu ai scăpat o vorbă despre viața ta.

– Ce vă privește pe voi?

Afra făcu un gest de respingere cu mâna.

Răspunsul îl puse pe gânduri pe Lambert, în orice caz acesta nu mai vorbi mult timp. Încă o milă merseră apăsat unul în urma celuilalt, tăcând, până când Gottfried, care mergea în față, se opri brusc privind în josul văii, de unde se îndrepta rapid spre ei o ceată de oameni.

Gottfried se ghemui și le făcu și celorlalți semn să procedeze la fel.

– Asta ce mai este? întrebă încet Afra, ca și cum vocea ei i-ar fi putut trăda.

– Nu știu, răspunse Gottfried, dar, dacă este vorba despre una din acele hoarde de cerșetori care umblă prin ținut prădând, atunci să ne păzească Dumnezeu!

Afra se sperie. Despre hoardele de cerșetori se povesteau lucruri îngrozitoare. Umblau în cete de o sută – două sute oameni, fără să posede nimic și fără să muncească, nu trăiau de fapt din cerșit, nu, ei își luau ceea ce le trebuia. Pe cei care le

ieșeau în cale îi lăsau goi. Păstorilor le luau animalele și făceau moarte de om pentru o bucată de pâine dacă nu le-o dădeai de bunăvoie.

Gălăgioasa haită se apropia tot mai mult. Trebuie să fi fost vreo două sute de indivizi înarmați cu prăjini lungi și cu măciuci, având în mijlocul lor o căruță cu o colivie, de care trăgeau ori o împingeau.

– Trebuie să ne despărțim, zise Gottfried. Cel mai bine este ca fiecare să o ia în altă direcție. Așa putem să scăpăm mai bine de vagabonzi.

Între timp, cerșetorii îi descoperiseră și se îndreptau acum spre ei alergând și scoțând strigăte sălbatice.

Afra se ridică în picioare și, strângând legătura la piept, începu să alerge cât de repede putea. Țelul ei era pădurea din partea stângă, aflată pe o înălțime. Gottfried și Lambert fugiră în direcție opusă. Afra trăgea cu greutate aer în piept, pentru că drumul ce urca era tot mai greu. Strigătele obscene ale cerșetorilor se apropiau tot mai mult. Afra nu cuteza să se întoarcă, trebuia să ajungă la pădure, altfel cădea victimă abominabilei hoarde. Ceea ce o aștepta deveni și mai limpede când pe lângă cap îi vâjâi o prăjină care rămase apoi înfiptă în pământul moale acoperit cu iarbă.

Din fericire, cerșetorii erau bătrâni și nu prea iuți, așa că Afra ajunse la pădure. Stejarii groși și molizii ofereau o oarecare protecție, dar fata continuă să alerge până când zbieretele celor din hoardă se mai pierdură și în cele din urmă amuțiră complet. Ajunsă la capătul puterilor Afra se așeză pe un buștean și, când scăpă de tensiune ca de o piatră grea, izbucni în lacrimi. Nu știa ce să mai facă.

Dezorientată, porni apoi la întâmplare. I se părea inutil să-i caute pe cei doi argați. Pe de o parte, era mult prea periculos să dea din nou peste ceata cerșetorilor, iar pe de altă parte, nu se simțea prea în siguranță nici cu ei.

Pădurea părea fără sfârșit, dar, după o jumătate de zi care îi răpi și ultimele puteri, arborii se mai răriră și brusc i se deschise în fața ochilor o vale largă, pe firul căreia șerpuia marele râu.

Ea cunoștea doar ținutul deluros carstic pe care se afla domeniul administratorului și nu mai văzuse niciodată o vale atât de largă, de-a lungul căreia puteai parcă să privești până la capătul lumii. Aici se împleteau ogoare frumos lucrate, cu pășuni, iar jos, într-o buclă a râului, protejat din trei părți, se înghesuiau una într-alta, într-un ansamblu, mai multe clădiri bine zidite, ca turnurile de apărare ale unei cetăți.

Afra se grăbi să coboare versantul lin, către un car cu boi care era oprit la marginea unei pășuni. Apropiindu-se, văzu mai multe femei îmbrăcate în portul cenușiu al călugărițelor, care munceau pe un ogor trasat cu brazde. Sosirea străinei le trezi acestora curiozitatea și două dintre ele se îndreptară către Afra. Ele salutară doar din cap, fără a scoate o vorbă.

Afra le răspunse la salut și întrebă:

– Unde mă aflu? Am fugit de o hoardă de cerșetori.

– Nu ți-au făcut nimic, nu? întrebă una din femei, mai în vârstă, cu chipul frământat de griji, dar cu o ținută mândră, pe care munca grea la câmp nu o afectase.

– Sunt tânără și fug repede, încercă Afra să treacă peste cele abia trăite. Dar să tot fi fost vreo două sute de indivizi.

În timp ce povestea, se adunară și celelalte maici în jurul fetei, privind-o curioase.

– Sfânta Cecilia este numele mănăstirii noastre, ai auzit cu siguranță despre ea, zise femeia mai vârstnică.

Afra confirmă, deși nu auzise niciodată despre o astfel de mănăstire. Privi sfioasă în jur. Veșmântul ei sărăcăcios avusese serios de suferit în timp ce fugea prin pădure. Din el atârnau petice, iar brațele îi erau mânjite cu sânge.

Privind-o, maicilor li se făcu milă și cea mai în vârstă dintre ele spuse:

– Ziua este spre sfârșite, este vremea să ne întoarcem! Apoi se adresă Afrei: Urcă în car. Cu siguranță ești ostenită după ce ai alergat atât. De unde vii?

– Am lucrat la administratorul ținutului, Melchior von Rabenstein, răspunse Afra, privi în gol și nesigură continuă: Dar s-a dat la mine...

– Nu trebuie să continui, o opri călugărița. Tăcerea vindecă toate rănile.

După ce toate maicile urcară în car, acesta se puse în mișcare. Drumul fu parcurs într-o tăcere adâncă. Orice discuție încetase și Afra avu impresia că ar fi fost poate mai bine dacă ar fi tăcut din gură.

Ca toate mănăstirile, Sfânta Cecilia era situată într-un loc mai retras, dar la fel de întărit ca o fortăreață. Conturul trapezoidal al construcției înconjurate de ziduri groase se încadra ideal în cotitura râului. Poarta din partea îndreptată spre râu era mai mult înaltă decât lată, ferecată în fier, și se termina în partea superioară într-un arc gotic. Era într-un punct mai ridicat și călugărița care mâna boii îi îndemnă pocnind din bici să înceapă urcușul.

În curtea interioară a mănăstirii, maicile coborâră din car și, una după alta, dispărură într-o clădire aflată în stânga, cu două etaje și cu ferestre înalte și ascuțite. Cea mai bătrână rămase cu Afra, o alta duse carul sub un șopron din partea din față a curții. Aici se mai aflau grajduri cu animale, furaje și provizii, care și unelte necesare întreținerii mănăstirii.

Biserica aflată în stânga era clădirea cea mai înaltă, deși conform regulilor ordinului în loc de un turn avea două lanternouri. Pereții exteriori aveau pe ei grinzi și bare lungi, unite prin dulapi utilizați ca schelă. Asemenea oaselor unui pește uriaș, grinzile dezvelite ale acoperișului se înălțau abrupt spre cer. Scări înguste din lemn negeluit duceau de la un nivel la altul, până la frontonul podului. Biserica dărăpănată, construită în stil vechi, trebuia să facă loc unei construcții noi.

Acum, la lăsarea serii, munca încetase. Constructorii se retrăseseră în mica lor colonie de lângă zidul vestic al mănăstirii. Nici un bărbat nu avea voie să petreacă noaptea în interiorul mănăstirii.

Când poarta grea din fier se închise, scrâșnind puternic ca mânuită de o mână fantomatică, Afra se sperie.

– Desigur că ești ostenită, zise bătrâna maică, părând la fel de obișnuită cu aceste scrâșnete ca și cu sunetul clopotelor ce anunțau slujbele. Dar mai întâi trebuie să te prezinți stareței și să o rogi să te primească. Astea sunt regulile. Vino!

Afra o urmă ascultătoare pe maică spre clădirea lungă. La intrare, își lăsă jos legătura. Urcară împreună o scară din piatră abruptă și răsucită ca o cochilie de melc și ajunseră într-un coridor aparent nesfârșit, cu nervuri în formă de cruce pe tavan și cu dale neregulate din piatră pe jos. Lucarnele mici în formă de suveică, având geamuri bombate, lăsau chiar și în timpul zilei să pătrundă doar puțină lumină, iar pe înserate foloseau doar ca puncte de orientare. La capătul coridorului, apăru din semiîntuneric o maică înveșmântată în alb și cu o tunică neagră pe deasupra. Ea îi făcu Afrei semn să o urmeze. Cealaltă maică se îndepărtă fără un cuvânt în direcția din care veniseră.

Urcând o a doua scară identică primei, ajunseră în cele din urmă la etajul superior într-un hol gol, al cărui mobilier se compunea din câte trei scaune așezate de-a lungul a trei pereți. În al patrulea perete era o ușă, ce avea deasupra o icoană pictată *al fresco*. În interiorul mănăstirii, nu exista nimic care să amintească de o proprietate privată sau aparținând sferei private. De aceea maica intră fără să mai bată la ușă, doar cu un fugar „Laudetur Jesus Christus“ pe buze.

Dimensiunea încăperii sobre și teancurile de pergamente din rafturile de pe pereți indicau că era vorba despre chilia stareței. Aceasta se ridică de la o masă solidă din lemn, aflată în mijloc, pe care ardea o făclie cu rășină de brad ce împrăștia

un miros aspru. Se părea că starețа fusese înștiințată, căci maica se retrase fără să spună nimic, lăsând-o pe Afra acolo. Aceasta se simțea goală și vulnerabilă în rochia ei zdrențuită, în fața stareței care impunea respect.

Chipul călugăriței avea o ciudată nuanță verzuie, iar trupul ei era uscat și slab. Mușchii și venele gâtului ei lipsit de carne, acolo unde acesta ieșea din haină, păreau să alcătuiască o țesătură de fibre. De sub boneta de călugăriță ieșeau fire de păr cărunt și mat. Ai fi putut să o iei drept o moartă, dacă nu ar fi fost acele scântei incandescente ce sclipeau din adâncul orbitelor ei. O priveliște nu tocmai plăcută.

– Din câte am auzit, lumea ți-a pricinuit rău, spuse starețа cu un glas ce părea chiar plăcut comparativ cu înfățișarea ei și se apropie câțiva pași de Afra.

Afra confirmă cu capul plecat, gândindu-se cum ar putea evita o atingere din partea acestei starețe osoase, aproape transparente. Dar, din fericire, aceasta se opri la doi pași de ea. Brațele ei uscate atârnau ca niște funii de cânepă.

– Ești pregătită să renunți la orice plăcere trupească întreaga viață, așa cum prevăd regulile sfântului Benedict?

Întrebarea stareței răsună sec în încăpere și Afra nu știa cum să răspundă. Era sătulă cu vârf și îndesat de orice plăcere trupească, dar nu intenționa să se călugărească și să adere la ordinul maicilor mute.

– Ești pregătită să taci, să renunți la carne și la vin, și să iubești mai mult durerea decât starea de bine? continuă starețа.

Afra vru să spună că voia un acoperiș deasupra capului pentru această noapte și poate niște merinde de drum. Voia să spună că oricum avusese doar rar parte de carne în viața ei. Dar starețа îi citi gândurile.

– Îți înțeleg ezitarea, fiica mea, nu trebuie să îmi dai astăzi un răspuns. Timpul îți va da înțelepciunea răspunsului.

Apoi bătu de câteva ori din palme și apărură două maici.

– Pregătiți-i o baie, îngrijiți-i rănile și dați-i haine noi! le porunci celor două pe un ton ce era complet diferit de cel cu care îi vorbise Afrei.

Maicile dădură din cap supuse, cu brațele încrucișate pe piept, și coborâră cu Afra în beci, unde îi pregătiră într-o putină din lemn o baie cu apă caldă. Oare când făcuse baie ultima dată în apă caldă? Era obișnuită cu spălarea trupului o dată pe lună cu câteva găleți cu apă rece, pe care și le turna pe cap. Murdăria deosebită o combătea cu un fel de săpun din seu, untură de pește și ulei de plante păstrat într-un butoi, și care putea ca un cerșetor lepros.

Roși toată și privi în pământ când maicile acoperiră putina cu o pânză înainte de a duce apa fierbinte de pe foc și a o turna. O ajutară apoi să se dezbrace și, după ce intră în putină, îi șterseră rănile. În final, îi aduseră o sutană cenușie dintr-un postav aspru, cum purtau novicele, și o conduseră din beci la parterul clădirii lungi.

În fața Afrei se afla o sală îngustă, lungă, refectoriul, unde mâncau maicile. Coloane din tuf neprelucrat susțineau o boltă ascuțită, ca într-o biserică. De-a lungul pereților longitudinali erau mese înguste, care erau unite în cap de o masă așezată perpendicular pe acestea. La această masă, având vedere asupra întregii săli, se așeza starețа. De pe locurile lor maicile priveau în tăcere peretele din față, de pe care maxime aspre le aminteau de existența pământească: „Obiectul gândurilor tale trebuie să fie Dumnezeu"; „Este mai bine nu să gândești, ci să asculți"; „Omul nu este născut pentru a-și găsi fericirea pe pământ"; „Tu nu ești altceva decât praf și cenușă".

Afrei i se arătă un loc la capătul de jos al rândului de mese. Dar nimeni nu băgă în seamă prezența ei. Ca toate celelalte maici, privea fix peretele din față și ca toate celelalte nu îndrăznea să își întoarcă privirea către vreuna dintre ele. În loc de asta, îi sărea în ochi o inscripție de pe perete: „Nu vezi nimic, nu judeci nimic. Lasă-ți trista ta soartă pe seama superioarei".

Inscripția îi provoca mai mult mânie decât smerenie. După rostirea unei rugăciuni pe care Afra nu o știa, în fața ei, pe masă, ateriză un coltuc de pâine neagră și o bucată de brânză. Mirată, se întoarse ca să vadă proveniența mâncării. Dintr-un coș mare, două maici împărțeau alimentele. Alte două puneau pe mese urcioare cu apă și căni.

Atunci, din față, răsună vocea pătrunzătoare a stareței:

– Afra, și tu trebuie să te supui regulilor ordinului nostru. Așadar, pleacă-ți privirea și primește cu recunoștință ce ți se dă.

Afra se supuse și începu să mănânce lacomă din pâine și din brânză. Îi era foame, o foame pe care nu o putea domoli coltucul de pâine. Ba chiar i se părea că puțina mâncare îi amplificase foamea. Fără să miște capul, trase cu ochiul către maica din stânga ei, care lăsase pâinea după ce mușcase de două ori din ea. Așteptă ocazia cu neliniște și, cu o mișcare fulgerătoare, își însuși pâinea acesteia.

Mâna maicii tresări, de parcă ar fi vrut să spună „Este a mea!", dar poate că tresăritul avu altă semnificație. În orice caz, Afra devoră pâinea într-o secundă și tot atât de repede goli și cana cu apă.

După ce rostiră rugăciunea de mulțumire, maicile se ridicară. Pentru câteva minute, era permisă o scurtă conversație.

Maica de la care Afra furase pâinea i se adresă pe un ton ciudat. Parcă era sugrumată.

– De ce ai mâncat-o? întrebă ea cu reproș.

– Îmi era foame, nu mâncasem nimic de două zile!

Maica dădu ochii peste cap.

– Cu prima ocazie îți dau pâinea înapoi, zise Afra.

– Nu asta este problema!

– Dar care?

Afra clipi curioasă.

– În pâine era coaptă o broască, una adevărată!

Afra regurgită și i se păru că i se întoarce stomacul pe dos. Dar își zise că, de nevoie, la Melchior mâncase lucruri mai rele

decât o broască, și aia coaptă. Înghiți o dată, de două ori, apoi o întrebă pe cealaltă:

– Cine a făcut asta?

Într-un exces de răutate, maica răspunse:

– Ei, cine...!? Sora noastră, aceea care coace pâinea!

– Dar de ce?

– De ce, de ce, de ce! Trebuie să știi că în această mănăstire fiecare este dușmanul celuilalt. Fiecare dintre cele pe care le întâlnești aici are propria poveste care a adus-o aici. Fiecare dintre cele aflate în acest refectoriu crede că soarta ei este cea mai amară. Tăcerea permanentă, închiderea în sine, contemplația fac să prindă viață lucruri care nu se întâmplă. După câteva luni, crezi că asta sau cealaltă atentează la viața ta, dar de fapt nu trece nici un an în care să moară mai multe dintre noi, fie din vina altcuiva, fie din proprie vină. Noua biserică nu are turnuri, după cum vezi, iar toate ferestrele au gratii. De ce?

– Și ce este cu broasca din pâine?

Maica ridică din sprâncene și pe frunte îi apărură cute adânci:

– Ca și șarpele, broasca este simbol al diavolului. Așa cum scoica trece drept simbol al Fecioarei Maria, pentru că Maica Domnului a ascuns în carnea ei cea mai prețioasă perlă, tot așa broasca este cel mai diavolesc animal, pentru că împrăștie milioane de ouă ale răului, iar răul naște totdeauna rău.

– Așa o fi, se înfierbântă Afra, dar de ce bucătăreasa coace o broască în pâine când nu poate să știe cine are parte de bucata cu broască?

– Nu știu, dar probabil că ura și blestemele ei sunt îndreptate împotriva tuturor. Așa cum am spus, aici fiecare este dușmanul fiecăruia, chiar dacă din afară nu se vede așa.

Brusc, ca la un semn tainic, toate șoaptele încetară și toate maicile formară un șir, punându-se în mișcare una în spatele celeilalte.

De la locul ei din capul meselor starețа îi făcu semn Afrei să se încadreze în șir. Ea nu șovăi să se supună, dar suportă un pumn în coaste de la o maică măruntă și grasă, cu gura urât mirositoare, care cu degetul gros îi arătă să se așeze după ea.

Abia acum Afra observă că maicile aveau veșmintele colorate diferit. Grasa făcea parte dintre cele îmbrăcate în negru, care erau cam două duzini, pe când celelalte maici purtau o rasă simplă, cenușie, ca a ei. Comportamentul maicilor în negru era arogant, ele nu acordau celor îmbrăcate în cenușiu nici măcar o privire, în vreme ce ultimele erau supuse și cătrănite.

– Pe mine mă cheamă Luitgard, șopti vecina ei de la masă și o trase pe Afra lângă ea în rând. Am auzit că tu ești Afra, cea nouă.

Afra confirmă. În aceeași clipă, vocea furioasă a stareței uscate șuieră în refectoriu:

– Luitgard, ai încălcat tăcerea. Două lovituri de bici, după slujbă!

Luitgard luă cunoștință de pedeapsă fără nici o reacție și Afra se întrebă dacă starețа chiar va aplica pedeapsa și în ce condiții se aplica aceasta. Adâncită în gânduri, pășea în șir în spatele lui Luitgard.

Coborâră pe treptele din piatră în curte și de aici intrară în biserică. Stranele din cor erau abia luminate cu lumânări și erau ocupate de maicile în negru, în timp ce maicile în gri luară loc pe băncile din scânduri în nava bisericii, care în cea mai mare parte era ocupată de schele, unelte și cărămizi.

Din ultimul rând, Afra ascultă cu smerenie cântecul liturgic al maicilor. Niciodată nu mai auzise un responsoriu atât de divin. Se gândi că așa ar cânta îngerii; dar în clipa următoare își aminti de spusele lui Luitgard și gândul că în această mănăstire domneau doar ura și pizma în locul iubirii creștine a aproapelui o zăpăci complet.

Afra fu șocată și de tripticul în mărime naturală de deasupra altarului, evident o pictură neterminată, cu două aripi laterale.

Pe ele erau pictați doi centurioni romani impozanți. În centru, trei bărbați încadrau o persoană reprezentată doar prin contur. Afra ar fi vrut să se intereseze de semnificația picturii neterminate, dar se simți supravegheată și își stăpâni curiozitatea.

După slujbă, se formă din nou procesiunea maicilor mute, care traversă curtea interioară. Un vânt ca de gheață mătura locul. Ca mai înainte, Afra se integră în șir. Era obosită și spera că i se va oferi un loc de dormit. Dar, în loc să se îndrepte spre dormitorul de la ultimul nivel al clădirii lungi, procesiunea o luă către beci, unde era un *poenitarium*, o încăpere potrivită pentru ce avea să urmeze.

Precum martorii la o execuție, maicile se înghesuiau lângă perete, de parcă voiau s-o împiedice pe delincventă să fugă. Sub un lampadar din fier care atârna de tavan în mijlocul sălii, era trunchiul retezat al unui pom noduros. Luitgard ieși în față, își dezveli partea superioară a corpului și cu umerii lăsați și cu brațele încrucișate pe sâni se așeză pe buștean.

Cu ochii larg deschiși, Afra urmărea cum starețа și maica cea grasă, dotate ca niște călăi, cu un bici, ieșiră și ele în față. Luitgard își lăsă brațele să atârne. Starețа își făcu vânt și biciui corpul gol al lui Luitgard. Maica cea grasă procedă la fel. În timp ce spectatoarele gemeau de parcă ele suportau loviturile, Luitgard suportă pedeapsa fără nici o reacție.

La lumina tremurătoare a lumânărilor, Afra văzu clar urmele de un roșu-închis lăsate de curelele biciului pe pieptul femeii. Era răvășită. Pur și simplu nu își putea explica de ce Luitgard era astfel tratată, în timp ce ea fusese îmbăiată și primită cu bunăvoință.

Încă mai era pierdută în gânduri, când procesiunea se puse din nou în mișcare. Pe drumul către dormitorul de la ultimul etaj, Afra își recuperă și legătura cu haine pe care o lăsase în spatele porții de la intrare.

Dormitorul se afla deasupra refectoriului și avea aceleași dimensiuni, doar că lângă pereți nu erau mese, ci niște lăzi

simple din lemn. O parte scurtă a acestora era orientată către perete și între ele erau cuiere pentru haine. Chiar dacă lăzile lungi erau acoperite cu paie și cu o pătură, Afrei îi făceau impresia unor sicrie.

În timp ce ea căuta o ladă liberă, maicile se dezbrăcau până când rămâneau într-o cămașă de lână și se culcau. La capătul dormitorului, chiar lângă ușă, Afra găsi ceea ce căuta. Își împinse bocceaua sub cuierul din lemn și începu să se dezbrace.

Brusc, simți toate privirile îndreptate asupra ei: șaptesprezece perechi de ochi îi urmăreau fiecare mișcare cu priviri lacome. Spre deosebire de celelalte, Afra nu purta o cămașă pe sub rochie. Așa ceva era pentru cei bogați și pentru maici. Un moment, șovăi să se dezbrace complet. Pentru prima dată, avu parte de o senzație necunoscută până atunci. Rușine. Rușine – un simțământ necunoscut la țară, unde îmbrăcămintea folosea mai curând pentru protecție și încălzit decât pentru acoperirea pudică a caracteristicilor sexuale. Vara, pe câmp, Afra nu se ferea să își expună soarelui pieptul impunător și nimeni nu se formaliza. De ce trebuia să se rușineze aici, printre altele asemenea ei? Așa că, fără a acorda atenție privirilor, desfăcu banda din jurul gâtului și lăsă îmbrăcămintea să îi alunece de pe umeri. Și urcă în culcuș goală și tremurând, apoi trase până la gât pătura aspră.

Adormi mai repede decât se așteptase. Fuga îi storsese și ultimele puteri. Acesta era oricum primul culcuș normal după mai multe zile. Cândva, pe la miezul nopții, sări speriată. Credea că visa. I se părea că în jurul ei se adunaseră maicile și căscau gura la trupul ei gol, descoperit. Unele o pipăiau și, la lumina unei lumânări, Afra zări chipuri care rânjeau. Degeaba încerca să se acopere cu pătura, pentru că, așa cum se întâmpla în vise, toate eforturile erau zadarnice. Pătura părea bătută în cuie. Se ridică buimacă, dar în aceeași clipă lumânarea se stinse. De jur împrejur domnea întunericul.

Își spuse că visase urât; dar imediat simți mirosul lăsat de fitilul unei lumânări peste care se suflase ca să se stingă și se sperie de moarte. Afra auzi chicoteli înăbușite în imediata ei apropiere. În dormitor nu mai era liniște. Nu, nu visase. Mâine, la ivirea zorilor, va părăsi mănăstirea. Ținea speriată de pătură cu ambele mâini. Va pleca de aici. Apoi adormi din nou.

Afra fu trezită de sunetul strident al unui clopot de mână lovit cu un fier. Se crăpa de ziuă și clopotul chema la prima rugăciune, *matutinum.* Drumul până la biserică îl parcurse cu ochii plecați. Și la micul dejun din refectoriu privi fix în fața ei și mestecă încet coaja de pâine, fără să mai cerceteze dacă aceasta conținea și ceva neplăcut.

De cum se făcu lumină, prinse viață și curtea interioară. Meșteșugarii veneau la muncă, la construcția bisericii, iar maicile se împărțiră în grupuri. Afra tocmai voia să își ia bocceaua și să dispară fără să mai facă vâlvă, când în cale îi răsări starețа. Îi puse în fața ochilor dosul palmei. Afra văzu inelul cu piatra mare și albastră de pe degetul ei mijlociu, dar nu reacționă.

– Trebuie să săruți inelul! zise poruncitoare starețа.

– De ce? întrebă Afra cu naivitate, deși cunoștea obiceiul.

– Așa prevăd regulile ordinului sfântului Benedict.

Afra îndeplini fără nici o tragere de inimă ordinul stareței, în speranța că aceasta o va lăsa în pace. Dar imediat ce se supuse regulii ordinului, starețа o luă de la început:

– Ești tânără și chipul tău emană mai multă inteligență decât al majorității proastelor care populează mănăstirea aceasta. Eu m-am mai gândit și am ajuns la concluzia că vei face noviciatul în scriptorium, acolo, în construcția de lângă biserică. Vei fi învățată să citești și să scrii, un privilegiu de care au parte doar puține femei.

Prin mintea Afrei trecură sute de gânduri. Vru să spună că vrea să plece, că nu mai rămâne aici nici o zi, dar spre propria uimire răspunsul ei sună altfel:

– Știu să citesc și să scriu, venerabilă maică, și mai cunosc și limba italiană, și ceva latină pe deasupra. Și, amintindu-și de efectul pe care rugăciunea în latină îl avusese asupra morăriței, continuă: *Ave Maria, gratia plena, dominus tecum, benedictus fructus ventris tui...*

Starețа se încruntă de parcă ar fi fost scârbită de atâta învățătură din partea unei novice; și în loc să-și exprime admirația pufni:

– Mărturisește că ești o novice fugită. De ce te faci vinovată? Dumnezeu te va pedepsi!

Atunci, Afra ridică vocea și, roșind de mânie, ripostă:

– Să mă pedepsească Dumnezeu? Mă umflă râsul! Pentru că mi-a răpit tatăl când eram copilă, iar mai târziu pe mama din durere pentru moartea bărbatului? Tatăl meu era bibliotecar la contele Eberhard von Württemberg. El nu știa doar să scrie și să citească precum un învățat, ci socotea cu cifre pe care ignoranța noastră nici măcar nu le cunoaște. Ori poate ați auzit vreodată despre un milion, care corespunde la de o mie de ori o mie? Am fost cinci fiice, ceea ce pe oricare alt tată l-ar fi dus la disperare, dar el ne-a învățat pe fiecare scrisul și cititul, iar pe mine, ca fata cea mai mare, m-a învățat chiar și limbi străine. Pe când călărea odată spre Ulm, calul s-a speriat de un toboșar, și atunci și-a rupt gâtul din pricina căzăturii. Un an mai târziu, mama și-a luat viața. S-a aruncat în râu, pentru că nu știa cum să se mai descurce cu cinci fiice. După care fiecare dintre noi a ajuns într-un alt loc. Nu știu unde mai trăiesc astăzi surorile mele. Și dumneavoastră îmi spuneți că Dumnezeu mă va pedepsi pentru asta!

Starețа părea impasibilă. Cu aceeași expresie pe față, zise:

– Ei bine, atunci vei fi cu atât mai mult bine-venită în scriptoriu. Mildred și Philippa sunt deja bătrâne. Ochii nu le prea mai ascultă, iar mâinile le tremură de atâta scris. După cum văd, mâinile tale sunt tinere și neuzate, create parcă pentru scris de Dumnezeu. Cu aceste cuvinte, luă cu vârful degetelor

mâna dreaptă a Afrei și o ridică la nivelul umerilor ca pe o pasăre moartă, după care continuă pe un ton poruncitor: Vino, vreau să îți arăt scriptoriul.

Afra se gândi rapid dacă era cazul să îi aducă la cunoștință stareței planurile ei, respectiv intenția de a nu mai rămâne nici măcar o zi în mănăstire. Dar decise că ar fi mai bine să pară că dă ascultare și să aștepte până când se va ivi o ocazie pentru a fugi.

Curtea interioară a mănăstirii, care în seara precedentă oferise o priveliște pașnică, părea în această dimineață un furnicar. O sută, poate două sute de muncitori cărau saci, pietre și mortar. Un lanț format din treizeci de bărbați voinici în haine zdrențuite ducea țigle pe coama acoperișului, aruncându-și unul altuia plăcile de argilă și strigând fiecare: „Heirup!" O macara cu două roți mari, în care trudeau patru bărbați, transporta căpriori pentru acoperiș. Strigătele muncitorilor de pe șarpantă răsunau în întrega curte și provocau un ecou rece.

Starețа părea prea puțin impresionată de toate acestea și tot așa rămase când, traversând curtea interioară, un bărbat ciudat se îndreptă grăbit către Afra. Era strident îmbrăcat. Picioarele sale bine făcute erau îmbrăcate într-un ciorap-pantalon cu cracul stâng roșu și cel drept verde. Tunica neagră îi ajungea până la genunchi și talia îi era strânsă cu un cordon. Un guler galben și manșetele de aceeași culoare îi dădeau o oarecare distincție. Pe cap purta o pălărie cu bor larg, dar ceea ce o impresionă mai mult pe Afra erau încălțările confecționate din piele moale neagră, cu vârfuri ascuțite îndreptate în sus, lungi de un cot, și ea se întrebă cum de putea un om să meargă cu astfel de încălțări.

Se sperie când împopoțonatul se lăsă într-un genunchi în fața ei, își smulse pălăria de pe cap dând la iveală o frizură bogată, blondă, și cu brațele larg depărtate strigă:

– Cecilia, dumneavoastră sunteți Cecilia mea, și nimeni alta!

Abia acum starețа, care mergea înainte, dădu atenție întâlnirii, se întoarse spre Afra și îi spuse:

– Să nu te sperii de el. Numele lui este Alto din Brabant. Este un aiurit, dar înzestrat de Domnul cu darul picturii. De câteva săptămâni, refuză să termine tabloul de altar al sfintei Cecilia, căci, zice el, nu are model.

Alto, care avea în jur de 30 de ani, se ridică. Abia acum remarcă Afra că acesta era cocoșat.

– Un pictor poate să rețină în memoria sa doar ceea ce a admirat cândva, zise Alto. Și, dacă îmi permiteți, Cecilia, nobila și frumoasa romană este moartă de peste o mie de ani. Cum să fi apucat eu să o admir? Imaginația mea nu a fost până acum în stare să-i atribuie o înfățișare credibilă. Maicile din această mănăstire, pe care le-aș fi putut lua drept model, aduc mai degrabă cu sfânta Liberata, căreia Domnul i-a dat barbă și picioare crăcănate, atunci când tatăl ei s-a apropiat de ea cu intenții murdare. Nu, frumoasă copilă, dumneata ești prima care corespunde imaginii pe care o am eu despre Cecilia. Ești minunată!

Starețа își strânse buzele de parcă ar fi vrut să se apere de necuviincioasele vorbe ale artistului, apoi o privi întrebătoare pe Afra.

Afra deveni nesigură. Nu știa cum arăta, dacă era frumoasă ori era respingătoare. Nimeni nu-i spusese nici că da, nici că ba. Nu se privise niciodată în oglindă. La curtea administratorului nu exista așa ceva. Doar o dată își văzuse imaginea reflectată în fântână, dar numai pentru câteva clipe, întrucât în apă căzuse o piatră, și imaginea se dizolvase în cercuri concentrice, ca o picătură de grăsime din supa de cârnați. Desigur că trupul ei era tânăr și fără defecte, și nici măcar nașterea în taină a copilului nu putuse să-i dăuneze, dar până acum ea nu dăduse nici o importanță acestui lucru. Frumusețea era ceva pentru orășeni ori pentru cei bogați. Brusc, vine unul și zice: „Ești minunată!“ Cuvintele pictorului o tulburaseră adânc.

– Trebuie să îmi fiți model pentru Cecilia! repetă pictorul ghebos.

Afra o privi la rândul ei întrebătoare pe stareță, care îl măsura pe îndărătnicul pictor cu ochii mijiți. Nu prea știa dacă trebuia să ia în serios cuvintele acestuia.

– Afra nu este încă una de-a noastră. Nu este nici măcar novice, chiar dacă poartă haina ordinului. De aceea, eu nu pot decide pentru ea. Ea trebuie să decidă singură dacă vrea să fie folositoare ție și imaginației tale.

– Va trebui s-o faceți de dragul sfintei Cecilia, exclamă Alto exaltat, altfel tabloul din altar nu va fi niciodată terminat! Apucă mâna dreaptă a Afrei, o strânse cu putere și adăugă: Vă rog insistent să nu mă refuzați. Nu aveți ce pierde. Doi guldeni vor fi ai dumneavoastră. La prânz, vă aștept la depozitul din spatele scriptoriului. Domnul fie cu dumneavoastră!

La fel de elegant ca un nobil, duse piciorul drept în spatele celui stâng, își puse mâna dreaptă pe inimă și-i făcu o mică plecăciune, apoi se îndreptă cu pași sprinteni spre biserică.

Afra și stareța urcară în tăcere treptele abrupte către scriptoriu. Afra se simțea flatată cum nu fusese niciodată în viața ei. Ideea de a fi model pentru o sfântă pe un triptic îi făcea inima să bată mai tare. Se trezea în ea un sentiment de vanitate necunoscut ei până atunci, un sentiment de mândrie pentru felul în care arăta, deoarece însemna că era mai frumoasă decât altele.

În fața ușii scriptoriului stareța se opri și, de parcă i-ar fi citit gândurile, spuse:

– Fata mea, știi că vanitatea este un păcat și nicăieri ea nu atârnă mai greu ca într-o mănăstire. Între zidurile unei mănăstiri vanitatea, mania de te împodobi și orgoliul sunt apucături străine. Frumusețea se regăsește în toate operele Creatorului, ceea ce înseamnă că toate creațiile Domnului sunt la fel de frumoase, și cele pe care noi le considerăm aparent respingătoare. Iar dacă Alto din Brabant te consideră pe tine mai frumoasă decât pe altele o face doar pentru că el pune

virtuțile cerești mai prejos decât frumusețea lumească. Și nu-i de mirare, căci el vine de la Anvers, unde cei fără Dumnezeu sunt la ei acasă.

Afra clătină formal din cap în semn de aprobare. Dar, de fapt, ea simțea invidia și răutatea din vorbele stareței.

Mildred și Philippa, cele două maici-scrib, nici nu ridicară privirile când Afra și starețа intrară în scriptoriu. Ambele erau la pupitrele lor, ocupate cu copierea unor cărți. Mildred era bătrână și zbârcită, Philippa avea doar jumătatea vârstei acesteia și era scundă și robustă. O lungă rază din lumina soarelui acelei dimineți de toamnă străbătea oblic încăperea, făcând vizibil praful, care se rotea ca un roi de muște. Mirosea înțepător a lemn putred și a piele tăbăcită, a fum și a praf uscat. Tavanul scriptoriului părea pe punctul de a se prăbuși sub povara grinzilor grele din lemn, atât de jos atârna. Iar pereții dispăreau în spatele rafturilor simple, pline cu cărți și pergamente așezate într-o dezordine aparentă.

Gândul de a-și petrece viața în această atmosferă apăsătoare o făcu pe Afra să se înfioare. Explicațiile date de cele două maici ajungeau la urechile ei ca de la mare depărtare. Ele vorbeau scurt și neobișnuit de încet, de parcă pergamentele și cărțile ar fi impus o conduită plină de reculegere. „Nu, își spuse Afra, nu vei sta aici." De undeva se auzi atunci clopotul pentru rugăciunea de peste zi.

La ora prânzului, Afra se duse la depozitul aflat la ultimul nivel, deasupra remizei dintre biserică și casa cea lungă, utilizat pentru depozitarea proviziilor, a făinii și a fructelor uscate, a sării și a altor mirodenii, dar și a pânzei și a vaselor de lut. Pictorul adusese aici partea centrală a tripticului și o așezase pe o cutie răsturnată din lemn, care ar fi trebuit să slujească drept soclu sfintei Cecilia. Pe aceasta mai era o spadă din lemn.

Cocoșatul o întâmpină pe Afra cu brațele deschise. Era binedispus, chiar exuberant.

– Sunteți Cecilia mea, dumneavoastră, și nimeni alta! Chiar m-am temut că starețа v-ar fi convins să mă refuzați.

– Așa, la asta v-ați gândit! se auzi o voce tăioasă și din întuneric se ivi starețа.

Afra se sperie de neașteptata apariție nu mai puțin decât pictorul.

– Ați crezut cumva că am să vă las aici singur cu fata asta?

Vocea stareței avea o notă sarcastică.

– Da, așa mă gândisem! se supără Alto. Și, dacă nu dispăreți în clipa aceasta, îmi opresc munca și nu aveți decât să vă căutați pe altcineva care să vi-o picteze pe Cecilia din altar!

– Artist fără Dumnezeu, brabantez! șuieră starețа și ieși furioasă pe ușă mormăind ceva de neînțeles, dar care părea mai curând un blestem decât o rugăciune.

Artistul zăvorî ușa pe dinăuntru. Afra nu se simțea tocmai bine. Alto trebuie să fi observat asta din privirea ei temătoare și zise:

– Preferați să deschid ușa?

– Nu, nu, minți Afra.

Oricum, oferta pictorului o mai liniști în oarecare măsură.

Alto din Brabant îi întinse brațul și o conduse în fața picturii pentru altar.

– Cunoști istoria sfintei Cecilia? se interesă Alto din Brabant.

– Îi cunosc doar numele, nimic mai mult, răspunse Afra.

Alto arătă către marea pată albă din mijlocul tabloului.

– Cecilia a fost o minunată tânără din Roma. Tatăl ei – aflat în tablou în partea stângă – voia să își căsătorească fiica cu Valerianus, aflat în prim-plan în dreapta. Totuși, Cecilia se decisese pentru creștinism, iar Valerianus era încă adept al politeismului roman. De aceea ea refuza să îl accepte ca soț atâta timp cât acesta nu era botezat. Bărbatul din fundalul tabloului este episcopul roman Urban. El a reușit să îl aducă pe Valerianus la credința adevărată. Lucru care l-a supărat foarte tare pe prefectul roman Almachius. Portretul acestuia îl poți

găsi pe aripa din stânga altarului. Almachius a dispus decapitarea Ceciliei. Călăul din partea dreaptă a altarului nu a reușit să-i despartă frumosul cap de trup. Cecilia a murit după trei zile și, îmbrăcată într-un veșmânt țesut cu aur, a fost așezată într-un sicriu din lemn de chiparos și înmormântată într-o catacombă. Când, după secole, un papă a cerut deschiderea sicriului, Cecilia a fost găsită în veșmântul ei transparent la fel de frumoasă ca atunci când trăia.

– Ce poveste impresionantă, spuse Afra gânditoare, dumneavoastră credeți în ea?

– Bineînțeles că nu! ripostă Alto mustăcind. Dar pentru artist credința este un curcubeu frumos între cer și pământ. Acum, ia rochia aceasta și îmbrac-o!

Afra făcu ochii mari. Ținută pe ambele brațe, Alto îi întindea o rochie vaporoasă întrețesută cu aur. Afra nu mai văzuse niciodată de aproape un veșmânt atât de prețios.

– Nu face mofturi, o îndemnă pictorul, vei vedea că e croită pentru dumneata.

Cu cât privea mai mult veșmântul, cu atât reticența ei creștea. Nu că ar fi avut rețineri să o facă în fața lui Alto din Brabant, Afra se simțea neînsemnată, mică, se simțea nedemnă să poarte o rochie atât de scumpă.

– Eu sunt obișnuită numai cu pânza aspră. Mă tem să nu rup această fină țesătură îmbrăcând rochia.

– Prostii, răspunse Alto aproape supărat. Dacă ai rețineri în a te dezbrăca în fața mea, mă pot întoarce cu spatele sau pot să ies din încăpere.

– Nu, nu este asta, credeți-mă!

Când își desfăcu și-și lăsă să cadă pe podea uniforma cenușie a ordinului, Afra era agitată. O clipă, rămase fără apărare și goală în fața lui Alto din Brabant. Totuși, pictorul nu păru impresionat. El îi întinse Afrei prețioasa rochie și ea o lăsă cu grijă să-i alunece peste cap. Avu o senzație plăcută, ca o mângâiere, când materialul fin i se prelinse pe trup.

Alto îi întinse mâna Afrei și o ajută să urce pe lada răsturnată. Îi puse apoi spada în mână și îi ceru să se sprijine pe piciorul drept, iar pe cel stâng să-l relaxeze.

– Iar acum folosește spada ca sprijin pentru mână. Este bine așa. Ridică ușor capul, cu privirea către cer. Grozav! Ești într-adevăr Cecilia. Am să te rog să nu miști deloc.

Alto din Brabant începu să schițeze cu o cretă roșie pe peticul rămas liber pe tabloul pentru altar. Se așternu o liniște tulburată doar de zgomotul făcut de creta pe care artistul o plimba cu mișcări iuți pe suportul din lemn.

Afra își imagină cum ar arăta ca sfântă în veșmântul ei transparent, dacă Alto îi va picta în tablou imaginea exactă sau dacă o va folosi doar ca subiect al fanteziei lui. Timpul trecea greu. Și mai ales nu își putea explica tăcerea lui Alto. De aceea, fără a-și schimba poziția, începu o discuție:

– Maestre Alto, la ce v-ați referit când ați spus că credința este un curcubeu între cer și pământ?

Pictorul se opri un moment, apoi vorbi:

– A crede, frumoasă Cecilia, nu înseamnă altceva decât a nu ști sau a bănui, sau a visa. De când există oameni, ei visează ori bănuiesc că între cer și pământ există ceva, să-i spunem absolutul sau divinul. Și, tot de când există oameni, unii se simt chemați să ațâțe aceste visuri și bănuieli. Ei nu știu mai multe decât ceilalți, dar se comportă de parcă ar mânca înțelepciunea și cunoașterea cu polonicul. De aceea ar trebui să nu-i luați prea în serios pe toți acești papi, prelați, starețe și episcopi. Dar eu vă întreb: Ce papi trebuie să credem? Pe cel din Roma, pe cel din Avignon ori pe cel din Milano? Avem trei papi, și fiecare dintre ei susține că el este cel adevărat.

– Trei papi? se miră Afra. Nu am auzit niciodată de ei!

– Este chiar mai bine. Dar când umbli mult, ca mine, afli multe care rămân ascunse poporului. Te rog să nu miști capul! Oricum, pentru mine credința nu este altceva decât un vis, un curcubeu frumos între cer și pământ.

Afra nu mai auzise pe nimeni vorbind astfel. Chiar și administratorul provincial Melchior von Rabenstein nu avea decât cuvinte frumoase pentru maica Biserică și părinții ei.

– Și, cu toate acestea, dumneavoastră împodobiți biserici cu picturile dumneavoastră. Cum se împacă toate acestea, maestre Alto?

– Am să îți explic, frumoasă copilă: cine flămânzește ajunge chiar în slujba diavolului. Cum altfel m-ar putea hrăni arta mea? Aruncă o privire lungă și cercetătoare asupra desenului, după care lăsă deoparte creta și continuă: Pentru astăzi, este suficient. Te poți schimba.

Afra era bucuroasă că procedura se încheiase. Îi fusese frig în vaporosul veșmânt și coborî de pe suport. Imediat aruncă o privire curioasă asupra tabloului. Nu știa la ce se așteptase de fapt, dar în orice caz rămase dezamăgită mai ales pentru că pe grundul deschis la culoare nu putuse recunoaște decât un amestec de liniuțe și linii. Privind mai atentă, desluși o siluetă în acest amestec, una de femeie al cărei trup gol era abia acoperit de un veșmânt fin. Îngrozită, Afra își duse mâna la gură. În cele din urmă, întrebă:

– Maestre Alto, aceasta sunt eu?

– Nu, este Cecilia sau mai bine spus este modelul din care va răsări Cecilia.

Afra se grăbi să îmbrace uniforma aspră a ordinului și, în timp ce era preocupată de acest lucru, îi puse pictorului timida întrebare:

– Și chiar vreți să o reprezentați pe Cecilia așa cum ați schițat-o aici? În așa fel încât oricine să îi poată vedea sânii și coapsele?

Alto zâmbi superior:

– De ce aș ascunde frumusețea ei, dacă nici chiar legenda sfintei nu a făcut-o?

– Dar cea de-a șasea poruncă îți spune să fii pudic!

– Desigur, dar corpul gol al unei femei nu înseamnă lipsă de pudicitate. Lipsa de pudicitate apare în gând și în acțiune. În

domul din Bamberg se află o sculptură, „Sinagoga". Aceasta poartă un veșmânt transparent, care lasă să se vadă toate calitățile unui trup feminin. Iar în marile catedrale din Franța și Spania veți găsi reprezentări ale Fecioarei Maria cu sânii goi; dar numai oamenilor răi le trec prin cap gânduri urâte. Alto mustăci, apoi întrebă: Pot conta pe tine din nou mâine?

De fapt, Afra intenționase să părăsească mănăstirea în această zi, dar postura de model o incitase în mod ciudat, plus că niciodată nu mai fusese tratată de către un om cu atâta politețe, cum o făcuse Alto din Brabant, de aceea fu de acord.

– Dacă starețа nu are ceva împotrivă.

– Ea este bucuroasă să termin în sfârșit pictura pentru altar! o asigură pictorul. Pentru asta mi-ar fi pozat chiar ea. Bărbatul se cutremură și adăugă: Ce imagine oribilă!

Afra râse și aruncă o privire pe fereastra îngustă în curtea supraaglomerată, pe care starețа o străbătea încoace și-ncolo cu mâinile încrucișate și trăgând cu ochiul, la intervale scurte, în sus.

– Maestre Alto, începu prevăzătoare Afra, cât mai vreți să rămâneți aici, la mănăstire?

Pictorul se încruntă:

– De vrut nu se poate vorbi. De astă-primăvară trândăvesc aici, în mijlocul unor amărâte de fiice de nobili, care nu au avut parte de un bărbat din cauza urâțeniei lor, și a unor prostituate care au îmbătrânit și cărora nu li se potrivește nici cuvântul plăcere și nici cuvântul fată. Credeți-mă, pe lumea asta există locuri care îl inspiră pe un artist mai mult decât locul acesta. Nu, imediat după ce voi termina pictura și după ce voi primi ultima jumătate a plății ce mi se cuvine, voi pleca. De ce întrebi?

Afra răspunse ridicând din umeri:

– Mă gândisem eu că nu vă simțiți bine în mediul acesta și, dacă nu mă trădați, vreau să vă destăinui ceva: și eu mă simt la fel. Aștept doar prima ocazie să dispar de aici. Veți...

– Mă și miram ce cauți aici, o întrerupse Alto. Nu, taci, nu vreau să știu. Nu mă privește.

– Nu fac din asta un secret, maestre Alto. Am fugit de la administratorul provinciei, unde lucram ca să îmi câștig pâinea. Am nimerit aici mai mult întâmplător; dar viața de mănăstire nu este pentru mine. Eu sunt învățată să muncesc, și munca mea este mai utilă decât să mă rog și să cânt de cinci ori pe zi, după care să fiu un om rău. Nu îmi refuzați rugămintea, vă rog, luați-mă cu dumneavoastră! Dumneavoastră cunoașteți lumea și sunteți umblat. Lumea mea se termină la o zi de mers de la moșia administratorului; sunt lipsită de experiență în relațiile cu oamenii străini și nu sunt invulnerabilă la rău, ca dumneavoastră.

Alto privi gânditor pe fereastră, iar Afra interpretă lunga lui tăcere ca pe un refuz.

– Nu vă voi fi povară și vă voi sta la dispoziție dacă mă veți vrea. V-a plăcut trupul meu, nu-i așa?

De-abia vorbise, speriată de propriile cuvinte. Cocoșatul o privi lung și stăruitor. În cele din urmă, o întrebă:

– Ce vârstă ai?

Afra coborî privirea. Îi era rușine.

– Am 17 ani. Dar asta nu are importanță!

– Ascultă, copilă, începu ceremonios pictorul, ești frumoasă. Dumnezeu a pogorât asupra ta atât de multă grație, farmec și proporționalitate de care sute de altele de vârsta ta duc lipsă. Orice bărbat s-ar socoti fericit să te aibă măcar pentru o oră. Dar fii conștientă că frumusețea înseamnă mândrie. Nu te oferi unui bărbat. Asta dăunează frumuseții tale. Chiar dacă tu însăți simți nevoia, dă bărbatului de înțeles că el trebuie să te ceară.

Afra nu se gândise niciodată la asta. De ce să se fi gândit? Fără îndoială că Alto era deștept și tot fără îndoială că se pricepea la frumusețe datorită meseriei lui. Îi era greu să interpreteze reținerea lui. Poate că nu o lua în serios? Râdea poate de ea, și ea încă nu observase? Ar fi preferat să o înghită pământul. Totuși, spuse:

– Încă nu ați răspuns la întrebarea mea, maestre Alto!

Alto dădu absent din cap.

– Hai să mai vorbim despre asta mâine. Ne vedem aici la aceeași oră.

Restul zilei Afra și-l petrecu în scriptoriu, întrerupându-se doar pentru rugăciunile de peste zi. Sarcina ei era de a copia documente succesorale pentru mănăstirea Sfânta Cecilia și, cu toate că nu mai scrisese de ani de zile, așternea uniform pe pergament literele colțuroase ale textului. Când și când, cele două maici mai căutau nod în papură muncii ei. Dar grija lor cea mai mare era ca ea să nu aibă acces la anumite cărți și role. Afrei nu îi scăpă faptul că acestea erau legate cu banderole, erau sigilate și prevăzute cu inscripția PRIMA OCCULTATIO, unele chiar inscripționate cu SECRETUM.

În ziua următoare, Afra îi stătu din nou model pictorului. Nesiguranța din ziua anterioară părea să o fi părăsit, în orice caz ea se prezentă artistului în veșmântul ei transparent pe jumătate sfioasă, pe jumătate provocatoare, în acel amestec de rafinament feminin, care trezea dorința unui bărbat.

– Dați-mi astăzi un răspuns la întrebarea mea, dacă îmi acceptați rugămintea!

În timp ce începea să aplice culorile, Alto mustăcea. Avusese nevoie de ore pentru a mărunți, a pisa, a freca și a amesteca cele mai diferite ingrediente, a le amesteca apoi cu clei de oase și cu albuș de ouă de rață, până să obțină în cele din urmă acea culoare roz a carnației pe care o socotea potrivită pielii goale a Afrei.

– Cum să înțeleg zâmbetul dumneavoastră, maestre Alto?

Afra ținea capul îndreptat spre cer, în timp ce cu privirea urmărea munca pictorului.

– Trebuie să te decizi dacă vrei să-i slujești pe oameni ori pe Dumnezeul tău, răspunse evaziv Alto.

Afra nu stătu mult pe gânduri:

– Cred că eu sunt făcută mai mult pentru a sluji omului. În nici un caz nu vreau să rămân aici.

– Și nu ai depus încă jurământul?

– Nu, am nimerit întâmplător aici și pot să-mi continui drumul când vreau.

– Atunci, răspunse pictorul, pe mine nu mă privește. Dar câteva zile va trebui să mai rămâi.

Afra ar fi preferat să sară de gâtul pictorului, dar, pentru că nu avea voie să-și modifice poziția, scoase doar un scurt și strident strigăt de bucurie. După o vreme, întrebă:

– Unde vreți să plecați, maestre Alto?

– În josul râului. Mai întâi la Ulm. Dacă acolo nu primesc un contract, merg mai departe la Nürnberg. Acolo se găsește întotdeauna de lucru pentru artiști.

– De Ulm și de Nürnberg am auzit, se înfierbântă Afra, trebuie să fie orașe mari, cu câteva mii de suflete.

– Câteva mii? Alto râse. Ulm și Nürnberg se numără printre cele mai mari orașe din Germania și fiecare are cel puțin douăzeci de mii de suflete!

– Douăzeci de mii? Cum o fi asta, de douăzeci de ori o mie de oameni pe un petic de pământ!

– Vei vedea! râse cocoșatul și puse pensula deoparte.

Afra sări de pe podiumul ei și aruncă o privire asupra picturii.

– Doamne, asta sunt eu?

– Nu îți place?

– Ba da, ba da, îl asigură fata. Numai că este...

– Da?

– Cecilia este mult prea frumoasă. Nu are nimic comun cu mine.

Privirea Afrei alunecă admirativă peste trupul roz al Ceciliei, abia acoperit de veșmântul vaporos. I se vedeau sânii, buricul, chiar sexul i se bănuia prin materialul fin.

– Nu am pictat nimic în plus și nu am lăsat nimic deoparte. Tu ești, Afra ori Cecilia – cum vrei.

În timp ce Afra se îmbrăca, se gândea ce va fi când va îngenunchea în fața altarului și când maicile o vor măsura de alături cu privirile. Dar își spuse că oricum nu va mai trebui să le suporte mult timp.

– Încă o ședință, zise Alto din Brabant, și gata. Scoase din buzunar o pungă, îi dădu Afrei două monede și adăugă: Plata pentru că mi-ai fost model, doi guldeni, cum am stabilit.

Afrei îi fu jenă să ia banii. Doi guldeni!

– Ia-i, sunt ai tăi!

– Știți, maestre Alto, nu am avut niciodată atâția bani. Ca fată în casă îți câștigi doar mâncarea, un acoperiș deasupra capului și cel mult o vorbă bună. Toată averea mea este într-o boccea pe care o păstrez în dormitor, sub pat. Dar această boccea îmi este mai scumpă decât orice pe lume. Puteți să râdeți, dar acesta este adevărul.

– De ce aș râde, răspunse cocoșatul, banul este doar o chestiune plăcută, altceva nimic. Banul te face doar rareori fericit. Așa că ia ceea ce îți aparține. Pe mâine!

Afra reuși mai repede decât crezuse să își îmbunătățească arta scrisului. Și asta spre nemulțumirea celor două maici, care își vedeau pozițiile periclitate. Dar comportamentul acestora nu făcu decât să o încurajeze pe Afra să persevereze în planul ei de a părăsi mănăstirea cât mai repede posibil.

A doua zi, Afra îi aduse la cunoștință stareței planul ei. Deși nu se așteptase, aceasta manifestă înțelegere. Dar, când mai spuse că voia să plece cu Alto din Brabant, stareței i se umflă în frunte o vină albăstruie – Dumnezeu știa de ce – și izbucni furioasă:

– El este un artist, iar artiștii sunt toți niște derbedei, vagabonzi lipsiți de Dumnezeu! Îți interzic să pleci cu ghebosul! Te va duce la pierzanie.

– Nu este un om rău doar pentru că s-a dăruit artei, ripostă Afra. Chiar dumneavoastră ați spus că ar fi un artist dotat. De la cine ar veni acest dar, dacă nu de la Dumnezeu?

Starețа făcea spume de furie, pentru că o tinerică îndrăznea să o contrazică. Fără a o mai învrednici măcar cu o privire și cu un gest brusc al mâinii, de parcă ar fi vrut să scape de o insectă care o deranja, o dădu pe Afra afară din încăpere.

Seara, după masa din refectoriu, adică după un terci din varză, ridichi și sfeclă, plus o lipie, Philippa, cea mai tânără dintre cele două maici, o rugă pe Afra să aducă originalul documentului la a cărui copie tocmai lucra. Starețа voia să o vadă, iar ei îi era greu să urce pe întuneric scara din piatră. Ea îi mai dădu și cheile scriptoriului și un felinar.

Solicitarea îi păru Afrei cam ciudată, dar nu văzu nici un motiv să respingă cererea Philippei, așa că porni spre scriptoriu. Cu felinarul în mână, traversă curtea pustie în lumina palidă a lunii. Ușa îngustă din spatele corului bisericii nu era încuiată și Afra porni să urce scările.

Chiar și o tânără ca Afra trebuia să gâfâie vârtos pe trepte, dar de data asta îi ajunse la nas și neplăcutul miros de ceară arsă. La început, nu îi acordă nici o importanță. Ajunsă pe ultima treaptă, Afra observă un fum gros care ieșea în valuri albe-cenușii pe sub ușa scriptoriului. Incapabilă să gândească limpede, băgă cheia în broască și deschise ușa.

Se așteptase să fie întâmpinată de flăcări violente, dar văzu doar un fum gros care se ridica până la nivelul genunchiului, care năvălea precum cețurile toamnei din partea din spate a scriptoriului îndreptându-se către ușă. Fumul îi tăia respirația. Tușea, scuipa și căuta calea spre cea mai apropiată fereastră, ca să tragă o gură de aer. Afra știa că numai cea din mijloc se putea deschide, celelalte aveau ochiurile din sticlă fixate direct în zidărie.

Când deschise fereastra, o coloană de flăcări țâșni spre ea, din partea din spate a încăperii. I se făcu frică. Se gândi că peste puțin timp întreaga cameră va fi cuprinsă de flăcări. Înhăță la întâmplare câteva cărți și role cu inscripția SECRETUM, pentru a le salva de flăcări.

Era tocmai pe punctul de a se întoarce, când de pe scări se auziră strigăte de spaimă. Maici cu găleți din piele pline cu apă urcau treptele și o împinseră deoparte. Speriată, Afra se grăbi să iasă la aer, când brusc se trezi față în față cu starița. În mâna ei ardea trosnind o făclie cu catran urât mirositor.

– Țiitoare a diavolului! urlă aceasta furioasă, când o văzu pe Afra. Ești o țiitoare a diavolului!

Afra rămase împietrită. Nu înțelegea ce i se întâmpla și de ce starița o ocăra atât de murdar.

– Am vrut să iau pergamentul, așa cum mi s-a spus, și atunci am văzut fumul ieșind din scriptoriu! spuse ea descurajată.

În curtea mănăstirii se formase un șir ce se sfârșea la sursa de apă. Gălețile cu apă erau date din mână în mână. Se auzeau din când în când încurajări.

– Și de ce ții în mâini prețioasele înscrisuri ale mănăstirii noastre?

Starița făcu un pas către Afra.

– Pentru că voiam să le salvez din flăcări! țipă fata tremurând de furie.

Starița râse ironic:

– Tocmai pergamentele secrete. De unde știai de existența lor? Cine te-a pus să faci asta, dacă nu diavolul?

– Diavolul? Venerabilă maică, nu folosi asemenea cuvinte! Am văzut inscripția SECRETUM și am crezut că ar putea fi mai importante decât celelalte. De aceea am încercat să le salvez tocmai pe acestea.

În acea clipă, pe lângă ele trecu Philippa, dar starița o apucă de braț și îi îndesă făclia în mână.

– Maică Philippa! strigă Afra. Confirmă că dumneata m-ai trimis la scriptoriu!

Maica privi spre ferestrele scriptoriului, apoi se uită lipsită de orice expresie către Afra. În cele din urmă, răspunse:

– Pe toți sfinții, de ce să te fi trimis eu, noaptea, la scriptoriu? Eu nu sunt atât de bătrână ca maica Mildred. Pe mine încă mă

mai ascultă picioarele când am nevoie de ele. Și, de fapt, cum au ajuns cheile la tine?

– Doar dumneata mi le-ai dat!

– Eu?

Avea un ton răutăcios.

– Minte! strigă furioasă Afra. Uniforma ordinului dumneavoastră nu o împiedică să mintă!

Starețа urmărise schimbul de cuvinte fără nici o reacție. Îi smulse Afrei teancul de cărți.

– Maica Philippa nu minte, nu uita! Ea îl slujește de-o viață pe Domnul, după regulile sfântului Benedict. Pe cine să cred?

Afra fierbea de furie. Își dădea treptat seama că Philippa o atrăsese într-o capcană.

– Nu cumva mai curând ai furat tu cheile de la ușa scriptoriului și te-ai strecurat noaptea acolo ca să ne furi prețioasele înscrisuri? Și, ca să nu se observe lipsa pergamentelor, ai pus focul? zise starețа.

– Așa a fost, nicidecum altfel! o susținu vehement Philippa.

– Nu, nu a fost așa! Afra ar fi vrut să o strângă de gât pe starețа. Din cauza furiei și a neputinței, îi apărură lacrimi în ochi. Se întoarse către Philippa și strigă disperată: Diavolul se ascunde sub uniforma ordinului dumneavoastră! El să vă devoreze și să ia și resturile cu el!

Cele două își făceau cruci cu atâta energie, încât Afra se temu că li s-ar putea frânge brațele vlăguite și scheletice.

– Luați-o și aruncați-o în penitariu, urlă starețа, ea a fost cea care a incendiat scriptoriul, pentru a pune mâna pe înscrisurile noastre secrete. O vom încarcera și o vom preda judecătorului. El îi va hotărî dreapta pedeapsă.

Făcu semn către două maici vânjoase din lanțul uman. Înghiontind-o și lovind-o, o împinseră pe Afra pe scările din piatră ale beciului, în încăperea boltită și prevăzută cu zăbrele, în care erau biciuite călugărițele nesupuse. În mijlocul ei era un butuc, într-un colț – o mână de paie, alături – un ciubăr din

lemn pentru nevoi, iar podeaua era din pământ bătătorit. Dar, înainte ca Afra să se fi putut orienta în beciul urât mirositor, ușa zăbrelită se închise și maicile se îndepărtară odată cu lumina.

În jurul ei se făcu întuneric beznă și Afra începu să bâjbâie în căutarea paielor. Ghemuită pe ele și tremurând de frig, dădu drumul lacrimilor. Știa ce însemna să te condamne judecătorul local. Incendierea era considerată crimă gravă, la fel de gravă ca omorul. Se auzeau din depărtare comenzi rostite pe ton ridicat. Afra nu știa dacă scriptoriul era deja cuprins de flăcări ori dacă se reușise stingerea incendiului. În întunericul deplin, pierdu simțul scurgerii timpului. Dar de frică nu închidea ochii.

Treptat, în starea ei de somnolență nesfârșită, se făcu liniște. Trebuia să fie ziuă, dar nu se întâmplă nimic. Nu avea apă de băut, nu avea mâncare. „Mă vor lăsa să crăp aici, în întuneric", se gândi ea și își închipui cum i s-ar putea încheia viața.

Nu își dădea seama cât timp se scursese în această stare de delir. Incapabilă să gândească limpede, cârtea împotriva Creatorului, care îi hărăzise această soartă fără a fi vinovată. Nu ar fi crezut niciodată că între zidurile unei mănăstiri de maici domnea atâta decădere morală și atâta răutate. Iar judecătorul, dacă se va ajunge la proces, le va crede mai curând pe maici decât pe ea, o fugară de pe moșia administratorului provinciei.

După două sau trei zile – Afra nu putea spune cu exactitate cât timp se scursese –, i se păru că aude pași apropiindu-se pe scara beciului. Ba chiar crezu că are halucinații când zări lumina pâlpâitoare a unei făclii. În dreptul ușii zăbrelite, văzu un chip cunoscut. Era Luitgard, măicuța cu care făcuse cunoștință încă din prima zi. Luitgard îi făcu semn să se apropie de grilaj și duse un deget la gură. Îi spuse în șoaptă:

– Trebuie să vorbim încet. În mănăstiri toți pereții au urechi. Acest lucru este valabil mai ales pentru mănăstirea sfintei Cecilia.

Luitgard îi aduse într-un coș puțină pâine și o cană cu apă exact atât de îngustă, încât să aibă loc printre zăbrele. Afra

duse însetată cana la gură și o goli dintr-o sorbitură. Nu știuse că apa putea să fie atât de bună. Apoi rupse lipia în bucăți, pe care le înghiți una după alta.

– De ce faci asta? șopti Afra. Dacă te prind, o pățești ca și mine.

Luitgard ridică din umeri.

– Nu îți face griji. Eu trăiesc de douăzeci de ani între zidurile acestei mănăstiri. Știu exact ce se petrece aici. Și cele mai multe lucruri nu sunt spre cinstirea Domnului.

Afra se agăță cu ambele mâini de zăbrelele din fier și spuse:

– Crede-mă, sunt închisă aici nevinovată. Starețа îmi reproșează că aș fi incendiat scriptoriul pentru a ascunde furtul unor documente secrete. Iar Philippa, pe care o ia ca martoră, minte. Ea nu recunoaște că m-ar fi trimis la scriptoriu. A fost o capcană, auzi, m-a atras într-o capcană!

Luitgard ridică ambele mâini și o avertiză să vorbească mai încet. Apoi șopti:

– Știu că spui adevărul, Afra. Nu este nevoie să-mi explici.

Afra încremeni.

– Poftim? Asta ce înseamnă?

– Ți-am spus, în această mănăstire pereții au urechi.

Afra aruncă o privire cercetătoare pereților beciului.

Luitgard dădu din cap și arătă către tavan. Acum, remarcă și Afra tuburile din lut ce ieșeau din tavan în mai multe locuri, având diametrul unei palme.

Luitgard îi explică în șoaptă și aruncând mereu priviri îngrijorate către tavan:

– Întreaga mănăstire este străbătută de un sistem de tuburi, care în mod miraculos transmit vocea umană dintr-o încăpere într-alta, de la un etaj la altul, și nu numai atât, uneori poți avea impresia că, parcurgând aceste tuburi vocile se amplifică.

– Deci o minune a naturii?

– Nu pot să mă pronunț. Dar nu este ciudat că o asemenea operă de artă este instalată în mănăstirea maicilor mute, unde

de fapt ar trebui să domnească tăcerea și liniștea? Această minune a naturii – cum îi spui tu – are însă și o hibă: transportă vocile nu numai de la o cameră la alta, dar și de la altă cameră la o cameră. Și pentru că toate tuburile se termină în camera stareței, aceasta este bine informată cu ceea ce se vorbește undeva, dar cu puțină inteligență se poate auzi mai din toată mănăstirea ceea ce vorbește starețа.

– Trebuie doar să ajungi la tavan?

– Corect, trebuie doar să pui urechea pe unul dintre tuburile de lut. Viața de mănăstire nu oferă tocmai o mulțime de amuzamente și distracții, așa că ascultarea stareței este cu siguranță un păcat ce se poate ierta, chiar dacă este un păcat, ceea ce eu recunosc. În orice caz, am fost martoră a unei discuții purtate de starețа cu Philippa. Philippa se plângea de faptul că tu, care nu ești nici măcar o novice, ai fi îmbăiată și ospătată ca o nobilă, și mai ai și voie să pozezi ca model al sfintei Cecilia, în timp ce ea și toate celelalte maici îndeplinesc de ani de zile munci grele. La început, starețа a dezaprobat-o, spunând că iubirea creștină a aproapelui cere să ajuți orice om aflat la nevoie. Dar Philippa nu a cedat, a repetat reproșurile și, în final, starețа a afirmat că, dacă ar ști un mijloc de a se debarasa de tine, l-ar folosi.

– Atunci, poți să depui mărturie în favoarea mea. Trebuie să o faci!

Luitgard nu fu de acord:

– Nu m-ar crede nimeni!

– Dar tu ai auzit!

– Nu are rost, oricine va contesta modalitatea în care am devenit martoră a acestei discuții. Sau poate crezi că starețа va confirma că își ascultă în secret subordonatele?

– Dar este unica posibilitate ca nevinovăția mea să fie dovedită.

Afra privi resemnată în pământ.

– Roagă-te lui Dumnezeu să se petreacă o minune, zise Luitgard, care îi făcu fetei un semn de încurajare și se îndepărtă.

Ajunsă din nou în întuneric deplin, Afra fu cuprinsă de deznădejde. Încercă să se roage, dar nu îi veni în minte nici o rugăciune. Gândurile ei se concentrau prea mult asupra situației fără ieșire în care se găsea. În final, căzu din nou într-o stare de semiconștiență situată între vis și realitate. Afra nu știa – și nici nu o interesa asta – dacă afară era noapte ori zi. O lăsau indiferentă și tunetele, și nici măcar bubuitura unui fulger care zgudui zidurile nu o scoase din această indiferență.

Crezu că visează când în fața ușii cu zăbrele apăru chipul lui Alto din Brabant în lumina chioară a unui felinar. Afra își reveni abia când acesta vârî o cheie în broască și deschise ușa.

Ea nu scoase un cuvânt și îl privi doar întrebătoare pe pictor.

În timp ce afară se dezlănțuia o teribilă furtună, Alto îi dădu fetei bocceaua, lăsată de aceasta în dormitor, și zise:

– Dezbracă uniforma de novice, repede!

Afra se supuse ca într-un vis și se dezbrăcă. În grabă, întrebă:

– Cum ați obținut cheia, maestre Alto? Afară este zi ori noapte?

Pictorul cocoșat luă veșmântul de novice și îl aruncă pe grămada de paie din colț. Și, în timp ce o scotea pe fată din încăperea cu grilaj și încuia din exterior ușa acesteia, șopti:

– Este puțin după miezul nopții și în ce privește cheia fiecare om are un preț, chiar și o maică. În fond, totul este doar o problemă de preț. După cum știi, și Domnul nostru Iisus a fost trădat pentru treizeci de arginți. Asta – și îi atătă cheia – a fost mult mai ieftină. Vino!

Alto din Brabant ținea felinarul și o conducea pe Afra pe scări în sus. Cu puțin înainte de a fi ajuns la culoarul cel lung de la parter, el stinse felinarul. Atunci, un fulger spintecă întunericul. Pentru o fracțiune de secundă, lumina orbitoare pătrunse prin ferestre. La bubuiala care urmă fulgerului, pardoseala din piatră se cutremură. De frică, Afra îl apucă pe Alto de braț.

La capătul coridorului, pictorul deschise o ușă îngustă, care până acum scăpase atenției Afrei. Era atât de joasă, încât și

o persoană de statură mică trebuia să aplece capul pentru a trece. În spatele ușii, în dreapta, se făcea un coridor care se termina zece pași mai departe cu o poartă din lemn, deasupra căreia era fixată o pârghie. Alto împinse poarta și o ținu deschisă. Apoi i se adresă Afrei:

– Ascultă, aceasta este cea mai sigură cale de scăpare, de a ieși neobservată din mănăstire. Cu o pârghie, pe vremuri, erau ridicați pe aici, peste zid, și trași înăuntru sacii cu grâne și butoaiele. Am să îți leg o frânghie după piept și am să-ți dau încet drumul în jos. Nu te teme, frânghia trece printr-un troliu care reduce greutatea la jumătate. Am să te pot ține cu o mână. Și oricum până la pământ nu sunt mai mult de douăzeci de coți. Jos, te așteaptă un luntraș. Numele lui este Frowin. Poți să ai încredere în el. Va merge cu tine la Ulm. Te duci în cartierul pescarilor și întrebi de pescarul Bernward. El te va găzdui până când voi sosi eu.

Furtuna se mai domolise. Totuși, câteodată cerul se mai lumina scurt și Afra privi îngrijorată în jos. Simți că inima îi bătea mai repede, dar nu avea de ales. Alto îi trecu frânghia pe sub subsuori și îi făcu un nod pe piept.

– Mult noroc! îi ură el și o împinse pe Afra.

O smucitură, și fata porni în jos clătinându-se și rotindu-se în jurul propriei axe.

Aici fu luată în primire de un bărbat mai în vârstă, cu barbă.

– Eu sunt Frowin, șopti acesta cu o voce gravă, și șlepul meu așteaptă mai jos, pe râu. Am încărcat piei, piei grele de vită, și piei de cerb pentru cei bogați din oraș. În zori plecăm.

Afra mulțumi și îl urmă pe barcagiu pe o potecă îngustă ce ducea la malul apei.

Șlepul era o luntre mare, cu pescajul mic. Partea din față a ambarcațiunii se ridica oblic din apă, precum gâtul unui monstru marin. Prețioasa încărcătură era apărată de vânt și ploaie cu scânduri groase legate cu frânghii. Pe prora vasului lung de vreo treizeci de coți, Frowin amenajase o colibă din

scânduri negeluite. Singurul mobilier era reprezentat de o masă, o bancă din lemn și de o ladă care era folosită și ca pat. Aici găsi Afra adăpost.

Pe masă pâlpâia un felinar. Afra avea rețineri în a-l privi în față pe străin. Dusă pe gânduri, se uita la flacăra caldă a felinarului. Și Frowin privea fix înainte, cu brațele încrucișate pe piept, fără a vorbi. Prin crăpăturile din tavan se prelingeau picături. Pentru a pune capăt penibilei tăceri, Afra vorbi șovăitoare:

– Sunteți un prieten al maestrului Alto, pictorul din Brabant?

Bărbosul tăcu de parcă nu ar fi auzit întrebarea, apoi scuipă și strivi scuipatul cu piciorul.

– Hm... mormăi acesta în cele din urmă.

Afra nu era deloc în apele ei. Îi era greu să-l privească pe luntraș dintr-o parte. Chipul acestuia era brăzdat de riduri adânci, iar pielea bătută de vânt și soare căpătase o nuanță închisă, aproape tot atât de închisă ca a unui african. Barba neagră contrasta vizibil cu puful rar care îi înconjura scăfârlia, precum aureola sfinților.

– Prieten este prea mult zis, răspunse pe neașteptate luntrașul, de parcă ar fi cugetat îndelung asupra celor spuse. Ne-am întâlnit prima dată în urmă cu câțiva ani. Alto mi-a mijlocit un transport profitabil de la Regensburg la Viena. Așa ceva nu se uită în vremuri grele ca acestea. Pictorul pare tare interesat de dumneavoastră. În orice caz, mi-a încredințat cu strângere de inimă soarta dumneavoastră. A trebuit să-i promit solemn că am să vă duc cu bine la Ulm. Așa că nu aveți nici o grijă, frumoasă copilă!

Vorbele lui Frowin o mai liniștiră.

– Și cât va dura drumul până la Ulm? se interesă Afra, îngrijorată.

Bătrânul clătină din cap.

– Nivelul apei este ridicat, ceea ce grăbește navigația în aval. Dar tot vom face două zile. Vă grăbiți?

– În nici un caz. Să știți că este pentru prima dată când fac o călătorie atât de lungă, și mai ales cu un vas. Ulm este un oraș frumos?

– Mai curând, un oraș tulburător, mare și bogat. Frowin ridică arătătorul spre a sublinia vorbele sale: Iar meșteșugarii din Ulm construiesc cele mai bune vase fluviale din lume.

– Vasul dumneavoastră a fost construit la Ulm?

– Nu, din păcate. Un amărât ca mine, care are de hrănit o nevastă și trei copii, nu își poate permite așa ceva. Barca asta am construit-o eu însumi acum treizeci de ani. Nu arată tocmai elegant, recunosc, dar își face treaba la fel de bine ca o barcă făcută la Ulm. Și oricum contează mai puțin luntrea și mai mult luntrașul. Până la Passau cunosc fiecare vârtej și știu exact cum să trec de el. Așa că nu trebuie să vă faceți nici o grijă.

Orele treceau și, treptat, Afra căpătă încredere în luntrașul atât de zgârcit la început cu vorba. Așa încât nu ezită să răspundă când acesta o întrebă după o vreme:

– Ce-i cu caseta aceea pe care o strângeți la piept, de parcă ar fi cea mai mare comoară?

– Ea este cea mai mare comoară pentru mine, spuse fata și o strânse și mai tare. Mi-a lăsat-o tatăl meu, la moartea lui, cu condiția de a o deschide doar în cazul extrem în care aș ajunge la capătul puterilor și nu aș ști ce să mai fac. În altă situație, conținutul ei mi-ar aduce doar nefericire.

Ochii lui Frowin se aprinseră de curiozitate. Își mângâie agitat barba și întrebă:

– Conținutul ei este secret? Sau nu ați deschis niciodată caseta?

Fata dădu din cap:

– Am fost de câteva ori pe punctul de a o deschide, dar de fiecare dată m-am gândit mai bine dacă sunt într-adevăr la capătul puterilor și de fiecare dată am decis că mă pot descurca și fără să o deschid.

– Tatăl dumneavoastră cred că a fost un bărbat înțelept.

– Da, a fost.

Afra plecă privirea.

Prin fereastra mică a cabinei, începea să pătrundă lumina zorilor. Deasupra apei atârnau petice lăptoase de ceață. Din râu se ridica un aer ca de gheață. Ploaia încetase.

Frowin își puse pe umeri o pelerină neagră, își acoperi capul cu o pălărie cu boruri mari și își frecă mâinile ca să le mai încălzească.

– În numele Domnului, plecăm, rosti el încet.

Frowin sări pe țărm și dezlegă frânghia cu care ancorase luntrea de un pom. Apoi, cu ajutorul unei prăjini lungi, îndepărtă luntrea de mal și o îndreptă către curentul principal. La început, luntrea pluti de-a latul, după care luntrașul îi orientă prora în sensul de curgere a apei și călătoria începu.

Luntrea se deplasa fără nici un zgomot, cu excepția celui făcut de vâsla cu care Frowin îi corecta cursul. Parcurseseră deja două mile, când valurile de ceață deveniră din ce în ce mai dese. Afra abia dacă mai distingea țărmul. Și brusc în fața lor răsări un munte alb, fremătător, care amenința să-i înghită, un perete de ceață atât de densă încât nici că se mai vedea prora luntrii.

– Trebuie să acostăm! strigă luntrașul mânuind vâslele. Țineți-vă bine!

Afra se agăță cu ambele mâini de banca din lemn. Luntrea se zgudui, după care se făcu o liniște mormântală.

La mănăstirea sfintei Cecilia nimeni nu remarcă fuga Afrei. Sau cel puțin așa părea. Totul se desfășura normal. Acoperirea bisericii era pe terminate, iar în scriptoriu maicile erau ocupate cu înlăturarea urmărilor incendiului. Focul adusese daune doar dușumelei. Cu excepția câtorva cărți cu valoare minoră din rafturile de jos, manuscrisele și pergamentele nu suferiseră pierderi.

Cu toate acestea, activitatea de curățare se desfășura într-o atmosferă apăsătoare. Când și când, maicile își aruncau reciproc priviri speriate, ca și cum ar fi vrut să spună că de fapt nu

voiseră asta; dar rămâneau tăcute, așa cum prevedeau regulile ordinului. Când rugăciunile din timpul zilei întrerupeau activitatea, cântul intonat de ele era mai cu suflet decât de obicei, aproape implorator, de parcă ar fi cerut iertare.

Să fi fost de vină un semn al Domnului ori conștiința ei încărcată, pentru faptul că maica Philippa, seara târziu, după terminarea rugăciunii, coborî în beci pentru a o vedea pe Afra.

Când aceasta zări veșmântul de novice al Afrei pe grămada de paie, scoase un țipăt și dădu fuga sus, în refectoriu, unde erau adunate maicile. Deschise ușa și strigă:

– Domnul nostru, Dumnezeu, a ridicat-o pe Afra cu trup și suflet în ceruri!

Murmurul din refectoriu încetă și, în tăcerea așternută se auzi vocea stareței:

– Vorbești prostii, Philippa! Taci și nu păcătui în fața Creatorului. Așa cum ne învață Biserica, nimeni altcineva în afara Maicii Maria nu s-a ridicat la ceruri cu trup și suflet.

– Nu, susținu maica, Dumnezeu a chemat-o la el pe Afra prin grilajul penitariului, lăsându-i aici veșmintele pământene. Veniți și convingeți-vă!

Printre maicile care urmăriseră în tăcere schimbul de cuvinte apăru panica. Câteva dintre ele se năpustiră ca mânate de Furii pe trepte în jos, pentru a vedea minunea cu ochii lor. Acestea fură aproape imediat urmate de altele și, după puțin timp, toate se înghesuiau în fața grilajului carcerei, ca să arunce o scurtă privire asupra veșmintelor ordinului care zăceau părăsite. În timp ce unele stăteau înmărmurite sau strângeau buzele pline de evlavie, altele murmurau rugăciuni, iar altele scoteau exclamații extaziate și își ridicau privirile spre cer.

Luitgard strigă:

– Ce i-ați făcut Afrei de a luat-o Domnul la El?

De undeva din spate, se auzi o voce pițigăiată:

– Philippa este de vină. Philippa a incendiat scriptoriul!

– Da, Philippa a pus focul! începură să strige tot mai multe maici.

– Tăceți, în numele lui Iisus, tăceți! Vocea furioasă a Philippei străpunse atmosfera din beci ca o lovitură de spadă. Sprijinindu-se pe umerii unei alte maici, Philippa urcase pe un butoi cu apă găurit și continuă: Maicilor, ascultați-mă! Cine spune că Dumnezeu a fost Cel care a scos-o pe Afra printre gratii? Cine spune că nu Satana a fost cel care a dezbrăcat-o pe Afra și a supt-o printre gratii? Cu toate știm că doar diavolul se folosește de asemenea trucuri de scamator și că doar Satana râvnește la o fată atât de frumoasă ca Afra. Deci nu păcătuiți gândindu-vă la lucrarea Domnului nostru!

– Așa este! strigară câteva maici.

– Prostii! strigară altele.

Una dintre maici întrebă:

– Nu tu ai fost cea care a pus focul în scriptoriu? Nu tu ai fost cea care voia să scape de Afra? Poate pentru că era prea tânără și prea frumoasă?

În beci se așternu tăcerea și toate privirile se îndreptară către Philippa. Buzele acesteia se strânseră și pe frunte îi apăru o cută închisă la culoare. Rosti în colțul gurii:

– Cum de cutezi să mă acuzi de asemenea păcat? Domnul să te pedepsească!

Tăcere grea. Fiecare știa că pereții mănăstirii aveau urechi. Și că în acest lăcaș nu existau secrete. Dar nimeni până acum nu îndrăznise să aducă vorba despre sistemul din tuburi de lut. De aceea consternarea fu profundă când Euphemia, care tocmai trecuse noviciatul, o atacă pe maică:

– Nu vă mai prefaceți, venerabilă maică Philippa, fiecare dintre noi a putut auzi cum ați ponegrit-o în fața stareței pe Afra și cum starețа v-a dat mână liberă să o înlăturați pe Afra în mod perfid. Dumnezeu să vă ierte, venerabilă maică! Dar Dumnezeu și-a dat seama de nedreptatea pe care ați făcut-o și a luat-o pe Afra la El ca pe o sfântă.

– Ea este o sfântă! strigă o novice.

– Satana a luat-o cu el! ripostă o alta.

Dar mai tare decât toate strigă Luitgard:

– Afra știa să spună „Ave Maria" în limba latină!

– Și diavolul poate vorbi latinește, se auzi din spate.

– Niciodată! Diavolul vorbește germana!

– Germana? Este o prostie! Atunci în Franța sau în Spania diavolul nu ar deschide gura.

Discuțiile pe marginea cunoștințelor lingvistice ale diavolului se aprindeau tot mai mult. Euphemiei i se smulse boneta de pe cap. Două maici se loveau cu pumnii și, într-o clipă, se porni încăierarea. Zgârieturi și mușcături, lovituri de picioare și tras de păr, plus țipete stridente. Era unul din acele cazuri de isterie ce se produceau la intervale neregulate în mănăstire – urmare a săptămânilor de tăcere și contemplație impuse.

Deodată, în acest haos se iscă un puternic curent de aer, care stinse lumânările și făcliile ce abia luminau încăperea subterană. Fumul înțepător le tăie respirația maicilor.

– Domnul este cu noi! se auzi din întuneric.

O voce subțire ripostă:

– Ba Satana!

Pe scara din piatră se ivi o siluetă scofâlcită, aproape transparentă, cu o făclie ce îi pâlpâia în mână. Starețа.

– Ați căpiat toate? zise aceasta pe un ton tăios. Puse o mână pe crucifixul pe care îl purta atârnat de un lanț pe piept și îl îndreptă către maicile buimăcite. Sunteți toate posedate de diavol?

S-ar fi putut zice că avea dreptate. Păruiala maicilor lăsase urme. Mai nici una dintre maici nu mai avea bonetă pe cap. Cele mai multe zăceau călcate în picioare pe podea. Câteva maici îngenuncheară cu mâinile împreunate, pline de zgârieturi și cu uniforma sfâșiată, cu fața la perete. Altele se văitau. Mirosea a catran ars, a sudoare și a urină.

Starețа se apropie de ele și lumină cu făclia chipul fiecăreia în parte, ca și cum ar fi vrut să le facă să își bage mințile în cap.

În privirile îndreptate către ea se citeau ura, disperarea și mai rar supunerea. Când se apropie de Philippa, bibliotecara ei, se opri scurt. Sprijinită de butoi Philippa stătea jos, cu piciorul stâng într-o poziție nefirească, și privea în gol. Aceasta nu reacționă nici când starița se opri cu făclia în dreptul feței ei. Atunci, o apucă de umăr, dar, înainte să-i spună ceva, Philippa se prăbuși într-o parte ca un sac cu cereale.

Maicile din jur țipară scurt. Își făcură semnul crucii. Unele îngenuncheară tulburate. După câteva clipe, starița își reveni.

– Dumnezeu a pedepsit-o pentru demersurile ei diavolești, spuse ea pe un ton inexpresiv. Domnul s-a milostivit de sufletul ei sărman.

Așa cum se obișnuia în mănăstire, maica Philippa a fost acoperită cu pânză de sac și așezată pe scândura mortuară. Pe scândură erau inscripționate o cruce și numele ei, și era vopsită într-o nuanță roșie-maronie. Pe fiecare maică din mănăstire o aștepta o asemenea scândură. Acestea erau stivuite în cripta de sub biserică, iar starița consideră ca un semn al cerului faptul că scândura Philippei era așezată deasupra stivei. Vicarul catedralei din orașul din apropiere, un bețiv arogant și gras, care pentru fiecare serviciu religios prestat solicita plată în natură – despre el se spunea că la încheierea de căsătorii se dădea la mirese –, acest prelat de nădejde a binecuvântat cadavrul Philippei înainte ca acesta să fie vârât într-o nișă din perete și ferecat cu o placă din piatră. Plata serviciului lui, o pâine rotundă și un butoi cu bere, a încărcat-o în carul lui pe două roți tras de boi, cu care venise. După care a biciuit boii și a plecat.

Alto din Brabant ajunsese în neplăcuta situație de a termina fără model pictura pentru altar a sfintei Afra. Dar în memorie îi rămăseseră întipărite înfățișarea ei, nuanța pielii și toate umbrele aruncate de rotunjimile trupului ei. Pentru aparențe, el se interesa de locul unde se afla modelul lui, dar pe oricine ar fi întrebat răspundea doar cu un ridicat din umeri, după care înălța ochii spre cer.

Dacă la începutul muncii lui nimeni nu se interesase de pictura pentru altar, finalizarea picturii stârnea acum un viu interes. După rugăciunile de peste zi maicile se strecurau în mici grupuri în magazia unde pictorul trasa cu o pensulă fină ultimele trăsături ale sfintei Cecilia. Copleșite de forța vitală degajată de trupul strălucitor, multe dintre ele cădeau în genunchi în fața picturii ori plângeau de emoție.

Pe la mijlocul lunii noiembrie, iarna se anunța deja prin primele geruri, iar reconstruirea bisericii era pe terminate. Noul acoperiș țuguiat al bisericii era gata și schelele de pe pereții exteriori erau demontate. Interiorul în gri și roz, cu bolta în cruce înălțată spre cer, strălucea într-o lumină tainică atunci când soarele pătrundea uneori prin înaltele ferestre multicolore.

Dar de cea mai mare admirație s-a bucurat Alto din Brabant, atunci când a montat tripticul cu pictura pentru altar a Ceciliei. Pentru el acesta însemna același lucru ca pentru maici. În Cecilia o vedea permanent numai pe Afra. Și maicile admirau nu imaginea sfintei Cecilia, ci pe cea a Afrei, care se evaporase din mijlocul lor ori care se ridicase la cer, precum Fecioara Maria.

În ziua sfințirii bisericii, pe 22 noiembrie, maicile au făcut ca mănăstirea să sclipească de curățenie. Pe toate pervazurile ferestrelor fluturau șervete roșii. Ușile erau flancate de molizi proaspăt tunși. Pe la ora zece, în curtea interioară a mănăstirii, a intrat o diligență cu șase cai, urmată de călăreți cu flamuri alb-roșii și șapte căruțe cu coviltir. Maicile erau adunate în semicerc, cu starețа la mijloc. Încă înainte ca diligența cu ornamente roșii și cu un blazon pictat pe ea să se fi oprit, de pe capră sări un lacheu în livrea, deschise ușile și lăsă scara diligenței. Imediat în ușa acesteia apăru o siluetă robustă, aplecată spre a coborî. Era episcopul Anselm din Augsburg.

Când înaltul prelat, cu pelerina țesută cu fir de aur pusă peste un costum de voiaj stacojiu, coborî din trăsură, maicile îndoiră

genunchii și se închinară. Conform uzanțelor, starețа îi sărută inelul și îi ură bun venit înaltului oaspete. În monotonia de zi cu zi a vieții mănăstirii supuse muțeniei, un asemenea eveniment însemna mult mai mult decât o bine-venită schimbare. Pentru întreaga zi fu suspendată obligația de a nu vorbi. Iar mâncarea sărăcăcioasă – adevărata cauză pentru care cele mai multe maici arătau slabe ca niște cerșetoare – fu uitată tot pentru o zi.

Pentru Eminența Sa și pentru suita lui, maicile pregătiseră cu această ocazie și potrivit anotimpului o masă festivă: vânat din luncile și din pădurile din împrejurimi, pește din râul aflat în apropiere –, somn și păstrăvi nesărați –, legume din grădinile de dincolo de ziduri și prăjituri gustoase al căror miros se înălța peste întreaga curte. Era pregătit chiar și vin de Bodensee, pentru maici socotit aproape un desfrâu. Ca să nu mai vorbim despre bere.

Corul maicilor intonă un aleluia și însoțitorii episcopului –, vicari, canonici, capitulari și prepoziți – își puseră veșmintele fastuoase și se încolonară într-o procesiune. Când episcopul Anselm intră în noua construcție, aici mirosea a tencuială proaspătă și a vopsea, a ceară de lumânări și a fum de tămâie. Acesta își plimbă mulțumit privirea în noua casă a Domnului. Și încremeni. Întreaga procesiune se opri. Privirea lui Anselm rămase fixată pe sfânta Cecilia de pe pictura din altar. Și însoțitorii episcopului păreau neliniștiți de înfățișarea sfintei.

Din spatele unei coloane, neobservat, Alto din Brabant urmărea scena. Avea un presentiment neplăcut. Apoi cortegiul se puse din nou în mișcare. Un prepozit încărunțit era atât de adâncit în examinarea sfintei, încât cel din spatele lui trebui să-i dea un ghiont pentru a-l pune în mișcare.

Pe parcursul întregii benedicțiuni, Alto nu-l scăpă din ochi pe episcop. Se părea că Anselm nu mai acorda nici o atenție picturii din altar. Dar pictorul își făcea mari probleme gândindu-se că dezinteresul era mimat și că ar putea urma un scandal clerical. Așa ceva l-ar lăsa pe Alto câțiva ani buni fără comenzi.

La masa festivă din refectoriu, cu mesele așezate în potcoavă și acoperite cu pânză albă, un grup de muzicanți ambulanți execută cântece ale păstorilor din Alpi și de petrecere la iarbă verde, la modă în acea vreme. Doi tinerei la corn curbat și cornet cântau melodiile, iar o fată la viola da gamba cu șase coarde și o altă fată la tamburină țineau ritmul.

Între pește și vânat, pe care rotofeiul episcop le înfulecă bineînțeles cu mâna, Anselm se șterse la gură cu mâneca prețiosului său veșmânt și o întrebă pe starețа aflată în stânga sa:

– Spune-mi, venerabilă maică, cine a pictat tripticul cu sfânta Cecilia?

– Un pictor din Brabant, răspunse starețа așteptându-se la aprecieri critice, este necunoscut și poate că nu pictează pe gustul tuturor, dar nu cere atât de mult ca marii maeștri din Nürnberg sau Köln. Pictura nu prea este pe gustul dumneavoastră, Eminență?

– Ba dimpotrivă, până acum nu am mai văzut o pictură care să înfățișeze o sfântă cu atâta frumusețe și puritate. Cum se numește artistul?

– Alto din Brabant. Încă este aici. Dacă doriți să îi vorbiți...

Starețа trimise după Alto, aflat la celălalt capăt al meselor.

În timp ce episcopul Anselm plescăia și râgâia ca semn că îi plăcea friptura de căprioară, Alto se apropie de masă și făcu o plecăciune smerită. Cu această ocazie, își mai strânse umerii, ceea ce îi scoase și mai mult cocoașa în evidență.

– Deci tu ești pictorul care a redat-o atât de real pe Cecilia, încât ai putea crede că aceasta va coborî în orice clipă din tablou.

– Da, Eminență.

– Pe toți heruvimii și serafimii! Episcopul lovi în masă cu pocalul de vin și continuă: Ai realizat o capodoperă. Sfântul Luca nu ar fi reușit mai bine. Care îți este numele?

– Alto din Brabant, Eminență.

– Și cu ce se ocupă unul ca tine în Sud?

– Cu arta, Înălțimea Voastră, cu arta! În vreme de ciumă și foamete nu prea îți deschid ușa clienții.

– Așadar, ai putea fără multă vorbă să lucrezi pentru mine, maestre Alto?

– Desigur, Eminență, dacă vă convine modestul meu talent. Voiam să plec mâine la Ulm, în căutarea unui nou angajament.

– Ce mai tranca-fleanca, vii cu mine. Pereții palatului meu sunt goi și am o idee. Episcopul se sprijini în coate pe masă și întrebă: Vrei să o auzi?

Pictorul se apropie.

– Desigur, Eminență.

– Aș vrea să îmi pictezi o galerie a sfintelor Barbara, Ecaterina, Veronica, Maria Magdalena, Elisabeta și din partea mea și Fecioara Maria, fiecare în mărime naturală și... – îi făcu semn lui Alto să se apropie mai mult – ... și pe fiecare așa cum le-a creat Dumnezeu, exact așa cum ai pictat-o pe sfânta Cecilia. Și aș dori să le folosești ca modele pe cele mai frumoase fiice ale orășenilor.

Pe chipul lui Anselm trecu în fugă un rânjet perfid.

Alto tăcea. Sigur că ideea episcopului era neobișnuită și deosebit de atrăgătoare. Mai ales că avea de lucru cel puțin un an. Pentru o clipă, îi trecu prin fața ochilor chipul Afrei, căreia îi datora de fapt acest succes. Afra îl aștepta de câteva săptămâni la Ulm. Era dezorientat.

– Oh, înțeleg, adăugă episcopul observând ezitarea lui Alto. Nu am discutat încă prețul. Cu siguranță că nu vei lucra pe un „Tatăl nostru", maestre Alto! Să zicem o sută de guldeni. Cu condiția să începi imediat lucrul.

– O sută de guldeni?

– Pentru fiecare pictură. Pentru o duzină de sfinți primești o mie două sute de guldeni. De acord?

Alto confirmă smerit. Niciodată nu i se mai oferise un asemenea onorariu princiar. O sumă atât de mare însemna pentru Alto că pe viitor nu va mai trebui să accepte orice ofertă. Că nu

va mai fi nevoit să picteze fresce pe tavane, o muncă oribilă și dureroasă pentru cineva pe care soarta îl pedepsise cu o cocoașă.

– Doar că mai am ceva de rezolvat la Ulm. Dacă vă convine, Eminență, vin peste două săptămâni.

– Peste două săptămâni? Pictorule, tu ești sănătos? Episcopul ridică tonul: Eu îți fac o ofertă cu adevărat princiară, și tu îmi răspunzi că vii peste două săptămâni! Ascultă, mâzgălitor în culori, ori vii imediat cu noi, ori renunț. Am să găsesc pe altcineva care să îmi picteze galeria. Mâine-dimineață, când ceasul bate de șapte, plecăm. În ultima căruță ai un loc liber. Mai gândește-te!

Dar Alto nu mai trebuia să se gândească.

Până la cer și mai sus

– Afra-pescărița, Afra-pescărița! strigau puștanii străzilor în urma ei, când cu chipul surâzător și ținând în fiecare mână câte un coș cu pești, ea se îndrepta spre piața de pește. Puștii străzilor din Ulm erau temuți pentru gura lor slobodă; în orice caz mai aveau și cu totul altfel de exprimări.

De când Afra fugise din cauza lui Melchior von Rabenstein trecuseră șase ani. Ea alungase din mintea ei oribila întâmplare și doar uneori, chinuită de amintiri, se străduia să se convingă că totul nu fusese decât un vis: cum fusese siluită de administrator, cum adusese pe lume un copil, cum îl lăsase în pădure și cum ea însăși fugise prin păduri. Nu voia să se mai gândească nici măcar la scurtul episod trăit la mănăstire, din care mai rămăsese doar cu amintirea maicilor bigote, antipatice și veninoase.

Se întâmplase ca pescarul Bernward, care era căsătorit cu o soră a lui Alto din Brabant, să caute o fată care să preia o parte a îndatoririlor care reveneau soției lui. Că Afra era învățată să muncească a remarcat Bernward chiar după primele zile. La început, l-a așteptat pe Alto, dar când acesta nu a mai venit nici după șase săptămâni, a început să-l uite. Agnes, soția lui Bernward, care își cunoștea mai bine fratele ghebos, fusese de părere că seriozitatea nu făcea parte dintre calitățile lui, că doar era artist.

Pescarul Bernward și soția lui trăiau într-o casă amărâtă din paiantă, cu trei niveluri, situată la vărsarea râului Blau în Dunăre. Către apă erau construite trei terase din lemn una

deasupra celeilalte, iar podul casei cu acoperiș ascuțit era utilizat ca spațiu de depozitare pentru peștele uscat și afumat. Locuind aici, nu aveai cum să scapi de mirosul peștelui. Pe partea dinspre stradă, deasupra intrării în fața căreia de cele mai multe ori erau întinse la uscat năvoade pătrate, era expusă emblema albastră a breslei: două știuci încrucișate.

Cine locuia în cartierul pescarilor, așa ca Bernward, nu făcea parte desigur din bogații orașului – bogăția Ulmului era concentrată la meșterii aurari și argintari, la postăvari și la negustori –, dar nici nu era tocmai sărac. Chiar și un pescar ca Bernward, un bărbat înalt, de 40 de ani, cu păr lung până la ceafă și cu sprâncene stufoase și negre, purta de sărbători haine de duminică din material fin. Agnes, soția lui cam de aceeași vârstă cu el, chiar dacă viața muncită o făcea să pară mai în vârstă, se dichisea la zilele mari la fel ca multe văduve bogate de negustori, de care Ulmul nu ducea lipsă.

În acele vremuri, trăiau mai multe femei decât bărbați, dar nicăieri acest lucru nu era mai bătător la ochi decât în Ulm. Pentru că războaiele, cruciadele și accidentele de muncă decimau componenta bărbătească a populației, negustorii și meșteșugarii erau deseori plecați cu lunile, uneori cu anii, lăsându-și acasă soțiile și copiii.

În comparație cu aceștia, Bernward ducea o existență mai curând retrasă. Prin meseria lui, nu se îndepărta de casă mai mult de o milă, de cele mai multe ori în josul apei, unde tăbăcarii își deversau în râu reziduurile și unde se găseau cei mai grași somni. Pescarul nu avea fii și Dumnezeu îi ferise de fiice pe el și pe soția sa; de aceea o tratau pe Afra ca pe o fiică.

Afrei îi mergea mai bine decât oricând în viața ei, deși muncea de dimineața până seara. Pe vânt, pe ploaie, pe frig, ea era dimineața la ora șase în piața din fața primăriei și vindea peștele pe care Bernward îl prindea noaptea. Cel mai greu era săratul peștelui în butoaiele mari. Fiecare strat de pește trebuia

frecat cu sare. Sarea zgâria mâinile și ardea ca focul. În aceste situații, Afra ar fi preferat ca sora lui Alto să se fi căsătorit cu un bijutier sau cel puțin cu un postăvar.

De ani de zile se lăsau geruri teribile asupra regiunii. Dinspre nord, băteau necontenit vânturi puternice. Soarele se arăta rareori. Săptămâni de-a rândul cerul era acoperit de nori negri și groși, iar predicatorii ambulanți anunțau – nu pentru prima dată – apropiatul sfârșit al lumii. De-a lungul Rinului și al Mainului nu se mai făcea vin, iar peștii se retrăgeau la fundul apei. Uneori, Bernward se întorcea acasă doar cu câte o știucă slabă și vreo doi obleți plini de oase.

În căutarea unui câștig suplimentar, Bernward traversa într-o zi piața unde de treizeci de ani se construia o catedrală nouă. Primăria și cetățenii bogați ai orașului deciseseră ca, spre cinstirea Domnului, dar mai ales spre etalarea ostentativă a propriei bunăstări și bogății, să înalțe un dom care să depășească în dimensiuni cele mai mari catedrale.

De când se începuse construcția se aleseseră doar cu ironii, pentru că Ulmul nu avea nici măcar un episcop propriu, dar realizarea proiectului progresa de la o zi la alta. Uneori, pe șantier lucrau și o mie de muncitori. Unii veneau de departe, din Franța și Italia, unde dăduseră o mână de ajutor la ridicarea marilor catedrale ale noului stil.

Era ora prânzului și zidarii și dulgherii, pietrarii și cei care lucrau la schele hoinăreau înghețați prin piață, mușcau dintr-o pâine și beau apă dintr-o cană mare care trecea repede din gură în gură. În jurul lor roiau câini și pisici în căutare de resturi. Atmosfera părea mai curând apăsătoare și nu prea optimistă pentru niște oameni care ar fi trebuit să înalțe cea mai frumoasă și măreață catedrală.

De aceea Bernward se adresă maistrului Ulrich von Ensingen cu propunerea de a aproviziona muncitorii contra câtorva bănuți. Propunerea fu pe placul maistrului Ulrich. El

era de părere că zidarii flămânzi făceau ziduri strâmbe și tâmplarii cărora le era sete tăiau grinzi strâmbe. Și astfel Bernward primi dintr-un foc un contract care îi asigura pe viață un venit bun; pentru că o catedrală nu se înalță doar într-o viață de om.

În partea de nord a giganticei construcții, dulgherii au amenajat din scânduri și bârne o cantină, zidarii au construit o vatră cu șase focuri, iar mobilarea cu mese simple și bănci a căzut în sarcina breslei tâmplarilor. Agnes, soția lui Bernward, a preluat bucătăria. De cele mai multe ori, gătea supe simple. Mare căutare avea mai ales supa ei de pește, o fiertură din resturi de pește, fasole și legume condimentate. În anumite zile, când vântul bătea dinspre sud, mirosul ademenitor ajungea până în Büchsengasse.

Dar cea mai mare atracție a bucătăriei domului era Afra, care se ocupa de băutură. Ea găsea totdeauna tonul potrivit pentru flăcăii cam necioplițiși nu lua în nume de rău dacă vreun dulgher – breasla cea mai turbulentă dintre breslele meseriașilor de pe șantier –, ca să se grozăvească, o mai ciupea de posterior. Grozăveala era stimulată de licența vânzării de bere brună slabă, licență obținută printr-o aprobare specială din partea consiliului local, că doar era pentru înalta cinstire a Domnului.

Desigur că Bernward știa de atracția exercitată de fată. Nu în ultimul rând din interes personal i-a cumpărat acesteia haine frumoase din postav aduse de negustori din Italia, ba chiar îi plătea o simbric, pe care aceasta o putea pune deoparte, fără să se atingă de ea.

Cu toate că își desfășura munca printre meșteșugari, Afra știa prea puțin despre ce se petrecea în jurul ei. Se petreceau lucruri ciudate, despre care nu vorbea nimeni. Se părea că în afara localului breslele se urau de moarte, pietrarii pe zidari, dulgherii pe cei care făceau șarpantele. Pe pietre și pe grinzi puneau semne misterioase, triunghiuri și pătrate, bucle și spirale din care doar cei inițiați pricepeau ceva. În munca lor,

utilizau unelte ciudate, echere de tâmplărie, compasuri și roți divizate în trei sute șaizeci de părți egale, plus un ac indicator care se rotea în jurul propriei axe.

Dar cele mai bătătoare la ochi erau mașinile aduse, monștri din lemn cu vârtelnițe, în interiorul cărora mergeau femei și copii, pentru a le pune în funcțiune și a acționa troliuri cu cabluri. Pârghii lungi de li se îndoiau capetele până la pământ ridicau pietre în aer și trosneau sub greaua povară. Naosului bisericii, care depășea pe departe toate construcțiile orașului, îi lipsea încă bolta, pentru că Ulrich von Ensingen, maistrul domului, imediat ce se atingea înălțimea planificată, cerea să fie înălțată cu încă un nivel. Din interior se vedea cerul, dar mirarea cea mai mare era stârnită de frânghiile care traversau ca o pânză de păianjen corul, descriind în nava bisericii unghiuri și linii drepte.

În spatele tuturor acestor ciudățenii se afla maistrul Ulrich, un bărbat înconjurat de o aură de inabordabilitate asemenea unui eremit. Puțini îl văzuseră și aceștia îl considerau straniu. Doar dimineața devreme și la orele serii umbra lui se furișa peste tabără și pașii îi răsunau fantomatic pe schelele înalte care nu erau vizibile de jos. Ulrich von Ensingen dădea ordinele doar prin șefii de echipă ai breslelor. Pentru a primi indicațiile acestuia, ei trebuiau să escaladeze de fiecare dată cea mai înaltă schelă aflată deasupra portalului principal, unde, închis în ghereta lui, maistrul Ulrich medita posedat de ideea de a construi cea mai înaltă catedrală creată vreodată de mâna omului.

Când timpul îi permitea, Afra urmărea temătoare cum se înălța domul. Pur și simplu, nu își imagina cum puteau niște oameni să ridice un asemenea munte din piatră cu mâinile goale. Nu pricepea cum pereți și coloane înălțate către cer, fără sprijin vizibil, puteau rezista nevătămate furtunilor din timpul iernii, în vreme ce aceleași furtuni dezrădăcinau stejari. Maistrul Ulrich trebuia să fie un adevărat magician.

Afra nu îl întâlnise niciodată pe maistru. El evita chiar și să mănânce împreună cu muncitorii la cantină. Ba existau și dulgheri care îi negau existența sau îl considerau o fantomă, pentru că doar auzeau de el, dar nu îl vedeau niciodată la față. Nu se lăsau convinși nici măcar de luminița care putea fi văzută în serile lungi în cămăruța de deasupra portalului vestic.

Într-o seară, una dintre puținele seri călduțe de vară care îndemnau la năzdrăvănii, Afra luă o hotărâre. Apucă o sticlă de bere brună slabă, o băgă în buzunarul șorțului și se duse la portalul vestic. Deseori admirase îndemânarea zidarilor și dulgherilor care urcau rapid pe scări de la etaj la etaj, până ajungeau la ultimul nivel. Pe cea de-a cincea platformă Afra se opri să își tragă răsuflarea, după care, gâfâind, urcă și ultimele trei niveluri. Credea că plămânii îi vor exploda, atât de greu respira.

În mod miraculos acolo sus, deasupra acoperișurilor orașului, era mai lumină. Sub ea, casele și străzile erau învăluite de un întuneric catifelat. Ici și colo mai clipea câte o făclie ori un felinar. Dincolo de zidurile orașului, luna se oglindea lăptos în apele fluviului. Și dacă își îndrepta privirea către dreapta, Afra putea să presupună că acolo se afla cartierul pescarilor cu casa lui Bernward.

În cămăruță, ardea lumina. Aceasta nu era în nici un caz atât de mică, așa cum arăta privită de jos. Afra își netezi părul, care în timpul urcușului se cam zburlise, apoi scoase din șorț sticla cu bere. Inima îi bătea puternic nu numai din cauza efortului; nu știa cum o va primi acest enigmatic Ulrich von Ensingen. În cele din urmă, își luă inima în dinți și deschise ușa.

Scârțâitul care aducea oarecum cu mieunatul unei pisici nu păru să-l tulbure pe maistrul Ulrich. Întors spre ea, aplecat deasupra unei schițe, trăgea linii drepte cu un creion roșu și o riglă, murmurând în același timp: „Șaizeci, o sută douăzeci, o sută optzeci".

Maistrul Ulrich era un bărbat înalt cu păr des, negru, care îi cădea până aproape de umeri. Purta o tunică din piele, cu cordon lat, și nici nu clipi când Afra puse sticla pe masă. Și, pentru că ea nu îndrăznea să îl deranjeze pe maistru din activitatea lui, amândoi stăteau față în față, fără a se întâmpla ceva.

– Șaizeci, o sută douăzeci, o sută optzeci, repetă Ulrich von Ensingen, și pe același ton și fără întrerupere i se adresă ei: Ce dorești?

– Vă aduc ceva de băut, bere de la cantină. Eu sunt Afra, fata care servește băutura.

– Am cerut eu așa ceva? continuă maistrul, fără a o învrednici pe Afra cu vreo privire.

– Nu, dar m-am gândit că o gură de bere v-ar face munca mai plăcută.

Interveni o nouă pauză, ce părea nesfârșită, și Afra începu să regrete inițiativa ei necugetată. Ulrich von Ensingen trebuie să fi fost un maistru înzestrat cu mare talent, dar cu siguranță nu era un interlocutor agreabil. Atunci el ridică privirea.

Afra înlemni. Privirea ochilor lui negri era atât de pătrunzătoare, încât aveai impresia că nu mai puteai scăpa de ea. Cu această privire care te străpungea și cu o scurtă mișcare a capului, el îi indică fără un cuvânt glaful ferestrei. Pe el se aflau două stacane pentru bere, fiecare înaltă de un cot.

– Văd că sunteți dotat, remarcă Afra ca o scuză.

Și, în timp ce Ulrich se ocupa în continuare de schiță, Afra privi în jur. Pereții erau acoperiți cu schițe de detaliu ale grinzilor de susținere, ale pietrelor-soclu, ale capitelurilor, ferestrelor și ale rozetelor. Dintr-o cutie aflată în partea opusă ferestrei, dădeau afară planuri împăturite. Pe un dulap de lângă ușă, atârna o altă haină. Deci aici fusese gândită uriașa construcție.

Admirația Afrei creștea. Afra îi căută privirea maistrului, dar Ulrich von Ensingen avea ochi doar pentru planurile lui.

„Trebuie să fie smintit, gândi ea, dar probabil că numai un smintit se putea apuca de o lucrare atât de mare."

Afra moșmondea încurcată la șorțul ei.

– Scuzați-mi curiozitatea, dar am vrut să îl văd odată la față pe bărbatul care gândește toate acestea, zise ea în cele din urmă.

Maistrul Ulrich se încruntă. Era clar că-i dădea de înțeles că îl deranja conversația.

– Înseamnă că ai reușit să faci ceea ce ți-ai propus.

– Da, despre dumneavoastră se spun tot felul de ciudățenii. Există chiar meșteșugari care susțin că nici nu existați. Vă puteți imagina asta, maistre Ulrich? Ei cred că toate aceste planuri de aici le-ar fi desenat diavolul.

Pe chipul lui Ulrich trecu fugitiv un zâmbet. Dar care dispăru în clipa următoare. Cu gravitatea caracteristică, mormăi:

– Și mă reții de la treabă ca să îmi comunici asta? Cum te cheamă pe tine?

– Afra, maistre Ulrich.

– Bine, Afra. Maistrul ridică privirea și continuă: Acum, că l-ai văzut pe diavolul, poți pleca.

Rostind aceste vorbe, el se sprijini în masă și luă o atitudine aproape amenințătoare.

Afra dădu din cap, dar în sinea ei o rodea modul lipsit de eleganță în care era expediată. Coborârea la lumina palidă a lunii se dovedi mult mai anevoioasă decât urcatul. În orice caz, când simți din nou pământul sub picioare, respiră ușurată.

Întâlnirea cu Ulrich von Ensingen o impresionase adânc pe Afra. Ținuta lui mândră și gestica aparte aveau ceva maiestuos, ceva inexplicabil, ceva ce o fascina. Ulterior, se surprinse înălțând privirea de mai multe ori pe zi către încăperea de sus și plimbând-o pe schele, dar nici a doua zi și nici mai târziu nu îl mai văzu pe maistrul Ulrich.

Însăși construcția, căreia până acum îi acordase prea puțină atenție, îi trezi brusc interesul. Cel puțin o dată pe zi, înconjura

nava neterminată a bisericii și înregistra toate modificările apărute în comparație cu ziua precedentă. Și pentru prima dată Afra se gândi că în viață existau lucruri mai importante decât cele petrecute până acum în viața ei.

La două săptămâni de la întâlnirea cu maistrul, Afra părăsea cantina seara târziu. Exact când cotea din strada ce venea din piața domului spre cartierul pescarilor, văzu în fața ei două siluete întunecate. Asemenea indivizi nu erau puțini în Ulm, pentru că un proiect atât de mare, precum cel al construcției domului, atrăgea tot felul de oameni. Dar Afrei i se părură ciudate hainele acestora. Deși nu era deloc frig, aceștia purtau mantii negre și ample și aveau glugi trase adânc pe ochi. La adăpostul unei intrări a unei case, Afra îi urmări cu privirea pe cei doi îndreptându-se către șantier. Faptul că aceia escaladară schelele și, ajunși sus, dispărură în cabina maistrului Ulrich nu promitea nimic bun. În adăpostul ei sigur, Afra își făcea gânduri cu privire la ce putea semnifica târzia vizită la maistrul Ulrich, dar nu găsi o explicație.

În timp ce ea încă se mai gândea, cei doi bărbați apărură pe schele. Se grăbeau. Coborâră scările mai mult alunecând decât pășind, traversară marea piață și, uitându-se ca bandiții în toate părțile, dispărură în strada Cerbilor. Afra se simțea ca lovită în cap. Degeaba îl căută pe paznicul de noapte. Nu știa ce să mai facă.

Poate că, după toate cele suferite până acum, avea o părere prea proastă despre oameni. Un nemernic nu se ascundea după gluga trasă adânc pe față. Pe de altă parte, se gândi ea, nu prea exista o explicație plauzibilă a motivului pentru care două siluete încotoșmănate escaladau noaptea schela domului, dispăreau în cabina maistrului Ulrich, după care dispăreau în mare grabă. Ultima dată când urcase, și mai ales pe porțiunea cu schele, rămăsese în amintirea Afrei ca o ascensiune problematică. Dar

în această situație nesigură decise totuși să se aventureze într-o nouă ascensiune.

În cabina de sus, mai ardea încă lumina. Era trecut de miezul nopții, iar fușteii scării erau umezi și alunecoși deoarece se formase rouă. Afra se oprea la fiecare nivel și își ștergea mâinile cu rochia. În cele din urmă, ajunse sus.

– Maistre Ulrich! strigă ea încet, înainte de a deschide ușa.

Aceasta era doar sprijinită. Când o împinse cu atenție, i se înfățișă o imagine devastatoare. Desene, schițe și planuri rupte erau împrăștiate pe podea. Pe masa cu planuri pâlpâia o lumină. O altă lumânare ardea sub masă – un loc neobișnuit pentru o sursă de lumină.

Când privi mai atentă lumina de pe masă, Afra făcu o descoperire ciudată: pe lumânare era înfășurat un fitil cerat lat de două degete care se întindea pe podea până la dulapul de lângă ușă. Dură mai puțin de o secundă ca Afra să își dea seama despre ce era vorba. Deschise ușa dulapului.

În dulap, cu mâinile și picioarele legate, ghemuit, zăcea Ulrich von Ensingen. Avea capul întors într-o parte și nu mișca.

– Maistre Ulrich! strigă Afra strident.

Disperată, îl apucă de picioare pe maistru și încercă să-l tragă afară din dulap. Alunecă și căzu pe spate. În aceeași clipă, lumânarea de sub masă se răsturnă, fitilul luă foc și o flacără pâlpâitoare începu să se deplaseze încet către dulap.

Înainte ca Afra să fi apucat să calce flacăra pentru a o stinge, câteva planuri împrăștiate pe podea luară foc. Afra ezita între a stinge flacăra ori a-l trage mai întâi afară pe Ulrich. Nu știa dacă puterea îi va permite să îl ridice din dulap pe bărbatul voinic. Așa că se repezi la flacără. Cu un pergament despăturit pe care puse întâmplător mâna, lovi din toate puterile flăcările până mai rămaseră doar petice negre de cenușă. Pergamentul ars mirosea oribil și scotea un fum înțepător.

Tușind de parcă își vărsa plămânii, Afra îl trase pe maistrul Ulrich din strâmta închisoare. Simțea că trupul viguros

începea să reacționeze. Capul i se aplecă într-o parte. Atunci, Afra văzu că în gură avea un căluș din postav ori din piele. Cu greu reuși să îl scoată. Apoi îi luă capul între mâini și îl clătină.

În sfârșit, Ulrich von Ensingen deschise ochii. Privi la harababura din jur de parcă visase urât. Se părea că nu înțelegea nimic. Dar cel mai mult îl nedumerea prezența Afrei. Se încruntă și spuse încet:

– Tu nu ești...?

– ... Afra, fata cu băuturile de la cantină, sigur.

Maistrul scutură din cap, de parcă ar fi vrut să spună că nu înțelege. În loc de asta, zise pe un ton plin de reproș:

– Nu ai putea totuși să mă dezlegi?

Și întinse către Afra mâinile cu încheieturile legate.

Folosind degetele și dinții, Afra reuși să îl dezlege pe Ulrich. Și, în vreme ce acesta își masa urmele roșii lăsate de sfoară la încheieturile mâinilor și picioarelor, Afra îl întrebă:

– De fapt, ce s-a întâmplat, maistre Ulrich? Au vrut să vă omoare. Priviți fitilul. Lumânarea l-ar fi aprins imediat ce ar fi ars. Apoi totul ar fi luat foc. Ați fost la nici o oră distanță de o moarte sigură.

– Înseamnă că tu mi-ai salvat viața, tânără Afra!

Afra ridică din umeri și răspunse cam impertinent:

– Așa cere iubirea creștină a aproapelui.

– Ai avut de suferit și tu. Rochia este distrusă. Îți voi cumpăra alta.

– Ferească Dumnezeu!

– Nu, nu. Fără ajutorul tău aș fi fost probabil mort, și domul meu nu ar mai fi fost niciodată terminat, în orice caz nu așa cum mi-l imaginez eu.

Afra îl privi în față pe maistru, dar numai o secundă. Își mută jenată privirea și zise:

– Sunteți un om ciudat, maistre Ulrich. Abia ați scăpat de moarte și vă preocupă doar gândul la această catedrală blestemată. Nu vă interesează câtuși de puțin cine a vrut să vă

omoare într-un mod atât de mârșav? Oricine ar fi fost, cei doi și-au pregătit bine planul.

– Cei doi? Ulrich o privi mirat. De unde știi că au fost doi? Eu l-am văzut doar pe unul. El m-a doborât. Apoi mi-am pierdut cunoștința.

– I-am văzut, erau doi bărbați cu pelerine largi și cu glugi negre. Eram pe drum spre casă când drumul ni s-a încrucișat. Mi s-au părut oarecum suspecți. Deci i-am urmărit. Când i-am văzut urcând în miez de noapte scările, am intrat la bănuieli.

Ulrich von Ensingen dădu recunoscător din cap. În cele din urmă, își adună puterile și se ridică. Și atunci, se întâmplă ceva ce niciodată nu i-ar fi trecut prin minte Afrei, ceva ce i se păru tot atât de neimaginabil precum ridicarea la cer a Fecioarei Maria: Ulrich se apropie de ea și, cu o mișcare impetuoasă, o strânse în brațe.

Iuțeala gestului de afecțiune o surprinse pe Afra. Incapabilă să reacționeze, lăsă brațele să îi atârne pe lângă corp și întoarse capul într-o parte. Simți trupul puternic al bărbatului și brațele lui vânjoase care o strângeau. Și chiar de ar fi jurat de o mie de ori că în viața ei nu va mai avea de-a face cu vreun bărbat, nu putu să nege că această îmbrățișare nu îi făcu plăcere. Cedă și se lăsă în voia acelei plăcute veșnicii, în care Ulrich von Ensingen o strângea și nu o mai elibera.

Mai târziu, Afra se va întreba deseori cât durase acea neașteptată îmbrățișare, care avea să fie de o importanță decisivă în viața ei. Nu putea să spună dacă durase secunde, minute sau ore. Timpul nu mai existase. În acea noapte, a plutit până acasă animată de un simțământ pe care nu îl mai cunoscuse. Era profund dezorientată și confuză.

A doua zi, vestea despre atacarea maistrului cu iuțeala focului s-a împrăștiat. Ulrich a pus o recompensă de o sută de guldeni pentru prinderea atentatorilor. Dar, cu toate că aprozii au scotocit toate colțurile orașului folosite ca ascunzători de

ticăloșii vremii, cercetările au rămas fără rezultat. Vâlvă a stârnit și faptul că tocmai Afra, fata de la cantină, îi salvase viața maistrului. Mulți se întrebau ce căuta fata la miezul nopții pe șantier.

Mulți locuitori ai Ulmului îl suspectau pe episcopul Anselm din Augsburg a fi autor moral al atentatului. Episcopul Anselm nu suporta ca domul din Ulm să îi pună în umbră propria catedrală. Alții ar fi întâlnit doi dominicani care predicau smerenia credincioșilor creștini și care considerau trufie construirea dincolo de Rin de catedrale gigantice. Se spunea că ei vindeau cărți secrete despre construcțiile trufașe, care urmau să fie distruse prin puterea rugăciunilor lor sau cu ajutorul eforturilor mecanice.

Construcția domului diviza populația Ulmului în două tabere. Unii erau de părere, ca și mai înainte, că maistrul Ulrich trebuia să construiască o catedrală pe măsura celor din ținuturile germane. Alții împărtășeau opinia că o casă a Domnului de mărimea aceasta ar simboliza mai curând fudulia și orgoliul decât pioșenia cetățenilor. Cu banii investiți de bogații patricieni în costisitoarea construcție s-ar fi putut realiza nenumărate dovezi de iubire creștină a aproapelui.

Cetățenii priveau chiorâș galeria cea mai înaltă a navei bisericii, de când se răspândise zvonul că Ulrich von Ensingen voia să îi mai adauge un nivel. Nava deja depășise în trei rânduri înălțimea prevăzută în planurile inițiale. Să fi fost acest maistru Ulrich părăsit de Dumnezeu și scrântit la minte?

În fiecare seară, la apus, oamenii se adunau în marea piață din fața catedralei și purtau polemici zgomotoase. Și, treptat, a crescut numărul celor care solicitau ca Ulrich von Ensingen să nu mai exagereze și să pună în sfârșit căpriorii acoperișului navei bisericii. Printre șefii de echipe revolta a declanșat mari tulburări, unii dintre ei fiind scuipați și loviți cu ouă stricate și cu catran.

Într-una dintre aceste seri tensionate, când adversarii și adepții construcției combăteau aprins, în piața domului s-a format un grup care scanda cu foc:

– Maistre Ulrich, vino jos! Maistre Ulrich, vino jos!

De fapt, nimeni nu crezuse cu adevărat că maistrul constructor al domului va răspunde solicitării mulțimii. Atunci, o femeie grasă, care se remarcase prin vocea ei foarte stridentă, ridică mâna și strigă:

– Acolo! Priviți!

Toate privirile se îndreptară către platforma superioară a schelelor. Scandările încetară. Oamenii urmăreau cu gura căscată mișcările bărbatului voinic, care cobora pe scară ca un păianjen pe pânza lui. Unul mai în vârstă strigă:

– El este. Îl cunosc. Este Ulrich von Ensingen!

Ajuns jos, maistrul se apropie grăbit de un bloc de piatră aflat lângă peretele nordic al navei. Sări pe piatră și privi sigur în jur. Se mai auzeau doar corbii croncănind, în timp ce se roteau deasupra schelelor.

– Cetățeni ai Ulmului, cetățeni ai acestui mare și mândru oraș, ascultați-mă!

Maistrul Ulrich își încrucișă brațele pe piept, gest care sublinie și mai mult impresia de răceală. Nu departe, lateral, unde prezența ei nu putea fi trecută cu vederea de maistru, se afla și Afra printre ascultători. Își simțea capul încins precum cuptorul unei vetre. Nu îl mai văzuse pe Ulrich de la ciudata întâlnire din cabina de pe schele. Întâmplarea îi crease o stare de confuzie, de care încă nu reușise să scape. Nu în sensul că ar fi durut-o sau că ar fi regretat, ba dimpotrivă. În interiorul ei se cuibărise nesiguranța, conflictul dintre stările ei sufletești.

Ea nu știa dacă el o vedea sau dacă pur și simplu privea prin ea, atunci când începu să vorbească:

– Când acum treizeci de ani voi, cetățenii Ulmului, ați hotărât să ridicați în acest loc o catedrală demnă de oraș și de voi, atunci maistrul Parler v-a promis că va termina construcția

într-o viață de om. Pentru fiecare dintre voi o viață de om înseamnă mult timp, dar pentru o catedrală care să își merite această denumire este doar o clipă. Vechii romani, care și astăzi ne sunt exemplu în multe privințe, cunoșteau o vorbă: *Tempora mutantur nos et mutamur in illis.* Ceea ce înseamnă: „vremurile se schimbă, și noi ne schimbăm odată cu ele". Voi, eu, fiecare dintre noi a devenit, așadar, între timp altul. Ceea ce acum treizeci de ani ne plăcea, acum ne trezește mai curând compătimirea. Iar uneori se întâmplă exact invers. Oare nu este adevărat că această catedrală, care crește către cer sub ochii voștri, este mai frumoasă, mai măreață și mai demnă de admirat decât aceea începută de maistrul Parler acum treizeci de ani?

– Aici are dreptate, strigă un negustor ales îmbrăcat și cu o bonetă înfoiată pe cap.

Un bărbat în vârstă, cu barbă albă și cu privire înverșunată, izbucni cu furie:

– Și ar fi și mai frumos dacă, bunăoară, costurile pe care le înghite catedrala noastră nu ar fi evidente. Oricum, eu mă îndoiesc că înălțimea atinsă de domul nostru Îi face cinste Domnului. Bătrânul culese aprobări din multe părți și se împăună cu succesul discursului său, așa că dădu capul pe spate în așa fel încât barba i se înălță spre cer și adăugă: Maistre Ulrich, eu sunt de părere că cinstirea Domnului vă este indiferentă. Dumneavoastră sunteți interesat mai mult de faima proprie. Ce alt motiv aveți ca nava bisericii să se înalțe pe nouă niveluri, în loc să rămână la cinci, cum a fost planificată?

Atunci, maistrul Ulrich arătă cu degetul către bătrân și zise:

– Cum te numești, fanfaronule? Spune cu glas tare, să te audă toți!

Bătrânul tresări vizibil și răspunse pe un ton ceva mai temperat:

– Eu sunt boiangiul Sebastian Gangolf și nu vă permit să îmi spuneți „fanfaron".

Cei din jurul lui își manifestară aprobarea.

– Poftim? ripostă ironic Ulrich. Atunci, ar fi trebuit să fii mai reținut cu afirmațiile și să nu predici lucruri pe care nu le pricepi.

– Dar ce este aici de înțeles? se amestecă în discuție un tinerel îmbrăcat ca un filfizon.

Acesta se numea Guldenmundt, purta o pelerină care îi ajungea la coapse, asemănătoare cu a unui consilier municipal, și afișa o atitudine arogantă. Astfel de specimene nu erau puține în Ulm, tineri care moșteniseră afaceri ale părinților și care acum nu aveau altă treabă decât să irosească tot ceea ce moșteniseră.

– Că tocmai tu nu ai habar de arta construcțiilor nu mă miră, se ambală maistrul Ulrich, probabil că ocupația ta de zi cu zi constă în a medita asupra veșmântului căruia să îi acorzi prioritate în acea zi. Nu, nu am timp să-ți explic secretele artei arhitecturale.

Vorbele maistrului Ulrich stârniră râsete de susținere. Dar tânărul fanfaron nu se dădu bătut:

– Secrete? Atunci, destăinuiește-ne totuși secretul pentru care catedrala noastră trebuie să aibă nouă niveluri, și nu cinci, cum a fost planificată de către maistrul Parler.

Ulrich von Ensingen ezită câteva momente să dezvăluie cetățenilor Ulmului secretele construcției domului, dar consideră în cele din urmă că aceasta era unica posibilitate de a câștiga de partea sa opinia publică.

– Toate construcțiile importante de pe pământ, începu el, sunt înconjurate de secrete. Multe dintre aceste secrete s-au pierdut pe parcursul secolelor, pe altele le-am deslușit. Gândiți-vă doar la cea mai mare piramidă din Egipt. Nici un om nu va afla cum s-a reușit să se rânduiască blocuri de piatră de înălțimea unui om cu atâta precizie, la o asemenea înălțime. Gândiți-vă la maistrul constructor roman Vitruvius care, cu ajutorul unui obelisc, a construit cel mai mare instrument de măsurare a timpului din lume, un ceas al cărui cadran era la fel de mare ca această piață, și arăta ora, ziua și luna, ba chiar și anotimpul. Ori gândiți-vă la domul din Aachen. Octogonul

din centrul lui le dă cunoscătorilor nu doar indicii asupra locului textelor din Sfânta Scriptură, cu ajutorul razelor soarelui care cad la anumite date prin ferestrele lui, ci ne pune la dispoziție și importante date astronomice. Sau gândiți-vă la cei patru călăreți împietriți din domul din Bamberg. Nici un om nu cunoaște semnificația lor. Sunt pur și simplu acolo, așa cum Domnul a lăsat ziua. Iar în ce privește catedrala voastră, cetățeni ai Ulmului, ea va ascunde mai mult de un secret. Dar, dacă eu vi le-aș aduce vouă la cunoștință acum, nu vor mai fi secrete. În concluzie, mii de ani oamenii își vor bate capul să afle ce mesaj a vrut să le transmită maistrul Ulrich. Fiecare adevărată operă de artă ascunde secretul ei. Maistrul Parler, care a făcut primul plan al acestei catedrale, a trăit în alte vremuri și, dacă îmi permiteți, el nu a fost chiar un geniu. Mistica numerelor nu a avut nici un rol în gândirea lui. Altfel, nu ar fi acordat cifrei cinci o atât de mare importanță: cinci ferestre pe fiecare parte, nava înaltă de cinci niveluri. Chiar mă înfricoșează faptul că a acordat cifrei cinci o importanță atât de mare, pentru că cifra aceasta numai bună reputație nu are.

Printre ascultători, se produse agitație. Afra ridică mâna la față și aruncă o privire îngrijorată către schele.

– Nu credeți asta, cetățeni ai Ulmului? continuă maistrul Ulrich. Ajutați-vă de mâini și numărați: unu este cifra sfântă a Creatorului. Așa cum sămânța unei plante conține întreaga ei făptură de mai târziu, la fel Creatorul a ascuns întreaga lume în ea. Pentru armonie și pentru echilibrul dintre trup și suflet există cifra doi. Acum privirea maistrului trecu peste Afra, și el continuă: Trei este cea mai sfântă dintre toate cifrele, simbol al Treimii cerești și al mântuirii. Una dintre cifrele cele mai interesante este patru, un număr care decide toate dimensiunile existenței noastre umane: lungime, lățime, înălțime și timp, dar și cele patru elemente, cele patru direcții ale cerului, ca și cele patru Evanghelii. Cifra șase simbolizează toate operele lui Dumnezeu, săvârșite de El în zilele creației,

armonia elementelor și prin asta a sufletului uman. O cifră sacră este șapte. Ea amintește de cele șapte daruri ale spiritului și de cele șapte categorii cerești. Iar opt? Opt este veșnicia. Scrieți în aer această cifră. O puteți face la nesfârșit și fără pauză. Dar nouă este cifra supremă, divizibilă doar cu trei, cifra cea mai sfântă, deci vulnerabilă doar prin voința Treimii divine. Toți arhitecții marilor catedrale lucrează experimental în planurile lor cu cifra nouă, pentru că ea este cea mai puternică și mai statornică dintre toate cifrele. Înmulțiți-l pe nouă cu orice număr și veți obține un număr ale cărui cifre vor da iarăși nouă.

– Dă un exemplu! strigă entuziasmat un preot în talar negru.

– Bun, nouă înmulțit cu șase.

Preotul se ajută de degete și strigă:

– Cincizeci și patru!

– Adună cele două cifre.

– Fac nouă.

– Foarte adevărat. Și acum înmulțește pe nouă cu șapte.

– Șaizeci și trei.

– Adună pe șase cu trei.

– Nouă! Maistre Ulrich, sunteți un magician! strigă extaziat preotul înveșmântat în negru.

– Pe toți sfinții, nu sunt. Cunosc doar semnificația cifrelor din care se compune o catedrală ca aceasta.

– Și cifra cinci? Pe asta nu ați menționat-o, maistre Ulrich!

Era vocea bătrânului care îl provocase la început.

Ulrich von Ensingen făcu o pauză lungă. Toate privirile erau îndreptate spre el.

– Cunoașteți cu toții pentagrama, pentagrama magică, acea stea cu cinci colțuri, așezată pe tocul ușilor posedaților.

– Este semnul regelui întunericului și al celor cinci regate subordonate! strigă agitat preotul.

– De fapt, este semnul diavolului, ca și cifra cinci. Și maistrul Parler voia să vă construiască o catedrală cu cifra cinci, cu

cinci ferestre înalte pe fiecare parte și cu cinci niveluri. Și nu cred că este o întâmplare.

Vocea preotului se frânse:

– Maistre Ulrich, vreți să spuneți că, fără a bănui cineva asta, voia să dedice domul diavolului?

Ulrich von Ensingen împinse palmele în față, ca și cum ar fi vrut să spună: „Nu pot să o dovedesc, însă multe confirmă asta". Dar nu răspunse.

O vreme, în marea piață fu liniște, o liniște funestă, apoi se născu un murmur surd și, în cele din urmă, se produse o furtună de strigăte sălbatice și furioase. Cetățenii Ulmului erau unanim de acord.

– Să construiască toate cele nouă niveluri! strigau unii adunați în jurul unui negustor bogat. Maistrul Parler era asociat cu diavolul. De aceea l-a și luat la el!

Un alt grup, în frunte cu bătrânul bărbos, susținea cu totul altceva:

– Dacă cinci are o semnificație atât de funestă, cum susține maistrul Ulrich, de ce acesta nu se limitează la nivelurile șapte sau opt? Eu cred că Ulrich von Ensingen a aranjat chestia aceasta cu cifrele în așa fel încât să-i cadă lui bine. Așa ne mai poate spune și alte povești.

Și astfel luară cuvântul ba unii, ba alții. Unii îi făceau pe ceilalți căpoși pe care Domnul nu i-a miluit cu nici un pic de înțelepciune. Aceștia le reproșau la rândul lor primilor că ar fi mai apropiați de diavol decât de sfânta Biserică. Și, în final, se luaseră chiar la bătaie.

Afra încercă să se pună la adăpost de mulțimea dezlănțuită și se ascunse după o grămadă de blocuri din piatră neprelucrate. Când îndrăzni să iasă de acolo și să se uite după Ulrich von Ensingen, acesta dispăruse deja.

Peste oraș se lăsase noaptea când Afra porni spre casă. Sus, în cabina maistrului Ulrich, era întuneric. De data aceasta, Afra își modifică traseul trecând prin piață. Nici ea nu știa de

ce proceda așa. Poate că spera să-l întâlnească pe Ulrich von Ensingen și se surprinse uitându-se după el pe străzile înguste. Nici măcar nu știa unde locuia maistrul. Asta nu știa nimeni. Locul unde locuia era la fel de tainic ca activitatea lui.

În timp ce mergea, Afra se gândea la explicațiile privind cifrele, date de Ulrich în piața domului. Lucruri complet necunoscute ei. Și când își aminti cum li se întâlniseră privirile când Ulrich explica semnificația cifrei doi și echilibrarea sufletului cu trupul, o trecură fiori reci. Ce se întâmpla, ce o fascina pe ea la acest bărbat?

Să fie misterul, calmul pe care îl emana ori inteligența care răzbătea din fiecare vorbă a lui? Sau poate că toate acestea împreună dădeau forța de atracție a acestui bărbat? Într-un acces de afecțiune și admirație aproape bolnăvicioasă, Afra recunoscu o forță destinată să îi răstoarne toată viața. Vorbea încet cu sine însăși, și astfel ajunse în cartierul pescăresc.

Agnes, soția lui Bernward, o întâmpină agitată, deoarece pe Afra o aștepta croitorul Varro da Fontana. Varro nu era un croitor oarecare, unul care croia veșminte obișnuite, nu, croitorul născut în nordul Italiei confecționa haine pentru cei bogați, robe oficiale pentru consilierii orașului și veșminte pentru văduve trupeșe de negustori. Chiar episcopul Anselm von Augsburg își făcea lenjeria de corp la el.

– Sunt trimis de maistrul Ulrich von Ensingen, explică Varro și făcu o plecăciune ceremonioasă în fața Afrei. Trebuie să confecționez o rochie conform dorințelor dumneavoastră și sper să mă ridic la nivelul pretențiilor dumneavoastră.

Bernward și Agnes, care asistau la discuție, se priviră uimiți. Apoi pescarul întrebă:

– Afra, ce înseamnă asta?

Afra ridică din umeri.

– Maistrul Ulrich, interveni Varro, maistrul Ulrich a spus că dânsa i-a salvat viața și cu această ocazie și-a distrus rochia.

– Dar despre asta nici nu merită să discutăm! zise Afra. De fapt, cele auzite o tulburaseră profund. O rochie de la Ulrich pe pielea ei! Luă o mină îngrijorată, ceea ce îl făcu pe croitor să ia de bune vorbele ei: Duceți-vă acasă și spuneți-i maistrului Ulrich că nu se cuvine să dăruiască unei fete dintr-o familie simplă o rochie. Și încă una scumpă, făcută de dumneavoastră.

Varro da Fontana chiar se supără și ripostă:

– Domnișoară Afra, vreți să mă lăsați fără pâine? Vremurile nu sunt atât de generoase ca să îmi permit să renunț la o comandă ca asta. Și, dacă hainele dumneavoastră au avut cu adevărat de suferit pentru că l-ați ajutat pe maistrul Ulrich, nu văd nici un motiv să refuzați acest dar. Priviți aceste materiale fine din patria mea, ele se vor mula pe trupul dumneavoastră ca o a doua piele.

Cu mișcări sigure, Varro da Fontana începu să deruleze câteva din rolele de materiale aduse cu el.

Afra aruncă o privire către Bernward, cerându-i parcă ajutorul. Acesta găsi ca acceptabilă explicația și fu de părere că în aceste condiții nu era vorba despre un cadou, ci despre repararea unei pagube. Maistrul Ulrich chiar era obligat să facă acest gest.

Croitorul începu să ia măsurile, folosind o bandă îngustă. Afra se îmbujoră. Niciodată un croitor, cu atât mai mult unul atât de cunoscut, nu se arătase interesat să îi măsoare trupul. Iar la întrebarea privind cum își imagina noua rochie și ce material ar prefera, Afra răspunse:

– Ah, maestre Varro, croiți o rochie cum poartă o fată care servește băuturile la o cantină.

– O fată care servește băuturile? Varro da Fontana dădu ochii peste cap. Tânără Afra, dacă îmi pot permite observația, vi s-ar cuveni mai curând rochia unei domnișoare nobile de la curte...

– Dar ea este o fată care servește băuturi! îi întrerupse Agnes complimentele lui Varro. Nu îi mai suciți capul Afrei. Până la

urmă, o să și-o ia în cap în ce privește modul cum arată și o să refuze să își mai facă datoria la cantină.

După ce croitorul plecă, Agnes o trase deoparte pe Afra și îi spuse:

– Să nu iei în serios orice compliment venit de la un bărbat. Bărbații mint cât pot. Chiar și Petru, primul papă, s-a lepădat de Domnul nostru.

Afra râse, fără să creadă în vorbele lui Agnes.

Ca de obicei, în următoarea dimineață, încă înainte de ivirea zorilor, se îndreptă către piața cea mare, pentru a face focul în vatra cantinei. O căruță cu coviltir se deplasa hodorogind pe caldarâm. În porțile caselor, porcii grohăiau și se tăvăleau prin gunoaie. Servitoarele goleau oalele de noapte pe fereastră direct în stradă, și Afra trebuia să fie atentă să se ferească. Putoarea răspândită de fecale se amesteca repede cu fumul înțepător din vetrele meseriașilor, ale celor care fabricau clei, ale boiangiilor, cârnățarilor, brutarilor, pălărierilor și berarilor. Mersul pe ulițele lungi ale orașului numai plăcut nu era.

Când ajunse în piața domului, ca în fiecare dimineață, privirea i se îndreptă către ghereta de pe schele. Prima licărire de lumină a zorilor se revărsa peste împletitura de bare, planșee și scări. Nici urmă de Ulrich. Se întoarse către cantină și se cutremură. Din întuneric, în fața ei, se iveau niște haine. Ceva mai încolo, pe caldarâm era un pantof.

Aflată doar la trei-patru brațe distanță, scoase un strigăt strident, un strigăt al cărui ecou fu reflectat de zidurile caselor de pe marginea marii piețe. Avea în față trupul strivit al unui bărbat întins cu fața în jos. Acesta era înconjurat de o baltă de sânge. Brațele și picioarele îi erau îndoite într-un mod ciudat. Afra căzu în genunchi. Suspină și ridică privirea către ghereta maistrului. Meșteșugarii aflați în drum spre locurile de muncă veneau către ea din toate direcțiile.

– Chemați un medic! se auzi în piața încă în semiîntuneric.

– Trebuie să vină un preot! strigă altcineva.

Afra își strânse mâinile. Pe obraji îi curgeau lacrimi.

– Cine a făcut asta? Cine? repeta ea ca pentru sine.

Un pietrar subțirel, cu șorț uzat din piele, încercă să o ridice pe Afra.

– Vino, spuse el încet, nu mai este nimic de făcut.

Afra îl împinse și ripostă:

– Lasă-mă!

În acest răstimp, în jurul mortului se adunase o mulțime de gură-cască. Aproape în fiecare săptămână cădea câte un zidar ori un dulgher de pe schele, tăietorii de piatră erau loviți de blocurile care săreau în lături, dar întotdeauna moartea unui om stârnea interes. În definitiv, fiecare putea fi bucuros că nu era vorba despre el.

O matroană trupeșă, în timp ce se tot crucea, privea cu scârba zugrăvită pe față trupul zdrobit.

– Cine este? întrebă ea. Îl cunoaște cineva?

Suspinând, Afra duse mâinile la față. În zadar încerca să controleze convulsiile ce îi zguduiau trupul. Din spatele mulțimii adunate, un bărbat voinic încerca să pătrundă mai în față.

– Ce s-a întâmplat? strigă el și îi împinse pe curioși deoparte. Lăsați-mă să trec!

Afra auzi vocea; o cunoștea bine, dar mintea ei refuză să accepte. Prea era puternică amintirea clipelor în care se aflase în brațele lui Ulrich.

– Dumnezeule! auzi ea din nou vocea.

Pentru o clipă ce îi păru o veșnicie, rămase ca paralizată. Încetă și să mai respire. Nu mai era în stare să facă nici o mișcare, nu mai vedea, nu mai auzea. Își reveni abia când bărbatul întinse mâna și o atinse.

– Maistre Ulrich? Dumneavoastră? murmură ea, nevenindu-i să creadă.

Apoi privi corpul zdrobit.

Ulrich von Ensingen înțelese ce se întâmpla cu Afra.

– Tu credeai că eu aș fi...

Afra dădu din cap și, plângând, îi căzu în brațe. Curioșilor îmbrățișarea celor doi li se părea stranie. Matroana cea trupeșă dădu din cap și țâțâi:

– Ț-ț-ț... ia priviți! Așa ceva în fața morții!

Curând, sosi și un medic îmbrăcat în negru, așa cum prevedeau regulile breslei lui, pe cap cu o pălărie cilindrică înaltă de două picioare.

– Trebuie să fi căzut de pe schele, îi zise maistrul Ulrich cu vizibilă lipsă de simpatie.

Medicul examină cadavrul, după care privi în sus cu ochii mijiți și întrebă:

– Ce căuta omul acesta acolo sus? Nu prea este îmbrăcat ca un muncitor constructor, mai curând pare un drumeț. Îl cunoaște cineva?

Din mulțime, se ridică un murmur pe mai multe voci. Unii dădură negativ din cap. Medicul se aplecă și răsturnă mortul pe spate. Când curioșii îi văzură craniul zdrobit, scoaseră exclamații reținute. Câteva femei se întoarseră și se îndepărtară în tăcere.

– După îmbrăcăminte pare un străin de prin Vest. Dar acest lucru îi face moartea și mai misterioasă, remarcă Ulrich von Ensingen.

Cu un gest elegant, medicul își scoase pălăria și i-o dădu spre păstrare unui tânăr. Apoi îi desfăcu mortului gulerul și își puse urechea pe pieptul acestuia. Clătină din cap și rosti încet:

– Dumnezeu să îl ierte!

Căutând indicii referitoare la identitatea străinului, medicul îi găsi în buzunarul interior o scrisoare împăturită. Aceasta purta sigiliul episcopului de Strassburg, iar adresa notată de

un caligraf cu scris frumos era următoarea: „Către maistrul Ulrich von Ensingen, la Ulm".

– Scrisoarea vă este adresată dumneavoastră, maistre Ulrich, spuse surprins medicul.

Ulrich, care era o fire sigură de sine, pe care nimic nu o impresiona, păru încurcat:

– Mie? Să văd!

Maistrul privea nesigur chipurile curioșilor. Dar numai o clipă, pentru că apoi își reveni și îi admonestă pe cei din jur:

– Voi ce căscați ochii? Duceți-vă dracului la treburile voastre, doar vedeți că omul este mort! Apoi se întoarse și către Afra: Este valabil și pentru tine.

Cei mai mulți plecară murmurând. Și Afra dădu curs solicitării lui Ulrich. Se luminase de ziuă între timp.

Când Ulrich von Ensingen urcă la cabina lui, făcu o descoperire care explica prăbușirea mesagerului din Strassburg: trei fuștei ai ultimei scări care ducea la capătul de sus al schelei erau rupți. Privind mai atent, maistrul Ulrich constată că fiecare dintre cei trei fuștei fuseseră tăiați pe aceeași parte cu ferăstrăul. Nu îi trebui mult ca să-și dea seama că nu mesagerului îi era destinată capcana, ci lui. Dar cine atenta la viața lui într-un mod atât de perfid?

Da, avea destui dușmani. Lucrul acesta trebuia să îl accepte. Nu era tocmai plăcut. Și mulți arhitecți îi doriseră moartea, când le contestase munca. Dar între a dori moartea cuiva și a provoca moartea cuiva era o mare diferență. Ulrich mai știa că gloata îl ura pentru că el irosea banii celor bogați, în loc să-i împartă cu ceilalți. Dar acest gând era absurd. Nici unul dintre negustorii putred de bogați, care își făceau din catedrală monument propriu, nu i-ar fi dat un ban în plus în afara celor strict destinați costisitoarei construcții.

În orice caz, atentatul era un caz pentru judecătorul orașului. Dar, înainte de a se duce la judecător pentru a-l informa

despre descoperirea sa, Ulrich deschise scrisoarea. Ea purta sigiliul episcopului orașului imperial Strassburg, sufragan al episcopului de Mainz, și avea următorul conținut:

> Către maistrul Ulrich von Ensingen. Noi, Wilhelm von Diest, din mila Domnului episcop de Strassburg și comite al Alsaciei Inferioare, vă salutăm și sperăm că sunteți sănătos în credința către Hristos Domnul Nostru. Cum desigur știți, monumentul domului nostru se află în construcție de mai mult de două sute de ani și în mare parte este perfectus[1], dar îi lipsesc totuși două turnuri care, planificate de maistrul Erwin von Steinbach, fac vizibilă în ținut măreția catedralei noastre spre lauda lui Hristos. Ne este și Nouă cunoscut că locuitorii din Ulm sunt însuflețiți de gândul de aedificare[2] a celei mai mari catedrale a lumii pe cursul Dunării și că v-au însărcinat pe dumneavoastră, maistrul Ulrich, cu misiunea de a desăvârși această operă în numele lui Hristos Domnul Nostru. Viatores[3] din Nürnberg și Praga, care deseori își încrucișează drumul cu al dumneavoastră, ne-au dat vestea, dar ne-au mai informat despre grupări din orașul Ulm ce vor să împiedice construcția catedralei, cel puțin în ce privește mărimea acesteia. Acest lucru și credința în Hristos Domnul Nostru, Care răsplătește binele în ziua Judecății de Apoi, dar și afurisește veșnic răul, mi-au dat ocazia să mă adresez dumneavoastră pentru a părăsi disputele din Ulm, a vă alătura Nouă și a construi turnurile catedralei noastre, care le depășesc în strălucire și dimensiuni pe toate celelalte de pe ambele partibus[4] ale Rinului. Fiți convins că răsplata va fi dublă față de aceea pe care bogații din Ulm v-o plătesc, deși Noi nu o cunoaștem pe aceea. Puteți avea încredere în mesagerul care vă înmânează acest mesaj. El

[1] Terminat (în lb. latină, în orig.)

[2] A construi (în lb. latină, în orig.)

[3] Călători (în lb. latină, în orig.)

[4] Părți (în lb. latină, în orig.)

are sarcina de a aștepta răspunsul dumneavoastră. Scriu această scrisoare în limba germană, cu toate că mie latina, lingua[1] lui Christos Domnul Nostru, îmi este mult mai familiară, pentru ca dumneavoastră să mă înțelegeți și să nu aveți nevoie de traducător.

Scrisă la Strassburg, în ziua de după sărbătoarea tuturor sfinților a anului 1407 după întruparea lui Dumnezeu în omul Hristos.

Ulrich von Ensingen zâmbi, apoi împături scrisoarea și o făcu să dispară în tunica sa.

Printre cetățenii Ulmului a stârnit agitație nu moartea în sine a mesagerului din Strassburg, ci împrejurările care au condus la ea. Judecătorul orașului, căruia Ulrich i-a adus la cunoștință aspectul cu tăiatul fușteilor, îl suspecta pe însuși maistrul domului ca fiind autor al atentatului.

Abia motivația că nu ar fi avut sens să prelucreze accesul la propriul loc de muncă și amintirea faptului că doar cu puține zile mai înainte a avut loc chiar asupra lui un atentat l-au determinat pe judecător să își îndrepte cercetările în altă direcție.

Zilele următoare, Ulrich von Ensingen și le-a petrecut în cabina de pe schele. Prea multe gânduri îi treceau prin cap. Era vorba despre oferta episcopului din Strassburg, dar mai ales despre cele două atentate, care fără îndoială că pe el îl vizaseră.

Era o întâmplare că Afra, fata de la cantină, era amestecată în ambele? Brusc, construcția catedralei trecu în planul secund, când Ulrich retras și aplecat asupra planurilor lui se gândea la aceste lucruri. Afra era frumoasă, de fapt mult prea frumoasă pentru a lucra într-o cantină. Dar femeile sunt precum catedralele, cu cât sunt mai frumoase, cu atât mai multe taine ascund în ele.

[1] Limba (în lb. latină, în orig.)

Griseldis, soția lui, era cel mai bun exemplu. Nu pierduse nimic din frumusețea ei de când se căsătoriseră în urmă cu douăzeci de ani și îi mai oferea și astăzi secrete. Griseldis îi era o bună soție, iar lui Matthäus, fiului lui acum adult, o mamă bună. Dar pasiunea ei, caracteristică oricărei femei aflate în anii cei mai buni, nu s-a orientat către sexualitate, ci către cele zece porunci ale Bisericii, pe care le urma cu ardoare. Nici Fecioara Maria nu ar fi putut să fie mai pioasă.

Ei conviețuiau într-o castă armonie la felul cum conviețuise cu patru sute de ani mai devreme împăratul saxon Heinrich cu Kunigunde, pe care papa îi sanctificase. Dacă bunăoară Griseldis urma exemplul lui Kunigunde și își dorea beatificarea, Ulrich von Ensingen nu avea de unde ști. De fiecare dată când o întreba pe soția sa despre asta, ea roșea și făcea bășicuțe pe gât, apoi se refugia nouă zile într-un exercițiu de pioșenie, săvârșind anumite rugăciuni în nouă zile consecutive, după exemplul apostolilor între Înălțarea Domnului și Rusalii.

Ulrich von Ensingen își satisfăcea necesitățile sexuale încă neafectate într-una din acele băi publice în care femeile de consumație își ofereau serviciile. Asta îl scutea de orice obligație, cu excepția achitării a cinci pfennigi ca taxă a păcatului.

De nevoie, Ulrich se dedicase muncii, iar ambiția și talentul înnăscut îi aduseseră o recunoaștere și o faimă care nu se opreau la granițele landurilor. Acestea ar fi putut să explice comportamentul lui de până acum, autoimpusa izolare și atitudinea de respingere a femeilor. Ultrich von Ensingen trecea drept un singuratic. Construcția catedralei îi adusese mulți bani. Și tocmai din acest motiv nu avea în oraș doar prieteni. I se spunea „maistrul Aroganță". El știa asta și se conforma.

Așa că, de la bun început, îi era clar unde trebuiau căutați urzitorii atentatului. Ulrich i-a furnizat nume judecătorului și acesta i-a pus pe aprozii lui să supravegheze anumiți indivizi.

Mai curând întâmplător judecătorul s-a întâlnit pe ulița boiangiilor cu unul dintre nu puținii parveniți din acest oraș. Ulița boiangiilor nu se afla într-o zonă tocmai selectă. Așa cum îi spunea și denumirea, aici se stabiliseră boiangiii. Se putea ști în ce parte a uliței lucra fiecare individ după culoarea mâinilor marcate de munca zilnică. În sensul ieșirii din oraș, vopsitorii în albastru lucrau pe partea stângă, iar cei în roșu pe dreapta.

Un bărbat cu mâinile roșii se grăbea spre La Boi, un han care era locul preferat de cărăuși. Hanul era ieftin și zgomotos, așadar, cât se poate de potrivit pentru o discuție care nu trebuia auzită de alții. Sau cel puțin așa gândea judecătorul, care intră neobservat în han. Instinctul nu îl înșelase. În mijlocul cărăușilor care urlau, al negustorilor ambulanți, al femeilor ușoare și al zilierilor sărmani care rodeau oasele rămase pe mese, înconjurat de o liotă de pierde-vară și de derbedei, se afla Gero, tânărul fanfaron și moștenitor. După cât se părea, era preocupat de zaruri. Fiecare participant la joc avea dreptul la o aruncare. Cel mai mare ori cel mai mic zar – judecătorul nu putea să vadă exact – îi aparținea unui bărbat uscățiv, cu haine ponosite. Acesta culese râsete ironice și Gero îl bătu încurajator pe umăr, după care îi strecură ceva învelit cu o cârpă.

Primul plecă Gero care, dintr-odată, se grăbea. Și ceilalți pierde-vară părăsiră în grabă localul. Judecătorul era însă vulpe bătrână și nu îl putea păcăli nimeni. Așteptă cu răbdare până când bărbatul părăsi hanul ținând sub braț legătura și se luă după el.

După ce străbătu o distanță scurtă, bărbatul se opri, cercetă dacă nu are urmăritori, apoi coti în piața domului. Judecătorul îl urmărea de la o distanță sigură, până când ajunse la o grămadă de pietre de construcție. Din umbra grămezii, observă cum misteriosul individ începu să urce pe schele. Amețit de berea băută, nu era prea atent. Acesta arunca legătura pe platforma

superioară, apoi urca și el scara. La ultima platformă, unde se afla cabina maistrului, bărbatul greși aruncarea și legătura alunecă de pe rampă în gol, cârpa care o lega se desfăcu și un obiect din metal căzu cu zgomot pe pământ. Agățat de ultima scară, necunoscutul slobozi o înjurătură și începu să coboare.

Înjurând întruna, ajuns jos, vru să ridice de jos obiectul, dar încheietura mâinii îi fu imobilizată de un picior. Individul se sperie de moarte, crezu că dracul îl ținea, și își flutură cu disperare mâna stângă liberă prin aer.

– Ajută-mă, Doamne! strigă el cu voce tare, care răsună peste toată piața. În numele Tatălui, al Fiului și al Fecioarei Maria!

– L-ai uitat pe Sfântul Duh! îl apostrofă judecătorul, care fixa în continuare cu piciorul încheietura mâinii tânărului, și adăugă: Tocmai că ți-ar fi de mare folos ușurarea sufletului.

Judecătorul pocni ușor din degete și, din umbra portalului domului, apărură doi aprozi.

– Ia priviți, râse judecătorul Benedict, este un nemernic de o specie rară. Aruncă proba la picioarele judecătorului!

În timp ce Benedict ridica piciorul de pe încheietura mâinii bărbatului care gemea, unul din aprozi luă ferăstrăul care căzuse din legătură.

– Îndurați-vă, Înălțimea Voastră, se rugă bărbatul cu mâinile împreunate. Am fost nevoit să o fac pentru că am pierdut la zaruri, ca și prima dată.

– Aha, atunci tot tu ai tăiat fușteii scării, cauzând moartea mesagerului din Strassburg? întrebă tăios Benedict.

Bărbatul dădu afirmativ din cap și căzu în genunchi în fața judecătorului.

– Îndurare, Înălțimea Ta! Nu mesagerul străin trebuia să se prăbușească de pe schele, ci maistrul. Din nefericire, a pățit-o altul.

– S-ar putea spune și așa! Cum te cheamă și de unde vii? Că de aici nu ești în nici un caz.

– Numele meu este Leonhard Dumpel și nu am un domiciliu, umblu din loc în loc, cerșesc ori fac munci înjositoare. Sunt un șerb fugit, recunosc.

– Și ce legătură ai tu cu Gero Guldenmundt, înfumuratul filfizon?

– El umblă cu o mulțime de amărâți ca mine și se distrează pe seama noastră. Pentru o coajă de pâine ori o gură de bere, ne pune să îi lingem pantofii de mai multe ori pe zi, fără să îi dea jos. Când mănâncă cireșe, scuipă sâmburii la distanță și găsește că este tare distractiv să îi adunăm noi. Și în loc de cai înhamă la căruța lui câțiva amărâți, ca să i-o tragă pe străzi. Pentru asta ne răsplătește cu o masă caldă. Dar marea lui plăcere sunt zarurile. Nu joacă pe bani, așa cum fac cei mai mulți dintre cei de teapa lui, ci născocește sarcini pe care cel care pierde trebuie să le execute.

– Guldenmundt este cunoscut ca trișor. Și nu este un secret că nu îl poate suferi pe maistru, zise judecătorul. Ura față de maistru pare a fi nemărginită, altfel nu ar fi încercat de două ori să îi ia viața.

– Nu l-am omorât eu pe mesager, Înălțimea Voastră! se lamentă Leonhard Dumpel. Credeți-mă!

– Dar i-ai cauzat moartea, i-o tăie Benedict. Și știi ce înseamnă asta pentru unul ca tine.

Judecătorul făcu un gest asemănător cu așezarea ștrangului în jurul unui gât.

Tânărul se ridică și începu să lovească în jur ca ieșit din minți. Scuipa, zgâria și țipa, iar aprozii reușiră doar cu mari eforturi să îl potolească pe furibundul delincvent.

– Băgați-l la răcoare! porunci judecătorul calm și își șterse cu mâneca sudoarea de pe față. Mâine dis-de-dimineață îl ridicăm pe Gero. Nu trebuie să scape nepedepsit.

Șase aprozi înarmați cu săbii scurte și cu lănci, pregătiți cu lanțuri, năvăliră în dimineața următoare în arătoasa casă

Guldenmundt din piața centrală și îl săltară pe Gero din pat. Luat prin surprindere, acesta nu opuse rezistență. Când întrebă la ce să se aștepte, șeful aprozilor, un uriaș cu barbă neagră și priviri întunecate, îi răspunse că va afla în curând. După care acesta a fost încătușat, înconjurat de aprozi și dus prin fața primăriei din apropiere.

Soarele trimitea primele sale raze timide peste frontoanele caselor. O astfel de defilare a aprozilor stârni vâlvă printre cetățeni. Promitea a fi o zi distractivă. În fața primăriei era montată o scenă din lemn negeluit, având în centru un stâlp al infamiei. Femeile în drum spre piață întorceau curioase capetele. Copiii își întrerupeau jocurile și veneau sărind într-un picior. Într-o clipă, în jurul scenei se adună o mulțime de oameni.

Când îl recunoscură pe Gero Guldenmundt, răsunară strigăte de uimire, dar și râsete ironice. Gero Guldenmundt nu se număra printre orășenii îndrăgiți. Murmurul mulțimii deveni tot mai puternic. Se făceau presupuneri legate de ceea ce ar fi făcut bogatul filfizon.

În cele din urmă, judecătorul Benedict urcă pe scenă și citi acuzarea conform căreia Gero von Guldenmundt a tocmit un șerb fugit și l-a pus să taie parțial cu ferăstrăul o scară de pe schela domului. Ca urmare, un om nevinovat a murit – Dumnezeu să îl ierte! Pentru această faptă, Gero Guldenmundt, cetățean liber al orașului Ulm, este pedepsit cu douăsprezece ore de stat la stâlpul infamiei.

În timp ce judecătorul anunța condamnarea la stâlpul infamiei, aprozii îl luară pe Gero Guldenmundt și îl conduseră pe scenă. Șeful acestora deschise traversa prevăzută cu trei găuri, introduse brațele și gâtul delincventului în ele și închise traversa cu un zăvor din fier.

Așa cum stătea cu spinarea îndoită, cu capul și cu mâinile ieșite prin traversă, Gero oferea o priveliște jalnică. Pentru scurt timp, domni o liniște penibilă. Era compătimirea ori teama față de desfrânatul bogat cea care impusese liniște poporului?

Deodată, se auzi o voce subțire. O fată blondă, de nici 12 ani, îmbrăcată cu o rochie albastră, începu să cânte o cunoscută satiră:

Mama a fost arsă ca vrăjitoare,
Tata a fost spânzurat ca hoț,
Și pe mine, pe legea mea nebun,
Nu se află nimeni să mă îndrăgească.

Izbucniră râsete puternice. Cineva azvârli cu mere stricate. Dar ele își greșiră ținta. Însă un ou clocit, cu gălbenuș roșu, îl nimeri pe Gero drept în față. Urmară cotoare mucegăite de varză și o frunză rămase lipită pe fruntea lui Guldenmundt.

Atrasă de larmă, se apropie și Afra. Nu știa cine era cel de la stâlpul infamiei, iar chipul bărbatului în cauză nu putea fi recunoscut. Nu o lămuriră pe loc nici strigătele de furie ale mulțimii:

– Spânzurați-l, ridicați-l în furci!

– O să-i prăpădiți frumoasele veșminte!

– Bine îți fac, filfizon înfumurat!

De-abia după ce o precupeață îi aruncă o căldare cu apă murdară în cap delincventului, spre veselia privitorilor, chipul lui Gero putu să fie recunoscut. Afra se apropie mai mult de scenă. Așteptându-se și la alte răutăți, Gero ținea ochii închiși strâns. Părul îi atârna pe frunte. De colțul din dreapta al gurii se lipiseră resturile unui proiectil vegetal. Ouăle și fructele stricate adunate pe scenă răspândeau un miros respingător.

Atunci Gero deschise brusc ochii. Privirea îi alunecă peste mulțime, dar rămase fixată pe Afra, și chipul i se întunecă mai mult. În ochi i se citeau ura și disprețul. După ce o măsură pe Afra din cap până în picioare, își umflă obrajii și scuipă la distanță, pe pământ.

Aprozii care vegheau ca nimeni să nu devină violent, depuneau eforturi să stăpânească mulțimea. Bărbați și femei furioase,

mai ales femeile, aruncau în direcția stâlpului cu tot ce le era la îndemână. În mai puțin de o oră, înfumuratul filfizon era înconjurat de un val de un metru înălțime, format din gunoaie urât mirositoare.

Spre prânz, în mulțime se răspândi vestea că omul lui Gero, șerbul fugit, vinovat de moartea mesagerului din Strassburg, va fi spânzurat a doua zi dimineața. Un cântăreț ambulant transmitea vestea cântând, umblând din uliță în uliță, și stârnise mare interes. Ultima execuție avusese loc cu șase săptămâni în urmă, ceea ce pentru cetățenii avizi de senzații tari ai Ulmului reprezenta o pauză prea lungă. Ei nu erau mai setoși de sânge decât alții, dar în vremuri ca acestea expedierea din viață în moarte a unui om reprezenta o bine-venită schimbare și o plăcere demnă de vizionat.

Execuțiile nu se făceau niciodată în interiorul zidurilor orașului și erau considerate ca un lucru cu care un cetățean onorabil dorea să aibă de-a face la fel de puțin pe cât și-ar fi dorit să aibă de-a face cu un călău. Însuși călăul locuia în afara orașului și avea mari dificultăți în a găsi un soț pentru fetele lui – dacă avea fete. La fel ca în viața obișnuită, și în privința execuțiilor existau diferențieri sociale. De exemplu, decapitarea era considerată onorabilă, în timp ce arderea pe rug ori spânzurarea erau socotite ca fiind pentru nivelul cel mai de jos.

Din acest punct de vedere, evenimentul din următoarea dimineață nu era tocmai pe gustul înaltei societăți. Plebea se adunse urlând și dansa în spatele candidatului. Acesta trebuia adus așezat invers pe spinarea unui măgar, ceea ce trecea drept deosebit de rușinos și demn de dispreț. Publicul participa cu bucurie. În frunte, pășea un popă, cu un crucifix în mână și părând că murmură cu ardoare rugăciuni, deși era interesat mai mult de fiicele drăguțe ale orășenilor, care atârnau somnoroase pe la ferestre.

Călăul aștepta procesiunea la locul execuției, aflat nu departe de porțile orașului. Era îmbrăcat cu o pânză de sac și încins cu o curea din piele lată de o palmă. Capișonul din piele de pe țeasta rasă arăta involuntar amuzant, pentru că el reacționa aranjându-l la fiecare mișcare a capului.

Spânzurătoarea se compunea din doi pari înfipți vertical în pământ și dintr-o bârnă orizontală, de care era spânzurat delincventul. Ca o măsură de intimidare, călăul îl lăsase pe ultimul spânzurat să atârne în ștreang. Cadavrul lui mirosind cumplit se bălăbănea pe jumătate descompus în bătaia vântului de dimineață. Roiuri de muște îl înconjurau în căutare de hrană.

Aprozii îi administraseră lui Leonhard Dumpel o băutură cu mătrăgună, care îi crea condamnatului o stare de buimăceală. La locul execuției a fost descătușat. Lipsit de voință, acesta urma indicațiile, ba chiar făcea semne mulțimii, ca și cum toate acestea nu îl priveau pe el. Rezemat de un par al spânzurătorii, preotul îl spovedea. Cel condamnat părea surprinzător de degajat, căci repeta mereu:

– Este în regulă, este în regulă așa.

– Dă-i drumul odată! îi strigă călăului un bătrân nerăbdător. Vrem să îl vedem pe ticălos atârnând!

– Vrem să îl vedem atârnând! repeta în cor mulțimea.

În cele din urmă, călăul rezemă o scară de bara orizontală a spânzurătorii, urcă pe ea și îndepărtă cadavrul putrezit. Apoi rostogoli un butoi, îl puse vertical și îi făcu semn condamnatului să urce pe el. Îl urmă el însuși și îi trecu acestuia ștreangul pe după gât.

Brusc, se lăsă liniștea printre privitori. Cu gura căscată și cu ochi strălucitori, aceștia urmăreau cum călăul cobora de pe butoi și îndepărta scara. Nu se mai mișca nimic. Doar funia de care atârnase cadavrul pe jumătate putrezit mai scrâșnea în vântul dimineții. Aproape mândru că i se acorda atâta atenție, Dumpel îi privea pe cei care căscau gura la el.

– Vrem să auzim cum pârâie! strigă bătrânul care deja se făcuse remarcat anterior.

Toți cei din mulțime știau la ce se referea bătrânul: pârâitul care se putea auzi când condamnatul atârna brusc în ștreang, provenit de la ruperea coloanei vertebrale la nivelul gâtului.

– Vrem să auzim cum pârâie! urlă el scos din fire.

Nici nu termină fraza, că gâdele dădu o lovitură puternică de picior butoiului. Condamnatul se dezechilibră. Butoiul căzu deoparte. Și Dumpel rămase atârnat în ștreang, odată cu producerea pârâitului atât de dorit de spectatori. O ultimă zvâcnire, încercarea zadarnică de a întinde brațele ca pentru a zbura, apoi sentința fu dusă la capăt.

Mulțimea bătea din palme. Femeile cu șorțuri peste burți se jeluiau pe tonul mimat al bocitoarelor profesioniste. Câțiva adolescenți se îndepărtară în fugă cu brațele îndepărtate, maimuțărind ultimul gest făcut de spânzurat.

Cam în același timp autorul moral al crimei era îmbăiat de către servitoare și frecat cu ierburi frumos mirositoare.

Rochia pe care croitorul Varro da Fortuna o aduse după două zile îi provocă Afrei mustrări de conștiință. Ea nu mai avusese niciodată un veșmânt atât de frumos, din material verde, strălucitor, o rochie ce se strângea sub piept și ajungea fără să facă o cută până la podea. Decolteul dreptunghiular, cu panglici de catifea părea o fereastră cu sute de promisiuni și era ornat cu un guler lat, care ajungea până peste umeri. Iar asemenea mâneci largi purtau doar doamnele nobililor. Fontana îi croise Afrei rochia practic pe corp.

În casa pescarului Bernward nu exista oglindă, care să îi fi putut oferi o imagine de ansamblu, dar când se privi, Afrei începu să îi bată inima mai tare. La ce ocazie putea o simplă chelneriță să poarte o astfel de rochie?

Purtarea lui Ulrich von Ensingen rămânea un mister pentru Afra. Nu știa cum să îi răspundă acestuia. Pe de o parte, se purta cu ea atât de distant, încât ea se jena să îl mai caute. Pe de altă parte, pusese să i se croiască o rochie scumpă, care trezea invidia oricărei soții de orășean bogat. Îi trecea uneori prin cap gândul că maistrul Ulrich se juca cu ea, că se distra oferindu-i o rochie nepotrivită situației ei. Noaptea, când nu putea să doarmă, o muncea doar acest gând. Apoi se ridica, aprindea o lumânare și admira rochia cea verde, care atârna de o parte a dulapului ei cu haine.

Când visa, visa o altă fată în rochie verde, despre care nu știa dacă era ea ori alta, pentru că nu îi putea vedea chipul. Fata alerga prin piața domului, hăituită de o mulțime de bărbați gălăgioși, în fruntea cărora se afla Ulrich von Ensingen.

Dar dacă în visele ei obișnuite nu se putea clinti, pentru că avea membrele grele ca de plumb, fata din aceste vise ale Afrei sălta ca o pasăre de pe un acoperiș pe altul al caselor marelui și vechiului oraș. După care se trezea și zadarnic încerca să dea o explicație acestei ciudate povești.

Și poate că totul s-ar fi desfășurat în continuare tot așa până în ziua Judecății de Apoi, dacă nu s-ar fi întâmplat ceva complet neașteptat, ceva în care Afra crezuse tot atât de puțin ca în iertarea deplină a tuturor păcatelor.

Un pergament gol

Venise luna mai și primăvara își făcea solemna apariție. Nu era o primăvară caldă, ca în anii trecuți. Dar dinspre sud adiau vânturi călduțe, care te făceau să uiți de umezeală și de frig. Sărbătoarea primăverii din piața centrală aduna tineri și vârstnici. Veneau oameni de departe. Negustorii și meșteșugarii orașului își ofereau mărfurile spre vânzare. Mai erau și saltimbanci și muzicanți, și tot felul de rătăcitori care se expuneau privirii onorabililor orășeni. În hanuri și în taverne se dansa.

Bernward, starostele pescarilor, și soția sa, Agnes, se cunoscuseră la o astfel de sărbătoare a primăverii care avea loc în prima duminică din luna mai. Se petrecuse cu mulți ani în urmă, atât de mulți încât nici ei înșiși nu își mai puteau aminti cu precizie, dar de atunci, o dată pe an, reveneau cu regularitate la locul primei lor întâlniri.

Fusese la dansul lunii mai, în La cerb, un han de bună calitate din ulița Cerbului, frecventat în principal de maiștrii meseriașilor. Și în această primăvară cei doi respectau obiceiul.

Afra își petrecuse la iarmarocul anual ziua în care nu se lucra la dom. Îi plăceau tumultul, lumea străină și atracțiile oferite. Oricum nu se bucura în rest de cine știe ce schimbare. Un tânăr, calfă de pietrar, care o invitase la dans la La cerb fusese refuzat. Nu, nu îi ardea de bărbați și nici nu suferea din cauza asta.

Degeaba îl căutase din priviri pe maistrul Ulrich, unicul bărbat de care se simțea atrasă. Desigur că Afra era conștientă că Ulrich von Ensingen era mai în vârstă, și pe deasupra și

căsătorit, și de fapt nici nu prea știa bine ce aștepta de la el, dar asta nu o împiedica să se gândească la el. Poate că asta era doar o atitudine de respingere pe care o adopta față de mase.

Se întoarse mulțumită acasă, încă înainte de căderea întunericului. Pescarul Bernward și soția lui încă nu reveniseră, și Afra decise să se culce mai devreme. Tocmai se dezbrăcase, dar nu apucase să își desfacă părul, când cineva bătu cu putere la ușa casei. Camera Afrei, aflată sub acoperiș, avea vedere doar la fluviu, așa că nu putea să vadă cine bătea la ușă la o oră atât de nepotrivită.

La început, nu reacționă, dar când bătăile în ușă deveniră tot mai insistense coborî și întrebă prin ușa închisă:

– Cine este la această oră prea târzie? Pescarul Bernward și soția lui, Agnes, încă nu s-au întors.

– Nu cu pescarul Bernward și cu soția lui am treabă!

Afra recunoscu imediat vocea. Era a lui Ulrich von Ensingen.

– Dumneavoastră sunteți, maistre Ulrich? întrebă ea, surprinsă.

– Nu vrei să mă lași să intru?

În acel moment, Afra băgă de seamă că purta doar o cămășuță lungă de pânză. Instinctiv, strânse ușorul veșmânt sub gât. Situația era destul de neobișnuită, dar faptul că maistrul Ulrich o căuta la o oră atât de târzie o tulbura peste măsură, și ca tremura din tot corpul. În cele din urmă, deschise ușa și Ulrich se strecură în casă.

– Maestrul Varro m-a informat că rochia făcută de el îți vine deosebit de bine, spuse Ulrich, de parcă această târzie vizită ar fi fost cel mai normal lucru din lume.

Afra simțea cum i se zbătea inima. Se temea să nu dea un răspuns prostesc. În neputința ei, dădu din cap afirmativ, cu un zâmbet silit. Și se înspăimântă chiar puțin, când își auzi propria voce:

– Croitorul are dreptate, maistre Ulrich, doriți să vedeți?

– De aceea sunt aici, Afra, răspunse Ulrich senin.

Tonul lui impunea calm și răbdare, și Afrei îi pieri orice urmă de ezitare.

– Atunci veniți, spuse la rândul ei la fel de firesc, și cu un gest, îl invită să urce scara. În timp ce urcau către camera Afrei, aceasta spuse tulburând jenanta liniște așternută: Pescarul și soția lui, care mi-au devenit aproape părinți, dansează astăzi în hanul La cerb. Dumneavoastră de ce nu v-ați dus la dans?

– Eeeu...? râse maistrul Ulrich destins. A trecut mult timp de când am dansat ultima dată. Dar pe tine ce te oprește să faci asta, Afra? După câte am auzit, pietrarii și dulgherii te apreciază mult.

– Dar nu și eu pe ei, răspunse Afra cu aroganță. Băieții aleargă după orice fustă, dacă nu cumva aceasta este mai bătrână decât propria mamă. Nu, prefer să rămân singură.

– Atunci, într-o zi vei ajunge la mănăstire. Și ar fi păcat pentru o fată așa de frumoasă ca tine.

Afra știa ce sunt complimentele și nu punea mare preț pe ele. Dar acum era altceva. Ea sorbea cu plăcere vorbele lui Ulrich, precum aerul proaspăt al unei dimineți de vară. De mult timp aștepta o vorbă afectuoasă ori un flirt nevinovat.

În camera ei își strânse în grabă lucrurile puse pe un scaun; pentru că era singurul scaun din încăpere. Apoi luă rochia făcută de Varro și i-o vârî sub nas lui Ulrich.

– Frumoasă, foarte frumoasă, remarcă el.

Afrei nu îi scăpă că Ulrich nici nu își aruncase privirea pe opera croitorului.

– Dumneavoastră vreți...? începu ea stângace.

– ... Să o îmbraci. O rochie fără conținut este plictisitoare ca o litanie. Nu crezi?

– Dacă așa ziceți dumneavoastră, maistre Ulrich...

Deși purta o cămașă lungă, Afra se simțea goală în fața lui Ulrich. În mod obișnuit, nu îi era rușine. Pentru cine trăise ca ea la țară vreme îndelungată printre oameni simpli, naivi, simțământul de rușine părea mai curând înfumurare. Dar în

această situație neașteptată îi era jenă să se îmbrace în fața lui Ulrich.

Ulrich von Ensingen, bărbat cu experiență în relațiile cu oamenii, trecut evident prin toate, sesiză ezitarea ei și se așeză pe singurul scaun din încăpere cu spatele la Afra. Apoi îi zise acesteia:

– Dă-i drumul, nu mă uit.

Afra roși. Se dezbrăcă altfel decât o făcuse altă dată, în fața pictorului Alto din Brabant, o făcu temătoare. Deodată, i se făcu teribil de frică de modul în care ar reacționa dacă Ulrich von Ensingen s-ar apropia de ea. De fapt, nu își dorea ceva mai cu ardoare; dar experiența cu bărbații îi spulberase toate iluziile. De câte ori nu se gândise, în orele de singurătate, dacă va ajunge vreodată să se ofere necondiționat unui bărbat. În acele ore, se simțise goală și incapabilă să trăiască pasiunea.

Acum, după ce își dezbrăcase cămășuța, rămase o clipă goală în spatele lui Ulrich. Acesta nu putea să o vadă și aproape că fu dezamăgită că el nu se întorcea. De când maestrul Alto o pictase ca sfânta Cecilia, era mândră de trupul ei frumos. Afra se strecură iute în rochia verde, își aranjă decolteul și netezi gulerul. Și în timp ce își aranja părul strigă zburdalnică, precum copiii care se jucau de-a v-ați ascunselea:

– Maistre Ulrich, acum puteți să vă uitați!

Ulrich von Ensingen se ridică și o examină pe Afra uimit. Știa de mult că era frumoasă, mai frumoasă decât toate fiicele burghezilor din Ulm, care erau însoțite duminica la biserică de părinții lor. Era altfel decât celelalte. Părul ei negru lucea mătăsos. Avea obrajii ușor îmbujorați, buzele perfecte, și din ochii ei se revărsau mii de promisiuni.

Maestrul Alto o învățase pe Afra ținuta care punea în valoare atuurile trupului. Stătea sprijinită în piciorul drept, cu stângul ușor flexat, cu brațele în spatele capului, ca și cum încă și-ar mai fi aranjat părul. Această poziție îi punea în mod deosebit în valoare sânii din decolteu, și mai dură puțin până

când privirea lui Ulrich se desprinse de ei și alunecă încet de-a lungul trupului suplu.

Era tulburat. Chipul ei îi amintea de cel al Utei, sculptura ctitorului din domul din Naumburg, cel mai frumos chip în piatră de la nord de Alpi. Iar corpul Afrei în nici un caz nu era mai prejos de cel al fecioarelor înțelepte, care împodobeau de aproape două sute de ani portalul Paradisului din domul orașului Magdeburg.

Afra îl măsură zâmbind. Constată cu surprindere că Ulrich von Ensingen, celebrul constructor de catedrale, putea fi pus în încurcătură. În timp ce ea îl privea astfel, maistrul dădea semne clare de nesiguranță. El îi evită privirea și, pentru prima dată în viață, Afra simți că era în stare să își exercite puterea asupra unui bărbat.

– Nu spuneți nimic, încercă ea să îl ajute pe maistrul Ulrich. Și îmi imaginez de ce. Considerați că o rochie atât de distinsă nu este de nasul unei fete care servește la cârciumă. Așa este?

– Ba dimpotrivă, se aprinse Ulrich. Modul în care arăți m-a lăsat fără grai. Aș zice mai curând că o fată atât de frumoasă ca tine n-are ce căuta într-o cârciumă.

– Acum mă luați peste picior, maistre Ulrich!

– În nici un caz! făcu un pas către Afra și adăugă: Am fost fascinat de tine de la prima noastră întâlnire sus, în cabina de pe schele.

– Dar ați știut să ascundeți asta bine, ripostă Afra. Complimentele făcute de Ulrich îi dădeau tot mai multă siguranță. Eu vă consider mai degrabă un excentric căsătorit cu arhitectura. În orice caz, nu v-ați arătat tocmai prietenos, cu toate că poate v-am salvat viața.

– Știu. În ce privește excentricul, nu ai greșit deloc. Toți adevărații artiști se cunosc doar pe sine și arta lor. Scriitorii, pictorii și arhitecții, fără deosebire. Dar toți au ceva în comun, o muză, o făptură supraomenesc de frumoasă, pe care ei o adoră și o preamăresc prin operele lor. Amintește-ți pe cine

cânta Walther von der Vogelweide în ale sale *Mädchenlieder.* Ori gândește-te la Hubert van Eyck, cel mai important pictor contemporan. Madonele lui nu sunt niște sfinte, ci reprezintă permanent aceeași făptură feminină demnă de adorație, cu pieptul gol și cu buze senzuale. Și statuile așezate de breasla mea pe portalurile marilor catedrale – vorbă să fie spre cinstirea Domnului – sunt în realitate reproduceri ale muzelor lor ori visuri în piatră ale bărbaților.

Ulrich se mai apropie un pas. Fără să vrea, Afra se retrase. Acum se petrecea acel ceva de care se temuse, ceea ce ea sperase. Cât de mult tânjise ea după apropierea lui, cât de mult își dorise să se ajungă aici, și iată că acum îi fugea din cale. De fapt, ce voia ea? Ar fi preferat să o înghită pământul.

Ulrich îi observă ezitarea și se opri.

– Nu trebuie să te temi de mine, spuse el încet.

– Nu îmi este teamă de dumneavoastră, maistre Ulrich, îl asigură Afra.

– Sigur că nu te-ai culcat niciodată cu un bărbat.

Afra simți cum i se urca sângele în cap. Simțurile ei se revoltau. Cum să se comporte? Să mintă și să spună: Nu, maistre Ulrich, dumneavoastră ați fi primul? Sau să îi relateze ce i se întâmplase?

Într-o decizie luată pe moment, spuse dacă nu întregul adevăr măcar jumătate:

– Seniorul meu, față de care eram obligată de la 12 ani pe muncă și pâine, m-a siluit când aveam 14 ani. Când, doi ani mai târziu, a insistat din nou, am fugit. Acum știți cum stau lucrurile cu mine.

Afra începu să plângă. Dacă Ulrich ar fi întrebat-o de ce plânge, nu ar fi știut ce să răspundă. Se simțea incapabilă de orice gând. Nu remarcă nici măcar cum Ulrich o ținea în brațe plin de compătimire, mângâind-o ușor cu mâna pe spate.

– Vei trece peste asta, spuse el calm.

Brusc, Afra avu senzația că se trezește dintr-un vis. Dar acest vis era realitatea. Când își dădu seama că se afla în brațele lui, prin corp îi trecu un fior de plăcere. Simți nevoia să se lipească de el. Și cedă acestei nevoi. Dacă până acum vărsase lacrimi, acum începu să râdă. Făcea haz pe seama lacrimilor ei și își șterse ochii cu palmele.

– Vă rog să mă iertați, am fost pur și simplu copleșită.

În multe dintre zilele ce au urmat, când se gândea la cele petrecute în această seară – și nu numai o dată –, clătina din cap și se întreba mereu cum de se putuse întâmpla ceea ce se întâmplase: în timp ce Ulrich o ținea încă îmbrățișată, Afra se retrăsese un pas și se lăsase pe pat. În fața lui, dezarmată. Un moment, amândoi rămaseră nemișcați. Apoi, Afra își trase rochia până deasupra coapselor și se oferi maistrului Ulrich.

– Te vreau, îl auzi ea șoptind pe Ulrich von Ensingen.

– Și eu te vreau, răspunse ea, privindu-l serioasă.

Când Ulrich se lăsă deasupra ei, când o penetră cu o mișcare puternică, Afra vru să țipe, nu de durere, ci de plăcere. Se simțea cum nu se mai simțise niciodată: plutind, amețită, fără să se mai poată gândi la ceva. Uitase de scârba și oroarea ce se trezeau în ea de fiecare dată când se gândea că ar fi doar atinsă de un bărbat. Ulrich o iubi cu atât de multă gingășie și dăruire încât își dorea ca totul să nu se mai termine.

– Vrei să fii muza mea? o întrebă maistrul aproape copilărește.

– Vreau, da! strigă Afra emoționată.

Și, în timp ce Ulrich își strecura brațele sub talia ei și o ridica în așa fel încât trupul ei se încordă ca arcada de deasupra unui portal de biserică, în timp ce mișcările lui continuau în corpul ei, ca undele din apa unui fluviu, el spuse:

– Îți voi înălța un monument în catedrala mea. Și peste o mie de ani vei dăinui, frumoasa mea muză!

Mișcările lui se amplificară. Și răsuflarea gâfâită o făcu să intre în extaz. Se încordă și simți forța emanată de bărbăția

lui. Și brusc fu potopită de un foc resimțit în cele mai intime locuri. I se părea că în jurul ei răsunau tonurile înalte ale unui coral. O dată, de două ori, după care Afra se prăbuși în sine.

Ținea ochii închiși și nu îndrăznea să îl privească pe Ulrich. Și, deși abia mai respira din cauza plăcerii resimțite, își dorea ca Ulrich să rămână veșnic deasupra ei.

– Sper că nu ți-am stricat frumoasa rochie, auzi ea, ca din depărtări, vocea lui Ulrich.

Remarca i se păru Afrei cam nepotrivită. Pentru ceea ce tocmai trăise, ar fi renunțat cu plăcere la rochie și la tot ce avea. Dar probabil că, se gândi ea, în acea clipă Ulrich era la fel de copleșit ca ea.

Mai dură un timp până când Afra să poată gândi clar din nou. Și primul gând care îi trecu prin minte fu: pescarul și soția lui! Nici nu îndrăznea să-și imagineze că aceștia l-ar descoperi pe maistrul Ulrich în camera ei.

– Ulrich...? începu Afra prevăzătoare, ar fi mai bine...

– Știu, o întrerupse el și se ridică. O sărută pe gură, se așeză pe marginea patului și zise: Nu mai ești copil. Pescarul nu îți mai poate reproșa nimic.

Afra se ridică și ea și își aranjă rochia verde. Și, în timp ce își aranja și părul, spuse:

– Tu ai o soție și știi ce înseamnă asta pentru una ca mine.

Ulrich von Ensingen răspunse cu hotărâre:

– Nimeni, auzi, nimeni nu te va acuza. Voi împiedica așa ceva.

– Ce vrei să spui?

Afra îl privea întrebătoare.

– Doar judecătorul poate să acuze pe cineva de relații extraconjugale. Dar pentru asta are nevoie de un martor. Altfel, se va feri să o facă. Pentru că ar trebui să se acuze pe el însuși și pe amanta lui. Nu este cine știe ce secret că de două ori pe săptămână Benedict se culcă cu soția grămăticului

primăriei, Arnold. Nu degeaba ultima acuzație de adulter a fost făcută în acest oraș tocmai acum șapte ani. Îi luă ambele mâini și adăugă: Să nu îți fie teamă. Te voi proteja.

Cuvintele lui Ulrich îi făcură bine. Nimeni nu îi mai spusese așa ceva, dar, în timp ce stăteau față în față privindu-se în ochi, Afra avu prima îndoială: era corect să cedeze simțămintelor ei pentru Ulrich?

Acesta păru să-i fi citit gândul:

– Îți pare rău?

– Rău? Afra încercă să-și ascundă nesiguranța: Nu aș dori nici o secundă să nu fi trăit ultima oră, crede-mă. Dar este mai bine să pleci acum, înainte ca Bernward și Agnes să se întoarcă acasă.

Ulrich dădu din cap afirmativ. O sărută pe Afra pe frunte și plecă.

Cartierul pescarilor era cuprins de întuneric. Din când în când, se mai întorceau de la dans persoane întârziate cu făclii în mâini. Un bețiv se lovi de maistrul Ulrich și bolborosi o scuză. La numai câțiva pași de casa pescarului Bernward, un bărbat bâjbâia cu un felinar. Maistrul crezu că îl recunoaște pe Gero Guldenmundt. Dar brusc felinarul se stinse și bărbatul dispăru într-o uliță laterală.

În acea noapte și în ziua următoare, Afra se simți în al nouălea cer. Scăpase de trecutul ei. Viața care până acum fusese marcată de supraviețuirea cotidiană luase deodată altă direcție. Voia să trăiască, să simtă viața intens. Modestia și reținerea ei înnăscute, așa cum se cuvenea unei slujnice de cârciumă, lăsară locul unei bruște siguranțe de sine. Uneori, chiar exuberanței. Gusta societatea ușuratică a pietrarilor și a dulgherilor și răspundea complimentelor, glumelor și ironiilor acestora cu vorbe îndrăznețe, care-i lăsau muți pe flăcăii cam necioplți.

Bineînțeles că muncitorilor de pe șantier nu le-a scăpat faptul că maistrul Ulrich von Ensingen, care nu mai fusese văzut niciodată în cârciumă, acum lua prânzul aici. Și dacă

urmărea cineva cum îi servea mâncarea Afra, putea observa cum li se atingeau afectuos mâinile. Ceea ce dădea naștere la zvonuri. Și pe lângă asta Ulrich și Afra nu făceau un secret din afecțiunea lor, când se întâlneau seara, după muncă.

Ulrich îi deschise ochii Afrei asupra arhitecturii, îi explică diferențele dintre vechile și noile orientări ale stilului, între diverse bolți în cruce și secțiunea de aur care mângâie ochiul uman într-un mod inexplicabil, așa cum o face un cântec de iubire cu urechea celei adorate. Este adevărat că sectio aurea în conținutul ei i-a rămas străină, de ce o zonă se împarte astfel încât dreptunghiul din întreaga zonă și cel dintr-un fragment este asemenea pătratului dintr-un alt fragment; dar legitatea ce provenea de la grecul Euclid și cu care jonglau marii arhitecți o fascina pe Afra. Deodată, privea domul cu alți ochi și, când timpul îi permitea, pierdea câte o oră întreagă studiind detaliile construcției.

Nu rareori Afra și Ulrich făceau dragoste în orele nopții la înălțimea amețitoare a cabinei din vârful schelelor, iar în zilele frumoase, în luncile fluviului. Și când Afra și-a distrus scumpa rochie verde cu aceste ocazii, Ulrich i-a comandat croitorului Varro alte două, una roșie și alta galbenă.

Afra nu mai avea de mult rețineri să se îmbrace ca o soție de burghez, deși veșmintele ei la modă o aduceau în gura lumii. La cârciumă, i-a ajuns nu o dată la ureche întrebarea: „De unde le-o avea?"

Faptul că rochia galbenă ar produce o cotitură funestă în viață ei i se părea Afrei la fel de improbabil ca lumina soarelui în ziua morților. Și totuși, așa a fost.

Varro de Fontana luase prețiosul material pentru rochie din Italia, unde culoarea galbenă strălucitoare trecea ca fiind foarte nobilă. Nici croitorul din Sud și nici Afra nu s-au gândit că la nord de Alpi rochia galbenă avea o cu totul altă semnificație. Pentru a atrage atenția, aici băiețișele și prostituatele purtau cu precădere culoarea galbenă.

Mai întâi, sesizară asta precupețele din piață. Când Afra trecea agale prin piața în care mai înainte vânduse ea însăși pește, femeile spumegau:

– Se pare că atunci când desfaci picioarele faci o afacere bănoasă. Pfui, drace!

Unele scuipau în direcția ei ori îi întorceau spatele când o întâlneau. Afra nu știa care era motivul schimbării atitudinii oamenilor din Ulm, așa că nu ezita să poarte în continuare rochia cea galbenă.

Într-o sâmbătă, când la cârciumă se mânca și se bea ca totdeauna din plin, se petrecu inimaginabilul. Un dulgher, căruia din cauza înălțimii i se spunea Uriașul, aruncă pe masă în fața Afrei cinci plennigi și strigă îmbărbătat de berea slabă:

– Hai, curvă mică, să o facem aici pe masă!

Gălăgia muncitorilor de pe șantier încetă brusc. Toți ochii se îndreptară către Afra, în timp ce uriașul începu să se desfacă la pantaloni.

Afra înlemni.

– Tu chiar crezi că eu sunt una dintre acelea care pot fi cumpărate cu cinci pfennigi? ripostă ea. Și, aruncând o privire disprețuitoare asupra bărbăției uriașului, adăugă: Nici nu am mai văzut o chestie atât de hidoasă!

Cei din jur căscară ochii și bătură cu pumnii în mese.

– Uite banii, fă ceva pentru ei! strigă uriașul și se apropie de Afra cu brațele deschise.

O prinse cu forța lui masivă și o puse pe masă.

Bărbații își lungiră gâturile.

Afra se apără ca ieșită din minți.

– Ajutați-mă! strigă ea.

Dar bărbații doar se holbau. Era imposibil să se opună cineva forței uriașului. Cu ultimele puteri, Afra lovi cu genunchiul între picioarele uriașului. Acesta se frânse cu un strigăt puternic, îi dădu drumul Afrei și se clătină. Afra își adună

puterile și o luă la fugă spre ușă, cu teama că va fi oprită de ceilalți. În ușă apăru Ulrich von Ensingen. Strigătele meșteșugarilor încetară.

Maistrul o prinse în brațe pe Afra. Aceasta suspina. O mângâie încet pe păr, privindu-i în același timp cu furie pe bărbați.

– Este totul în ordine? întrebă el încet.

Afra dădu afirmativ din cap. Ulrich îi dădu drumul din brațe și se îndreptă către uriaș, care încă mai gemea pe podea chinuit de durere.

– Ridică-te, porcule! spuse Ulrich abia auzit și îl lovi pe dulgher cu piciorul. Scoală, ca să vadă toți cum arată un porc!

Uriașul bâlbâi un gen de scuză și încercă să se ridice. Tocmai reușise, când maistrul apucă un scaun, îl ridică deasupra capului și îl pocni pe dulgher. Scaunul se făcu bucăți, iar uriașul căzu la podea fără să scoată un sunet.

– Scoateți-l afară! Pute! se întoarse Ulrich către cei din apropiere. Când își va reveni, spuneți-i că nu vreau să-l mai văd pe șantier. Ați înțeles?

Niciodată nu îl mai văzuseră pe maistrul Ulrich atât de violent. Speriați, muncitorii trăgeau de uriaș. Acesta sângera în zona capului ca un porc înjunghiat. Când îl traseră afară, lăsă în urmă o dâră întunecată.

Din acea zi, cetățenii orașului o arătau pe Afra cu degetul. Cârciuma era goală. Pe stradă, oamenii se fereau din calea ei.

Într-o dimineață, când de la nefericitul incident trecuseră exact două săptămâni, în fața ușii casei pescarului Bernward fu aruncat un picior de cocoș.

– Tu știi ce înseamnă asta? întrebă agitat pescarul.

Afra îl privi cu teamă.

Bernward luă o mină îngrijorată.

– Vor să te acuze de vrăjitorie.

Afra simți un junghi în inimă.

– Dar de ce? Nu am făcut nimic.

– Maistrul Ulrich este bărbat căsătorit și are o soție pioasă. Iar rochia ta galbenă nu te ajută deloc să pari o fată onorabilă. Ați întins coarda prea mult și trebuie să plătești pentru asta.

– Ce trebuie să fac?

Bernward ridică din umeri. Apăru și Agnes, soția lui. Aceasta se atașase de Afra. Se înțelegea bine cu ea. Agnes o luă de mână și spuse:

– Niciodată nu se știe cum se termină așa ceva. Dar dacă vrei un sfat din partea mea, Afra, atunci pleacă. Ai învățat să muncești și vei găsi oriunde de lucru. Cu cetățenii din Ulm nu este de glumit. Ei înșiși sunt cei mai mari derbedei și criminali, dar se dau sfinți. Ascultă-mi sfatul! Ar fi cel mai bine pentru tine.

Cuvintele soției pescarului aduseră lacrimi în ochii Afrei. Ea își găsise în Ulm un cămin. Pentru prima dată în viață se simțise bine alături de ceilalți. Pur și simplu, nu voia să își imagineze că scurta fericire care dăduse peste ea trebuia să ia sfârșit din nou.

– Nu, de trei ori nu! strigă furioasă Afra. Rămân, pentru că nu mă socotesc în nici un fel vinovată. Să mă acuze!

Și Ulrich von Ensingen se trezi deodată cu mai mulți dușmani decât prieteni. Printre meșteșugari se formaseră grupuri care își propuneau să îi saboteze munca. Pietrarii nu mai căutau cele mai bune blocuri de piatră, ci pe cele fărâmicioase. Iar în grinzile furnizate de dulgheri apăreau tot mai multe găuri rămase în urma unor noduri. Chiar și șefii de echipe, cu care maistrul se înțelegea cel mai bine, evitau să îl mai întâlnească și primeau indicațiile prin fiul lui Ulrich, Matthäus, care își terminase anii de calfă și devenise el însuși maistru.

În această dificilă situație, Afra și Ulrich se agățau tot mai mult unul de altul. Acum, când oricum toți le cunoșteau legătura, nici ei nu-și mai ascundeau afecțiunea. Se plimbau la braț

prin piață și urmăreau pe malul fluviului, strâns îmbrățișați, ambarcațiunile ce plecau în marea călătorie. Dar fericirea lor nu se afla sub o stea bună.

Uriașul care fusese maltratat de Ulrich von Ensingen în cârciumă o denunțase pe Afra la judecătorul orașului. Un avocat și răstălmăcitor de legi plătit de Gero Guldenmundt îl împinsese să facă denunțul, pentru că ultimul știa că maistrul era greu de implicat. Dimpotrivă, pentru a o denunța pe Afra ca vrăjitoare era nevoie doar de doi martori, care să fi constatat aspectele stranii ale comportamentului celei reclamate. Iar în acele vremuri erau considerate aspecte stranii inclusiv părul roșu ori veșmântul din catifea.

Când Ulrich von Ensingen a aflat de această problemă, a căutat-o pe Afra, care încă nu plecase de acasă. Era deja târziu. Pescarul Bernward l-a implorat pe maistrul Ulrich să nu le aducă nefericirea lui și soției. Dacă vizita aceasta ar deveni cunoscută, lui, pescarului, i s-ar putea reproșa că ar fi favorizat nelegiuita legătură. Dar Ulrich nu se lăsă convins.

Afra a aflat că vizita târzie a lui Ulrich nu promitea nimic bun și i-a căzut în brațe plângând. Ulrich, cu o mină gravă, a trecut direct la subiect:

– Afra, iubirea mea, ceea ce îți spun acum îmi rupe inima, dar crede-mă că este important pentru mine și reprezintă unica posibilitate în această situație critică.

– Știu ce vrei să spui, strigă furioasă Afra și continuă dând energic din cap: Vrei să plec pe ascuns din oraș, să mă ascund de zbiri ca o criminală. Dar spune-mi, în ce constă crima mea? Poate în faptul că m-am apărat când acel individ a vrut să mă siluiască? În faptul că te iubesc? Ori poate în faptul că înfățișarea mea este mai apreciată decât a altor fete de burghezi?

– Tu nu ai nici o vină, răspunse Ulrich încercând a o mai potoli, cu siguranță nu ai nici o vină. Niște circumstanțe speciale te-au pus, și nu numai pe tine, în această situație. Mie însumi nu

îmi place să te pierd și nici nu va fi pentru totdeauna. Dar, dacă nu părăsești acum orașul, ei te vor...

Ulrich înghiți în sec. Nu era în stare să exprime ceea ce gândise.

– Știi ce fac ei cu femeile acuzate de vrăjitorie. Iar eu te pot asigura că soția mea ar fi prima care ar depune mărturie contra ta. Fugi – din dragoste pentru mine! Viața ta este în pericol!

Afra ascultase în tăcere, dând doar din cap, în timp ce era cuprinsă de furie și de teamă. Ce fel de lume era aceasta? Strângându-și mâinile împreunate pe piept ca pentru rugăciune, Afra privea fix în podea. După o lungă tăcere, îl privi în față pe Ulrich și spuse:

– Plec doar dacă vii cu mine.

Ulrich dădu din cap, de parcă ar fi vrut să spună că acesta era răspunsul pe care îl aștepta.

– Afra, m-am gândit deja la asta. M-aș fi putut împăca și cu gândul de a părăsi construirea domului, și de a găsi de lucru undeva în Strassburg, Köln ori în altă parte. Dar nu uita că eu am o soție. Nu o pot părăsi pur și simplu, deși căsnicia noastră numai bazată pe dragoste nu este. De aceea ea șchioapătă de la o vreme. Așa cum spune ea, necazul principal este că într-o zi totul se va sparge și în capul ei. Atunci nu o vor ajuta nici rugăciunile ei rostite cu voce tare, cu care își petrece nopțile. Nu pot să vin cu tine. Trebuie să înțelegi!

Afra suspină, apoi fără un cuvânt ridică din umeri și privi în lături. După un timp în care nici unul din ei nu îndrăznise să îl privească pe celălalt, se duse hotărâtă la dulapul ei și de sub rufe scoase o casetă cu aspect uzat, învelită în piele, pe care i-o întinsese lui Ulrich.

– Asta ce este? întrebă el.

– Tatăl meu a murit când eu nu împlinisem 12 ani. Fiind cea mai mare dintre cele cinci fiice ale lui, mi-a lăsat această casetă împreună cu o scrisoare. Niciodată nu am înțeles bine

ce este cu conținutul acestei casete. În încurcăturile anilor ce au urmat, scrisoarea tatălui meu s-a pierdut. Îmi vine să mă pălmuiesc singură când mă gândesc la asta. Dar la casetă și la conținutul ei țin ca la ochii din cap.

– Acum chiar că mă faci curios.

Ulrich se pregăti să deschidă caseta, dar Afra îl opri punând mâna pe a lui și spuse:

– Tatăl meu zicea în scrisoare că în casetă se află o avere și că eu trebuie să apelez la ea doar în caz de extremă necesitate. Nu ar fi exclus ca ea să aducă omenirii și nenorocire.

– Sună cam misterios. Te-ai uitat vreodată ce se află în casetă?

– Nu, totdeauna m-a reținut ceva. Afra îl privi pe Ulrich și continuă: Dar cred că acum a sosit momentul în care amândoi avem tare multă nevoie de ajutor.

Afra desfăcu apoi cu grijă legăturile din piele cu care era înfășurată caseta și o deschise.

– Acum spune ce se află în misterioasa casetă, zise Ulrich nerăbdător.

– Un pergament. Afra părea dezamăgită. Din păcate, acesta nu poate fi citit.

– Arată-mi-l! spuse Ulrich.

Pergamentul era de un cenușiu-deschis și era împăturit de două ori până la mărimea unei palme. Când Ulrich îl despăturî cu multă grijă, îl întoarse de pe o parte pe cealaltă și rămase blocat.

Afra spuse:

– Nimic. Este un pergament gol.

Ulrich ținu pergamentul în fața torței aprinse.

– Într-adevăr, nimic!

Dezamăgit, lăsă jos pergamentul.

– Poate că, începu Afra abia auzit, fila este foarte veche și scrisul s-a decolorat.

– Se poate. Dar atunci nici tatăl tău nu l-ar fi putut citi.

– La asta nu m-am gândit. Atunci, trebuie să fie altceva cu pergamentul.

Ulrich von Ensingen împături pergamentul și i-l restitui Afrei.

– Se spune, începu el gânditor, că alchimiștii folosesc o scriere secretă, care odată pusă pe hârtie dispare precum zăpada de pe o pajiște când vine primăvara și că este nevoie de o anumită soluție pentru a o face din nou vizibilă.

– Crezi că pe foaie se află o astfel de scriere?

– Cine poate să știe? Ar fi un semn asupra conținutului exploziv al pergamentului, care este evident că nu trebuie cunoscut de oricine.

– Sună captivant. Dar unde găsim un alchimist care să ne ajute?

Maistrul Ulrich își mușcă buzele, apoi zise:

– A trecut mult timp de când un alchimist cu numele de Rubaldus mi-a oferit serviciile, un fost dominican, în orice caz un călugăr ca mai toți alchimiștii. Vorbea în parabole despre afinitățile metalelor cu planetele, în special cu luna, care ar avea o deosebită importanță la construirea catedralelor. Astfel piatra-cheie a unei bolți ar susține construcția o mie de ani doar dacă ar fi pusă pe lună nouă. În orice caz, asta susținea el.

– Tu nu te-ai bazat pe așa ceva?

– Bineînțeles că nu. Eu pun piatra-cheie atunci când îi vine rândul. În orice caz, nu mă holbez la cerul nocturn înainte de a isprăvi o boltă. Eu cred că Rubaldus mi-a luat în nume de rău faptul că atunci l-am cam expediat. Spera să se aleagă cu un câștig considerabil în urma construirii domului. Din câte am auzit, acum trăiește pe celălalt mal al fluviului și se află în serviciul secret al episcopului de Augsburg. Altfel ar fi murit de mult de foame. Alchimia nu este o știință prea bănoasă.

– Și nici una cucernică. Alchimia nu este condamnată de către Biserică?

– Oficial, da. Dar în secret și la mare distanță, fiecare episcop are câte un alchimist, în speranța unei minuni ce s-ar putea produce odată, prin transformarea fierului în aur ori prin descoperirea elixirului adevărului. Au existat episcopi, și chiar un papă, care au citit mai multe cărți despre alchimie decât despre teologie.

– Ar trebui să îl găsim pe acest meșter Rubaldus. Tata a fost un om inteligent. Și dacă a spus să deschid caseta doar în caz extrem, când nu mă mai descurc, s-a gândit el la ceva. Poate că ne va ajuta pe amândoi. Nu îmi refuza rugămintea!

Ulrich o privi cu îndoială. La ce le-ar folosi un pergament gol? Și nu ar fi mult prea periculos să cauți un alchimist tocmai când ești acuzat de vrăjitorie? Dar, după ce văzu privirea imploratoare a Afrei, fu de acord.

În dimineața următoare, devreme, traversau fluviul cu bacul, nu departe de locul în care râul Blau se vărsa în Dunăre. Barcagiul clipea somnoros în soarele dimineții și nu avea chef de vorbă. Ceea ce nu îi deranja pe Afra și pe Ulrich, care erau adânciți în gândurile lor.

Casa alchimistului se afla pe un loc mai izolat, pe un dâmb, era mai mult înaltă decât lată, și doar cu câte o fereastră la fiecare din cele două niveluri. Nu părea tocmai primitoare și oricine venea putea fi văzut de departe.

Așa că nu reprezentă o surpriză când Ulrich von Ensingen bătu la ușă și își rosti numele. Și totuși, așteptară mult până când li se deschise. În cele din urmă, în ușă se deschise o clapă nu mai mare de un lat de palmă, de după care un chip alb ca un cearșaf și cu ochi sticloși și voce răgușită exclamă:

– Ah, maistrul Ulrich, arhitectul domului! V-ați schimbat părerile și aveți nevoie de ajutorul meu? Vreau să vă spun ceva, maistre Ulrich: Duceți-vă dracului! Oricum sunteți de-al lui. Se auzi un râs ca un behăit, apoi vocea continuă: Cum altcumva

veți explica faptul că domul dumneavoastră încă nu s-a prăbușit, deși ați râs de influența exercitată de lună asupra construcției catedralelor? Nu v-am uitat cuvintele: luna le ajută bețivilor să aibă lumină pentru a găsi noaptea drumul spre casă, dar în ce privește construcția de catedrale este indiferent că luna este în creștere ori în descreștere, că luminează ori că nu luminează. Plecați împreună cu frumoasa dumneavoastră însoțitoare!

Înainte ca mâniosul Rubaldus să fi putut închide clapa, Ulrich scoase la iveală o monedă de aur și imediat chipul alchimistului se lumină. Trase zăvorul și deschise ușa.

– Știam eu că cu dumneavoastră se poate discuta, meștere Rubaldus, spuse ironic Ulrich și îi puse în palmă moneda.

Alchimistul făcu un semn cu capul către Afra și întrebă:

– Ea cine este?

– Afra, iubita mea, răspunse direct Ulrich, care știa cum trebuia luat meșterul. Despre ea este vorba.

Rubaldus clipi interesat. Alchimistul era o apariție caraghioasă. Afrei îi ajungea până la umăr. De sub tunica neagră, încinsă pe talie și cu o curea lungă doar până la coapse, se iveau două picioare subțiri în ciorapi. Pe cap purta o scufie țuguiată. Aceasta îi încadra fața până la gât și forma și un guler până pe umeri.

– V-a vrăjit și vreți să scăpați de vrajă, spuse Rubaldus sec, cu o voce care nu părea să i se potrivească omulețului.

– Prostii! Eu nu cred în astfel de scamatorii.

Ulrich luă o mină serioasă și alchimistul își trase capul ca și cum ar fi vrut să îl retragă în scufie, ca în casa unui melc.

– Se spune că alchimiștii stăpânesc un fel de scriere secretă, care, după momentul scrierii, dispare și că există tot felul de proceduri pentru a o face din nou vizibilă.

Pe chipul lui Rubaldus se așternu un zâmbet viclean.

– Da, se spune. Scăfârlia îi ieși iarăși din scufie și, plin de mândrie cuvântă: Da, da, aveți perfectă dreptate, maistre

Ulrich. Deja Philon din Bizanț, care cu trei sute de ani înainte de nașterea Domnului nostru a scris nouă cărți despre știința vremii lui, cunoștea cerneluri secrete din săruri de fier. Oricum s-a pierdut cartea în care descria cum poate redeveni vizibilă scrierea invizibilă.

– Și vreți să spuneți că scrierea cu – cum îi spuneați? – cerneluri din săruri de fier nu mai poate fi făcută vizibilă?

Afra îl privea întrebătoare pe alchimist.

– În nici un caz, răspunse acesta după o lungă pauză pentru efect, pe care el o gusta cu mare plăcere. Oricum nu sunt mulți cei care cunosc rețeta mixturii cu care scrierea redevine vizibilă.

– Înțeleg. Dar așa cum vă cunosc, meștere Rubaldus, dumneavoastră vă numărați printre cei cărora le este cunoscută rețeta.

Alchimistul ridică mâinile vizibil stingherit. Apoi chicoti perfid:

– Desigur că necesită mare efort pentru a descoperi secretul. Cred că un medicament contra durerilor de cap ori contra digestiei proaste este mai ieftin.

Ulrich se uită la Afra și dădu din cap. Apoi, se întoarse către Rubaldus și îl întrebă direct:

– Cât?

– Un gulden.

– Sunteți smintit. Un pietrar nu câștigă atât într-o lună!

– Un pietrar nici nu este capabil să facă vizibilă o scriere invizibilă. De fapt, despre ce este vorba?

Afra scoase pergamentul din casetă și i-l dădu alchimistului. Acesta pipăi hârtia cu vârful degetelor. Apoi o ridică în dreptul ferestrei prin care pătrundea lumina și o roti în toate părțile.

– Fără discuție, acest pergament ascunde o scriere, o scriere foarte veche.

Ulrich îl privi cercetător pe Rubaldus.

– Bine, meștere al alchimiei, vei primi un gulden dacă reușești să faci vizibil textul din pergament în fața ochilor noștri.

În timp ce acesta vorbea, de pe scara îngustă care ducea în partea dreaptă către etaj apăru o siluetă înaltă, o femeie cu un veșmânt lung, cu două capete mai înaltă decât alchimistul.

– Este Clara, spuse Rubaldus fără alte explicații, doar dând ochii peste cap.

Clara dădu amabilă din cap și dispăru tăcută pe o ușă laterală.

– Urmați-mă, spuse Rubaldus și făcu un gest către scară. Aceasta avea treptele din plăci de lemn dur, necioplit, care la fiecare pas scârțâiau ori gemeau de parcă ar fi suferit sub greutatea vizitatorilor străini.

Afra nu mai văzuse niciodată atelierul unui alchimist. Încăperea întunecoasă i se păru amenințătoare. Sute de obiecte a căror întrebuințare și al căror rost îi ridicau tot atâtea întrebări o mirau nespus. Rafturile de pe pereți erau pline cu recipiente cu forme ciudate din sticlă și lut. Talere cu ierburi uscate, boabe și rădăcini răspândeau mirosuri aspre. În dreptul lor, erau inscripții făcute la repezeală: mătrăgună, măsclariță, mac, ciumăfaie, cucută ori laptele-câinelui. În recipiente de sticlă, în lichidul galben ori verde, pluteau animale moarte, ca: scorpioni, șopârle, șerpi, gândaci și avortoni cum nu mai văzuse.

Privind mai de aproape, într-un borcan descoperi un homunculus, un fel de ființă umană cât o palmă, cu un cap inform și mare, și cu membre abia reliefate. Afra se trase înapoi și se sperie îngrozitor când privi brusc în botul deschis al unei șopârle mai lungi decât brațul unui bărbat voinic.

Rubaldus, care îi remarcă reacția, chicoti ușor.

– Fără teamă, draga mea, animalul este mort de o viață de om și este împăiat. Este din Egipt și i se spune crocodil. La egipteni, crocodilul este chiar sfânt.

Afra își imagina sfinții cu totul altfel, nobili, frumoși, demni de adorație, adică sfinți. Vorbele alchimistului o năuciră și căută, nesigură, mâna lui Ulrich.

Era liniște în încăperea acoperită de un tavan din grinzi solide din lemn. Se putea auzi pâlpâind flama ce ardea sub un balon rotund din sticlă. O țeavă din sticlă îndoită ce ieșea din balon scotea la intervale neregulate zgomote gâlgâitoare.

– Dați-mi pergamentul, i se adresă Afrei alchimistul.

– Sunteți sigur că nu veți distruge scrierea pentru totdeauna?

Rubaldus dădu negativ din cap.

– În această viață este o singură certitudine, și aceea este moartea. Dar mă voi strădui și voi proceda cu prudență. Dați-l încoace!

Pe masa din mijlocul încăperii, alchimistul întinse un gen de pâslă. Pe aceasta puse pergamentul cenușiu și îi fixă colțurile cu ace subțiri. Apoi se duse la un perete pe care erau nenumărate cărți, role scrise și teancuri de foi libere. „Pentru Dumnezeu, gândi Afra, cum poate un om să se descurce în acest haos?“ Unele cotoare de cărți purtau inscripții cu cerneală maro, care dădeau explicații asupra conținutului sau autorului lucrării, nume și titluri care pentru un creștin normal reprezentau doar mistere, unele cu un scris care Afrei i se părea a fi o încercare de scriere a unui copil mic. În scriere latină apăreau nume cum ar fi: Konrad von Vallombrosa, Nicolaus Eymericus, Alexander Neckham, Johannes von Rupescissa sau Robert von Chester. Mai existau misterioase titluri în limba latină, ca *De lapidibus, De occultis operibus naturae, Tabula Solomonis* sau *Thesaurus nigromantiae.* Un titlu în limba germană suna astfel: *Experimente, die König Salomon, als er einmal um die Liebe einer edlen Königin warb, ersann und die natürliche Experimente sind.*

Afra se interesă:

– De ce aproape că nu există cărți în limba germană, care privesc arta dumneavoastră?

Privirea lui Rubaldus se plimba pe pereții acoperiți de cărți, fără a se opri pe ceva anume. Răspunse, fără a înceta să caute:

– Limba noastră este atât de săracă încât nu cunoaște termeni pentru multe noțiuni. Pentru alte cuvinte, cum ar fi „lapidarium“ sau „nigromantia“, și chiar pentru „alchimia“ folosește lungi și dificile explicații ce descriu acele noțiuni.

Ca prin minune, Rubaldus găsi după puțin timp ceea ce căuta. Tușind ca și cum ar fi tras fum în piept, scoase o cărțulie subțire dintr-un teanc. Faptul că alte cărți căzură pe podea cu această ocazie nu păru să îl deranjeze mai mult decât norul de praf cauzat de intervenție.

Rubaldus netezi exemplarul în fața sa pe masă și începu să citească. Din motive neidentificabile, pe față îi apăru o grimasă, în timp ce buzele i se mișcau fără a scoate un sunet, ca la un bigot care se ruga în liniște.

– Deci așa este! zise el în cele din urmă, pregăti un taler și dintr-o etajeră extrase o jumătate de duzină de flacoane și fiole. Cu ajutorul unui pahar de măsurat, pe care îl ținea mereu în lumină, amestecă lichide în cantități diferite. Amestecul din taler își schimbă culoarea de mai multe ori, de la roșu la maro și, în final, deveni de o claritate inexplicabilă.

Afra era emoționată și în această stare – când poți avea ocazia de a privi peste umărul unui alchimist pus pe treabă? – își făcu semnul crucii. Nu își mai amintea când făcuse asta ultima dată.

Lui Rubaldus nu îi scăpă pornirea de evlavie. Fără să își întrerupă munca, chicoti:

– Fă-ți liniștită încă o cruce dacă tu crezi că te ajută. Pe mine oricum nu mă ajută. Ce se petrece aici nu are de-a face cu credința, ci cu știința. Și se știe că știința este inamicul credinței.

– Dacă îmi permiți, interveni Ulrich von Ensingen, mă aștept la mai multă scamatorie din partea dumitale.

Alchimistul se opri, lăsă capul pe o parte, în așa fel încât vârful scufiei lui atinse podeaua, și ripostă:

– Pentru un amărât de gulden nu mă mai las jignit, maistre Ulrich! Ce se petrece aici nu este vrăjitorie, ci știință. Duceți-vă dracului cu pergamentul vostru! Ce mă privește asta pe mine?

– Nu a vrut să spună asta, încercă Afra să îl mai calmeze pe alchimist.

– Nu, chiar nu am vrut, o susținu Ulrich. Dar circulă atâtea zvonuri despre alchimie...

– Nu mai puține despre dumneavoastră și arta construcției catedralei, ripostă Rubaldus. Se pretinde că ați zidit bani și aur într-un loc secret, ba unii susțin că ați zidit și o fecioară vie.

– Sunt prostii! răbufni indignat maistrul Ulrich.

Rubaldus îl întrerupse:

– Vedeți dumneavoastră, tot așa este și cu alchimia. Despre oameni ca mine se povestesc lucruri de ți se ridică părul măciucă, dar m-am născut la fel de gol ca orice om. Iar, dacă nu reușesc să descopăr elixirul vieții veșnice, voi muri ca orice om.

Afra asculta cele spuse de alchimist numai cu o ureche.

– Vă rog să continuați, îl îmboldi ea.

În cele din urmă, păru că mixtura lui Rubaldus era gata.

– Puneți guldenul în fața mea, pe masă! îi ceru el lui Ulrich von Ensingen și își întări vorbele bătând cu arătătorul în masă.

– Aveți impresia că am vrea să vă înșelăm? întrebă, jignit maistrul.

Alchimistul ridică din umeri, ocazie cu care capul îi dispăru până la nas în scufia lui cu guler.

Maistrul Ulrich scoase din buzunar un gulden și, cu o mișcare a degetului mare și a arătătorului, îl făcu să se rotească până căzu zăngănind pe tăblia mesei.

Alchimistul scoase un fel de grohăit de mulțumire și se puse pe treabă. Cu un tampon de lână pe care îl înmuiase în mixtură, începu să îmbibe cu grijă pergamentul. În privirile

Afrei se putea citi emoția. Ea stătea în dreapta lui Rubaldus. Ulrich se afla în partea cealaltă. Dinspre stânga, lumina slabă a dimineții cădea pe pergament. Toți trei urmăreau pergamentul umezit în liniștea întreruptă doar de gâlgâitul aparaturii din sticlă. Pergamentul luă o nuanță mai închisă la culoare după scurt timp, fără a se distinge însă vreo urmă de scriere.

Afra îi aruncă lui Ulrich o privire îngrijorată. Ce scop o fi urmărit tatăl ei cu acest absurd joc de-a v-ați ascunselea?

Treceau minute în care Rubaldus tampona pergamentul fără încetare. El nu părea agitat deloc. De ce ar fi fost, când pentru el era în joc doar un gulden? Alchimistul observă neliniștea Afrei. Ca să o consoleze ori pentru a o liniști, zise:

– Știți, cu cât scrierea este mai veche, cu atât mai mult durează revelarea ei.

– Adică...

– Sigur. Răbdarea este porunca supremă a alchimistului. Alchimia nu este o știință socotită în secunde ori minute. Pentru noi chiar și zilele sunt o perioadă de timp scurtă. În mod normal, noi gândim în ani și uneori în eternitate.

– Din păcate, noi nu putem aștepta atât de mult, zise nerăbdător Ulrich von Ensingen. Dar încercarea a meritat.

Era pe punctul de a vârî guldenul înapoi în buzunar, când alchimistul pocni din degete. Acesta aruncă o privire revoltată și arătă cu capul spre pergament.

Acum văzu și Afra: parcă scrise de mâna unei fantome, în diferite locuri apăreau litere, mai întâi abia vizibil, parcă acoperite de un voal, care deveneau ca prin farmec tot mai clare, ca și cum își băgase dracul coada.

Mai că se loviră în capete când, aplecați deasupra pergamentului, cei trei urmăreau concentrați minunea revelării scrisului. Nu încăpea nici o îndoială, era vorba de un scris de mână, deși nici o literă nu semăna cu vreuna învățată de la profesorul lor de caligrafie.

– Poți citi ceva? întrebă Afra foarte interesată.

Ulrich, obișnuit cu planurile și scrierile vechi, se încruntă. Nu îi răspunse și lăsă capul aplecat ușor spre umărul drept, apoi spre cel stâng.

Alchimistul rânji atotștiutor și stârni supărarea musafirilor când scoase acele cu care fixase pergamentul pe suportul din pâslă și întoarse invers pergamentul.

– Lichidul face transparent orice pergament, remarcă el cu satisfacție, și este dificil să citești un scris pe dos.

Maistrul Ulrich își reproșă cu năduf faptul că nu el fusese cel căruia să îi vină ideea respectivă. Acum îi era clar și Afrei. În fața ochilor ei apăreau cuvinte, fraze întregi, pe care, deși nu le putea tălmăci, erau totuși corelate în citit. Scrierea era ca o operă artistică și părea pictată.

– Doamne! exclamă Afra emoționată.

Ulrich i se adresă lui Rubaldus:

– Desigur latina dumitale este mai bună decât a mea. Citește-ne ce are de spus scrierea secretă.

Însuși alchimistul, impresionat de experimentul lui, își drese glasul și începu a citi cu vocea sa răgușită:

> – Nos Joannes Andreas Xenophilos, minor scriba inter Benedictinos monasterii Cassinensi, scribamus hanc epistulam propria manu, anno a natavitate Domini octogentesimo septuagesimo, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris Hadriani Secundi, tertio ejus anno, magna in cura et paenitentia. Moleste ferro...

– Asta ce înseamnă? întrerupse Afra potopul de cuvinte al alchimistului. Desigur că puteți să traduceți.

Rubaldus netezi cu degetul pergamentul încă umed:

– Trebuie să ne grăbim, spuse el, și pentru prima dată păru nervos.

– De ce să ne grăbim? se interesă Ulrich von Ensingen.

Alchimistul își privi buricul degetului ca și cum ar fi cercetat dacă misterioasa mixtură lăsase urme. Apoi răspunse:

– Pergamentul începe să se usuce. Imediat ce se va usca, scrierea va dispărea din nou. Nu știu de câte ori poate fi reluată această procedură fără a dăuna scrisului.

– Atunci traduceți odată ceea ce tocmai ați citit! strigă agitată Afra, lăsându-și greutatea de pe un picior pe altul.

În cele din urmă, Rubaldus puse degetul pe pergament și, gârbovit asupra lui, începu să traducă, mai întâi poticnindu-se, apoi tot mai curgător, în vreme ce Ulrich lua notițe în palmă cu o pană:

„Noi, Johannes Andreas Xenophilos – cel mai umil scrib dintre călugării mănăstirii Montecassino – scriem această scrisoare cu propria mână – în anul 870 de la nașterea Domnului nostru – sub pontificatul sfântului părinte în Hristos Adrian II, în cel de-al treilea an al guvernării lui – în mare căință și îngrijorare – Cu greutate port povara ce mi s-a impus – și o viață întreagă pana mea s-a împotrivit să scrie ce îmi arde sufletul ca focul gheenei – dar acum, când otrava îmi paralizează cu fiecare zi tot mai mult respirația, cum face frigul cu murdăria muștelor – pun pe acest pergament ceea ce nu îmi este nici mie și nici papei spre cinstire – Din teama de a fi dat în vileag înainte de sfârșitul vieții mele, scriu cu sângele Sfântului Duh care pentru moment rămâne invizibil – Domnul să decidă dacă și când un suflet omenesc va lua cunoștință de nepotrivita mea faptă – realitatea este că eu, Johannes Andreas Xenophilos, care mi-am găsit al doilea cămin în scriptoriul de la Montecassino – am primit într-o zi sarcina de a scrie un pergament după un manuscris volatil – care scris cu un roșu vârtos este o jignire a ochiului oricărui privitor. – Pentru unul ca mine, necunoscător al afacerilor de stat și în treburile Bisericii de la Roma, conținutul a rămas un secret – mai ales a rămas un mister pentru mine

de ce eu, contrar uzanțelor care reglementează pregătirea unor documente asemănătoare, semnate cu numele lui Constantinus Caecar, trebuie să fac acest lucru – după ce am întrebat superiorii mi s-a dat de știre să nu mă preocupe lucruri care nu-l privesc câtuși de puțin pe scrib – desigur, instruirea mea este în limita unui copist de mănăstire – și totuși, prostia mea nu merge până acolo încât să nu știu ce sarcină perfidă am de îndeplinit. De aceea spun clar: EU sunt cel care cu mâna mea am scris CONSTITUTUM CONSTANTINI, spre binele ilegitim al Bisericii de la Roma – ca și cum ar fost scris de mâna celui numit, care este mort deja de cinci sute de ani...

Alchimistul se opri și rămase cu privirea pironită în gol. Parcă fusese lovit de un trăsnet.

– Ce este cu dumneavoastră? întrebă Afra.

Iar Ulrich von Ensingen adăugă:

– Nu ai terminat, meștere Rubaldus. Continuă! Scrisul deja începe să pălească.

Rubaldus dădu absent din cap. Apoi continuă să traducă:

„Starețul meu, al cărui nume mă feresc a-l aminti, crede că eu nu aș fi observat otrava care îmi este de săptămâni amestecată cu modesta-mi hrană, pentru a fi adus pentru totdeauna la tăcere, hrană ce este mai amară decât o nucă stricată, și...“

Alchimistul se poticni; dar Ulrich, și el cunoscător al limbii latine, i se alătură lui Rubaldus și continuă cu voce mai puternică:

... și chiar miereа care îmi îndulcește laptele de dimineață nu reușește să îi acopere gustul. – Domnul să aibă în pază sărmanul meu suflet. Amin. – Post-scriptum: pun acest pergament într-o carte din cel mai de sus rând al

scriptoriului, carte despre care știu că încă nu a fost de folos spre citire cuiva din această mănăstire. Ea poartă titlul *Despre abisul sufletului omenesc*".

Ulrich von Ensingen își ridică privirea și o îndreptă către Afra. Aceasta părea încremenită. În cele din urmă, ea îi aruncă o privire lui Rubaldus. Acesta își freca nasul gânditor, parcă încercând să găsească o explicație. Apoi apucă guldenul, care dispăru în buzunarul de la piept al vestei lui.

Greaua tăcere fu întreruptă de Afra:

– Dacă am înțeles bine, tocmai am luat la cunoștință de o crimă.

– Și încă săvârșită în cea mai vestită mănăstire din lume, Montecassino, o completă Ulrich.

Rubaldus mai reduse din tragism:

– Oricum s-a petrecut acum peste cinci sute de ani. Lumea este rea, pur și simplu rea.

Maistrul Ulrich nu știa cum să califice poziția alchimistului. Cu doar câteva clipe mai înainte acesta păruse consternat, dacă nu chiar zguduit, iar acum renunța brusc la orice urmă de seriozitate. Ba chiar ai fi putut crede că se distra pe seama pergamentului.

– Înțelegi despre ce este vorba în acest document? îl întrebă maistrul pe alchimist.

– Nu am idee, răspunse scurt Rubaldus și poate puțin cam repede. Poate că ar trebui să întrebați un teolog. În Ulm, dincolo de fluviu, umblă destui de felul acesta.

– Nu ai dumneata însuți un trecut monahal, meștere Rubaldus? întrebă Ulrich, privindu-l cu seriozitate.

– De unde știți asta?

– Așa se vorbește în Ulm. În orice caz, importanța lui CONSTITUTUM CONSTANTINI n-are cum să vă fie necunoscută.

– Nici nu am auzit de ea! Răspunsul lui Rubaldus era de-a dreptul obraznic. Și, ca și cum ar fi vrut să evite și alte întrebări, se îndreptă spre fereastră, duse mâinile la spate și privi plictisit afară. Apoi zise: Singura explicație pe care v-o pot da se referă la sângele Sfântului Duh. Așa este denumită de alchimiști cerneala secretă care dispare la scurt timp după scriere și care poate fi apoi revelată doar cu o anumită mixtură. Iar dacă mă întrebați pe mine, un benedictin lipsit de importanță a vrut să se dea mare. Benedictinii sunt cunoscuți pentru limbuția lor. Ei se cred mai deștepți decât alți călugări și, cum trag un vânt, îl și pun pe hârtie. Nu, credeți-mă, pergamentul nu are o valoare mai mare decât cea a unui suport pentru scris. Reveni la masa pe care se afla documentul și adăugă: Ar trebui să îl distrugem înainte de a pricinui rău.

Afra se împotrivi:

– Să nu îndrăzniți, este al meu și îl voi păstra!

Toți trei priveau pergamentul cenușiu. Scrisul dispăruse. Afra îl luă, îl împături cu grijă și îl puse în casetă.

Traversarea fluviului se desfășură în aceeași tăcere ca prima dată. Barcagiul privea absent. Afra încerca să își aducă aminte circumstanțele în care intrase în posesia documentului. La moartea lui, tatăl ei lăsase fiecăreia dintre cele cinci fiice câte un lucru lipsit de valoare. Nu fusese un om bogat și putea fi fericit că familia nu suferise de foame în acele vremuri grele. Fiind cea mai mare, Afra primise caseta. Deoarece era cea mai în vârstă, îi revenea și o responsabilitate deosebită. Pentru că tatăl murise brusc, nu apucase să îi spună ceva în această privință. Iar o indicație cu privire la pergament și-ar fi amintit-o cu siguranță.

– La ce te gândești? se interesă Ulrich în timp ce privea valurile făcute de proră în apa râului.

Afra dădu din cap:

– Nu știu la ce să mă gândesc. Ce înseamnă toate acestea?

După o lungă pauză, în care deja se apropiaseră de mal, Ulrich zise:

– Mă pot înșela, dar am sentimentul că este ceva în neregulă. Când Rubaldus a tradus textul de pe pergament, s-a blocat de parcă nu mai știa cum să continue. Mi s-a părut că gândurile îi zburau departe. Și am văzut cum îi tremurau mâinile.

– Asta nu am remarcat. M-a pus pe gânduri doar faptul că alchimistul a vrut în final să distrugă pergamentul. Cum a spus el? Ca să nu producă pagube ori cam așa ceva. Ori conținutul are o semnificație specială – și atunci trebuie să avem grijă de pergament ca de ochii din cap –, ori el reprezintă doar palavrele unui fanfaron, și nici atunci nu trebuie să îl distrugem. Totul îmi pare cam misterios. Scoase un oftat, apoi adăugă: Dar cum să interpretăm aceste cuvinte enigmatice? Eu deja am uitat jumătate din ele. Și tu?

Ulrich von Ensingen afișă acel zâmbet strengăresc atât de drag Afrei. Apoi îi întinse mâna stângă și întoarse palma în sus. Afra făcu surprinsă ochii mari când văzu literele. Ulrich ridică din umeri.

– Între noi, arhitecții, este ceva uzual. Ceea ce ți-ai scris în palmă nu poți rătăci. Și cu un pumn de nisip poți șterge tot.

– Ar fi trebuit să te faci alchimist!

– Poate că aș fi fost scutit de multe necazuri. Și, după câte am văzut, un asemenea alchimist nu câștigă tocmai puțin. Un gulden de aur pentru o spălare misterioasă!

– Am ajuns! le întrerupse discuția barcagiul.

Afra și Ulrich săriră pe mal. Urcând panta, maistrul o luă în brațe pe Afra și îi spuse:

– Ar trebui să te mai gândești. Din dragoste pentru mine!

Afra pricepu imediat la ce se referea acesta. Se încruntă ca de pe urma unei dureri.

– Rămân la tine. Ori plecăm de aici amândoi, ori...

– Știi că nu merge așa. Nu o pot lăsa baltă nici pe Griseldis și nu îmi pot părăsi nici munca.

– Știu, răspunse resemnată Afra și întoarse capul într-o parte.

– Sunt pe punctul de a înălța cel mai înalt turn al creștinătății, dar, dacă te acuză de vrăjitorie, nu pot face nimic pentru tine.

– Păi, să o facă! ripostă furioasă Afra. Ce vrăjitorii îmi vor reproșa?

– Afra, știi că nu despre asta este vorba. Ajung doi martori care susțin că te-ar fi văzut în compania unui bărbat cu picioare de țap ori că ai scuipat în biserică imaginea Fecioarei Maria, și gata, ești condamnată ca vrăjitoare. Și nu trebuie să îți spun eu ce înseamnă asta.

Afra se smulse din brațele lui Ulrich și o luă la fugă. Ajunsă acasă, se încuie plângând în camera ei, azvârli caseta cu pergamentul într-un colț și se prăbuși pe pat.

Când se gândi la enigmaticul conținut al documentului, i se urcă sângele la cap. Se gândi furioasă la cuvintele tatălui ei. Acum era într-o situație în care – cum spusese tatăl ei – nu știa ce să mai facă. Și la ce îi folosea un pergament cu care nimeni nu putea să facă ceva? Se simțea părăsită la nevoie.

Seara se lăsase de mult și, printre lacrimi, îi veni ideea de a-l căuta din nou pe Rubaldus. Își dăduse seama că acesta era lacom. Poate că pentru bani și-ar vinde știința. Și Afra nu se îndoia că el știa ceva în legătură cu textul pergamentului.

Ea nu era bogată, dar își pusese deoparte tot ce câștigase și bacșișul primit la cârciumă. Păstra în dulapul cu haine o micuță comoară, vreo treizeci de guldeni, într-o pungă de piele. I-ar oferi alchimistului, dacă acesta i-ar destăinui importanța pergamentului.

În acea noapte, Afra nu putu dormi. De dimineață, îmbrăcă rochia cea verde și se duse de cealaltă parte a fluviului. Punguța cu bani o îndesase între sâni.

Deasupra casei alchimistului se ridica o coloană subțire de fum spre cerul dimineții și Afra grăbi pașii. Ajunsă sus, bătu cu putere la ușă, până când se deschise clapa pe care o cunoștea din ziua anterioară. Dar dincolo de clapă apăru chipul Clarei în locul chipului alchimistului.

– Trebuie să vorbesc cu Rubaldus, spuse Afra cu respirația tăiată.

– Nu este aici, răspunse femeia și vru să închidă clapa, dar Afra îi prinse mâna.

– Ascultă, nu îi va părea rău. Spune-i că îi dau zece guldeni pentru a mă ajuta.

Clara deschise ușa.

– După cum am spus, meșterul nu este aici.

Afra nu o crezu.

– Nu m-ați înțeles bine. Am spus zece guldeni!

Își depărtă degetele mâinilor și i le vârî sub nas.

– Puteți să îi oferiți și o sută, nu îl pot chema prin vrăji.

– Am să aștept, insistă Afra.

– Nu va fi posibil.

– De ce?

– Meșterul a plecat de ieri la Augsburg. Spera să prindă un vas care să îl ducă o zi, două, în jos. Era foarte agitat și voia să ajungă cât mai repede la episcop.

Afra era gata să plângă.

Clara o privi cu compătimire:

– Îmi pare tare rău. Dacă eu vă pot ajuta...

– V-a mai spus meșterul Rubaldus ceva? Vă rog să vă amintiți!

Clara ridică din umeri.

– Da... făcea referire la un înscris de mare importanță. Mai mult nu a spus. Trebuie să știți că Rubaldus le consideră pe femei din principiu proaste, pentru că, așa cum susține el,

creierul Evei era cu o treime mai mic decât cel al lui Adam. Și de atunci, spune tot el, nu s-a mai modificat nimic.

Afrei îi stăteau pe limbă niște vorbe urâte, dar, pentru că mai avea nevoie de alchimist, își înghiți cuvintele. În loc de asta, puse o întrebare:

– Sunteți soția meșterului Rubaldus? Scuzați-mi curiozitatea.

Spre deosebire de ziua precedentă, când Clara era într-o rochie fină, aproape transparentă, astăzi purta una grosolană, cum aveau femeile simple la munca câmpului. Ea era înaltă și trăsăturile sale aspre, regulate prezentau o anumită frumusețe. Părul lung și negru era legat la spate.

– V-ați mira dacă v-aș răspunde cu „da" la întrebarea dumneavoastră? întrebă la rândul ei Clara și, fără a aștepta răspuns, continuă: Vă referiți la faptul că înfățișările noastre nu se potrivesc?

– Nu asta am vrut să spun!

– Nu, nu. Aveți perfectă dreptate. Dar nu este un secret că bărbații scunzi au o înclinație spre femeile înalte. Și ca să nu vă rămân datoare cu răspunsul: Nu, nu sunt soția lui. Puteți să îmi spuneți ibovnica lui, menajeră sau ce vă trece prin cap.

– Nu trebuie să vă justificați în fața mea! Vă rog să îmi iertați prostească întrebare!

Afra simțea că atinsese la Clara un punct sensibil. Și îi părea rău. Mai continua discuția doar ca să nu fie expediată. Pe undeva, Afra avea senzația că femeia știa mai mult decât lăsa să se vadă.

– Să știți, începu din nou Afra cu speranța că va afla ceva în plus despre pergament, că sunt într-o situație păcătoasă. Soarta m-a lovit rău. Mi-am pierdut părinții în primii ani. Un administrator regional m-a primit la lucru și, când a remarcat că devenisem femeie, m-a făcut obiectul plăcerii lui. Afra simți cum i se adunau lacrimile în ochi, dar continuă: Într-o zi, am fugit de la el și când l-am întâlnit pe maistrul Ulrich am

cunoscut pentru prima dată o anumită fericire. Dar maistrul Ulrich este căsătorit. Iar fericirea dă naștere la pizmă. Acum vor să mă acuze de vrăjitorie.

Clara o privi impresionată pe tânăra în rochie de catifea.

– Nu am știut asta, spuse ea încet. Am crezut că proveniți dintr-o familie bogată, că sunteți una dintre acele răzgâiate fiice de burghez, al căror unic interes este să găsească un bărbat bogat.

Afra râse amar.

– Nu aveți portul unei fete de la țară, spuse Clara.

– După cum vedeți, aparențele înșală.

– În acest caz, nu este nevoie să-mi ascund trecutul. Eram spălătoreasă la băi înainte de a mă fi scos Rubaldus de acolo. Clara își arătă mâinile. Acestea erau roșii și în locurile în care se profilau oasele erau aspre și aproape transparente. Rubaldus spune că s-ar fi ros pielea și mi-a preparat o mixtură. Dar un alchimist nu este un farmacist și până acum mixtura nu a avut nici un efect. După ce se gândi câteva momente, Clara întrebă: Dar ce legătură are pergamentul cel misterios cu faptul că ești acuzată de vrăjitorie?

– De fapt, nici una. Tatăl meu spunea mereu că ar fi foarte valoros și că mi-ar putea fi de folos dacă, vreodată, voi fi la mare încurcătură.

– Și asta se întâmplă acum?

Afra confirmă.

– Meșterul Rubaldus era ultima mea speranță. Ieri, am avut impresia că ar ști mai multe despre pergament și că nu voia să destăinuie acest lucru.

– Se poate, răspunse gânditoare Clara. Un alchimist ca Rubaldus este greu de citit. El a spus doar că trebuia să îi transmită episcopului de Augsburg o veste urgentă. Brusc. Chiar dacă sunt poate proastă, sunt sigură că această veste are legătură cu pergamentul. O clipă!

Clara se întoarse și dispăru urcând scara interioară.

La scurt timp, reveni cu o hârtie în mână.

– Am găsit-o pe masa din laboratorul lui. Poate că pentru tine este însemnată. Știi să citești? Dar promite-mi solemn că nu mă vei trăda!

– Promit, răspunse Afra emoționată și își aruncă privirea pe hârtie. Scrisul alchimistului se compunea din bucle, ochiuri și ghirlande, literele erau mai curând pictate decât scrise, atât de frumoase erau. Dar din păcate aproape ilizibile. Dură ceva timp până ce Afra reconstitui cele două rânduri.

Primul rând era: „Montecassino – Johannes Andreas Xenophilos". Al doilea: „CONSTITUTUM CONSTANTINI".

Nimic mai mult.

Clara o întrebă pe Afra:

– Te ajută?

Dezamăgită, Afra dădu din cap negativ.

Pe drumul de întoarcere, Afra fu frământată de gânduri negre. Renunțase și pășea descurajată. Când ajunse în locul unde o punte îngustă din lemn, cu balustradă ingenioasă trecea peste râul Blau, îi ieși în cale un tânăr. Afra își dădu seama imediat cine era, cu toate ca până atunci nu îl văzuse niciodată. Era Matthäus, fiul lui Ulrich. Purta o bonetă din catifea exagerat de mare, cu o pană de păun, și era îmbrăcat ceva cam extravagant, ca majoritatea tinerilor cu părinți bogați.

Când acesta porni să îi vorbească, ochii îi scânteiau de furie:

– Ai obținut în cele din urmă ceea ce ai vrut, târfă ordinară, vrăjitoareo!

Afra se cutremură. Dar după un moment își reveni și ripostă:

– Nu știu despre ce vorbești. Și acum lasă-mă să trec!

– O să îți spun eu: Tu l-ai îndemnat pe tatăl meu să îmi otrăvească mama. Ea este moartă, auzi? Este moartă!

Vocea i se frânse și el o apucă de braț pe Afra și o scutură.

Afra se sperie.

– Moartă? repetă ea fără să înțeleagă ceva. Ce s-a întâmplat?

– Ieri, încă nu prezenta nici cel mai mic semn de boală, iar azi-dimineață am găsit-o fără viață, cu buzele și unghiile vinete. Medicul pe care l-am chemat a spus doar să o ierte Dumnezeu că a murit otrăvită.

– Dar nu otrăvită de tatăl tău!

– Dar de cine altcineva? Mama nu a mai ieșit din casă de zile întregi. Nu, tu l-ai vrăjit pe tata, ca să o otrăvească pe mama.

– Dar asta este o prostie. Ulrich nu ar face asta niciodată!

– Nu nega. Barcagiul v-a văzut ducându-vă la alchimist, ca să procurați otrava.

– Este adevărat că am fost la alchimist, dar nu am luat nici o otravă! Jur pe tot ce am mai sfânt!

Matthäus răspunse disprețuitor:

– Una ca tine ar face mai bine să nu jure. Dar, dacă vrei să asculți sfatul meu, fugi din Ulm chiar astăzi, cât poți mai departe, dacă-ți este dragă viața. Pe tatăl meu nu ai să îl mai vezi, asta ți-o jur eu!

Scuipă pe jos în fața ei, se întoarse și plecă spre piața domului.

Seara, starostele pescarilor, Bernward, o întrebă pe Afra:

– Este adevărat ce povestesc oamenii? Că maistrul Ulrich și-a otrăvit soția?

Întrebarea o afectă pe Afra cu atât mai mult cu cât ea îi știa pe pescari ca fiind oameni onești, care stăteau totdeauna deoparte.

– Spune fără nici o grijă ce mai povestesc oamenii, spune fără nici o grijă că eu l-am vrăjit pe maistrul Ulrich, ca el să își omoare soția. De ce nu spui așa, staroste Bernward?

– Da, spuse nehotărât acesta, iar Agnes, soția lui, dădu afirmativ din cap: Asta povestesc de fapt oamenii. Dar tu să nu crezi că noi luăm de bună gura lumii. Vrem să auzim povestea din gura ta.

Indignată, Afra ripostă:

– Dumnezeule, nu l-am vrăjit pe Ulrich. Nici nu aș fi știut să o fac. Și sunt sigură că nu Ulrich și-a omorât soția. Ea bolea de mulți ani. El însuși mi-a spus asta.

– Și otrava de la alchimist?

– Nu există nici o otravă de la alchimist. Noi l-am căutat pe Rubaldus pentru o altă problemă. Din păcate, acesta nu poate confirma, pentru că se află în drum spre Augsburg.

– Noi te credem, spuse Agnes și încercă să o îmbrățișeze pe Afra.

Afra respinse îmbrățișarea și fugi în camera ei. Renunțase la orice speranță privind îmbunătățirea situației. Și, pentru prima dată, se gândi la posibilitatea de a pleca din Ulm. Dar mai voia să facă ceva înainte de asta.

Se însera când Afra se strecura spre piața domului la adăpostul semiîntunericului. În jurul șantierului erau destule locuri întunecoase, în care se putea ascunde. Voia să aștepte acolo ca Ulrich să coboare din cabina lui.

Nu se mai văzuseră de trei zile. Afra nu știa cum se descurca Ulrich cu intempestiva moarte a soției lui. Ar fi vrut să îl îmbrățișeze și să-l consoleze. Dar trebuia să recunoască faptul că și ei i-ar fi făcut bine o mângâiere. Voia o ultimă confirmare din partea lui, că atât pentru el, cât și pentru ea era mai bine ca ea să părăsească orașul.

Adâncită în gânduri, cu gluga mantiei trasă adânc pe față, se îndrepta către un zid lângă care să se adăpostească. Dar calea i se încrucișă cu a unei precupețe, care se grăbea spre casă cu un coș cu mere în spinare. Femeia se împiedică, apoi căzu, și merele coapte se rostogoliră pe caldarâm.

Afra mormăi o scuză și vru să dispară, dar vânzătoarea de fructe începu să strige strident de răsuna piața:

– Uitați-vă, este Afra, cea care l-a vrăjit pe constructorul catedralei noastre!

– ... care l-a vrăjit pe constructorul catedralei noastre?

Curioșii se adunau din toate părțile.

– Târfa arhitectului!

– Sărmana femeie, nici nu s-a răcit, și pupăza asta a și apărut!

– Din cauza ei a omorât-o el?

– Ea ar trebui să stea la închisoare, nu el.

– Astăzi, l-au arestat pe el. Am văzut eu.

– Și vrăjitoarea asta umblă liberă pe aici?

Un măr aruncat de undeva o lovi pe Afra în frunte. Dar lovitura nu o duru nici pe departe cât suferea din cauza celor auzite. Ulrich era arestat? Afra își acoperi urechile cu mâinile, ca să nu se audă țipând. Atunci, o atinse un alt proiectil: o piatră colțuroasă o nimeri în dosul palmei. Afra simți sângele curgându-i din rană. Începu să alerge. În timp ce fugea spre Hirschgasse, în urma ei ploua cu pietre. Din fericire, nu o mai nimeriră. Când se crezu ajunsă la o distanță sigură, se opri cu inima bătând să îi iasă din piept și trase cu urechea. Din depărtare se auzeau strigătele mulțimii:

– Trebuie spânzurați amândoi!

Noaptea i se păru fără de sfârșit. Îi pierise orice speranță și îi era indiferent ce i se va întâmpla acum, când Ulrich era întemnițat. Se gândi apoi la tatăl ei, față de care simți deodată ură, pentru că o făcuse să spere cu vorbele lui, dar în final nu făcuse altceva decât să o abandoneze. Trecuse de mult miezul nopții, când auzi un ciocănit ușor în ușa casei și voci reținute. În stare de somnolență, se gândi că veniseră aprozii să o ridice.

Podeaua scârțâi. Se auziră pași. Brusc, Afra se ridică în capul oaselor. În lumina slabă a lunii, văzu cum se deschidea ușa camerei și apoi lumina pâlpâitoare a unui felinar.

– Afra, trezește-te!

Era vocea starostelui pescarilor, care intrase în cameră însoțit de doi indivizi voinici.

– Da? răspunse buimăcită Afra și se așeză.

Nu părea înspăimântată. Nu manifestă teamă nici când unul din cei doi bărbați înveșmântați în negru se apropie de ea.

– Îmbracă-te, fată, spuse acesta cu o voce reținută. Repede, și pune tot ce ai într-o boccea. Și nu uita pergamentul.

Afra rămase stupefiată. Îl privi în față pe bărbatul care îi vorbise. De unde naiba știa acesta de pergament? Nu îl mai văzuse niciodată. Și nici pe celălalt. Era prea buimacă pentru a găsi un răspuns la această întrebare. Nu îi păsa nici că bărbații căscau gura la cum se îmbrăca și cum își strângea într-o boccea hainele și ce mai avea.

– Hai odată! spuse unul din ei, când ea termină.

Afra se întoarse, aruncă o privire în camera slab luminată care timp de trei ani îi fusese cămin, și sub fiecare braț luă câte o boccea.

În ușă stăteau Bernward și soția lui în cămăși de noapte. Aceștia plângeau când Afra își luă în șoaptă rămas-bun de la ei.

– Ai fost pentru noi ca o fiică, spuse Bernward și Agnes întoarse rușinată capul într-o parte.

Afra dădu doar din cap. Le strânse mâinile fără o vorbă. Apoi îi împinseră pe ușă pe cei doi bărbați îmbrăcați în negru, care o încadrară pe Afra.

Cu felinarele camuflate, traversară puntea peste râul Blau, merseră un timp de-a lungul zidului orașului și ajunseră la poarta care dădea spre Dunăre. Paza porții știa de sosirea lor. Un scurt fluierat și poarta de deschise.

Când Afra însoțită de cei doi bărbați trecură de poartă, nori negri și grei acopereau luna. Barca apăru la marginea fluviului ca o fantomă. Bărbații o apucară pe Afra de brațe ca să nu se împiedice și o conduseră pe povârniș până la vasul care aștepta.

Ce aveau de gând cu ea? se gândi Afra, când bărbații îi luară cele două boccele și o împinseră ușor pe o punte îngustă ce ducea de la țărm pe barcă. Deasupra apei se înălța un curent rece ca gheața, în care se amestecau și mirosurile pestilențiale ale scurgerilor din oraș.

Ca toate bărcile din Ulm, aceasta avea la proră o cabină din lemn, care proteja echipajul de vânt și intemperii. Când Afra urcă în barcă, se deschise ușa gheretei.

– Ulrich, murmură Afra.

Mai mult nu mai putut să spună.

Maistrul o trase pe Afra spre el. O clipă, rămaseră amândoi îmbrățișați și muți, apoi Ulrich spuse:

– Hai, nu avem timp de pierdut!

Și o împinse încet în cabina bărcii.

Ferestrele laterale erau acoperite. Pe masă ardea o lumină. O căldare cu cărbuni dintr-un colț împrăștia o căldură plăcută. Bărbații care o aduseseră pe Afra lăsară jos boccelele acesteia.

– Nu înțeleg toate astea, zise dezorientată Afra. În oraș, se vorbește că tu ai fi în temniță.

– Am și fost, răspunse Ulrich degajat de parcă nu ar fi fost vorba despre el. Luă mâinile Afrei între ale sale și zise: Lumea este rea și o poți combate numai cu răul.

– Ce spui, Ulrich?

– Ei da, cu cât este catedrala mai înaltă, cu atât este morala mai pricăjită!

– Nu vrei să fii ceva mai explicit?

Ulrich von Ensingen băgă mâna în buzunar, o scoase făcută pumn și o deschise în fața Afrei. Aceasta pricepu abia când Ulrich deschise palma. În ea se aflau trei piese de aur.

– Totul este doar o chestiune de preț, spuse el zâmbind amar. Un cerșetor costă un pfennig, un temnicer costă un gulden. Iar un judecător?

– O piesă de aur?

Maistrul Ulrich ridică din umeri:

– Sau două, sau trei... Lovi cu palma în ușa cabinei și strigă: Plecarea, ce mai așteptați!

– În ordine, se auzi o voce de afară.

Apoi barcagiul dezlegă parâma și conduse barca în curentul principal.

Nu era chiar lipsit de pericol să conduci noaptea pe fluviu o barcă mare departe de Ulm. Dar barcagiul avea experiență. Între Ulm și Passau cunoștea fiecare cot, fiecare banc de nisip și toți curenții. Marfa lui era de lână și pânzeturi încărcate la Bodensee. Și pentru banii pe care îi primise de la maistrul Ulrich ar fi plecat oricând la drum.

– Nu vrei să știi încotro mergem? întrebă Ulrich.

Adâncită în gânduri, Afra răspunse:

– Îmi este indiferent. Cel mai important lucru este că noi călătorim împreună. Dar o să-mi spui desigur imediat încotro ne îndreptăm.

– Spre Strassburg.

Afra păru neîncrezătoare.

– Nu pot să rămân aici după toate cele care s-au întâmplat. Chiar dacă va rezulta că sunt nevinovat în privința morții lui Griseldis, ura plebei este mare și nu mă văd lucrând în continuare aici în liniște. Iar în ce te privește pe tine, draga mea, oricum ei ți-ar găsi ceva pentru care să te condamne.

Afra se sprijini de spetează. Îi vâjâia capul din cauza celor petrecute. Strassburg! Auzise de acest oraș, unul dintre cele mai mari din Germania, menționat alături de Nürnberg, Hamburg și Breslau. Se spunea despre locuitorii orașului că ar fi neînchipuit de bogați și foarte mândri.

– Ai luat pergamentul cu tine?

Vocea lui Ulrich o smulse pe Afra din gândurile ei. Ea confirmă și își trecu mâna peste buzunarul mantoului.

– Cu toate că mi-am pierdut speranța că ar mai putea fi important pentru noi, spuse ea.

Ulrich von Ensingen o privi cu toată seriozitatea.

Luntrea se deplasa cu repeziciune. Când și când de bord se izbeau valuri ca niște lovituri de ciocan neregulate. În rest, pe fluviu era liniște. Când afară începu să se lumineze și când vântul începu să alunge norii joși și negri, Ulrich îndepărtă camuflajul ferestrelor.

Afra privea pajiștile care alternau cu peisajul muntos. După un timp, spuse ezitând:

– Ți-am povestit despre mănăstirea în care am găsit temporar adăpost. În bibliotecă, atârna o hartă. Pe ea apăreau Rinul și Dunărea așa cum curg ele de la sud la nord, și de la vest la est. Se puteau urmări marile orașe...

– Și ce este cu asta?

– Dacă îmi amintesc bine harta, Strassburg se află în direcția contrară celei în care mergem noi.

Ulrich râse.

– Nu poți fi păcălită. Dar nu ai nici o grijă. Cu barca mergem până la Gunzeburg. O manevră înșelătoare pentru cazul că fuga noastră va fi trădată. La Gunzeburg sunt destui căruțași, care pentru bani ne vor duce oriunde.

– Ești mult mai prudent decât credeam, zise Afra și îl privi pe Ulrich cu admirație.

În timp ce se complimentau reciproc, nu băgară se seamă că totuși cineva le urmărea fiecare cuvânt de dincolo de fereastră.

Pădurea Neagră

– Încotro? întrebă căruțașul ridicând din sprâncene.

Își cam dădea aere, pentru că îmbrăcămintea lui era mai deosebită decât a celorlalți căruțași. Și în plus nici nu călătorea singur, ci era însoțit de un soldat înarmat până în dinți.

– Indiferent, dar să fie spre vest, răspunse Ulrich von Ensingen.

– Atunci, putem face afacerea, spuse căruțașul cel ferches și îi privi evaluator pe Afra și pe Ulrich. Conchise că aceștia doi aveau bani buni.

În locul situat nu departe de vărsarea râurilor Gunz și Nau în Dunăre, așteptau mai mult de o duzină de care pe două roți având înhămată o vacă, căruțe cu loitre trase de perechi de boi; dar numai o căruță de cel mai nou tip, cu coviltir ce oferea călătorilor protecție la vânt și ploaie, era trasă de cai. Zona din fața Gunzeburgului, unde Afra și Ulrich coborâseră din barcă, era un loc de transbordare preferat. Aici se descărcau mărfuri de pe vase pentru a fi transportate cu carele, și invers, se descărcau care cu mărfuri ce urmau să fie transportate mai departe cu vasele.

Doar nobilimea călătorea cu căruțe proprii. Și era ceva normal ca acei căruțași care duceau materiale de construcții, animale vii, piei ori stofe să ia cu ei și călători care plăteau. Căruțașul cu care discutase Ulrich von Ensingen încărcase la Augsburg tacâmuri din cositor și argint și cerea șase pfennigi pe zi de persoană. Ceea ce reprezenta dublul tarifului obișnuit,

dar birjarul îi ripostase lui Ulrich că și caii erau de două ori mai rapizi decât boii, plus că el oferea și acoperiș.

– Când pleci? se interesă Ulrich.

– Dacă vreți, și acum. Îmi plătiți anticipat pentru fiecare din cele trei zile. În rest, eu mă numesc Alpert și pe soldat îl cheamă Jorg.

Ulrich o privi întrebător pe Afra. Aceasta îi făcu un semn aprobator și el îi puse căruțașului în palmă suma cerută.

– Condiția este să nu alegi drumul care trece prin Ulm.

– Dumnezeule mare, ce să caut la Ulm, unde negustorii putred de bogați și cămătarii sunt la ei acasă!

– Ai avut experiențe proaste cu ei?

– V-o spun deschis, domnule. Cei din Ulm iau taxa de drum nu pe căruță, ci pe valoarea încărcăturii. Un car cu piatră pentru construcția domului plătește mai puțin decât mine care transport tacâmuri de argint. Cu toate că acele care încărcate cu piatră prăpădesc drumurile mult mai mult decât căruța mea trasă de cai și încărcată cu tacâmuri ușoare. Jecmănitori blestemați. Știți dumneavoastră, diavolul își face totdeauna nevoile unde este grămada mai mare.

În timp ce aranja în căruță bagajul voluminos al maistrului și boccelele Afrei, le explică acestora ruta pe care o vor urma:

– La două mile de aici traversăm fluviul, mai departe mergem prin pădurea Dunării spre vest, lăsând Ulmul în sud. Timpul este favorabil urcării pășunii. Am avut primul îngheț serios noaptea, care face drumul tare și ușor de parcurs. Deci plecăm!

Ulrich o ajută pe Afra să urce în căruță, unde se așezară comod pe banchetă în spatele căruțașului și al soldatului. Alpert pocni din bici și caii, două animale grele de povară, cu coamă maro și mițoasă, porniră la drum.

Afra nu mai călătorise niciodată atât de rapid și mai ales atât de confortabil. În pădurea Dunării, care se întindea în vest pe ambele maluri ale fluviului, arborii se perindau prin fața ochilor

ca paiele luate de vânt. Târziu, după ce lăsaseră în urmă Ulmul, la Blaustein, drumul luă cursul râului Blau care, pe măsură ce ei înaintau către vest, șerpuia tot mai tumultuos, ca și cum nu ar fi știut ce cale să urmeze. Căruțașul și soldatul se dovediră a fi companioni buni de drum, povestind câte o istorioară despre toate drumurile și localitățile prin care treceau.

Începea să se lase o ceață umedă. În timpul zilei scurte, soarele încă mai avea putere să lupte cu frigul. Afra tremura acum sub pătura pe care Ulrich i-o pusese pe umeri.

– Până unde vreți să ajungeți astăzi? îl întrebă ea pe căruțaș. Se va face curând întuneric.

Iar Ulrich adăugă:

– Și pe deasupra ne este foame. Nu am mâncat nimic toată ziua.

Căruțașul arătă cu biciul înainte și zise:

– Vedeți stejarul acela de pe colină? Acolo drumul se desparte. În dreapta duce la Wiesensteig, și apoi spre nord. La stânga, mai sunt doar două mile până la Heroldsbronn. Acolo ne așteaptă o cabană și o stație de schimbat caii. Veți fi mulțumiți.

Pe parcursul zilei, Afra și Ulrich vorbiseră puțin. Nu că s-ar fi strecurat vreo tensiune între ei, ci pentru că erau pur și simplu prea obosiți. La asta se mai adăugase călătoria zgomotoasă pe drumurile pline cu gropi. Aceasta acționase ca un extract adormitor din semințe de mac. Așa că fiecare era adâncit în gândurile lui. Afra avea dificultăți în a se adapta la noua situație. Doar în noaptea ce trecuse se crezuse mai aproape de moarte decât de viață, iar acum, în pragul unei noi seri, era împreună cu Ulrich von Ensingen în drum către o nouă viață. Oare cum le va fi la Strassburg?

Și Ulrich era cu gândul la ziua ce trecuse. Neașteptata moarte a lui Griseldis îl marcase mai mult decât se așteptase. Dar cel mai mult îl călca pe nervi atitudinea ostilă care se crease atât de repede împotriva lui. Niciodată nu îi trecuse

prin cap că va ajunge în temniță la Ulm, în orașul ce îi datora atât de mult. În sufletul lui se amestecau tristețea și furia. Își propuse să construiască la Strassburg cel mai înalt turn al creștinătății, spre supărarea cetățenilor din Ulm.

– Heroldsbronn!

Căruțașul pocni de mai multe ori din bici și îndemnă caii. Târgușorul se plia timid pe o colină al cărei creștet era încoronat de stânci roșcate ca o creastă de cocoș. Nu exista un zid în jurul localității. Casele înghesuite una într-alta, cu fața spre interior, către piața târgușorului, ofereau suficientă protecție împotriva intrușilor. Puteai crede că nu era vorba despre clădiri, ci despre cetățeni bătăioși, care îi întâmpinau pe străini cu brațele încrucișate.

Intrarea în orășel era apărată de un șanț peste care trecea un pod din lemn. Alpert îi cunoștea pe paznicii din turnul porții. Sări de pe capra căruței și achită taxa de drum solicitată, apoi conduse căruța prin poarta îngustă până la piață.

În afara orașului nu văzuseră nici un om, dar aici, în piață, era zarvă mare. Nu era un loc tocmai cultivat. Porci, oi și găini își împărțeau piața îngustă, care de fapt era doar drumul puțin lărgit. Negustorii erau ocupați cu demontarea tarabelor lor. Mamele își adunau copiii care alergau în jurul tarabelor. Guralivele fete în casă stăteau în grupuri și își împărtășeau reciproc noutățile. Și între toți aceștia cerșetorii cu mâinile întinse. Ce mai rămăsese de peste zi zăcea pe caldarâm, garnisit cu baligi de vacă și excremente de oi și de porci. Afra se ținea cu degetele de nas. Puțin înainte de capătul pieței în partea mai îngustă mărginită de o biserică veche, pe stânga, se afla era o casă sfrijită cu fronton în trepte. Un soare făcut din alamă, fixat într-o bară de fier, te trimitea la hanul La soare. Deasupra porții ca o ogivă, prin care pătrundea doar anevoie o căruță cu cai, era țintuit capul unui mistreț ucis de hangiu în pădurile învecinate – un obicei deloc rar pe aici.

Alpert își conduse hotărât căruța dincolo de poartă, în curtea interioară. Ajunseseră târziu. În curte și în șoproane, deja se aflau rânduite care și căruțe între cocini de porci și cotețe cu păsări. Doi rândași hrăneau animalele.

Hangiul se luă cu mâinile de cap ca un actor prost când Alpert îl anunță că are cu el patru călători pentru înnoptat. De mâncare avea pentru toți, dar nu mai erau locuri de dormit. Dar dacă vor fi de acord cu niște saci cu paie așezați pe trepte...

Atunci, Ulrich îi vârî hangiului în mână o monedă și îi spuse:

– Sunt sigur că ai să găsești o cămăruță pentru mine și soția mea.

Hangiul examină moneda, făcu o plecăciune adâncă și zise:

– Sigur, Înălțimea Ta, sigur!

Afra receptă cu satisfacție faptul că Ulrich von Ensingen se referise la ea ca la „soția" sa. Niciodată nu ar fi crezut că se va ajunge până aici. Și acum el o spunea ca pe cel mai firesc lucru din lume: „o cămăruță pentru mine și pentru soția mea!" Ar fi fost în stare să îl îmbrățișeze.

Fără a mai aștepta ceva, hangiul le arătă un dormitor respectabil, cu un pat atât de înalt, că era nevoie de un scăunel ca să urci în el. Patul avea un baldachin din lemn mai mult decorativ decât cu rolul de a-i apăra pe utilizatori de neplăcutele viețuitoare care cădeau noaptea de pe tavan. Și nu se dormea pe paie tari, ci pe fân moale.

– Dacă nu mă înșel, remarcă zâmbind Ulrich, acesta este dormitorul hangiului.

– Și eu m-am gândit la asta, răspunse Afra. În orice caz, nu am înnoptat niciodată atât de confortabil.

În sala de mese a hanului nu mai era nici un loc liber. Aici exista o singură masă lungă și îngustă, care se întindea de la un perete la celălalt. Când Afra și Ulrich intrară în sală, se făcu brusc liniște. Afra era unica femeie din încăpere. Simțea practic

cum toate privirile o cercetau. Dar era obișnuită cu asemenea situații de la cârciuma din Ulm. Nu o deranja.

– Veniți aici! le strigă un negustor de odăjdii bisericești și se trase mai la o parte pe bancă. Ceilalți nu vor decât să vă vândă ceva.

Exorcistul din capătul din dreapta al mesei, un dominican aflat la drum pentru o călugăriță posedată de diavol, făcu o mutră jignită. Iar un medic ambulant din Xanten, aflat în celălalt capăt, zise supărat, fără a o privi pe Afra:

– Eu nu știu ce afaceri aș putea face cu o muiere.

– Chiar așa, îl aprobă un cleric care nu voise să destăinuie nici de unde venea și nici unde se ducea.

– Ah, dacă eu aș putea să vă vând o Biblie ori o carte de folos, spuse un vânzător de cărți din Bamberg, nu m-aș supăra. În carul meu am două butoaie cu cărți și pergamente. Afacerile merg prost. Călugării își scriu singuri toate cărțile.

– V-am zis! se înfierbântă vânzătorul de odăjdii. Toți vor să facă doar afaceri.

– Și de când este interzis?

Un negustor de moaște aflat pe partea cealaltă a mesei oferi o raclă cu moaște ale sfintei Ursula din Köln, care trecea drept patroana căsniciilor bune, și îi făcu cu ochiul Afrei.

– O raclă cu moaște?

Afra îl privi neîncrezătoare.

– Urechea stângă a sfintei, plus expertiza efectuată de arhiepiscopul de Köln, care îi garantează autenticitatea.

Afra se sperie. Dar nu din cauza ofertei vânzătorului de moaște, ci pentru că vecinul ei de masă, un bărbat cu fața osoasă și păr rar, se transformase brusc într-o făptură fantomatică, cu fața albă ca varul, cu ochi adânciți în orbite și cu un nas lung, curbat în jos. Mai dură o clipă până când Afra înțelese că acesta își pusese o mască pe față.

– Eu sunt creator de măști din Veneția, spuse bărbatul după ce dădu jos masca de pe chip. Desigur că pentru dumneavoastră aș avea un exemplar fermecător, o cocotă. Poate îmi permiteți să vă arăt ceva...

Afra ridică mâinile într-un gest de respingere.

– V-am zis eu! repetă vânzătorul de odăjdii.

– Vorbiți germana ireproșabil, remarcă Afra, în vreme ce hangiul punea pe masă stacane cu bere și ciolan cu carne în castroane din lut, varză fiartă aburindă și un coș cu coltuce de pâine.

– Așa și trebuie, dacă vreau să îmi vând măștile. Eu nu o duc atât de bine ca acela, răspunse omul cu măștile și adăugă aproape cu dispreț: Este pictor de fresce din Cremona. Caută de lucru. Se descurcă în munca lui fără un cuvânt în germană.

Ceilalți râseră, iar pictorul de fresce îi privi nedumerit.

– Mai rămân doar ăia doi, de o parte și de alta a exorcistului. Vânzătorul de odăjdii îi arătă cu degetul, și continuă: Nu prea sunt vorbăreți. Dar este de înțeles. Unul este schilod, nu-l mai țin picioarele după ce a căzut de pe o schelă. Acum speră să se vindece cu ajutorul sfântului apostol Jakobus din Santiago de Compostela. Un amărât. Iar cel de colo nu scoate o vorbă.

– Sunt curier în misiune specială! ripostă cel arătat și strâmbă din nas ca și cum toate acestea l-ar fi deranjat.

Veșmintele lui negre și mânecile înfoiate în dreptul umerilor îi confereau o oarecare noblețe.

– Și dumneavoastră? De unde veniți? Încotro vă îndreptați?

Exorcistul îi puse brusc această întrebare Afrei, în timp ce rodea carnea de pe un os cu dantura lui incompletă și cu grăsimea picurând din gură.

– Venim din Ulm, răspunse scurt Afra.

Ulrich îi făcu un semn cu piciorul pe sub masă și o completă:

– De fapt, suntem din Passau. Am trecut prin Ulm în drum spre Trier.

– Dar nu prea arătați a pelerini.

– Nici nu suntem, răspunse Afra.

– Vrem să încercăm să punem pe picioare un negoț cu pânzeturi, adăugă cu prezență de spirit Ulrich și Afra confirmă.

Ea observă cu coada ochiului că vânzătorul de odăjdii o privea fix și nu se simțea deloc bine.

– Se poate, începu acesta șovăitor, ca noi să ne mai fi întâlnit?

Afra înlemni.

– Chipul dumneavoastră mi se pare cumva cunoscut.

– Nu știu de unde.

Afra îi aruncă lui Ulrich o privire ce îi solicita ajutorul.

Discuțiile aprinse din jurul mesei încetară brusc. Mai puțin din cauza stângacei întrebări a negustorului de odăjdii, ci pentru că vânzătorul de moaște fu cel care le trezise interesul. Acesta deschisese sub masă cufărul cu mostre și începuse, fără jenă, să scoată moaștele. Dar nu fără a oferi explicațiile necesare:

– Urechea stângă a Ursulei din Köln, noada lui Gaubald din Regensburg, un petic din cămașa mortuară a Sibyllei din Gages, de la Idesbald din Dunen degetul stâng și o unghie de la un picior al Paulinei din Paulinzella – toate cu expertizele corespunzătoare!

Afra dădu scârbită farfuria de o parte și în acea clipă în sala de mese a hanului intrară Alpert, căruțașul, și soldatul Jorg.

– Mai strângeți-vă puțin, le ceru hangiul și cei doi se înghesuiră cu greu în locul eliberat.

Alpert nimeri alături de negustorul de moaște. Când dădu cu ochii de resturile anatomice din fața farfuriei acestuia, se încruntă și întrebă:

– Așa ceva mâncați?

Toți izbucniră în râs, răcneau și se loveau peste coapse. Doar negustorul de moaște rămase serios, privind mânios. Se făcu roșu la față de credeai că va exploda în orice moment și pufni cu voce înăbușită:

– Este vorba despre moaște ale unor sfinți importanți, iar autenticitatea lor este confirmată de episcopi și cardinali de frunte.

– Și cât cereți pentru urechea sfintei Ursula? se interesă vânzătorul de odăjdii.

– Cincizeci de guldeni, dacă vă convine.

Hangiul, care privea peste umerii negustorului de moaște, strigă revoltat:

– Cincizeci de guldeni pentru o ureche uscată! La mine o ureche de porc gătită costă doi pfennigi, proaspătă din cămară, și cu varză pe deasupra! Și vă mai ofer în plus și expertiza!

Bineînțeles că hangiul culese râsete, iar negustorul își vârî la loc în valiză bunătățile ce nu stârneau apetitul.

În spatele mâinii duse la gură, negustorul de măști venețian îi șoptea vecinului său, vânzătorul de cărți din Bamberg:

– La noi, în Lombardia, familii întregi trăiesc de pe urma bunicilor morți, pe care îi îngroapă într-un sol calcaros și îi dezgroapă după un an. Apoi le coc oasele în cuptoare și le vând ca moaște. Oricând găsesc un episcop lacom care să confirme autenticitatea sfintelor oase.

Vânzătorul de cărți clătină din cap:

– Când vor lua oare sfârșit aceste absurdități?

– Nu înainte de ziua Judecății de Apoi, interveni în discuție maistrul Ulrich, care se adresă apoi direct negustorului de cărți: Spuneați că sunt vremuri grele pentru cărți. Nu vreau să cred asta. Ciuma și holera au decimat serios mănăstirile și multe scriptorii au rămas fără caligrafi, în timp ce clientul dumneavoastră principal, nobilimea, a fost mult mai puțin afectat de această plagă a omenirii.

– Este adevărat, răspunse negustorul, dar nobilimea mai suportă încă urmările cruciadelor. Ea s-a redus la mai puțin de jumătate, iar domniile lor nu mai sunt așa de largi la pungă. Viitorul nu mai aparține nobilimii landurilor, ci negustorilor de la oraș. La Nürnberg, Augsburg, Frankfurt, Mainz și Ulm,

veți găsi negustori atât de bogați, încât l-ar putea cumpăra și pe împărat. Din păcate, cei mai mulți dintre ei nu știu să scrie și să citească. Este o evoluție fatală pentru un comerciant de cărți ca mine.

– Și nu aveți speranțe ca această situație să se schimbe?

Comerciantul ridică din umeri.

– Recunosc faptul că aceste cărți sunt pur și simplu prea scumpe. La cele o mie de file ale unei *Biblii* un călugăr harnic scrie trei ani buni. Dacă îi compensați doar hrana zilnică și anual o rasă nouă, costurile pentru cerneală și pergament ajung la o sumă considerabilă. O asemenea *Biblie* nu o pot vinde pentru doi guldeni. Dar nu vreau să mă plâng.

Ulrich von Ensingen clătină meditativ din cap:

– Ar trebui să învățați să faceți farmece ca, odată scrisă o carte, ea să se multiplice de la sine, de zece, poate de o sută de ori, fără ca un om să atingă cu mâna o pană.

– Domnule, sunteți un visător fantezist.

– Desigur, dar aspirațiile se află la baza oricărei mari descoperiri. Încotro vă poartă drumul?

– Arhiepiscopul de Mainz se numără printre cei mai buni clienți ai mei, dar mai înainte îi voi face o vizită contelui de Württenberg. Biblioteca lui este celebră și gustul său pentru cărți ține în viață oameni ca mine.

– Contele Eberhard von Württenberg?

Afra îl privi surprinsă pe comerciantul de cărți.

– Îl cunoașteți?

– Da, de fapt nu, situația este cam așa... Afra era complet zăpăcită. Tatăl meu a fost bibliotecar al contelui de Württenberg.

– Ah... Acum surpriza era de partea comerciantului, care întrebă: Magistrul Diebold?

– Așa se numea.

– Cum adică se numea?

– Călătorind spre Ulm, a căzut de pe cal și și-a frânt gâtul. Eu sunt Afra, fiica lui cea mare.

– Ce mică este lumea! L-am întâlnit cu ani în urmă pe Diebold la mănăstirea Montecassino. O construcție monumentală, așezată sus, deasupra văii, cât un oraș, cu trei sute de călugări, teologi, istorici și învățați, și cu cea mai mare bibliotecă a creștinătății. Ca și magistrul Diebold, auzisem că acei călugări voiau să vândă o parte considerabilă a cărților, mai ales autori antici. Benedictinii abației îi considerau atei, dar ei sunt foarte prețuiți de noi.

– Mă tem că în chestiunea aceasta v-ați războit cu tata.

– Așa a fost. Ducele de Württenberg îi dăduse mulți bani tatălui dumneavoastră. Nu îl puteam concura. Alesesem două duzini de scrieri vechi. Mi-ar fi asigurat o afacere grozavă. Dar a apărut magistrul Diebold și a cumpărat la grămadă toate cărțile puse în vânzare.

– Îmi pare rău pentru dumneavoastră. Dar așa era el.

Comerciantul căzu pe gânduri.

– Mai târziu, am încercat să răscumpăr de la el unele dintre cărți. Se înțelege, cu un câștig pentru el. Dar el a refuzat. Nu am putut obține de la el nici măcar una din cele peste cinci sute de cărți. Nici astăzi nu știu de ce era atât de obsedat de fiecare carte din abație.

Afra îi aruncă lui Ulrich o privire fugitivă. Și Ulrich se gândise la același lucru. Cele relatate de vânzătorul de cărți le dezlegase misterul.

– Ce vreți să spuneți cu asta? întrebă Afra.

Bărbatul nu dădu mult timp un răspuns. În cele din urmă, o făcu totuși:

– Vechii romani aveau o zicală: *Habent sua fata libelli.* Ceea ce înseamnă: „cărțile au propria soartă“ sau: „cărțile au tainele lor“. Poate că magistrul Diebold cunoștea un secret necunoscut de nimeni altcineva. Nici de mine. Asta nu ar fi o explicație pentru faptul că nu a vrut să îmi cedeze nici o carte din biblioteca de la Montecassino, dar ar putea fi un indiciu cu privire la motivul temeinic al refuzului său.

Ulrich von Ensingen căută mâna Afrei, fără a-și lua privirea de la interlocutor. Afra interpretă corect atingerea: să nu spună acum ceva greșit, era mai bine ca ea să tacă.

– Este mult de atunci, remarcă ea ca în treacăt.

– Să tot fie cincisprezece ani, confirmă vânzătorul de cărți și, după o pauză, întrebă: Ziceți că magistrul Diebold a căzut de pe cal?

Afra confirmă cu un gest.

– Sunteți sigură?

– Nu vă înțeleg.

– Ați văzut cu ochii dumneavoastră cum a căzut de pe cal?

– Bineînțeles că nu. Nu eram acolo. Dar cine ar fi avut interesul să îl ucidă?

Maistrul Ulrich constată neliniștit că discuția lor trezise interesul tuturor. Părea deranjat când i se adresă interlocutorului:

– Vorbiți dacă știți ceva cu privire la acest caz. Altfel, ați face mai bine să tăceți.

Afra era iritată. I-ar fi făcut plăcere să continue discuția. Dar vânzătorul de cărți făcu un gest ca de apărare și i se adresă Afrei:

– Scuzați-mă, nu am vrut să redeschid răni vechi. Așa, mă gândisem doar...

Mai târziu, când se îndreptau către dormitorul lor, Afra îl întrebă în șoaptă pe Ulrich:

– Crezi că tatăl meu a fost omorât din cauza pergamentului?

Arhitectul se întoarse, ridică felinarul care le lumina scara abruptă și îl ținu în dreptul feței Afrei. Pe perete dansa o umbră diformă.

– Cine știe... răspunse el încet. Oamenii sunt omorâți din motive absurde.

– Doamne! La asta nu s-a gândit nimeni. Când s-a întâmplat, eu eram prea mică și lipsită de experiență pentru a mă gândi la așa ceva.

– Ai văzut atunci cadavrul tatălui tău?

– Da, sigur. Nu prezenta urme de răni. Părea că doarme. Contele Eberhard i-a organizat o înmormântare demnă. Îmi amintesc bine. L-am jelit trei zile.

– Și mama ta?

– Și ea a făcut la fel.

– Nu la asta mă refer. Ai spus că de bunăvoie și-a luat viața...

Afra își duse mâna la gură. Respira precipitat. Apoi zise:

– Crezi că nu și-a luat viața din proprie voință?

Ulrich tăcea. Apoi o luă de după umeri și îi spuse:

– Vino!

În acea noapte, Afra și Ulrich avură pentru prima dată ocazia să doarmă împreună într-un pat. Cu excepția primei dăți, se iubiseră doar pe podeaua gheretei de deasupra schelei ori pe iarba umedă a luncii Dunării. Teama de a fi descoperiți le lăsase de fiecare dată un gust searbăd. Pe de altă parte, locul și senzația că săvârșeau un păcat aveau farmecul lor.

Pierdută în gânduri, Afra se dezbrăcă și se strecură sub pătura aspră. Tremura. Nu doar din cauza frigului din camera neîncălzită. Chiar în interiorul ei se cuibărise o senzație de frig cumplit.

Aluziile și bănuielile vânzătorului de cărți o puseseră pe gânduri și îi tăiaseră cheful de vorbă. Sigur că omul bătea câmpii și nu avea nici un fel de dovezi care să îi sprijine presupunerile. Dar ea avea dovezi că părinții ei muriseră așa cum se știa? Când Ulrich i se alătură, ea îi întoarse neintenționat spatele. Nu voia să își respingă iubitul, o făcuse involuntar, fără nici o intenție.

Ulrich sesiză instinctiv ce se petrecea cu Afra. De aceea nici nu îi consideră gestul ca nepotrivit. Destule se schimbaseră și în viața lui, prea multe pentru a putea să treacă peste toate ca și cum nu s-ar fi petrecut nimic. Ulrich se lipi de corpul fetei și își puse brațul stâng pe coapsă. O sărută gingaș pe ceafă și, fără a mai spune ceva, încercă să adoarmă. Afra respira

regulat și Ulrich crezu că aceasta dormea de mult timp, când după o oră bună îi auzi vocea:

– Nici tu nu poți să dormi, așa este?

Ulrich era confuz.

– Nu, îi răspunse el în șoaptă.

– Te gândești la Griseldis, am dreptate?

– Da. Iar ție nu îți ies din cap vorbele vânzătorului de cărți.

– Hm... De fapt, nu știu cum să le iau. S-ar părea că asupra pergamentului acționează un blestem, un blestem care nu ne ocolește nici pe noi.

– Prostii, mormăi Ulrich von Ensingen și o mângâie ușor pe Afra pe abdomen. Până acum nu am motiv să cred în influența forțelor răului.

– Da, până acum. Dar de când ne-am întâlnit...

– ... nu s-a schimbat nimic.

– Și moartea lui Griseldis?

Ulrich trase adânc aer în piept și expiră printre buze, astfel că Afra simți cum răsuflarea lui îi gâdila ceafa. El nu spuse nimic.

– Știi că fiul tău m-a căutat în ziua morții lui Griseldis?

– Nu, dar nu mă miră. În ultima vreme, relațiile noastre nu au fost dintre cele mai bune. Îmi reproșa că aș fi provocat moartea lui Griseldis.

– Pe mine m-a acuzat că te-aș fi vrăjit. M-a amenințat, mi-a cerut să te las în pace.

– Vrăjit nu este cuvântul potrivit. Mai curând fermecat. Sau și mai bine, fascinat. Ulrich râse încet. În orice caz, ai reușit să dai vieții mele un nou sens.

– Lingușitorule!

– Dacă așa vrei să denumești asta. Să știi că nu mai vedeam nimic în afară de planurile catedralei mele. Uneori, mă surprindeam dialogând cu statuile din piatră ale catedralei. Asta spune ceva despre starea sufletească a unui bărbat în anii lui cei mai buni.

– Căsnicia ta nu a fost cea mai fericită?

Ulrich tăcu îndelung. Nu voia să o mai împovăreze pe Afra și cu asta. Dar întunericul din încăpere și senzația că Afra îi este foarte apropiată îi ușură spovedania:

– Griseldis era fiica unui stareț. Ea nu a aflat niciodată numele tatălui ei și nici pe cel al mamei. Imediat după ce s-a născut, a fost dată la o mănăstire de maici din Wittelsbach, Bavaria, unde a devenit novice. Până la 20 de ani, nu a văzut la față nici un alt bărbat, cu excepția preotului. Ca să fiu drept, avea o figură nobilă, cu ochi negri și un nas subțire. După o ceartă cu starețа, a părăsit mănăstirea încă înaintea legământului final. Învățase să citească și să scrie și știa Noul Testament în latinește, dar în ce privea legătura cu oamenii, și mai ales cu bărbații, era vulnerabilă. Trăia ici și colo făcând munci inferioare, fără să își găsească împlinirea. Înfățișarea ei și reținerea manifestată exercitau asupra mea o ciudată atracție. Eram tânăr, astăzi aș putea să spun prea tânăr, și i-am interpretat fuga de lume și timiditatea ca fiind rafinament feminin. Când am sărutat-o prima dată, m-a întrebat dacă va fi băiat ori fată. Am avut nevoie de o anume forță de convingere pentru a o face să mă creadă că pornea de la premise false. Confruntarea cu premisele reale a transformat-o profund. În speranța de a o putea face să se schimbe, ne-am căsătorit. Dar după nașterea fiului nostru ea a considerat orice relații intime ca detestabile și dezgustătoare. Abia am putut evita ca într-o noapte să nu folosească împotriva mea un cuțit pe care îl ascunsese sub pat. Voia să îmi reteze bărbăția – așa s-a exprimat ea – și s-o arunce porcilor. Pe atunci mai speram că Griseldis își va reveni după șocul nașterii și va găsi calea către o viață sentimentală normală, dar s-a întâmplat exact invers. Griseldis își petrecea timpul la maici. La început, am crezut că se ruga. Ulterior, am aflat că între zidurile mănăstirii se practicau plăcerile carnale între femei.

Afra se întoarse cu fața la Ulrich, dar fără a-l privi și spuse în întuneric:

– Trebuie că ai suferit mult.

– Pentru mine cel mai rău a fost să apar între ceilalți oameni. Unui arhitect, o soție care se destrăbălează cu maicile din mănăstire și care încearcă să îi taie bărbatului ei bărbăția nu este tocmai ce îi trebuie spre a-i aduce respect și autoritate. Oricât ar fi de înaltă și de faimoasă catedrala pe care el o construiește.

– Și Matthäus, fiul tău? Știa ce se întâmpla cu mama lui?

– Nu, nu cred. Altfel, nu m-ar fi considerat pe mine vinovat pentru relațiile noastre proaste. Tu ești prima persoană cu care discut aceste lucruri.

Afra îi atinse ușor cu degetele fața lui Ulrich. Apoi îi luă capul între mâini și îl întoarse spre ea. În întuneric, reuși să îl sărute la a doua încercare.

Din depărtare se auzea strigătul gărzii de noapte, care vestea miezul nopții. Cu voce monotonă, prevenea locuitorii:

– Stingeți focul și lumina, pentru a nu produce o nenorocire.

Dimineața cețoasă nu prea invita la continuarea călătoriei. Pe acoperișurile caselor și pe trunchiurile uscate ale pomilor se așezase prima chiciură. O privire aruncată pe fereastră îi făcu să își dea seama că erau în întârziere. Căruțașul deja înhăma caii.

– Grăbiți-vă! strigă el când le văzu capetele la fereastră. Astăzi avem drum lung de făcut!

În sala de mese a hanului, Afra și Ulrich băură o stacană cu lapte cald și mâncară câte un coltuc de pâine cu șuncă.

– Unde este negustorul de cărți? îl întrebă Afra pe hangiu.

Acesta râse și răspunse:

– A fost primul care s-a trezit. Trebuia să vă fi trezit mai devreme, tânără doamnă!

Afra aruncă o privire dezamăgită. În timpul nopții, își pusese o mulțime de întrebări.

– Știți încotro se îndreaptă și de unde vine? Îi știți numele?

– Nu am idee. Îi cunosc numele tot atât cât îl cunosc pe al dumneavoastră. De ce nu l-ați întrebat chiar pe el?

Afra ridică din umeri.

– Dumneavoastră încotro vă îndreptați?

– Spre vest, spre Rin, răspunse Ulrich în locul Afrei.

– Prin Pădurea Neagră?

– Da, cred că da.

– Nu este un lucru ușor pe vremea asta. Suntem spre sfârșitul anului și oricând poate veni iarna cu gheață și zăpadă.

– Nu o fi chiar atât de rău, își dădu cu părerea Ulrich râzând.

Apoi îl plăti pe hangiu și se ocupă de bagaje.

– Drăguț orășel acest Heroldsbronn, remarcă Afra în timp ce căruțașul conducea atelajul prin poarta îngustă.

Copiii străzii, care atârnau de lateralele căruței și cerșeau, săriră jos. După ce căruța trecu de pod, căruțașul pocni din bici și caii porniră la trap.

Înfășurată într-o pătură, Afra căută adăpost împotriva curentului rece în spatele soldatului. Într-adevăr, nu își aleseseră cel mai potrivit timp pentru călătorie. Ulrich o strânse de mână pe Afra.

– Până unde vrei să ajungi astăzi? îl întrebă Ulrich pe căruțaș.

Acesta se întoarse spre el:

– Numai Dumnezeu știe. Voi putea să spun mai mult abia după ce trecem de defileul Eisbach.

Brusc, ceața se ridică și în fața lor apărură primele petice de pădure formate din brazi deși, care după o jumătate de milă lăsară locul unei pășuni întinse. Când se aflau în vârful unei coline, căruțașul arătă cu biciul către orizont.

– Pădurea Neagră! strigă el împotriva vântului și respirația i se transformă în aburi.

Cât vedeai cu ochii se întindea doar pădurea, pădurea fără sfârșit, întunecată, peste dealuri largi. Părea aproape imposibil de străbătut cu o căruță cu cai.

Ulrich îl bătu pe spate pe căruțaș:

– Sper că știi drumul prin pădure, bătrâne!

– Nu vă temeți. L-am parcurs de multe ori. Ce-i drept, nu în acest anotimp. Nu vă faceți griji!

Nu mai întâlniră nici o așezare omenească și nici un alt atelaj. Când drumul neamenajat pătrunse în Pădurea Neagră se lămuri și denumirea acesteia. Brazii înalți erau atât de deși, încât abia mai ajungea lumina pe pământ. Căruțașul strunea caii.

În pădure domnea o liniște deplină, ca într-o catedrală. În liniștea pioasă, zgomotul făcut de căruță răsuna nelalocul lui. Ici și colo, își lua zborul câte o pasăre stârnită din cuibul ei. Afra și Ulrich nici nu îndrăzneau să mai vorbească. Iar pădurea nu avea sfârșit.

Pentru a înlătura atmosfera tristă – tocmai parcurseseră douăzeci de mile – căruțașul scoase o sticlă cu rachiu. Afra luă o gură bună. Băutura ardea ca focul. Dar și încălzea.

Căruțașul opri caii cu un „ptrr!" sonor. În fața lor, un brad căzuse de-a curmezișul pe drum. La început, păru că bradul fusese rupt de vânt, dar după ce căruțașul privi mai atent, deveni neliniștit.

– Ceva nu este în regulă, spuse acesta încet. Arborele a fost doborât recent.

Cu ochii mijiți, încercă să pătrundă cu privirea în desișul din cele două părți ale căruței. Cu gura întredeschisă, trase cu urechea. Dar, în afară de sforăitul cailor și de zdrăngănitul tacâmurilor, nu se mai auzea nimic. Afra și Ulrich împietriseră.

Soldatul scoase încet arbaleta de sub capra căruței. Evitând să scoată cel mai mic zgomot, acesta coborî de pe capră.

– Ce înseamnă asta? întrebă Afra în șoaptă.

– Se pare că am picat într-o cursă, murmură Ulrich în timp ce scruta și el pădurea.

Cu un gest energic, căruțașul îi ceru lui Ulrich să îl urmeze.

– Rămâi aici și nu te miști, îi ceru Ulrich Afrei înainte de a coborî din căruță.

Cei trei bărbați se sfătuiră în șoaptă cum să acționeze. Drumul prin pădure era strâmt, iar tufișurile și arborii alcătuiau un culoar îngust care nu permitea întoarcerea căruței. Deci trebuiau să negocieze, dacă nu voiau să capituleze în mod laș. Arborele nu părea a fi atât de gros încât să nu poată fi înlăturat de trei bărbați vânjoși.

Dar trebuiau să fie atenți, pentru că bandiții puteau să apară din desiș în orice moment. Se impunea rapiditate. Unul lângă altul, bărbații își vârâră brațele sub trunchi și traseră încet copacul într-o parte.

Tocmai își terminaseră treaba, când maistrul Ulrich aruncă o privire către Afra. Și îi îngheță sângele în vene. În căruță, un individ sumbru, în spatele Afrei, îi acoperea acesteia gura cu mâna. Un altul încerca să îi smulgă rochia de pe corp, în timp ce un al treilea își făcea de lucru la încărcătura căruței. Soldatul apucă arbaleta, căruțașul puse mâna pe bici și Ulrich sări pe capra atelajului.

– Înapoi, înapoi! strigă soldatul cu arbaleta în poziție de tragere.

Dar Ulrich nu se supuse. Ca scos din minți, îl lovea năprasnic cu pumnii pe derbedeul care o ținea pe Afra. Primind o lovitură teribilă în ceafă, acesta îi dădu drumul femeii și se întoarse către Ulrich. Afra țipa ca trasă în țeapă când cei doi se încăierară. Ulrich nu crezuse niciodată că la nevoie dispunea de asemenea forță. Totuși, când al doilea bandit îl strânse de gât în timp ce primul îi înfigea genunchiul în stomac, Ulrich cedă. Simțea cum îl părăsesc încet puterile. După care văzu negru în fața ochilor.

Așa că nu mai văzu cum soldatul, care urmărise încăierarea cu arma gata de tras, apăsă trăgaciul. Ca o flacără ce țâșnește din vatră, săgeata zbură prin aer și se înfipse în spatele celui de-al doilea bandit. Într-un gest reflex acesta ridică brațele, se cabră ca o fiară și căzu pe spate din căruță, rămânând nemișcat între roata din față și cea din spate. Când fârtații lui îl văzură întins astfel, o luară la fugă cu o pradă minoră.

Afra se aplecă îngrijorată asupra lui Ulrich, care era întins inconștient pe capra căruței. Rochia îi era sfâșiată peste piept, dar Afra nu avea răni serioase.

– Trezește-te! striga ea plângând.

Ulrich deschise ochii. Scutură capul de parcă ar fi vrut să scape de ceea ce tocmai trăise.

– Unde este tipul? strigă Ulrich cu fața schimonosită de durere. Îl omor!

– Nu mai este nevoie, răspunse Afra, soldatul ți-a luat-o înainte.

– Și ceilalți?

Afra ridică brațele și arătă înainte.

– Ce mai așteptăm? După ei! zise Ulrich și se ridică anevoie.

– Ușurel, ușurel, interveni căruțașul. Ce să facem cu el?

Ulrich îl văzu abia acum pe tâlharul de sub căruță și întrebă prudent:

– Este mort?

Soldatul îi arătă maistrului arbaleta:

– Un tir precis cu această armă doboară un taur matur. Și tipul ăsta nu-i taur. Mai curând, a fost un slăbănog.

– Dar a vrut să mă omoare! Am crezut că mă sugrumă.

Ulrich coborî din căruță.

Tâlharul cel voinic era întins cu fața în jos pe pământul înghețat. Avea brațele răsucite în mod ciudat. Pe corp nu se vedea nici o rană, nici urmă de sânge, nici un orificiu de intrare, nimic.

– Este cu adevărat mort? întrebă Ulrich fără să aștepte vreun răspuns. Scârbit, apucă brațul îndoit al mortului și îl trase de sub căruță, apoi adăugă: Nu îl putem lăsa pur și simplu aici.

– Dumneavoastră credeți că tâlharii ne-ar fi organizat o înmormântare festivă dacă am fi fost noi cei morți?

Căruțașului i se citea furia pe chip.

Când Ulrich întoarse mortul cu fața în sus, tresări. Ca lovit de trăsnet ridică privirea la Afra, apoi privi întrebător către căruțaș:

– Acesta este... începu el și se opri.

– ... schilodul de la han, îl completă căruțașul. În nici un caz nu părea paralizat și demn de compătimire când vă cotonogea.

– Înseamnă că își petrecea vremea la hanul din Heroldsbronn doar pentru a afla pe cine să tâlhărească mai cu folos.

– Așa se pare, spuse căruțașul și adăugă: Am trecut prin multe, dar asemenea nerușinare nu am mai întâlnit. Face pe schilodul demn de milă și în același timp plănuiește următoarea tâlhărie. Sper că nu v-a dispărut ceva. În ce mă privește, nu plâng după cele două căni din cositor de care m-au ușurat.

Ulrich von Ensingen aruncă o privire întrebătoare către Afra.

Afra își strângea cu ambele mâini rochia zdrențuită pe piept.

– Pergamentul, spuse ea încet.

– L-au furat?

Afra dădu din cap afirmativ.

Maistrul privi gânditor într-o parte.

– Și banii dumneavoastră? se interesă căruțașul, care știa că omul avea la el o sumă mai mare de bani.

Ulrich se duse la cai și ridică piesele de veselă. Printre ele se aflau două așa-numite șerpare, două suluri din piele, care erau folosite la transportul secret al sumelor mai mari. Lovi cu palma șerparele și se auzi zăngănitul banilor.

– Totul este în ordine, spuse el mulțumit. Dar să îngropăm cumva tâlharul. Este vorba totuși de un om, chiar dacă era unul rău.

Târâră cadavrul în pădure și îl puseră între rădăcinile înalte ale unor arbori alăturați. Acoperiră mortul cu crengile unui brad. Apoi urcară în căruță și își continuară drumul.

Se făcuse de prânz. Timpul cel mai potrivit pentru a traversa defileul Eisbach. Din călătoriile anterioare, căruțașul știa că trebuia să se aștepte la orice: la o alunecare de teren după ploile abundente sau la avalanșe de bolovani din pricina gerului ori a secetei. Doar un lucru l-ar pune la grea încercare: venirea din sens opus a unui alt atelaj pe drumul îngust, care nu permitea nici o ocolire.

Încă se resimțeau după atacul tâlharilor. Trecuse de atunci mai mult de o oră se și nimeni nu scotea o vorbă. Afra moțăia. Nu știa dacă trebuia să deplângă ori să râdă pierderea pergamentului.

Desigur că ciudata moștenire lăsată de tatăl ei o făcuse și mai curioasă acum, după ce vânzătorul de cărți făcuse referiri atât de ciudate despre moartea părinților ei. Dar cumva se simțea ușurată și liberă. În ultimele zile, simțise pergamentul ca o piatră de gâtul ei, acesta o împovăra, chiar o chinuia. La Strassburg voia ca împreună cu Ulrich să lase în urmă trecutul, să înceapă o viață nouă, una care să decurgă în limite normale.

Și totuși, soarta voia altceva.

Străbătuseră defileul Eisbach fără mari probleme, când căruțașul opri într-un luminiș. Cercetă suspicios împrejurimile cu privirea, apoi sări de pe capră și făcu câțiva pași către ceva deschis la culoare, care zăcea la marginea pășunii.

Afra înțelese înaintea celorlalți despre ce era vorba. Tâlharii care îi furaseră caseta, aruncaseră pur și simplu pergamentul care li se păruse lipsit de orice valoare.

Căruțașul întoarse pergamentul pe o parte și pe alta și fu pe punctul de a-l azvârli, când Afra strigă:

– Stai, este al meu!

– Al dumneavoastră?

Căruțașul o privea cu neîncredere.

– Da, îl purtam pe corp, într-o casetă îngustă. Este o amintire de la tatăl meu.

Explicația dată de Afra nu înlătură suspiciunea căruțașului.

– O amintire? Pe pergament nu este scris nici măcar un rând!

– Dă-l încoace! sări arhitectul în ajutorul Afrei.

Căruțașul dădu curs solicitării fără să fie convins. Acesta mormăi ceva, îi întinse Afrei pergamentul, urcă pe capră și îndemnă caii cu biciul să se pună în mișcare.

Apoi se întoarse către Afra:

– Nu îmi jucați o farsă? Ce amintire! O filă goală!

– Cine știe? ripostă Afra echivoc și pe chip îi trecu fugitiv un zâmbet chinuit.

Tainele domului

Cetățenii Strassburgului se îndreptau în grupuri către Schindbrücke. Construcția din piatră se arcuia peste Ill, acel râu care curgea alene și care la sud se despărțea pentru ca la nord-vest să se reunească, ambele brațe având forma unui stomac de porc. Podul, nu departe de catedrală, era o dată pe lună locul unui spectacol macabru, care atrăgea tineri și bătrâni.

Tribunalul se reunise de dimineață și condamnase un falsificator de vinuri, un calpuzan, un măcelar necinstit, care vânduse carne de pisică drept carne de iepure, și un orășean care se lăsase bătut de soție fără a se apăra. Pe lângă asta, mai circula zvonul că va fi înecată astăzi o femeie care fusese lăsată gravidă de către duhovnicul ei în spatele altarului de la biserica Sfântul Ștefan.

În drum spre marea catedrală, Afra se lăsă dusă și ea de mulțime. Nu știa la ce să se aștepte, dar valul de oameni îi trezise curiozitatea. Cetățenii Strassburgului erau înșirați unul lângă altul pe ambele maluri ale râului și își lungeau gâturile ca să vadă mai bine. Razele timide ale soarelui aduceau întâia căldură a primăverii. Din râul domol, despre care nu știai niciodată exact în ce sens curge, se ridica duhoarea pestilențială a dejecțiilor. Cine se afla mai aproape de el putea să distingă tot felul de animale moarte – pisici și șobolani – gunoaie și excremente. Dar nimeni nu era cu ochii la râu. Așteptând, răbdătorii priveau la podul în mijlocul căruia se amenajase o schelă din lemn cu o pârghie ridicătoare, nu mult diferită de macaralele din lemn montate pentru construcția domului. La capătul scurt

al pârghiei, era fixat un coș mare. Acesta semăna cu coliviile aflate în piața din apropiere, în care erau oferite spre vânzare păsări și animale de casă.

Când judecătorul orașului, înveșmântat în robă neagră și pe cap cu o bonetă înfoiată, se urcă pe un butoi mare ce slujea drept podium, toți privitorii tăcură. Șase aprozi în veșminte marțiale din piele îi împingeau cam brutal pe bărbații care, cu puțin înainte fuseseră judecați în piața din fața primăriei. Înghiontiți și bruscați, aceștia se aliniară în fața judecătorului. Apoi judecătorul dădu citire numelor delincvenților și pedepselor pentru fiecare nelegiuire, care fu primită cu chiote și aplauze, dar și cu manifestări de indignare.

Cea mai mică pedeapsă o primise falsificatorul de vinuri: o singură scufundare. Acesta făcu și începutul. Doi aprozi puseră mâna pe el și îl închiseră în colivie. Ceilalți patru se cățărară pe partea lungă a pârghiei, care ridică în aer colivia cu delincventul și o coborî apoi în apă.

Aceasta gâlgâi, forfoti și bolborosi ca sângele de porc în cazanul pentru preparat cârnații, și falsificatorul împreună cu colivia dispărură în scârbosul lichid plin de fecale. Fără a scoate o vorbă, judecătorul numără pe degete până la zece. Apoi falsificatorul fu scos din apa puturoasă a râului Ill.

În primul rând de privitori, femeile țipară și loviră unul de altul capace de tingiri. Se scanda în cor:

– Continuați! Continuați! Vârâți-l pe falsificatorul de vinuri în rahat!

Procedura continuă cu alți trei delincvenți, măcelarul fiind sancționat cu cea mai aspră pedeapsă – patru scufundări. Când răufăcătorul fu scos pentru a patra oară din Ill, acesta era vrednic de milă. Plin de rahat și de resturi, abia mai clipea. Se agățase în genunchi de gratiile coliviei și abia mai trăgea aer în piept. Când aprozii îl scoaseră din colivie, acesta se prăbuși pe pod.

– Nu ne va mai vinde niciodată pisici moarte drept iepuri! strigă o matroană furioasă.

Un bărbat înalt cu fața roșie strânse pumnii și urlă peste capetele celor din jur:

– Este mult prea blândă această pedeapsă! Ar fi trebuit spânzurat ticălosul!

Inițiativa lui găsi sprijin serios. Se auzi chiar un cor de voci:

– Vrem să îl vedem spânzurat!

Mai dură o vreme până când strigătele furioase se potoliră. Brusc, se făcu liniște, atât de liniște încât se putea auzi hodorogitul unui căruț tras de un măgar, care se îndrepta dinspre piața cea mare către pod. Privitorii îi făcură în tăcere loc să treacă. Numai rar se auzea câte un „Oh!" sau un „Ah!" Unii gură-cască își făceau cruce la vederea căruțului pe două roți.

În căruț se afla un sac. Puteai recunoaște fără dificultate conținutul viu al acestuia. Se auzea un ușor vaiet. Din sac ieșea un smoc de păr roșu ca arama, zburlit ca o coadă de cal. Un argat înveșmântat în roșu trăgea de măgarul care refuza cu încăpățânare să parcurgă ultimii metri ai distanței pe care îi mai avea până la mijlocul podului.

Ceea ce se petrecea trezi consternarea și groaza Afrei. Nici nu se oprise bine căruțul, că doi aprozi ridicară sacul care zvâcnea și așa legat la gură cum era îl azvârliră peste balustrada podului în râu. Sacul pluti puțin la suprafața apei puturoase, apoi se cabră ca o corabie ce se scufunda și dispăru în adânc cât ai clipi din ochi.

Cei care căscau gura priviră fix minunăția de păr lung ce mai ieși la suprafață o vreme în josul râului. Copiii străzii se distrau aruncând cu pietre după ea, până când și ultima amintire a femeii dispăru.

Ultima procedură de sancționare decurse aproape neobservată. Plictisit și mai mult mormăind, judecătorul anunță: un preot luase pentru sine din pomana săracilor și fusese pedepsit de instanța bisericească: retezarea mâinii drepte. Deloc emoționat,

un aprod scoase dintr-o cârpă mâna amputată și o aruncă cu o boltă înaltă în râu.

Dându-și seama că fusese martoră la o execuție, pe Afra o podidiră lacrimile. Se înghesuia furioasă în mulțime, îndreptându-se către piața domului. „De ce fata trebuise să moară – gândea ea –, iar pofticiosului duhovnic nu i se clintise un fir de păr?"

În drum spre catedrală, Afra trecu printr-o uliță plină cu ruine de case acoperite de funingine. Încă nu fuseseră înlăturate urmele marelui incendiu care distrusese patru sute de case. Mirosea neplăcut a moloz și a grinzi carbonizate.

Știa unde trebuia să îl caute pe Ulrich: pe ulița domului, cea care dădea exact la fațada de vest a catedralei. Acesta ședea pe o piatră și își petrecea acolo zile întregi observând cum gresia de Vogesen, din care era construită catedrala, se colora în purpuriu la apusul soarelui.

De trei luni, Ulrich von Ensingen bătea aproape zilnic drumul până la reședința episcopului Wilhelm von Diest și de fiecare dată primea același răspuns: Eminența Sa nu se înapoiase încă din călătoria de iarnă.

Nu mai era pentru nimeni un secret că episcopul de Strassburg, bețiv și jucător fără hirotonisire bisericească, ocupa această funcție nu în baza erudiției și nici a pioșeniei lui, ci numai datorită sângelui albastru și protecției de care se bucura din partea papei de la Roma. De aceea faptul că Eminența Sa obișnuia să își petreacă iarna pe câmpiile calde ale Italiei, însoțit de o concubină, nu era de mirare. Nu era de mirare nici că era la cuțite cu propriul sinod episcopal, și în special cu protopopul Hugelmann von Finstigen, care visa el însuși la demnitatea de episcop.

Hugelmann, un om cultivat și cu maniere și ținută ireproșabile, îi dăduse lui Ulrich un răspuns negativ atunci când solicitase angajarea ca arhitect al catedralei pe baza scrisorii episcopului Wihlelm. Conducerea șantierului catedralei nu se mai afla

de peste o sută de ani în mâna episcopului, ci aparținea consiliului orășenesc. Iar consiliul tocmai angajase un nou arhitect, cu sarcina de a înălța un turn pe partea de vest a domului, care să pună în umbră toate construcțiile similare existente.

Adâncit în contemplarea fațadei domului, a cărui intrare cu fronton ascuțit era asemenea unui vas cu pupa înfiptă în pământ și cu prora ridicată vertical spre cer, către soare, Ulrich von Ensingen nu sesiză că Afra se apropia de el. Abia când aceasta îi puse mâna pe umăr, el o privi și spuse:

– Acest maistru Erwin a fost într-adevăr un geniu. Din păcate, nu a trăit spre a-și finaliza planurile.

– Nu trebuie să te subapreciezi, răspunse Afra. Gândește-te doar la Ulm. Catedrala de acolo este opera ta și totdeauna ea va fi asociată cu numele tău.

Ulrich îi strânse mâna Afrei și zâmbi, dar zâmbetul îi era cam amar. În cele din urmă, ridică privirea și spuse resemnat:

– Ce nu aș da să mi se permită să construiesc pe acest naos un turn nu mai puțin genial decât opera maistrului Erwin!

– Ai să primești contractul, încercă Afra să își încurajeze iubitul, nimeni altul nu are capacitatea de a îndeplini această sarcină.

Arhitectul ripostă:

– Nu trebuie să mă consolezi, Afra. Fără să îmi dau seama, am pariat pe calul necâștigător.

Pe Afra o duru descurajarea resimțită de Ulrich. Desigur că nu erau la strâmtoare. La catedrala din Ulm, Ulrich von Ensingen câștigase mai mult decât puteau ei cheltui, aveau asigurată o viață cumpătată. Închiriaseră în Bruderhofgasse o casă confortabilă. Dar Ulrich nu era omul care să se mulțumească doar cu ceea ce obținuse. Era plin de idei, și numai priveliștea catedralei construite doar până la coama acoperișului îl făcea să freamăte.

În ziua următoare, Afra își luă inima în dinți și îl căută pe consilierul-șef orășenesc, care guverna bogatul oraș împreună

cu patru consilieri. Ea purta o rochie distinsă, din olandă de culoare deschisă. Totuși, impresia pe care o produse consilierului nu fu prea puternică. Bătrânul părea să fie o persoană cutezătoare cu părul lui negru, care îi cădea până pe umeri, ca la un corsar.

El își avea reședința la primul etaj al primăriei, într-o încăpere de mari dimensiuni și mobilată cu gust. Doar masa din spatele căreia își primea vizitatorii avea lungimea unei căruțe cu loitre. S-ar fi putut crede că era greu, aproape imposibil, să fii primit de consilierul-șef și să îl deranjezi cu problemele tale. Dar lucrurile stăteau exact invers: consilierul-șef din Strassburg primea zilnic două-trei duzini de petiționari și reclamanți, care formau o coadă ce ajungea în unele zile până în piața din fața clădirii.

După ce Afra își prezentă solicitarea, consilierul se ridică de pe scaunul a cărui spetează îi trecea de cap cu mai bine de doi coți și se duse la fereastră. Uriașa fereastră îl făcea pe bărbatul mărunțel să pară și mai scund. Cu mâinile la spate, acesta privea piața din fața primăriei și, fără să se uite la Afra, spuse:

– Ce vremuri sunt acestea, în care femeile vorbesc în numele bărbaților lor? Maistrul Ulrich și-a pierdut limba ori este mut de vă trimite pe dumneavoastră?

Afra lăsă capul în jos și ripostă:

– Înălțimea Voastră, Ulrich von Ensingen nu este mut, el este mândru, prea mândru pentru a vă oferi munca lui precum un țăran legumele sale. El este artist, iar artiștii vor să fie rugați. Și nici nu are habar că eu discut cu dumneavoastră.

– Artist! se aprinse consilierul și tonul îi deveni mai strident decât până atunci. Ce aud! Maistrul Erwin, care a ridicat ca un magician catedrala din pământul nisipos, nu și-a spus nici măcar o dată artist!

– Bine, atunci este un maistru precum maistrul Erwin. Fapt este că el a construit catedrala din Ulm, care se bucură de

aceeași admirație din partea oamenilor de care se bucură și catedrala din Strassburg.

– Dar, din câte se aude, catedrala din Ulm nu este încă terminată. Poate vreți să îmi destăinuiți de ce maistrul Ulrich și-a lăsat baltă treaba?

Afra își imaginase discuția ca fiind mai simplă. Se gândi că, acum, o singură vorbă greșită ar putea strica totul. Pe de altă parte, s-ar putea spune și că episcopul Wilhelm îl ademenise pe maistrul Ulrich la Strassburg, chiar dacă el nu mai avea nici o legătură cu construirea domului.

– După cum mi se pare, începu Afra, la dumneavoastră nu a ajuns vorba că cetățenii din Ulm sunt bigoți. Cei mai mulți dintre ei duc o viață păcătoasă. Dar când maistrul Ulrich și-a manifestat intenția de a construi pe dom cel mai înalt turn al creștinătății, ei l-au acuzat de blasfemie, crezând că vârful domului ar ajunge la cer. Atunci s-a întâmplat ca episcopul dumneavoastră, Wilhelm von Diest, să trimită o scrisoare prin care cerea ca Ulrich von Ensingen să vină la Strassburg, pentru a construi aici cel mai înalt turn al Apusului.

Doar la simpla menționare a numelui lui Wilhelm von Diest, consilierului i se ridică sângele la cap. Când se întoarse și se adresă vizitatoarei, se întunecă la față:

– Bastardul acesta blestemat – murmură el furios, iar Afrei nu îi veni să-și creadă urechilor – nu are nici o legătură cu construcția domului. Libidinosul Wilhelm nu are nici măcar licență să citească o liturghie. La ce îi trebuie lui un dom?

„La ce vă trebuie dumneavoastră un dom?“ vru să întrebe Afra. Dar își înghiți cuvintele și tăcu.

– De ce maistrul Ulrich nu s-a anunțat mai devreme la mine? întrebă consilierul pe un ton mai împăciuitor. Tocmai a fost numit ca arhitect al catedralei Werinher Bott. Îmi pare rău, dar nu avem nevoie de un al doilea arhitect.

Afra ridică din umeri resemnată.

– De unde să știm noi că episcopul dumneavoastră nu are nici o treabă cu construcția domului? De când am sosit noi, de Anul Nou, maistrul Ulrich s-a interesat aproape zilnic la reședința episcopului dacă Wilhelm von Diest s-a întors. Vă mulțumesc totuși pentru că m-ați ascultat. Și cu toate acestea dacă veți avea nevoie de serviciile maistrului Ulrich, ne puteți găsi în Bruderhofgasse.

Asupra întâlnirii cu consilierul-șef, Afra păstră tăcerea. Era convinsă că, dacă i-ar spune lui Ulrich, acest lucru i-ar spori supărarea. Pentru că arhitectul încă mai spera că totul se putea modifica spre bine. În orice caz, nu încetă să facă planuri și schițe ale celor două turnuri ce urmau să finalizeze catedrala.

De ziua sfântului Iosif, în Strassburg s-a răspândit zvonul că libidinosul Wilhelm – cum era numit în general episcopul – s-ar fi întors din călătoria lui de iarnă. Și că, pe deasupra, Eminența Sa și-ar fi schimbat concubina pariziană, cu care împărțea de aproape un an masa și patul, cu o alta, siciliană, o femeie cu ochi negri, păr negru și cu pielea netedă și închisă la culoare ca o măslină.

A mai durat o săptămână întreagă până când cetățenii Strassburgului l-au văzut pentru prima dată la față pe episcop; pentru că, asemenea predecesorului său, Wilhelm von Diest locuia în afara orașului, la unul din castelele lui din Dachstein ori Zabern. La reședința din oraș, din fața catedralei, putea fi întâlnit doar arareori.

În Strassburg, cetățenii și episcopul nu se îndrăgeau în mod deosebit. Cauzele antipatiei reciproce erau vechi și în urmă cu o sută cincizeci de ani au dat naștere chiar și la o bătălie soldată cu învingerea episcopului. De atunci episcopul de Strassburg, care până atunci guvernase fără limite, nu mai avea oficial nici o putere asupra orașului. Dar existau destui susținători care, deși aparent îl vorbeau de rău pe libidinosul Wilhelm, în realitate îi dădeau ascultare.

Maistrul Ulrich a fost primit de către episcop într-o încăpere sobră pentru audiențe, care amintea doar pe departe de luxul de odinioară. Wilhelm, un bărbat cât un dulap, un om pe a cărui față se putea citi senzualitatea, îl întâmpină pe arhitect într-un gen de mantou de dimineață, cu o mitră aurie pe cap, ca semn al demnității lui. Plin de sine, îi întinse mâna spre a fi sărutată și strigă exaltat:

– Maistre Ulrich von Ensingen, fii bine-venit în numele Domnului nostru Hristos! Din câte am auzit, m-ați așteptat mult.

Modul lui de exprimare amintea inconfundabil de originea sa olandeză.

Arhitectul răspunse cu o formulă de politețe la fel de lipsită de conținut și-i împărtăși episcopului compasiunea sa față de moartea mesagerului:

– După cum v-am comunicat, a fost un accident tragic, cauzat de un ticălos tocmit, care și-a primit pedeapsa meritată. Se numea Leonhard Dumpel. Dumnezeu să-l ierte!

– Bine. *De mortuis nil nisi bene*[1] sau cam așa ceva. Nici nu am știut că mesagerul a murit. Nu l-am văzut de mult.

– Dar v-am trimis un mesaj!

– Ah, da?

– Da, vă comunicam vestea morții mesagerului și regretele mele.

Chipul neîncrezător al episcopului se lumină de parcă tocmai i se revelaseră cel puțin șase din cele șapte daruri ale Sfântului Duh și se bătu cu arătătorul pe mitra lui de episcop:

– Da, acum îmi amintesc. Am primit un refuz de la dumneavoastră, *imprudentia causa*[2], refuzați să construiți la Strassburg cel mai înalt turn al creștinătății. Sper că v-ați schimbat opinia.

Ulrich von Ensingen confirmă:

---

[1] Despre morți numai de bine. (în lb. latină, în orig.)

[2] Din necunoașterea lucrurilor. (în lb. latină, în orig.)

– S-au petrecut lucruri care m-au determinat să nu mai lucrez la domul din Ulm. Și moartea mesagerului trimis de dumneavoastră are legătură cu acest lucru. Totuși, permiteți-mi o întrebare: este adevărat ce vorbesc oamenii? Și anume că nu mai dețineți conducerea construcției catedralei?

Vizibil deranjat, Wilhelm von Diest făcu o mișcare involuntară cu capul, în așa fel încât mitra aurie îi alunecă pe ceafă, dând la iveală o chelie rozalie. Episcopul își aranjă rapid mitra, apoi răspunse ofensat:

– Maistre Ulrich, în cine aveți mai multă încredere, în plebea străzii ori în Wilhelm von Diest, episcop de Strassburg?

– Iertați-mă, Eminență, nu am vrut să vă ofensez. Dar consilierul-șef i-a încredințat deja lui Werinher Bott construcția turnurilor catedralei.

– Știu, răspunse degajat episcopul, dar rețineți: aurul deschide toate ușile. Un strateg înțelept a spus odată că toate fortărețele ar putea fi cucerite dacă ai încărca un măgăruș cu aur. Așa că nu aveți nici o grijă. Credeți-mă, dumneavoastră veți construi turnurile catedralei noastre, tot atât de sigur cum eu mă numesc Wilhelm von Diest.

– Să vă audă Dumnezeu. Dar destăinuiți-mi de ce dumneavoastră îmi acordați încrederea tocmai mie?

Episcopul rânji viclean și răspunse:

– Există un temei, maistre Ulrich.

Arhitectul nu putu să găsească nici o explicație a comportamentului episcopului. Perplexitatea lui nu trecu neobservată și episcopul zise:

– Puteți să aveți încredere în mine. Faceți-mi o schiță a modului în care dumneavoastră vedeți turnurile domului. Faceți o planificare a costurilor și necesarul de materiale și oameni. Cât timp credeți că vă vor lua aceste lucruri?

– O săptămână, nu mai mult, răspunse arhitectul fără să se mai gândească. Trebuie să vă fac o mărturisire, Eminență: deja m-am ocupat de planuri în timpul absenței dumneavoastră.

– Văd că ne înțelegem.

Episcopul îi întinse maistrului mâna pentru a o săruta. Deși nu îi făcea nici o plăcere, Ulrich se supuse.

Ulrich von Ensingen nu era sigur că se putea încredere în promisiunile neobișnuitului episcop de Strassburg. Oricum, acestea reprezentau o licărire de speranță și un mijloc eficient de combatere a tristeții care îl cuprinsese în vreme ce, de dimineață și până seara, trudea la planurile domului. Îi era clar că turnurile trebuiau construite într-un stil diferit de cel al naosului central. Nu doar din cauza staticii, ci și din motive de optică ele aveau nevoie de o anume lejeritate, da, de un caracter vaporos, pentru a nu copleși imaginea orașului.

De la discuția cu episcopul Wilhelm von Diest trecuseră trei zile, când consilierul-șef al primăriei Strassburgului își făcu apariția în Bruderhofgasse. Cu totul altfel decât la vizita făcută de Afra, Michel Mansfeld își arăta acum fața lui cea mai prietenoasă.

– Ce bine că m-ați făcut atent asupra maistrului Ulrich, începu acesta, pentru că a intervenit o situație neașteptată. Maistrul Bott a căzut ieri de pe schele. Un accident regretabil.

Ulrich se simți ca trăsnit. Revăzu în gând rânjetul viclean al episcopului.

– A murit? se interesă maistrul.

– Este ca și mort, răspunse sec consilierul. În orice caz, de la gât în jos. Nu își poate mișca nici brațele și nici picioarele. Practicați o meserie periculoasă, maistre Ulrich!

– Știu, abia murmură Ulrich și îi aruncă Afrei o privire întrebătoare.

– Desigur bănuiți de ce vă caut, maistre Ulrich.

Arhitectul îl privi nesigur.

– Nu am idee ce doriți, minți Ulrich.

Mințea, pentru că intenția consilierului-șef nu era greu de ghicit.

– Atunci nu vreau să vă mai țin sub tensiune. Ascultați ce vă spun: cu acordul consiliului orășenesc, doresc să vă încredințez misiunea de a construi turnurile domului nostru.

Ulrich von Ensingen aproape că izbucni într-un râs sonor. De două ori aceeași ofertă pentru același proiect. Încercă să rămână serios, dar nu știa cum să se comporte.

În cele din urmă, consilierul îi rezolvă dilema.

– Aveți timp de gândire până mâine. Seara vreau să aflu decizia dumneavoastră. Apoi vom discuta despre toate celelalte lucruri. Domnul să fie cu dumneavoastră!

Cosilierul-șef dispăru la fel de brusc precum apăruse.

– Cred că trebuie să îți explic ceva, începu Afra, șovăind.

– Am și eu această senzație. De unde îl cunoști tu pe consilerul-șef?

Afra înghiți în sec.

– L-am căutat și l-am rugat să îți dea ție sarcina de a construi turnurile domului. Oricum episcopul îți făcuse ție oferta.

– Asta i-ai spus tu consilierului-șef?

– Da.

– Nu cred că a fost o idee bună. Știi că episcopul și consilierul-șef sunt ca șoarecele cu pisica, nu se pot suporta.

Afra ridică din umeri:

– Totuși, am fost bine intenționată.

– Te cred. Dar îmi pot imagina cum a reacționat consilierul.

– Da, nu era greu de ghicit. Am crezut că face explozie când am amintit numele episcopului, iar el m-a refuzat. Dar am reușit măcar să îl fac atent asupra ta.

– Nu a întrebat de ce nu m-am prezentat personal?

Afra ezită:

– L-ai citit corect. Mi-a pus întrebarea asta.

– Și tu ce ai răspuns?

– Am spus că tu ești un artist, iar artiștii au mândria lor și doresc să fie rugați.

– Ești o șmecheră!

Afra răspunse cu o tentă de ironie:

– Se poate, din când în când.

Deși putea fi satisfăcut de evoluția lucrurilor, Ulrich făcu deodată o figură serioasă:

– Nu știu cum să interpretez toate astea. Acum trei zile, totul părea lipsit de orice perspectivă. Iar acum s-a întâmplat exact ce anticipase episcopul.

– Crezi că nu a fost un accident?

Ulrich von Ensingen făcu o grimasă, de parcă tocmai înghițise un pește cu oase cu tot.

– Există trei posibilități, nici una mai puțin posibilă decât celelalte: sau Wilhelm von Diest este un clarvăzător... ar putea fi așa.

– Sau?

– Ori este un ticălos viclean și un criminal. Și asta ar fi posibil.

– Și a treia posibilitate?

– Poate că îmi fac prea multe gânduri și totul se bazează doar pe o întâmplare.

– Părerea mea este că nu ar trebui să despici firul în patru. Tu nu ai nici o vină în tot ce s-a întâmplat. Eu cred mai curând în cea de-a treia posibilitate.

În aceeași zi, arhitectul se strădui să fie primit într-o audiență la episcop. Trebuia să afle ce joc făcea Wilhelm von Diest și cine era de fapt cel care îl angaja. Ca dovadă că până acum nu stătuse degeaba, luă cu el planurile, în măsura în care acestea erau gata.

Cum de altfel era de așteptat, episcopul Wilhelm era deja informat despre accidentul maistrului Werinher. Și, tot cum era de așteptat, se arăta prea puțin impresionat de soarta acestuia. Ba dimpotrivă, destul de insensibil, spuse că nu prea îl privește. Episcopul se arătă mult mai interesat de planurile

aduse de Ulrich și desfășurate în fața lui. Iar când arhitectul îi spuse și că el era primul căruia i le arăta, Wilhelm von Diest căzu în extaz și, țopăind de pe un picior pe altul, îi mulțumi Domnului că făcuse un asemenea artist din simplu lut.

Ceea ce produse un anumit efect comic, și maistrul Ulrich făcu eforturi să rămână serios. În sfârșit, Ulrich îi puse episcopului întrebarea care, pentru moment, îl frământa cel mai mult: cine era angajatorul în privința construcției turnurilor: episcopul ori consilerul-șef?

Spre deosebire de zilele trecute, Wilhelm von Diest pasă responsabilitatea consilierului-șef și celorlalți patru consilieri orășenești. În definitiv, opină el prevăzător, ei vor achita toate notele de plată. Că asta lipsea plebea și conducătorii ei de puterea de decizie era o altă chestiune.

Prin ce meritase el bunăvoința episcopului, nici Ulrich nu putea să spună. Când se gândea la asta, i se părea că totuși ceva nu este în regulă. Trecutul îl învățase că în viață nu primești nimic, dar absolut nimic degeaba. Oare ceea ce îl interesa pe Wilhelm von Diest era într-adevăr doar construcția turnurilor?

Cu aceleași planuri pe care le expusese episcopului de Strassburg, Ulrich von Ensingen se duse a doua zi la primărie, la consilierul-șef, și își exprimă acordul de a prelua sarcina construcției.

Când micuțul Michel Mansfeld se ridică din spatele mesei lungi și goale, păru și mai scund.

– Așadar, dorința soției dumneavoastră s-a îndeplinit, nu se putu abține acesta când îi întinse mâna lui Ulrich.

Arhitectul dădu din cap lezat. În cele din urmă, spuse:

– V-am adus aici primele planuri, așa cum le-am putut face în acest scurt timp. Considerați-le mai curând ca pe un concept, un fel de imagine ideală, fără a lua în considerare evenimentele statice.

Michel Mansfeld examină cu ochii mari și cu o evidentă satisfacție planurile desfășurate pe masă de Ulrich von Ensingen.

– Sunteți un adevărat mag, remarcă el entuziasmat, cum de a fost posibil ca în acest scurt răstimp să elaborați aceste planuri? Sfântă Fecioară, nu cumva lucrați cu diavolul?

Cu Mansfeld nu știai niciodată dacă vorbea serios ori glumea.

– Ca să fiu cinstit, ripostă Ulrich, m-am ocupat de mai mult timp de turnurile domului.

– Deși știați că maistrul Werinher era angajat pentru construcția lor? Ar fi trebuit să aveți în vedere că planurile dumneavoastră nu vor deveni realitate niciodată!

– Chiar și așa.

– Maistre Ulrich, să discutăm despre viitor. De cât timp credeți că veți avea nevoie pentru realizarea acestor planuri?

– Este greu de spus. Ulrich se frecă la nas, ca totdeauna când nu putea să dea un răspuns precis. Depinde de mulți factori. În primul rând, de mijloacele pe care sunteți dispus să le puneți la dispoziție. O mie de muncitori în loc de cinci sute grăbesc realizarea construcției. Și mai important este materialul pentru construcție. Acesta trebuie adus cu vase de departe, trebuie încărcat și transportat, asta cere timp și alte cheltuieli.

Consilierul-șef îl trase de mânecă pe Ulrich și îl duse la fereastră. În fața lor piața era plină de lume. Comercianții își ofereau mărfurile, stofe scumpe din Italia și Brabant, mobilier, galanterie și mărfuri de lux din toate țările.

Mansfeld spuse privindu-l pe Ulrich:

– Priviți, uitați-vă la oamenii bine îmbrăcați, la cumpărătorii cu pungi de bani în mâini, la zarafi și la negustori. Acest oraș este unul dintre cele mai bogate din lume. Și de aceea li se cuvine și una dintre cele mai mărețe catedrale de pe pământ. Dacă spuneți că aveți nevoie de o mie de muncitori pentru construcția turnurilor, îi veți avea. De bani nu veți duce lipsă. Nu atâta timp cât eu voi fi consilier-șef în Strassburg. Iar în privința materialelor

de construcție, maistre Ulrich, șantierul posedă de pe vremea maistrului Erwin propriile cariere de piatră la Wasselnheim, Niederhaslach și Gresswiler. Iar țăranii din împrejurimi, spre cinstea lor, preiau transportul cu voia Domnului și pentru o stacană de vin de ziua sfântului Adolph. Deci, în aceste condiții, de câți ani aveți nevoie pentru construcție?

Ulrich von Ensingen reveni la planurile lui, le ordonă unele după altele și netezi pergamentele cu pumnii.

– Dați-mi treizeci de ani, spuse în cele din urmă, după care catedrala dumneavoastră va avea cele mai înalte turnuri ale creștinătății, turnuri atât de înalte, încât vârfurile lor vor dispărea în nori.

– Treizeci de ani? Vocea consilierului oglindea dezamăgirea acestuia. Cu voia dumneavoastră, maistre Ulrich, lumea a fost creată în șapte zile. Nu sunt sigur că noi amândoi vom trăi finalizarea turnurilor!

– Aici vă dau dreptate, dar un arhitect de catedrale trăiește doar rareori momentul finalizării planurilor sale. Gândiți-vă doar la maistrul Erwin! Cu toate că niciodată nava principală a unei catedrale nu s-a înălțat atât de repede, el nu a mai văzut această splendidă construcție. Și în ce privește turnurile unei catedrale, trebuie să știți că fiecare metru câștigat în înălțime necesită cheltuieli incomparabil mai mari. Gândiți-vă la un simplu zid: primul rând de pietre este pus rapid, la fel al doilea și al treilea, dar imediat ce zidul depășește înălțimea celui care îl face, construcția progresează tot mai încet și mai dificil. Veți avea nevoie de o schelă și de o instalație de ridicat pentru a duce sus piatra. Construcția unui turn solicită eforturi incomparabil mai mari.

Consilierul dădu înțelegător din cap. Apoi îl privi în față pe arhitect și întrebă:

– Și cât de mare este plata muncii dumneavoastră?

Desigur că Ulrich von Ensingen avea răspunsul pregătit:

– Pentru ridicarea cu un picior a fiecărui turn îmi dați câte un gulden de aur. Știu că înseamnă bani mulți, dacă ambele turnuri vor fi înalte de cinci sute de picioare. Dar pentru dumneavoastră această plată nu ascunde nici un risc. Plătiți doar ceea ce vedeți, și nu ceea ce, invizibil, se află în capul meu.

Michel von Mansfeld făcu o mutră gânditoare. Până acum nu se mai întâlnise cu o asemenea solicitare de plată. Pentru a câștiga timp, îl chemă pe secretarul primăriei. Când acesta sosi, un bărbat cu talar negru, trei sferturi, de sub care ieșeau niște picioare subțiri, consilierul vru să se asigure:

– Deci ați vorbit serios în ce privește plata dumneavoastră ca arhitect al domului?

– Absolut serios, confirmă maistrul Ulrich.

Consilierul-șef întinse mâna în direcția secretarului:

– Scrie: „Cetățenii orașului liber Strassburg, reprezentați de Michel Mansfeld, consilier-șef al acestuia, încheie în a treia zi după a cincea duminică a postului, următorul contract cu arhitectul catedralei Ulrich von Ensingen. Punct. Arhitectul Ulrich, venit din Ulm cu soția sa, Afra, în prezent domiciliați în Bruderhofgasse, primește sarcina de a construi turnurile catedralei noastre, spre înalta cinstire a Domnului, dar nu va depăși înălțimea de cinci sute de picioare, pentru care are la dispoziție o mie de muncitori și căruia îi revine un câștig de un gulden de aur pentru fiecare picior. Punct".

– ... un gulden de aur pentru fiecare picior. Punct, repetă secretarul primăriei.

– Mai scrie încă o dată totul, pentru ca fiecare să aibă câte un exemplar, ceru Mansfeld.

Secretarul execută ce i se ceruse. După care împrăștie nisip pe ambele pergamente și suflă nisipul fin, ceea ce produse un nor de praf în încăpere.

– Semnați aici!

Consilierul-șef îi întinse peste masă lui Ulrich un pergament, apoi și pe celălalt. După ce arhitectul își puse semnătura, Mansfeld semnă și el.

– Acum totul va fi bine, zise Afra când Ulrich veni acasă cu vestea cea plăcută.

Se complăcea în rolul soției arhitectului. Cu toate că era doar un rol pe care îl juca, Afra nutrea totuși speranța că viața ei va deveni mai ordonată.

Ulrich a petrecut zilele care au urmat Paștelui, ca și unele nopți, în încăperea de lucru amenajată într-o capelă laterală a catedralei. Acolo a dat și de vechile planuri ale maistrului Erwin. Acestea erau îngălbenite de vreme, dar lui Ulrich i-au furnizat un indiciu important: domul era ridicat parțial pe fundația unei construcții mai vechi, iar restul se sprijinea pe stâlpi groși din lemn de frasin, înfipți treizeci de picioare în pământ.

Din nefericire, maistrul Erwin nu prevăzuse turnurile catedralei în planul lui. Ori se încurcase în planuri în așa fel încât nu îți mai puteai da seama cum, ori unde voia să construiască turnul sau turnurile.

Într-o zi, Ulrich urca însoțit de Afra treptele schelei aflate deasupra portalului de vest. Maistrul purta cu el rigla și firul cu plumb. În comparație cu domul din Ulm, unde scările care se balansau făceau dificil urcatul, aici era aproape o plăcere să urci. Odată ajuns sus, ți se oferea o priveliște ca de pe un vârf de munte. Doar că acest munte se afla în centrul orașului. Sub ei, străzile păreau fire din plasa țesută de un păianjen. Acoperișurile ascuțite ale caselor erau asemenea unor corturi. Majoritatea erau din paie ori din lemn – un pericol permanent de incendiu. Pe unele coșuri puteai privi înăuntru. Din sud se întorseseră primele berze, care erau ocupate cu construirea cuiburilor pe cele mai înalte acoperișuri. Pe deasupra naosului cel mare al catedralei privirea aluneca spre verdele suculent al

luncilor Rinului, iar marele fluviu strălucea în lumina începutului după-amiezii.

Ulrich o atinse pe Afra pe umăr. El agățase firul cu plumb de riglă, ca o undiță. De pe platforma cea mai proeminentă spre sud, arhitectul ținea undița cu greutatea deasupra balustradei. Apoi lăsă atent firul cu plumb să alunece în jos printre degete, până când greutatea acestuia aproape că atinse pământul.

– Așa trebuie să fie! spuse el mulțumit și fixă undița în balustradă. Apoi i se adresă Afrei: Să fii atentă ca undița să nu se deplaseze lateral. Un deget dacă se deplasează, denaturează rezultatul măsurătorii.

Apoi el coborî în piața din fața marelui portal.

Într-o clipă se adună o mulțime de oameni, care urmărea curioasă ciudatul experiment. Se răspândise rapid zvonul că maistrul Ulrich va ridica turnurile în locul lui Werinher Bott. Din cauza vanității lui, Werinher Bott nu era prea simpatizat de către cetățenii din Strassburg. Și în plus era bețiv, ba se mai spunea despre el că nici o fustă nu era în siguranță în apropierea lui, ceea ce nu prea îi adusese prieteni. Măcar din această cauză noul arhitect al catedralei se bucura de simpatie, cel puțin din partea poporului.

Pentru că, în ce privea construcția domului, în Strassburg existau patru grupuri diferite, care se priveau precum câinele cu pisica, ba chiar și mai rău. Consilierul-șef era susținut de popor. Marea și bogata burghezie era reprezentată de cei patru consilieri și avea ca principiu „banii înseamnă putere". Mai era sinodul episcopal, vreo trei duzini de nobili care puteau să dovedească descendența din cel puțin paisprezece străbuni cu titlu de principe ori conte, dar care în rest cu prea puțină sfântă învățătură, care dispuneau de mulți bani și la fel de multă influență. Poporul le spunea marea nobilime neplătitoare de impozite. Și mai era și episcopul, care nu era iubit de nimeni, de cele mai multe ori stând prost cu banii, dar susținător al papei și a cărui influență și mai ales perfidie nu trebuiau subestimate.

Simpatia de care noul arhitect se bucura din partea poporului și a episcopului a avut drept consecință faptul că împotriva lui se situau cel puțin două dintre celelalte grupuri de interese: sinodul episcopal și marea burghezie.

Cu o riglă care avea în mijloc o traversă ca o cruce, maistrul Ulrich se deplasă în piața domului. La o distanță ce corespundea cu jumătatea înălțimii fațadei de vest, așeză rigla vertical, pentru a fi în linie cu firul cu plumb. Nici nu mai fu nevoit să se uite la nivela cu bulă de aer de pe riglă, pentru a vedea că toate liniile verticale se încadrau în partea dreaptă a firului cu plumb. Cu toate că plumbul pendula ușor, Ulrich von Ensingen stabili că fațada părții de sud ieșea în afară două picioare.

– Și asta ce înseamnă? întrebă Afra după ce Ulrich reveni pe platformă.

Cu o mină serioasă, el răspunse:

– Asta înseamnă că fundația pe stâlpi a mai coborât, în timp ce fundația pe piatră din partea cealaltă a rămas fixă.

– Dar vina nu este a ta, Ulrich!

– Bineînțeles. De fapt, doar maistrului Erwin i se poate reproșa că a crezut că stâlpii din frasin ar avea aceeași stabilitate ca fundația din piatră.

Arhitectul privea undeva în depărtare. Afra bănuia ce probleme va ridica descoperirea făcută de Ulrich.

– Asta înseamnă că fundațiile catedralei sunt prea slabe pentru a susține turnurile? Domul s-ar putea înclina în continuare în această parte și chiar s-ar putea prăbuși mai devreme ori mai târziu?

Ulrich se întoarse spre ea:

– Exact asta înseamnă.

Afra își puse delicat brațul pe umărul lui Ulrich. Deasupra luncilor încă luminate de soare, se ridicau aburi care învăluiau orizontul. Se părea că și planurile lui Ulrich începeau să fie învăluite de ceață.

În timp ce el strângea firul cu plumb, Afra se sprijini de balustradă și privi în hău. Se gândea. Fără să ridice privirea, spuse brusc:

– Domul din Ulm are tot un turn. De ce locuitorii din Strassburg nu se mulțumesc și ei cu un singur turn?

Maistrul Ulrich clătină din cap.

– Vechile planuri ale catedralei prevăd două turnuri deasupra fațadei din vest. Este o chestiune de armonie. Catedrala din Strassburg cu un singur turn ar arăta ca Poliphem, uriașul cu un singur ochi, respingătoare și demnă de tot disprețul.

– Exagerezi, Ulrich!

– În nici un caz. Uneori, cred că asupra Strassburgului bântuie un blestem. În orice caz, în ce mă privește pe mine.

– Nu ar trebui să vorbești așa.

– Acesta este adevărul.

Timp de trei zile, Ulrich a ținut secretul pentru el. Nu a scos un cuvânt, a mâncat foarte puțin, iar Afra își făcea griji în privința lui. Dis-de-dimineață și până seara târziu, medita în biroul șantierului căutând o soluție care să salveze aspectul exterior al catedralei.

Când nici în cea de-a patra zi nu se schimbase nimic în comportamentul lui, după ce Ulrich plecase de acasă fără să scoată o vorbă, Afra îl căută pe șantier.

– Trebuie să îl anunți pe consilierul-șef că proiectul nu poate fi realizat așa cum a fost conceput. Nu este o rușine. Dacă vrei, te însoțesc.

Ulrich sări în picioare, azvârli creionul roșu de perete și strigă furios:

– Tu deja m-ai făcut o dată de rușine, când l-ai căutat fără știrea mea pe consilier. Crezi că eu nu sunt în stare să mă fac înțeles de dumnealui?

Afra se sperie. Nu îl mai văzuse niciodată așa pe Ulrich. Desigur că situația nu era ușoară pentru el. Dar de ce să își verse furia pe ea? Împreună, depășiseră situații mai dificile. Afra se simți rănită.

Plin de nervi, Ulrich strânse planurile și o lăsă pe Afra singură în birou. Afra avea lacrimi în ochi. Niciodată nu crezuse că Ulrich putea să se schimbe astfel. Și deodată i se făcu frică, frică de viitor.

În timp ce se întorcea acasă, prin fața ochilor îi dansau casele înalte și sfrijite. Afra începu să alerge. Să nu îi vadă nimeni lacrimile. Complet confuză, nici nu mai știa pe unde mergea. Pe Predigergasse, în apropierea mănăstirii dominicane, mai rări pasul pentru a se orienta. Nu își dădea seama unde era. Un cerșetor ciung cu care i se încrucișă drumul remarcă starea ei și, când fata trecu prin dreptul lui, o întrebă:

– V-ați rătăcit, frumoasă doamnă? Oricum nu sunteți de pe-aici.

Ea își șterse lacrimile cu mâneca și întrebă:

– Cunoști locurile acestea?

– Puțin, răspunse cerșetorul, puțin. Spuneți-mi unde vreți să mergeți. Dar cu siguranță nu vreți să ajungeți în Judengasse ori în Brandgasse.

Afra înțelese la ce se referea cerșetorul. Aceste ulițe nu făceau parte dintre cele frecventate de lumea bună.

– Vreau să ajung în Bruderhofgasse, răspunse ea repede.

– Mai curând vi se potrivește zona aceea.

– Atunci spune-mi odată pe unde să o iau! zise nerăbdătoare Afra și îl măsură disprețuitoare cu privirea pe ciung.

Bărbatul nu lăsa chiar impresia de decădere pe care o lăsau cei mai mulți cerșetori care se vânturau de preferință prin piața domului, în preajma mănăstirilor sfântului Arbogast, sfintei Elisabeta și sfintei Klara din Rossmarkt. Hainele lui avuseseră

de suferit din cauza vieții pe străzi. Haina îi era ruptă la mâneci, dar era dintr-un material mai bun și avea o tăietură la modă. Pe scurt, înfățișarea lui te făcea să bănuiești că văzuse și vremuri mai bune.

– Dacă nu vă este rușine să mă urmați, spuse cerșetorul cu privirea în pământ, vă arăt cu plăcere drumul. Puteți să rămâneți la zece pași în urma mea.

Bănuind că bătrânul voia ca bunăvoința să îi fie răsplătită cu o pomană, Afra scoase un pfennig și i-l puse cerșetorului în mână. Acesta făcu o plecăciune și se scuză:

– Iertați-mă că vă întind mâna stângă, dar dreapta mi-am pierdut-o cândva.

– Nu este nevoie să te scuzi, îi răspunse Afra.

În timp ce el făcuse plecăciunea, Afrei nu îi scăpase că părul lui tuns scurt purta urmele unei tonsuri. Asta îl făcea și mai misterios.

– O fac doar pentru că oamenii, majoritatea, sunt de părere că stânga vine de la diavol; dar mie mi-a rămas doar asta.

– Îmi pare rău. Cum s-a întâmplat?

Cu o privire disprețuitoare, cerșetorul își ridică ciotul în aer. Brațul i se termina la cot printr-o bucată informă de carne.

– Așa i se întâmplă unuia care se atinge de proprietatea Bisericii!

– Vreți să spuneți că...?

Cerșetorul confirmă.

– În zilele în care vremea este schimbătoare, încă mai doare.

– Ce ai furat? se interesă Afra din pură curiozitate, în timp ce se îndreptau spre Bruderhofgasse.

– Cu siguranță că mă veți disprețui și nu mă veți crede dacă vă voi spune adevărul.

– De ce ar trebui să o fac?

O vreme, cei doi continuară să meargă în tăcere alături. Ciudata pereche trezea suspiciuni, dar Afrei nu îi păsa.

– Am băgat mâna în cutia milei dintr-o biserică, începu brusc a vorbi cerșetorul și, când Afra nu avu nici o reacție, el continuă: Eram canonic la biserica sfântului Toma, o slujbă care nu îl face bogat pe un cleric. Într-o zi, o tânără femeie nu mult mai tânără decât dumneavoastră m-a rugat să o ajut. Adusese în secret pe lume un copil făcut cu un cleric din comunitatea mea. În urma nașterii, tânăra mamă își pierduse locul de muncă. Practic, ea și copilul ei făceau foamea. Banii de care dispuneam eu erau puțini, așa că am apelat la cutia milei și i-am dat banii tinerei mame.

Afra înghiți în sec. Povestea o impresionase profund.

– Și ce s-a întâmplat apoi?

– Am fost văzut și trădat. Tocmai de bărbatul care o lăsase gravidă pe femeie. Ca să o protejez, nu am mărturisit motivul pentru care luasem banii. Oricum nu aș fi fost crezut.

– Și acel cleric?

Era evident că omului îi venea greu să răspundă.

– Acum el este canonicul bisericii sfântului Toma. Mi-am pierdut slujba pentru că un preot nu poate binecuvânta cu mâna stângă. Mâna dreaptă mi-a fost aruncată în râul Ill de pe podul Schindbrucke.

Când ajunseră în fața casei de pe Bruderhofgasse, Afra se simțea foarte rău.

– Așteaptă aici o clipă, spuse ea, apoi dispăru în casă, de unde reveni după puțin timp. Dă-mi pfennigul înapoi, spuse ea nesigură.

Cerșetorul scotoci în buzunarul hainei sale și întinse banul Afrei fără să ezite.

– Știam că nu mă veți crede, spuse el abătut.

Afra luă moneda. Cu cealaltă mână, îi dădu cerșetorului o altă monedă.

Cerșetorului nu îi venea să creadă ce i se întâmpla. Privea total zăpăcit banul.

– Este o jumătate de gulden! Pe Sfânta Fecioară, știți ce faceți?

– Știu, spuse încet Afra, știu.

Povestea cerșetorului trezise în Afra amintirea propriei sorți. În ultimii ani, izgonise imaginea legăturii ce atârna de ramura unui molid și crezuse că fusese doar un vis. Tăinuise și față de Ulrich nașterea copilului.

Acum, brusc, totul revenise la suprafață, nașterea în timp ce se ținea de un pom, căderea acelei ființe pe mușchiul moale, sângele șters cu o bucată de cârpă ruptă din jupon, scâncetele copilului care răsunau prin pădure. Ce s-o fi întâmplat cu copilul? Supraviețuise? Ori îl sfâșiaseră sălbăticiunile? Incertitudinea îi rodea conștiința.

În acest răstimp se lăsase seara și Afra se retrăsese în camera ei de la etajul superior al casei. Din Bruderhofgasse, răzbătea larma haimanalelor care la vremea aceasta se trezeau la viață. Și, pentru că nu putea face altceva, dădu frâu liber lacrimilor. Ceea ce îi mai alină durerea pe care o simțea.

Se gândi că băiatul ar avea acum zece ani, dacă ar trăi. Un tânăr chipeș în haine mândre? Ori un rob decăzut al unui administrator regional? Ori un mic cerșetor zdrențăros, care rătăcea din loc în loc și implora oamenii să îi dea un colț de pâine? Nici măcar nu și-ar recunoaște propriul copil, gândi ea, dacă drumurile li s-ar încrucișa în piața domului. O întrebare îi revenea stăruitor în minte: „Cum de ai putut face asta?“

Singură cu durerea și tristețea ei, Afra auzi un zgomot. Crezând că s-a întors Ulrich, își șterse lacrimile și coborî la parter.

– Ulrich, tu ești? întrebă ea încet în încăperea învăluită în întuneric.

Dar nu primi nici un răspuns. Deodată, începu să se teamă fără a-și da seama de ce. Ca ieșită din minți se năpusti în bucătăria din partea din spate a casei și aprinse o torță de la jarul din sobă. Cu ea aprinse un felinar.

Auzi din nou același zgomot, de parcă ușa casei se mișca în balamale. Ținând felinarul întins ca pe o armă, Afra se strecură în față, pentru a vedea despre ce era vorba. Ușa casei era

încuiată. Ferestrele de la parter prevăzute cu rotalite fereau interiorul de privirile curioase din afară, dar împiedicau și vederea spre exterior. De aceea Afra urcă la etaj. Întredeschise doar puțin fereastra ce dădea în Bruderhofgasse și aruncă o privire. I se păru că vede o siluetă întunecată într-o nișă din zidul casei de vizavi; dar era prea tulburată pentru a putea să își dea seama dacă nu se înșela.

Tocmai se gândea că poate i se păruse totul, când din spate două mâini o apucară de gât și o strânseră cu forța unei menghine. Afra încercă fără succes să respire. Parcă i se pusese pe față o perdea. Nu era un vis! – fu ultimul ei gând. După care se făcu noapte, o noapte neagră.

Afra auzi vocea lui Ulrich ca venind dintr-o altă lume, la început încet, apoi tot mai tare și mai penetrantă. Se simțea împinsă încoace și încolo și mai simți pe față câteva palme. Reuși să deschidă ochii după mari eforturi.

– Ce s-a întâmplat? întrebă Afra amețită, întinsă pe podea și recunoscând chipul lui Ulrich aplecat deasupra chipului ei.

– Nici o grijă, totul este în ordine, răspunse Ulrich.

Nu îi scăpă faptul că el intenționat îi limita perspectiva cu propriul corp.

– Ce s-a întâmplat? repetă ea întrebarea.

– Eu credeam că tu mi-ai putea da o explicație!

– Eu? Eu îmi amintesc doar de două mâini care mă strângeau și de o perdea.

– O perdea?

– Da, răspândea un miros ciudat. Pe urmă, am văzut negru în fața ochilor.

– Asta a fost perdeaua?

Ulrich îi ridică Afrei în dreptul feței o bucată de stofă de un verde țipător.

– Este posibil, nu știu. Afra se ridică în capul oaselor și abia bâigui: Doamne, am crezut că o să mor.

Încăperea era devastată. Scaune răsturnate, lada deschisă, la fel dulapul. Mai dură ceva timp până când Afra înțelese întreaga dimensiune a celor întâmplate.

– Pergamentul? întrebă Ulrich și o privi lung.

Pergamentul! îi trecu prin cap și Afrei. Venise cineva după pergament. Trecutul o ajunsese din nou din urmă.

Se ridică cu greu și se îndreptă spre dulap. Îmbrăcămintea zăcea azvârlită pe jos. Dar rochia verde mai atârna încă la locul ei. Pipăi rochia cu mâinile întinse. Brusc, se opri. Se întoarse. Pe chipul ei până atunci atât de serios apăru mai întâi un surâs, apoi izbucni într-un râs zgomotos. Vocea i se frânse și, parcă pierzându-și mințile, începu să danseze prin camera devastată.

Ulrich o urmărea suspicios. Treptat, pricepu că Afra cususe pergamentul în rochia ei, ferindu-l astfel de mâinile tâlharilor. Când în cele din urmă Afra se liniști, Ulrich zise:

– Cred că din cauza acestui pergament noi trăim cam periculos. Va trebui să ne gândim dacă nu există o ascunzătoare mai sigură.

Afra ridică scaunele răsturnate și începu să facă ordine. În acest timp, dădea mereu din cap.

– Din cât îmi pot da seama acum, nu lipsește nimic, dar chiar nimic. Tâlharii nu au fost interesați nici măcar de pocalele de argint. Evident că au căutat doar pergamentul. Și în această situație desigur se pune întrebarea: Cine știa despre pergament?

– Exact la asta mă gândeam și eu. Răspunsul este: Alchimistul.

– Dar alchimistul nu putea să știe că noi am plecat la Strassburg...

Se opri brusc și căzu pe gânduri.

– Ce este? se interesă Ulrich.

– Trebuie să îți mărturisesc ceva. După ce amândoi am fost la Rubaldus, l-am mai căutat încă o dată pe alchimist. Singură. Voiam să îi ofer zece guldeni, dacă îmi va destăinui ceva despre importanța pergamentului.

– Și de ce nu mi-ai spus nimic până astăzi?

Afra își feri stânjenită privirea.

– Și ce s-a întâmplat atunci? o cercetă în continuare Ulrich.

– Nimic. Rubaldus plecase de acasă dimineața, pe neașteptate. Clara, care și-a spus ea însăși târfa lui și la care am găsit oarecare înțelegere, a spus că Rubaldus s-ar fi dus la episcopul de Augsburg. Ea credea că neașteptata plecare ar avea legătură cu pergamentul. De aceea față de noi el a făcut pe neștiutorul.

– Alchimiștii sunt prin meseria lor mari actori.

– Tu crezi că Rubaldus știa despre ce era vorba în pergament și doar se prefăcea neștiutor?

– Nu știu asta. Dar te poți înșela și în privința unui cerșetor, darmite în privința unui alchimist. Dacă la scurt timp după vizita noastră a plecat într-adevăr la episcopul de Augsburg, asta doar subliniază importanța pe care a acordat-o pergamentului. Cine știe, poate că a fost informat chiar papa la Roma sau la Avignon, sau în altă parte. În cazul acesta, Dumnezeu să ne aibă în pază!

– Exagerezi, Ulrich!

Arhitectul ridică din umeri.

– Biserica romană dispune de o rețea de agenți și informatori, căreia îi este ușor să găsească un arhitect de catedrale și pe iubita acestuia. Este însă clar că pergamentul trebuie să dispară.

– Dar unde, Ulrich?

– Într-o catedrală există suficiente colțuri în care să fie zidit un pergament ca acesta. Mă gândesc la câte s-au eternizat în zidurile domului din Ulm. Nu numai înalții clerici, ci mulți alții cred că prin giuvaieruri, bani, aur și podoabe își pot cumpăra o bucată de cer ori o bucată din nemurire. Ei speră că atunci când, în ziua Judecății de Apoi, domul se va prăbuși în urma cutremurului, când aceste bogății și numele lor vor ieși la iveală, ei vor fi primii care vor urca la cer.

– Ce prostie! Tu crezi așa ceva?

– Nu. Dar oamenilor le poți lua orice, numai credința nu le-o poți lua. Credința este refugiul din fața realității. Și cu

cât vremurile sunt mai grele, cu atât credința este mai mare. Acum trecem prin vremuri grele. Iar acesta este motivul pentru care oamenii înalță catedrale atât de sus, cum nu au mai fost niciodată în istoria umanității.

– Păi, atunci catedralele noastre sunt adevărate tezaure!

– Asta este adevărat în orice sens. Eu am depus un jurământ sacru, conform căruia voi păstra tăcerea. Dar în tine am încredere. Și de fapt nu ți-am destăinuit locurile în care aceste comori sunt ascunse cu precădere.

Afra tăcu. După o vreme, spuse:

– Asta înseamnă că tu știi unde sunt ascunse aceste comori, într-o catedrală în care nu ai pus niciodată piciorul?

– În principiu da. Există o anumită schemă pentru fiecare dom. Dar ți-am spus deja prea multe.

– Nu, Ulrich! Pe chipul Afrei se citea tulburarea. Nu mă gândesc la comorile zidite în catedrale. Mă gândesc la faptul că o catedrală este un loc nepotrivit pentru ascunderea unui pergament atât de valoros. Îmi închipui că, dacă cineva este interesat de un document, cunoaște și ascunzătorile secrete.

Ulrich medită.

– Cel puțin nu este exclus. Ai dreptate. Atâta vreme cât conținutul acestuia nu este clarificat, va trebui să căutăm un alt loc sigur pentru pergament. Dar care este acela?

– Până una-alta, tivul rochiei mele este cel mai sigur loc. Nu îmi imaginez că ticăloșii ne vor călca încă o dată casa.

În ziua următoare, Ulrich von Ensingen a fost surprins. Se așteptase ca evaluarea lui și concluzia conform căreia fațada catedralei ar putea suporta un singur turn vor declanșa proteste furioase. Dar în mod ciudat, atât episcopul, cât și consilierul-șef și consiliul orașului s-au arătat mulțumiți de ridicarea numai a turnului dinspre nord, dacă el ar fi mai înalt decât toate turnurile creștinătății. Obiecția arhitectului, conform căreia uriașa construcție a fost concepută cu două turnuri, a fost respinsă cu

motivația că apusul creștin dispune de mai multe catedrale cu un turn, și chiar fără nici un turn, decât de catedrale cu două turnuri.

Așa că maistrul Ulrich se puse pe treabă. Din oraș și din împrejurimi a angajat cinci sute de oameni, spărgători și cioplitori în piatră, zidari și transportatori voinici, dar mai ales sculptori care se pricepeau să lucreze cu gresia fină. Pentru că maistrul Ulrich intenționa să pună pe fațadă un turn filigranat, ajurat care, în ciuda înălțimii lui, să ofere puțină rezistență furtunilor dese care bântuiau pe Rin toamna și iarna. Platforma de pe portalul principal oferea posibilitatea montării a două macarale cu console lungi, care să ridice materialul necesar construcției.

În timpul verii urâte și reci ca și verile dinainte, Ulrich von Ensingen a reușit să progreseze frumos. Ca și la Ulm, a fost cuprins de o adevărată frenezie. Îi zorea pe muncitori de parcă ar fi vrut să termine construcția într-un an. Cei care îl angajaseră se arătau foarte mulțumiți; dar pietrarii și sculptorii murmurau. Cu maistrul Werinher nu ar fi trudit atât de greu.

În unele zile, arhitectul se simțea urmărit de un bărbat. Ulrich bănuia că observatorul era Werinher Bott. Pentru că după cădere nu mai putea să își miște membrele, unul dintre oamenii lui îi construise un scaun mobil cu câte o roată mare pe fiecare parte și cu una mică, pentru sprijin, în față. Cu ajutorul unei bare montate la spate, omul îl împingea prin oraș, precum își împingea un negustor marfa. Acesta își schimba locul de mai multe ori pe zi, de unde urmărea ore de-a rândul fiecare pas făcut de Ulrich von Ensingen.

Enervat, maistrul s-a dus într-o zi la Werinher și i-a spus:

– Îmi pare rău pentru dumneavoastră că puteți doar să priviți. Dar cineva trebuie să facă treaba.

Werinher Bott îl privi pe Ulrich cu ochii lui adânciți în orbite. Înghiți în sec, de parcă ar fi vrut să își rețină o remarcă malițioasă. Dar ceea ce spuse fu destul de răutăcios:

– Dar trebuia să fiți tocmai dumneavoastră, maistre Ulrich?

Arhitectul atribui suferinței fizice ura din vorbele lui Werinher. „Cine poate ști cum ai fi reacționat tu, dacă erai în situația lui" – își spuse Ulrich. De aceea trecu peste amara remarcă și, ca să depășească penibila tăcere așternută, spuse:

– După cum vedeți, lucrările merg mai repede decât era planificat.

Werinher scuipă pe pământ și strigă cu glasul răgușit:

– Mare lucru, dacă vă mulțumiți cu un singur turn pentru catedrală! Maistrul Erwin se va răsuci în mormânt. Un dom cu un turn este o rușine, o șarlatanie ieftină la fel ca domul dumneavoastră din Ulm!

Ulrich nu se mai putu reține:

– Nu ar trebui să vă agitați așa, maistre Werinher! Dacă nu mă înșel, până nu demult erați un simplu pietrar, și dacă nu greșesc, mai înainte erați călugăr. Niciodată nu ați mai făcut planurile unei biserici rurale, ca să nu mai vorbim despre cele ale unei catedrale. Credeți că piatra este răbdătoare. Eroare! Piatra se supune aceloraşi legi ale gravitației ca orice alt lucru de pe lume. Ba chiar greutatea ei imensă îi face chiar legi proprii.

– Aiurea! Nu am auzit ca vreo catedrală să se fi prăbușit.

– Tocmai, maistre Werinher, tocmai. Vă lipsește experiența. Probabil că nu ați făcut până acum o călătorie mai lungă de o zi în jurul Strassburgului. Altfel ați fi aflat de înspăimântătoarele catastrofe petrecute în Anglia și în Franța, în care sute de oameni au fost îngropați sub zidurile prăbușite.

– Și dumneavoastră știți asta!

– Firește. Eu am studiat planurile acestor catedrale și am cercetat cauzele acestor catastrofe. Și am stabilit că piatra nu este în nici un caz un element atât de răbdător pe cât se crede. Ba piatra este chiar extrem de fragilă atunci când nu respecți condițiile impuse de ea.

Werinher trase cu putere aer în piept și capul lui, singurul segment din trupul său chinuit pe care îl putea mișca, tremură de surescitare.

– Deșteptule! strigă el mânios. Jalnic atotștiutor! De fapt, ce cauți la Strassburg? De ce nu ai rămas la Ulm? Te știi cu musca pe căciulă, nu?

Un moment, Ulrich se reținu, nesigur de ce voia să spună omul cu această necuviincioasă remarcă.

– Ce vreți să spuneți? întrebă în cele din urmă.

Brusc, expresia cătrănită de pe chipul lui Werinher se transformă într-un rânjet viclean.

– Păi da, tâmplarii și pietrarii care vin din Ulm povestesc istorioare ciudate despre tine. Fiecare dintre ei știe un alt motiv pentru care ți-ai părăsit postul.

– Ce se povestește? Vorbește! Ulrich se apropie de infirm, îl apucă de guler, îl scutură și strigă surescitat: Deschide gura și vorbește!

– Aha, acum îți dai arama pe față, vorbi cu greu omul din căruț, ataci un infirm lipsit de apărare. Hai, lovește-mă!

În acel moment, interveni flăcăul care până atunci urmărise cu teamă cearta celor doi. Acesta îl împinse înapoi pe maistrul Ulrich, întoarse căruțul și plecă în grabă cu el către strada domului. Ajuns la o distanță sigură, mai întoarse o dată căruțul, pentru ca Werinher să strige în așa fel încât să se audă în întreaga piață:

– Nu a fost ultima noastră întâlnire, maistre Ulrich, mai vorbim noi!

Ulrich von Ensingen își dădu seama că se alesese cu un dușman de moarte.

Loja renegaților

Trecuseră mai multe săptămâni de la întâlnirea cu cerșetorul ciung când, în drum spre biroul șantierului domului, Afra dădu peste acesta. Mai să nu îl recunoască, pentru că, spre deosebire de data trecută, el era îmbrăcat îngrijit. Nici urmă de aspectul ponosit pentru care acesta stârnise anterior mila Afrei.

– Ce s-a întâmplat? se interesă curioasă Afra. M-am uitat de mai multe ori după tine. În piață, la masa săracilor de la franciscani și de la augustini am întrebat de ciung – numele nu ți-l cunoșteam –, dar nimeni nu a putut sau nu a vrut să-mi dea vreo informație.

– Jakob Luscinius, spuse ciungul, am uitat să mă prezint. Dar cine ar vrea să cunoască numele unui cerșetor? De fapt, numele meu este Jakob Nachtigall[1]. Luscinius este traducerea în limba latină. Se pare că acesta m-a făcut să încep o nouă viață.

– Nu sună rău. Mai ales sună foarte cultivat.

Ciungul râse:

– Ar fi trebuit să vă interesați la dominicanii de la Bartholomeushof, acolo ați fi fost informată.

Afra îl privi pe Luscinius întrebător.

– De ce tocmai acolo?

– La poarta mănăstirii dominicanilor, unde cerșetorii primesc zilnic o supă caldă, am auzit într-o zi că fratele bibliotecar, un bătrân candriu, a fost dus la ospiciul din fața porților

[1] Privighetoare (n.tr.)

orașului și că postul ar fi rămas vacant. Trebuie să fi fost o inspirație divină, în orice caz m-am oferit fără înconjur să preiau postul cel puțin provizoriu. Ceea ce nu era lipsit de risc – dumneavoastră îmi cunoașteți povestea. Dar fie că starețul nu mă cunoștea, fie că nu a vrut să ia în considerare persoana și trecutul meu. Nu știu. Bineînțeles că am trântit o minciună. În orice caz, am fost acceptat ca membru al congregației laice doar în baza cunoștințelor mele de latină, cu care l-am surprins pe stareț. De atunci, sunt stăpân pe o încăpere cu zece mii de documente scrise și de cărți. Cu toate că, să fiu cinstit, nu mă pricep prea mult la cărți.

– Dar asta este o activitate minunată, zise entuziasmată Afra. Știu ce spun. Și tatăl meu a fost bibliotecar. A fost unul dintre cei mai fericiți oameni din lume.

– Da, se delimită Luscinius, există multe activități mai rele decât cea de a căuta o carte despre ierburi printre altele zece mii, dar cu siguranță mai de dorit. Dar nu mă plâng. Am un acoperiș deasupra capului și o masă sigură pe zi. Este mai mult decât puteam să sper acum o lună.

Afra clătină din cap.

– Eu iubesc cărțile din copilărie, de când tata m-a învățat să scriu și să citesc. Îmi sunt dragi mai ales bibliotecile, izul pe care îl emană, acel amestec de piele proaspăt tăbăcită și pergament prăfuit.

– Dacă îmi permiteți, asta este destul de neobișnuit pentru o femeie cu stare. Credeam că ați fi mai entuziasmată de mirosul trandafirilor ori al viorelelor. Dar dacă vă permite timpul, faceți-mi o vizită la biblioteca mea. Credeți-mă, profesia de bibliotecar este una mai ales singuratică.

Fără să se mai gândească, Afra acceptă. Chiar pentru ziua următoare.

Mănăstirea dominicanilor din Bartholomeushof se număra printre cele mai noi așezăminte de acest fel din Strassburg.

Inițial, călugării în alb, cunoscuți pentru modul lor de viață sever și pentru arta predicilor, trăiau în afara orașului, la Finkenweiler. Abia cu o sută cincizeci de ani în urmă își găsiseră un nou adăpost în interiorul zidurilor orașului, în apropierea mănăstirii franciscane și, după scurt timp, au orânduit o adunare respectabilă și o universitate la care predau spirite celebre, ca Albertus Magnus.

Portarul de la intrarea joasă privi iritat când o femeie ceru să intre pentru a cerceta la bibliotecă o carte. Afra era îmbrăcată decent și pentru că nici o regulă a ordinului dominicanilor nu interzicea accesul femeilor, bărbatul deschise poarta îngustă și o rugă pe Afra să îl urmeze în numele Domnului.

Afra avea experiența ei legată de mănăstiri, așa că și această mănăstire îi lăsă o impresie apăsătoare. După ce traversară curtea interioară încadrată în cele patru părți de galerii, portarul o conduse în partea opusă, la o trecere. Pașii le răsunau în galeria goală. La capătul ei, pe o scară din piatră, coborâră un nivel. Aici vizitatoarea fu întâmpinată de o încăpere boltită atât de joasă, încât putcai atinge tavanul dacă ridicai brațele.

La strigătul portarului, dintr-un gang lateral își făcu apariția, tușind, Luscinius.

– Nu aș fi crezut că veți îndrăzni să intrați în împărăția umbrelor, a istoriilor și a gândurilor, spuse el și îl expedie pe fratele portar cu o înclinare a capului.

– Ți-am spus că asupra mea cărțile exercită o atracție magică, ripostă Afra. Ce-i drept...

Afra se opri. Privi temătoare în jur. Încăperea era doar slab luminată de lumânări. Ferestre nu existau.

– V-ați imaginat altfel o bibliotecă.

Jakob Luscinius râse și se apropie de ea.

– Ca să fiu sinceră, da.

Afra nu mai văzuse niciodată un asemenea haos clădit din cărți puse una peste alta și una lângă alta. Rafturile în care cărțile erau rânduite după o regulă nedefinită își epuizaseră de mult capacitățile de cuprindere. Sub povara cuvântului scris, lemnăria putredă cedase. Foliante puse una peste alta se înălțau ca niște coloane. Când treceai pe lângă ele, acestea se clătinau. Un iz astringent, nedefinit emana de pretutindeni, alături de o perdea de praf argintiu.

– Poate că acum înțelegeți de ce onorabilul meu predecesor a înnebunit, remarcă Luscinius într-un exces de ironie. Și eu sunt pe cale să îl urmez.

Afra zâmbi, cu toate că vorbele lui Jakob sunau destul de convingător.

– În orice caz, se pare că a fost un om deosebit, continuă Luscinius. Fratele Dominic – acesta este numele lui – nu a studiat niciodată și habar nu are de teologie. El era posedat de ideea de a citi fiecare carte păstrată în această încăpere. Mie mi s-a spus că o jumătate din viața lui totul a mers bine. Călugării cu studii din mănăstire au crezut chiar într-o minune când fratele Dominic a început să vorbească în limbi străine, ca odinioară apostolii Domnului. Dominic vorbea greaca și ebraica, engleza și franceza. Deseori, frații lui înțelegeau doar în parte ce spunea. Dar, pe măsură ce nivelul lui de instruire creștea, fratele bibliotecar devenea tot mai retras. Evita orele de rugăciuni, responsoriile și litaniile. Mai apărea doar rar în refectoriu la mesele comune. Frații lui s-au văzut siliți să îi lase castroanele cu mâncare în fața ușii bibliotecii, pe care el o ținea mai tot timpul închisă. Dominic se temea că i-ar putea fi deranjat haosul. Pentru că aparenta dezordine ascundea în spatele ei un sistem bine gândit. Fratele Dominic găsea în câteva secunde orice carte ce i se solicita. Din păcate, nu era dispus să își dezvăluie vreodată sistemul. Acum, treaba mea este de a introduce ordinea în haos. Și nu este o sarcină ușoară.

Afra abia mai respira. Ea nu cuteza să tragă mai adânc în piept izul înțepător atât de diferit de cel din alte biblioteci.

– Să fi fost aerul cel care l-a înnebunit pe fratele Dominic? Afra îl privi nesigură pe Luscinius și adăugă: Ar trebui să fii atent.

Luscinius ridică din umeri.

– Nu am mai auzit să fi înnebunit cineva din cauza aerului prost. Dacă ar fi stat așa lucrurile, atunci toți locuitorii din Strassburg care au fațadele caselor îndreptate către Ill ar trebui să fie nebuni. Pentru că niciunde în lume nu pute atât de groaznic ca acolo.

Într-o galerie laterală, Afra remarcă legăturile scumpe ale cărților vechi. Luscinius marcase deja cotoarele cărților cu scrisul rigid al unui stângaci și le ordonase alfabetic, începând cu litera A, cum ar fi Albertus Magnus.

– Încă nu am trecut de litera C, spuse cu regret Luscinius. De fapt, greutatea constă în faptul că multe înscrisuri nu au menționat autorul. Așa că uneori trebuie să ordonez alfabetic titlurile cărților. Este și mai complicat atunci când nu există nici măcar titlul cărții. Mulți teologi încep pur și simplu să scrie fără a se gândi cum ar trebui să se numească opera lor. Urmarea este apariția unor cărți inteligente, groase, cărora nimeni nu le poate spune titlul, ca să nu mai vorbim despre autor. Dacă vă interesează, aruncați o privire.

Luscinius dispăru. Afra folosi ocazia ivită. Din rândul aflat cel mai sus, de acolo de unde ea crezu că volumele erau deja aranjate în ordine, scoase o carte groasă, legată în piele neagră de vițel, aflată la litera C. Aceasta purta titlul în limba latină *Compendium theologicae veritatis.* Apoi își ridică rochia. Cu mișcări sigure, de parcă ar fi exersat procedura, rupse tivul în partea interioară și scoase pergamentul. Degetele-i sprintene făcură să dispară documentul împăturit între filele foliantului. Apoi așeză cartea la locul ei.

– *Compendium theologicae veritatis,* murmură ea de câteva ori pentru a memora titlul, *Compendium theologicae veritatis.*

– Ați spus ceva? strigă Luscinius din galeria laterală, unde tocmai punea un teanc de cărți din poziție verticală în poziție orizontală, ceea ce părea mai potrivit depozitării lor.

– Nu, mă uit doar la raftul acesta cu cărți și mă bucur de ordinea în care se află acum. Desigur că este meritul tău, frate Jakob, și așa va fi și în următorii o sută de ani, spuse ea cu privirea ațintită pe cartea folosită ca ascunzătoare.

Din fundalul întunecat, se ivi Luscinius. Afra nu se putu abține și izbucni în râs. Mâinile încă îi mai tremurau de concentrare. Bibliotecarul avea pe cap un obiect ciudat. În jurul scăfârliei avea o bandă, pe care în stânga și în dreapta erau fixate lumânări aprinse, câte două pe fiecare parte, care atunci când mergea pâlpâiau.

– Scuză-mă, zise Afra în timp ce încă se lupta cu râsul, nu râd de tine, dar sistemul de iluminare arată de-a dreptul nostim!

– Este o invenție a fratelui Dominic, răspunse bibliotecarul și dădu ochii peste cap în timp ce se căznea să țină capul drept. O fi amuzant, dar pentru cineva cu o singură mână, ca mine, este unica posibilitate de a-și desfășura activitatea la lumină corespunzătoare. Oricum m-aș întoarce, lumina este tot atât de rapidă ca privirea mea.

Și ca dovadă a celor spuse întoarse o dată capul la stânga, apoi o dată la dreapta.

– Mă refeream la raftul acesta, zise Afra.

Luscinius dădu din cap reținut:

– Da, este opera mea de început, ca să zic așa. Că această ordine va fi menținută în următoarea sută de ani îmi permit să mă îndoiesc.

Afra expiră ușurată aerul înăbușitor. Își netezi rochia verde, pe care în ultimele săptămâni aproape că nu o dezbrăcase de teamă ca pergamentul să nu îi fie furat. Decizia de

a ascunde documentul aici, în biblioteca dominicanilor, o luase în mod spontan. Văzând mulțimea cărților, se gândise că pentru enigmatica scrisoare a călugărului din mănăstirea Montecassino nu exista loc mai sigur decât într-un foliant din biblioteca mănăstirii. În definitiv, în acest fel documentul rămăsese nedescoperit timp de o jumătate de mileniu.

La despărțire, bibliotecarul îi smulse Afrei promisiunea că va reveni. Afra promise pentru că era în interesul ei.

– Și, dacă nu vă deranjează, spuse el jenat, vă voi scoate prin poarta sărmanilor păcătoși.

– Poarta sărmanilor păcătoși?

Afra îl privi iritată.

– Trebuie să știți că toate mănăstirile au o astfel de poartă. Ea nu apare în nici un plan, nici nu există oficial, iar Dumnezeu drăguțul nici nu știe sau nici nu vrea să știe. Prin această poartă, călugării scot fetițele sau chiar băieții – bibliotecarul își făcu semnul crucii cu mâna stângă – care de fapt nici nu au ce căuta într-o mănăstire. Mă înțelegeți.

Afra dădu din cap. Înțelegea. Și, dacă se gândea bine, i se părea că ieșirea tainică îi convenea foarte mult.

O dată pe lună, episcopul Wilhelm von Diest făcea invitații la palatul său de vizavi de dom, la o mare ghiftuială. Marea ghiftuială era considerată cel mai monden eveniment din Strassburg și era de neconceput să nu dai urmare invitației făcute de Eminența Sa.

Aceasta nu era lipsită de o anume picanterie, pentru că episcopul Wilhelm avea obiceiul de a așeza prieteni și dușmani la aceeași masă. Așa se făcea că uneori inamici înverșunați, care atunci când se vedeau pe stradă se ocoleau de departe, ședeau față în față la masă, spre plăcerea ascunsă a Eminenței Sale.

Afra și Ulrich aflaseră despre mania excentricului episcop. Ca și despre faptul că se servea un singur fel, însă din belșug:

claponul, un cocoș castrat și îndopat, despre a cărui consumare chiar vechii romani afirmau că aducea beneficii tenului. Eminența Sa obișnuia să consume doi, trei dintre ei, ceea ce însă nu se reflecta defel în înfățișarea sa, ba dimpotrivă se alesese chiar cu porecla de „Eminența Sa – claponul".

Patru lachei cu făclii păzeau intrarea în reședință și fiecare vizitator trebuia să își spună numele înainte de a fi lăsat să intre.

– Maistrul Ulrich von Ensingen și soția sa, Afra, spuse arhitectul.

Lacheul-șef căută numele pe listă. Cu un gest plin de grație, le arătă nou-sosiților drumul. În hol, era învălmășeală: domni în veșminte bogate, din catifea și brocat, doamne în rochii de mătase cu gulere de mărimea unei roți de car, iar printre aceștia clerici înveșmântați în negru sau gătiți cu zorzoane strălucitoare, femei ușoare care își afișau nurii în public.

Afra oftă și, în spatele mâinii duse la gură, zise:

– Ulrich, tu crezi că locul nostru este aici? În rochia mea mă simt ca o cerșetoare.

Arhitectul dădu din cap fără să o privească și, în timp ce își plimba privirea asupra oaspeților, răspunse:

– Într-adevăr, frumoasă cerșetoare, aș prefera să mă întorc pe loc.

– Nu ne putem permite, spuse Afra și râse înfundat. Mai ales nu îți poți permite tu! Așa că strânge din dinți și dă-i înainte!

Maistrul Ulrich se încruntă.

Abia încetară să bată clopotele de seară, când pe treptele late ce duceau sus apăru un maestru de ceremonii îmbrăcat în alb, cu o haină care abia îi acoperea șoldurile, și citi de pe o foaie de hârtie numele invitaților. Cele mai multe nume fură acoperite de huiduieli ori de aplauze furtunoase. Cei nominalizați alcătuiră o procesiune, care se puse în mișcare în sunetele scoase de o orchestră formată din instrumente de suflat și de percuție.

– Cum te simți? îi șopti Afra lui Ulrich.

– Ca regele Sigismund îndreptându-se spre încoronare.

– Ești un om fără judecată, Ulrich.

– Dumnezeu știe cui dintre cei de aici îi lipsește mai mult judecata, răspunse Ulrich și dădu ochii peste cap.

– Concentrează-te, nu în fiecare zi mănânci la episcop.

În sala de recepții aștepta o masă aranjată festiv cu nenumărate lumânări. Aceasta era în formă de potcoavă și umplea aproape întreaga sală. Cam o sută de oaspeți luară loc pe ambele părți. Afra îl luă pe Ulrich de braț și îl împinse spre capătul din dreapta al mesei, unde ea spera că vor bate cel mai puțin la ochi.

Dar nu îl luase în seamă pe maestrul de ceremonii. Acesta remarcă intenția Afrei, se îndreptă spre ea și îi conduse pe ea și pe Ulrich în fruntea mesei, unde le indică două locuri aflate la distanță de două scaune.

Afra se făcu roșie și îi aruncă o privire lui Ulrich, cerându-i ajutorul. Ea strigă ușor pe deasupra celor două scaune:

– Ești departe. Eu nu știu cum să mă port.

Cu o mișcare scurtă, dar hotărâtă a capului maistrul Ulrich îi arătă să se adreseze vecinului de masă din dreapta. Acesta, un bărbat cu barbă, care trecuse de mult de zenitul vieții sale, dădu politicos din cap. Avea ochii ascunși în spatele unor sticle rotunde fixate de brațele ca de păianjen, confecționate din lemn, care se sprijineau pe rădăcina nasului.

– Domenico da Costa, astrolog al Eminenței Sale, se prezentă acesta cu o voce gravă și cu un inconfundabil accent italian.

– Eu sunt soția arhitectului catedralei, răspunse Afra arătându-l cu un gest al mâinii pe Ulrich.

– Știu.

– Poftim? Afra se încruntă și întrebă: Mă cunoașteți?

Astrologul își trecu arătătorul și degetul mare prin barbă.

– Nu chiar, copilă. Vreau să spun că încă nu ne-am întâlnit. Dar stelele mi-au destăinuit că astăzi...

Astrologul nu mai continuă, deoarece din fundal răsună un coral de voci de castrați:

– *Ecce sacerdos magnus...*

În sunete divine, doi scutieri deschiseră ușa din față și, ca o apariție supranaturală, se ivi episcopul Wilhelm von Diest, însoțit de concubina lui siciliană.

Episcopul purta o pluvială țesută în aur, o mantie prinsă la gât cu o fibulă prețioasă. La fiecare pas se ofereau privirii de sub o haină liturgică albă picioarele cu ciorapi roșii. Dacă nu ar fi avut pe cap mitra, l-ai fi putut lua drept un gladiator roman.

Eminența Sa era cunoscut pentru aparițiile sale caraghioase. Printre stareții și membrii ordinului prezenți, dar mai ales printre membrii sinodului, nasul lui de carton declanșa oroare clericală. Acesta avea neîndoielnic aspectul organului sexual bărbătesc aflat sub influența celui mai imoral gând. Cât despre însoțitoarea sa, siciliana cu ochi negri în veșmântul ei care mai mult dezvăluia decât ascundea aceasta, părea mai curând candidă.

În sală domnea o liniște deplină când episcopul se așeză între Afra și arhitectul catedralei. Afra nici nu mai știa ce i se întâmpla. Urmărea perplexă cum scutierii serveau claponii și cum episcopul tămâia păsările plăcut mirositoare cu o cădelniță, în numele Domnului. Acesta strigă cu o voce puternică:

– Aceasta este o zi lăsată de la Domnul. Să ne bucurăm și să fim veseli!

După care începu marea ghiftuială. Oaspeții sfâșiau păsările crocante direct cu degetele. Sala se umplu de plescăituri, grohăituri și râgâieli, considerate a fi culmea politeții.

Afrei nu îi plăcu claponul. Nu că nu ar fi fost gustos, nu, ea era prea emoționată pentru a se bucura de masă. Episcopul

devorase deja prima pasăre și nu schimbase nici o vorbă cu ea. Ce însemna asta? Nu știa cum să se mai comporte.

În timp ce Wilhelm von Diest se lupta cu al doilea clapon, ea urmărea cu coada ochiului cum sicilianca îl pipăia pe sub masă pe Ulrich. „Ce târfă ordinară!“ gândi ea, și fu pe punctul de a se ridica și a-i lipi o palmă dezmățatei curtezane, când episcopul se aplecă spre ea și îi șopti încet la ureche:

– Ca desert v-aș vrea pe dumneavoastră. Vreți să vă culcați cu mine, frumoasă Afra? Nu va fi în detrimentul dumneavoastră.

Afrei i se urcă sângele la cap. Putea să înțeleagă multe, dar nu ca un episcop cu degete unsuroase și cu bale la gură să îi facă o propunere indecentă.

După cum se părea, episcopul nici nu aștepta un răspuns. Cum altfel se putea explica faptul că acesta era preocupat în continuare, fără nici o jenă, de cel de-al doilea clapon al său? Poate că, se gândi ea, propunerea fusese doar una din glumele proaste ale Excelenței Sale. Așa că acum Afra degustă cu mai multă plăcere claponul, nu fără a da din cap apreciativ către episcop și astrolog.

În acest răstimp, între oaspeții episcopului se încinseseră discuții. Vinul servit în carafe de cositor dezlegă și limbile stareților, și ale membrilor sinodului la celălalt capăt al mesei. Zgomotos și cu ardoare discutau despre Seneca și despre opera lui, *De brevitate vitae*[1], o carte păgână, care spre mirarea tuturor nu lipsea din nici o bibliotecă de mănăstire și care era atât de departe de cuvântul Evangheliei, cum era Moise de Țara Făgăduinței.

Decanul capitlului, Hugelmann von Finstingen, scolasticul Eberhard și alți câțiva membri ai sinodului susțineau că Seneca, dacă ar fi trăit cinci sute de ani mai târziu, ar fi devenit teolog admis de Biserică în loc de a fi un filosof păgân.

[1] *Despre scurtimea vieții* (în lb. latină, în orig.)

Atunci, episcopul se ridică din scaunul său, își scoase nasul de carton, se înclină ca un actor pe scenă și spre uimirea tuturor luă cuvântul:

Soli omnium otiosi sunt qui sapientiae vacant, soli vivunt. Nec enim suam tantum aetatem bene tuentur, omne aevum suo adiciciunt. Quicquid annorum ante illos actum est, illis adiciunt est.

Oaspeții aplaudară. Chiar și membrii sinodului nu se reținură să aplaude. Doar câțiva negustori, cărora cifrele arabe le erau mai la îndemână decât literele latine, priveau indignați, așa că episcopul se văzu nevoit să traducă în limba germană înțeleptele cuvinte ale lui Seneca:

„În tihnă trăiesc doar cei care au vreme de filosofie, doar ei trăiesc cu adevărat. Pentru că ei își gospodăresc bine nu doar propriul timp de viață, ci se pricep să adauge oricare alt timp timpului propriu. Ei sunt proprietari și ai timpului scurs înaintea lor".

La un semn făcut de Eminența Sa, în sală au intrat suflătorii și toboșarii care au interpretat un dans maur. În timpul acestuia, șase curtezane s-au mișcat ca niște iepe tinere. Acestea purtau rochii și corsete largi, foșnitoare, care ofereau vederii sânii ca niște fructe coapte. Din părul lor împletit ieșeau pene de păun și unduiau ca ramurile sălciilor în vântul de primăvară. Mișcările lor îmbietoare nu erau mai prejos celor din reprezentațiile artistice pe care saltimbancii le organizau prin iarmaroace. Doar că aceste curtezane ezitau să ofere vederii posterioarele lor roz și triunghiul din față. Dar își fluturau rochiile de pâlpâiau lumânările ce scăldau sala în lumina lor caldă, ca și cum însuși diavolul trecea printre ele.

Afra găsea că, decât să privească la nurii curtezanelor, era mai interesant să urmărească ochii cât cepele cu care stareții și membrii sinodului așezați în scaune cu mâinile împreunate în poală și cu fețele roșii se uitau la ceea ce Domnul crease în cea de-a șasea zi a activității sale, înainte de a se retrage spre odihnă.

– Un pic de păcat este permis, opină episcopul și se aplecă spre Afra, altfel Biserica nu ar fi născocit iertarea păcatelor. Dar este de fapt păcat să te bucuri de lucruri create de Domnul?

Afra îi aruncă lui Wilhelm von Diest o privire nesigură și ridică din umeri. În agitația produsă, îi scăpase faptul că Ulrich dispăruse împreună cu desfrânata siciliancă.

– Se bucură un pic, șopti episcopul, care îi observase privirea cercetătoare.

Dură până când Afra înțelese ce voise să spună episcopul. Apoi zâmbi acru. Simțea o furie neputincioasă.

Muzica deveni tot mai zgomotoasă. De conversații nici nu mai putea fi vorba. Atunci, episcopul se ridică, întinse mâna și strigă acoperind muzica:

– Veniți, vreau să vă arăt ceva.

Un episcop în haină liturgică, cu ciorapi roșii și pantofi, pe cap cu mitra ce îi aluneca la fiecare mișcare nu era tocmai potrivit să emane seriozitate și demnitate.

Wilhelm von Diest o conduse pe Afra la etajul superior, pe o scară de piatră luminată de făclii cu rășină și păzite de doi lachei. Pe pereții unui coridor lung atârnau picturi pe lemn cu scene din Vechiul Testament, cele mai multe cu reprezentări cam picante, ca *Suzana la baie* ori *Adam și Eva în Paradis.*

La capătul coridorului, episcopul deschise o ușă. Cu un gest, o invită pe Afra să intre. Ea ezită, se gândi la ce i se putea întâmpla și tocmai luase hotărârea să fugă pur și simplu, când prin ușa jumătate deschisă privirea îi alunecă în încăpere. O clipă, crezu că simțurile îi jucau o festă. Nu ar fi fost de mirare după evenimentele din această seară. Dar, cu cât privea în camera slab luminată, cu atât mai tare se convingea că tot ce vedea era real. Nu pe pat se oprise privirea ei, pat care ocupa aproape jumătate din spațiu. Era pictura de înălțimea unui om ce atârna deasupra patului: tabloul sfintei Cecilia pentru care fusese model la mănăstirea sfintei Cecilia.

– Vă place? întrebă episcopul și o împinse pe Afra în cameră.

– Da, bineînțeles, răspunse zăpăcită Afra, este minunată – sfânta Cecilia.

– Într-adevăr, sfânta Cecilia.

„Cum se face că tabloul a ajuns în iatacul dumneavoastră?" vru să întrebe Afra. Întrebarea îi stătea pe limbă, dar nu îndrăznea să o rostească. Era o întâmplare incredibilă ori episcopul cunoștea circumstanțele?

Fu bucuroasă când episcopul veni în întâmpinarea întrebării nerostite:

– Am cumpărat-o de la un negustor de artă din Worms. Spunea că provenea dintr-o mănăstire șvabă, unde fusese pictură de altar. În orice caz, el făcu o pauză și zâmbi rușinat, călugărițelor li s-a părut sfânta goală prea ispititoare. Pictura le trezea sentimente necuviincioase în interiorul zidurilor unei mănăstiri. S-ar fi ajuns la vicii instinctuale, și starețа s-a văzut obligată s-o înstrăineze.

În timp ce episcopul vorbea, Afra îl privea dintr-o parte. Nu își putea da seama dacă Wilhelm von Diest făcea pe neștiutorul ori chiar habar nu avea.

– Dumneavoastră sunteți tot atât de frumoasă și de ispititoare ca sfânta Cecilia, spuse episcopul și o mângâie pe Afra pe păr.

Afra tresări imperceptibil. Ar fi preferat să fie scutită de aceste complimente și să fugă. Dar rămase ca paralizată, incapabilă de a lua o decizie.

– Ba chiar s-ar putea constata o anumită asemănare între dumneavoastră și sfânta Cecilia, completă episcopul cele spuse și continuă: Nu vreau să vă mai supun torturii, frumoasă copilă. Știu de mult cine a servit ca model pentru sfânta Cecilia.

– De unde știți, Eminență?

Afra respira cu greutate.

Episcopul rânji cu superioritate.

– Trebuie să vă mărturisesc faptul că mi-ați pricinuit nopți de insomnii. Nici un alt tablou din colecția mea nu m-a excitat ca acesta. Și nici un altul nu mi-a dat atâta bătaie de cap.

– Cum pot interpreta asta?

– Când negustorul mi-a arătat tabloul pentru prima dată, mi-am dat seama că sfânta nu a fost rodul fanteziei pictorului, ci el a pictat-o după un model viu. Între noi fie spus, dacă starețiși sinodul bisericesc din Strassburg afirmă că episcopul lor nu are habar de teologie, ei chiar au dreptate. Dar credeți-mă, la artă mă pricep cu atât mai mult. Iar eu am adulmecat imediat ce le scotea din minți pe călugărițele din mănăstirea sfintei Cecilia. Nu am mai văzut niciodată o redare atât de vie a unei femei. Pictorul este un adevărat artist în materie.

– El se numește Alto din Brabant și este cocoșat.

– Asta știu. A durat mult până l-am găsit. Coborâse pe Dunăre, în căutare de angajamente.

– Ce voiați de la el, Eminență?

Episcopul clătină din cap.

– Pictorul mă interesa doar tangențial. Eram interesat de fapt de fascinantul model. Așa că am trimis doi dintre cei mai buni spioni ai mei. Ei trebuiau să afle numele și locul unde se găsea frumoasa Cecilia, indiferent de costuri. La mănăstirea sfintei Cecilia se cunoștea doar numele modelului, Afra, și faptul că aceasta plecase împreună cu pictorul din Brabant la Regensburg ori la Augsburg. În cele din urmă, pictorul Alto a fost găsit la Regensburg. Dar acesta a refuzat inițial să ne spună unde erai. Dar la vederea unei sume mai mari, a cedat și a spus că v-a trimis la cumnatul lui din Ulm. Așa că mi-am trimis spionii la Ulm...

– Vreți să spuneți că la Ulm am fost supravegheată de oamenii dumneavoastră?

Wilhelm von Diest confirmă.

– Nu știam nimic despre dumneavoastră. Dar acum știu totul.

– Totul?

Afra râse ironic.

– Mă puteți verifica. Dar mai înainte ar trebui să știți cum am obținut informațiile. Spionii mei s-au angajat la șantierul catedralei. Deci erau permanent în apropierea dumneavoastră. În orice caz, suficient de aproape pentru a afla despre galanta dumneavoastră relație cu maistrul Ulrich. Mai mult...

– Opriți-vă! Nu vreau să știu.

Se simțea extrem de rău. Trecutul o ajunsese iarăși din urmă. Nu era nici o îndoială, libidinosul episcop o avea la mână. Cum Dumnezeu trebuia să se comporte?

Afra zise:

– Ați urzit totul foarte bine.

Episcopul luă drept compliment cinica remarcă și continuă:

– Îmi era clar că trebuia să îl ademenesc pe maistrul Ulrich la Strassburg, pentru a ajunge la dumneavoastră.

– Înseamnă că doar din cauza mea i-ați trimis scrisoarea maistrului Ulrich?

– Nu pot să neg. Dar spre salvarea onoarei mele trebuie totuși să menționez că în acea vreme postul de arhitect al catedralei era cu adevărat vacant.

Cuvintele episcopului îi treziră Afrei simțăminte contradictorii. Wilhelm von Diest era fără îndoială un om viclean, care se gândea doar la avantajele proprii. Pentru a-și atinge scopurile, se folosea de mijloace reprobabile. Iar faptul că ținta neobișnuitelor lui eforturi era tocmai ea îi întărea sentimentul propriei valori. Îi conferea chiar o anumită senzație de forță.

– Și acum ce ar trebui să se întâmple? întrebă Afra scurt.

– Trebuie să îmi încredințați trupul dumneavoastră creat de Dumnezeu, răspunse episcopul. Vă rog!

În ciorapi roșii și cu haina albă liturgică, Wilhelm von Diest oferea o imagine comică așa cum stătea în fața ei. Dacă situația nu ar fi fost atât de serioasă, Afra ar fi râs în hohote. De aceea ea ripostă cu seriozitate:

– Și dacă refuz?

– Sunteți mult prea înțeleaptă pentru a face asta.

– Sunteți sigur?

– Foarte sigur. Desigur că nu aveți intenția de a distruge viața maistrului și a dumneavoastră.

Afra îl privi cu ochii mari pe episcop. Diavolul vorbea astfel. Trebuia să se forțeze pentru a-și păstra cumpătul.

Încă se mai gândea la ce ar putea să știe episcopul, când acesta zise ca într-o doară:

– Ulrich von Ensingen a fost pus sub acuzare în absență. Pentru otrăvirea soției lui, Griseldis.

– Asta este o minciună, o minciună infamă! Soția maistrului Ulrich suferea de multă vreme de o boală enigmatică. Este josnic ca el să fie făcut răspunzător de moartea soției.

– Se poate, pară episcopul. Fapt este că există martori care jură că arhitectul a procurat otravă de la un alchimist. A doua zi, soția lui a răposat întru Domnul.

– Minciună! strigă scoasă din fire Afra. Alchimistul Rubaldus poate depune mărturie că noi l-am căutat în cu totul altă problemă.

– Lucrul acesta nu va fi posibil.

– De ce?

– Cadavrul lui a fost găsit lângă poarta Jakob din Augsburg, a doua zi după ce el îi făcuse o vizită episcopului.

– Rubaldus este mort? Nu este adevărat!

– Este adevărat ca Aminul în biserică.

– Cum Dumnezeu a murit Rubaldus? Se cunoaște autorul crimei?

Pe chipul episcopului apăru o grimasă.

– Îmi puneți prea multe întrebări. După cum am auzit, avea un cuțit înfipt în gât – era un cuțit de măcelărie, așa cum folosesc asasinii ordinari, dar era unul scump, cu mânerul din argint.

Crima este crimă, îi trecu prin cap Afrei, indiferent dacă este săvârșită cu un cuțit ruginit ori cu o armă din argint. Mult mai mult o interesa dacă moartea lui Rubaldus avea vreo legătură cu pergamentul. Cu excepția ei și a lui Ulrich, doar el mai cunoștea conținutul misterioasei scrisori. Și după cât se părea, deși afirmase altceva, Rubaldus îi înțelesese foarte clar conținutul. Acesta fusese și motivul neașteptatei lui plecări la Augsburg.

– La ce cugetați? o readuse la realitate Wilhelm von Diest pe Afra. Îl cunoșteați pe alchimist?

– Ce înseamnă a cunoaște? L-am întâlnit pe ciudatul om doar o dată, când l-am căutat împreună cu Ulrich von Ensingen.

– Ah, așa!

– Da, dar nu pentru ceea ce i se reproșează maistrului Ulrich.

– Eu nu îi reproșez maistrului Ulrich nimic. Am citat doar ce mi s-a comunicat de la Ulm. Deci, de ce l-ați căutat împreună cu maistrul Ulrich pe alchimist?

Afra ezita. Se gândi chiar să îi spună episcopului adevăratul motiv al vizitei. În definitiv, trebuia să aibă în vedere că Wilhelm von Diest era oricum pe urma secretului. Totuși, se decise să joace totul pe o singură carte:

– Maistrul Ulrich negocia cu alchimistul un panaceu pentru construcția catedralei. Pretindea că ar avea mai multe astfel de mijloace. Ulrich era interesat de o tinctură specială care combinată cu apa usca mortarul mai repede și îl făcea și mai rezistent. Dar pretențiile lui Rubaldus erau prea mari, așa că afacerea nu era încă finalizată.

Se minuna și ea cât de bine putea să mintă. Povestea suna foarte plauzibil. Și nici episcopul Wilhelm nu lăsa impresia că s-ar îndoi de vorbele ei. Ceea ce îi conferea o anumită siguranță și ea zise:

– Și revenind la insolenta dumneavoastră propunere, Eminență, dați-mi două sau trei zile. Nu m-aș da înapoi să împart patul cu dumneavoastră, dar eu nu sunt o târfă care

face treaba aceasta acum cu unul, apoi cu altul. Pentru dumneavoastră nu va fi o plăcere să vă repeziți la o femeie care nu participă. Trebuie să mai discut cu mine însămi, dacă înțelegeți la ce mă refer.

Wilhelm von Diest miji ochii, ceea ce nu îl făcea deloc mai impunător. Afra se temu că acesta se va năpusti asupra ei imediat. Dar episcopul reacționă neașteptat:

– Vă înțeleg bine. Am așteptat atâta timp clipa aceasta, am numărat lunile și anii, așa că doar câteva ore nu mai contează.

În timp ce vorbea, privea transfigurat tabloul de pe perete. Apoi, fără a-și dezlipi privirea de pe tablou, adăugă:

– Sper doar că pot să mă încred în cuvântul dumneavoastră și că nu vă jucați cu mine. Pentru că nu v-ar cădea bine.

– Eminență, cum puteți crede așa ceva?!

Afra protestă, aparent indignată, deși se gândea intens cum să iasă din încurcătură.

Dar speranța ei fu brusc distrusă, când episcopul, concentrat încă asupra tabloului sfintei Cecilia, spuse:

– Mai știu că nu sunteți nevinovata fecioară pe care o reprezintă pictura.

– Câtă dreptate aveți! Afra ripostă într-un acces de ironie: Da, mărturisesc, m-am culcat odată cu un bărbat. Deci dumneavoastră nu ați fi primul.

Episcopul îi aruncă Afrei o privire sancționatoare.

– Nu la asta m-am referit. Să ai în pat o fecioară este oricum ceva oribil. Arătă cu degetul spre tablou și adăugă: Tabloul trădează câte ceva.

– De exemplu?

– Că sunteți o ucigașă de prunci!

Parcă se rupse ceva în Afra. Crezu că îi explodează capul. Parcă i se oprise inima. Uită să mai respire.

– De unde știți asta? întrebă ea, abia șoptit.

De fapt, îi era indiferent de unde știa acest lucru Wilhelm von Diest. Esențial era că îi cunoștea secretul pe care nu i-l destăinuise până acum nici lui Ulrich. Cum ar reacționa el dacă ar afla? Nu, nu voia să știe asta și ar fi vrut să-și retragă întrebarea.

Dar episcopul îi răspunse:

– Doar puțini alchimiști, teologi și magiștri ai artelor stăpânesc învățătura secretă a iconografiei. Ea face parte dintre științele secrete, cum ar fi iatromatematica, acea ramură a științei medicale care stabilește eficiența medicamentelor după ora preparării lor și a administrării, ori nigromanția, care are ca sarcină implorarea demonilor. Eu nu am studiat teologia, dar am studiat arta iconografiei la Praga, unde se află cei mai importanți cunoscători în materie. Alto din Brabant stăpânea și el această artă.

Afra îl asculta pe episcop doar cu o ureche. Bănuia că Wilhelm von Diest știa totul, dar absolut totul despre ea și despre trecutul ei deplorabil. Și deodată izbucni ca un torent:

– Administratorul provincial m-a violat în copilărie. Am reușit cu greu să îmi tăinuiesc sarcina. Când a venit momentul nașterii, m-am dus în pădure, unde am adus pe lume copilul. L-am pus într-un coș și l-am agățat de ramura unui copac. Când am revenit a doua zi, dispăruse. Știți mai multe despre asta? Spuneți-mi adevărul.

Wilhelm von Diest dădu din cap.

– Știți că legile noastre pedepsesc cu moartea lepădarea unui copil.

Tonul vocii îi era serios, aproape compătimitor, cum nu te-ai fi putut aștepta din partea unui astfel de om.

Afra privea în gol. Părea a fi cu gândul departe. Se mira și ea că nu mai era în stare să plângă. Viața o lovise dur, mai dur decât crezuse ea că va putea fi lovită.

– Dacă știți mai multe, spuneți odată!

– Nu știu mai mult decât a spus Alto din Brabant în pictura sa. Vedeți panglica albă cu fundă de pe partea superioară a brațului sfintei Cecilia?

Afra se întoarse spre tablou. Nu își amintea să fi purtat panglica atunci când servise drept model pictorului. Nu își amintea nici să îi fi povestit lui Alto, când acesta era încântat de trupul ei desăvârșit, despre nașterea copilului și despre lepădarea lui.

– Panglica, spuse Afra mirată, este doar un element decorativ, nimic altceva.

– Sigur că este o podoabă pentru privitorul ocazional. Dar unui cunoscător al iconografiei ea îi spune că această femeie și-a ucis copilul, nici mai mult și nici mai puțin. Iertați-mă că o spun atât de dur. La început, m-am gândit că indiciul s-ar fi referit la însăși sfânta Cecilia. Dar teologii sinodului catedralei mi-au deschis ochii. Cecilia fusese atât de castă, încât nu s-a dat nici chiar tânărului ei soț, Valerianus. Și atunci mi-a fost clar că ucigașă de prunci putea fi doar modelul.

Calmă, Afra îi întinse episcopului mâinile suprapuse în dreptul încheieturii.

– Asta ce este?

– Mă veți preda cu siguranță aprozilor, așa cum aveți obligația!

– Prostii!

Wilhelm von Diest o luă șovăitor în brațe pe Afra. Ea se așteptase la cu totul altceva și cedă fără să se opună.

– Atâta timp cât nu există un reclamant, nu există nici un judecător, spuse pe un ton calm episcopul. Sper doar că nu ați mai vorbit despre asta și cu altcineva, în afară de Alto din Brabant.

– Nu, răspunse Afra în aceeași măsură ușurată și tristă.

Tăcea așteptând plină de teamă. Ce îi va mai spune vicleanul episcop? Nu s-ar fi mirat dacă în clipa următoare Wilhelm von Diest i-ar fi spus că știe și despre un anumit pergament, pe

care ea îl ascunsese în biblioteca mănăstirii dominicane. Dar asta nu s-a mai întâmplat.

De pe scara de piatră răzbătea până aici larma făcută de toboșari și suflători, amestecată cu chiotele dezmățate ale curtezanelor. După noaptea de chef, acestea se amuzau cu venerabilii stareți și membri ai sinodului catedralei, care puteau fi siguri de iertarea păcatelor și de mila lui Dumnezeu.

O vreme, au stat nehotărâți unul în fața celuilalt. Afra era prea răscolită pentru a gândi clar. Pe de o parte, nu trebuia să îl bruscheze pe episcop, pe de altă parte, își propusese să își vândă pielea cât mai scump.

În timp ce ea continua să mediteze asupra modului în care să acționeze și, privind în pământ, se așezase pe marginea patului, auzi de pe culoar strigăte; muzicanții încetară brusc să mai cânte. Prin ușa închisă pătrunse vocea cameristului:

– Fie-ți milă, Doamne! Eminență!

– La ora aceasta nu îl invoci pe Dumnezeu. A trecut de mult de miezul nopții și va începe să se lumineze de ziuă. Du-te dracului!

Dar cameristul nu se lăsa:

– Eminență, domul!

Episcopul făcu câțiva pași nervoși către ușă, o deschise cu putere și îl luă de guler pe camerist. Dar, înainte de a fi apucat să îl înjure pe camerist, acesta se lamentă:

– Eminență, domul se prăbușește! Am văzut cu ochii mei!

Episcopul ridică mâna și îi lipi o palmă servitorului înspăimântat. Acesta scheună ca un câine lovit:

– Dacă vă spun! Canonicul Hugelmann a văzut și el!

– Și ce este de mirare? Acela a băut cât doi. Iar tu ai golit și ce mai rămăsese în urcior!

– Pe sfânta Fecioară, nu am băut nici o picătură! Servitorul ridică mâna ca pentru jurământ și repetă: Nici o picătură!

Larma devenea tot mai puternică. Era strigat arhitectul domului.

– Unde este Ulrich? întrebă Afra, pe care încet începuse să o cuprindă frica.

– De ce mă întrebați pe mine? Sunt eu paznicul maistrului?

– A dispărut cu ibovnica dumneavoastră.

Wilhelm von Diest ridică din umeri. Părea iritat. În cele din urmă, se duse la fereastră. Din piața domului se auzea zarvă. Când deschise fereastra, din piață răzbătură strigăte și comenzi:

– Aici!

– Acolo!

– Încoace!

Cu halebardele în poziție de luptă, paza orașului tropăia pe caldarâm.

– Trebuie să îl găsesc pe maistrul Ulrich, șopti Afra mai afectată de situație decât episcopul.

– Faceți ce trebuie.

Afra se ridică în picioare și, fără să își ia rămas-bun, se năpusti în jos pe scări și traversă sala festivă. Îmbrăcat în negru, un membru al sinodului beat din cauza vinului și dus cu sorcova de serviciile prestate de curtezane, era întins cu burta pe podea. L-ai fi putut crede răposat, de n-ar fi plescăit fericit ca un copil cu mâna dreaptă într-o baltă de vin. Un cleric care în timpul orgiei dansului își pierduse rasa preoțească dormea pe masă, cu fața îngropată în antebraț, ca un apostol pe Muntele Măslinilor.

Afra îl strigă pe Ulrich în casa scărilor, dar neprimind nici un răspuns alergă jos după ceilalți. Pe cerul cenușiu alergau nori negri și, deși din câmpia Rinului se iveau zorii, te puteai orienta doar cu greutate. Oameni cu făclii în mâini alergau aparent fără rost încoace și-ncolo. Bărbați în pelerine lungi, cu glugi, strigau comenzi de neînțeles. Femeile țipau isteric că li se

arătase împielițatul, altele strigau după exorciști. Din portalul catedralei oamenii îl strigau pe arhitect.

Poarta portalului principal, care în mod obișnuit era închisă la această oră, acum era larg deschisă. Cerșetorii și vagabonzii care își petreceau noaptea pe treptele catedralei se îndepărtaseră până la ultimul, de frică să nu fie ei trași la răspundere pentru ce se întâmpla.

– Ce s-a întâmplat? îi întrebă Afra pe un vagabond întârziat.

Poate că din cauza tinereții, acesta nu era atât de înspăimântat și nu vedea nici un motiv să o șteargă precum ceilalți din breasla lui. Un nor întunecat ieșea din portal, iar cerșetorul cel tânăr tuși mai să-și scuipe plămânii înainte de a-i putea răspunde Afrei.

– Era puțin după miezul nopții. Deodată, am auzit în catedrală zgomote ciudate. Niciodată nu mai auzisem așa ceva. Parcă se frecau unele de altele niște pietre de moară. Eu am un somn sănătos, dar ceea ce ajungea la urechile mele suna atât de înspăimântător, încât m-am gândit că Belzebut în persoană încerca să dărâme construcția. Eram mai mulți și ne-am trezit unul după altul. Celor mai mulți li s-a făcut frică. Și-au înșfăcat boccelele și au fugind strigând. Când zgomotele s-au amplificat și când primele blocuri de piatră au început să cadă bubuind, mi s-a făcut teamă și mie. Mi-am lipit urechea de portal ca să aud eventuale voci, dar nu se auzeau decât pietrele care se prăvăleau pe podea. Mi-a trecut prin cap sfârșitul lumii și reînvierea morților din mormintele lor, așa cum sunt acestea zugrăvite în unele catedrale. Brusc, a apărut ca o fantomă paracliserul. El credea că era cutremur și voia să facă ordine în dom. Când a deschis portalul, ni s-a înfățișat o imagine de groază...

Afra îi aruncă vagabondului o privire plină de neîncredere.

– Uitați-vă și dumneavoastră! spuse acesta.

Din portalul principal continua să iasă un nor de praf. Acesta intra în plămâni și ochii începeau să lăcrimeze. Prin

ferestrele colorate în roșu și albastru începea să pătrundă lumina slabă a dimineții. Blocurile de piatră, cele mai mari depășind un cot în lungime și în înălțime, erau răspândite în catedrală ca niște corpuri străine venite din alte lumi. Prima coloană aproape că atârna în aer. În locul fundației ei, se căsca o groapă adâncă. Doar o bucată îngustă de zidărie mai susținea întreaga greutate. Era o minune că aceasta nu se prăbușise. Afra ridică temătoare privirea spre bolta ca o pânză de păianjen. Acolo, exact în centru, se căsca o mare gaură. Părți ale pietrei finale, care realizase acolo închiderea, erau împrăștiate pe podea. Sfântă Fecioară și toți sfinții – ce se petrecuse aici?

Afra se întoarse. Nu mai putea să respire. Se strecură afară printre curioșii care se îmbulzeau să intre. Afară, dădu peste Hugelmann von Finstingen, decanul capitlului catedralei.

Vorbind cu greutate, acesta spuse:

– Dumnezeule, unde este maistrul Ulrich?

– Nu știu, știți că la fel ca dumneavoastră a participat la masa festivă oferită de episcop. Deodată, a dispărut.

Nu apucă să spună mai mult, pentru că în acel moment de pe platformă căzu pe portalul principal, pe locul din care urma să se înalțe turnul, o lespede care se sparse nu departe de Afra. Hugelmann înțepeni de frică. Cu ochii mijiți privea înfricoșat în sus:

– Acolo!

Decanul străpungea aerul cu degetul. Un bărbat cu gluga trasă adânc pe cap se furișa pe scară. Acesta fusese descoperit și de alții.

– Un individ cu glugă! Puneți mâna pe el! se auziră mai multe strigăte.

Câțiva bărbați voinici se repeziră din portal spre scara din piatră care urca în spirală până la platformă. Din cauza corpolenței, decanul sinodului le dădu prioritate. Abia respirând, ajunse și el sus și abia putu să mai întrebe:

– L-ați prins?

Băieții, nici unul mai mare de 18 ani, se înarmaseră în timpul urcușului cu scânduri găsite pe drum. Aceștia scotociră fiecare colțișor, dar de bărbatul cu glugă nu era nici urmă.

– Dar l-am văzut cu ochii mei! susținu decanul.

– Și eu l-am văzut! îl susținu un tânăr cu privire hotărâtă și cu păr negru lung.

– Dar nu putea să se topească în aer!

Hugelmann privi dezamăgit în jos. Spre deosebire de platformă, pe care lumina zilei deja pusese stăpânire, marea piață era încă ascunsă în obscuritate.

– Uitați-l acolo! strigă brusc decanul.

Oamenii năvăliră la balustradă; cu pelerina fluturând, un bărbat cu glugă străbătea piața spre sud.

– Opriți-l!

– Bărbatul cu glugă!

– Puneți mâna pe el!

Dar oamenii de jos priveau în sus nedumeriți, pentru că în zarva din piață cuvintele nu puteau fi înțelese. Și astfel individul reuși să dispară nestânjenit într-o stradă laterală.

Între timp, Afra îl căutase zadarnic pe Ulrich. În biroul șantierului, unde de obicei domnea o ordine excesivă, nu era, dar era în schimb totul deranjat. Planuri și pergamente erau împrăștiate, sertare și cutii erau răvășite. Parcă biroul fusese pustiit de hoarde asiatice de călăreți.

În timp ce ridica ba un obiect, ba altul, Afra încerca să pună în ordine evenimentele ultimei nopți și ale dimineții, ceea ce nu era tocmai ușor. Se petrecuseră prea multe lucruri. Erau lucruri care, aparent, nu se potriveau unul cu altul, dar care trebuiau să se afle în legătură unele cu altele.

Deși nu putea să spună cu siguranță ce scop urmărise lovitura de la catedrală, era limpede că anumiți oameni căutaseră ceva în anumite locuri ale șantierului. Nu discutase ea de

curând cu Ulrich despre așa ceva? Era însă ciudat că acești oameni aveau cunoștință tocmai de acele locuri care reprezentau un secret bine păzit al breslei arhitecților de catedrale, secret transmis din generație în generație.

Afra se gândi spontan la Werinher Bott, care mai avea încă adepți. Dar ce urmărea el cu oamenii lui? Părea de neconceput ca maistrul Werinher să vrea să dărâme catedrala doar din ură față de Ulrich von Ensingen. Dar de ce bărbații cu glugi răscoliseră catedrala? La fel de neverosimilă părea ideea că Werinher Bott s-ar afla în legătură cu oamenii care căutau misteriosul pergament.

Cel mai de nepătruns rol îl juca desigur episcopul Wilhelm von Diest. El știa pur și simplu totul și se părea că pentru el cuvântul „secret" nu exista. Dominicanii, sângeroasele unelte ale Inchiziției, erau inocenți în ce privea culegerea informațiilor, în comparație cu spionii episcopului. Regele Sigismund se putea socoti fericit să dispună de o astfel de trupă de spioni.

Între timp, în dom se adunau tot mai mulți cetățeni. Se strângeau în transeptul catedralei, unde nu existau stricăciuni. Bărbați bătrâni, cu barbă, cădeau în genunchi și își ridicau brațele spre cer, crezând că venise sfârșitul lumii pe care predicatorii pocăinței îl anunțau de trei sute de ani. Femeile își smulgeau părul și se loveau peste sâni de teama ultimei judecăți.

Doar tinerii care-l căutaseră zadarnic pe platformă pe bărbatul cu glugă se strecurau hotărâți prin mulțimea care se ruga lamentându-se și roteau deasupra capetelor scânduri și reteveie. Unul dintre ei se urcă pe grilajul de fier care bloca accesul la amvon. Ajuns sus strigă:

– Aici, aici!

Din spațiul pentru corul catedralei se auzi ecoul repetat.

Oamenii din catedrală priviră ca vrăjiți către amvon. Acolo, de unde de obicei li se citea Evanghelia, se ducea o luptă încrâncenată. Adolescentul îl croia cu o bâtă pe un bărbat cu

glugă, care se ascunsese în amvon. Acesta reușise să se ferească de primele lovituri, apoi se ajunsese la lupta corp la corp și tânărul îl aruncase pe necunoscut din amvon jos. Trupul lui îndesat căzu sec pe podeaua din piatră. Acesta încercă zadarnic să se ridice, se prăbuși, apoi mai încercă o dată.

Între timp, ajunseră la fața locului și ceilalți bătăuși.

– Omorâți-l în bătaie! le strigau tinerilor cetățenii înfuriați.

Trei, patru, cinci dintre băieți îl loviră pe individ până țâșni sângele și acesta nu se mai mișcă.

– Domnul să-i ierte sufletul păcătos! strigă o femeie tânără cu voce puternică și își făcu semnul crucii.

Cei care îl loveau se opriră abia când în jurul omului în negru apăru o baltă de sânge și când acesta nu mai dădu nici un semn de viață.

În jurul oribilului incident se strânseseră peste o sută de oameni. Fiecare voia să arunce o privire asupra ticălosului.

Decanul capitlului, Hugelmann, își croi impetuos drum prin mulțimea de gură-cască. Când văzu bărbatul mort, se făcu roșu de mânie la chip și întrebă:

– Cine a fost? Cine l-a omorât în casa Domnului?

– A vrut să ne dărâme catedrala, se apără bătăușul care îl aruncase din amvon pe omul cu glugă. Și-a meritat moartea.

– Da, și-a meritat moartea! se agitară cei din jur. Cel puțin acum nu mai poate produce pagube. Ar fi trebuit să așteptăm până se prăbușea domul nostru? Tânărul a procedat bine!

Hugelmann privi chipurile furioase, pline de ură, și nu mai spuse nimic. Se lăsă pe genunchiul drept. În nici un caz din respect pentru mort, ci pentru că, având în vedere corpolența lui, era singura posibilitate de a ajunge la glugă. Trase cu grijă gluga de pe capul mortului. Ieși la iveală un chip marcat de durere, cu gura larg deschisă, din care se scurgea sânge.

Prin mulțime trecu un strigăt înăbușit, când Hugelmann întoarse într-o parte capul strivit. Pe partea din spate a capului

se vedea clar că acesta avusese cu ceva timp în urmă tonsură. Părul tuns circular, cum se obișnuiește la călugări, lasă urme toată viața.

Hugelmann clătină din cap.

– Doamne, Dumnezeule, murmură el ca pentru sine, un călugăr, de ce tocmai un călugăr?

Decanul sinodului ezită. În cele din urmă, trase în sus mâneca dreaptă a veșmântului bărbatului. Pe partea interioară a antebrațului apăru un semn făcut cu un fier incandescent, aproape de mărimea unui lat de palmă: o cruce prin centrul căreia trecea o bară oblică.

– La asta mă gândeam și eu, spuse el încet, ca pentru sine, apoi adăugă cu voce tare, ca să fie auzit de toți: Acest om era stăpânit de diavol! Scoateți-l imediat de aici, ca să nu mai spurce casa Domnului cu sângele lui!

În acest moment, predicatorul Elias, un dominican în drum spre liturghia de dimineață, socoti că venise și momentul său. Limba lui ascuțită, cu care biciuia păcătoșenia semenilor săi, era temută. Mulți fugeau de predicile lui, pentru că nu îi puteau suporta vorbele biciuitoare. Urcă la amvon grăbit și începu cu o voce bubuitoare, cum începea totdeauna:

– Oh, voi, păcătoși mizerabili!

Oamenii din catedrală ridicară surprinși privirile.

Predicatorul pocăinței desfăcu brațele și întinse ambele degete arătătoare către mulțimea de gură-cască:

– Voi, cei fără de credință, credeți că în cele întâmplate în această noapte este mâna diavolului. Oh, voi, cei fără de credință! Cine a transformat în cenușă Sodoma și Gomora? Doi îngeri. Cine l-a înecat pe faraon în Marea Roșie? Îngerul Domnului. *Ille puniebat rebelles* – „acel înger i-a pedepsit pe dușmani". Pe cine a pus Domnul în fața intrării în paradis, cu o spadă de flăcări? Pe un înger al focului. Noi ce concluzii tragem de aici? Că puterea îngerilor este de câteva ori mai mare decât puterea

diavolului. Oh, voi, păcătoșilor, diavolul nu dispune de puterea de a dărâma această catedrală. Dar, dacă există totuși semne că această clădire trebuie să se afunde precum odată zidurile Ierihonului, apoi asta se petrece din voia Atotputernicului, care își trimite îngerii spre a prăbuși lucrarea. Un moment, se opri, pentru ca vorbele lui să își facă efectul, apoi continuă: De ce ne face Domnul nouă asta? veți întreba voi, voi, păcătoși mizerabili. Eu am să vă destăinui răspunsul. Dumnezeu și-a trimis îngerii ca să anunțe sfârșitul lumii. Ca ei să dea un semn al Judecății de Apoi, care este mai aproape decât credeți voi! Oh, voi, păcătoși blestemați! Oh, voi, desfrânați blestemați! Oh, voi blestemați ce păcătuiți trupește! Oh, voi, blestemați însetați de răzbunare! Oh, voi, avari blestemați! Oh, voi, bețivi blestemați! Oh, voi, orgolioși blestemați! Oare voi nu auziți strigătele disperate ale celor osândiți? Urletele și scrâșnetul dinților celor o mie de diavoli? Flăcările dogoritoare ale iadului mistuie lumea, flăcări față de care orice foc pământesc este doar rouă răcoritoare!

Vorbele dominicanului căzură ca niște cârpe ude pe capetele ascultătorilor. Se auzeau murmure ușoare și suspine. Soția rotofeie a unui olar, cu sudoarea șiroind pe frunte, leșină. Motiv suficient pentru predicator pentru a înăspri tonul:

– Oh, voi, mizerabili păcătoși, ați uitat că moartea smulge într-o clipă tot ce era important în jalnica voastră viață? Cele mai înalte și mai frumoase construcții, prin care ați vrut să ridicați monumente mai puțin Atotputernicului și mai mult vouă însivă, precum regii fără de Dumnezeu ai egiptenilor. Măștile stridente ale târfelor din băile publice, cărora voi, mânați de poftele carnale, le aruncați mai mulți bani decât numeroșilor nevoiași din orașul vostru.

Nimic nu este mai potrivit învingerii poftelor carnale decât să contemplați cum arată după moarte ceea ce vă place atât de mult. Atunci ochii limpezi precum cristalul, care fură multe inimi, seacă și se ofilesc. Obrajii purpurii care v-au prilejuit

săruturi lascive de amor putrezesc și se umplu de viermi. Mâna pe care ați strâns-o atât de des se descompune. Pe sânii atât de agitați, la vederea cărora tresăltați de pasiune, vor zburda broaște, păianjeni și gândaci de bucătărie. Întregul trup al iubitei voastre, îngrășat cu desfrâul vostru, putrezește în pământ. *Nihil sic ad edomandum desiderium appetituum carnavalium valet* – „deci nimic nu va avea puterea să înăbușe pofta carnală, decât această imagine vie."

Din mulțime se auziră strigăte:

– Oh, eu, păcătos mizerabil!

Un negustor înveșmântat în straie impozante ridică mâinile deasupra capului.

– Doamne, iartă-mi dorința de răzbunare! strigă un altul.

Iar o fecioară cu chipul palid susură subțire:

– Doamne, scapă-mă de tot ce este carnal!

Predicatorul își reluă discursul:

– Oh, voi, mizerabili păcătoși! Dreptul Dumnezeu văzând poverile odioase ale acestei lumii depravate a aruncat foc din cer pentru a-i arde pe păcătoșii care nu vor să se pocăiască. *In cinere et cilicio* – „în cenușă și în haină de penitent". Și pentru că voi nu sunteți dispuși să vă înfrângeți mândria, pentru că sub pretextul credinței creștine construiți o catedrală mai mare și mai frumoasă decât oricare alta, Dumnezeu și-a trimis îngerul spre a opri lucrarea și...

Nu își duse la sfârșit fraza, pentru că în partea de sud a navei transversale, din dreptul unei coloane reprezentând un înger se auzi un zgomot adânc, un sunet șuierător, de parcă ar fi plesnit coloana.

Predicatorul se opri speriat. Și, ca la o comandă, capetele ascultătorilor se îndreptară în acea direcție. Priveau fascinați îngerul care sufla în trâmbiță în rândul al doilea, chemând la Judecata de Apoi. Ca împins de mâna unei fantome, se aplecă în față și rămase o clipă așa, de parcă s-ar fi opus căderii. După

care soclul care îl susținuse aproape două sute de ani cedă, și el se prăbuși cu capul înainte și se sparse în mai multe părți. Trâmbița, mâna care o ținea, nimbul și o aripă se împrăștiară pe podea ca osemintele condamnaților Judecății de Apoi.

Când oamenii aflați în catedrală înțeleseră ce se petrecuse chiar sub ochii lor, o luară la fugă țipând.

– În dom se află diavolul! se auziră strigăte. Feriți-vă de necuratul!

Bătăușul care împinsese bărbatul cu glugă din amvon apucă leșul de picioare și îl târî prin portalul principal afară, lăsând în urmă o dâră urâtă de sânge.

Acolo, mai într-o parte, aștepta Werinher Bott, în scaunul lui cu rotile.

– Toată asta este opera maistrului Ulrich! îi strigă el decanului sinodului. Unde se ascunde individul?

Hugelmann von Finstingen se întoarse către invalid:

– Mi se pare că nu îl puteți suferi pe maistrul Ulrich.

– Priviți lucrurile invers, Înălțimea Voastră. El este un lăudăros și se comportă de parcă el ar fi descoperit arhitectura. Werinher urmări surprins cum tinerelul târa cadavrul afară din catedrală. Și întrebă: Ce înseamnă toate acestea?

– O șleahtă de oameni cu glugi trase pe cap a încercat azi-noapte să provoace căderea domului. Unul dintre ei a rămas în urmă. Acesta a fost omorât de cetățenii dezlănțuiți.

– Cel de acolo?

Werinher schiță un gest cu capul.

Hugelmann confirmă.

– Lăsați-mă să ghicesc: Era Ulrich von Ensingen!

– Prostii. Maistre Werinher, vă înțeleg încrâncenarea până la un punct; dar nu ar trebui să îi atribuiți lui Ulrich von Ensingen toate relele din lume. Chiar credeți că maistrul Ulrich ar avea un interes în dărâmarea catedralei?

– Dar el cine este? întrebă Werinher privind cadavrul.

– Un fost călugăr, răspunse Hugelmann, ceea ce mă pune pe gânduri. Dar el e doar unul dintr-o șleahtă întreagă, care ne-a bântuit noaptea trecută. Pe antebraț are un semn făcut cu fierul roșu, o cruce străbătută de un segment.

– Destăinuiți-mi semnificația semnului!

– Nu pot.

– De ce?

– Face parte din cele de șapte ori șapte secrete ale curiei romane, care nu pot fi destăinuite nimănui care nu a primit înalta ungere.

– Atunci, magistre Hugelmann, lăsați-mă pe mine să ghicesc. Crucea intersectată este stigmatul celui care trădează credința ori legământul, deci este un renegat ori un călugăr excomunicat.

– Maistre Werinher, strigă supărat decanul sinodului, de unde aveți cunoștințe despre acest semn?

Werinher schiță un zâmbet, dar rezultatul fu jalnic.

– Oi fi eu un invalid, dar asta se referă la mădularele mele înțepenite, însă creierul îmi funcționează normal, ca și înainte. Și arhitecții catedralelor lucrează cu semne și simboluri. Doar că noi nu ne ardem cu fierul roșu simbolurile pe piele. Le incrustăm în piatră cu mână pricepută. Ceea ce este mai nobil și mai durabil pe deasupra.

În timp ce vorbea, Werinher îl urmărea nesigur pe decan dintr-o parte.

Deodată, Hugelmann von Finstingen se opri și ripostă:

– Dar ce vă privește asta pe dumneavoastră?

Mulțimea care se înghesuia să iasă din catedrală devenea tot mai numeroasă. De undeva apăru un argat îmbrăcat în zdrențe, care trăgea după el un măgar îndărătnic. Cu o frânghie legă picioarele cadavrului și îl agăță de animal. Apoi lovi măgarul. Însoțit de o coloană de oameni extaziați și gălăgioși, argatul târa bărbatul mort în direcția podului.

Bărbați și femei, ba chiar și copii, care de fapt nu știau ce se petrecea, blestemau și înjurau. Închipuindu-și că l-au

omorât pe însuși diavolul, scuipau și urinau pe cadavrul care, târât pe caldarâm, își pierduse hainele. Câinii mârâiau, urlau și își înfigeau dinții în brațele bărbatului. Gălăgioasa procesiune celebra moartea lui Lucifer ca pe o liturghie solemnă în catedrală. Pe străzile străbătute de gloată, la ferestrele caselor se înghesuiau oameni, pentru a arunca o privire asupra diavolului chinuit. Femeile înfricoșate izbucneau într-un râs nervos sau, când cadavrul era târât prin fața casei lor, goleau asupra lui conținutul oalelor de noapte.

Ajunși pe pod, argatul îl dezlegă pe bărbatul mort sau mai bine zis ceea ce rămăsese din el, ridică în aer cadavrul, și în urletele mulțimii îl aruncă în Ill.

– Du-te în iad! strigă un bărbat voluminos, pleșuv, ale cărui mișcări grotești erau asemenea celor ale oamenilor artificiali care, prin iarmaroace, scoteau cu dibăcie banii din buzunarele mulțimii.

– Du-te în iad! răspunseră sute de voci din gloată.

Ore de-a rândul au răsunat strigăte înfiorătoare pe ulițele Strassburgului. Oamenii păreau că își pierduseră mințile.

Afra nu remarcase mare lucru din toate acestea. Avusese destule probleme cu rememorarea celor petrecute în timpul nopții. În timp ce încerca să facă ordine în biroul șantierului, în timp ce sorta planuri și facturi, și punea la loc obiectele azvârlite pe podea, ușa fu dată de perete.

Afra se așteptase să intre Ulrich și să-i dea o explicație a lungii lui absențe, dar când se întoarse dădu cu ochii de rânjetul maistrului Werinher, aflat în căruțul împins de un lacheu.

– Unde este? întrebă el obraznic fără să mai salute.

– Dacă vă referiți la maistrul Ulrich, răspunse sec Afra, nu este aici.

– Asta văd și eu. Am întrebat unde este.

– Nu știu. Și chiar dacă aș ști, nu văd de ce v-aș spune.

Atunci Werinher Bott mai cedă din tonul insolent:

– Scuzați violența vorbelor mele. Dar întâmplările nopții trecute nu sunt de natură să mă facă să îmi păstrez calmul. Auziți larma oamenilor de afară, din piața domului? Ei sunt convinși că diavolul și-a băgat mâna aici.

– Și? Dumneavoastră nu credeți în diavol, maistre Werinher? Cine nu crede în diavol păcătuiește față de porunca sfintei Biserici. Ar trebui să știți asta!

Maistrul făcu un gest de neputință și răspunse:

– Da, dar aici nu este vorba despre credința în diavol, ci despre cine se ascunde în spatele atentatului asupra catedralei. Gloata înclină cu ușurință în a atribui diavolului tot ce este inexplicabil.

– Dacă vă înțeleg bine, dumneavoastră nu credeți că diavolul și-a vârât coada în această nenorocire?

Werinher Bott ridică supărat din sprâncene:

– Diavolul care a intervenit la catedrală avea în orice caz instruire de arhitect. Cam neobișnuit pentru un diavol, nu credeți?

– Ba da. Dar cum ați ajuns la această concluzie?

– Ați privit mai îndeaproape pagubele?

– Nu. Ceea ce am văzut de la distanță era suficient de rău.

Werinher făcu lacheului un semn cu capul să îi apropie căruțul de Afra. De parcă s-ar fi temut că niște martori nedoriți ar putea trage cu urechea. Spuse încet:

– Oricine a fost autorul acestei distrugeri, cunoștea planurile construcției și anumite caracteristici arhitectonice neștiute de profani. Și, aparent fără nici o legătură cu cele spuse, întrebă: Dumneavoastră cunoașteți viața anterioară a maistrului Ulrich?

Afra îi aruncă maistrului Werinher Bott o privire furioasă.

– Ce întrebare este asta? Nu știu la ce vă referiți. Cel mai bun lucru este să plecați!

Werinher nu se lăsă intimidat și continuă:

– Mă refer la faptul că Ulrich von Ensingen este simțitor mai în vârstă decât dumneavoastră. Este posibil să existe îndoieli că v-ar fi informat asupra fiecărui amănunt din viața lui.

– Puteți fi sigur, maistre Werinher, că Ulrich nu a avut nici un motiv să îmi ascundă ceva din viața lui.

– Dumneavoastră sunteți sigură?

– Foarte sigură. De fapt, ce urmăriți?

Afra începea treptat să aibă îndoieli.

– Vreau să spun că nu te naști arhitect de catedrale. Nu s-ar putea ca maistrul Ulrich să se fi ocupat de altceva înainte de a se fi hotărât să înalțe catedrale?

Vorbele otrăvite ale paraliticului o făcură pe Afra să își dea seama că de fapt cunoștea doar prea puțin trecutul lui Ulrich. Sigur, ea îl cunoscuse ca pe un bărbat onest, rezervat și care nu se împrietenea cu oricine. Dar, în realitate, ce știa despre el? Ceea ce constituise un răspuns la întrebările ei și care nu era mare lucru. Să se fi înșelat ea atât de mult în privința lui Ulrich? Inima începu să i-o ia razna.

– Și ce ar fi făcut? bătu supărată în retragere Afra.

Werinher lăsă capul pe-o parte și răspunse rânjind obraznic:

– Există mai multe posibilități. De exemplu, ar fi putut să fie călugăr ori poate chiar membru al unui capitul, ori trimis al papei care dintr-un oarecare motiv și-a abandonat funcția.

– Ulrich? Vezi să nu râd!

– V-ați uitat vreodată mai bine la antebrațul lui drept?

Nu numai la el – ar fi vrut să răspundă Afra, dar situația era prea serioasă și nu mai spuse nimic. Deoarece dacă era cinstită, nu cercetase niciodată cu adevărat antebrațul lui Ulrich. Ulrich von Ensingen purta permanent haine de lucru cu mâneci lungi. Ce importanță să fi dat ea acestui fapt?

Afra îl măsură pe Werinher cu o privire întunecată:

– Ce rost are această întrebare prostească?

Bărbatul răspunse gânditor:

– Întrebările nu sunt niciodată prostești, mai curând răspunsurile sunt așa. Ceea ce s-a întâmplat în catedrală poartă amprenta lojii renegaților, o asociație de oameni inteligenți care și-a propus ca scop zdrobirea sfintei Biserici. De cele mai

multe ori, ei sunt călugări renegați ori demnitari excomunicați ai Bisericii, care au făcut pact cu diavolul. Sunt atât de periculoși pentru că dispun de cunoștințe detaliate în toate chestiunile bisericești datorită experienței anterioare. Relațiile lor ajung până în curia romană. Se vorbește chiar că unul dintre cei trei papi care conduc acum Biserica face parte din loja renegaților. Dacă le urmărești comportamentul, nici nu știi care dintre ei ar fi. În orice caz, toți renegații au pe antebrațul drept un stigmat, o cruce intersectată de o bară oblică.

– Iar dumneavoastră îl suspectați pe maistrul Ulrich că ar avea pe antebraț un asemenea semn?

Afra își duse mâna la gură. I se părea prea îngrozitor ca Werinher să aibă dreptate. Prin cap îi treceau mii de gânduri care o zăpăceau tot mai tare.

Ce motiv ar avea Werinher Bott pentru a-l urî atât de profund pe Ulrich von Ensingen? La această întrebare găsea tot atât de puțin un răspuns ca la întrebarea privitoare la trecutul lui Ulrich. De unde se trăgea acesta, cu ce se ocupase înainte de a conduce lucrările de construcție ale domului din Ulm, toate astea erau chestiuni despre care ei nu discutaseră niciodată. Ulrich von Ensingen intrase într-o zi în viața ei. Ori ea era cea care intrase în viața lui? Nici măcar Afra nu știa răspunsul exact.

Pergamentul! Ideea îi veni ca un trăsnet în timpul unei furtuni cumplite. Să nu îl fi interesat pe Ulrich von Ensingen ea, ci doar pergamentul? Dumnezeule, ce naivă fusese! Își amintea bine de precipitata întrebare pusă de Ulrich cu privire la pergament în noaptea când părăsiseră Ulmul pe ceață. Era totuși bine că Ulrich nu cunoștea ascunzătoarea documentului din biblioteca mănăstirii.

În timp ce îl privea cu atenție pe Werinher Bott, Afra remarcă pentru prima dată o anumită franchețe a chipului acestuia. Parcă dispăruseră brusc ironia, rânjetul sarcastic și chiar

cinismul din expresia chipului său. Fără a adera la învinuirile aduse lui Ulrich, îi puse o întrebare arhitectului:

– De unde știți atâtea despre loja renegaților, maistre Werinher?

Werinher rânji cu o superioritate care nu se potrivea defel cu situația lui. Afișa rânjetul acela larg obișnuit la el, care putea să însemne totul și nimic, rânjet care pe Afra o înfurie.

Fără să se gândească, urmând o pornire de moment, se apropie de bărbatul din căruț și îl trase de mâneca dreaptă. Îi răsuci antebrațul către exterior. Da, era semnul făcut cu fierul roșu, crucea cu bara oblică. Afra înlemni.

– Sunteți... bâigui ea în cele din urmă.

Werinher dădu mut din cap.

– Dar de ce...

– Da, am făcut parte din loja renegaților până în ziua în care am devenit un schilod. Și, pentru că un schilod nu are voie să ocupe o funcție bisericească, un schilod nu poate să fie nici renegat. Aș fi doar o povară. De-abia scăpasem de moarte în urma căderii, când un necunoscut mi-a bătut noaptea la ușă. Servitorul meu a deschis și l-a condus la mine. Bărbatul purta o mantie neagră, cu glugă, ca toți renegații, și avea un accent străin. Mi-a spus că prin voia Atotputernicului nu mai puteam să fiu renegat. După care, fără un cuvânt, mi-a vârât în gură o fiolă. Plecând s-a mai întors o dată către mine și a șoptit: „Nu trebuie decât să o striviți între dinți, maistre Werinher!“ Dar eu am scuipat-o în tunică. De atunci o port permanent cu mine.

Afra îl privi impresionată pe bărbatul din căruț și pentru prima dată simți că îl compătimea. Duritatea și atitudinea lui cinică nu îi permiseseră până acum un asemenea sentiment. Dar faptul că Werinher Bott îi încredințase tocmai ei secretul lui o puse pe gânduri.

– Oricum vă mulțumesc că m-ați informat, spuse ea și vocea îi suna puțin neajutorată.

Pe chipul maistrului Werinher apăru un zâmbet complet diferit de ceea ce arătase schilodul până atunci; nu cinic și nici sarcastic, ci mai curând jenat.

– Poate că aș fi făcut mai bine dacă nu vorbeam, spuse el după un timp.

Apoi își strigă lacheul care așteptase în fața ușii.

Aceasta prinse căruțul din partea din spate. Werinher privea fix în față. Fără să scoată o vorbă, servitorul îl împinse pe Werinher afară din încăpere.

Afra trase adânc aer în piept. Întâlnirea cu Werinher o făcuse să-și piardă cumpătul. Nu știa ce să mai creadă. Făcea Ulrich von Ensingen un joc dublu? De ce, se gândi ea, îi acordase brusc maistrului Werinher mai multă încredere decât lui Ulrich? Era confuză și începea să se îndoiască de capacitatea ei de a raționa: lacheul care îl luase pe Werinher era altul decât cel care îl adusese, deși purtau amândoi aceleași veșminte. De acest lucru era foarte sigură. Nesigură era de semnificația acestui lucru. De fapt, Afra era profund dezorientată. Și pentru prima dată își puse întrebarea dacă nu cumva ea însăși, fără să își dea seama, devenise un instrument al forțelor răului împotriva cărora voia de fapt să lupte.

În timp ce se gândea la aceste lucruri, fără să fi reușit să progreseze măcar un pas, ușa încăperii se deschise și intră Ulrich von Ensingen. Mai mult împleticindu-se, cu părul răvășit pe frunte și cu o expresie jalnică pe chip, se îndreptă către Afra. Se vedea clar cât se străduia să pară treaz. Încă purta hainele negre festive de la orgia organizată de episcop, dar acestea lăsau impresia că se tăvălise într-un ogor de pe care tocmai se strânsese recolta.

Înfățișarea lui Ulrich trezi furia Afrei. Și pentru că acesta nu scotea nici un cuvânt, îl luă ea în primire:

– Bine măcar că ți-ai adus aminte de profesia ta!

Arhitectul dădu din cap. Privea în jur confuz. Mai era încă dezordine, dar părea că asta îl deranja mai puțin. Apoi întrebă absent:

– În ce zi suntem astăzi?

– Este vineri.

– Vineri? Și când a avut loc petrecerea episcopului?

– Ieri. De atunci au trecut o noapte și o zi întreagă!

Ulrich dădu din cap:

– Înțeleg.

Răspunsul o înfurie și mai tare pe Afra.

– Dar eu nu înțeleg! strigă ea. Te-am considerat un om onorabil. Și tu te agăți de prima fustă. Ce are acea șleampătă a episcopului, și eu nu am? Spune-mi! Vreau să știu!

Ca un bandit prins de poteră, Ulrich lăsă să treacă vijelia peste el. În cele din urmă, se așeză pe un scaun, întinse picioarele și își examină pantofii cu vârfuri ascuțite, dreptul deosebindu-se în mod evident de cel stâng.

Afra îi sesiză imediat panica.

– În grabă ai încălțat unul din pantofii episcopului? remarcă ea sarcastic.

– Îmi pare rău, răspunse istovit Ulrich, chiar îmi pare tare rău.

– Oh! Afra dădu capul pe spate. Era rănită profund în mândria ei. Continuă: Știi măcar ce s-a întâmplat în vreme ce tu te tăvăleai cu această siciliancă pripășită pe-aici? Tot orașul se agită. Niște bărbați cu glugi au încercat să dărâme domul.

– De-aia este larmă, observă Ulrich pierdut în gânduri.

Afra îl măsură pe arhitect cu ochii mijiți. Ceva nu era în regulă cu el. Ulrich reacționa indiferent, apatic, de parcă toate acestea nu l-ar fi privit.

– Nu am înțeles nimic din asta, nimic, zise încet Ulrich.

– Se pare că noaptea cu târfa aia a fost epuizantă! Afra făcu o pauză, apoi spuse cu o mină serioasă: Nu m-aș fi așteptat niciodată la asta din partea ta, Ulrich!

Era pe punctul de a izbucni în lacrimi.

– La ce?

Afra se înfurie iarăși:

– Acum, ar mai trebui să-mi spui că tu cu aia – întinse mâna în direcția palatului episcopal – te-ai rugat îngerilor, ai bătut mătănii ori te-ai spovedit. Că mă apucă râsul!

– Scuză-mă. Nu știu despre ce este vorba. Nu îmi mai amintesc nimic.

Afra veni foarte aproape de Ulrich și, strângând din buze, zise:

– Asta este cea mai tâmpită scuză ce îi poate trece prin cap unui bărbat. Nu este demnă de un bărbat de nivelul tău. Ar trebui să-ți fie rușine.

Brusc, Ulrich păru că iese din letargie. Se îndreptă pe scaun și răspunse:

– Așa este cum spun eu. Ultimul lucru pe care mi-l amintesc este de la masa festivă a episcopului. Trebuie să mi se fi pus ceva în vin...

– Prostii! Cauți doar un pretext, pentru că te-ai tăvălit cu sicilianca aceea. De ce nu ai măcar atâta caracter cât să recunoști?

– Pentru că nu știu de nici o faptă rușinoasă!

Ulrich ridicase tonul și își presa fruntea cu dosul palmelor.

– Ah, nu? Atunci îmi poți spune cum a ajuns pantoful din piciorul drept la tine? Este din piele scumpă, cum poartă episcopii și prinții.

– Ți-am spus, nu știu. Probabil că am fost drogat, crede-mă!

– Da, îmi dau lacrimile!

Afra se mai afla încă lângă Ulrich. Deodată, îi veni o idee. Fără nici o introducere, încercă să suflece mâneca dreaptă a hainei lui Ulrich.

Acesta o privi mirat și își trase mâna înapoi.

– Ce înseamnă asta? strigă el, mânios.

Afra nu răspunse. Se întoarse furioasă și se îndreptă hotărâtă către ieșire.

Când ușa grea se închise cu zgomot, Ulrich tresări de parcă fusese lovit cu biciul. Apoi își ascunse fața în mâini.

Afra se gândea cum ar putea să scape de gândurile negre care o asediau. Se însera, dar asta nu îi împiedica pe oameni să se alipească unei procesiuni lugubre, care se târa către catedrală precum un vierme nesfârșit.

Vestea că diavolul a încercat să dărâme domul îi scotea pe oameni din case. Înarmați cu făclii și cruci care să îi apere de Satana, ei se revărsau din ulițele care dădeau din toate direcțiile spre marea piață, căutându-l îngroziți cu privirea pe împielițatul. Dar când în loc de acesta descopereau numai canonici, călugări și popi, exorciști și bețivi care se dădeau în spectacol, prindeau curaj și unul după altul aderau la turmă.

Pioasele rugăciuni ale unor indivizi izolați se pierdeau în litania monotonă în limba latină a membrilor capitlului catedralei. Aceasta acoperea și vocea răgușită a exorcistului care, agitând cu dreapta o cruce, și cu stânga stropind cu o praftură cu apă sfințită șantierul, repeta mereu:

– Piei Satană din această casă a Domnului și întoarce-te în hăurile iadului!

Procesiunea mai era însoțită de nenumărați câini, care se mai și încăierau.

La lăsarea nopții, întreaga populație a Strassburgului era în picioare. Chiar și cerșetorii din afară se alipiseră cortegiului, fără a ști exact ce se petrecea. Astfel s-a ajuns ca onorabilii reprezentanți ai clerului, care de fapt conduceau procesiunea, să se trezească a fi conduși ei înșiși de către schilozi și zdrențăroși.

Litania monotonă și rugăciunile își găseau ecou de zidurile caselor, iar făcliile cu catran fumegau și aruncau umbre bizare, creând o atmosferă fantomatică. Afra nu crezuse niciodată în diavol, nici când fusese copil, dar acum începuse să aibă îndoieli. Ghemuită în spațiul îngust dintre zidurile a două case

aflate în fața catedralei, urmărea desfășurarea evenimentelor. Afra abia mai putea să respire din cauza duhorii, deoarece în spațiile libere dintre case se deșertau recipientele cu fecale. Exact în fața portalului, la o azvârliturăde braț de ea, ședea maistrul Werinher în căruțul lui, fără lacheu, urmărind cu atenție procesiunea.

Afrei i se făcu frică. Acea frică de care crezuse că scăpase o cuprinsese din nou. Își recăpătase liniștea sufletească doar pentru scurt timp, atunci când se îndrăgostise de un bărbat pentru prima dată în frământata ei viață. Acum se temea să nu fi dat de un bărbat care o convinsese, prin vicleșug, să îl urmeze.

Își părăsi deprimată ascunzătoarea și se îndreptă către casa ei din Bruderhofgasse. Pe drum, nu întâlni nici țipenie de om. Toate ulițele erau pustii. Ajunsă acasă, zăvorî ușa. Nu intenționa să o mai deschidă nimănui, nici lui Ulrich dacă acesta s-ar fi întors.

Afra își petrecu noaptea îmbrăcată, moțăind. Asculta fiecare zgomot. Gânduri și vise se întretăiam așa că atunci când se lumina de ziuă nu mai era în stare să distingă imaginația de realitate.

De dimineață, mâncă un coltuc de pâine uscată și bău o cană cu lapte rece. Nu mai mâncase nimic de la petrecerea organizată de episcop. Îmboldită de o neliniște ciudată, Afra părăsi casa și se îndreptă spre catedrală. Începuse să plouă ușor și să bată un vânt neplăcut. Pretutindeni domnea o liniște funestă. Nu se mai vedeau nici câini ori porci, care altădată mișunau pe străzi la orice oră din zi și din noapte.

Când coti în piața domului, o întâmpină un loc gol. Acolo, unde cu o seară înainte mulțimea extaziată înconjura domul nu se mai afla nici un suflet. În fața portalului principal, se îndreptă spre biroul șantierului și, cu coada ochiului, observă o siluetă așezată.

– Maistre Werinher! exclamă Afra speriată.

Werinher privea indiferent peste piața domului, în direcția din care venise ea. Parcă nici nu ar fi observat-o. Nici când se apropie de el, acesta nu dădu vreun semn că ar fi remarcat-o.

– Maistre Werinher! repetă Afra. Nu trebuie să vă faceți probleme că aș destăinui cuiva ceea ce mi-ați spus. Maistre Werinher!

Afra îi puse schilodului mâna pe umăr și atunci simți o mișcare. Corpul țeapăn al paraliticului păru că se îndreaptă. Dar fu doar o iluzie. De fapt alunecă în față. Afra sări într-o parte. Werinher Bott se prăbuși în cap pe caldarâm.

– Maistre...!

Afra scoase un strigăt înăbușit.

Câteva clipe ce îi părură nesfârșite rămase cu privirea pironită asupra omului vrednic de milă, aflat în fața ei, pe pământ, îndoit în echer pe-o parte. Avea gura căscată și ochii deschiși. Nu era nici o îndoială, Werinher Bott era mort.

Îngenunche pentru a-i vedea mai bine fața. Și făcu o descoperire înfiorătoare. Între obraz și limbă avea un tubuleț de sticlă spart, o mică fiolă.

„Fiola despre care îi vorbise Werinher" îi trecu Afrei prin cap. Dar chiar în clipa următoare se mai gândi la ceva: Werinher Bott era paralizat și nu ar fi putut să-și vâre singur tubulețul de sticlă în gură. Afra vru să fugă, indiferent unde, să fie doar departe, unde nu cunoștea pe nimeni și unde să nu poată fi pusă în legătură cu nimeni. Dar ceva o reținea aici. Începu să plângă. Erau lacrimi de neputință. Ca și cum imaginea din fața ochilor ei umezi nu ar fi fost destul de stranie, grotescul era amplificat de poziția cadavrului. Disperată, ridică privirea.

În fața ei se afla Ulrich.

Probabil că o urmărise o vreme. În orice caz, nu părea impresionat și cu atât mai puțin nu părea să manifeste compătimire pentru decedatul Werinher Bott. Curios, dar nepăsător, ținea mâinile la spate.

– Iată! spuse Afra și arătă către fiola strivită din gura deschisă a lui Werinher. O purta permanent la el. Mi-a spus el însuși. Dar practic nu putea să se sinucidă.

Chipul lui Ulrich se întunecă.

– Ce treabă aveai tu cu el, de ți-a spus așa ceva?

Afra rămase cu privirea ațintită la mort și nu răspunse la întrebare.

După câteva momente de tăcere, Ulrich von Ensingen reîncepu. Fără nici o legătură întrebă:

– Unde este pergamentul?

Pergamentul! Afra îi aruncă arhitectului o privire suspicioasă. Încerca să înțeleagă de ce pusese Ulrich această întrebare: la vederea cadavrului lui Werinher, adversarul lui, Ulrich von Ensingen, întreba despre pergament. Dar oricât se gândi, în timpul scurt avut la dispoziție, nu găsi o explicație. În cele din urmă, răspunse:

– Pergamentul? Acolo unde a fost mereu! De ce întrebi?

Ulrich ridică din umeri și privi încurcat într-o parte. Pe chipul lui apăru fugitiv un zâmbet sarcastic, care dispăru imediat când remarcă privirea cercetătoare a Afrei.

– Au căutat în toate locurile posibile din dom, și anume exact acolo unde arhitecții de catedrale, conform vechii tradiții, zidesc obiecte care fac minuni, animale vii și documente importante. Urmând permanent cifra șapte, șapte coți de jos, șapte coți de la primul colț.

În timp ce el vorbea, Afra nu îl scăpa din ochi. Urmărea critic fiecare reacție a feței lui, în speranța că va putea să deducă ceva din comportamentul său. Pentru ea era limpede: Ulrich făcea un joc fals.

– În orice caz, tu ești în mare primejdie! adăugă el direct.

Această remarcă îi amplifică și mai mult neliniștea. Probabil, se gândi ea, Ulrich voia să o constrângă să îi dea lui pergamentul. Cine știe, poate că valora totuși o avere?

Afra îl privi fix pe Ulrich. Cât de străin îi devenise acest om! Dar un lucru îi era clar: Ulrich știa mai mult decât îi spusese ei. Era un semn că abuzase de încrederea ei. Cu doar câteva zile în urmă, nici nu s-ar fi gândit că Ulrich era în stare de așa ceva.

Piața din fața domului prinse brusc viață. Hugelmann von Finstingen, conducătorul sinodului, veni în grabă, urmat de Michel Mansfeld și de secretarul primăriei. Din străzile lăturalnice veneau cetățeni cu priviri neîncrezătoare.

– Acesta este Werinher Bott, arhitectul paralizat! strigă încă de departe Hugelmann. Ce s-a întâmplat?

– Este mort, răspunse calm maistrul Ulrich. După cât se pare, a fost omorât.

Mansfeld își făcu semnul crucii.

– Cine să facă așa ceva? Să omoare un biet paralitic!

În timp ce Hugelmann și Mansfeld ridicau cadavrul înțepenit în căruț, în jur începu să se adune tot mai multă lume. Werinher Bott victimă a unei crime? Pe loc se iscă o discuție aprinsă cu privire la monstruozitatea crimei.

Cei mai mulți puneau fapta în legătură cu bărbații cu glugă, care încercaseră să dărâme catedrala. Asta până când canonicul Hugelmann îi adresă brusc lui Ulrich o întrebare:

– Maistre Ulrich, este adevărat ce povestesc oamenii, că dumneavoastră și maistrul Werinher vă aveați precum câinele cu pisica?

Toate privirile se îndreptară către Ulrich von Ensingen.

Afra se simți cuprinsă de o frică rece. Copleșită, se întoarse și dispăru în mulțime.

Cărți, nimic altceva în afară de cărți

Afra se simțea abandonată și izolată. Despre Ulrich nu mai auzise nimic de câteva zile. După discuția din piața domului, acesta nu mai trecuse pe-acasă. Se spunea că își petrecea zilele și nopțile în biroul șantierului catedralei. Ea cum trebuia să se comporte? Pe de o parte, tânjea după el, pe de altă parte, neîncrederea și teama o dominau. În însingurarea ei autoimpusă toate gândurile se învârteau în jurul misteriosului pergament și a semnificației lui. Sentimentul că fusese folosită de către Ulrich o înfuria.

Nu îi ieșea din cap că trebuia să existe o legătură între maistrul Ulrich, pergament și asasinarea alchimistului Rubaldus, a bărbatului cu glugă și a maistrului Werinher. Existau prea multe nepotriviri, mai ales faptul că ea însăși scăpase cu viață până acum.

Zi de zi o chinuia aceeași întrebare: ce motiv ar fi avut tatăl ei pentru a o pune într-o situație atât de periculoasă? Dar, cu cât se întorcea mai insistent cu gândul la tatăl ei, cu atât amintirile îi erau mai confuze.

Lumea devenise mai întunecată și mai enigmatică sau era doar închipuirea ei? Când rătăcea fără nici un țel prin Strassburg, i se părea că era pândită de după fiecare zid, fiecare pom, fiecare car pe care îl întâlnea. Strigătele copiilor care se jucau o făceau să tresară, ca și un argat cu un sac în spinare ori un călugăr în rasă neagră care se apropiau de ea.

Rătăcind odată astfel prin oraș, o apucă pe drumul care ducea spre sud. Fără nici un țel, traversă la Sankt Thomas podul peste Ill, merse o vreme în josul apei și apoi pe un drum de căruțe către est, în direcția luncilor Rinului.

Măreția peisajului o mai calmă, și Afra se așeză pe trunchiul gros și putrezit al unui arbore doborât de furtunile din toamnă. Din iarba udă se ridica un iz de putregai, iar în depărtare pluteau nori volatili de ceață. Îi atrase privirea un fel de fortificație, un bastion înconjurat de un zid, cu o clopotniță în loc de turn de pază. Construcția semăna cu cele aflate alături de mănăstirile fortificate cunoscute de ea din Württenberg.

Ideea de a dispărea incognito într-o mănăstire, până când uitarea se va fi așternut peste toate, nu i se păru chiar atât de rea. Ce ar fi avut de pierdut? Pentru moment, i se părea de neimaginat întoarcerea la Ulrich. Nesiguranța cu privire la trecutul lui și lipsa de transparență a intențiilor sale îi provocau teamă. Ea i se dăruise și îl urmase orbește. Nici măcar nu visase că Ulrich o va folosi ca mijloc pentru a atinge un scop.

După ce se mai liniști, mânată de curiozitate, porni către fortăreață. Dar, pe măsură ce se apropia, bastionul îi părea tot mai bizar. Locul părea complet părăsit. Nici pe drum, nici la poarta de intrare nu era nimeni. Ferestrele situate deasupra zidului care înconjura întregul complex erau închise. Nici un zgomot nu răzbătea în afară.

Poarta solidă din lemn lăsa impresia că nu mai fusese deschisă de săptămâni. O portiță îngustă, prin care puteai trece doar aplecându-te, dădea către o boltă prevăzută și ea cu o ușă și cu o fereastră închisă în partea dreaptă. Alături, era un mâner pentru tras clopotul.

Când Afra trase de mâner, se auzi de undeva un clopot. Indecisă, așteptă să vadă ce întâmplă.

Nu dură mult și auzi din interior un zornăit. În cele din urmă, se deschise fereastra. Afra încremeni. Nici ea nu știa la

ce să se aștepte. Poate la un călugăr bărbos sau la o călugăriță tristă, și nici chiar un soldat înarmat nu i-ar fi insuflat atâta teamă ca arătarea din spatele ferestrei: un homunculus, caricatura unui om, un bărbat pleșuv, cu un cap umflat, cu un ochi în frunte și altul pe obraz și cu nasul nu mai mare ca o protuberanță cartilaginoasă. Omenească părea doar gura cu buze umede și groase, care îi rânjea forțat.

– Ați greșit adresa, rosti ironic homunculusul cu o voce gravă, guturală.

Acesta se sprijini de fereastră pentru a vedea dacă mai era prezent și un alt vizitator.

Afra făcu înfricoșată un pas îndărăt.

– Unde mă aflu? șopti ea pierdută și rămase cu privirea la cocoașa proeminentă a homunculusului.

Sprijinit în fereastră, acesta o examina pe Afra din cap până în picioare. După care se încruntă de parcă imaginea l-ar fi durut.

– Sfânta Treime, rosti el gutural și afișă din nou zâmbetul ca o mască.

– Deci o mănăstire închinată Sfintei Treime!

– Dacă așa vreți să-i ziceți. Cocoșatul își șterse cu mâneca halatului nasul care îi picura și adăugă: Alții îi spun casă de nebuni. Dar aceia desigur că nu sunt atât de distinși ca dumneavoastră.

„Casa de nebuni de care îi vorbise bibliotecarul ciung Jakob Luscinius“, își aminti imediat Afra. Era pe punctul de a se întoarce pentru a pleca fără să mai spună nimic, când amărâtul îi puse o întrebare:

– Pe cine căutați, jupâniță? Să știți că pe aici rareori vine cineva. Cine ar căuta de bunăvoie o casă de nebuni?!

În timp ce vorbea, o zdrăngănitoare pe care o purta atârnată de un șnur pe piept scotea un sunet ca un zornăit.

– Aici toți poartă acest obiect, explică portarul, care observase privirea întrebătoare a Afrei. Pentru ca supraveghetorii să

știe când se apropie de ei cineva pe la spate. Unii au un mers ca de îngeri, nici nu îi auzi. Râse de câteva ori scurt, împingând aerul prin nările schimonosite. Așadar, la cine ați venit, jupâniță?

– Îl caut pe bibliotecarul de la mănăstirea dominicană, spuse Afra cedând unei porniri bruște.

– Ah, geniul! Desigur, este aici. Asta dacă nu cumva plutește pe undeva pe deasupra norilor.

– Deasupra norilor?

– Da. Fratele Dominic nu aparține acestei lumi, asta trebuie să o știți. El este cu gândurile lui departe de aici. La filosofii vechii Grecii ori la zeii Egiptului. De multe ori, recită ore la rând drame antice și epopei în limbi neînțelese de nimeni. De asta noi îi spunem „Geniul".

– Dumneavoastră credeți că nu este nebun?

– Fratele Dominic? Nu mă faceți să râd! El are în cap mai multe decât tot sinodul episcopal. Și, în general, există mai mulți înțelepți printre nebuni decât nebuni printre înțelepți. Fratele Dominic știe practic orice.

– Trebuie să vorbesc cu el! spuse deodată Afra.

– Sunteți rude, jupâniță?

– Nu.

– Atunci, nu văd nici o posibilitate...

– De ce nu?

– Vedeți această poartă? Cel în spatele căruia se închide își ia pentru totdeauna rămas-bun de la lumea din care vine. Mă înțelegeți? Noi, toți cei de aici, suntem izgoniți: schilozi, suferinzi, eretici, nebuni – oameni de care cei asemenea Domnului își bat joc. Uitați-vă la mine. Unul ca mine întoarce Vechiul Testament cu josul în sus. Acolo Dumnezeu spune: „Să fie făcuți oamenii după chipul și asemănarea Noastră". Iar dumneavoastră, jupâniță, știți cum arată Dumnezeu.

Portarul cocoșat își lăsă cochet capul într-o parte și își puse mâinile în șolduri.

– Trebuie să vorbesc cu fratele Dominic! insistă Afra. Dacă este atât de deștept cum ziceți, mă poate ajuta.

Homunculusul izbucni în râs. Neașteptata putere pe care se trezi că o deține părea să îl binedispună. Întrebă scurt:

– Ce aveți de valoare?

Afra rămase perplexă.

– Vreți bani?

– Bani? Pe sfânta fecioară Maria, ce să fac eu cu banii?

– Sunteți primul care îmi pune această întrebare. Dar văd că pe bani nu puneți preț. Ce altceva vreți?

Portarul păru că ignoră întrebarea.

– Când călugării se roagă de amiază, eu rămân unicul supraveghetor. Rugăciunea durează mult, uneori chiar o oră. Aș putea să o fac atunci.

– Cu ce preț?

– Arătați-mi sânii, jupâniță. Protuberanțele care se văd pe sub rochia dumneavoastră trădează paradisul.

– Sunteți smintit.

– Nu spuneți asta. Vă rog! Nu vreau mai mult decât să ating o dată sânii unei femei. După care sunt gata să vă îndeplinesc orice dorință. Chiar de voi fi prins.

Pretenția insolentă a infirmului o surprinse atât de mult pe Afra, încât aceasta o vreme nu știu ce să răspundă. Mai întâi, vru să îl trateze ca pe un porc pervers, ca pe un voyeur josnic; dar vorbele lui aveau ceva dureros în ele.

– Îmi pot imagina ce gânduri vă trec prin cap, continuă homunculusul. Dar nu îmi pasă. Nu am văzut niciodată o femeie atât de frumoasă. Și cum aș fi putut să văd? De la vârsta de 2 ani mă aflu aici, printre bărbați. Este bine că la Sfânta Trreime nu există oglinzi. Eu pot doar să bănuiesc cum arăt. Cu ceva vreme în urmă, mi-a căzut în mână ceaslovul unui călugăr. Pe lângă cuvioasele rugăciuni, acesta conținea miniaturi din Vechiul Testament. Printre ele se afla una reprezentându-i

pe Adam și Eva în paradis. Acolo am văzut sânii Evei. Nu mai văzusem niciodată ceva atât de tulburător. Trupul meu vibra în locuri pe care până atunci le disprețuisem. Când călugărul m-a surprins cu ceaslovul lui, m-a lovit, m-a făcut porc și mi-a prezis veșnica osândă.

Afra îl privi cercetătoare pe portar:

– Dacă eu îmi descopăr în fața dumneavoastră...

– ... eu vă voi îndeplini orice dorință a cărei realizare stă în puterea mea!

– Atunci, deschideți ușa!

Ghebosul dispăru de la fereastră și deschise ușa.

În mica încăpere a portarului aerul era stătut. Aici se afla doar o masă simplă din lemn și un scaun. În timp ce scotea gulerul rochiei, Afra nu îl pierdea din ochi pe cocoșat. Ca niște fructe coapte ieșiră la iveală sânii. Afra nu ar fi crezut niciodată că lucrul acesta ar tulbura atâta.

Infirmul întinse timid mâna. Nu îndrăznea să o atingă. În loc de asta, căzu în genunchi în fața Afrei și își împreună mâinile ca la o rugăciune.

Afra îi văzu buzele tremurând. Simțea acum chiar milă față de acest individ. După câteva momente ea își trase rochia la loc.

Portarul se ridică și se înclină teatral în fața Afrei, ca un popă la introitus. Respira greu și dădea din cap, de parcă nu îi venea să creadă ce trăise.

– Așteptați aici, zise el în cele din urmă, vreau să văd dacă a început rugăciunea de prânz.

După ce ușa se închise, ea băgă de seamă că pe interior aceasta nu avea clanță. Deși era prizonieră, nu se temea. Cu toate acestea, începea să se îndoiască de faptul că procedase corect.

Când încă o mai frământa acest gând, se auziră pași ce se apropiau și portarul băgă capul pe ușă.

– Veniți, zise el încet, este în regulă. Ați suportat să mă vedeți pe mine, înseamnă că veți rezista și la ce va urma.

„Desigur", vru să răspundă Afra, dar preferă să tacă.

Nu rosteau nici un cuvânt. Îl urmă în tăcere pe infirm de-a lungul coridorului gol, care se termina în dreptul unor trepte. Din tuf, acestea se răsuceau în spirale abrupte încă două etaje mai sus. De acolo un coridor cotea în unghi drept spre o altă aripă a casei. Accesul la o sală lungă era blocat de o ușă neagră, înaltă, cu două canaturi, cu clanța montată atât de sus încât trebuia să te întinzi ca să ajungi la ea.

Când cocoșatul deschise canatul din dreapta, îi izbi un aer cald, fetid, ca dintr-un grajd de vaci. De ambele părți ale sălii, se înșirau boxe din lemn una după alta. Pe priciuri grosolane, pe paie mucegăite, vegetau făpturi jalnice. Oameni diformi ca portarul și bărbați cu mințile pierdute atârnau ca niște animale de gratiile din lemn și se holbau în gol. Unii dintre aceștia răcneau când treceau prin dreptul lor. Aerul stătut îi tăia Afrei respirația.

Portarul o privi pe Afra dintr-o parte, cu capul plecat.

– Dumneavoastră ați vrut, zise acesta din mers. Cu siguranță că sunteți obișnuită cu alte mirosuri.

Afra abia mai respira.

La un moment dat, auzi vocea puternică a unui bătrân care declama un text în limba latină. Când Afra și cocoșatul ajunseră în dreptul boxei lui, care spre deosebire de celelalte boxe nu era încuiată, acesta continuă să declame. Afra nu îndrăzni să îl întrerupă. Bătrânul avea o înfățișare de profet. Părul lui des și creț era cenușiu, ca și barba ce îi ajungea la piept și care se ridica și cobora în timp ce vorbea.

După ce termină, acesta o privi scurt pe Afra, căreia îi dădu și o explicație:

– Horațiu, *Muzei mele Melpomene.*

Afra dădu din cap prietenoasă și se adresă cocoșatului:

– Vreți să ne lăsați singuri o clipă?

Portarul mormăi ceva și dispăru.

Câteva clipe, stătură față în față, fără să scoată o vorbă, apoi bătrânul întrebă mohorât:

– Ce doriți, eu nu am chemat pe nimeni. De fapt, cine sunteți?

– Numele meu este Afra și vin cu o chestiune specială. Despre dumneavoastră se vorbește că sunteți foarte deștept. Se mai spune că ați citit toate cărțile din bibliotecă.

– Cine spune asta?

Brusc, bătrânul păru interesat.

– Jakob Luscinius, cel care a preluat sarcinile dumneavoastră.

– Nu îl cunosc. Și în ce privește deșteptăciunea – zise el făcând un gest depreciativ –, unul dintre cei mai deștepți, înțeleptul Socrate, a spus la încheierea vieții sale: *Oida uk Oida* – „Știu că nu știu nimic".

– Oricum, sunteți un om foarte citit!

– Am fost, jupâniță, am fost. Aici mi-a mai fost lăsat doar Vechiul Testament. Și nici ochii nu prea mă mai ajută. Probabil că se închid de la sine în fața ororilor acestei lumi. Mi-a rămas doar capul sau mai bine zis ceea ce am citit în anii anteriori. Dar vorbesc doar despre mine. Spuneți ce doriți!

Cum să înceapă? Urmase orbește o pornire, în speranța că fratele Dominic ar putea să o ajute. De faptul că înțeleptul bătrân ar fi nebun se îndoise de la bun început. Acum, își văzu bănuiala confirmată. Poate că pur și simplu el era prea deștept pentru ceilalți locatari ai mănăstirii. Poate că știa mai multe decât îi permitea credința. Poate că ei îl considerau eretic pentru că recita pe de rost texte de autori păgâni, scriitori care venerau zei străini. Ea îi admira calmul cu care își suporta soarta.

– Știu că pe nedrept sunteți aici, frate Dominic, începu ea ezitând.

Bătrânul dădu din cap.

– Nu aveți de unde să știți. Și chiar de ați avea dreptate, în câteva luni, oricine trăiește aici ajunge la fel ca toți ceilalți. Dar încă nu mi-ați răspuns la întrebare.

– Frate Dominic, tatăl meu mi-a lăsat moștenire un înscris străvechi, a cărui însemnătate îmi este enigmatică...

– Dacă dumneavoastră nu știți despre ce este vorba, cum să știu eu?

– Documentul nu a fost scris de tatăl meu. A ieșit de sub pana unui călugăr din mănăstirea Montecassino.

Bătrânul deveni brusc atent și întrebă:

– Aveți documentul la dumneavoastră?

– Nu. Se află într-un loc secret și nici nu vă pot spune exact textul. Dar am constatat că este o scriere interzisă, după care anumiți oameni aleargă ca dracu' după sărmanele suflete. În document este menționat CONSTITUTUM CONSTANTINI. Evident, este vorba despre o convenție secretă. Mai mult nu știu.

În timp ce Afra vorbea, fratele Dominic fu cuprins de o vizibilă neliniște. Privea când tavanul, când chipul Afrei. Își mângâie barba și, după ce se gândi câteva momente, întrebă:

– Ați spus CONSTITUTUM CONSTANTINI?

– Așa scrie în document.

– Și nu știți mai mult?

– Nu, frate Dominic. Asta este tot ce am reținut din text. Spuneți-mi, ce semnifică această CONSTITUTUM? Cu siguranță că dumneavoastră știți mai multe despre ea.

Bătrânul clătină din cap și tăcu.

Afra nici nu voia să creadă că bătrânul și înțeleptul călugăr, de a cărui înțelepciune alții se temeau, nu ar fi auzit de CONSTITUTUM. Era evident că acesta căuta să ascundă ceva.

De parcă ar fi vrut să îndrepte discuția spre alt făgaș, bătrânul întrebă brusc:

– Cum ați ajuns aici? Știe cineva că sunteți aici?

– Doar portarul. A trebuit să cochetez puțin cu el. A spus că în timpul rugăciunii de prânz nu există pericolul de a fi descoperită. Dar de ce nu îmi spuneți ce știți, frate Dominic?

– Sărman diavol, un cap luminat cu un corp de demon. Este singurul cu care mai pot vorbi.

– Frate Dominic, de ce nu îmi spuneți ce știți?

Glasul Afrei suna implorator.

Zornăitul lemnos vestea că portarul se apropia din capătul celălalt al sălii.

– Dacă îmi permiteți un sfat, se grăbi să spună bătrânul, luați pergamentul și aruncați-l în foc. Și nu spuneți nimănui că l-ați avut vreodată.

– Vreți să spuneți că este lipsit de orice valoare?

– Lipsit de valoare? Călugărul râse ironic. Papa de la Roma probabil că v-ar copleși cu aur, pietre prețioase și domenii, ca pe o regină dacă i-ați da pergamentul. Dar mă tem că nu veți ajunge să o faceți.

– De ce nu, frate Dominic?

– Pentru că alții...

– Este timpul, jupâniță! Portarul întrerupse în mod brutal discuția. Se termină rugăciunea de prânz, veniți!

Afrei îi venea să-l spânzure pe cocoșat. Apăruse tocmai acum, când călugărul începuse să vorbească.

– Vă mai pot căuta? întrebă Afra la despărțire.

– Ar fi lipsit de sens, răspunse cu hotărâre bătrânul. Deja v-am spus prea multe. Permiteți-mi un sfat: feriți-vă să îl folosiți vreodată!

Cocoșatul dădu din cap ca și cum ar fi știut despre ce era vorba. Apoi o scoase pe Afra din boxă. Coborâră grăbiți scara abruptă. Când ușa joasă a porții se închise în urma ei, Afra se simți eliberată. Ziua se apropia de sfârșit și ea trase adânc în piept aerul răcoros.

Cuvintele bătrânului înțelept mai mult îi accentuaseră nedumeririle decât să o lămurească în vreun fel. Privi cu teamă în jur pentru a descoperi dacă o urmărea cineva. Fără îndoială că trăia periculos. Dar trăia! Probabil că tocmai pergamentul

o ținea în viață. Atâta vreme cât acesta se afla în posesia ei, se gândi ea, nu putea să i se întâmple nimic.

În timp ce se apropia de pod, în minte îi reveneau mereu cuvintele călugărului: „papa de la Roma probabil v-ar copleși cu aur, pietre prețioase și domenii, ca pe o regină dacă i-ați da pergamentul". Cam în același fel, chiar dacă nu identic, se exprimase și tatăl ei.

Râul Ill curgea întunecat și leneș când Afra traversă podul din piatră. Oameni iritați alergau către nord. Femeile își suflecau rochiile pentru a alerga mai repede. Din ulițele lăturalnice veneau bărbați cu căldări din piele și, brusc, se auziră strigăte:

– Foc! Arde!

Afra grăbi pașii. Pe Predigergasse se înghesuiau oameni cât cuprindeai cu privirea. Din Münstergasse se scurgea un al doilea flux de oameni. Pe toți îi întâmpina un fum înecăcios și mirosul de trestie arsă. Când se apropiară de Bruderhofgasse cerul se colorase în roșu-sângeriu. Simțurile Afrei erau încordate la maximum. Fu cuprinsă de o bănuială sinistră ca amenințarea Judecății de Apoi. Bărbații formaseră un lanț uman până la râu și își dădeau din mână în mână gălețile cu apă. Ecoul strigătelor acestora se reflecta funest în pereții caselor.

În capul uliței Bruderhofgasse Afra se opri. Privi înainte: casa ei era cuprinsă de flăcări. O coloană de foc roșu-gălbui țâșnea din acoperișul acoperit cu trestie. Fumul negru dansa prin ferestre. Pompierii renunțaseră deja la casă. Utilizând o scară mobilă, încercau disperați să împiedice flăcările să cuprindă și alte case.

Era vremea mulțimii de gură-cască. Întotdeauna focul reprezenta ceva palpitant. Cei mai mulți considerau focul ca pe o distracție populară, cântau și dansau bucurându-se că nu lor li se întâmpla.

Afra privea flăcările ca vrăjită. Focul nu îi distrugea doar casa, distrugea o parte a vieții ei despre care crezuse că era

cea mai fericită. Dar se înșelase. I se părea că flăcările care mistuiau casa erau un simbol al vieții ei din Strassburg, care se topea sub ochii ei.

De fiecare dată când se prăbușea o grindă sau un zid, spectatorii urlau ca la iarmaroc, unde pentru doi pfennigi o colivie cu un nebun bălos se putea scufunda într-un butoi mare cu apă. Furioasă și ajunsă la capătul puterilor, Afra își ascunse fața în mâini.

După ce mulțimea se mai liniști, se auziră întrebări: „A cui era casa? Cine locuia acolo? Unde sunt cei ce locuiau casa?"

Afra parcă prinsese rădăcini. Se temea că va fi recunoscută.

O precupeață cu un coș în spinare le spunea curioșilor că în casă locuia arhitectul catedralei, Ulrich, împreună cu soția lui, oameni ciudați care evitau contactele. Un bărbos, a cărui îmbrăcăminte îl trăda a fi consilier al primăriei, informa că maistrul Ulrich fusese arestat de către judecător. Era suspectat că l-ar fi omorât pe paraliticul Werinher Bott.

Cele spuse se răspândiră imediat și Afra preferă să se retragă. Îi era indiferentă evoluția incendiului. Pierduse tot ce avea, hainele și bărbatul căruia îi acordase atâta încredere.

Ulrich – asasin! Gândul acesta nu îi ieșea din cap. Să își fi ucis el și propria soție? Incapabilă să gândească limpede, se îndreptă către mănăstirea dominicană. Acolo, în bibliotecă, se afla tot ce îi mai rămăsese: pergamentul.

Afra se simțea golită și neajutorată. Disperarea o conducea către mănăstirea dominicană. Nu îi spusese oare tatăl ei să folosească pergamentul atunci când nu mai știa ce altceva putea face în viață? Îi părea ca predestinat faptul că ascunsese pergamentul în biblioteca dominicanilor.

Seara se lăsa peste oraș și Afrei i se făcuse deja frig când ajunse la poarta mănăstirii. Din biserică se auzea cântul monoton al psalmilor vecerniei. Afra ciocăni îndelung la poartă

până când i se deschise. Jakob Luscinius, bibliotecarul ciung, scoase capul prin deschizătura porții.

– La orele astea vizitele sunt rare, spuse el ca o scuză a întârzierii. Fratele portar și călugării sunt cu toții în biserică, la vecernie.

– Slavă Domnului! Înseamnă că nu mai trebuie să dau explicații îndelungate. Lasă-mă să intru.

Luscinius dădu urmare solicitării ezitând.

– Urmați-mă și grăbiți-vă. Vecernia se încheie în orice moment. Dacă sunt văzut cu dumneavoastră, mă aruncă afară. De fapt, ce doriți atât de târziu?

Afra nu răspunse. Tăcu până când ajunseră în bibliotecă. Acolo vorbi în șoaptă:

– Frate Jakob, cu siguranță că îți amintești că nu cu prea mult timp în urmă te-am ajutat la nevoie.

Ciungul dădu stânjenit din unica mână.

– Da, desigur. Sunt fericit că nu mai umblu cu toiagul de cerșetor și că nu mai sunt supus batjocurii oamenilor. Înțelegeți.

– Înțeleg foarte bine, frate Jakob, și nu vreau să te formalizezi. Dar eu mă găsesc într-o situație deplorabilă. Soțul meu este în închisoare. Este acuzat de uciderea maistrului Werinher. Niște ticăloși mi-au incendiat casa. Nu am mai rămas decât cu ce am pe mine. Nu știu ce voi face în continuare. Ia-mă la tine câteva zile, până când îmi fac ordine în gânduri.

Solicitarea Afrei îl neliniști pe ciung.

– Jupâniță, cum vă imaginați asta? Dominicanii sunt un ordin călugăresc sever, și numai rareori permit accesul femeilor în mănăstirea lor. Este de neimaginat.

– Nu va afla nici un călugăr că ai fost atât de aproape de un păcat, zise Afra într-un acces de ironie. Munții de cărți pot sluji de minune ca ascunzătoare. Și, în plus, ai spus singur că numai rareori se mai rătăcește cineva prin bibliotecă.

– Da, dar...

– Fii sigur, frate Jakob, că nu îți voi pricinui nici un neajuns.

Afra se așeză pe un teanc de foliante prăfuite, își sprijini capul în mâini și închise ochii.

Astfel nu lăsa defel impresia că Luscinius ar putea să o convingă să părăsească vreodată biblioteca.

Ciungul trebui să se acomodeze treptat cu ideea de a acorda unei femei azil la călugări, cel puțin pentru câteva zile.

– Bine, acceptă el în cele din urmă, regulile sfântului Dominic prescriu sărăcie și cucernicie. Niciunde nu se prevede să refuzi cuiva fără adăpost posibilitatea de a înnopta. Puteți rămâne. Dar, dacă sunteți descoperită, nu ne cunoaștem. V-ați strecurat aici pe ascuns.

Afra îi întinse bibliotecarului mâna ei stângă.

– De acord, nici o grijă.

Jakob Luscinius păru ceva mai liniștit. Înainte de a trage ușa bibliotecii după el, se mai întoarse o dată și îi spuse Afrei cu voce înăbușită:

– Jupâniță, fiți atentă cum umblați cu lumina. Știți că nimic nu se aprinde mai ușor ca o bibliotecă. Deci, pe mâine la utrenie.

Afra ascultă pașii care se îndepărtau. Se duse în cel mai depărtat colț, unde și dezordinea era cea mai mare și unde pereții cu cărți formau un labirint de nepătruns, alese câteva duzini de foliante copertate în lemn acoperit cu piele. Din foliante-pergament și cărți cu coperte moi din piele de oaie construi un pat. Drept pernă pentru cap puse o bucoavnă de Armandus de Bellovisu[1] din pergament deosebit de moale: *De declaratione difficilium terminorium tam theologiae quam philosophiae ac logicae*. Cunoștințele de latină ale Afrei nu-i putură fi de folos acesteia pentru a traduce titlul fără de sfârșit. Oricum, pentru ea avea importanță doar în măsura în care era mai moale decât celelalte.

[1] Autorul compendiului a fost dominican și conducător al școlii catolice din Montpellier. (n.tr.)

Avusese și paturi mai comode, și mai ales mai moi, dar niciodată nu avusese unul atât de cult. Pentru început, era mulțumită. O lumânare de seu așezată pe podea răspândea o lumină slabă. Cu mâinile sub cap, Afra privea în tavan și se gândea. Trebuia să îl mai caute o dată pe fratele Dominic, tristul geniu de la ospiciu. Cumva trebuia să îl facă să vorbească. Cum anume, nici ea nu știa încă. Știa doar că fratele Dominic era singurul care putea să facă lumină în întunericul ce înconjura pergamentul. Referirile lui erau motive serioase. Bătrânul gândise fiecare cuvânt pe care îl spusese și mai ales fiecare cuvânt pe care nu îl spusese.

Întinsă pe patul ei tare, Afra concepu un plan. Mai întâi, avea nevoie de o copie a pergamentului. Dar pentru asta era necesar iarăși un alchimist. În Strassburg erau mai mulți alchimiști decât în orice alt oraș. Cei mai mulți se stabiliseră în partea de nord, în jurul bisericii Sf. Petru, o zonă cam rău-famată, pe care noaptea era mai bine să o eviți. Dar sprijinul unui alchimist însemna încă un confident. Și cu siguranță că acesta nu era gata să treacă la acțiune gratis.

Adormi cu aceste gânduri fără rezolvare. Și visă că stătea îmbrăcată cu un veșmânt scump, înconjurată de slugi care o serveau, pe o scară înaltă și lată din marmură albă. Ținea în mână un pergament. Din depărtare, se apropia o delegație de călăreți în uniforme strălucitoare. Aceștia fluturau flamuri și steaguri albe cu o cruce galbenă în mijloc. Erau urmați de un atelaj cu șase cai. De pe un tron de aur, papa făcea semne prietenoase.

La capătul scării, papa coborî din atelaj și urcă treptele care păreau nesfârșite. Însoțitorii lui duceau aur și pietre prețioase. Dar, oricât se străduiau ei să urce treptele, distanța până la Afra rămânea aceeași. Atunci, Afra se trezi cu broboane de sudoare pe frunte.

„Ce vis ciudat" își spuse ea, și privi lumânarea de pe podea. Din motive neclare, flacăra începu să pâlpâie, de parcă un curent de aer străbătea încăperea. Parcă deschisese cineva ușa. Înlemnită de frică, Afra privea de-a lungul peretelui cu cărți. Nu îndrăznea nici să respire. Își auzea bătăile inimii. I se păru aproape o eternitate timpul în care nu făcu nici o mișcare.

Atunci, deodată, căzu o carte pe podea. Teama îi crescu. Vru să strige, să țipe, să iasă în întâmpinarea necunoscutului, dar trupul nu o mai asculta, era nemișcat și surd.

Lumina! Trebuia să stingă lumina. Dar, înainte de a apuca să o facă, descoperi la capătul culoarului o altă lumină care pâlpâia nesigur. Aceasta deveni tot mai puternică și brusc, la nici zece coți în fața ei apăru tăcută o siluetă neagră, un bărbat cu glugă și cu un felinar în mână. Apoi se făcu din nou întuneric.

Disperarea aproape că o convinse pe Afra cum să acționeze. Un bărbat cu glugă! În ea se treziră amintiri înfiorătoare. Era unul din hoarda care aproape că distrusese catedrala? Ce căuta în această încăpere în miez de noapte?

Afra nu avea curajul nici să se gândească măcar că motivul vizitei nocturne ar putea fi pergamentul ei. Nu o văzuse nimeni intrând în mănăstire. Și de unde să fi știut necunoscutul în care din cele câteva mii de cărți ascunsese ea documentul?

Auzea cum bărbatul cu glugă scotea cărți din rafturi și le răsfoia. Se părea că dispunea de tot timpul din lume, în orice caz își făcea treaba fără nici o grabă. Cu cât căutările necunoscutului se prelungeau, cu atât mai mult creștea curiozitatea Afrei privind persoana ce se ascundea în mantia largă și privind sarcina pe care o îndeplinea.

Încet, trupul începu să o asculte din nou și teama se scurse din ea ca picăturile de ploaie de pe o pelerină. Afra se ridică fără zgomot și atentă se furișă în direcția culoarului central, unde se deplasase necunoscutul.

La capătul culoarului lung, Afra descoperi o lumină. Teama pe care o resimțise cu puține clipe în urmă dispăru. Se apropie în vârful degetelor de lumina din culoarul secundar. Pândi cu atenție de după colț. Bărbatul era cu spatele la ea. Adâncit fără griji în studierea unei cărți, nici nu băgă de seamă când Afra ajunse în spatele lui.

Atunci, Afra făcu un salt și îi trase necunoscutului gluga de pe cap. Nici o clipă nu se gândise la consecințele acestui gest. Și nici la cine s-ar ascunde sub această glugă. Dăduse doar urmare unui impuls de moment. Acum, față în față cu ceva la ce nu se așteptase, nu fu în stare decât să exclame șocată:

– Fra-te Do-mi-ni-c!

– M-ați speriat, jupâniță! Dar ce căutați aici la această oră?

Afra trase adânc aer în piept. În cele din urmă, putu să vorbească:

– Același lucru aș putea să vă întreb și eu, frate Dominic! Credeam că sunteți închis la casa de nebuni.

Bătrânul își mângâie, mustăcind, barba lungă și răspunse privind viclean:

– Chiar sunt, dar cine a trăit asemenea mie o viață între zidurile unei mănăstiri găsește întotdeauna o portiță. Doar nu mă veți trăda?

– De ce aș face-o? Dacă nici dumneavoastră nu mă trădați...

Fratele Dominic dădu din cap și făcu semnul crucii cu mâna:

– Pe sfânta Fecioară!

Câteva clipe, rămaseră amândoi zâmbind prietenește, fiecare gândindu-se ce motiv o fi avut celălalt de a fi aici.

– Eu am intrat pe poartă. Mi-a deschis Jakob Luscinius, noul bibliotecar, șopti Afra, care părea să fi ghicit întrebarea ce și-o punea celălalt.

Dominic zise:

– Osuarul de sub nișa altarului bisericii are o ieșire secretă spre exterior. Cine nu se teme să urce pe tigve și oseminte vechi

de sute de ani are acces direct la bolta care duce la bibliotecă. Iar în ce privește casa de nebuni, ea este construită, așa cum îi arată numele, pentru nebuni, care nu mai sunt în toate mințile. Un om cât de cât inteligent găsește multe posibilități de a scăpa de călugării de la Sfânta Treime.

– Și ce căutați tocmai aici, frate Dominic?

– Ce să caut? se înfierbântă bătrânul. Cărți, jupâniță, cărți! Mi s-a permis să posed o carte, una singură! Imaginați-vă! Cu o singură carte, fie ea și Biblia, omul are tendința de a înnebuni. Așa că în fiecare săptămână iau câte una și pe cea veche o pun la locul ei.

– Și nu a observat nimeni asta? Nu cred.

– Ah, jupâniță! Pe neașteptate, călugărul se întristă. Cu cărțile este la fel ca și cu oamenii. Privite superficial, seamănă una cu alta. Abia când privești mai îndeaproape apar deosebirile. Dumneavoastră chiar credeți că niște călugări dintr-o casă de nebuni s-ar interesa de cărți?

La fel ca la prima întâlnire, Afra fu surprinsă de vioiciunea spirituală a bătrânului. Nu mai întâlnise niciodată un om care să își accepte atât de senin soarta grea. Da, se refugiase într-o lume de vis, în lumea cărților lui. Dar ce era rău în asta, dacă pe el îl făcea fericit? Pentru că fratele Dominic era oricum, numai nefericit nu.

– Acum, spuneți-mi dumneavoastră ce căutați în această hrubă a cărților. Cu siguranță nu Vechiul Testament ori istoria apostolilor. Dați-mi voie să ghicesc: nu căutați o anumită carte. Biblioteca dominicanilor vă folosește mai curând ca ascunzătoare pentru misteriosul pergament de care ați amintit.

Afra se sperie îngrozitor. Până acum, îl considerase pe călugărul dominican doar un bărbat în vârstă și înțelept. Avea fratele Dominic capacități de clarvăzător? Afra se simțea prinsă asupra faptului, la discreția bătrânului și se temea că

acesta va spune și altora ceea ce știa. Sau el acționa în slujba acelor puteri sumbre, care o urmăreau de un timp?

Pentru a evita răspunsul, Afra râse forțat, ca și cum nu ar fi dat importanță acestor lucruri, ca și cum ea nu i-ar fi acordat pergamentului cine știe ce importanță.

– Și de ar fi așa, frate Dominic? Dacă într-adevăr aș fi ascuns pergamentul aici, în bibliotecă?

Îl fixă pe bătrân cu o privire serioasă.

– Nu mi-aș imagina o ascunzătoare mai bună, răspunse fratele Dominic, doar dacă...

– Doar dacă...?

– ... dacă întreaga bibliotecă ar cădea pradă flăcărilor.

Modul simplu și răceala cu care spusese asta o neliniști pe Afra. El lua cărțile una după alta din raft, le cerceta scurt conținutul și le punea înapoi. În cele din urmă, se declară mulțumit de un volum, dădu ușurat din cap și se întoarse.

– Acum vă voi părăsi. Trebuie să fiu la Sfânta Treime înainte de ivirea zorilor. Dumneavoastră, jupâniță, încotro vreți să plecați?

Nesigură dacă se putea destăinui bătrânului, Afra îl privea tăcută pe fratele Dominic. Da, comportamentul lui era imprevizibil și enigmatic, dar privindu-i chipul deschis începea să creadă că îl nedreptățea cu suspiciunile ei. Tot nesigură, răspunse:

– Trebuie să îmi petrec aici noaptea. Nu mai am un cămin.

Călugărul o privi întrebător pe Afra și tăcu. Era sigur că femeia va continua.

– Sunt Afra, soția maistrului arhitect al catedralei. Când m-am întors ieri, casa noastră era în flăcări. Sunt sigură că a fost opera unor incendiatori. Au dat foc casei, sperând că distrug și pergamentul. În această situație, m-am adresat fratelui Jakob, care acum ocupă postul dumneavoastră. Avea obligații față de mine. Bineînțeles, eu știu că o mănăstire dominicană

nu este ascunzătoarea potrivită pentru o tânără, dar nu aveam altă variantă și nu voiam să îmi petrec noaptea cu cerșetorii pe treptele domului.

Dominic dădu din cap.

– Să nu aveți nici o grijă, jupâniță Afra, în această văgăună cu cărți doar rareori se mai rătăcește câte un călugăr. Cât timp am lucrat aici, chiar circula zvonul că diavolul umbla printre rafturi. Și mărturisesc că eu nu eram complet străin de acest zvon. De vinerea mare și la înălțarea Domnului puneam mereu pe treptele ce duceau la această încăpere câteva oase luate din osuar. Asta îi îngrozea pe frații mei, iar eu îmi regăseam liniștea pentru mult timp. Dacă vreți, înainte de a pleca, pun iar o tibie pe scări și nu veți mai avea de ce vă teme.

Zâmbi strengărește.

Afrei nu îi ardea de glume.

– Ieri, m-ați sfătuit să arunc pergamentul în foc, începu ea prudent. Ați afirmat în același timp că el reprezintă o avere.

– Da, așa am spus. După cum ați afirmat, cel care a scris documentul se referea la CONSTITUTUM CONSTANTINI.

– Așa este, frate Dominic.

– Arătați-mi documentul!

Afra privi pe ascuns în direcția în care ascunsese pergamentul. Culoarul era cufundat în întuneric.

– Nu ar folosi la nimic, ripostă ea ferm.

– Ce să înțeleg din asta, jupâniță?

– Este vorba despre o scriere secretă, care poate fi dezvăluită doar cu ajutorul unei tincturi. Deja am apelat la un alchimist, care a revelat textul. Alchimistul a dispărut a doua zi și, curând a fost găsit mort, înjunghiat.

– Ați avut impresia că alchimistul ar fi înțeles despre ce era vorba în document?

– La început, nu. Dar mai apoi, când am refăcut în minte întâmplarea, mi-am dat seama că alchimistul știa exact despre ce citise. Când a spus ce știa, a fost omorât.

– Unde?

– Cadavrul i-a fost găsit în fața porților orașului Augsburg. Femeia lui spunea că plecase să îl caute pe episcopul de Augsburg.

Pentru un moment, fratele Dominic rămase tăcut. Era evident că acesta cugeta. Fără să dea nici o explicație, își luă felinarul, traversă culoarul central și dispăru într-un culoar secundar. Afra rămase în întuneric, trăgând cu urechea.

Din fundul bolții, se auzea un bombănit indignat. Pentru a ajunge la lumânarea ei, Afra se deplasă pipăind pereții de cărți, până ajunse la locul în care își amenajase culcușul. Era și timpul. Lumânarea de seu ajunsese cât un lat de deget. Afra aprinse o nouă lumânare și plecă în căutarea fratelui Dominic.

La jumătatea drumului, se întâlni cu acesta, care îi venea în întâmpinare. Părea enervat.

– Ar trebui să li se interzică idioților să umble cu cărțile, zise acesta supărat și îi întinse Afrei o carte de format mic, cu două catarame solide.

– Ce este asta?

Ea deschise cartea și citi titlul scris frumos: *Castulus a Roma – ALCHIMIA UNIVERSALIS.*

– Pe vremuri, aici mai domnea ordinea, mormăi supărat călugărul, eu găseam orice carte în câteva secunde. Cum spuneați că îl cheamă pe noul bibliotecar?

– Jakob Luscinius.

– Îngrozitor om!

– Îl cunoașteți?

– Nu direct. Dar cine umblă cu cărțile ca acest Luscinius nu poate fi decât un om îngrozitor. Și, fără nici o legătură adăugă: În această *Alchimia,* găsiți rețeta unei tincturi cu care puteți face

vizibilă scrierea de pe pergament. Dar pe mine trebuie să mă scuzați acum, pentru că mai este puțin și apar zorii.

Afra vru să-l rețină pe călugăr, dar își dădu seama că l-ar fi pus în pericol și prin asta pe ea însăși.

Înainte ca bătrânul să închidă ușa în urma sa, el îi șopti:

– Peste șapte zile revin, până atunci procurați tinctura. Atunci vom mai discuta despre document, dacă doriți.

Și cât își mai dorea! Fratele Dominic îi părea Afrei un semn divin. Era singurul care nu urmărea un interes legat de pergament. Ce avantaj i-ar putea aduce pergamentul la ospiciul Trinitatis? Aurul și bogăția erau ultimele lucruri care i-ar fi fost de folos acolo.

Se întinse în culcuș și încercă să doarmă puțin, când fu cuprinsă de o neliniște inexplicabilă. O voce interioară îi spunea să se ridice și să se ducă la pergament. Așa că se ridică, luă lumânarea și se îndreptă spre coridorul din partea din spate a încăperii. Ar fi găsit drumul și în somn, ca și titlul cărții în care pusese pergamentul, pe care îl învățase ca pe „Tatăl nostru": *Compendium theologicae veritatis.*

Ajunsă în fața poliței în care așezase cartea pe raftul de sus, Afra ridică lumânarea. Raftul era gol. Avea în față cinci compartimente din care lipseau cărțile. Mai dură ceva până când înțelese amploarea constatării ei: cartea cu pergamentul dispăruse.

Afra lumină în jur. Cu excepția compartimentelor goale, totul arăta exact ca în urmă cu câteva zile. Încă nu credea că volumul putuse fi scos din bibliotecă. Poate că Luscinius dusese în altă parte cărțile care lipseau.

Cu toate că se apropia ora rugăciunii de dimineață și fratele Jakob, pe care îl putea întreba, trebuia să apară curând, Afra începu să caute cartea pe cont propriu. Cum să-i spună lui Luscinius că ea căuta tocmai acea carte, fără a-și trăda secretul? Trebuia să o găsească înainte ca acela să apară în bibliotecă.

Era și cel mai simplu lucru din lume să găsești o carte printre altele așezate în ordine alfabetică, după numele autorului. Dar asta presupunea din capul locului două lucruri: autorul să fie cunoscut și toate cărțile să aibă aceeași mărime. Dar pentru că majoritatea cărților aveau autori necunoscuți, iar în privința dimensiunilor erau absolut diferite, era necesar un anume sistem pentru a le pune în ordine. Și, deoarece Afra era departe de a fi înțeles sistemul fratelui Jakob, căutarea *Compendium*-ului era asemenea căutării acului în carul cu fân. Și, ca urmare, nu avu succes.

În sfârșit, apăru Luscinius cu un urcior cu apă și cu pâine din belșug, pe care o subtilizase sub un pretext oarecare din bucătăria mănăstirii.

Afra avea un aer confuz.

– Unde sunt cărțile din ultima etajeră? fu întrebarea cu care îl întâmpină pe ciung.

– Vă referiți la copiile operelor teologice?

– Cărțile din ultima etajeră! Afra îl apucă pe Luscinius de mânecă și îl trase în partea din spate a bibliotecii. Aici! zise ea în fața etajerei goale. Unde au ajuns aceste cărți?

Fratele Jakob o privi mirat pe Afra.

– Căutați o anumită carte? întrebă el, nesigur.

– Da, *Compendium theologicae veritatis!*

Luscinius dădu ușurat din cap.

– Urmați-mă! Sigur de sine, ciungul străbătu coridorul central și o luă pe coridorul unde stătuse în cursul nopții fratele Dominic. Aici este, spuse el și trase cartea din raftul cel mai de jos. Apoi continuă curios: Aș vrea să știu de ce vă interesează tocmai această carte teologică. Este scrisă în limba latină și în plus este greu de înțeles. În cercurile teologice este oricum foarte căutată.

Ce să răspundă? Constrânsă de împrejurări, se decise pentru adevăr, cel puțin pentru un adevăr spus pe jumătate.

– Trebuie să îți fac o mărturisire, frate Jakob. Am ascuns în acea carte de teologie un document important. De aceea nu textul cărții contează, ci volumul în sine. El mi s-a părut potrivit să ascundă un pergament împăturit. Ei, acum știi!

Afra deschise cartea. Pusese documentul între ultima filă și coperta acestuia. Dar pergamentul nu mai era acolo. Trecându-și degetele peste filele îndoite ale foliantului, îl aruncă și îngăimă:

– A dispărut!

– Nici nu este cartea pe care o căutați.

– Nu este? Iată ce scrie pe el: *Compendium theologicae veritatis!* Încă în timp ce vorbea, începu să aibă îndoieli. Își amintea parcă un alt scris și o altă așezare în pagină a rândurilor. Asta ce înseamnă? se interesă nesigură Afra.

– Asta vreau să vă spun, zise Luscinius. Cartea din mâna dumneavoastră este originalul și are aproape trei sute de ani vechime. Acel volum pe care l-ați ales ca ascunzătoare pentru documentul dumneavoastră este o copie făcută de călugării acestei mănăstiri pentru benedictinii de la Montecassino. De fapt, nu este singura copie. Au fost copiate în total patruzeci și opt de cărți care nu existau la Montecassino. În schimb, această mănăstire a primit treizeci și șase de copii ale unor cărți pe care nu le avem. *Manus manum lavat* – „O mână o spală pe cealaltă". Înțelegeți ce vreau să spun.

– Chiar foarte bine, dar pe mine mă interesează o singură chestiune: Unde este acum copia *Compendium*-ului?

Luscinius ridică din umeri încurcat:

– Pe undeva, în drum spre Italia.

– Spune-mi că nu este adevărat!

– Este adevărat.

Afra simți dorința de a-l strânge de gât pe ciung, dar își dădu seama că Luscinius nu avea nici o vină. Nu avea de unde să știe că ea ascunsese pergamentul tocmai în acel volum.

– Era un document important? se interesă prudent Luscinius.

Afra nu îi răspunse. Părea absentă. Ce trebuia să facă acum? Înghiți în sec. La așa ceva nu se așteptase nici în cele mai deviante închipuiri ale ei.

De aceea nu acordă la început nici o importanță vorbelor lui Luscinius:

– Gereon, fiul bogatului angrosist Michel Melbrüge, a plecat ieri spre Salzburg. Acolo, de la mănăstirea sfântului Petru vrea să mai ia un lot de cărți. Dacă îmi amintesc bine, în continuare voia să meargă la Veneția, Florența și Napoli, de unde urma să cumpere produse din piele, harnașamente și bureți. Spunea că, dacă vremea va fi prielnică, se va înapoia peste patru luni.

Gândul că pergamentul era pierdut pentru totdeauna o chinuia pe Afra, și ea își dusese mâna la gură, pentru că se temea că va ceda nervos. Era foarte tulburată.

Luscinius, care observase asta, încercă să o liniștească.

– Nu știu dacă merită efortul, spuse el cu un calm subliniat, dar de ce nu tocmiți un căruțaș și nu încercați să îl ajungeți pe tânărul negustor? Gereon Melbrüge ar avea un avans de o zi, dar până la Salzburg l-ați ajunge cu siguranță!

Afra se uită la ciung, de parcă acesta ar fi încercat să îi explice Apocalipsa.

– Vrei să spui că aș putea... zise ea, cu sufletul la gură.

– Dacă este cu adevărat important, ar trebui măcar să încercați. Spuneți-i tânărului Melbrüge că v-a trimis bibliotecarul mănăstirii dominicane și că el a uitat într-una dintre cărți un important document al ordinului. Nu văd nici un motiv pentru care nu v-ar preda pergamentul.

De unde până acum Afra abia se abținuse să nu-l strângă de gât pe Luscinius, acum abia se putea abține să nu îl îmbrățișeze. Încă nu era totul pierdut.

– Este încă devreme, remarcă ciungul. La ora aceasta căruțașii se strâng la umbra catedralei în așteptarea clienților și a încărcăturii. Dacă vă grăbiți, aveți în față întreaga zi. Dumnezeu să vă aibă în pază!

Jakob Luscinius îi spulberase toate îndoielile Afrei de la o clipă la alta.

– Rămâi cu bine! spuse ea aparent calmă și se îndreptă spre ieșire. Ies pe poarta sărmanilor păcătoși, nu îți face probleme!

În drum, puse mâna și pe *ALCHIMIA,* pe care o pregătise deja.

Noaptea fusese rece și Afra tremura din tot corpul când plecă pe Predigergasse de la mănăstirea dominicanilor. Soarele abia se zărea la orizont. Razele lui încă nu pătrundeau pe ulițele orașului în care domnea umbra umedă și care începea să se trezească.

Voia să ajungă în Münstergasse, unde erau zarafii. Acolo, la bogatul zaraf Salomon, Afra își depusese toți banii de care dispunea. Ce noroc, se gândea ea, pentru că, dacă i-ar fi păstrat acasă, aceștia ar fi căzut pradă flăcărilor, și ea ar fi rămas fără un pfennig.

Salomon, un bărbat corpolent, de vârstă mijlocie, avea o barbă neagră neîngrijită și purta o scufie neagră pe tigva pleșuvă. Tocmai deschisese și se așezase în spatele tejghelei din lemn. Aștepta indispus afacerile pe care i le va aduce noua zi.

Prăvălia se afla trei trepte mai jos decât ulița catedralei, și până și Afra, care nu era prea înaltă, trebui să-și aplece capul când îi trecu pragul. Înăuntru era atât de întuneric, încât nu puteai să deosebești un pfennig din Strassburg de unul din Ulm. Banii te fac zgârcit și zaraful evita să aprindă o lumânare după răsăritul soarelui chiar de ar fi fost întuneric beznă.

Deși o cunoștea pe Afra din vedere, zaraful ținea la ritualul cu care întâmpina pe oricine intra în prăvălia lui. Aplecat

peste tejghea, ridică scurt privirea și, fără să vadă persoana care intra, repetă cuvintele ce abia se înțelegeau:

– Cine sunteți, spuneți-vă numele și suma în chestiune.

– Dă-mi douăzeci de guldeni din disponibilul meu. Dar repede, pentru că mă grăbesc.

Tonul aspru folosit dis-de-dimineață îl făcu pe zaraf și mai morocănos decât era. Se ridică mormăind din spatele tejghelei și dispăru.

Afra se plimba în sus și-n jos prin prăvălie, când o femeie impozantă intră în încăperea scundă. Purta îmbrăcăminte de călătorie și ținea un bici în mână. Afra o salută amabilă cu o înclinare a capului, și femeia i se adresă fără ocolișuri:

– Nu sunteți soția maistrului arhitect Ulrich von Ensingen? Vă știu de la petrecerea episcopului.

– Da, și? răspunse destul de supărată Afra, care nu își amintea să fi întâlnit femeia.

Cu atât mai mult o surprinseră vorbele femeii în costum de călătorie:

– Am auzit de soarta dumneavoastră: casa arsă, soțul la închisoare. Dacă aveți nevoie de ajutor...

– Nu, nu, o refuză Afra, deși nu avea nici măcar un acoperiș deasupra capului.

Mândria nu îi permitea să ceară ajutor cuiva.

– Puteți să aveți încredere în mine, zise femeia și se apropie de Afra. Eu sunt Gysela, văduva țesătorului Reginald Kuchler. Unei femei nu-i este ușor să fie singură pe lume. Bărbaților le place să le privească pe cele ca noi drept prăzi. Episcopul nu face excepție.

Afra se gândi că vorbele Gyselei ar putea fi o aluzie la propunerea libidinosului episcop. Dar, înainte ca Afra să fi găsit un răspuns, Gysela îi veni în întâmpinare:

– A încercat cu toate cele pe care le-a invitat la petrecere. Nu ați fi o excepție.

Deodată, gândurile negre legate de petrecerea episcopului o năpădiră din nou. Cu Wilhelm von Diest nu încheiase socotelile. Sigur că episcopul dispunea de puterea și mijloacele de a o scoate din disperata situație în care se găsea. Dar cu ce preț! Soarta fusese dură cu ea, dar totuși conștiința n-o lăsa să se poarte ca o târfă.

– Poate că ar trebui să dispăreți o vreme din Strassburg.

Afra îi aruncă o privire ezitantă femeii.

– Chiar intenționez să fac asta, explică ea.

– Eu caut o însoțitoare pentru călătoria mea la Viena. De fapt, mi-ar fi plăcut un chirigiu. Dar drumul către Răsărit nu este prea greu și încărcătura mea de stofe din lână nu este prea voluminoasă. Cred că două femei ca noi am scoate-o la capăt.

– La Viena vreți să călătoriți? întrebă surprinsă Afra. Salzburg se află în drum!

– Așa este.

– Când vreți să plecați?

– Caii sunt deja înhămați. Căruța mea așteaptă în spatele domului.

– Dumnezeu vă trimite! strigă emoționată Afra. Eu trebuie să ajung urgent la Salzburg. Urgent!

– Pentru mine nu are importanță, zise văduva Kuchler. Dar ce motiv aveți pentru a vă grăbi să ajungeți la Salzburg?

Înainte ca Afra să fi putut răspunde, zaraful se întoarse cu o pungă mică din piele și numără douăzeci de guldeni pe tejghea.

– Aveți în vedere o ședere îndelungată, remarcă Gysela la vederea respectabilei sume. Întreaga mea încărcătură de stofe nu valorează atât.

După ce-i dădu banii Afrei, zaraful i se adresă văduvei:

– Cine sunteți dumneavoastră, spuneți-mi numele și suma.

– Dați-mi zece guldeni din disponibilul meu.

Zaraful se luă cu mâinile de cap și începu să se vaite că era nevoit să scoată din casă, dis-de-dimineață, atâta bănet. Dispăru cârtind și bombănind.

Cele două femei stabiliră să se vadă într-o oră la locul în care staționau căruțele. Afra trebuia să cumpere haine și cele necesare călătoriei, pentru că rămăsese doar cu ce avea pe ea.

Pentru o zi și o noapte

Le era sete, le era foame și, în plus, erau atât de obosite încât abia se puteau ține pe capra căruței. Dar când în față le apărură înălțimea abruptă pe care se profila fortăreața și silueta orașului, foamea, setea și oboseala dispărură ca prin farmec. Gysela forță caii să facă ultimele mile la trap, ca niciodată pe parcursul călătoriei de nouă zile, și Afra se agăță speriată de bancă.

Deși caii, două animale voinice de povară, erau puternici, iar văduva Kuchler se pricepea să îi mâne, călătoria de la Strassburg la Salzburg durase cu două zile mai mult decât își propuseseră. De vină fusese o furtună cu ruperi masive de nori, care le surprinsese în Suabia. Gysela Kuchler se temuse pentru încărcătura lor și căutase adăpost cu atelajul în apropiere de Landsberg, într-o gospodărie țărănească izolată. Dar când a doua zi purceseră la drum, acesta era înmuiat și de câteva ori roțile se afundară în noroi până la osii. În mai multe locuri arbori rupți de furtună le barau calea.

Soarele de toamnă stătea pieziș dincolo de Mönchsberg și lăsa într-o umbră adâncă orașul ghemuit în valea dintre munte și râu. Salzburgul nu era foarte mare și era dăruit mai mult cu împrejurimi plăcute decât cu construcții de artă. Un bastion semeț, aproape inexpugnabil deasupra orașului, mai multe mănăstiri pe ambele maluri ale râului, un dom butucănos, câteva case masive de burghezi în jurul pieței – și altceva nu prea mai era de menționat.

Salzburg era important prin poziția lui. Aici se încrucișau drumurile cele mai importante care duceau de la nord la sud și de la vest la est, iar pe Salzach – acesta era numele râului de munte din când în când sălbatic – se transporta în jos prețioasa sare din munți.

Un chirigiu care le dădu prioritate la poarta orașului le recomandă să tragă la Bruckenwirt unde, așa cum le asigură, vor fi excelent tratate atât ele, cât și caii lor. Apariția a două femei pe capra căruței stârnea la Salzburg mai puțină vâlvă decât în alte locuri unde trăseseră peste noapte.

Hangiul localului situat pe celălalt mal al râului le tată pe cele două femei neașteptat de binevoitor și fără acea neîncredere cu care erau întâmpinate în alte părți. El nu agrea femeile ușoare și prostituatele care colindau de colo-colo și nu ar fi admis niciodată prezența lor sub acoperișul lui. Însuși atelajul cu care călătoreau le indica pe Gysela și pe Afra drept doamne distinse, cărora trebuia să le arăți respect.

În timpul călătoriei pline de greutăți, Afra și Gysela se apropiaseră; pe ambele le lega o soartă comună. Ambele își pierduseră soții, chiar dacă din motive diferite, și se vedeau nevoite să își croiască singure un drum în viață. Văduva Kuchler, doar cu câțiva ani mai în vârstă decât Afra, se arătase pe parcurs mai vorbăreață. Dimpotrivă, Afra îi prezentase acesteia doar fragmente din trecutul ei și trecuse sub tăcere adevăratul motiv pentru care călătorea, chiar dacă fusese întrebată direct despre acesta de mai multe ori.

După ce căruța și caii fură luați în îngrijire de argații hanului, femeile intrară în han pentru a-și potoli foamea și setea. În general, clienții erau indivizi din topor, barcagii care conduceau bărcile cu sare în josul râului și care poposeau aici. Aceștia se holbau ca vițelul la poarta nouă la cele două femei care călătoreau singure. Câțiva făceau cu mâna semne frivole ori le aruncau priviri semnificative.

Pentru scurt timp, se așternu liniștea. Asta până când Gysela, după ce găsise loc la capătul unei mese lungi, strigă:

– V-ați înghițit limbile? Nu ați mai văzut niciodată două femei chipeșe?

Ieșirea viguroasă a văduvei îi puse în încurcătură pe bărbați. Discuțiile au fost reluate repede și curând barcagiii nu le mai acordară femeilor nici o atenție.

O sală de mese precum cea a acestui han era și un loc în care se schimbau vești. Existau căruțași care plasau noutățile pe care le dețineau numai dacă erau răsplătiți cu mâncare și băutură. Și așa se ajungea ca pentru o masă neplătită să se vorbească despre crime care în realitate nu avuseseră loc, despre minuni care nu se întâmplaseră niciodată. Totuși, poporul, de la cerșetori la nobili, era avid după aceste cleveteli. Chiar dacă se dovedeau neadevărate, ele constituiau subiecte de discuții.

Pe tonul spiritualizat al unui predicator, un barcagiu care, judecând după haine, trăise și vremuri mai bune informa că la Viena văzuse cu propriii ochi cum un om fusese ridicat în aer de către un dragon făcut din pânză și fusese pus pe pământ la o aruncătură de piatră mai departe fără să fi pățit nimic. Minunea avusese loc cu ajutorul focului și căldurii de sub dragonul din pânză. Un negustor din Nord dădea de înțeles că arbaleta ar fi depășită ca armă și că în viitor războaiele se vor purta numai cu tunuri cu pulbere, care aruncă asupra inamicului bile grele de fier, până la o distanță de o jumătate de milă.

Afra tresări fără să vrea când începu să vorbească și un călător din Ulm. Acesta spunea că Ulm ar fi primul oraș german în care porcii și păsările ar fi alungate de pe străzi. În acest fel se spera să fie ținută departe ciuma, care bântuia pretutindeni în Franța și în Italia și secera mii de vieți.

În acele zile, ciuma era subiectul principal al discuțiilor călătorilor. Temuta molimă putea să izbucnească oriunde, în orice

zi. Negustorii și persoanele care călătoreau contribuiau la răspândirea iute ca vântul din țară în țară a acestei boli mortale.

Astfel a fost întâmpinat cu neîncredere un student călător în veșminte negre, al cărui guler alb și manșete largi îl trădau a fi magistru al artelor, când a afirmat mândru că el se dovedise imun la molimă în Veneția, unde tocmai bântuia ciuma. Vecinii lui de masă, care până atunci îi urmăriseră cu interes povestirile despre arta și cultura poporului din Sud, l-au părăsit unul câte unul, până când studentul a rămas singur la masă și a amuțit.

Sătule în urma unei cine consistente și a poveștilor înfiorătoare, Afra și Gysela urcară în camera lor unde, ca și în nopțile anterioare, împărțeau același pat.

Pe la miezul nopții, Afra fu trezită de recitalul monoton al paznicului de noapte ce răsuna pe Brückengasse. Vocea lui insistentă amuțise de mult, dar Afra nu mai reușea să adoarmă. Gândurile ei se îndreptau către pergamentul din cartea pe care deodată o simțea foarte aproape.

Și cândva, în acea stare dintre veghe și somn, simți o mână ce îi mângâia delicat sânii, îi dezmierda pântecele, pătrundea între coapse și o excita cu mișcări circulare. Afra înlemni.

Până acum Gysela nu îi dăduse de bănuit că ar avea înclinații spre propriul sex. Dar și mai mult o neliniștea pe Afra faptul că ea nu făcuse nici o încercare de a curma senzualele mângâieri ale văduvei. Dimpotrivă, acestea îi produceau o senzație plăcută. Aceasta nu se opuse, îi oferi celeilalte trupul ei și, în final, întinse și ea brațele și începu mai întâi ezitant, apoi tot mai tumultuos să exploreze trupul plinuț al Gyselei.

Și, pe toți sfinții, niciodată nu crezuse că trupul unei femei îi putea oferi atâtea plăceri. Când simți limba Gyselei între picioare, scoase un țipăt reținut și cu o mișcare violentă se întoarse pe-o parte.

Afra își petrecu restul nopții cu ochii deschiși, cu brațele întinse sub cap și gândindu-se dacă o femeie poate iubi atât femei, cât și bărbați. Era răvășită și confuză din cauza incidentului nocturn. Aștepta, neliniștită, ziua următoare.

Nu prea știa cum să se comporte dimineața față de Gysela. De aceea în zori se ridică din patul comun, se îmbrăcă și se duse la mănăstirea sfântului Petru, situată pe celălalt mal al râului.

Mănăstirea se afla în umbra domului, la poalele muntelui Mönchsberg, și era parțial mărginită de stânca înconjurând orașul ca un zid de apărare. O poartă din fier bloca accesul în mănăstirea în care ziua începuse de mult. În fața porții, se vânturau tot felul de cerșetori, câteva prostituate cărora noaptea nu le adusese nici o afacere și un grup de patru tineri studenți care călătoreau spre Praga și cereau câte o supă.

Când Afra trecu pe lângă cei care așteptau și se îndreptă spre poartă, un bătrân știrb, căruia hainele îi atârnau în zdrențe pe trup, o reținu cu observația că ar trebui să aștepte la coadă, ca toți ceilalți. Sau credea cumva că era ceva mai deosebită în hainele ei alese? Spre norocul ei, în acea clipă poarta se deschise și mulțimea de cerșetori dădu năvală în curtea interioară a mănăstirii.

Tânărul portar, un novice lipsit de experiență, cu o tonsură proaspătă, manifestă neîncredere când Afra îi explică faptul că dorea să vorbească imediat cu fratele bibliotecar într-o chestiune importantă. El îi răspunse că rugăciunea de dimineață nu se terminase și mai trebuia să aștepte. Dar dacă dorea o supă...

Afra respinse sugestia mulțumind, cu toate că supa îngroșată cu făină, adusă de doi călugări într-un cazan înnegrit de funingine, împrăștia o aromă apetisantă. Cerșetorii se repeziră ca niște animale asupra cazanului, scoțând cu ceștile și străchinile pe care le purtau cu ei câte o porție din fiertura albă.

În cele din urmă, apăru și fratele bibliotecar, un călugăr tinerel care încă nu avea întipărită pe chip meschinăria vieții de mănăstire, și se interesă politicos ce dorea Afra.

Femeia pregătise o minciună care trebuia să nu trezească suspiciunea bibliotecarului.

– Zilele acestea, începu ea sigură, trebuie să treacă pe la dumneavoastră un negustor din Strassburg. Acesta este în drum spre Italia și duce cu el cărți pentru mănăstirea Montecassino.

– Vă referiți la tânărul Melbrüge! Ce este cu el?

– Călugării din Strassburg i-au dat din greșeală și o carte care nu făcea parte din lot. Este vorba despre *Compendium theologicae veritatis*. Eu am fost rugată să aduc cartea înapoi la Strassburg.

Bibliotecarul exclamă:

– Domnul a vrut altfel! Ați venit prea târziu. Melbrüge a plecat acum două zile la Veneția.

– Nu se poate!

– De ce v-aș minți? Melbrüge se grăbea tare. I-am oferit un loc de înnoptat. Dar m-a refuzat și a spus că dorea să treacă pasul Tauern încă înainte de venirea anotimpului rece. Dacă întârzia, traversarea devenea periculoasă.

Afra trase adânc aer în piept.

– Vă mulțumesc, spuse ea, resemnată.

De pe podul din lemn privi pierdută în gânduri apa de culoare turcoaz a râului Salzach. În liniștea dimineții, se putea auzi sunetul scos de nisipul și pietrele duse cu el de râul de munte. Ar fi trebuit să renunțe? Nu era mai înțelept să lase totul să se liniștească de la sine? Deodată, simți o undă de aer. Un porumbel se înălță ca o săgeată pe lângă capul ei și zbură în amonte de râu, spre sud!

Dinspre Bruckengasse venea către ea Gysela. Părea speriată și îi reproșă:

– Mi-am făcut griji din cauza ta. Te-ai furișat pe ascuns din pat. Unde ai fost atât de devreme?

Afra plecă privirea. Mai puțin din cauza reproșului cu care o întâmpinase văduva Kuchler și mai mult din cauza celor

întâmplate noaptea trecută. Gysela părea că ignoră totul, de parcă nu s-ar fi petrecut nimic. În cele din urmă, Afra răspunse:

– Am avut ceva de rezolvat la mănăstirea sfântului Petru. Este vorba despre motivul călătoriei mele. Din păcate, trebuie să renunț la convenția noastră. Trebuie să plec mai departe la Veneția. Deci aici drumurile noastre se despart.

Gysela o privi cercetător pe Afra.

– La Veneția? zise ea după un timp. Ești smintită! Nu ai auzit că la Veneția bântuie ciuma? Nici un om nu își pune în pericol viața de bunăvoie.

– Nici eu nu o fac de bunăvoie. Am de îndeplinit o însărcinare. Nu o fi chiar atât de rău. Poate că la han voi găsi un căruțaș care să traverseze Alpii în zilele următoare. Îți mulțumesc pentru amabilitatea de a mă fi luat cu tine până aici.

Cele două femei se întoarseră tăcute la han.

– Eu am pus deja să mi se înhame caii, spuse Gysela în fața porții hanului. Bagajul tău mai este în odaie.

Afra dădu din cap fără să spună ceva. Și brusc cele două căzură una în brațele celeilalte suspinând. Afra ar fi preferat să o respingă pe Gysela, așa cum îi spunea o voce interioară, dar nu putu să o facă. Răspunse îmbrățișării Gyselei cu o anumită dezarmare.

– Caii sunt înhămați!

În poartă apăru hangiul, care puse capăt îmbrățișării.

Gysela se reținu o clipă, apoi îi spuse Afrei:

– Plecăm împreună la Veneția.

Afra o privi ca trăsnită.

– Țelul călătoriei tale este Viena! Ce să faci la Veneția?

– Ei, ce! De fapt, îmi este indiferent unde îmi vând stofele, la Viena ori la Veneția, care este diferența?

– Nu știu, răspunse Afra, pe care brusca răzgândire a văduvei Kuchler o surprinsese, eu habar nu am de afacerile cu stofe. Dar tocmai m-ai avertizat cu privire la o călătorie la Veneția!

– Vorbesc mult când ziua este lungă, răspunse râzând Gysela.

În aceeași zi, plecară amândouă spre Veneția.

Trecătoarea prin munții Tauern, la care au ajuns a doua zi, era abruptă și dificilă și a solicitat caii la maximum. Din loc în loc, Afra și Gysela au fost nevoite să meargă alături de căruță, chiar să o și împingă pentru a birui urcușul. Sfărâmăturile de căruțe de pe marginea drumului și scheletele animalelor de tracțiune aminteau de dramele petrecute pe drumul pietros către Sud.

În cea de-a patra zi, aflate la capătul puterilor, sosiră pe valea Drau, într-un orășel plin de viață cu numele de Villach, care trăia din minele apropiate și din numeroasele reprezentanțe comerciale ale unor firme din Augsburg, Nürnberg și Veneția. De câteva sute de ani, episcopul de Bamberg avea sub protecție acest oraș aducător de venituri.

Într-una dintre numeroasele cabane care înconjurau activa piață centrală, femeile s-au cazat pentru o zi de odihnă. Vremea părea favorabilă, după părerea proprietarului, care se ocupă și de caii obosiți. În trei zile, ar putea să ajungă la Veneția. Dădea totuși de gândit faptul că de trei zile nu mai venise nici un atelaj de la Veneția.

În timp ce văduva era ocupată cu încărcătura și cu caii, Afra se interesă pe la celelalte cabane dacă îl întâlnise cineva pe negustorul Gereon Melbrüge din Strassburg. Un negustor de postavuri din Konstanz îl întâlnise pe bătrânul Michel Melbrüge, dar în urmă cu ani de zile. În ce îl privea pe tânărul Gereon, Afra obținu doar răspunsuri negative. Ceea ce o descurajă și mai mult.

Afecțiunea bruscă izbucnită ca o flacără între Afra și Gysela se transformase în timpul obositoarei călătorii, fără un motiv anume, în jenă. Chiar dacă împărțeau ca și mai înainte același pat la locurile de cazare, cele două evitau orice dezmierdare

și la fiecare atingere se speriau că și cealaltă ar putea să tragă concluzii greșite.

Așa a decurs în continuare drumul de cele mai multe ori în tăcere. Deseori, nu schimbau o vorbă ore în șir. Apoi atenția le-a fost atrasă de peisaj, care devenea tot mai întins. Acum, drumul șerpuia în sinuozități indecise prin câmpia arsă de soarele verii, pe un vad uscat.

Pe la vremea prânzului celei de-a treia zile, la orizont se iviră coloane întunecate de fum. „Focurile ciumei!" îi trecu Afrei prin cap, dar tăcu. Gysela părea că nu dă nici o importanță celor observate și biciui caii pentru a merge la trap. Prin câmpia amplă drumul se întindea drept, bătut din vremuri vechi. Astfel au ajuns la țel mai repede decât se așteptaseră.

De la o vreme, nu mai întâlniseră nici o altă căruță. Aproape că se bucurau, când brusc un bărbat cu o privire pătrunzătoare, hotărâtă, le bară drumul cu halebarda.

– *Dove, belle signore?* strigă tâlharul și Gysela scoase o monedă pentru a-l îndupleca să le dea drumul mai departe. Dar, observând că femeile veneau din cealaltă parte a Alpilor, le vorbi stâlcit în germană: Încotro, frumoase doamne?

– Vorbiți limba noastră? se arătă mirată Gysela.

Bărbatul ridică din umeri și răsuci palmele în față:

– Orice venețian vorbește mai multe limbi, dacă nu este cumva căzut în cap. Veneția este un oraș al lumii, să știți. La Veneția vreți să mergeți?

Femeile confirmară.

– Știți că la Veneția bântuie ciuma? Priviți focurile acelea ce ard pe insule. Își ard morții, cu toate că acest lucru se face încălcând voința sfintei Biserici. Medicii de ciumă spun că ar fi unica posibilitate de a stăpâni molima.

Afra și Gysela se priviră îngrijorate.

– Oficial, continuă bărbatul, nimeni nu are voie să intre ori să iasă din oraș. Așa a dispus signoria, consiliul Veneției. Dar

Veneția este mare și se compune din multe mici insule, aflate la o aruncătură de piatră de coastă. Cine să controleze?

– Dacă vă înțeleg bine, răspunse prudentă Gysela, ne-ați putea duce în Veneția?

– Corect, *belle signore!* Chipul bărbatului devenea treptat tot mai prietenos. Eu sunt Jacopo, pescar din San Nicola, cea mai mică dintre insulele populate din lagună. Dacă doriți, vă transport pe dumneavoastră și încărcătura la Rialto, cu barca mea, acolo unde negustorii și comercianții sunt la ei acasă. Ce încărcătură aveți?

– Stofe din lână de la Strassburg, răspunse Gysela.

Jacopo șuieră încet printre dinți.

– Înseamnă că vreți să ajungeți desigur la Fondaco dei Tedeschi.

Denumirea îi era cunoscută Gyselei. În acea clădire din Rialto își aveau reprezentanțele cei mai importanți angrosiști din Germania. Și, deși ea era doar o văduvă de țesător neimportantă, care continua afacerile soțului decedat, zise:

– Da, acolo vrem să mergem!

Pescarul se oferi și să se ocupe de cai și de căruță până când doamnele își vor rezolva afacerile. Întrebat de prețul bunăvoinței sale, Jacopo răspunse că asupra acestuia se vor înțelege ei.

Ca majoritatea pescarilor din lagună, Jacopo avea o cocioabă din lemn pe continent, unde ținea un atelaj și material de construcție. Acolo le conduse pe cele două femei. În apropiere, o barcă se legăna ușor pe apă. Deasupra mării, se lăsa înserarea. Silueta Veneției se putea doar ghici dincolo de norii negri și înecăcioși de fum.

– Vremea ne este propice, spuse Jacopo în timp ce descărca marfa din căruță și le atenționă să se grăbească. Trebuie să ajungem înainte de a se lăsa întunericul. Orice rază de lumină ne-ar trăda.

Afra văzu pentru prima dată baloturile cu stofe ale Gyselei. Se aflau acolo stofe fine, uni, de un ocru plăcut, ca și altele purpurii, dar și stofe cu modele artistice – flori și ghirlande – corespunzătoare gustului vremii.

În timp ce descărca stofele, pierdută în gânduri, își arunca ochii pe modelele acestora. Deodată, tresări.

Nu o surprinsese culoarea verde țipător a materialului, ci modelul acestuia. Și brusc retrăi scena în care fusese atacată la Strassburg, în casa din Bruderhofgasse, și fusese amețită cu un ghemotoc umed de stofă. Acel material avea aceeași culoare, același model țesut în auriu, o cruce cu o bară transversală. Afra respira cu greutate și i se părea că sângele îi fierbe în vene.

Gysela părea a nu fi observat starea ei de neliniște. Își continua preocupată treaba. Nu observă nici că Afra tremura din tot trupul. În timp ce ducea la barcă balotul cu ciudatul model, Afra încerca să dea o explicație descoperirii ei. Gândurile parcă înnebuniseră. Ele oscilau între „totul era o întâmplare" și „Gysela a fost dirijată spre tine pentru a-ți smulge secretul pergamentului". Doar cu mare efort reuși să pară calmă.

După ce marfa fu transportată în barcă, Jacopo împinse cu prăjina barca în lagună, îndreptându-se către insula aflată în fața lor. După o jumătate de milă apa deveni adâncă, și pescarul apucă vâslele. Nu erau singurii care se apropiau de orașul insular la adăpostul oferit de înserare. Barcagiii comunicau prin fluierături ușoare. Puteau fi siguri că nu vor întâlni gardieni ai ciumei, care se deplasau în lagună cu bărci rapide, suple. În rest, nici Jacopo și nici clientele lui nu scoteau o vorbă.

Drumul cu barca părea fără sfârșit și Afrei i se făcu frică. Frică de necunoscut, de molimă și de Gysela, în care nu mai putea avea încredere.

În întunericul în care doar secera lunii în faza de creștere mai aducea puțină lumină, insulele treceau pe lângă ei ca niște corăbii uriașe. Se părea că Jacopo cunoștea drumul și în somn. Sigur pe sine, conducea barca prin strâmtoarea dintre

insulițele San Michele și San Christofano, și în cele din urmă acostă în dreptul unei clădiri lungi cu ferestre înguste.

Trepte de piatră porneau din apă către o poartă neînchisă, din lemn. În spatele ei era o boltă joasă, în care erau stivuite blănuri, lemn, lână și nenumărate lăzi și butoaie. Jacopo spuse că pentru început aici încărcătura lor este la loc sigur.

Cannaregio, cel mai nordic cartier al Veneției, era locuit în majoritate de meșteșugari și comercianți cu mici prăvălii. Aceștia trăiau într-o colectivitate care îi privea cu suspiciune pe străini. Între ei însă domnea armonia și cine ar fi îndrăznit să își încuie locuința peste noapte ar fi fost suspectat de ceilalți și ar fi stârnit tot felul de nedumeriri.

Izolarea locuitorilor din Cannaregio a avut ca urmare faptul că aici ciuma se răspândise mai puțin decât în sudul și estul Veneției, unde se practicau intens negoțul și construcția de vase, și unde uneori numărul străinilor îl depășea pe cel al venețienilor.

Afra și Gysela înnoptară într-un birt modest din apropierea depozitului. Proprietarul coșmeliei oferea locuri de dormit pe paie care, judecând după miros, proveneau din recolta inundată de anul trecut. Și pentru că asta nu era destul, femeile au fost nevoite să împartă locurile cu o familie numeroasă din Triest naufragiată aici și căreia de trei săptămâni nu i se permitea continuarea călătoriei.

Cu toate că aceste condiții numai plăcute nu erau, Afra nu le găsea incomode. Ar fi îngrijorat-o mai mult să își petreacă noaptea singură cu Gysela într-o încăpere. Se simțea supravegheată și nu știa cum să se comporte.

A-i spune Gyselei adevărul în față i se părea prea riscant. Nu era sigură cum va reacționa aceasta dacă i-ar spune că sesizase jocul ei dublu. Atâta timp cât o va lăsa pe văduvă să creadă că nu bănuia nimic cu privire la uneltirile ei ascunse, nu avea de ce să se teamă.

În dimineața următoare, Afra și Gysela căzură de acord ca fiecare din ele să își vadă de treburile ei. Tonul folosit de cele două era sensibil mai rece. Astfel Gysela găsi oportunitatea de a se interesa de planurile Afrei.

Unde îl va căuta ea pe Gereon Melbrüge? Veneția era unul dintre cele mai mari orașe ale lumii, cu mai mulți locuitori decât Milano, Genova și Florența la un loc. Proverbiala căutare a unui ac în carul cu fân nu părea mai dificilă decât căutarea angrosistului Gereon Melbrüge din Strassburg.

Afra se îndoia că Gereon ar fi reușit să ajungă la Veneția. Căci fără ajutorul cuiva ca Jacopo, care cunoștea laguna ca pe buzunarul propriei veste, era aproape imposibil să ajungi în orașul insular. Bărcile rapide ale paznicilor ciumei patrulau la o distanță care le permitea să se vadă reciproc. Și dacă negustorii se arătau îndărătnici, trăgeau cu săgeți incendiare asupra vaselor străine și le scufundau împreună cu încărcătura și echipajul.

Tocmai trecuseră cincizeci de ani, de când moartea neagră mai redusese populația Veneției la jumătate. Corăbii venite din țări îndepărtate aduseseră odată cu încărcătura lor și mii de șobolani, și cu ei și molima. Nenumăratele altare și statui ale ciumei de pe străzile Veneției dădeau de știre despre miile de victime pricinuite de moartea neagră.

Crezuseră că evlavioasele rugăciuni către Sfântul Rochus, mirodeniile vânzătorilor de plante medicinale și măsurile preventive luate la descărcatul corăbiilor îndepărtaseră molima o dată pentru totdeauna. Dar brusc, după o jumătate de secol în care orașul fusese în siguranță, apăruseră din nou oameni cu gâturi umflate, cu abcese și furuncule pe față și pe întreg corpul, iar cei pe care îi întâlneai astăzi așa a doua zi erau morți.

Pestilenza! Vestea se răspândise rapid în Veneția. Pe străzile goale răsuna ecoul de parcă un gardian sinistru anunța Judecata de Apoi.

Nici Afra nu ar fi putut să spună ce diavol o îndemnase să facă această călătorie interzisă. Acum, colinda fără nici un țel pe ulițele pline de fum. Venețienii încercau să alunge moartea neagră cu mirodenii din plante secrete, pentru care plăteau sume imense de frica morții.

Procedura se aplica gradat. Căci, cu cât Afra se apropia de Rialto, cartierul comercianților avuți și al afaceriștilor bogați, cu atât mai mulți bărbați și femei, unele cu copii în brațe erau întinși aparent fără viață pe ulițe, cu priviri fixe și cu gura larg deschisă, dar care în realitate nu erau morți.

Un doctor de ciumați, cu o mantie lungă, cu gulerul ridicat până deasupra capului, cu o pălărie cu boruri largi, cu fața ascunsă după o mască de pasăre, pentru a nu te apropia de el, mergea de la unul la altul și cu un baston verifica dacă mai dădeau vreun semn de viață. Dacă observa o reacție, scotea o sticlă cu conținut lăptos și picura puțin în gurile căscate. Dacă nu observa semne de viață, doctorul desena cu creta o cruce pe caldarâm.

Era semnul pentru *beccamorti,* groparii care își făceau treaba doar beți criță. Pentru a găsi oameni care să facă această treabă, consiliul orășenesc asigura fiecărui gropar o cantitate de rachiu egală cu cât putea acesta să bea. Și așa se împleticeau trăgând căruțurile lor pe două roți de-a lungul ulițelor și ridicând morții pentru a-i transporta la primul rug.

Focuri ale ciumei ardeau în toate piețele, întreținute de făclii umane. Se putea vedea cum trupurile se cabrau sub acțiunea focului, ca și cum s-ar fi opus groaznicului lor sfârșit. Afra văzu moșnegi cu bărbile incandescente și copii mici carbonizați ca un trunchi de copac. Începu să fugă, doar să se îndepărteze de teribila realitate. Își ridica scârbită brațul îndoit în fața feței. Traversă astfel câteva poduri, pe sub care alunecau bărci pline cu cadavre.

Ajunsă la Rialto, Afra se opri pe un pod din lemn întins peste marele canal. Marele canal, care străbătea orașul ca un

S, împrăștia și el suficientă duhoare, dar Afra era totuși mulțumită că nu mai duhnea a fum și a carne de om arsă.

În Rialto, unde locuitorii erau mult mai înstăriți decât cei din Cannaregio, moartea nu se arătase mai puțin groaznică decât în alte părți ale orașului. Ca peste tot, din frica de contaminare, morții erau scoși în fața ușilor caselor. Doar că aici cadavrele erau acoperite cu pânză albă. O inițiativă discutabilă, pentru că atunci când veneau *beccamorti* și trăgeau pânza ei trebuiau mai întâi să lupte cu o mulțime de șobolani grași, staționați cu nerușinare pe leșuri. Unele dintre oribilele animale erau mari cât pisicile și se repezeau la gropari când aceștia încercau să le alunge cu bâtele.

Dintr-o casă luxoasă, cu coloane și balcoane la marele canal, se auzea muzică exuberantă și țipete de femei bete, deși în fața ușii zăceau două cadavre. Afra nu își putu explica totuși ce se petrecea în casa din fața ei și mări pasul. Atunci, ușa fu dată de perete și un tinerel îmbrăcat în catifea verde sări afară, o apucă pe Afra de încheietura mâinii și o trase înăuntru. Afra nici nu pricepu ce se petrecea.

În atriumul casei, scump mobilat, o orchestră cânta muzică orientală la instrumente de suflat, cu coarde și de percuție. Fete machiate strident, în costume multicolore, dansau după această muzică. Recipiente cu tămâie răspândeau un miros amețitor.

– *Venga, venga!* strigă tinerelul și încercă să o tragă pe Afra la dans.

Dar aceasta rămase țeapănă ca o statuie.

Tinerelul îi vorbea tot mai aprins, dar Afra nu îl înțelegea. În cele din urmă, el încercă să o sărute. Atunci, Afra îl împinse cu atâta putere încât tinerelul căzu pe podea. Incidentul atrase râsete generale.

Din fundal se îndreptă spre Afra un doctor de ciumă. Își ținea sub braț masca de pasăre și o întrebă în limba ei, dar cu un evident accent:

– Veniți din nordul Alpilor?

– Da. Ce se petrece aici?

– Ce se petrece aici? Doctorul râse. Viața, fată, viața! Știm noi cât va mai dura? În această casă au fost doi morți într-o singură noapte! Nu ne mai rămâne decât să dansăm. Ori aveți o propunere mai bună?

Afra clătină din cap. Și aproape că îi fu rușine să întrebe:

– Și dumneavoastră nu aveți ceva împotriva pustiitoarei molime?

– Băutură este suficientă, ca și elixire secrete. Problema este la ce folosesc. Mulți venețieni afirmă că farmaciștii și vracii ar fi propagat ciuma, pentru a le vinde oamenilor elixirele lor. Deja unii venețieni aflați pe patul de moarte și-au lăsat palatele moștenire unor vraci dacă îi scapă de moarte.

Doctorul de ciumă își dădu ochii peste cap.

Afra își plimbă privirea peste oamenii dezmățați. Pe două divane acoperite cu brocat galben-auriu, aflate în fața unui cămin înnegrit de funingine, două perechi pe jumătate dezbrăcate se iubeau sub ochii tuturor. O matroană dolofană cu păr roșu își ridicase rochia și se freca în extaz cu un falus din lemn, încurajată cu strigăte imorale de câțiva tineri.

Doctorul ridică din umeri și o privi pe Afra de parcă el ar fi trebuit să-și ceară scuze.

– Fiecare face ceea ce crede că și-a dorit în viață. Cine știe dacă mâine va mai fi în stare să facă asta!

Nu morții văzuți pe străzi, ci acest desfrâu disperat, teama exprimată de fețele tuturor în exuberanța lor mimată o făcură pe Afra să priceapă în ce se băgase. Și, pentru prima dată, începu să se îndoiască de faptul că pergamentul merita toate acestea.

Niciodată nu crezuse în diavol. Îl considerase ca pe o invenție a Bisericii în intenția de a insufla teamă oițelor ei. Teama era cel mai puternic mijloc coercitiv al Bisericii, teama de Dumnezeu cel atotputernic, teama de pedeapsă, teama de moarte, teama veșnică. Era absurd, dar în acel moment Afra

se întrebă foarte serios dacă nu cumva diavolul fusese cel care îi pusese pergamentul în mâini.

– De fapt, ce vă aduce în aceste vremuri la Veneția? îl auzi ea întrebând pe doctorul de ciumă cu un glas ce venea parcă din depărtări.

– Vin din Strassburg și caut un negustor, Gereon Melbrüge. El este în drum spre mănăstirea Montecassino. L-ați întâlnit cumva?

Doctorul râse.

– Tot atât de bine mă puteați întreba dacă am văzut un anumit grăunte de nisip de pe insula Burano. La Veneția, sunt negustori cât nisip are marea. Dacă îmi permiteți un sfat, întrebați de el la Fondaco dei Tedeschi, o clădire lungă, situată chiar lângă marele pod. Poate acolo ați putea fi ajutată.

Afra urmări cu interes cum doctorul destupa două sticle cu vin. Pe una i-o întinse Afrei, pe cealaltă o duse la gură. Când văzu că Afra șovăia, acesta zise:

– Beți! Vinul roșu de Veneto este cel mai bun remediu pentru molima de ciumă, poate chiar unicul. Beți din sticlă și nu lăsați sticla nimănui. Mai ales feriți-vă de apă, dacă vreți să supraviețuiți în acest oraș.

Fără să mai ezite Afra duse sticla la gură și o goli pe jumătate. Vinul avea un gust amărui, dar îi făcu bine. În timp ce punea dopul sticlei, privirea îi căzu pe tânărul îmbrăcat în catifea verde. Sprijinit de o coloană din marmură, stătea pe podea și le privea cu ochii mari pe fetele care dansau.

Afra se duse la el și strigă pentru a acoperi muzica puternică:

– Scuzați-mă că v-am trântit la podea atât de brutal. Dar nu îmi place să mi se fure săruturi.

Doctorul interveni pentru că tânărul nu reacționa:

– Nu vă înțelege limba. Apoi traduse în venețiană vorbele rostite de Afra. Pentru că tânărul nu reacționă nici atunci, îl apucă de umăr și strigă: *Avete il cervello a posto?*[1]

[1] „Mai ești conștient?" (în lb. italiană, în orig.) (n.tr.)

Tânărul alunecă pe o parte fără viață, ca un sac cu fasole.

Muzicanții, martori ai scenei, amuțiră unul după altul. Toboșarul strigă:

– *E morto!*

Musafirii, care până atunci dansaseră, intrară în panică.

– *La pestilenza!* se auziră mai multe voci în palazzo. *La pestilenza!*

Dansatoarele, care tocmai își expuneau râzând frumusețea trupurilor lor perfecte, se adunară în semicerc în fața tânărului încovoiat, cu picioarele strânse, și îi priveau cu groază ochii rămași deschiși. Apoi o luară la fugă și, împreună cu ceilalți oaspeți, se înghesuiră la ieșire.

Afra se îndreptă și ea spre ușă, urmată de doctor. Acesta dădea din cap.

– Pentru o zi și o noapte el a fost cel mai bogat venețian, fiul armatorului Pietro Castagno. Molima îi răpise ieri tatăl și mama. Asta este viața.

Cu totul altfel decât de obicei, la Fondaco dei Tedeschi domnea o liniște mormântală. De două săptămâni nu mai venise nici un negustor. În depozit erau stivuite piei, stofe, mirodenii, lemn exotic, butoaie cu vin și pește uscat într-o dezordine de nedescris. Halele încăpătoare erau străbătute de un iz nedefinit. Paznici înarmați opreau intrarea oricărui nepoftit.

Într-un colț al halei de la intrare, se plictiseau doi funcționari comerciali prost dispuși. După cum arătau păreau a fi venețieni, dar cunoșteau totuși limba germană și fețele lor se luminară când Afra întrebă de Gereon Melbrüge, negustor din Strassburg, care ar fi trebuit să treacă pe aici.

Unul din ei, pe care apariția Afrei îl agitase vizibil, spuse că negustorul Melbrüge venea cel puțin de două ori pe an la Fondaco, dar de trei ani nu mai fusese văzut. Dar la vârsta lui acest lucru era de înțeles. Nu, nu îl văzuseră de mult timp.

Afra avu nevoie de oarecare putere de convingere până să îi facă pe funcționari să înțeleagă că pe ea nu o interesa bătrânul Michel Melbrüge. Acesta murise. Ea îl căuta pe fiul lui, Gereon, care ar fi trebuit să vină la Veneția.

Cei doi bărbați se priviră ciudat, de parcă Afra le-ar fi trezit suspiciuni cu întrebarea ei. Apoi unul zise că ei doi nu auziseră de un anume Gereon Melbrüge. Și că de fapt de când reizbucnise *pestilenza*, în oraș nu mai intrase și din oraș nu mai ieșise nici un negustor străin. La replica Afrei, cum că ei ar ști foarte bine că existau destule posibilități de a face acest lucru dacă erai gata să plătești, cei doi reacționară cu o indignare prost mimată. Răspunseră că era vorba doar de un zvon, unul din multele care circulau în aceste zile pe străzi și pe canale.

Afra părăsi Fondaco cu un sentiment de nesiguranță. În orice caz, comportamentul celor doi funcționari îi păru cam ciudat. Dar, oricât de mult se gândi la asta, nu găsi nici o soluție. Colinda orașul fără un țel precis, în căutarea unui bărbat pe care nu îl văzuse niciodată. Chiar de l-ar fi întâlnit, nu ar fi avut cum să-l recunoască.

Cu cât vedea mai multă durere, cu atât devenea mai insensibilă. Și astfel, indiferentă la ce se întâmpla, porni înapoi către cabana din Cannaregio. Încetase să mai gândească, să se gândească la moartea înmiită ce o întâmpina peste tot, să se gândească la motivul pentru care se afla aici. Lua absentă la cunoștință de casele cu ușile deschise, de crucile făcute cu creta pe uși, care indicau că locatarii tocmai căzuseră cu toții victime molimei.

Nu îi mai captivau atenția nici siluetele pe jumătate goale, sângerânde care se biciuiau reciproc și colindau orașul în procesiuni gemând și rugându-se. Și, cu toate că era doar o problemă de timp momentul în care și ea va cădea victimă a molimei, era bizar de liniștită. Din când în când, lua câte o

înghițitură din sticla cu vin dăruită de doctor. Parcă nu Afra, ci o femeie străină de ea mergea prin Veneția.

În peregrinarea pe ulițele întortocheate, folosea drept reper turnul bisericii Madonna dell'Orto. Aceasta se afla în nord, în apropierea cabanei la care trăsese ieri. Un pod din lemn putred ducea din Campo dei Mori direct în piața din fața bisericii construite din cărămidă roșie care semăna mai mult cu o fortificație de la nord de Alpi decât cu un sanctuar venețian. Fereastra rotundă de pe fațadă era mai mare decât portalul care, privit de la distanță, aducea cu portalul de la intrarea mănăstirii dominicane din Strassburg.

Silueta femeii aflate alături de portalul bisericii atrase imediat atenția Afrei. Era Gysela. Puteai crede că pândea pe cineva. Afra se retrase în nișa unui zid de lângă pod. Nu dură mult și pe malul stâng al canalului se apropie un bărbat îmbrăcat cu un talar negru. Veșmântul lui nu semăna nici cu cel al unui popă, nici cu cel al unui călugăr, părea mai curând roba unui student călător.

Din câte își putea da seama Afra de la distanță, bărbatul nu era un cunoscut al Gyselei. Imediat, Afra se gândi că necunoscutul putea fi Gereon Melbrüge. Dar pentru ce naiba să fi ales el această ciudată îmbrăcăminte?

După un scurt schimb de cuvinte, cei doi dispărură prin portalul întunecat în interiorul bisericii. Asta ce ar putea însemna?

Afra traversă în grabă piața și îi urmă pe cei doi în biserică. Înăntru domnea semiîntunericul. În fața altarelor laterale ale naosului, ardeau numeroase lumânări mici. Pe podeaua din piatră, îngenuncheați ori stând pe jos, se rugau mai mulți oameni. În aer plutea un miros de ars înțepător și se auzea murmurul celor care se rugau.

Pe una dintre băncile de lângă un altar lateral, Afra îi descoperi pe Gysela și pe bărbatul străin. Stăteau unul lângă

altul, parcă adânciți într-o rugă mută. În semiîntuneric, Afra se apropie de ei și se ascunse după o coloană aflată la nici cinci pași de cei doi, suficient de aproape pentru a fi martoră la discuția lor.

– Mai spuneți-mi o dată numele dumneavoastră, ceru în șoaptă Gysela.

– Joachim von Floris, răspunse omul în negru, cu o voce subțire de castrat.

– Nu este acesta numele care mi s-a spus mie!

– Bineînțeles. Dumneavoastră îl așteptați pe Amandus Villanovus.

– Așa este. Acesta este numele.

– Amandus Villanovus a fost împiedicat să vină. Trebuie să vă mulțumiți cu mine.

Străinul suflecă mâneca dreaptă și duse brațul în dreptul ochilor Gyselei.

Gysela se dădu puțin înapoi speriată și îl privi în față pe necunoscut. Tăcea.

– Ce nume ciudate aveți, spuse Gysela după ce își mai reveni. Nu sunt numele dumneavoastră reale, nu?

– Bineînțeles. Ar fi fost mult prea periculos. Nici unul dintre noi nu cunoaște numele real al celorlalți. În acest fel toate urmele lăsate de noi în viața anterioară sunt șterse. Amandus, de exemplu, a preluat numele celebrului filosof și alchimist omonim, care din cauza scrierilor lui a intrat în conflict cu Inchiziția. În urmă cu o sută de ani, acesta a murit într-un naufragiu misterios. În ce mă privește, numele meu provine de la profetul și învățatul Joachim von Floris, ale cărui scrieri au fost afurisite în conciliile de la Lateran și Arles. Joachim susținea că noi ne găsim în a treia epocă a istoriei umane, cea a sfântului spirit. El a denumit-o saeculum al sfârșitului. Și, dacă scot capul pe ușă, constat că are dreptate.

Gysela cugetă un timp asupra cuvintelor lui Joachim, după care îl întrebă:

– Dacă tot vine sfârșitul omenirii, de ce mai umblați după pergament? Adică, la ce v-ar mai folosi pergamentul?

Aceste vorbe avură asupra Afrei efectul unui trăsnet. Gysela, față de care ea aproape că își deschisese inima, era pusă să o urmărească! În câteva secunde, gândurile începură să i se clarifice. Modelele de pe stofă cu crucea intersectată, brusca disponibilitate a Gyselei de a nu mai călători la Viena, ci la Veneția, toate acestea își găseau acum explicația. Afra aproape că nu mai respira. Simți nevoia de a ieși imediat la cer. Dar rămase ca paralizată, agățată de coloana care îi oferea protecție. Urmări în continuare, cu respirația tăiată, discuția celor doi.

– Cine știe cât va continua agonia omenirii, răspunse Joachim la întrebarea Gyselei. Dumneavoastră nu știți, nici eu. Nici măcar cel de la care am luat numele nu știa exact când va fi sfârșitul acestei lumi, cu toate că el l-a prezis pentru secolul în care a trăit el. Și asta s-a petrecut acum două sute de ani.

– Deci dumneavoastră credeți că din cunoașterea momentului sfârșitului lumii s-ar putea câștiga capital serios?

Joachim von Floris râse încet, apoi se apropie mai mult de Gysela. Cei doi își apropiară și capetele, și Afra se strădui să audă și următoarele fraze.

– Am încredere că nu veți destăinui nimănui nimic! Gândiți-vă la Kuchler, soțul dumneavoastră! zise Joachim von Floris.

– În mine puteți avea încredere.

– De fapt, lucrurile stau astfel: oficial, lucrăm pentru papa Ioan. Deși organizația noastră este în dușmănie cu el, totuși pontiful ne-a cerut ajutorul. Ioan este un tâmpit desăvârșit. Dar nu chiar atât de prost ca să nu știe că renegații sunt mai abili decât întreaga curie cu tot cu cardinalii ei avizi de bani și cu monsignorii ei confuzi. De aceea, el l-a contactat pe Melancholos, primus inter pares al nostru, și i-a oferit de zece ori câte o mie de ducați de aur, dacă reușim să îi aducem pergamentul.

– De zece ori câte o mie de ducați de aur?

Joachim von Floris confirmă.

– Melancholos, căruia acum opt ani pontiful i-a retras demnitatea de cardinal, nu a fost mai puțin surprins decât dumneavoastră. Papa Ioan, așa cum toți îl știu, este zgârcenia personificată. Și-ar vinde pentru bani și bunica și ar face afaceri și cu diavolul. Melancholos s-a gândit că dacă acesta oferă atât de mulți bani pentru acest pergament înseamnă că în realitate documentul este cu mult mai valoros. Pentru o mie de guldeni de aur pontiful dă un titlu de cardinal împreună cu o episcopie ori veniturile mănăstirilor dintre Bamberg și Salzburg. Dar pontiful dă înzecit această sumă! Acum aveți imaginea valorii acestui petic de hârtie.

– Sfântă Fecioară! îi scăpă Gyselei.

– Pe asta o dă pe deasupra.

– Dar ce scrie în pergament?

Din cauza surescitării Gysela vorbise cu voce tare.

Misteriosul străin duse degetul la buze.

– Pst! Chiar dacă oamenii de aici sunt preocupați de altceva. Fiți prudentă!

– Ce scrie în pergament? insistă Gysela de data aceasta în șoaptă.

– Tocmai asta este marea întrebare la care nimeni dintre noi nu poate să răspundă. Cele mai luminate capete dintre noi s-au gândit la asta și au construit cele mai diferite teorii. Dar nu există nici un reper care să susțină una dintre ele.

– Poate că prin acest înscris este compromis papa într-un fel?

– Papa Ioan al XXIII-lea? Să fim serioși! Ce ar putea să compromită în plus această lepădătură? Oricine știe că Sfinția Sa se culcă cu soția fratelui său, în vreme ce trăiește cu sora cardinalului de Napoli. Și de parcă nu ar fi destul, cedează dorințelor sale depravate cu tineri clerici, cărora le onorează serviciile intime făcându-i stareți ai unor mănăstiri bogate. Pe ascuns, se povestesc cele mai trăsnite istorioare despre înclinațiile perverse ale Sfinției Sale!

– Și dumneavoastră le credeți?

– Oricum mai mult decât cred în dogma Sfintei Treimi. Însăși denumirea de trime este o exagerare! Nu, pe acest pontif nimic nu îl poate compromite mai mult decât este deja compromis. Eu cred mai curând că pergamentul acoperă o escrocherie imensă, în care este vorba de mulți bani ce nu i se cuvin papei. Dar nici asta nu este decât o bănuială.

– Pentru că până acum nimeni nu a văzut pergamentul?

– Ba nu. L-a văzut unul dintre noi. Un franciscan renegat care, pentru că a prețuit dragostea pentru o femeie mai mult decât Evanghelia, a devenit alchimist. Rubaldus se numea.

– Se numea?

– Rubaldus s-a comportat foarte neîndemânatic. A crezut că poate să vândă ceea ce știa episcopului de Augsburg, căruia îi prepara tot felul de elixire pentru putență, putență spirituală. După cum se pare, acestea i-ar fi folosit și lui. Alchimistul a fost găsit înjunghiat în Augsburg, ceva mai târziu.

Sprijinită de coloana ce o proteja, Afra își acoperi gura cu palma. În timp ce necunoscutul și Gysela discutau încet, Afra revăzu în minte ultimii ani ai vieții ei. Treptat, unele evenimente inexplicabile până atunci se înlănțuiră logic. După tot ce auzise acum, Afra era bucuroasă că nu mai avea pergamentul la ea. Era prea mare riscul de a fi încă o dată atacată și jefuită, cum se întâmplase în timpul călătoriei spre Strassburg. Putea doar să spere că inocentul Gereon Melbrüge va ajunge cu bine la Montecassino.

– Alchimistul a fost asasinat? o auzi pe Gysela întrebând.

– Nu de către oamenii noștri, o asigură Joachim von Floris. Eu cred că episcopul de Augsburg, cunoscut ca adversar al papei de la Roma, a dispus lichidarea alchimistului Rubaldus după ce acesta i-a relatat despre conținutul pergamentului și despre condițiile în care i-a aflat conținutul. În orice caz, episcopul de Augsburg a fost cel care l-a informat pe papa Ioan despre pergament.

– Și dumneavoastră sunteți sigur că soția arhitectului se află în posesia acestui pergament?

Afra ascultă tensionată răspunsul.

– Ce înseamnă „sigur"? spuse Joachim von Floris, care, după o pauză, adăugă: Ca să fiu sincer, nu mai sunt atât de sigur. Noi am supravegheat femeia, am urmărit-o și i-am răscolit toată viața anterioară. Rămâne un mister cum de a ajuns tocmai ea în posesia acestui document.

– Ea este o femeie deșteaptă, deșteaptă și în multe privințe cu experiența vieții. Tatăl ei a fost un bibliotecar învățat și i-a transmis multe din cunoștințele lui. Asta ați știut-o?

Joachim von Floris râse reținut:

– Desigur că știm acest lucru. Și încă multe altele din viața ei. Și anume că ea nu este soția arhitectului de catedrale Ulrich von Ensingen, ci doar concubina lui și reprezintă și motivul pentru care el a părăsit orașul Ulm. Și totuși, toate aceste date scoase la lumină de oamenii noștri nu ne ajută. Eu cred că tatăl ei, bibliotecarul, este cheia întregii povești. Dar tatăl ei este mort. Noi trebuie să găsim pergamentul înainte ca acesta să cadă în mâinile oamenilor curiei. Dacă într-adevăr există.

– De asta sunt sigură, răspunse emoționată Gysela. Întrebată de motivul călătoriei ei, Afra a spus că are o misiune importantă. Mai întâi, în Salzburg. Acolo și-a schimbat brusc planurile de călătorie și a decis să se îndrepte spre Veneția. Deși am supravegheat-o permanent, mi-a scăpat cu cine s-a întâlnit la Salzburg și cine i-a sugerat noul țel al călătoriei. Cine știe, poate că Veneția nu este capătul călătoriei ei.

– Și unde este acum muierea?

Gysela ridică din umeri.

– Noi ne întâlnim la cabană. Acolo și-a lăsat bagajul. L-am scotocit amănunțit.

– Și?

– Nimic. Fiți sigur că nu are pergamentul la ea. I-am cercetat până și căptușeala hainelor în ideea că ar fi cusut acolo documentul. Dar nu a fost așa.

Renegatul dădu din cap.

– Știu eu însumi cât de greu este de găsit acest pergament afurisit. Până acum ați făcut treabă bună. Răsplata o găsiți în balotul care conține stofa cu însemnul nostru.

– De unde știți unde mi-am depozitat stofele?

Joachim von Floris râse superior.

– Credeți că a fost o întâmplare că v-a ieșit în drum pescarul Jacopo?

Gysela îl privi consternată pe bărbatul în negru.

– Oriunde veți călători, veți fi așteptate de oamenii noștri. Priviți acest semn. Bărbatul ridică din nou antebrațul în fața Gyselei și continuă: Mie mi se pare că în acest fel nu ajungem departe. Ar trebui să o luăm din scurt pe femeia asta și să o silim să vorbească folosind metodele noastre. Și dacă știe unde este pergamentul, ne va spune – jur asta, așa cum pe mine mă cheamă Joachim von Floris!

Afra consideră că era momentul să părăsească biserica. Auzise destul. Inima i-o luase razna. Privi pe furiș în jur. Bătrânul care se ruga, călugărul care părea căzut pe gânduri, tânăra cucernică – oricare putea fi un spion al renegaților. Trebuia să dispară din acest oraș sinistru și trebuia să o facă rapid! Dar pentru asta trebuia mai întâi să se ascundă. Veneția era destul de mare pentru a oferi protecție unui străin. Cât mai repede posibil trebuia să își ia bagajele și să caute un alt adăpost.

După ce părăsi biserica Madonna dell'Orto, Afra o luă intenționat în direcție opusă. Abia după ce se încredință că s-a descotorosit de orice eventual urmăritor, se îndreptă către cabană. Achită în grabă cazarea și, apoi, plecă pe același drum întortocheat pe care venise.

Mai târziu, panicată, își îndreptă pașii spre est, cu grija permanentă de a nu fi urmărită. Amenințarea făcută în biserică

de către bărbatul cu glugă o mâna cu atâta groază, încât nici nu mai băga în seamă grozăviile din jurul ei.

Trecând pe lângă ruguri pe care ardeau morții și pe lângă cadavrele acoperite cu cearceafuri albe, ajunse în partea de est a orașului, în Castello, unde nu departe de biserica Santi Giovanni e Paolo, a cărei fațadă semăna oarecum cu cea a bisericii Madonna dell'Orto, găsi un adăpost adecvat. Hangiul Leonardo își exprimă mirarea în privința femeii care călătorea singură și în plus și în vreme de *pestilenza,* dar, după ce primi în avans chiria pe trei zile, nu mai puse nici o întrebare. Abia acum ea putu să își mai tragă sufletul.

Afra închiriase o cameră doar pentru ea la etajul al doilea al modestei case. Unica fereastră oferea priveliștea fațadelor clădirilor de vizavi. Între ele curgea un canal îngust, în care pluteau toate murdăriile provenite dintr-un șir întreg de case, plus nenumărați șobolani. Scârbită, închisese fereastra și se așeză pe marginea patului neîngrijit. O durea capul din cauza fumului alb care plutea la toate etajele casei.

Într-un vas aflat în casa scărilor, Leonardo ardea un amestec de plante – rozmarin, dafin, măselariță și un vârf de cuțit de pucioasă –, o rețetă secretă pe care un alchimist i-o destăinuise pe bani buni. Recomandată ca mijloc sigur de curățare a aerului de ciumă și de îndepărtare din casă a diavolului.

Afra nu crezuse nici în copilărie în talentele șarlatanilor. Dar priveliștea morții și neputința în fața molimei o făcuseră să își schimbe părerea. „Dacă nu era de nici un folos, gândea ea, nu putea nici să dăuneze." Ca și cum ar fi vrut să-și curețe tot interiorul, Afra inhală în piept fumul alb până când, amețită, se prăbuși pe pat.

Nu îi ieșea din cap imaginea tânărului drăguț pe care ciuma îl răpise de la o clipă la alta. Încercarea lui de a o săruta și ochii lui plini de viață, care puțin mai târziu priveau fix în gol, nu-i dădeau pace.

Între veghe și somn, se gândea și la Gysela. Era furioasă de propria prostie, pe naivitatea cu care căzuse în cursa văduvei. Iar în ce privea discuția cu renegatul, la care trăsese cu urechea, Afra reținuse că Ulrich von Ensingen nu avusese nici un rol. Joachim von Floris menționase doar că Ulrich nu era soțul ei legitim. Și mai rezulta din discuție că Ulrich nu făcea parte dintre renegați. Îl bănuise pe nedrept? Nici Afra nu mai știa ce să creadă.

Trebuie să fi ațipit, pentru că atunci când sărise speriată era deja întuneric. Cineva bătea la ușa ei. De afară, se auzi vocea lui Leonardo:

– V-am adus ceva de mâncare, *signora!*

Leonardo era un bărbat voinic, amabil, de vârstă medie. Bunele lui maniere contrastau cu starea jalnică în care se afla casa sa.

– Ar trebui să mâncați ceva, spuse el zâmbind și puse pe scăunelul de lângă pat o tavă pe care era un urcior și o farfurie cu supă aburindă. Masă nu exista în încăpere. De o grindă ce traversa camera atârnă un felinar. Apoi adăugă: Nu puteți face nimic pentru a scăpa de ciumă. În orice caz, nu arătați prea bine, dacă îmi permiteți remarca.

Speriată, Afra își acoperi fața cu ambele mâini. Nu se simțea foarte bine. Tensiunea ultimelor zile o apăsa ca un coșmar.

– Nu aveți vin în sticlă? îl întrebă ea pe Leonardo pe un ton cam ridicat. Dar chiar în clipa următoare își dădu seama, regretă și adăugă împăciuitor: Un doctor de ciumă pe care l-am întâlnit întâmplător mi-a recomandat vinul roșu de Veneția ca elixir eficient împotriva ciumei. Mi-a mai spus și să fiu atentă ca sticla să fie astupată.

Hangiul ridică din sprâncenele stufoase ca și cum ar fi pus la îndoială această rețetă secretă. Prea erau multe mijloacele pretins miraculoase despre care se vorbea la Veneția. Apoi,

dispăru fără să spună un cuvânt și reveni cu o sticlă nedestupată, de vin roșu venețian.

– În sănătatea dumneavoastră, zise acesta zâmbind superior.

Și cu evidentă satisfacție urmări cum Afra, cam neîndemânatică, destupa sticla.

– Oricum, nu sunteți o băutoare, remarcă el.

– Încă nu, răspunse Afra. Dar în vremuri ca astea poți deveni ușor bețiv!

Leonardo o privi atent pe Afra.

– Dați-mi voie să ghicesc: nu teama de ciumă vă bântuie pe dumneavoastră. Mai curând este vorba despre un bărbat, așa este?

Afra nu avea nici un chef să-și aștearnă viața în fața lui Leonardo, cu toate că oamenii din afara cercului de persoane cunoscute nu erau cei mai răi sfătuitori. Dar brusc îi veni ideea că ar putea să îl folosească pe hangiu în scopurile ei. Așa că răspunse cu o mină plină de suferință:

– Da, un bărbat. Și sorbi o gură bună din sticlă. Apoi continuă: Dumneavoastră unde ați căuta un negustor care ar trebui să se afle în oraș?

– La Fondaco dei Tedeschi, veni răspunsul care nu era tocmai neașteptat.

– Acolo m-am interesat deja. Din păcate, nimic.

– Este soțul ori iubitul dumneavoastră? Leonardo clipi șmecherește. Și pentru că Afra nu răspunse, se grăbi să adauge: Iertați-mi curiozitatea, *signora,* dar când o femeie vine pentru un bărbat de la Strassburg la Veneția, poate fi vorba doar de iubit.

– Nu aveți o altă idee? întrebă iritată Afra. Mă refer la un alt loc unde l-aș putea căuta.

Leonardo își frecă gânditor bărbia. Ca orice venețian era un mare actor și înțelegea să transforme în piesă de teatru chiar și o simplă discuție.

– Ați încercat și la Lazaretto Vecchio, o mică insulă la marginea din sud a lagunei, nu departe de San Lazzaro?

– San Lazzaro?

– Venețienii au pentru orice o insulă. San Lazzaro este ospiciul nostru. Între noi fie vorba, este permanent plin până la refuz. Nimic de mirare în acest oraș. În ce privește Lazaretto Vecchio, mica insulă vizibilă de acolo, ea are o poveste plină de peripeții. A fost folosită ca loc de cazare al pelerinilor în drum spre Ierusalim și ca depozit de muniții. Acum clădirile de acolo sunt utilizate drept carantină și spital pentru ciumații străini.

– Un străin bolnav de ciumă nu este primit, prin urmare, la spitalele Santa Croce ori Castello?

– Așa este, *signora.* Venețienii sunt mai deosebiți. Cel puțin când mor, vor să rămână printre ai lor. De asemenea, orice străin care în ultimele două săptămâni s-a strecurat ilegal în Veneția, în ciuda interdicției, este exilat pe insula Lazaretto Vecchio. Dumneavoastră de cât timp vă aflați în Veneția?

– De trei săptămâni! minți Afra. Am avut o cameră în cartierul Cannaregio.

Leonardo dădu din cap satisfăcut, apoi spuse:

– *Signora,* v-am ținut până s-a răcit supa.

Gândul că tânărul Melbrüge ar putea fi pe insula Lazaretto nu îi dădu pace Afrei toată noaptea. Leonardo părea să îi fi citit gândurile, căci la micul dejun de a doua zi o surprinse pe Afra cu propunerea de a o duce cu barca lui pe insulă. El personal nu voia să pună piciorul pe insula exilaților, dar se oferi să ancoreze în dreptul ei până când ea își rezolva treburile acolo. Evenimentele din ultimele săptămâni stimulaseră neîncrederea Afrei în oamenii care o copleșeau cu bunăvoința lor. Înainte ca ea să fi găsit un pretext pentru a-l refuza, Leonardo, care observase ezitarea ei, se interesă prudent:

– Vă convine, *signora?*

– Da, normal, bâigui nesigură Afra.

Afra se gândi că Lazaretto Vecchio reprezenta ultima posibilitate de a-l găsi pe Gereon Melbrüge. A-l găsi în alt loc ar fi fost mai curând o întâmplare.

La intrarea din spate, la canal, se legăna o simplă barcă, nu o gondolă fudulă cu *ferro* pe prova ridicată, care, sub tichia dogilor, simboliza cele șase părți ale orașului Veneția, nu, aceasta era o simplă barcă îngustă, folosită în principal pentru transportul mărfurilor necesare zilnic.

Vremea promitea a fi furtunoasă, iar Leonardo făcea eforturi să înainteze contra vântului care sufla din nord. În apropierea arsenalului era ancorat velierul hangiului. Un venețian cu stare și onorabil nu dispunea doar de barcă proprie, ci și de o barcă cu vele, cu care putea să ajungă oricând pe coasta continentală.

Afra, care era obișnuită doar cu valurile Rinului și ale Dunării, se sperie când văzu spuma purtată de vântul puternic. Dar Leonardo încercă să o liniștească, spunându-i că vântul dinspre nord este tocmai potrivit pentru a parcurge mai repede drumul până la Lazaretto Vecchio.

Tocmai trecuseră rapid prin strâmtoarea dintre partea estică a Veneției și Insula Grădinilor, când vântul de nord încetă să mai bată. Soarele răzbătea doar răzleț printre norii groși și negri. Leonardo, care condusese velierul ce gemea și scârțâia prin lagună, se arătă nemulțumit de schimbare și mormăia ca pentru sine.

În vreme ce se apropiau încet de țelul lor, în turnul bisericii din insulă începură să bată clopotele pentru morți. O coloană neagră de fum se ridica spre cer. Insula părea o fortăreață. Singurul loc de acces dinspre mare era printr-un portal construit în mare.

Aici deja erau ancorate alte vase. Acestea transportau bolnavi pe tărgi. În timp ce Leonardo stătea cu barca în așteptare,

scoase o pânză udată cu oțet, o fixă în dreptul gurii și o înnodă la ceafă. Îi întinse și Afrei o altă pânză.

– Nu miroase plăcut, dar se zice că protejează de adierea ciumei.

Legănatul bărcii și izul acru inspirat de Afra o făceau să se simtă rău. Așa că i se păru ca o mântuire când, în cele din urmă, Leonardo acostă și ea putu să pășească pe uscat.

– Mult succes! îi strigă el.

Afra se întoarse scurt, apoi dispăru pe scara de piatră.

În holul de la intrarea în Lazaretto o întâmpină un iz dulceag. Lumina abia se strecura prin fantele care țineau loc de ferestre. Două uși din lemn ferecate cu fier duceau în stânga și în dreapta în direcții opuse. Lângă peretele din față, era o masă lungă și îngustă din lemn închis la culoare. Aceasta era străbătută în lungime de un perete din scânduri nu prea înalt, în spatele căruia stăteau cu capul plecat trei siluete. Purtau mantii negre largi și glugi. Fețele le erau acoperite cu măști albe de păsări. Pe mâini purtau mănuși albe.

Afra se adresă celei mai apropiate siluete cu întrebarea dacă negustorul Gereon Melbrüge era pe insulă. Spre surprinderea ei, omul cu mască de pasăre, în spatele căreia bănuise a fi un bărbat, răspunse cu o voce de femeie. Dar aceasta, evident o călugăriță, ridică doar din umeri. Nici pronunțarea pe litere a numelui nu ajută la nimic. În cele din urmă, călugărița cu mască îi întinse peste peretele din scânduri o listă. Lista purta titlul QUARANTENA, sub care se înșirau la nesfârșit nume străine.

Afra citi numele urmărindu-le cu arătătorul. Să tot fi fost două sute de nume, dar Gereon Melbrüge nu se afla printre ele. Dezamăgită, înapoie lista. Tocmai voia să plece, când o femeie-pasăre de la capătul celălalt al mesei îi făcu semn să se apropie.

Femeia îi întinse o a doua listă cu nume. Titlul acesteia era PESTILENZA. Afra parcurse numele ca în transă. Erau

mult mai multe nume decât în prima listă și în dreptul a peste jumătate dintre nume era o cruce. Nu îi trebui mult timp ca să-și dea seama ce însemna crucea.

Afra ajunse la sfârșitul listei fără să dea de numele Melbrüge și se opri brusc. În primul moment, crezu că s-a înșelat sau că rațiunea îi juca o festă. Mai citi numele o dată și încă o dată: Gysela Kuchler, Strassburg.

Afra se lăsă să cadă pe un scaun. Degetul ei arătător fixa încă numele Gyselei. Călugărița se întoarse către ea; îi putea vedea strălucirea ochilor în spatele măștii.

– *Vostra sorella?*[1]

Fără să se mai gândească, Afra confirmă înclinând capul.

Călugărița îi făcu semn să o urmeze.

Parcurseră un coridor care părea că nu se mai sfârșește. Ici și colo erau vase din care ieșea un fum înțepător, iar Afra abia mai respira. Mirosea a untură de pește și a pește stricat, totul combinat cu un iz dulceag, ca de marțipan ars.

Coridorul se termină având în stânga o sală. În loc de ușă, accesul era oprit cu un grilaj. Era curent. Afrei i se făcu rău. O cuprinse frica. De fapt, pentru ce o urmase pe călugărița?

Femeia scoase o cheie din mantia-i neagră și descuie grilajul. Fără să spună ceva, o împinse pe Afra în sală. Se opri în fața unui prici acoperit cu un cearceaf murdar. Pe ambele laturi ale sălii, se înșirau cam o sută de asemenea culcușuri, la numai o lungime de braț unul de altul.

– Afra, tu?

Afra își auzi numele. Nu recunoștea vocea. Și nici pe femeia de pe prici nu o cunoștea. Părul ei negru atârna în șuvițe. Fața îi era umflată ca un măr stricat și la fel de pătată. Trupul nu mai dădea semne de viață. Doar buzele femeii mimau câteva cuvinte neauzite. Aceasta să fie Gysela cea pe care o văzuse abia ieri plină de viață în biserică?

[1] „Sora dumneavoastră?" (în italiană, în orig.)

Gysela încercă un zâmbet ca și cum nu și-ar fi luat situația prea în serios. Dar intenția nu îi reuși decât să o impresioneze pe Afra.

– Este pedeapsa Domnului pentru purtarea mea păcătoasă, murmură Gysela. Trebuie să știi...

– Știu, știu... o întrerupse Afra.

– ... că te-am spionat pentru renegați.

Afra dădu din cap.

– Știai? șopti Gysela, nevenindu-i a crede.

– Da.

După o pauză lungă, timp în care fiecare își căuta cuvintele, Gysela spuse printre lacrimi:

– Iartă-mă! Nu am făcut-o de bunăvoie, am fost silită.

Vorbea evident cu mare greutate.

– Nu-i nimic, răspunse Afra.

Peste neașteptata întâlnire se așternea vălul morții și Afra nu simțea nici cea mai mică pornire de a-i reproșa ceva Gyselei.

– Soțul meu, Reginald, a fost dominican, un bărbat inteligent, începu încet Gysela. Când a fost ales inchizitor, a părăsit ordinul, pentru că nu a vrut să participe la intrigile Inchiziției. Renegații, o lojă a foștilor clerici, l-au primit cu brațele deschise și i-au asigurat existența. Când Reginald le-a descifrat jocul intrigant, a devenit renegat al renegaților. Asta se întâmpla exact pe vremea când îmi făcea curte. Pe atunci, după moartea intempestivă a tatălui meu, căutam cât mai repede un bărbat care să poată să ducă mai departe afacerea cu țesătoria. A fost o legătură interesată, nimic mai mult. Ne-am căsătorit, dar nu ne-am iubit. Dar cine știe ce este iubirea? Tu știi?

Afra ridică din umeri. Nu își găsea cuvintele potrivite.

Cu privirea în tavan, Gysela continuă:

– Au existat clipe în viața mea, în care am simțit o anumită afecțiune pentru Reginald. Nu am dormit împreună niciodată. Ne comportam ca o pereche de bătrâni, care trăiau o căsnicie

ca a lui Iosif. Nu, o adevărată dragoste și o adevărată pasiune am trăit doar o dată în viață, cu tine.

Afra întoarse capul într-o parte. Nu voia ca Gysela să îi vadă lacrimile.

– Poți să-mi spui târfă fără nici o reținere, continuă Gysela cu voce abia auzită. Nu mai contează pentru mine. Sunt fericită că am mai putut să îți spun asta.

Afra ar fi vrut să îi strângă mâna Gyselei. Dar rațiunea îi spunea să se abțină.

– Este bine, spuse ea ca să o mai liniștească și simți un nod în gât. Totul este bine.

Gysela încercă în mod jalnic să zâmbească.

– De fapt, ar trebui să fim inamice. Pentru că, de fapt, tu ai fost cauza morții lui Reginald.

– Eu?

Gysela vorbea cu tot mai mare greutate:

– Era ultima misiune a lui Reginald pentru renegați. Trebuia să te amețească dându-ți un elixir al adevărului, să îți pierzi controlul, să te facă să spui unde ai ascuns acel pergament blestemat.

– Deci soțul tău a fost cel care m-a atacat în casa din Bruderhofgasse?

– Elixirul nu a avut efectul scontat. Tu te-ai prăbușit și el a crezut că te omorâse. I s-a luat o piatră de pe inimă când a doua zi a aflat că trăiai. De atunci nu a mai vrut să aibă de-a face cu renegații. Dar cei cu robele negre au o lege care nu suportă încălcare: un renegat rămâne pe veci un renegat. Doar moartea poate scoate pe cineva din rândurile lor.

– Dar se spunea că Reginald Kuchler s-a sinucis!

Gisela ridică mâna ca pentru a se apăra.

– Se spun multe. Fiecare renegat poartă cu el o fiolă cu otravă care poate ucide un cal într-o secundă. Când, într-o zi, Reginald nu s-a mai întors de la piață, am avut o bănuială.

Seara, cadavrul lui plutea pe Ill. Nimeni nu putea să spună cum a ajuns acolo. Dar din hainele lui lipsea fiola cu otravă. Medicul care i-a stabilit decesul a fost de părere că el ar fi băut-o de bunăvoie.

Călugărița îi făcu semn Afrei de la distanță că era vremea să plece, dar Gysela continuă să vorbească:

– După moartea lui Reginald, renegații au vrut să obțină de la mine ce nu reușiseră cu el. În definitiv, ei l-au sprijinit pe Reginald ani de-a rândul, când acesta nu avea nici un venit. Dar mijloacele mele erau reduse. De aceea mi-au oferit un târg. Trebuia să te spionez. Știi de ce. Tu te afli în mare pericol...

Călugărița insistă.

– Rămâi cu bine! șopti Gysela.

– Rămâi...!

Afrei îi pieri glasul.

Din mers, călugărița se mai uită o dată în jur. Urmând parcă o pornire de moment, se întoarse la patul Gyselei. Ca și mai înainte privirea acesteia era îndreptată spre tavan. Dar totul era altfel. Cu vârful degetelor, călugărița trase cearceaful peste capul Gyselei. După care făcu rapid semnul crucii.

Toate acestea se petrecură atât de repede și de natural, încât Afra nu sesiză de la început ce se petrecuse. Abia când călugărița deschise grilajul murmurând rugăciuni de neînțeles, își dădu seama că Gysela murise.

Afra iuți pasul, iar călugărița rămase în urmă. Cu cârpa îmbibată cu oțet ținută în dreptul gurii, alerga de-a lungul coridorului către holul de la intrare. Pe obraji îi șiroiau lacrimi și abia își putea stăpâni suspinele. Pentru privirea ei împăienjenită, călugărițele cu măștile lor, care o priveau imobile, se transformau în ființe bizare. Nici nu le băga în seamă strigătele înfundate. Urmărită parcă de Furii, Afra dădu ușa de perete și păși împleticindu-se pe treptele din piatră ale debarcaderului unde o aștepta Leonardo cu velierul lui.

Incapabilă să scoată o vorbă, făcu un gest energic cu mâna. Leonardo o înțelese și dezlegă barca fără a mai pune întrebări. Cu ochii umezi, Afra clipea în razele soarelui care pătrundeau din loc în loc printre nori, în vest.

În Albergo, aștepta un nou oaspete. Cu zelul lui obișnuit, Leonardo îl salută pe străin. Afra remarcă faptul că străinul călătorea fără bagaje, dar era mult prea preocupată de sine însăși pentru a da importanță acestei observații. Deja se însera și Afra se grăbi să urce în camera ei.

Se prăbuși pe pat fără a se mai dezbrăca, mintea continuând să-i alerge În clipe ca acestea, blestema nefastul pergament. Până în cel de-al șaisprezecelea an al vieții ei avusese parte de un trai relativ monoton, dedicat muncii, așa cum se cuvenea unei fete din gospodăria unui administrator regional, apoi soarta se năpustise asupra ei ca un uragan. Se părea că enigmaticul pergament emana o forță care o atrăgea ca un magnet. Nu putea să scape de această forță oricât se străduia. Renunțase de mult la încercarea de a scăpa de trecutul ei. Acest trecut o urmărea pretutindeni. Chiar și aici, în îndepărtata Veneție, o bântuia ca o furtună furioasă de toamnă și îi stăpânea gândurile. Frica și suspiciunea necunoscute ei până nu de mult îi dominau acum viața. Mai exista oare în această lume cineva în care să se poată încredere?

În timp ce se gândea la toate astea, Afra își palpa trupul căutând abcesele și neregularitățile pielii care vesteau ciuma. N-ar fi fost de mirare să se fi molipsit. Totul se declanșa de la o zi la alta, povesteau oamenii. Moartea lucra rapid. Dacă era să se întâmple așa, ea nu se va lamenta. Moartea însemna și uitare.

De pe scări se auzeau voci. Leonardo își conducea neașteptatul oaspete la camera lui. Aceasta era cu un etaj mai jos, cu vedere la strada pe care era și intrarea. Cei doi păreau adânciți

într-o discuție aprinsă, care bineînțeles că avea un unic subiect: molima de ciumă și imprevizibilele ei urmări pentru Veneția.

Afra întredeschise ușor ușa camerei ei. Cu cât asculta mai mult vocea oaspetelui străin, cu atât era mai cuprinsă de neliniște. Modul de a vorbi și vocea subțire nu îi erau necunoscute. Chiar dacă atunci când revenise îl văzuse pe străin doar în semiîntuneric și de la spate, bărbatul în mantie neagră îi părea cunoscut. Nu doar îi părea, ci era sigură. Oaspetele era Joachim von Floris, renegatul cu care Gysela se întâlnise la biserica Madonna dell'Orto.

„Nu era o întâmplare!" îi trecu Afrei prin cap. Chiar dacă în timpul zilei golise o sticlă de vin roșu venețian, în nici un caz vinul nu îi afectase memoria. Și, în vreme ce cu o ureche era atentă la discuția celor doi bărbați, Afra se gândea febril la ceea ce trebuia să facă în continuare.

Trebuia să plece de aici, să fugă din Veneția și nu trebuia să lase nici o urmă. Încă nu renunțase la ideea de a ajunge la Montecassino. Din fericire, nu îi destăinuise Gyselei adevăratul țel al călătoriei ei. Deci nici renegații nu puteau să îl cunoască. Doar dacă...

În minte îi apăru brusc imaginea bibliotecarului ciung al mănăstirii dominicane. Luscinius știa că ea călătorea pe urmele lui Gereon Melbrüge, care se afla în drum spre Montecassino. Pe de altă parte, Luscinius nu știa nimic despre misteriosul pergament. Și, din câte se părea, nu era nici în legătură cu renegații.

Descurajarea Afrei dispăru brusc și ea își făcu repede un plan. La intrarea din spate, de la canal, barca lui Leonardo se clătina ușor în lumina palidă a lunii. Accesul spre apă se afla exact sub fereastra ei. Dacă reușea să se urce neobservată în barcă, putea ajunge cu ea la canalul San Giovanni și de acolo la drumul pe uscat. Nu avea experiență în manevrarea unei bărci venețiene, dar fusese atentă la cum folosise Leonardo prăjina și era convinsă că va putea ajunge cel puțin până la

canalul San Giovanni. Desigur că nu era simplu, dar trecutul îi demonstrase că, pusă în situații fără ieșire, dovedise o cutezanță cu nimic mai prejos decât cea a unui bărbat.

Ușa de vizavi de camera ei ducea în podul casei. În pod, pe lângă unelte și saci cu tot felul de provizii, ca: poame uscate, fasole, nuci și ierburi uscate, se păstrau și vâsle și frânghii pentru barcă.

Atentă să nu facă nici un zgomot, Afra urcă în pod. Trebuia să țină cont de faptul că la etajul aflat mai jos se putea auzi orice pas. De aceea, după fiecare pas făcea o pauză și trăgea apoi cu urechea. Astfel ajunse la o grindă de susținere. Într-un cârlig era agățată o frânghie înfășurată. Puse frânghia pe umărul stâng. Apoi făcu drumul invers. În cameră, își făcu o legătură cu haine. În lumânarea care pâlpâia într-o farfurie înfipse un cui la cinci degete sub flacără. Cam în patru ore lumânarea se va topi până în dreptul cuiului, care va cădea pe farfurie – semnalul pentru plecare.

Lumina care ardea în cameră nu arunca suspiciuni asupra Afrei. La Veneția, ferestrele erau luminate peste tot în timpul nopții de când un vraci spusese că molima de ciumă se răspândește doar pe întuneric deplin. Convinsă că proceda corect și că altă posibilitate nu avea, Afra se întinse îmbrăcată pe pat. Era epuizată de evenimentele zilei și adormi pe loc.

Lumânarea-deșteptător o trezi la trei ore și jumătate după miezul nopții. Deschise atentă fereastra și respiră aerul înviorător, răcoros. Adia un vânt ușor, care ridica valuri neregulate pe canal. Acestea plescăiau în bordul bărcii de sub fereastră.

Afra luă frânghia și la cap făcu un laț. În laț puse bocceaua și îi dădu drumul jos cu frânghia. La o mișcare bruscă, bocceaua alunecă din laț și căzu în barcă. După ce trase sus frânghia, își trecu lațul în jurul mijlocului. Celălalt capăt îl legă de crucea din piatră a ferestrei, apoi se urcă pe pervaz.

La Ulm și la Strassburg, îi urmărise deseori pe pietrarii care coborau în rapel pe fațada catedralei, pentru a-și face treaba la înălțimi amețitoare. Își amintea exact cum se înfășura frânghia pe corp. Sprijinindu-se cu picioarele în zid, Afra începu să coboare. Lucrurile mergeau mai ușor decât se așteptase. Dar când atârna cam la zece coți deasupra bărcii, simți o smucitură. Frânghia se înțepenise în crucea ferestrei și nu cedă nici trasă și nici smucită. Dacă nu voia să fie în pericol de a fi descoperită, Afra trebuia să sară.

Încercă să desfacă lațul din jurul pieptului, dar nu reuși, pentru că din cauza greutății corpului acesta se strânsese și mai tare. Iar un cuțit cu care să taie funia nu avea. Era prizonieră!

Într-o asemenea situație fără ieșire, alții ar fi apelat poate la rugăciuni adresate cerului, unuia din cei paisprezece sfinți ori sfintei Ludmila, cea reprezentată cu o sfoară. Pentru că ajunși la necaz oamenii devin evlavioși. Dimpotrivă, Afra cârti la adresa Domnului din cer. „Dacă chiar exiști, gândi ea, de ce nu mă ajuți? De ce ești întotdeauna de partea celor trândavi, a sfinților ori a celor fără nici o treabă?"

Trase din nou de frânghie și izbucni într-un râs cinic, disperat. Inima îi bătea să-i sară din piept. În zori, va fi descoperită atârnând de frânghie, ceea ce ar însemna sfârșitul fugii ei. Dar chiar atunci frânghia cedă. Afra căzu și se izbi cu zgomot de podeaua bărcii, unde rămase buimacă.

Pe cealaltă parte a canalului lătră un câine. După puțin timp, animalul se liniști. Pe Afra o durea spatele. Cu prudență, încercă să își miște brațele și picioarele, și în cele din urmă și capul. Nu fără dureri, dar reuși. Din fericire, era întreagă. Cu toată durerea, încercă să se ridice. Barca se clătina, iar încercarea eșuă. Abia la a doua tentativă reuși nesigură să se ridice.

Frânghia pe care o folosise la coborâre atârna pe jumătate în apă. Afra o recuperă și o împinse în prora bărcii, alături de bocceaua ei, apoi puse mâna pe prăjină. Admirase deseori

îndemânarea gondolierilor, care își conduceau bărcile prin canale cu o singură prăjină. Dar subapreciase totuși îndemânarea necesară manevrării gondolelor. În orice caz, din cauza lipsei de experiență barca dansa necontrolat, se întorcea în jurul propriei axe și lovea casele de pe ambele maluri ale canalului ba cu prora, ba cu pupa.

Descurajată, Afra renunță. Lăsă prăjina și, împingând cu mâinile în malul drept al canalului, ajunse până la o punte îngustă care traversa canalul. Deasupra caselor se ivea lumina zorilor, și Afra preferă să părăsească barca. Fixă barca de lemnăria punții, aruncă pe ea bocceaua și se cățără și ea.

Epuizată, își permise câteva momente ca să se orienteze. După ce ratase calea pe apă spre sud, trebuia să încerce să ajungă pe partea continentală. Dar ulițele înguste șerpuiau într-un zigzag nesfârșit. Nu rareori, după ce rătăcea îndelung, ajungea în punctul de unde plecase. În plus, în spațiile mici dintre case era încă destul de întuneric.

În acest întuneric, Afrei i se păru că aude voci care cântau. „Erau călugărițele benedictine de la San Zaccaria", îi trecu ei prin minte. Leonardo îi indicase San Zaccaria ca punct de orientare pentru situația că se rătăcea și nu omisese să amintească desfrânata viață din spatele zidurilor ei, unde colectivitatea era alcătuită în principal din fiice ale nobilimii care nu avuseseră de-a face cu vreun bărbat. San Zaccaria nu era departe de port și, drept urmare, își îndreptă pașii în direcția din care se auzea cântul.

În acest fel, Afra ajunse neașteptat de repede în Campo San Zaccaria. În fața bisericii, două ruguri ale ciumei luminau fantomatic Campo. Bărbați în veșminte lungi ațâțau flăcările cu bucăți mari de lemn. Umbrele desenau imagini bizare pe fațadele caselor. În dreptul portalului bisericii, era un munte de cadavre înfășurate în pânze, care așteptau să fie arse.

Peste Campo plutea un fum înecăcios, amestecându-se cu duhoarea insuportabilă a victimelor ciumei. Înfricoșată, Afra se strecură lipindu-se de zidurile caselor din partea vestică. O punea în mișcare un singur gând: să plece din acest oraș! Un podeț în partea sudică ducea către Riva degli Schiavoni, promenada largă a portului, a cărei denumire venea de la numeroșii negustori din Schiavonia[1], care ancorau aici cu vasele lor.

Deși zorii nu biruiseră încă total întunericul, în Riva era deja mare vânzoleală. Din cauza molimei, în oraș nu mai soseau mărfuri. De aceea comercianții își întreiseră prețurile. Și totuși, nimeni nu mai voia să cumpere produse venețiene. În definitiv, nu se știa dacă nu erau infestate de ciumă.

Venețienilor le era interzisă, sub amenințarea unor sancțiuni, părăsirea orașului în vremea epidemiei de ciumă. Doar străinilor care se puteau legitima ca atare le era permis să plece cu corăbiile, după consultarea și afumarea de către unul dintre medicii care își ofereau serviciile în clădirea portului. Pentru a ajunge pe o corabie, venețienii bogați făceau apel la travestiuri pline de imaginație, care le confereau aparența unor străini. Alții plăteau sume respectabile pentru a obține doritele documente de călătorie.

Afra se încadră răbdătoare în șirul celor care așteptau încolonați în fața clădirii portului. Tuturor li se putea citi pe chip tensiunea. Mai ales venețienii, de altfel cunoscuți pentru limbuția lor, așteptau muți de frică să nu fie trădați de dialectul specific.

Se luminase de-a binelea când îi veni rândul și Afrăi. În gând, concepuse toate manevrele necesare intrării în posesia unui document de călătorie. Acesta ar fi valorat pentru ea mult mai mult decât permisiunea de a părăsi Veneția, i-ar fi dat o nouă identitate.

Medicul, un bărbat morocănos, cu ochi negri adânciți în orbite, se afla într-o încăpere văruită în alb, în spatele unei

[1] Dalmația (n.tr.)

măsuțe, și o privea posomorât. Famulusul său, un tânăr cu bucle negre, se plictisea la un pupitru pentru scris. Când o văzu pe Afra, își schimbă comportamentul pe loc și, pe un ton cumpătat, îi puse o întrebare în limba germană:

– Cum vă numiți?

Afra înghiți în sec, apoi acționă sub imperiul primului impuls:

– Mă numesc Gysela Kuchler, sunt văduva negustorului Reginald Kuchler din Strassburg.

– ... văduvă a negustorului Reginald Kuchler din Strassburg, repetă famulusul și notă datele pe o hârtie. Apoi continuă: Și?

– Ce „și"?

– Aveți un document care să confirme afirmația dumneavoastră?

– Mi-a fost furat în locul unde m-am cazat, răspunse prompt Afra. Fiind femeie, făptașului nu îi este de nici un folos.

– Aveți vreo bănuială, signora...? Aruncă o privire asupra hârtiei și continuă: ...signora Gysela?

Inima Afrei păru că se oprise. Ea remarcă faptul că mâinile îi tremurau. Îi apăru în fața ochilor imaginea Gyselei cu privirea fixată în tavanul lazaretului. Dacă ar fi bănuit ce reacție va avea la această minciună, ar fi renunțat la ea. Dar acum era nevoită să își susțină minciuna și răspunse:

– Nu, nu știu cine putea să fie.

Medicul o privi și spuse ceva în dialect venețian, pe care ea nu îl înțelegea.

– Doctorul vă roagă să vă dezbrăcați, traduse famulusul.

Afra se supuse; se dezbrăcă și rămase goală în fața tânărului. Acesta deveni jenat și îl arătă pe medic:

– Dânsul este doctorul!

Indispus, medicul examină cu o privire critică trupul Afrei. Îi făcu semn că se poate îmbrăca și famulusului îi făcu un semn afirmativ cu capul. Tânărul îi dădu medicului o foaie să

o semneze. După care, sub semnătură, puse sigiliul Veneției cu leul lui Marco și îi dădu hârtia Afrei.

– Cât vă datorez? întrebă încet Afra.

– Nimic, răspunse famulusul. Ceea ce am văzut a însemnat mai mult decât cea mai mare răsplată.

Când Afra ieși din clădirea portului, soarele dimineții începea să pătrundă prin fumul de deasupra orașului. Cu siguranță că fuga ei fusese descoperită. Acum trebuia ca totul să decurgă rapid, dacă voia să scape de urmăritorii ei.

La chei, erau ancorate mai mult de o duzină de vase comerciale, printre ele aflându-se și o cogă cu trei catarge, sub pavilion necunoscut. Fără încărcătură, cârma corabiei ieșea pe jumătate din apă. În dreptul unei caravele flamande de ultimul tip se formase un pâlc de oameni care se tocmeau asupra prețului călătoriei. De mai puțină încredere se bucurau două nave comerciale meridionale cu pânze latine triunghiulare. Deși proprietarul lor le făcea reclamă în gura mare, nu se înghesuia nimeni să îi dea atenție.

În timp ce se îmbulzea printre oamenii care alergau încoace și-ncolo, în timp ce spanioli și francezi, greci și turci, germani și slavoni, evrei și creștini anunțau porturile de destinație într-o păsărească greu de înțeles, Afra se simțea supravegheată. Niște bărbați o priveau țintă ori îi treceau prin față fără să se mai ferească, apoi dispăreau iarăși în mulțime.

Afra simțea că devenea tot mai tensionată. Căuta precipitată o corabie care să plece spre sudul Italiei. Dar destinațiile corăbierilor vizau toate porturile posibile din Mediterana, Pola și Spoleto, Corfu ori Pireu, ba chiar îndepărtatul Constantinopol sau Marsilia, dar nimeni nu pleca la Bari sau Pescara, de unde pe uscat se putea ajunge la Montecassino.

Disperată și nehotărâtă în privința corabiei la bordul căreia să urce, Afra se așeză pe zidul cheiului pentru a se gândi. Pola

și Spoleto erau doar la una, două zile de drum. Poate că acolo va putea găsi o corabie care să se îndrepte către sudul Italiei. Oricum, pentru prima dată avea un document cu care se putea legitima ca femeie liberă, cu drept de a călători.

Afra era atât de pierdută în gânduri, încât nici nu observă că mai mulți bărbați îngălați, probabil marinari ori muncitori portuari, formaseră un semicerc în fața ei. Doi dintre aceștia începură să o tragă de haine, un al treilea încercă să îi ridice rochia, iar ceilalți urmăreau scena cu brațele încrucișate.

La strâmtoare, Afra începu să lovească în jur și, nefolosindu-i la nimic, începu să țipe. Dar din cauza larmei din port strigătele ei nu se auzeau prea departe. O cuprinse o spaimă de moarte când simți că o lasă puterile. Și atunci, auzi o voce gravă și răsunătoare. Bărbații o părăsiră în grabă și se împrăștiară în toate direcțiile.

– Ați pățit ceva? întrebă vocea gravă.

Afra își aranjă hainele și ridică privirea.

– Este în regulă, răspunse ea roșie la față de furie. Vă mulțumesc.

Posesorul vocii grave era un bărbat impozant. Mantaua lui din catifea de un roșu-închis și pălăria înaltă indicau a fi un demnitar de stat ori un înalt funcționar.

– Vă mulțumesc, repetă nesigură Afra.

Distinsul domn își puse mâna pe piept și se înclină elegant, ceea ce îi dădu o anumită demnitate și grandoare.

– Acesta nu este locul unde ar trebui să se afle o femeie cu stare. O femeie singură pe zidul cheiului este privită de marinari ca victimă sigură. Și astfel de oameni nu sunt puțini în acest oraș. Ar trebui să știți că la Veneția, în vremuri normale, se vântură zilnic cam treizeci de mii de femei care se vând. Cu alte cuvinte, fiecare a treia femeie din acest oraș practică meseria iubirii negociabile.

– Nu mi-a oferit nimeni bani, interveni scurt Afra. Indivizii au încercat să mă siluiască.

– Îmi pare rău, dar, după cum v-am spus, ar fi trebuit să evitați zona portului.

Discursul prevenitor al bărbatului o călca pe nervi pe Afra.

– Atunci, mi-ați putea spune de unde să iau o corabie, dacă nu dintr-un port, stimate domn?

– Iertați-mă, am uitat să mă prezint. Numele meu este messer Paolo Carriera, trimisul la Veneția al Majestății Sale regele din Napoli.

Afra încercă o înclinare plină de demnitate a capului, ceea ce nu prea reuși, având în vedere prin ce tocmai trecuse.

– Eu mă numesc... – se poticni, apoi continuă – ... Gysela Kuchler, văduva patronului de țesătorii Reginald Kuchler din Strassburg.

– Și încotro vă poartă drumurile?

Afra făcu un gest de apărare.

– Țelul meu este mănăstirea Montecassino, unde am de rezolvat o treabă.

– Montecassino ați spus?

– Asta am spus, messer Carriera.

– Nu ați vrea să îmi explicați ce căutați tocmai la o mănăstire a benedictinilor? Iertați-mi întrebarea directă.

– Cărți, messer Carriera, copii de cărți vechi!

– Sunteți, așadar, cultivată!

– Ce înseamnă cultivat? Nu oricine ia în mână o carte este cultivat. Asta o știți și dumneavoastră.

– Dar dumneavoastră știți să citiți și să scrieți.

– M-a învățat tatăl meu. El a fost bibliotecar.

În timp ce vorbea, Afra realiză că era pe punctul de a-și trăda trecutul. De aceea preferă să tacă.

– Aveți un document cu care să vă legitimați și care să confirme că nu aveți ciumă?

Afra scoase din decolteu hârtia cu sigiliu și i-o vârî sub nas trimisului regal.

– De ce întrebați?

Paolo Carriera întinse brațul în direcția soarelui ce răsărea.

– Priviți *Ambrosia,* galionul cu trei catarge! Echipajul este pe punctul de a ridica pânzele. Dumneavoastră vreți... Trimisul regelui aruncă o scurtă privire pe hârtie, apoi continuă: ... Dacă doriți, puteți călători cu noi. Dacă Neptun ține cu noi și ne trimite vânt favorabil, în zece zile suntem la Napoli. Iar de acolo sunt două zile de drum pe uscat până la Montecassino.

Afra respiră ușurată.

– Este foarte amabil din partea dumneavoastră. De ce...?

Trimisul ridică ușor teatral capul și privi în jos cu cochetărie.

– În fond, nu trebuie să rămâneți cu o amintire prea neplăcută privind Veneția. Deci grăbiți-vă!

Afra își ridică bocceaua și porni în grabă în urma lui Carriera. *Ambrosia* era ancorată la ultimul loc al cheiului Riva degli Schiavoni. Nu era doar cea mai mare corabie din port, ci și cea mai frumoasă. Pânzele și greementul navei străluceau în aerul dimineții. În castelul de la provă, pântecosul galion dispunea de cabine cu hublouri din sticlă. O punte îngustă din lemn, păzită de doi mauri musculoși, ducea abrupt pe punte. Paolo Carriera o lăsă pe Afra să urce prima.

Abia ajunseră pe punte, că doi matrozi în uniformă în roșu și negru traseră puntea și alte vreo două duzini se cățărară ca niște păianjeni pe greement și întinseră pânza mare. Afra nu mai călătorise niciodată cu o corabie atât de splendidă. Urmărea cu ochii mari ridicarea ancorei *Ambrosiei.* I se păru aproape o minune felul în care uriașa pânză mare, care încă atârna moale pe catarg, se mișcă încet în vânt abia simțit, se roti și se umflă ca abdomenul unei vaci care rumega. Strigând puternic, doi matrozi recuperară odgonul gros cât brațul cu care era fixată nava. *Ambrosia* se puse în mișcare abia simțit

scoțând zgomote ciudate. Întreaga corabie trosni, gemu și oftă, și din pântecele ei se auziră zgomote de parcă ar fi gemut sufletele păcătoșilor în purgatoriu.

Privind silueta orașului învăluită încă în fumul cenușiu al rugurilor ciumei, Afra se agățase cu putere de balustrada punții. Din marea de acoperișuri se înălțau cupolele de la San Marco precum pălăriile ciupercilor din desiș, alături de masiva clopotniță, de parcă nu ar fi alcătuit un tot.

Pe Afra o cuprinse un sentiment de ușurare.

Profeția lui messer Liutprand

Afrei i se părea un vis faptul că soarta luase o atât de neașteptată și bruscă întorsătură în favoarea ei. Cu doar o oră mai devreme, nici nu s-ar fi gândit la așa ceva. Adâncită în gânduri, auzea ca din depărtare comenzile și strigătele matrozilor care alunecau pe greement cu agilitate de păianjeni și desfășurau o pânză după alta, artimonul în spatele catargului principal, contraranda deasupra castelului contrarandei, pe arborele principal, și în coada galionului mica velă cu vergă. Un nepriceput ar fi avut nevoie de nasul unui câine căutător de urme și de ochii unui vultur pentru a conduce spre larg greoiul galion printre nenumăratele insule ale lagunei, care pluteau ca florile de nufăr la suprafața unui helesteu.

În timp ce Afra asculta foșnetul și clipocitul valurilor prorei, trimisul regelui se apropie de ea. Alături de el se afla o femeie distinsă, într-un veșmânt cu multe falduri, cu un cordon sub sâni și încheiat până sub gât. Din gulerul rotund și înalt se ivea un chip nobil, cu ochi negri și păr ușor albit, care acoperea urechile strâns în melc.

– Dânsa este Kuchler, o femeie din Strassburg, care călătorește singură, spuse Carriera adresându-se femeii, pe care apoi o prezentă Afrei cu un gest politicos: Soția mea, Lucrezia.

Ambele femei se salutară în tăcere, cu o înclinare a capului, și Afra sesiză imediat tensiunea provocată de întâlnire.

– Sunteți singurele femei aflate la bord printre treizeci și opt de bărbați, remarcă trimisul, și sper că vă veți suporta reciproc în următoarele zece zile!

– Vina nu va fi a mea, zise iritată soția trimisului regelui.

Avea o voce răgușită, cum au multe italience, și nu corespundea în nici un caz înfățișării ei plăcute. Înclină scurt capul în semn de salut și se îndepărtă spre puntea superioară, unde erau cabinele.

Trimisul privi în urma soției sale, apoi se adresă Afrei:

– Sper că veți fi mulțumită cu o cabină pe puntea de mijloc. În mod obișnuit, ea este folosită de către administrator pentru dormit. Pe el l-am mutat în altă parte.

– Pentru Dumnezeu, messer Carriera, nu vă faceți probleme! Eu sunt bucuroasă că m-ați luat cu dumneavoastră și nu am nici o pretenție.

Interlocutorul îi ceru Afrei să îl urmeze. La mijlocul corabiei, o scară îngustă cobora abrupt. Când marea era furtunoasă capătul scării putea fi acoperit cu un capac. Afra își trecu cu greu bocceaua prin deschizătura scării.

Puntea mijlocie era atât de joasă, încât înaltul Paolo Carriera trebuia să meargă cu capul aplecat pentru a nu se lovi. Sub punte erau boxe de diferite mărimi, folosite de membrii echipajului ca locuri de dormit.

La pupă, separată de restul echipajului, era cabina administratorului, exact sub castelul pupei. Aceasta avea o ușă masivă, cu un zăvor din fier, și dispunea de un prici simplu din lemn, o ladă și o băncuță cu picioare depărtate, care era stabilă și pe mare agitată.

Cu toate că locul de cazare nu era tocmai confortabil, Afra era mulțumită, ba chiar destul de fericită, ceea ce o încuraja. În definitiv, scăpase de urmăritori. Și, întrucât călătorea sub un nume străin, se putea simți mai în siguranță decât oricând.

În ce privește pergamentul care, spera ea, se afla în drum spre Montecassino, Afra știa mult și totuși puțin. Îi cunoștea valoarea, explicată deja de tatăl ei, valoare care în orice caz depășea atât imaginația lui, cât și a ei. Îi venea greu a se obișnui cu gândul că o bucată de pergament putea să fie mai valoroasă decât un bolovan de aur. Era de neimaginat că niște ticăloși eretici încercaseră să dărâme catedrale, pentru că bănuiau că acolo era ascuns pergamentul. Era absurd faptul că în goana după acest pergament niște oameni călcau practic pe cadavre. Și era inexplicabil că ea însăși scăpase până acum neatinsă.

În momente ca acestea, simțea lipsa lui Ulrich von Ensingen, unicul bărbat din viața ei care o sprijinise. În el crezuse până în clipa în care apăruse prima suspiciune că Ulrich ar putea avea legătură cu renegații. Trecuseră aproape două luni de la acele evenimente dezastruoase din Strassburg. Și de două luni trăia cu o îndoială: suspiciunea ei nu fusese cu certitudine neîntemeiată, dacă se gândea la ciudatul comportament al lui Ulrich; dar era o suspiciune gravă și ei îi lipsea dovada clară. Oare ce făcea Ulrich?

În timp ce Afra era adâncită în aceste gânduri, fu martora unei discuții aprinse care se auzea prin tavanul cabinei ei. Urmărea doar cu o ureche discuția dintre trimisul la Veneția și soția sa, Lucrezia, căreia la început nu îi acordă nici o atenție. Dar asta se schimbă imediat ce în timpul disputei își auzi propriul nume sau mai bine zis numele pretins a fi al ei.

– Asta este pur și simplu ridicol, o auzi ea pe donna Lucrezia, această muiere nu este cea de care ți-a vorbit messer Liutprand. Probabil că ai urcat-o la bord pentru ochii ei frumoși.

Afra se sperie de moarte. Ce Dumnezeu puteau să însemne vorbele Lucreziei? De-abia mai respira, pentru a putea să prindă orice vorbă care răzbătea în cabina ei.

– Messer Liutprand vorbea despre o femeie care călătorește singură, iar donna Gysela era singura care corespundea acestei descrieri.

Era vocea bărbatului care se apăra de afirmațiile soției sale.

– Și, în definitiv, continuă el, gelozia ta este maladivă. Dacă ar fi după tine, eu ar trebui să trec prin viață legat la ochi și să dezleg legătura numai când de-a lungul și de-a latul nu ar mai exista nici o femeie.

– Nu fără motiv, messer Paolo, nu fără motiv! Chiar și în ochii venețienilor treci drept un crai și vânător de fuste cum nu s-a mai văzut. Îți zic tată mai mult de o duzină de copii, cu toții bastarzi, copii ai unor femei cunoscute pentru modul lor de viață libertin.

– Dar toate făcând parte din case bune, din cele mai distinse familii ale orașului!

Cearta devenea tot mai zgomotoasă.

– Da, știu, frecventezi numai cele mai bogate fiice din oraș sau femei din vechea nobilime, așa cum i se cuvine unui trimis al regelui din Napoli!

– Ce să facă trimisul dacă este ținut din scurt de propria soție?

– Asta nu a fost totdeauna! Știi asta.

– Tocmai. Sunt bărbat și am nevoile mele. Și ce nu găsește lupul în pădure își ia din turma păstorului.

– Lepădătură!

În cabina situată deasupra zburau scaune. Altfel, Afra nu își putea explica zgomotele care făceau să vibreze tavanul. Era evident că prezența ei la bord declanșase cearta conjugală. Și totuși, se părea că nu fusese o întâmplare faptul că trimisul regelui se oferise să o ia la bordul corabiei.

După ce lucrurile se mai calmară pe puntea superioară, Afra urcă pe punte. Dintr-o parte a orizontului în cealaltă parte cerul era albastru, ușor marcat de câțiva nori cirus. Nuanța închisă a mării și valurile ei abia mai aminteau de vremea urâtă din noaptea trecută. Uscatul se vedea ca o linie cenușie, îngustă, apărând din apă ca o creangă ruptă.

Apariția Afrei pe punte declanșă în rândul echipajului o evidentă neliniște. Cu excepția căpitanului și a doi ofițeri,

echipajul era compus din mauri africani care se dovediseră foarte pricepuți și în navigația creștină. Din fericire, Afra nu înțelegea strigătele obscene schimbate între matrozi, până când apăru căpitanul Luca, și maurii reveniră înjurând la tăcere.

– Trebuie să îi scuzați, donna, i se adresă căpitanul, sunt sălbatici lipsiți de maniere. Dar pentru doi ducați fac o treabă bună ca marinari.

– Doi ducați? Afra se miră. Nu este simbrie lunară rea pentru un matroz!

Luca izbucni într-un râs care se auzi pe toată puntea.

– Glumiți, donna. Messer Paolo i-a cumpărat de la târgul de mauri pe doi ducați bucata – pe viață! În plus, ei mai primesc când și când ceva de mâncare și sunt mulțumiți.

Afra înghiți în sec. Nu mai întâlnise niciodată sclavi. Deși ea însăși nu beneficiase de libertate pe moșia administratorului ținutului, nu fusese tratată sub nivelul ei social. I se părea absurdă și dezgustătoare ideea de a fi vândut în piață pe câteva monede de argint, ca un porc îngrășat.

De parcă i-ar fi ghicit gândul, căpitanul spuse:

– Nu vă faceți nici o grijă, maurii sunt fără excepție păgâni nebotezați, pentru care credința creștină este tot atât de îndepărtată ca țara din care provin.

– Asta înseamnă că ei nici nu sunt oameni adevărați? se interesă Afra nesigură.

– Nu după părerea lui messer Paolo Carriera și a sfintei Biserici!

– Înțeleg, zise gânditoare Afra.

– Dar de ce vorbim despre păgâni, încercă Luca să schimbe tema discuției, dacă doriți, vă voi arăta corabia. Ea este mândria trimisului la Veneția, și pe bună dreptate. Veniți!

Pe două scări abrupte care coborau de la mijlocul navei, ajunseră în pântecele acesteia. După lumina puternică a soarelui de pe punte, Afra se orienta greu în semiîntunericul de sub punți. Acest spațiu era de fapt o unică încăpere joasă. Pe

pereții oblici care se depărtau odată cu înălțimea, căpriorii păreau coastele unei balene. Podeaua era alcătuită din scânduri simple, care în ruliul corabiei scârțâiau și gemeau de parcă ar fi purtat întreaga povară a acestei lumi. Butoaiele cu vin și butoaiele cu apă de băut și carne sărată, sacii cu făină, mei și păstăi, lăzile pline cu pește uscat, poame uscate și pâine, coșurile cu fructe și verdețuri – proviziile din pântecele corabiei i se păreau Afrei suficiente pentru o călătorie până în India.

Afra se sperie când din spatele sacilor – vreo patru ori cinci duzini – apărură doi tineri mauri. Fiecare ținea în mână câte un retevei gros, iar unul dintre ei îi arătă căpitanului ceva, ca pe un trofeu.

– Nu vă temeți, zise imediat căpitanul, sunt vânătorii noștri de șobolani. Își fac treaba mai bine decât orice capcană. Cine nu prinde nici un șobolan nu primește de mâncare.

Căpitanul râse.

Dezgustată, Afra întoarse capul într-o parte și văzu că tânărul ținea de coadă un șobolan care sângera.

– Vreau să ies de aici, îi ceru ea căpitanului.

Pe puntea intermediară, unde Afra avea cabină la pupă, mai erau cazați medicul personal al trimisului regelui și duhovnicul donnei Lucrezia, ca și prezicătorul ei.

Activitatea medicului personal dottore Madathanus se limita în principal la administrarea de clisme trimisului regelui din Napoli, care suferea de balonări puternice și trăia cu frica permanentă că va exploda. Suferințele donnei Lucrezia erau, dimpotrivă, de natură mai curând sufletească și necesitau, în ciuda sau din pricina unor simptome invizibile, eforturi mult mai intense din partea terapeuților. Padre, cum era el denumit, deși își trecea sub tăcere adevărata apartenență la un ordin ecleziastic, o spovedea pe donna Lucrezia la fiecare două zile, și messer Paolo nu era singurul la bord care se întreba ce păcate avea de mărturisit evlavioasa femeie la fiecare două zile. Ca și cum nu ar fi fost îndeajuns, messer Liutprand, care după

spusele lui studiase știința clarviziunii și a profeției, conducea soarta Lucreziei într-un fel care pe trimis îl făcea dacă nu să conteste măcar să privească sceptic talentele lui.

Dacă toți ceilalți își îndeplineau sarcinile mai curând neremarcați și în liniște, messer Liutprand își înscena afacerile cu dibăcia unui scamator. Liutprand purta permanent o pelerină neagră, largă, lungă până deasupra genunchilor. Picioarele sale subțiri erau vârâte într-un pantalon-ciorap negru și strâmt, și neagră îi era și pălăria înaltă, pe care o scotea doar pe puntea inferioară. În semiobscuritatea acestei punți, ieșea la iveală și motivul afecțiunii lui pentru pălărie: messer Liutprand nu mai avea pe capul pudrat cu grijă nici un fir de păr, în schimb, avea o amărâtă de râie.

Trimisul regelui o invită și pe Afra la masa comună care avea loc zilnic în încăperea de la pupă, puțin înainte de apusul soarelui, alături de căpitan, medic, padre și clarvăzător. Dar, după cearta dintre donna Lucrezia și soțul ei, Afra nu mai avea nici un chef. Știa că soția lui messer Paolo era pornită împotriva ei și mai știa că o femeie nu putea avea alt dușman mai mare decât tot o femeie.

Afra petrecuse întreaga zi pe punte, ca să scape de duhoarea care ieșea din pântecele corabiei. Spuma sărată și lumina orbitoare a Mării Adriatice îi făceau bine. Pentru prima dată după o lungă perioadă de timp, găsise răgazul să se gândească. Și, dacă până nu cu puțin timp în urmă mai avea îndoieli asupra faptului dacă nu cumva toată călătoria ei era lipsită de sens și că puterile ei erau insuficiente pentru a reintra în posesia pergamentului și a-i desluși taina, acum era sigură că se afla pe drumul cel bun. Avea să reușească. Chiar și bazându-se doar pe sine.

Cabina era strâmtă și așezată spre pupă, transversal față de direcția de navigație a corabiei, deasupra timonei. Oferea loc doar pentru o masă îngustă cu opt scaune, câte patru pe

fiecare parte. Afra făcuse deja cunoștință cu comesenii și era mirată cât de tăcuți ședeau aceștia unul în fața altuia: trimisul regelui în fața soției sale Lucrezia, medicul în fața lui padre, căpitanul în fața clarvăzătorului. Locul Afrei era în capătul din dreapta al mesei.

Ei îi erau străine uzanțele la bord, și astfel, fără a bănui nimic, îl întrebă pe căpitan câte mile făcuse deja *Ambrosia* de la plecarea din Veneția. La bord era obiceiul ca masa să se desfășoare în tăcere până când lua cuvântul trimisul, punând o întrebare unuia ori altuia, după care se înfiripa de obicei o conversație banală.

De aceea căpitanul aruncă o privire trimisului, căutând ajutor, și răspunse numai după ce acesta, cu un gest de mărinimie, îi dădu aprobarea.

Cam șaptezeci de mile, spuse Luca – și adăugă că până în prezent vântul nu se arătase tocmai favorabil. Dacă lucrurile vor sta astfel și în continuare, călătoria până la Napoli va dura cu o zi sau două mai mult decât își propusese.

Mirosul cărnii prăjite aduse de bucătar – un bărbat rotunjor, purtând haine mustind de sudoare și grăsime – o făcu pe Afra să îi lase gura apă. De zile întregi nu mai mâncase ceva ca lumea, ci doar din când în când câte o bucată de pâine. Alături de carne, din care fiecare primise câte o bucată zdravănă pe câte un suport din lemn, mai era pește și fiecare avea și câte o pâine rotundă, caldă, mare cât o farfurie. În plus, s-a mai turnat vin în pocale largi din cositor îngustate în partea superioară, pentru a nu se vărsa din cauza tangajului.

În timp ce Afra se înfrupta cu poftă din bucatele bine condimentate, simțea privirea clarvăzătorului ațintită permanent asupra ei. Se prefăcu a nu observa nimic, dar privirea bărbatului situat de cealaltă parte a mesei, mai într-o parte, părea că o pătrunde ca un cuțit.

Spre deosebire de soția lui, Paolo Carriera percepu comportarea clarvăzătorului ca necuviincioasă, mai ales că Afra roși, lucru sesizat de toată lumea. Pentru a-l determina să-și schimbe comportarea, îl sancționă cu următoarele cuvinte pe Liutprand, care și la masă stătea cu pălăria pe cap:

– Messer, eu cred că în profeția dumneavoastră este vorba mai curând despre o însoțire plăcută în călătorie decât despre un adevăr.

Messer Liutprand răspunse indignat:

– Nu pot să admit asta!

– Nu, messer Liutprand nu trebuie să admită asta! i se asocie donna Lucrezia.

Trimisul regelui afișă o mină ironică:

– Atunci, îmi puteți spune de ce de o bună bucată de vreme o fixați atât de necuviincios pe donna Gysela?

Liutprand coborî privirea.

Pentru a depăși penibilul clipei, dar și din curiozitate, pentru că o privea și pe ea, Afra îl întrebă pe trimis:

– Ați vorbit despre o profeție, messer Paolo. Aceasta avea o legătură cu mine?

– Sigur că nu! interveni Lucrezia în locul soțului ei.

Paolo îi aruncă o privire amuzată.

– Acest răspuns ar fi fost mai bine să îl lași în seama lui messer Liutprand, draga mea! Dar când acesta rămase mut și privi jignit într-o parte, Paolo Carriera explică pe un ton superior: Trebuie să știți că soția mea, Lucrezia, ar fi o neajutorată în absența clarvăzătorului ei. În ziua dinaintea plecării noastre din Veneția, messer Liutprand a prezis...

– ... din stele! Și stelele nu mint! interveni clarvăzătorul.

– ... a prezis messer Liutprand din stele că o femeie importantă pentru noi toți va porni în călătorie împreună cu noi. Și pentru că până puțin înaintea plecării nu a apărut nici o

femeie care să vrea să meargă cu noi, am privit atent în jur și v-am văzut pe dumneavoastră, și încă într-o situație dificilă.

– O femeie importantă? Afra zâmbi jenată. Eu sunt o simplă văduvă recunoscătoare pentru că m-ați luat la bord. Ar fi trebuit să vă uitați în jur mai mult, messer Paolo!

Plescăind mulțumiți și râgâind, mesenii reveniră la mâncarea lor, și atunci clarvăzătorul dădu cu pocalul de vin în masă și strigă enervat:

– Nu accept ca arta mea să fie desconsiderată în acest mod. De către nimeni!

Afra se sperie de violenta ieșire a acestuia.

– Scuze, dar eu nu am vrut să vă ofensez, și departe de mine gândul de a vă umili pe dumneavoastră și arta dumneavoastră. Îndoielile se referă doar la persoana mea. Eu sunt o femeie simplă și cu siguranță nu sunt importantă pentru nimeni.

Messer Liutprand o privea pe Afra cu capul plecat, parcă pândind-o, și ochii lui negri parcă o fulgerau.

– De unde știți asta dumneavoastră? Ori vă cunoașteți viitorul?

– Nu, nimeni nu știe ce se va întâmpla mâine!

Atunci, prezicătorul se întinse peste masă, pălăria îi alunecă pe-o parte și, cu fața apropiată de cea a Afrei, șuieră:

– Dumneavoastră nu știți ce se va întâmpla mâine, signora, dumneavoastră nu știți! Pentru mine viitorul oricui este ca o carte deschisă. Eu am nevoie doar să arunc o privire în această carte.

Soția trimisului dădu din cap aproape cu evlavie, iar messer Paolo se suci neliniștit pe scaun.

– Atunci, spune odată dacă donna Gysela este acea femeie importantă pentru noi toți ori dacă am greșit femeia luând-o pe ea la bord!

Liutprand apucă mâna dreaptă a Afrei ca un șarpe flămând și o întoarse cu palma în sus. O clipă, îi ținu palma ca pe un trofeu, apoi se aplecă asupra ei până când nasul aproape că o

atinse și adulmecă zgomotos precum un câine. În vreme ce Liutprand îi cerceta atent palma, în care se evidenția vizibil un M intersectat în cruce de o linie, ceilalți se aplecară și ei pentru a urmări interesanta procedură.

Padre privea cu mâinile împreunate, căpitanul rânjea superior, dottore Madathanus lăsa impresia că îl scârbea mâna întinsă, în timp ce trimisul ridicase tensionat sprâncenele și își strânsese buzele, exprimându-și astfel îndoiala. Doar donna Lucrezia, soția lui, părea că participă intens la ceea ce se petrecea și își dusese o mână la gură.

Tot Lucrezia fu aceea care puse capăt tăcerii brusc așternute.

– Nimic! Am dreptate? Muierea este neimportantă pentru noi.

Fără să dea drumul mâinii Afrei, prezicătorul ridică privirea. Dădu gânditor din cap. În cele din urmă, îi aruncă Lucreziei o privire plină de reproș.

– Dacă îmi permiteți să vă dau un sfat, donna Lucrezia, vorbi el foarte serios, atunci puneți-vă bine cu această femeie. Nu vă pot spune motivul, pentru că, după cum știți, unui clarvăzător onoarea îi interzice să se pronunțe asupra morții.

Toți cei prezenți se holbau împietriți la messer Liutprand. Afra simțea neplăcuta apăsare exercitată de prezicător asupra vârfurilor degetelor ei.

Chipul roz al Lucreziei păli. Afra îi remarcă tremuratul pleoapelor, precum tremuratul frunzelor de salcie. Nici ea nu știa cum să ia cuvintele lui Liutprand. Întrebă încurcată:

– Și ce ați citit în palma mea?

– Asta și încă multe altele, răspunse prezicătorul nemulțumit.

– Și multe altele? Vă rog să îmi împărtășiți din ceea ce știți!

– Da, să ne împărtășiți tuturor! o completă Paolo Carriera.

Liutprand gustă câteva momente atenția pe care o trezise comesenilor. Apoi, ridică din nou în fața chipului său mâna

dreaptă a Afrei și, în vreme ce își plimba iute privirea pe palmă, începu să vorbească întrerupt:

– În mâna dumneavoastră... donna Gysela... se află... o imensă putere.

Afra se uită jenată la cei din jur. Nimeni nu scotea o vorbă. Până și trimisul se abținu de la orice remarcă.

– O putere, continuă Liutprand, care l-ar putea neliniști chiar și pe papa de la Roma...

– Cum s-ar petrece asta? se interesă Afra, care își stăpânea cu greu emoția. Simțea cum îi pulsa sângele în tâmple. Avea vreo legătură clarvăzătorul cu loja renegaților ori știa cu adevărat să citească în palmă?

Clarvăzătorii aveau căutare, fără îndoială, și unii dintre ei câștigau o avere cu previziunile lor. Nu rareori se vorbea despre profeții surprinzătoare, care ca prin minune se și îndeplineau. Dar tot atât de des unele previziuni se dovedeau vorbe goale, lipsite de valoare la fel ca o indulgență scump plătită.

Când observă că prezicătorul nu era dispus să-i răspundă la întrebare, spuse cu o indiferență mimată:

– Este interesant, messer Liutprand, ceea ce vă spun dumneavoastră liniile din palma mea. Dar spuneți-mi, aceste linii nu sunt la fel la toți oamenii?

Prezicătorul râse.

– Donna Gysela, nimeni nu știe exact câți oameni trăiesc pe acest pământ, dar un lucru știm precis, și anume că oricâți ar fi nu există doi cu aceleași linii. De ce? Pentru că fiecare om are o soartă proprie săpată în liniile mâinii sale, ca un fel de sculptură. Lucrul acesta era știut deja de înțeleptul Aristotel. Oricum, privind liniile din palma unui om, el putea descoperi dacă acesta avea o viață lungă sau una scurtă. Eu însumi, dacă îmi permiteți remarca, am studiat la Universitatea din Praga astrologia și chiromanția, care merg mână în mână. Așa că această știință nu îmi este tocmai străină.

Messer Liutprand încă mai ținea bine mâna Afrei. Și din nou privirea lui vioaie alunecă peste palma ei.

– Spuneați că sunteți văduvă? reîncepu el.

– Da, răspunse arțăgoasă Afra. Până acum minciuna nu o deranjase. Și nu exista nici cel mai neînsemnat motiv să se îndoiască. Ba avea chiar și un document care o legitima ca fiind Gysela Kuchler. Dar întrebarea pusă de prezicător nu promitea nimic bun. Și adăugă: De ce întrebați?

Liutprand frecă podul palmei cu degetul gros, ca și cum ar fi încercat să șteargă liniile unui desen, apoi dădu din cap și zise:

– Nu merită să discutăm asta, consideră el în cele din urmă și, pe neașteptate dădu drumul mâinii, de parcă aceasta s-ar fi transformat într-o piatră fierbinte.

Donna Lucrezia interveni dornică să știe:

– Dar spuneți, messer Liutprand, sau vreți să ne ascundeți ceva?

– Da, vorbiți, plusă și Afra. Ce se mai află scris în palma mea, în afară de cele spuse până acum?

– Un bărbat va interveni pe neașteptate în viața dumneavoastră. Iar întâlnirea cu el vă va aduce și fericire, și mâhnire.

Afra coborî privirea. Previziunea făcută în fața tuturor o punea în încurcătură. Avea de pus mii de întrebări lui messer Liutprand, dar, având în vedere mulțimea comesenilor care păreau că se desfată cu viitorul ei, renunță. De parcă nu prea ar fi luat în serios vorbele prezicătorului, ea remarcă:

– Dacă vă înțeleg bine, perspectivele nu sunt rele.

Liutprand își îndreptă pălăria.

– Depinde de felul în care vă veți face soarta.

– Asta ce vrea să însemne?

– Fiecărui om îi este predestinată o soartă și totuși depinde de el cum și-o face. Întâlnirea cu un bărbat o poate face fericită pe o femeie. Dar, după cum din vinul cel mai dulce greșit tratat

iese oțet acru, tot așa și întâlnirea a doi oameni poate deveni un iad, deși ea promitea cerul.

– Vreți să spuneți că...

Liutprand ridică ambele mâini în semn de apărare.

– În nici un caz, donna Gysela, eu vreau doar să vă atrag atenția că fericirea promisă trebuie îngrijită ca o plantă gingașă.

Cuvintele prezicătorului o puseră pe gânduri pe Afra. Însă donna Lucrezia îi împrăștie starea de visare.

– Parcă ați mânca de pe urma donnei Gysela, și nu de pe urma mea.

– Așa cum spuneam, donna Gysela vă este mai aproape decât credeți. Nu uitați asta, donna Lucrezia!

Liutprand se ridică și aruncă soției trimisului regal o privire reprobatoare. Apoi părăsi cabina cu pași apăsați. Ceilalți îl urmară în tăcere, unul câte unul.

Când Afra ieși pe punte, se înnoptase deja. Dinspre vest adia o briză călduță, și *Ambrosia* își continua drumul oftând și icnind ca un tăietor de lemne trudit. Stelele atârnau pe cer ca niște fructe luminoase într-un pom tomnatic.

Înainte de a reveni în pântecele împuțit al corabiei, Afra trase în plămâni aerul proaspăt al serii. Apoi coborî sub punte, în cabina ei.

Dură mult până putu să adoarmă. Îi răsuna puternic și strident în urechi zgomotul clopotului vasului, în timp ce noaptea se îngâna cu ziua. Pe puntea de mijloc răsunau comenzi aspre. Totul era confuz.

Aproape adormită, Afra auzi strigăte puternice.

– Piraații! Piraații!

Și între strigăte – zgomotul intens al clopotului vasului.

Brusc, ușa cabinei fu trântită de perete. Afra își trase pătura până la gât.

– Donna Gysela! strigă căpitanul. Dinspre est, se apropie un vas cruciat capturat de pirați! Luca îi aruncă pe pat o legătură cu haine. Îmbrăcați astea, dar repede. Sunt haine bărbătești. În cazul unui atac nu o să vă ardă de râs!

Căpitanul dispăru înainte ca Afra să fi apucat să zică ceva. Afra îmbrăcă în grabă hainele, adică niște pantaloni până la genunchi, plus o cămașă largă și o haină cu nasturi din lemn. Sub o șapcă din piele care ajungea până la ceafă își ascunse părul bogat. Nu exista nici o oglindă în care să își verifice deghizarea, dar se simțea mult mai puțin speriată decât se temuse.

Pe punte, echipajul strângea pânzele. Pânzele cu suprafețele lor mari reprezentau pentru un galion ca *Ambrosia* cel mai mare pericol. Era foarte ușor să fie incendiate. Lipsită de pânze, mândra corabie a trimisului napolitan era de necontrolat, dar armamentul bine cunoscut de matrozi era suficient pentru a scufunda orice atacator sau cel puțin pentru a-l pune pe fugă.

Desigur că pirații, care veneau în general de la Răsărit și care hrăneau orașe întregi, cunoșteau această tactică și încercau să o combată prin mobilitatea vaselor lor, care de cele mai multe ori aveau vâslași suplimentari la bord. Și corabia care se apropia încet dinspre est părea a proceda astfel. Se vedea clar cum ieșeau și apoi intrau din nou în apă vâslele dispuse în două rânduri suprapuse. Și pirații strânseseră pânzele. De pe catargul principal lipsea steagul care indica originea unei nave, indiciu sigur asupra intențiilor mârșave ale echipajului respectiv.

Din mijlocul navei, căpitanul dădea comenzi:

– Toate tunurile la babord! Muschetele și archebuzele în poziție de tragere, jumătate la babord, celelalte la tribord!

Cu eforturi febrile, maurii împinseră patru tunuri în partea stângă a corabiei și le ancorară în niște socluri special destinate.

– Mai repede, grăbiți-vă dacă nu vreți să vă înecați! striga căpitanul. Vocea îi era vizibil mai iritată decât de obicei. Încărcați tunurile și armele!

Marinarii alcătuiseră un lanț care scotea din puntea inferioară mici butoiașe și lăzi cu pulbere neagră indiană. Câte doi bărbați încărcau un tun ori o armă. În fața castelului pupei erau pregătite o duzină de arbalete.

În timp ce corabia piraților se apropia de neoprit, căpitanul se urcă pe un butoi cu pulbere gol, pentru a se face mai bine înțeles. Atunci, de pe gabie se auzi vocea ofițerului-observator:

– O altă corabie în est-sud-est!

Căpitanul duse mâna la ochi și privi în direcția indicată. Cam la o milă în spatele vasului inamic, venea un al doilea vas. Cu toate că încă nu se putea trage cert concluzia că vasele erau împreună, acest lucru se putea bănui. Pirații turci și albanezi se asociau de multe ori.

Prima corabie se apropiase amenințător la distanța de lovire a arbaletelor. Căpitanul și echipajul lui trebuiau să le-o ia înainte. De obicei, pirații nu dispuneau de arme de foc care să fie luate în serios. Dar precizia lor ca arcași și trăgători cu arbaleta era temută. Cine voia să iasă învingător într-o luptă cu pirații trebuia să iasă la atac înainte ca aceștia să fi apucat să sloboadă săgețile lor.

Vocea căpitanului deveni mai puternică:

– Tunurile gata de tragere?

– Tunurile gata de tragere! veni răspunsul.

– Unu și doi – foc!

Tunarii aprinseră fitilurile.

Dură o eternitate până când flacăra se apropie de orificiul de aprindere. Apoi însă dimineața fu sfâșiată de o bubuitură teribilă și spre cer se ridică un nor alb-cenușiu ca o ciupercă uriașă, care blocă vederea de pe punte.

Îmbrăcată bărbătește Afra se refugiase sub castelul din provă, un loc oarecum sigur, pe care i-l indicase căpitanul. Acum tușea și încerca să respire. I se părea că bubuitul tunurilor îi distrusese plămânii.

Nici nu se risipi bine fumul și deveni clar că ambele tunuri greșiseră ținta.

– Încărcați din nou! comandă căpitanul. Ceilalți la archebuze și la muschete!

Trăgătorii se repeziră urlând la arme. Între timp, primele săgeți loviră bordul. Corabia piraților era atât de aproape, încât puteai vedea oamenii de pe punte.

– Foc! Foc! ceru căpitanul.

În clipa următoare, izbucni un infern de parcă începuse Judecata de Apoi. Aerul se cutremura din cauza exploziilor. Mirosea intens a pulbere și a fier încins. Muschetarii și archebuzierii scoteau la fiecare foc al armelor lor câte un strigăt de parcă ei fuseseră cei împușcați. Afra își astupa de frică urechile cu degetul arătător.

Focul încetă brusc. De pe gabie se auzi strigătul ofițerului observator:

– Nava inamică încearcă să țină la capă!

– Tunurile trei și patru – foc! urlă căpitanul.

Tunarii aprinseră fitilurile.

Dar pirații se așteptaseră la asta. Pentru că acum, din apropiere și în câmpul de bătaie al săgeților, echipajul *Ambrosiei* era expus loviturilor arbaletelor. Ploua cu săgeți asupra tunurilor. Cu un strigăt primul atins se prăbuși pe punte. În aceeași clipă, trase tunul al treilea, apoi imediat al patrulea. Prin norul de pulbere care îngreuna vederea, se auziră trosnituri de lemn care se făcea țăndări și strigătele de ajutor ale răniților.

– Lovit! anunță ofițerul observator de pe gabie.

Și totuși, săgețile piraților continuau să cadă pe *Ambrosia.*

După ce fumul se mai risipi, efectul loviturilor de tun deveni vizibil. O lovitură nimerise în plin și retezase de la jumătate arborele corabiei piraților, care căzuse ca un trunchi de pom doborât de furtunile toamnei. Mai multe cadavre pluteau pe

mare în poziții bizare. Printre ele erau scânduri și bârne rupte. Totuși, pirații nu se lăsau.

La adăpostul unor scuturi din scânduri vâslașii biciuiau apa și se apropiau tot mai mult. Tactica piraților era evidentă. Ar fi făcut orice pentru a aborda *Ambrosia* și a decide victoria prin lupta corp la corp. Acest lucru trebuia evitat.

În timp ce sub comanda căpitanului archebuzierii se pregăteau din nou de acțiune, în timp ce trăgătorii cu armele lor lungi și de precizie ținteau inamicii, pe puntea principală nimeriră primele săgeți incendiare. Vârfurile săgeților erau învelite cu cârpe înmuiate în catran, iar flăcările lor mistuiau iute ca vântul bordajul ori suprastructura unei corăbii. Totodată, trăgătorii de elită bine acoperiți loveau ținte singulare.

Ghemuită cu bărbia sprijinită de genunchi la baza castelului din provă, Afra urmărea lupta cu ochii larg deschiși. Și, în mod ciudat, nu îi era frică. Supraviețuise ciumei și o voce din interiorul ei îi spunea că va ieși cu bine și din această agresiune.

Archebuzierii trăgeau cu toate armele și, în mijlocul exploziilor și al fumului, Afra observă că o săgeată incendiară străpunsese fereastra castelului din pupă și declanșase un incendiu în interiorul cabinei. Din cabină ieșea un fum negru și, la scurt timp, ușa se deschise și trimisul regelui apăru în cadrul ei. Amețit, se agăță de ușa care se bălăbănea. Apoi se prăbuși fără cunoștință și în cădere închise ușa.

Dar unde era Lucrezia?

Afra știa că soția trimisului stătea în cabină. Dar pentru a o scoate ar fi trebuit să traverseze puntea și ar fi reprezentat o țintă vie pentru piați. Da, donna Lucrezia o întâmpinase cu aversiune, dar putea ea din acest motiv să lase un om pradă morții sigure?

În mintea ei îngerii și diavolul purtau o luptă aprigă. Și, în timp ce binele amenința să învingă răul, trimisul regelui își reveni pentru câteva momente și în patru labe se puse la adăpost

de săgețile piraților. Nu părea să fie conștient că Lucrezia rămăsese în cabină.

Fumul care ieșea din cabină devenea tot mai gros. Și brusc, în mod cu totul neașteptat, ușa cabinei se deschise și în cadrul ei apăru donna Lucrezia. Deși purta îmbrăcăminte bărbătească și șapcă, Afra o recunoscu imediat. Aceasta tușea și încerca să respire ca un pește aruncat pe uscat. Cu ultimele puteri, se agăță de ușa cabinei.

Afra se simțea ușurată. Lucrezia o scutise de a mai lua o hotărâre. Dar, în timp ce gândea astfel, i se făcu rușine de șovăiala ei. Și deodată privirile lor se întâlniră. Se uitau una la alta în tăcere.

În cele din urmă, Lucrezia ieși din cabină și închise ușa după ea. Se sprijini de ușă respirând greu. Apoi, își șterse cu mâneca sudoarea de pe frunte.

Cu coada ochiului, Afra observă cum la prova corabiei piraților un arcaș își încorda arcul. Cu mâna stângă individul puternic trăgea de coardă mai să o rupă. Afra aprecie că arcașul o țintea pe Lucrezia.

Fără să se mai gândească, Afra sări în picioare și alergă spre Lucrezia în timp ce săgețile dușmane șuierau pe punte, se aruncă asupra ei și o puse la podea. În aceeași clipă, săgeata se înfipse cu zgomot în ușa cabinei, unde continuă să vibreze scoțând un sunet asemănător coardei unui instrument muzical.

Femeile, șocate, priveau fix săgeata aducătoare de moarte. Lucrezia nu părea în stare să facă vreo mișcare. Însă Afra își veni repede în fire. O apucă pe Lucrezia de încheieturile mâinilor și o târî pe femeia care părea paralizată peste punte, până la castelul provei, unde ea găsise anterior adăpost.

Abia se puseseră la adăpost, când se auziră două explozii puternice, urmate de o trosnitură resimțită ca tunetul unei furtuni de vară.

– Lovitură în plin! urlă căpitanul care dansa ca un faun pe puntea superioară.

Afra receptă însemnătatea celor întâmplate abia când văzu prora galionului inamic ridicându-se spre cer, mai întâi încet, leneș, apoi cabrându-se ca un cal speriat, până când nava rămase aproape vertical în apă. Pirații se aruncau în mare țipând. Unii încercau să se salveze înotând către *Ambrosia.* Dar archebuzierii nu cunoșteau mila și i-au împușcat până la ultimul.

Între epava care se scufunda și *Ambrosia* marea se coloră în roșu. Valurile purtau de jur împrejur bârne, butoaie, lăzi și scânduri.

Pentru scurt timp, nava-pirat rămase în poziție verticală, apoi brusc, ca la o comandă secretă, dispăru tot vertical în adâncuri. Vârtejul provocat de epava ce se ducea la fund o atrase și pe *Ambrosia* într-o mișcare de rotație puternică. Matrozii răcneau și își agitau armele deasupra capetelor. Și când de pe gabie veni informația că a doua corabie întorcea și se pregătea de fugă, răcnetele nu mai cunoscură măsură.

Afra urmărise sfârșitul galionului inamic din genunchi, iar lângă ea, întinsă pe spate, Lucrezia trăgea cu putere aer în piept.

– Aer, aer! abia putea ea să articuleze. Apoi strigă: Incendiu! Nu era inteligibilă. Afra se aplecă deasupra ei, și buzele ei pronunțară repetat numele: Liut-prand!

– Liutprand? Ce este cu Liutprand?

Cu o mână moale, Lucrezia arătă către castelul de la pupă. Prin fereastra ciuruită și prin crăpăturile ușii, încă mai ieșea un fum înecăcios.

Afra se ridică și îi făcu unui archebuzier care dansa de bucurie semn să o urmeze.

Puntea superioară era alunecoasă, mânjită cu sânge și plină de săgețile piraților. În delirul asurzitor al victoriei se părea că nimeni nu se mai interesa de cei doi matrozi omorâți. Afra arătă înainte.

Mai întâi, matrozul ezită să intre în castelul plin de fum, dar când văzu că Afra pătrunse fără să șovăie, o urmă și el. Afra lupta cu fumul presând brațul peste gură. Îi făcu semn matrozului să cerceteze cabinele din partea dreaptă, iar ea se ocupă de cele din stânga.

Fumul ieșea din cabina Lucreziei. Ușa era doar aninată. Afra o împinse cu piciorul. O săgeată incendiară aprinsese patul Lucreziei. Paiele folosite ca saltea încă mai mocneau. Vru să iasă din încăperea plină de fum, când pe podea, în spatele unei mese, îl descoperi pe prezicător. Acesta era întins pe burtă, nemișcat, cu fața ascunsă în mâini, de parcă nu ar fi vrut să vadă ce se petrecea sub ochii lui. Afra îi ceru matrozului să o ajute.

Împreună îl târâră pe Liutprand afară, pe punte, unde îi întâmpină Paolo Carriera. Părea încă amețit și nu arătă mare interes pentru clarvăzătorul întins pe podea.

– Trebuie să vină medicul! îi spuse ea.

Carriera dădu din cap, apoi se apropie de Afra. În cele din urmă, uitându-se la săgeata înfiptă în ușa cabinei, spuse neputincios:

– I-ați salvat viața donnei Lucrezia.

– Este în regulă, răspunse Afra. Chemați medicul. Cred că messer Liutprand este mort.

Nici nu terminase de vorbit, că Liutprand deschise ochii. Chel, fără demna lui pălărie, prezicătorul arăta jalnic.

– Dumnezeule, trăiește! se auzi o voce slabă.

Se apropiase Lucrezia.

– Trăiește, repetă trimisul regelui.

Pieptul lui Liutprand se ridica și cobora neregulat, cu mișcări energice. El gâfâia trăgând cu putere aer în plămâni.

De pe puntea inferioară își făcură apariția dottore Madathanus și padre. Amândoi clipeau des din cauza luminii puternice a zilei. Când îl văzură pe Liutprand întins jos și respirând greu, medicul se aplecă asupra lui și își puse urechea

pe pieptul acestuia, în timp ce padre își împreună mâinile și murmură o rugăciune de neînțeles pentru ceilalți.

– Dar spuneți odată ceva! îl impulsionă Lucrezia pe medic.

Acesta ridică privirea și clătină circumspect din cap.

Lucrezia se întoarse și își acoperi fața cu mâinile. Pe puntea superioară larma încetase. Matrozii formaseră un cerc în jurul prezicătorului întins pe podea și căscau gura.

– Ce stați aici și vă holbați, ticăloși necredincioși?! strigă mânios căpitanul. Stingeți incendiul din castel, aruncați morții peste bord și curățați puntea. La treabă!

Matrozii plecară mormăind. Câțiva aruncară câteva ciubăre cu apă și în scurt timp incendiul din castelul de la pupă fu stins. În rest *Ambrosia* nu mai înregistrase pagube.

Medicul îl privi nehotărât pe prezicător. Afra, care îi observă privirea, se înfurie:

– Dottore Madathanus, de ce nu faceți nimic?

Doctorul ridică din umeri:

– Mă tem...

– Dați-i un elixir sau unul dintre medicamentele dumneavoastră miraculoase! Lipsa de acțiune este, cu siguranță, cel mai prost medicament.

Trimisul dădu aprobator din cap, și Madathanus coborî în cabina lui.

Liutprand continua să se lupte să respire. Fu cuprins de convulsii, ceea ce îi dădu lui padre ocazia să ridice tonul și să mărească ardoarea rugăciunilor lui.

Afra rămăsese îngenuncheată lângă prezicător. Pe neașteptate, Liutprand deschise ochii și îi aruncă o privire vie, aproape șmecherească, și cu un gest imperativ îi ceru să se apropie mai mult, ca și cum ar fi vrut să îi șoptească la ureche ceva. Afra se supuse și se aplecă deasupra bărbatului care horcăia.

Liutprand se străduia să articuleze cuvinte. Se citea asta pe chipul lui. Apoi spuse încet, dar în așa fel încât îl auziră toți:

– Mi-ar fi plăcut să trăiesc... momentul în care o femeie... îl silește pe pontif să îngenuncheze în fața ei.

Fură ultimele cuvinte ale prezicătorului, care ca toți cei din breasla lui credea că era cunoscător al sorții celorlalți, în timp ce propria soartă îi rămânea necunoscută.

Când Lucrezia înțelese că messer Liutprand era mort, începu să țipe și să lovească în jur la întâmplare, ca ieșită din minți. Ridica mâinile către cer și blestema piracii păgâni, rugându-se la Dumnezeu să îi pedepsească așa cum meritau. Paolo Carriera și padre făceau tot ce puteam ca donna Lucrezia să nu cadă în vreuna dintre săgețile împrăștiate peste tot pe punte.

Abia se mai liniștise puțin Lucrezia, când reîncepu să se lamenteze, deoarece trimisul îi ceru căpitanului ca în conformitate cu obiceiul marinăresc prezicătorul să fie înfășurat într-o pânză și să fie aruncat în mare. Numai după ce padre îl luă ca martor pe Dumnezeu că acest obicei era cât se poate de compatibil cu legile sfintei Biserici și că era aprobat în mod expres de către papă, ea își dădu acordul asupra procedurii.

Așa că îl înfășuraseră pe prezicător într-o velă albă foarte potrivită acestui scop. Pentru mai multă siguranță, adăugară mortului o cruce și doi bolovani dintre cei care în mod obișnuit erau folosiți drept contragreutăți în butoaiele cu pește sărat și carne sărată. Și după ce echipajul se alinie pentru onor și padre rosti o cucernică rugăciune și spuse de trei ori *Requiescat in pace,* doi matrozi îl aruncară pe messer Liutprand în mare.

Înlăturarea urmelor luptei luă întreaga zi. Abia spre seară căpitanul Luca ordonă ridicarea pânzelor.

Masa comună decurse în tăcere până când, în cele din urmă, trimisul regal ridică pocalul și rosti solemn:

– Să bem pentru messer Liutprand, care ne-a fost ani lungi însoțitor credincios!

– Pentru Liutprand! repetară comesenii într-un singur glas.

Lucrezia clătină din cap:

– Nici nu știu cum voi supraviețui fără el.

Vorbele sunau foarte credibil. Timp de aproape zece ani prezicătorul luase pentru ea orice decizie și răspunsese la orice întrebare pentru care padre nu găsise rezolvare. Chiar dacă trimisul îi privise permanent prezicerile cu neîncredere, îi apreciase totuși inteligența și experiența de viață.

– Vom găsi un nou prezicător, încercă să o mai liniștească Paolo Carriera pe Lucrezia. Oricine poate fi înlocuit.

– Nu messer Liutprand! insistă Lucrezia ca un copil supărat. El a fost un om cu totul deosebit.

Afra dădu aprobator din cap, ceea ce îi prilejui trimisului remarca:

– Messer Liutprand a făcut o impresie deosebită și asupra dumneavoastră, donna Gysela. Oare mă înșel?

– În nici un caz.

– Totuși, cred că și dumneavoastră sau mai bine zis soarta dumneavoastră l-a impresionat pe messer Liutprand. În definitiv, ultimele lui cuvinte vă priveau pe dumneavoastră.

Afra îi privi pe ceilalți puțin cam încurcată.

– Ce a spus el? continuă Paolo Carriera. Dacă îmi amintesc bine, Liutprand și-ar fi dorit să trăiască momentul în care o femeie îl obligă pe papă să îngenuncheze în fața ei. Aveți o explicație pentru asta?

Nici Afrei nu îi ieșeau din cap vorbele lui Liutprand. În orice caz, acesta fusese un maestru al artei lui. Dacă previziunea lui se va adeveri, fără îndoială că aceasta ar fi în legătură cu pergamentul. Deja fratele Dominic îi spusese la Strassburg lucruri asemănătoare.

Căzută pe gânduri, Afra răspunse:

– Nu, messer Paolo, nu am o explicație pentru asta. Dar poate că ar trebui să ne gândim că în preajma morții oamenii spun adesea lucruri stranii.

– Spusele lui numai confuze nu erau. Mai că lăsa impresia că voia chiar să se distreze.

– Pe seama papei de la Roma? întrebă șocat padre și făcu scurt semnul crucii.

Trimisul regal se sprijini cu coatele pe masă și i se adresă lui padre:

– La cine s-ar fi referit cu termenul de pontif, dacă nu la papa de la Roma?

Padre clătină din cap, fără să răspundă.

O vreme toți tăcură impresionați, până când trimisul întrerupse această tăcere.

– Eu cred, începu el ezitant, că donna Lucrezia are să ne comunice ceva nouă, tuturor.

Soția lui își drese glasul și începu pe un ton oficial:

– Probabil că toți ați aflat, iar cei care nu au aflat o vor face acum, că donna Gysela mi-a salvat viața în timpul atacului piraților. Fără curajul ei, eu aș fi fost acum precum messer Liutprand, pe fundul mării, înfășurată într-o velă. Înghiți în sec și continuă: Fapta ei este cu atât mai remarcabilă cu cât m-am comportat fără motiv față de ea într-un mod disprețuitor și am respins-o. Se întoarse către Afra: Sper că mă veți ierta.

– Nu trebuie să vă scuzați, donna Lucrezia. În definitiv, eu am fost aceea care am pătruns în viața dumneavoastră. Ajutorul dat de mine a fost doar expresia poruncii creștine de a-ți iubi aproapele.

Afra nu se simți bine spunând aceste cuvinte. Știa foarte bine că ea nu procedase în virtutea poruncii creștine a iubirii aproapelui, ci în virtutea unui automatism inexplicabil atunci când o salvase pe Lucrezia de săgeata mortală a piratului.

– Oricum ar fi, vă datorez viața, spuse Lucrezia, și în semn de mulțumire veți primi de la mine ceea ce am mai de preț.

Cu ochii mari Afra urmări cum soția trimisului își scotea de pe deget un inel mare cu pietre sclipitoare. Era un rubin

înconjurat de cinci diamante. Inscripția din interiorul lui promitea purtătorului un viitor fericit.

Afra rămăsese fără cuvinte. Niciodată nu avusese o bijuterie. Un inel din aur cu pietre sclipitoare – nici nu ar fi îndrăznit să viseze la așa ceva. Ținea pierdută inelul între degetul mare și arătător ca pe o comoară.

– Luați-l, este al dumneavoastră! își întări Lucrezia spusele.

– Nu pot să accept, murmură Afra după ce își recăpătă darul vorbirii, chiar nu pot, donna Lucrezia. Cadoul este mult prea prețios!

Lucrezia zâmbi cu superioritate:

– Ce este prețios în viața aceasta? În orice caz viața este mai prețioasă decât aurul și nestematele. Luați inelul și păstrați-l cu cinste!

Confuză, Afra puse bijuteria pe degetul inelar al mâinii stângi. Sclipirile lui în lumina lumânărilor îi aminteau de copilărie, când tatăl ei îi istorisea povești și legende din vremuri vechi. În imaginația ei, reginele și prințesele din povești purtau asemenea inele sclipitoare. Iar acum un astfel de inel se afla pe degetul ei. Aproape că îi dădură lacrimile.

Masa comună decurse într-o atmosferă încordată. Faptul că cineva alături de care mâncaseră cu o zi înainte era acum mort îi apăsa pe toți. Chiar și pe trimisul regal, din al cărui cerc de prieteni prezicătorul nu prea făcea parte, moartea lui Liutprand îl apăsa în asemenea măsură încât exageră cu vinul, pleoapele îi deveniră grele și stomacul i se revoltă. Se ridică de pe scaun cu greutate și râgâind merse împleticit afară, unde vărsă aplecat peste balustradă. Înainte de a se retrage toți la culcare, Lucrezia o îmbrățișă pe Afra și o sărută pe obraz.

Atacul piraților îi întârziase o zi, dar în zilele următoare vântul le fu prielnic. Și astfel, la zece zile după ce părăsise Veneția *Ambrosia* intra cu bine în portul-mamă: Napoli.

Napoli, aflat în golful dintre Monte Calvario și marele Castel San Elmo, era un oraș dens populat, în care sărăcia pescarilor și a marinarilor se întâlnea cu luxul clerului și al numeroaselor biserici. Napoli era zgomotos, murdar și rebel, dar așezarea lui, în fundal având conul retezat al unui vulcan, și la sud un golf deschis, era incomparabilă. Napolitanii, care de fapt nu existau, pentru că ei alcătuiau un amestec pestriț de popoare și rase, afirmau că orașul lor putea fi doar iubit ori urât. O altă posibilitate nu exista.

Trimisul regal și donna Lucrezia făceau parte fără discuție dintre aceia care iubeau Napoli. După fiecare absență lungă, se întorceau plini de entuziasm în orașul lor. Și asta cu toate că palazzo în care locuiau la Veneția întrecea pe departe în privința luxului casa de pe versantul lui Monte Posillipo.

Chiar dacă Afra cucerise tot ataşamentul Lucreziei și al soțului ei, și cu toate că în casa Carriera avea propria cameră cu vedere la golf, ea îl încunoștiință pe trimis că nu voia să profite prea mult timp de ospitalitatea acestuia. Afra nu se simțea deloc bine de când călătorea sub nume fals.

Trimisul regal se arătă dispus să îi pună la dispoziție o trăsură cu vizitiu. Acesta trebuia să o ducă cu bine la Montecassino și apoi să o aducă înapoi. Dar Afra refuză. În cele din urmă, Paolo Carriera îi făcu Afrei cadou o șaretă pe două roți și cel mai bun cal al său și insistă ca în plus să mai accepte și o pungă cu bani.

Cu aceste bogate cadouri, Afra porni la drum. Deși trecuse timp bun de când nu mai condusese un atelaj, calul de povară voinic și supus mergea la trap ascultând de hățuri. Trimisul regal îi recomandase să urmeze Via Appia. Aceasta era pietruită și suficient de lată pentru a nu crea probleme când se întâlneau două atelaje.

În spatele zidurilor de la Montecassino

În prima zi, drumul Afrei străbătu o câmpie mănoasă, dar nesănătoasă. Milioane de țânțari asaltau calul și pe conducătoarea atelajului. Aerul era umed și sufocant. Pretutindeni duhnea a putrefacție și a mâl. Spre seară, ajunse la Capua, un orășel fortificat situat într-unul dintre meandrele râului Volturno, cunoscut pe vremuri pentru decăderea lui morală și pentru faptul că zilele lui de aur erau de mult apuse.

La un han la care trăgeau de regulă negustorii, Afra găsi un adăpost modest pentru noapte. A fost necesară o anumită artă a convingerii și un bacșiș respectabil pentru a-l convinge pe hangiu, un grec cam tâmpițel, ca mulți alți hangii între Napoli și Roma, să renunțe la părerea preconcepută că o femeie care călătorea singură putea fi doar o *butana* sau cum i se spunea la nord de Alpi o târfă. Acest incident nu era tocmai de natură să o stimuleze să își continue călătoria.

Pe timpul lungului drum spre nord, Afra cugetă dacă nu ar fi în avantajul ei să se deghizeze în bărbat. Încă la bordul corabiei care o transportase la Napoli cochetase cu această idee. Hainele pe care căpitanul vasului i le dăduse să le îmbrace de frica piraților se aflau încă în bagajul ei. Desigur că nu era puțin lucru să se imagineze pentru câteva zile, săptămâni ori luni în rolul unui bărbat. Pentru că trebuia să ia nu numai înfățișarea exterioară a unui bărbat, ci trebuia să adopte și comportamentul corespunzător. Se mai gândea probabil, că nici nu exista o altă posibilitate de a intra în mănăstirea Montecassino.

Într-o mică localitate de la poalele lui Monte Petrella, de unde pornea un drum neamenajat spre Montecassino, Afra se tunse la bărbierul satului ca un paj. Bărbierul vorbea o limbă de neînțeles pentru Afra. În acest fel fu scutită să se mai justifice pentru tunsoarea bărbătească pe care o ceruse.

Poteca pietroasă care urca muntele era anevoioasă, ceea ce o făcu pe Afra să întârzie cu mai mult decât o zi peste cât își propusese. Pentru a-i acorda calului o pauză și pentru a-și verifica aspectul bărbătesc, își oferi și ea un ultim popas pentru înnoptat în San Giorgio, un sat situat pe Liri. Liri, un râuleț romantic și nehotărât, care își schimba deseori cursul înainte de a se uni cu Garigliano, nu prea avea apă în acest anotimp. Hanurile în care primăvara și vara nu găseai un loc liber, pentru că era în floare pelerinajul la mormântul sfântului Benedict, acum erau aproape goale.

Proprietarul singurului loc de înnoptat și în același timp și tavernă se arătă foarte bucuros la venirea neașteptatului client și i se adresă Afrei, îmbrăcată bărbătește, cu „tinere domn". În timp ce argații se ocupau de cal, de șaretă și de bagaj, Afra adoptă în timpul cinei un comportament bărbătesc: își trase nasul și tuși mai să-și scuipe plămânii, așa cum era de așteptat de la un căruțaș greu încercat după o călătorie epuizantă.

Când a doua zi de dimineață porni spre Montecassino, era aproape sigură că nimeni nu se va mai îndoi că ar fi bărbat. Pe la prânz, ajunse la Cassino, mica localitate sărăcăcioasă de la care mănăstirea de pe muntele vecin preluase numele.

Asemenea unei temerare fortificații care rezistase unor numeroase războaie, mănăstirea-mamă a călugărimii occidentale domina valea de pe versantul abrupt al muntelui. Cele patru etaje așezate unul peste altul și nenumăratele ferestre orientate în toate direcțiile ca niște ambrazuri te făceau să bănuiești oarecum dimensiunea complexului de clădiri și numărul locuitorilor lui. Nimeni nu știa cu exactitate câți călugări,

dar mai ales câți învățați, teologi, istorici, matematicieni și bibliotecari se ascundeau în spatele istovitelor ziduri de la Montecassino. Umbla zvonul că aici călugării se dușmăneau unii pe alții. În urmă cu șaizeci și cinci de ani, un cutremur prefăcuse în ruină mari părți ale mănăstirii. Cu alte secole înainte, longobarzii, sarazinii și împăratul Frederic al II-lea atacaseră mănăstirea. Împăratul îi alungase pe călugări și așezase o garnizoană militară în mănăstire.

La poalele muntelui, acolo unde începea să urce o potecă atât de îngustă, încât nu exista loc pentru o căruță ce ar fi venit din sens invers, Afra fu abordată de un călugăr.

– Domnul fie cu dumneata, tinere! Încotro mergeți?

– La mănăstirea sfântului Benedict, răspunse ea. Nu aveți același drum?

Tânărul în rasă neagră confirmă.

– Dacă mă lăsați să urc, vă voi arăta drumul cu plăcere.

– Urcați.

Călugărul își suflecă rasa și urcă în șaretă.

– Permiteți-mi o remarcă, tinere, dacă doriți să ajungeți înainte de a se lăsa întunericul, trebuie să vă grăbiți.

Afra duse mâna deasupra ochilor și privi spre creasta muntelui.

– Nu vă lăsați înșelat, zise benedictinul, drumul este abrupt și are multe cotituri. Chiar și un cal bun, ca al dumitale, are nevoie de trei ore de mers, fără să punem la socoteală odihna.

– Și aveți și un loc de înnoptat pentru mine și calul meu?

– Nu vă faceți griji, în fața mănăstirii noastre este un han pentru pelerinii și învățații care vin aici pentru scurt timp. Ce vă aduce la muntele sfântului Benedict?

– Cărțile, frate, cărțile!

– Deci sunteți bibliotecar?

– Cam așa ceva. Afra încercă să pară degajată. Și dumneavoastră? Ce vă mână spre zidurile de la Montecassino?

– Sunt alchimist!

– Alchimist? Călugăr benedictin alchimist?

– Ce este de mirare, tinere?

Afra râse strengărește.

– Dacă eu sunt corect informat, alchimia nu prea face parte dintre științele binecuvântate de Biserică.

Călugărul ridică degetul arătător avertizând:

– Tinere, mănăstirea Montecassino este o excepție. Ceea ce înseamnă că noi nu suntem supuși nimănui, doar papei de la Roma. Și de fapt alchimia este o știință asemenea celorlalte. Nu știința este condamnabilă, ci scopul pe care ea îl urmărește. Iar faima proastă a breslei noastre nu se datorează alchimiei, ci alchimiștilor. Majoritatea lor se comportă rușinos, cu formule și rețete pline de mister, care nu sunt altceva decât un rezultat al aritmeticii ori al științelor naturii. Și acestea au prea puțin de-a face cu vrăjitoria.

– Dumneavoastră sunteți unul dintre puținii din această breaslă, care susține așa ceva!

– Știu. Dar Montecassino a fost întotdeauna cunoscut pentru caracterul răzvrătit al călugărilor ei. Cu siguranță că vă veți lovi de el. În ce mă privește, eu trăiesc strict după regulile sfântului Benedict, spre deosebire de mulți alții din această mănăstire. Eu săvârșesc, împreună cu frații mei întru Domnul rugăciunile de peste zi și cunosc pe dinafară părți mari din Noul Testament. Dar, dacă mă întrebați ca alchimist dacă minunile descrise în Biblie ca fiind ale lui Matei, Marcu, Luca și Ioan sunt într-adevăr minuni, atunci răspunsul pe care îl veți primi de la mine vă va surprinde: Când Domnul colinda pe Pământ, se folosea de metode ale științelor naturii și ale alchimiei.

– Sfântă Fecioară! Domnul Iisus era alchimist?

– Prostii. Faptul că Domnul nostru utiliza alchimia nu înseamnă că era de meserie alchimist. Este doar o dovadă a cunoștințelor și a inteligenței Sale. Iar faptul că se folosea de cele două calități nu îi ia nimic din sanctitate, ba dimpotrivă.

În timp ce mâna calul la deal, Afra îl examina dintr-o parte pe călugărul alchimist. Bărbatul cu tonsura bine aranjată nu era cu mult mai în vârstă decât ea. Ca toți călugării, avea o piele roz, dar o privire vie și vicleană. Spre deosebire de Rubaldus, pe care ea îl întâlnise la Ulm și care își ascundea vorbele în spatele unei pălăvrăgeli voit pline de mister, benedictinul părea deschis, comunicativ, în nici un caz nu ca un mag ori ca un vrăjitor.

Drumul deveni mai pietros și mai abrupt și avea în dreapta și în stânga un hățiș de nepătruns. Stejari, goruni și chiparoși se luptau pentru cele mai bune locuri pe solul sărac. Uneori, aceștia erau atât de deși, încât privirea nu mai pătrundea de-a lungul văii. La o cotitură, Afra opri calul pentru a-i oferi o scurtă pauză.

– Mai este mult? îl întrebă ea pe preot.

– V-am spus că drumul este mai lung decât pare. Nu suntem nici măcar la jumătatea lui.

– De ce mănăstirea dumneavoastră se află tocmai pe cel mai înalt vârf, până la care calului meu îi iese sufletul?

Ca un căruțaș versat, Afra lovi cu palma partea din spate a calului.

– Am să vă spun, răspunse călugărul alchimist. Sfântul Benedict a ales acel loc pașnic pentru a scăpa de zgomotele deșarte ale acestei lumi.

Afra dădu din cap și își plimbă privirea de-a lungul văii. Călugărul avea dreptate. Nu se auzea nici un sunet. Doar din când în când croncănitul unui un corb care își urma calea planând singuratic.

– Este probabil un urmaș al celor trei corbi îmblânziți ai sfântului Benedict, spuse călugărul, în timp ce Afra își îndemna

calul din nou la drum. Și când Afra îl privi nedumerită, continuă: Mi se pare că nu cunoașteți povestea sfântului Benedict.

– Chiar de m-ați socoti prost, cu voia dumneavoastră recunosc, nu o știu. Cum e această poveste?

– Spre sfârșitul secolului al V-lea după Hristos, trăia nu departe de aici Benedict de Nursia. El prefera singurătatea unei grote montane mediului zgomotos al oamenilor. Îi ținea tovărășie doar un corb. Singurătatea aleasă de el însuși nu era simplu de suportat. Desfrânate imagini ale unor femei libertine i se înfățișau, în timp ce se răsucea în scaieți și ghimpi. În cele din urmă, a decis să întemeieze mănăstiri, douăsprezece la număr. Acolo voia să se dedice vieții contemplative, dar și active, împreună cu cei ce îi împărtășeau ideile. Și așa a fost. Într-o localitate apropiată, trăia un popă cu numele de Florentinus. Se bănuia că în pielea lui se afla diavolul. Și modul în care s-a desfășurat povestea a dat dreptate bănuielii: Florentinus i-a trimis lui Benedict pâine otrăvită. Dar acesta l-a ghicit ca prin minune și i-a spus corbului aflat permanent în apropiere lui: „Testează tu dacă pâinea poate fi mâncată". Când blândul corb a refuzat, Benedict i-a poruncit: Du-o pe un munte înalt, unde nu ajunge omul niciodată, pentru a nu produce stricăciuni!" Corbul a făcut așa cum i s-a poruncit. Când popa-diavol a încercat să îi facă pe Benedict și pe tovarășii lui să păcătuiască trimițându-le în grădina mănăstirii șapte fete destrăbălate, Benedict și adepții lui și-au strâns lucrurile pentru a întemeia o mănăstire în alt loc. Ei au fost însoțiți de corbul cel blând, căruia i s-au mai adăugat alți doi corbi. Și când aceștia au ajuns pe vârful muntelui Montecassino, Benedict a hotărât să întemeieze aici o nouă mănăstire.

O vreme, Afra nu scoase o vorbă și se gândi. După care spuse:

– Și dumneavoastră credeți asta?

Călugărul clătină din cap.

– Chiar dacă povestea nu este adevărată, este măcar bine născocită. Cui i-ar face rău?

– Nimănui. Aveți dreptate. Dar Benedict, la care vin atâția pelerini, este cu adevărat îngropat în bazilica mănăstirii dumneavoastră?

– Asta nu este o legendă, susținu călugărul alchimist. Benedict și sora lui, Scholastica, și-au găsit odihna veșnică pe muntele mănăstirii. Benedict chiar și-a prezis cu precizie ziua morții. Există totuși lucruri ce îl lasă fără cuvinte și pe un călugăr alchimist ca mine. De altfel, eu sunt fratele Johannes.

Afra tăcea, în vreme ce șareta o hurducăia zdravăn. În cele din urmă, răspunse pomenind un nume cunoscut ei de undeva:

– Elia, numele meu este Elia.

Călugărul privi gânditor înainte. Apoi spuse plin de seriozitate:

– Ați putea fi luat drept reîncarnarea profetului Ilie, care a urcat la cer cu un car de foc. Așa scrie în Cartea Regilor.

– Eu? zise surprinsă Afra și fără să vrea trase cu putere de hățuri.

Calul, care până atunci își urmase stoic drumul, o luă la trap. Afra și fratele Johannes se agățară de banchetă ca să nu cadă. Calul nu mai putea fi oprit. Nechezând și tropăind, o ținu tot înainte până la un loc liber din dreptul mănăstirii, unde fără o comandă specială se opri și se scutură de parcă ar fi vrut să scape de hamuri.

Alb ca un cearceaf, fratele Johannes sări din șaretă. Nu scotea o vorbă. Și Afra era bucuroasă că ajunseseră cu bine la destinație.

Conduse calul trăgându-l de ham până la o clădire cu un etaj, lipită de zidul vestic al mănăstirii. Hanul oferea locuri pentru mai mult de o sută de pelerini, mâncare caldă, grajd pentru cai și un șopron pentru căruțe. Dar în acest anotimp părea gol. În grajduri, doi boi și câțiva catâri slabi își așteptau

nutrețul. O căruță și câteva cotigi rablagite reprezenta întregul inventarul al șopronului. Și nici urmă de vreun suflet omenesc.

– Cât timp vreți să rămâneți aici? întrebă fratele Johannes, care o ajuta pe Afra să se cazeze.

– Voi vedea asta, depinde de cât de repede îmi rezolv treaba.

– Dacă vreți, spuse călugărul alchimist sfios, vă duc la fratele Athanasius, hangiul. Se va ocupa de dumneavoastră și va avea grijă ca nici calului să nu îi lipsească nimic.

Afra acceptă recunoscătoare. Și, în timp ce se apropiau de intrarea hanului, Afra ridică privirea. Din apropiere, mănăstirea sfântului Benedict părea și mai mare, și mai inexpugnabilă, și mai distantă decât păruse văzută din vale. Totuși, de aproape, erau vizibile și stricăciunile din ziduri și ochiurile de ferestre prin care șuiera vântul. Pe ici-colo mănăstirea era chiar o ruină. Deja se întuneca, și lumina tot mai slabă, ca și liniștea deplină făceau ca totul să pară funest.

„Și aici trăiesc călugări conform regulilor ordinului sfântului Benedict?“ vru să întrebe Afra. Dar fratele Johannes, care părea că ghicise gândurile Afrei la vederea ruinelor, spuse:

– Nu vreau să vă ascund faptul că deasupra mănăstirii Montecassino plutesc nori grei. Și nu este doar o figură de stil. Nu numai clădirile sunt afectate, ci și oamenii care le locuiesc sunt descurajați și bolnavi. În orice caz, cei mai mulți.

Și parcă înspăimântat de propriile cuvinte, acesta duse mâna la gură și amuți.

Și Afra se simți neliniștită:

– Cum să înțeleg asta, frate Johannes?

Călugărul făcu un gest de apărare și răspunse:

– Aș fi făcut mai bine să tac. Dar mai devreme ori mai târziu, ați fi văzut ce se petrece în spatele zidurilor de la Montecassino. Acest lucru nu îi poate fi ascuns nimănui dintre cei care rămân aici mai mult de două zile.

Bineînțeles că vorbele rostite de călugărul alchimist o făcură curioasă pe Afra. Dar ea era obosită și oricum avea suficient timp să se lămurească în zilele următoare.

La intrarea în căminul pelerinilor, le ieși în întâmpinare un călugăr rotofei. Era îmbrăcat în alb și avea un șorț lung până în podea. Fratele Johannes i-l prezentă pe Elia, care intenționa să se bucure de ospitalitatea lui câteva zile.

– Dacă vă convine, i se adresă fratele Johannes Afrei, mâine după rugăciune vă iau pentru a vă face cunoștință cu fratele bibliotecar.

Afra consideră propunerea alchimistului ca fiind inoportună. În ciuda ori tocmai din cauza travestirii ei, era suficient de conștientă că nu avea nevoie de nimeni care să îi fie ajutor. Dar, după o scurtă cugetare, decise să accepte totuși oferta. Poate că acesta era bine intenționat și poate că ea devenise prea suspicioasă în urma celor trăite în ultimele săptămâni.

Fratele Athanasius, gospodarul căminului, era singurul benedictin care înnopta în afara zidurilor mănăstirii. Pentru toți ceilalți poarta grea din fier se închidea după vecernie și se redeschidea la utrenie. Athanasius avea o față rotundă și lată ca o minge de foc, impresie întărită de părul lui roșu tuns ca al Afrei.

Ceea ce îi deosebea cel mai mult pe benedictini de ceilalți călugări era veselia. Când Afra îi spuse asta chiar la început, călugărul răspunse astfel:

– Chiar dacă nici în Vechiul și nici în Noul Testament nu se spune o vorbă despre râs, nicăieri nu este scris că râsul și veselia sunt interzise pe pământ. Nici nu îmi pot imagina că Domnul Dumnezeu a inventat râsul pentru a-l interzice apoi.

După ce luă o masă ușoară, un fel ciudat de mâncare din ciuperci cu cârnăciori de aluat groși ca degetul, fratele Athanasius îi turnă un pahar cu vin roșu de pe versanții focoși ai Vezuviului – așa cum ținu să întărească hangiul făcând cu ochiul.

Și, pentru că între timp se înserase, iar în cămin se mai afla un singur oaspete, fratele Athanasius luă loc alături de Afra la masa cea lungă și începu să pălăvrăgească degajat. Pe neașteptate, dar fără gânduri ascunse, o întrebă pe Afra:

– De unde veniți, tinere Elia?

Afra nu găsi nici un motiv să ascundă adevărul. Deja se încurcase prea mult în minciuni.

– Sunt din Strassburg. Acesta se află la nord de Alpi.

– Aha! exclamă benedictinul cel rotofei.

– Cunoașteți Strassburgul?

– Doar după nume. Încă nu am ajuns mai departe de Roma. Dar cu câteva zile în urmă am avut ca oaspete un alt tânăr nobil din Strassburg. Era negețător și era foarte grăbit.

Afra reuși doar cu mare efort să își ascundă emoția. Vocea ei, căreia pentru ca nimeni să nu-i pună la îndoială bărbăția se străduia să-i dea o notă gravă, sună neașteptat de subțire:

– Vă amintiți numele lui?

Fratele Athanasius degusta de zor vinul, așa că nu intră la bănuieli. Călugărul răspunse candid:

– Nu, i-am uitat numele. Știu doar că a predat ceva la mănăstire și că voia să plece la târgul de la Messina. Negețătorii se grăbesc totdeauna.

– Se numea cumva Melbrüge, Gereon Melbrüge? întrebă Afra, plină de așteptări.

Călugărul lovi cu pumnul în masă, apoi ridică degetul arătător de parcă tocmai descoperise teorema lui Pitagora:

– Pe fericitul sfârșit al sfântului Benedict, da, Melbrüge se numea!

– Când a fost asta? se interesă în continuare Afra.

Rotofeiul călugăr se încruntă, încercând să-și aducă aminte.

– Trebuie să fi fost acum o săptămână, acum vreo cinci, șase zile. Aveați stabilită o întâlnire cu el?

– Nu, nu, căută Afra să mai liniștească lucrurile și începu să caște. Sunt mort de oboseală. Dacă îmi permiteți, m-aș duce să mă culc.

– Domnul să vă binecuvânteze!

Afra dezbrăcă bucuroasă și ușurată hainele bărbătești. În fond, a fi bărbat îi displăcea, ea era femeie și îi plăcea ce era. Fratele Athanasius îi dăduse o cameră de una singură și, ca și cum ar fi bănuit că avea ceva de ascuns, ușa camerei era prevăzută cu zăvor.

După discuția cu gospodarul căminului, putea trage nădejde că se afla în apropierea pergamentului. Acum mai trebuia să pună mâna pe enigmaticul document fără a face vâlvă.

De mult timp nu mai dormise Afra atât de bine și de adânc. Sub nume fals și travestită în bărbat, se putea simți în siguranță. Când clopotul mănăstirii bătu de utrenie, Afra era deja trează. Era încă întuneric și în plus și frig, așa că își trase peste cap pătura cu iz stătut și moțăi în continuare.

Își imagina că poseda deja pergamentul și că se afla acasă, dincolo de Alpi. Dar unde era acasă? Nu putea să se întoarcă la Strassburg. Cine știe dacă Ulrich von Ensingen mai trăia? La Ulm, era în pericol să fie condamnată ca instigatoare la uciderea soției arhitectului catedralei, ba poate și pentru vrăjitorie. Nu, trebuia să înceapă o viață cu totul nouă, undeva într-un loc străin, unde să-și poată construi norocul. Dar nu știa unde va fi acest loc. Știa doar atât: pergamentul trebuia să îi fie de folos în acest scop.

O apucă tremuratul de tensiune când se gândi la ce se putea întâmpla cu cărțile pe care Gedeon Melbrüge le transportase de la Strassburg la Montecassino. Cunoștea din proprie experiență pericolele unei călătorii lungi. Se decise să nu mai rămână sub pătură. Se ridică, îmbrăcă hainele bărbătești și își ascunse sânii sub o pânză pe care o înfășură în jurul trupului.

După puțin timp, sosi fratele Johannes, ca să o ia pe Afra. Deja participase la slujba de dimineață și părea binedispus. Dinspre răsărit, soarele își trimitea primele raze prin ceața toamnei. Mirosea a frunziș jilav.

– Unele lucruri au să vi se pară ciudate, zise călugărul alchimist în drum spre poarta mănăstirii.

Din cauza frigului, el își ținea mâinile vârâte în mâneci.

– Asta mi-ați spus deja ieri, frate Johannes.

Călugărul dădu din cap.

– Nu pot să vă spun întreg adevărul. Oricum nu ați înțelege. Vă spun doar atât: nu în fiecare rasă pe care o veți întâlni în mănăstirea sfântului Benedict se află un călugăr. Și nu oricine se dă plăcut lui Dumnezeu chiar este pe placul Domnului nostru.

Vorbele secretoase ale alchimistului o înfuriară pe Afra.

– Deci dumneavoastră nu ați fi un benedictin?

– Pe sfântul Benedict și pe virtuoasa lui soră Scholastica, eu sunt benedictin și așa să mă ajute Dumnezeu!

– Atunci nu vă înțeleg spusele, frate Johannes.

– Nici nu trebuie, nobile Elia, încă nu trebuie.

– Ați putea fi ceva mai explicit?

Călugărul alchimist scoase mâna dreaptă din mânecă și duse degetele la buze, căci se apropiau de poarta mănăstirii. Afra se miră: poarta avea două intrări. Una în dreapta, una în stânga. Dar, în timp ce intrarea din dreapta era deschisă, cea din stânga era încuiată. Fratele Johannes îi arătă Afrei intrarea din dreapta.

Trecând prin fața portarului plășuv, care privea cercetător printr-o ogivă, fratele Johannes apucă pe o galerie boltită. Destinația ei inițială se mai putea doar bănui. Coloanele și bolta erau în mare parte distruse. Blocuri de piatră erau stivuite în vederea unei utilizări ulterioare.

La capăt, unde galeria făcea o curbă la dreapta, o ușă dădea către o scară sinuoasă. Rotindu-se de mai multe ori în jurul

propriei axe, aceasta conducea la nivelul superior, de unde se putea arunca o privire în interiorul mănăstirii. Afrei îi atrase atenția o zidărie de netrecut, care, descriind o serie de meandre împărțea complexul de clădiri în două jumătăți.

Dar, înainte de a apuca să întrebe ce semnifica această separație, fratele Johannes o luă de braț și o împinse înainte, de parcă s-ar fi grăbit foarte tare. Afrei îi era frig. Dar nu din cauza aerului răcoros al toamnei, ci pentru că piatra pretutindeni roasă a ruinelor mănăstirii îi dădea frisoane, îi provoca o neliniște interioară bizară. Spre deosebire de marile catedrale de la nord de Alpi, a căror arhitectură tinzând spre cer făcea să vibreze până și inima unui necredincios, dărăpănata mănăstire Montecassino avea mai curând un efect apăsător și înspăimântător.

Pășind grăbiți și în tăcere ajunseră în cele din urmă la intrarea în bibliotecă. Grinda din piatră de deasupra portalului negru purta inscripția SAPERE AUDE. Când călugărul sesiză privirea întrebătoare a Afrei, îi explică:

– „Îndrăznește să fii înțelept". Unul dintre cele mai îndrăznețe principii ale poetului roman Horațiu.

După ce bătură de trei ori în ușă, le deschise un bibliotecar bărbos, frământat de gânduri, care îi examină scurt din priviri pe vizitatori și dispăru grăbit și fără să scoată o vorbă în izul stătut al pereților cu cărți de necuprins cu privirea.

– Fratele Maurus, îi șopti Afrei călugărul alchimist. Este cam ciudat, ca toți cei care își petrec viața printre cărți.

Plecară împreună în căutarea fratelui bibliotecar, care dispăruse atât de brusc printre cărțile lui.

– Frate Maurus! strigă aproape șoptit alchimistul, parcă temându-se că vocea lui ar putea să facă zidurile de cărți să se prăbușească. Frate Maurus!

După un timp, se auziră apropiindu-se pași și din labirintul cărților lui apăru bibliotecarul asemenea unei ființe

extraterestre morocănoase. Privindu-l, Afra își puse fără să vrea întrebarea de ce bibliotecarii trebuie să fie întotdeauna bătrâni și triști. Tatăl ei susținuse permanent contrariul: „cărțile te mențin tânăr și te fac fericit", spunea el, și de aceea o învățase cititul și scrisul.

– Mă numesc Elia și tatăl meu a fost bibliotecar la contele von Württemberg, se prezentă Afra. Se așteptase ca fratele Maurus să o întâmpine la fel de morocănos cum îl întâmpinase mai înainte pe călugărul alchimist, dar, spre mirarea ei, chipul acestuia se lumină într-un ceva ce cu oarecare fantezie s-ar putea numi chiar un zâmbet, când cu o voce răgușită spuse:

– Îmi amintesc bine bibliotecarul contelui von Württemberg! Un bărbat înalt, voinic, cu o instruire temeinică în adevăratul înțeles al cuvântului.

Se opri și aruncă fratelui Johannes o privire supărată. Ai fi putut crede că avea ceva împotriva alchimistului, și chiar așa era.

Fratele Johannes se despărți de ei fără alte politețuri și din mers i se adresă Afrei:

– Dacă aveți nevoie de ajutorul meu, mă găsiți în laboratorul meu din pivnița din aripa de vizavi.

Abia se închise ușa grea din lemn de stejar în urma acestuia, că bibliotecarul îl și bârfi:

– Chiar dacă contravine poruncii privitoare la iubirea aproapelui, nu îmi place, nu îl pot suferi. Este fals ca șarpele răului, iar știința lui este izvorul tuturor blestemăților din lume. Cum de ați dat tocmai de el, nobile Elia – acesta vă este numele, nu?

– Așa mă numesc. Iar pe fratele Johannes l-am întâlnit întâmplător pe drum spre Montecassino.

Afrei i se păru că bibliotecarul o străpungea cu privirea. Cu ochii întredeschiși el o măsura încet, din cap până în picioare, făcând-o să se întrebe dacă deghizarea ei nu o trădase.

– Nobile Elia, repetă gânditor fratele Maurus, de parcă numele i-ar fi amintit ceva. Și ce mai face tatăl dumneavoastră? întrebă el brusc și adăugă: Nu mai este tocmai tânăr.

– Tatăl meu este mort de mult. A murit în urma unei căzături de pe cal.

– Domnul să-i odihnească sărmanul suflet! După ce făcu o pauză, continuă: Și acum ați preluat dumneavoastră treburile lui?

După ce fratele Maurus aproape că îi sugerase răspunsul, Afra se hotărî pe loc să își modifice planurile inițiale.

– Da, sunt de asemenea bibliotecar, dar tânăr și fără experiența necesară unei sarcini atât de importante. Dar, după cum știți, meseria dumneavoastră nu se studiază precum teologia, medicina ori matematica. Doar experiența și preocuparea de ani de zile pentru carte fac dintr-un ignorant un bibliotecar competent. În orice caz aceasta era părerea tatălui meu.

– Înțelepte cuvinte, nobile Elia! Iar acum vreți să vă desăvârșiți aici cunoștințele.

– Așa este, frate bibliotecar. Tata vorbea deseori despre dumneavoastră și vă lăuda cunoștințele de specialitate. Era de părere că, dacă ar exista un om care l-ar putea învăța ceva pe el, atunci acela ar fi doar fratele Maurus de la mănăstirea Montecassino.

Atunci, bătrânul izbucni într-un râs sarcastic. Hârâi tare și înghiți de câteva ori în sec. După ce se potoli, strigă răgușit:

– Fariseu! Sunteți un fariseu! Vreți să mă duceți cu zăhărelul, pentru a obține un avantaj. Niciodată și nicicând tatăl dumneavoastră nu a vorbit astfel despre mine! Era un șarlatan, dar unul foarte inteligent. M-a lăsat fără o căruță de cărți pentru câțiva ducați amărâți, cărți despre care susținea că nu valorează mai nimic și că ar mai exista în biblioteca noastră alte două sau trei exemplare identice. L-am crezut și l-am lăsat să aleagă. După cutremur, mănăstirea se bucura de orice ducat.

Nu numai chiliile călugărilor, ci și cea mai mare colecție de cărți a creștinătății erau vara și iarna expuse intemperiilor, pentru că acoperișul se prăbușise. De mai multe ori am fost nevoiți să dăm la o parte zăpada de pe foliantele noastre vechi de sute de ani. Starețul Alexius a dispus să fie vândute cărți care nu sunt indispensabile vieții mănăstirii. Nu chiar fără temei Alexius spunea: „Cui i-ar folosi un tezaur de știință distrus de mucegai și umiditate, din care ar rămâne doar copertele?" Și așa a profitat tatăl dumneavoastră de împrejurări și de propria mea lipsă de experiență. Abia după ani de zile, când în bibliotecă s-a făcut din nou ordine, mi-am dat seama pe baza inventarului cărților că tatăl dumneavoastră se servise cu cele mai valoroase piese din ce aveam. Așa că îmi este greu să îmi imaginez că și-a exprimat aprecierea cu privire la cunoștințele mele.

– Credeți-mă, este adevărat!

Fratele Maurus ridică ambele mâini ca și cum ar fi vrut să spună: „gata, termină cu minciunile!"

Discursul rostit cu voce tare de bibliotecar atrase alți călugări, care în labirintul plin cu cărți își făceau treaba de arhivari, copiști, inscripționiști și cărători de cărți. Pe care Afra îi zărea doar de la distanță. Unde își întorcea privirea, capete curioase dispăreau în spatele rafturilor cu cărți, precum vulpile în vizuinile lor.

În cele din urmă, Afra reluă discuția:

– Cu amabila dumneavoastră permisiune aș dori să petrec câteva zile aici, pentru a nota titluri de cărți care ar putea fi utile în copie bibliotecii noastre și pentru a învăța din activitatea de arhivare și catalogare a bibliotecii dumneavoastră. Vă rog, nu mă refuzați! Nici nu veți simți prezența mea.

Chipul bărbosului călugăr se schimonosi de parcă mușcase dintr-un miez de nucă amar. Nu era greu să îi ghicești răspunsul.

– Sau ar fi mai bine să mă adresez starețului? adăugă Afra.

Fratele Maurus clătină capul supărat:

– La Montecassino nu există stareț. Oficial, pe sfântul munte nu există nici măcar călugări benedictini. În orice caz, nimeni nu se simte răspunzător pentru noi, nici o putere bisericească ori una lumească. Noi suntem câțiva călugări care încă mai rezistăm. Este o rușine pentru Occidentul creștin.

De teamă că bibliotecarul i-ar putea respinge solicitarea, Afra îi făcu o propunere:

– Dacă prezența mea vă deranjează, aș putea să rămân noaptea în bibliotecă...

– Nu, asta în nici un caz! o întrerupse fratele Maurus. Odată cu începerea rugăciunii de seară, biblioteca se închide și nu mai este accesibilă nimănui. Nimănui!

Afra nu știu cum să interpreteze energica reacție a bibliotecarului și nu mai îndrăzni să repete solicitarea.

Cu atât mai mult o surprinse răspunsul neașteptat al bărbosului benedictin care, morocănos și cu evidentă neplăcere, anunță:

– Bine, puteți rămâne. De dragul lui Hristos și al cărților. Aveți unde să vă cazați?

– Oh, da, răspunse bucuroasă Afra. M-am cazat excelent la fratele Athanasius, la căminul pelerinilor. Mulțumesc!

În prima zi petrecută la bibliotecă, Afra se ocupă de niște lucrări greu de precizat. Simulă notarea de titluri și opere ale unor autori necunoscuți ei. Dar nu îi scăpă faptul că era permanent supravegheată.

Ea era interesată cu adevărat doar de o carte groasă, legată în piele maro de vițel, având titlul *Compendium theologicae veritatis.* Dar cu cât căuta mai insistent această carte, cu atât mai multe cărți legate în piele maro de vițel îi ieșeau în cale. Plus că nu își mai amintea grosimea cărții. Bănuia că era vorba de o carte cu grosimea de o palmă. Până acum crezuse că există doar cărți groase, cărți mari și cărți mici. Acum, își dăduse seama că

existau cărți cu mărimi diferite, care purtau denumiri ciudate, cum ar fi in folio, in cvarto, in octavo și in 12. Lucrul acesta nu făcea căutarea mai ușoară.

La capătul primei zile, Afra era deprimată și indecisă. Ceea ce își închipuise că va fi atât de simplu se dovedea a fi aproape fără speranță de realizat. Rafturile cu cărți se înălțau până sub tavan pe înălțimea a două etaje și era nevoie de o scară pentru a ajunge la cele de sus. Acolo vântul șuiera printre olane. Aerul era umed și rece.

Desigur că ar fi putut să îl întrebe pe fratele Maurus despre *Compendium theologicae veritatis,* dar ei i se părea că era prea periculos să procedeze astfel. Avea impresia că bătrânul bibliotecar bănuia că ea căuta ceva anume. Suspiciunea cu care Maurus și ceilalți călugări o întâmpinaseră conducea la această concluzie.

Ca și cum ar fi avut nevoie de o dovadă, aceasta apăru când fratele bibliotecar bătu un clopot seara, anunțând că biblioteca se închidea.

Lăsând impresia că o face cu totul întâmplător, pentru a nu îi trezi bibliotecarului suspiciuni, Afra întrebă dacă în ultimele zile un negustor renan cu numele de Melbrüge adusese cărți, respectiv copii executate la mănăstirea dominicană din Strassburg.

– Cum spuneați că se numea?

– Melbrüge, din Strassburg.

– Nu am auzit de acest nume. Dar de ce întrebați, tinere Elia?

Ochii călugărului sclipeau.

– Ah, ne-am întâlnit la Salzburg și el spunea că printre altele încărcase cărți destinate mănăstirii Montecassino.

– Nu, nu cunosc nici un Melbrüge, iar cu dominicanii din Strassburg nu am legături.

Afra păru mulțumită de răspuns și își luă rămas-bun. Dar prin cap îi treceau sute de gânduri.

De ce oare fratele Maurus mințea cu privire la vizita făcută de Gereon Melbrüge? Rotofeiul frate Athanasius îi confirmase prezența lui Melbrüge, atunci când vinul roșu de pe pantele Vezuviului îi dezlegase aseară limba. Acesta mai știa că negustorul adusese ceva în mănăstire. Deci ce motiv exista pentru a ascunde livrarea? Făcuse ea vreo greșeală după sosirea la Napoli, o greșeală care îi pusese din nou pe urmăritori pe urmele ei? Să fi manifestat ea prea mare naivitate în privința simpatiei cu care o copleșiseră pe neașteptate trimisul regelui din Napoli și soția sa, Lucrezia? Să fi fost totul regizat? Greu de imaginat având în vedere prețiosul inel pe care i-l dăruise donna Lucrezia și pe care de atunci îl purta legat cu un șnur de piele pe piept.

Era aproape întuneric când Afra străbătea culoarul fără de sfârșit de la ultimul etaj. Fratele Maurus îi dăduse drumul fără un felinar, mai exact nu îi dăduse drumul, ci se simțea mai curând izgonită. Nu că ar fi forțat-o, dar poți invita o persoană să părăsească încăperea și cu gesturi clare.

Coborând scara în spirală adusă de nevoie la starea ei inițială, dar încă periculoasă pentru circulație, Afra ajunse la bifurcația de la parter și, în cele din urmă, la poarta mănăstirii. Dar poarta era încuiată și ghereta portarului chel era goală.

Ajunsese prea târziu. Dinspre bazilică răsuna litania călugărilor. Litaniile nu preamăresc nici pe departe bucuriile existenței lumești, dar recitativul pe mai multe voci părea la fel de funest ca vaietele osândiților din infern.

Perspectiva de a trebui să își petreacă noaptea în mănăstire o șoca pe Afra. Singurul care o putea ajuta în această situație era fratele Johannes. Așa că plecă spre grupul de clădiri din față, căutând intrarea la subsol. Mai ușor de zis decât de făcut, căci complexul de clădiri, care din afară arăta deja ca o fortificație masivă, în interior era și mai mare. Impresia era întărită de

distrugerile dezordonate și de lucrările de reconstrucție, care dădeau întregului un aspect de labirint.

Afra deschise o duzină de uși în căutarea intrării la subsol, majoritatea dând în încăperi întunecate din care ieșeau duhori respingătoare. Erau mai ales spații de depozitare pentru butoaie, putini și mobilier, ba chiar era și un atelier de sculptură. O duhoare insuportabilă răzbătea dintr-o încăpere boltită utilizată de călugări pentru necesitățile fiziologice, încăpere străbătută de o grindă și în a cărei podea erau nouă găuri ce dădeau în exterior. Pe perete atârna un felinar aprins, singura sursă de lumină întâlnită până acum.

Afra luă felinarul și ajunse la o scară care urca mai întâi până la un punct de unde, spre dreapta, se ajungea la primul etaj, în timp ce spre stânga o scară conducea la subsol, într-o sală cu coloane joase, solide, ca în cripta unei catedrale de la nord de Alpi. Coloanele susțineau o boltă care nu avusese de suferit la cutremur. În lumina felinarului, coloanele aruncau umbre late pe podeaua pietruită.

– Cine este acolo? auzi Afra o voce în spatele ei.

Se întoarse. Din umbră îi ieși în întâmpinare fratele Johannes.

– Ah, dumneavoastră sunteți, tinere Elia!

– Poarta este încuiată și fratele portar este la rugăciune. Am rămas prea mult la bibliotecă.

– Așa o fi. Cel puțin a fost cu succes?

– Ce înseamnă succes? Eu caut cărți rare, care ar putea fi copiate pentru biblioteca contelui von Württenberg.

– Și le-ați găsit?

– Absolut. Dar nu știu cum ajung acum la cămin. M-ați putea ajuta, frate Johannes?

Călugărul dădu înțelegător din cap.

– Mai întâi, să se termine rugăciunea. Dar văd că tremurați. Veniți!

În capătul sălii cu coloane, o intrare joasă dădea în laboratorul alchimistului.

– Aplecați capul! o avertiză Johannes pe Afra și îi puse ambele mâini pe umeri.

Aplecându-se adânc, amândoi intrară în laborator și, când Afra se îndreptă din nou, întrebă surprinsă:

– De ce este atât de joasă intrarea în imperiul dumneavoastră?

– De ce? Alchimistul mustăci și continuă: Pentru ca oricine intră în această încăpere trebuie să se încline în fața cuceririlor alchimiei.

– Ceea ce se și întâmplă! zise Afra și privi mai atentă laboratorul.

Mai avea încă vie în memorie chilia alchimistului Rubaldus. Față de trăsnăile cu care se înconjurase Rubaldus, laboratorul fratelui Johannes părea mai curând searbăd. Era mobilat spartan, dar nenumăratele dulapuri, uși și sertare cu inscripții, și mai ales etajerele care gemeau de cărți te făceau să crezi că benedictinul lucra mult mai vârtos decât Rubaldus.

Un interes deosebit îi trezi o oglindă îngustă, aproape la fel de înaltă ca un om, aflată pe un suport din lemn. Trecu prin fața ei și se examină nu fără plăcere. Era prima dată când se vedea în întregime, și în plus în haine bărbătești.

Pe o masă hexagonală din mijlocul încăperii lipsite de ferestre, era o putină din sticlă, înaltă cam de un cot, lată și lungă. Avea în ea apă cam două treimi din capacitate, iar pe fund plutea ceva masiv. Alături era o Biblie deschisă.

Când fratele Johannes îi observă privirea curioasă, spuse nu fără mândrie în glas:

– Este o încercare de a reproduce minunile biblice ale Domnului nostru Iisus Hristos cu ajutorul cunoștințelor științei alchimiei. Înțelegeți ce vreau să spun?

– Nici o iotă. Deci Domnul nostru Iisus Hristos nu a făcut minuni?

– Ba da. Tocmai încerc să dovedesc asta.

Afra se apropie de recipientul de sticlă, dar se retrase îngrozită.

– Oh, un șobolan mort! strigă ea și întoarse capul.

– Doar nu vă sperie un șobolan mort, ca pe o fată?

– Nu, îl liniști Afra, deși șobolanii îi provocau silă. Mă întreb doar ce legătură are un șobolan mort cu minunile Domnului nostru Iisus.

– Dacă vă interesează, vă voi arăta. Desigur că dumneavoastră cunoașteți acel loc din Evanghelia lui Matei, unde Iisus umblă pe suprafața lacului Genezareth.

– Bineînțeles, este o minune așa cum scrie în carte.

– Greșit. Dumnezeu nu are nevoie de nici o minune pentru a păși pe apă, El o poate face. Dar la Matei 14.28 se spune că, atunci când tinerii L-au văzut pe Iisus venind pe apă, s-au temut, și Petru a strigat: „Doamne, dacă Tu ești, cheamă-mă la tine în apă". La care Iisus i-a spus lui Petru, despre care se știa că nu știa să înoate ca majoritatea oamenilor: „Vino!" Și Petru de bună-credință a sărit în apă și s-a apropiat de Iisus fără să se înece. Asta a fost o minune. Pentru că altfel Petru s-ar fi înecat în lacul Genezareth precum acest șobolan.

– Iartă-mă, frate Johannes, dar care este legătura dintre Petru și acest șobolan mort?

– Luați aminte!

Alchimistul luă dintr-un dulap un recipient cu granule incolore. Apoi se aplecă peste vasul din sticlă și privi fix șobolanul mort de pe fundul vasului. În cele din urmă, cu o privire demonică rosti:

– Șobolanul s-a scufundat pentru că eu am vrut asta. Stă în puterea mea să îl feresc de înec.

În timp ce spunea asta, băgă mâna în recipient și presără granulele în vasul de sticlă. La început, nu se întâmplă nimic. Apoi, șobolanul mort se desprinse de pe fundul vasului și parcă

mânat de o forță invizibilă se ridică încet la suprafață și ieși jumătate din apă.

– Este o minune, într-adevăr! strigă Afra, agitată. Sunteți un magician.

– Nici vorbă, îi reteză alchimistul entuziasmul Afrei. Ați fost martor la o minune a alchimiei. Ceea ce majoritatea oamenilor consideră minune, este în realitate o formă a acestei științe speciale. Și pentru că Domnul este însăși știința și înțelepciunea, El poate înfăptui orice minune așa cum arată acest simplu exemplu. Este o dovadă de prostie a nu crede în minuni.

– Atunci dumneavoastră puteți să faceți vizibile și scrieri care unui om simplu îi sunt ascunse, rosti Afra căzută pe gânduri.

Alchimistul clipi precipitat:

– Cum de v-ați gândit la asta?

– Am auzit despre așa ceva. Există scrieri secrete care dispar în mod miraculos și reapar tot atât de miraculos în caz de nevoie.

Fratele Johannes dădu din cap aprobator.

– Criptografia face parte dintre științele secrete cele mai îndrăgite. Însă doar neinițiații numesc scrierea secretă știință. În realitate, criptografia nu este altceva decât folosirea elementelor alchimiei în scopuri viclene. Doar șarlatanii utilizează această artă neagră.

– În mod special alchimiștii, dacă îmi pot permite remarca aceasta. Creștinul simplu nu are habar de tincturile necesare pentru a face să dispară o scriere, și apoi pentru a o face din nou vizibilă ca din nimic.

– Din păcate, aveți dreptate, tinere nobil Elia! Niciunde nu dai de atâția șarlatani ca printre alchimiști. Știința noastră a decăzut într-un fel de sminteală și într-un spectacol lucrativ de iarmaroc.

– Eu nici nu îmi pot imagina că așa ceva funcționează, adăugă Afra făcând pe indiferenta.

– Credeți-mă, funcționează. Mâine, vă voi arăta cum apare brusc un mesaj pe un pergament gol.

– Ați putea face așa ceva, frate Johannes?

– Nimic mai simplu. Orice alchimist serios posedă o rezervă de cerneală invizibilă. În ce privește *aqua prodigii*, este nevoie doar de o mixtură simplă.

– *Aqua prodigii* ați spus?

– Este tinctura care face ca o scriere secretă să redevină vizibilă. Nu este nici o vrăjitorie, ci doar o rețetă destul de simplă.

Fratele Johannes scoase dintr-un raft o carte și o deschise.

Afra aproape că uită să mai respire când citi titlul cărții: *Alchimia Universalis*. Era aceeași carte pe care fratele Dominic i-o pusese în mână.

– Mâine, zise alchimistul, tinctura va fi gata.

– Abia aștept! spuse Afra, emoționată.

Fratele Johannes se simți flatat:

– Dacă vă interesează știința mea, vă pot oferi și experiențe cu totul diferite. Dar nu astăzi. Tocmai lucrez la o experiență care îl poate neliniști chiar pe un alchimist priceput ca mine.

– Și se poate afla despre ce este vorba?

Fratele Johannes se întoarse, dar învinse vanitatea specifică oricărui om, fie el și benedictin, și zise grav:

– Am încredere în dumneavoastră că nu veți vorbi cu nimeni despre acest lucru. Veniți!

O conduse pe Afra către o ușă care părea a fi a unui dulap din perete. Era însă locul de acces către o încăpere mică, pătrată. Când călugărul aprinse lămpile cu ulei de pe pereți, Afrei i se dezvălui priveliștea unui vălmășag de ustensile specifice alchimiștilor, vase din lut cu inscripții în latină, baloane de sticlă cu forme ciudate și tuburi cu lichide fosforescente de diverse culori. Încăperea semăna mai mult cu cea a alchimistului Rubaldus. Inducea teamă și părea amenințătoare.

Când fratele Johannes remarcă privirea înfricoșată a Afrei, îi puse mâna pe braț și o privi galeș.

Afra avu o senzație pe care ar fi fost mai bine să nu o simtă. În definitiv, ea era bărbat, iar fratele Johannes era un călugăr. Încă din timpul călătoriei spre muntele pe care se înălța mănăstirea, Afra remarcase privirile galeșe ale călugărului alchimist. Nu că i-ar fi fost antipatic, dar în această situație trebuia să păstreze distanța față de benedictin. Afra puse capăt acestei atingeri atât din precauție, cât și cu hotărâre.

Fratele Johannes se sperie mai mult de sine însuși și, pe un ton aparent calm, spuse:

– Așa se prezintă lucrurile când un călugăr caută piatra filosofală. Și între noi fie vorba, eu sunt pe punctul de a o descoperi.

– Piatra filosofală? Afra auzise deseori de ea, dar nimeni, nici măcar tatăl ei, nu îi putuse explica despre ce era vorba. Ea întrebă: Cum își poate imagina piatra filosofală un creștin neinițiat în alchimie?

Fratele Johannes ridică din sprâncene și zâmbi superior.

– Piatra filosofală nu este după toate probabilitățile nici măcar piatră, fie ea și prețioasă, ci este mai mult ca sigur o pulbere cu ajutorul căreia elemente care nu sunt nobile, ca de exemplu cuprul, fierul ori mercurul pot fi transformate în aur. În consecință, cine descoperă piatra filosofală dobândește cea mai mare bogăție.

– Și, frate Johannes, a o dobândi chiar reprezintă interesul dumneavoastră? Să fi înțeles eu greșit că regulile ordinului sfântului Benedict situează porunca referitoare la sărăcie mai presus de orice?

– Este adevărat, nobile Elia. Dar prin experimentul meu nu urmăresc îmbogățirea, ci mă interesează doar experimentul în sine, cu toate că... – călugărul zâmbi cam rușinat – ... o oarecare bogăție nu le-ar strica amărâților de benedictini de la Montecassino.

– Și dumneavoastră sunteți într-adevăr pe punctul de a descoperi această piatră filosofală?

– Și pentru a respecta adevărul, zilele acestea am descoperit în biblioteca noastră copia unei cărți scrise acum o sută de ani la mănăstirea Aurillac, în Franța, de către un călugăr franciscan, alchimist ca și mine. Titlul *De confeditione veri lapidis*[1] m-a făcut curios, deși nu mai auzisem niciodată de Jean de Rupecissa, cum se numea acest călugăr. Fratele Maurus, bibliotecarul, care este unul dintre cele mai luminate capete din Montecassino, știa doar că prin descoperirile sale din domeniul alchimiei intrase în conflict cu papa. Scrierile i-au fost interzise și fratele Rupecissa a fost ars pe rug la Avignon, fiind considerat eretic.

– Deci, frate Johannes, vă folosiți de scrieri eretice?

Alchimistul îi aruncă Afrei o privire plină de dispreț, după care scoase dintr-un sertar o cărțulie jerpelită. Era atât de mică, încât o puteai ascunde în orice mânecă, iar coperta din pergament se ondulase de parcă abia mai suporta greutatea conținutului. În acel moment, se auzi din laborator un zgomot ca al unei uși care se închidea. Alchimistul dădu fuga afară, pentru a vedea despre ce era vorba, dar reveni neputând să descopere nimic și deschise cărțulia călugărului franciscan.

– Am citit fiecare rând al acestei cărți și nu am putut descoperi nicăieri o idee eretică. În plus, la pagina 144, alături de tot felul de explicații teoretice despre piatra filosofală, am găsit deasupra titlului „Chintesența antimoniului" următoarea notă: „Macină minereul sfărâmicios de antimoniu până când nu mai poate fi apucat între degete. Împrăștie pulberea în oțet distilat și așteaptă până când oțetul se colorează în roșu. Strecoară-l și repetă operațiunea până când oțetul devine incolor. Distilează oțetul astfel obținut. Vei produce în gâtul din sticlă al alambicului o mare minune când picăturile roșii ca sângele se vor scurge ca mii de vase sanguine mici. Ceea ce se scurge

[1] *Producerea pietrei filosofale* (în lb. latină, în orig.)

adună într-un recipient prețios, deoarece te afli în posesia unei comori fără egal în lume. Este chintesența roșie.

– Și ați încercat deja?

– Nu. Dar astăzi, cu ajutorul lui Dumnezeu, lucrarea va reuși.

– Atunci eu vă doresc toate cele bune, frate Johannes! Dar mai întâi dați-mi posibilitatea să dispar.

Benedictinul își trecu palma peste față și răspunse:

– Poarta mănăstirii nu se va mai deschide astăzi. Dar eu posed o *clavis mirabilis*, o cheie fermecată ce deschide orice poartă. Dar nu trebuie să ne observe nimeni.

– Dacă aveți încredere în mine, plusă îndrăzneață Afra, mi-ați putea da cheia și v-ați putea vedea în continuare de experiența dumneavoastră. Am să v-o restitui mâine.

Alchimistul nu văzu nimic ciudat în propunerea Afrei. Îi înmână obiectul care cu o cheie obișnuită avea în comun doar capătul ca un inel. În locul în care cheia normală avea floarea, din tijă răsăreau niște fire dure din fier.

Afra știa deja drumul. Dar, ajunsă în galeria mănăstirii care ducea direct către poartă, se răzgândi, urcă din nou scara spiralată și coti la stânga. Broasca scrâșni ca și cum ar fi fost plină cu nisip și cedă cu un zgomot ușor.

Afra își propuse ca, și de-ar dura până în zori, să caute cartea cu pergamentul. Dar de unde să înceapă căutarea?

Primele ei cercetări făcute la întâmplare eșuară, pentru că se simțea urmărită. Chiar de-ar fi descoperit *Compendium theologicae veritatis*, i-ar fi fost imposibil ca la lumina zilei să scoată pergamentul fără a atrage atenția.

Încă o mai preocupa întrebarea de ce mințise bibliotecarul cu privire la prezența lui Melbrüge. Nici fratele Maurus și nici Melbrüge nu puteau să știe ceva despre pergament. Atunci pentru ce atâta mister?

Ceea ce făcea dificilă căutarea cărții nu era doar faptul că în ciuda marilor pierderi biblioteca din Montecassino mai era încă una dintre cele mai mari din apusul Europei. Căutarea era îngreunată mai ales pentru că sectorul teologie, care în alte părți reprezenta cel mult o treime din volumul total, la Montecassino era de nouă zecimi din totalul volumelor. Ca și cum asta nu ar fi fost de-ajuns, nu cunoștea nici autorul cărții căutate. Ceea ce însemna că trebuia să găsească o carte printre alte șaptezeci de mii de cărți.

În timp ce lumina cu felinarul pereții acoperiți cu cărți prăfuite care se înălțau ca un bastion în fața ei și îi tot scădea speranța că în acest haos al științei va găsi vreodată ceea ce căuta, privirea îi căzu pe un teanc de cărți puse una peste alta, care îi ajungea până la coapse.

Apropiindu-se, remarcă că volumele puse teanc, evident în grabă, aveau scopul de a ascunde ceva. Uluitor, construcția realizată din cărți îi amintea de fratele Dominic, care se înconjurase la Strassburg cu un zid de cărți.

Un moment, Afra șovăi, apoi începu să disloce rândul superior de cărți, apoi pe cel aflat dedesubt. Trebuia să fie foarte atentă, deoarece cărțile nu erau așezate după un anume sistem, ci la grămadă.

După ce dislocă și al treilea rând, ieși la iveală un capac, partea superioară a unui recipient din lemn. Transpiră și simți fiori reci pe spinare. Când descoperi marca de pe capac, un scut cu o bandă lată oblică ce unea partea stângă superioară cu partea dreaptă inferioară – stema orașului Strassburg –, nu mai încăpea nici o îndoială: reușise!

Pergamentul! Cuvântul îi răsuna în cap ca o lovitură de ciocan. Pergamentul! Afra credea că își atinsese țelul. Dar când săltă capacul și lumină conținutul recipientului o cuprinse dezamăgirea. Era gol!

Lacrimi de neputință îi apărură în ochi. Pentru că nu mai voia nimic, își îngropă fața în mâini. Dezamăgirea și descurajarea amenințau să o biruie.

În acel moment, auzi voci și zgomotul unei uși ce se deschidea. Dar zgomotele veneau din direcția opusă ușii. De aceea la început nici nu acordă atenție larmei. Constatase ea însăși că în mănăstiri existau tuburi secrete prin care sunetele erau transmise tot atât de secret. Dar auzi și pași. În direcția din care se auzeau pașii trebuia să mai existe o a doua ușă.

Refăcu în grabă teancul de cărți și stinse felinarul. Se îndepărtă apoi în direcția ușii folosite la intrarea în bibliotecă. Închise după ea ușa cu „clavis mirabilis" și în întuneric se îndreptă pe pipăite către poarta mănăstirii. Ajunse, în sfârșit, în exterior cu ajutorul cheii minune.

Noaptea era rece și umedă. Pe drumul către cabana pelerinilor o treceau fiori. Dar nu răceala o făcea să tremure. Tremura de tensiune. Cu toate că nu găsise cartea cu pergamentul, recipientul cu marca Strassburgului era dovada că Gereon Melbrüge își îndeplinise sarcina.

Ajunsă în camera ei, Afra remarcă imediat dezordinea din bagajul ei. Fu șocată amintindu-și că în bocceaua ei se aflau doar veșminte de femeie. Și, în timp ce încerca zadarnic să adoarmă, refăcea în memorie cele trăite în biblioteca mănăstirii și se întreba cine și cu ce intenție îi scotocise prin bagaj.

De dimineață, se ocupă de cal înainte de a lua un mic dejun copios. Terci gros de ovăz cu șuncă, ouă bătute, pâine, brânză și lapte covăsit. Se simțea slăbită, pentru că în ultimul timp nu mai acordase atenție hranei.

Spre mirarea ei, fratele Athanasius, rotofeiul administrator al cabanei, nu puse întrebări referitoare la venirea ei în cameră atât de târziu. Și știa sigur că mănăstirea își încuia poarta încă înainte de rugăciunea de seară, și că la ore atât

de înaintate pe sfântul munte nu mai exista posibilitatea de a înnopta în altă parte.

Deci, în timp ce lua micul dejun, se simțea urmărită de fratele Athanasius. La intervale mici de timp, acesta scotea capul pe ușa deschisă a bucătăriei, ca și cum ar fi vrut să vadă ce se mai petrece. Dar de fiecare dată când privirea lui o întâlnea pe a ei, căpățâna sa masivă dispărea după ușă.

Așa că în sala de mese a cabanei domnea o anumită tensiune, a cărei cauză îi rămânea necunoscută Afrei. Când capul călugărului apăru iarăși în crăpătura ușii, Afra îl strigă pe fratele Athanasius. Scoase din chimirul de sub tunică două monede de argint și le aruncă pe masă făcându-le să zăngănească.

– Nu trebuie să vă temeți că plec fără să plătesc camera! îi strigă Afra pe un ton de reproș. Banii aceștia vor fi suficienți pentru plată.

Administratorul cabanei încercă în dinți una din monede, pentru a o verifica. Apoi răspunse cu o adâncă plecăciune:

– Domnule, este mai mult decât masa și cazarea pe zece zile. La noi nu se obișnuiește plata în avans.

– După cum vedeți, eu o fac totuși. Mă calcă pe nervi neîncrederea dumneavoastră!

– Nu este din cauza banilor, ripostă administratorul și privi în jur suspicios, pentru a constata dacă trăgea cineva cu urechea.

Deși în sala de mese nu mai era alt client.

În cele din urmă, începu să vorbească sacadat:

– Călugării din Montecassino ar fi murit de mult de foame dacă în urmă cu mulți ani nu am fi permis accesul franciscanilor în mănăstirea noastră. Veneau cu picioarele goale în sandale, în mantii cu glugă. I-am fi putut compătimi dacă nu ar fi fost banii pe care îi aveau cu grămada. Șeful lor, intenționat nu am zis starețul, cum s-ar cuveni să i se spună conducătorului unei comunități monahale, a promis că va reconstrui Montecassino, și în plus că ne va sprijini cu o sută de ducați de aur pe an.

Acest lucru era suficient pentru dăinuirea ordinului nostru, pe care papa de la Roma îl abandonase de mult timp. Dar abia ne-am dat acordul, că acești călugări străini și-au schimbat comportamentul. În loc de smerenie au ieșit la iveală trufia și aroganța. Noi ne împărțiserăm amenajările mănăstirii noastre în așa fel încât toți să aibă acces la ele. Dar într-o zi ceilalți au început să ridice un zid de-a curmezișul mănăstirii. Au zidit uși și au tras apă din unica noastră fântână. Doar bisericii ruinate nu i-au dat nici o atenție. Atunci ne-am dat seama că diavolul i-a trimis.

– De ce nu îi dați pur și simplu afară pe acei călugări? întrebă Afra, îngândurată.

– Dumneavoastră vă este ușor să spuneți asta, răspunse fratele Athanasius. Noi nu mai dispunem de venituri și de domenii, și dacă nu voiam să murim de foame ar fi trebuit să trăim din pomenile neîndestulătoare oferite vara de către pelerini. Dar cei bogați nu vin la mormântul sfântului Benedict, care se știe că predică sărăcia. Iar pomenile bogaților au misiunea de a le mijloci accesul în împărăția cerurilor atunci când va voi Domnul. De la papă nu mai putem spera la ajutor, pentru că mănăstirea noastră este oficial desființată. Papa Ioan a refuzat să numească un stareț pentru cei câțiva călugări benedictini rămași. După cum vedeți, am fost aruncați paraziților de pe cealaltă parte a zidului și trăim din ceea ce ne dau ei. Ei mai încearcă în mod perfid să bage zâzanie între călugării noștri, pentru a-i momi pe unii dintre aceștia.

Fratele Athanasius rosti ultimele cuvinte cu lacrimi în ochi. În cele din urmă, închise ușa dinspre bucătărie, care rămăsese deschisă. Când reveni, privi o vreme în gol. Apoi continuă:

– De atunci domnesc discordia și neîncrederea între frații noștri. Ați putea crede că își bat joc de regulile ordinului sfântului Benedict. Fiecare crede despre celălalt că este de partea falșilor călugări. Și bănuiala nu este neîntemeiată. Unii frați

au dispărut peste noapte, iar noi suntem siguri că au trecut de partea cealaltă. Dar nu putem dovedi asta. Însă există un punct slab în modul de împărțire a mănăstirii: biblioteca.

– Biblioteca?

Afra ciuli urechile.

– Biblioteca este singura construcție care nu a fost împărțită. De generații există sarcina copierii tuturor cărților din bibliotecă. Și pentru că înțelepciunea și instrucțiunea au același rol la falșii călugări ca și la noi, benedictinii, s-a convenit la folosirea bibliotecii de către ambele părți. Unii o fac noaptea, alții ziua.

– Permiteți-mi să ghicesc, îl întrerupse Afra pe fratele Athanasius, călugării benedictini folosesc biblioteca ziua, iar falșii călugări o folosesc noaptea.

– Ați ghicit, nobile tânăr Elia, între rugăciunea de dimineață și cea de seară înțelepciunea și instrucțiunea aparțin benedictinilor, iar de la rugăciunea de seară și până la cea de dimineață, falșilor călugări. În bibliotecă, există o ușă ce reprezintă unica legătură între cele două jumătăți, este opera alchimistului nostru. Pe el l-ați cunoscut deja.

– Fratele Johannes?

– Exact. El a descoperit modalitatea care permite ca fiecare din cele două uși să se poată deschide doar când cealaltă este încuiată. Doar că...

– Doar că...?

– ... fratele Johannes posedă o *clavis mirabilis,* o cheie fermecată. Cu ajutorul ei fratele alchimist susține că poate descuia orice ușă. A dovedit acest lucru de câteva ori, dar fără ca nimeni să fi văzut cheia. Ca toți alchimiștii, și el este cam ciudat, o caracteristică nu tocmai favorabilă încrederii reciproce.

– Înțeleg, remarcă Afra căzută pe gânduri. Am impresia că fratele bibliotecar și fratele alchimist nu se prea plac.

Administratorul cabanei ridică din umeri, ca și cum nu ar fi dat importanță afirmației, și zise:

– Nici nu este de mirare, pentru că fratele Maurus este teolog și s-a dedicat înțelepciunii și instruirii. Fratele Johannes este adept al alchimiei, o știință care încearcă să explice supranaturalul prin natural. Deci nu este de mirare că ambii se disprețuiesc reciproc, precum papii de la Roma și de la Avignon. Vă rog să mă scuzați pentru faptul că v-am tratat cu neîncredere. Poate că acum înțelegeți purtarea mea.

– Asta nu era nici pe departe un motiv pentru a-mi răscoli lucrurile!

– Cum de vă gândiți la așa ceva, tinere nobil Elia?

– Ieri, când am revenit aici, mi-am găsit lucrurile răscolite.

– Pe sfântul Benedict și pe virtuoasa sa soră, Scholastica, nu mi-aș fi permis niciodată ceva atât de dezonorant!

Fratele Athanasius o privi în așa fel încât era greu să nu îi dai crezare.

Oricum, după mărturisirea lui suspiciunea dispăru de pe chipul călugărului. Ba pe acesta apăru chiar un surâs amar când o rugă pe Afra să nu relateze nimănui cele discutate.

Afra îi promise că așa va face. Ea ezita totuși să aibă încredere în fratele Athanasius. Dar în cine putea să aibă încredere din această sinistră mănăstire, care, așezată pe un vârf de munte era doar aparent mai aproape de cer decât de forțele răului din infern? Îi trecu chiar prin cap că de fapt diavolul se cuibărise pe sfântul munte.

Chiar dacă toate acestea erau foarte încâlcite, Afra era sigură de un lucru: în mănăstirea Montecassino se petreceau lucruri misterioase și a rămâne aici nu era lipsit de pericol. Dar putea să renunțe la tot tocmai când se afla atât de aproape de pergament? Trebuia să dea de el cu orice risc.

După micul dejun, se duse din nou la mănăstire, unde cerberul de la poartă o măsură disprețuitor înainte de a-i da drumul. Afra avea la ea cheia fermecată lăsată de alchimist.

Cu toate acestea ori poate că tocmai din cauză că ea îi făcuse servicii deosebite, voia să scape de „clavis mirabilis" cât mai repede posibil.

De aceea Afra îl căută pe fratele Johannes dis-de-dimineață. Și, cu toate că era sensibil mai cald decât ieri, grota acestuia o întâmpină cu aceeași misterioasă răceală, de parcă iarna deja o luase în primire.

Ușa laboratorului era întredeschisă. Nu primi nici un răspuns la apelurile ei.

– Frate Johannes! repetă ea și mai tare, și ecoul sec repetă cuvintele în pereții goi.

În cele din urmă, intră.

Ca și în seara precedentă, laboratorul era învăluit în lumina magică a felinarelor de pe pereți. Și la fel ca în seara precedentă, când pentru prima dată intrase în încăpere, aici domnea o ordine penibilă. Totul părea curățat și așezat la locul potrivit.

Voia tocmai să se întoarcă, dar privirea îi căzu pe ușa îngustă ce dădea în camera mică în care fratele Johannes îi arătase experimentul lui cu piatra filosofală.

– Frate Johannes! strigă iarăși Afra, după care împinse ușa.

În încăpere era întuneric. Totuși, lumina slabă ce se strecura din laborator era suficientă pentru a scoate la iveală foaia de hârtie aflată pe masă.

O inspirație de moment o făcu pe Afra să dea câțiva pași înapoi, să ia din laborator o lampă cu ulei și să lumineze încăperea. Ceea ce văzu o înspăimântă.

– Frate Johannes! abia mai putu să rostească.

Din întunericul camerei, se deslușea din ce în ce mai bine silueta alchimistului. Ședea aplecat pe masă, cu capul pe brațele încrucișate, și dormea.

– Hei, soarele s-a ridicat pe cer și dormiți? Scularea!

Afra atinse umărul fratelui Johannes. Și pentru că acesta nu reacționă, îi dădu puțin deoparte capul lăsat pe brațe. Reuși a o

face cu ceva efort, dar când îi văzu fața și buzele parcă vopsite în negru, îi trecu prin cap că se întâmplase ceva îngrozitor.

Duse degetele la tâmpla dreaptă a alchimistului.

– Frate Johannes! șopti ea, de parcă nu ar fi vrut să îi tulbure somnul.

Dar nu mai avea nici o îndoială: fratele Johannes era mort.

Afra întâlnise des moartea. Moartea în sine nu o mai înspăimânta. Dar neașteptatul, inexplicabilul o făcea să se înfioare. Cu toate că îl cunoștea pe călugăr doar de trei zile și cu toate că știa puține despre el, moartea acestuia o impresionă atât de mult, încât începu să tremure.

Gândul că ar putea fi surprinsă cu alchimistul mort o neliniștea. Își spuse că trebuia să se îndepărteze rapid. Ca o căprioară urmărită, se năpusti afară din încăperea cu experimentul, străbătu laboratorul și era pe punctul de a închide cu atenție ușa, când își aminti: hârtia!

Fără să mai șovăie reveni în camera cu experimentul, luă foaia albă și eprubeta cu inscripția *aq. prod.* Se îndrepta spre ieșire, când călcă pe ceva tare. Care se sparse sub talpa ei. Se aplecă să vadă ce făcuse: era jumătatea inferioară a unei fiole subțiri, asemănătoare oarecum acelei capsule cu otravă pe care o purtau asupra lor renegații.

Îl privi tulburată pe alchimistul mort. Ca un semn secret ochii lui deschiși erau îndreptați către locul în care fusese pusă foaia goală. O înnebunea privirea goală. Voia să țipe, dar țipătul i se împotmoli în gâtlej. Afra înghiți în sec.

Ieși din cameră cu spatele, de parcă s-ar fi temut că fratele Johannes s-ar fi putut ridica și i-ar fi putut cere înapoi hârtia și eprubeta. Avea senzația că se sufoca și trăgea cu disperare aer în piept. Fără să judece, urcă în goană scara spiralată. Ajunsă în galeria mănăstirii, se opri. Graba o putea trăda.

Cel mai rău lucru ce se putea întâmpla acum era să dea nas în nas cu cineva. Rămase câteva clipe sprijinită de o coloană. Ar fi preferat să dispară în neant. Deci, încotro?

Mai avea la ea cheia care, așa cum o asigurase fratele Johannes, deschidea toate ușile din mănăstire. Urcă zăpăcită treptele către etajul superior, unde se afla intrarea la bibliotecă. Dar, în loc să o ia spre stânga, se îndreptă către dreapta. Habar nu avea unde ducea gangul. Se gândea: dacă te întâlnești cu cineva aici, cel puțin nu ești suspectă că ai avea vreo legătură cu moartea fratelui Johannes.

Coridorul era sărăcăcios luminat prin niște ferestre aflate pe partea stângă, exact atât de mari cât să poți vârî capul prin ele. Pe partea dreaptă erau numeroase uși, depărtate una de alta la nici zece pași. Deasupra ușilor erau săpate în perete prescurtări din Sfânta Scriptură, ca de exemplu „Ieremia 8.1" sau „Al patrulea psalm 104.1", sau „Mat. 6.31", care nu îi spuneau nimic Afrei. Evident că erau chilii ale călugărilor. Dar cele mai multe păreau părăsite. Unele uși erau deschise. Praful și pânzele păianjenilor acopereau mobilierul modest, alcătuit în general dintr-un pupitru la care se stătea în picioare, destinat studierii Sfintei Scripturi, un scaun pentru îngenuncheat la rugăciuni și un pat simplu.

Afra dispăru într-una dintre aceste sufocante chilii și închise ușa în urma ei. Întinse pe pupitru hârtia nescrisă găsită lângă alchimistul mort, apoi scoase din tunică eprubeta.

Pentru Afra era clar că inscripția *aq. prod* nu însemna altceva decât *aqua prodigii*. Era acea tinctură cu care devenea vizibilă orice scriere secretă.

De ușă atârna o pelerină uzată, ce făcea parte din portul călugărilor. Afra stropi un colț de material negru cu lichidul clar. Întinse cu grijă hârtia pe pupitru. După care trecu materialul peste foaia goală, până când aceasta începu să se onduleze din cauza umidității.

Cu pumnii strânși, privea fix hârtia îmbibată cu soluție. Nu știa ce se petrecuse de fapt cu fratele Johannes, dar circumstanțele o făceau să creadă că alchimistul lăsase pe hârtie un mesaj ce nu era destinat privirilor străinilor.

Privirea îi aluneca febrilă, imploratoare pe hârtia care luase între timp o culoare ocru, fără însă a evidenția nici un cuvinţel scris. De la alchimistul Rubaldus știa că procedura cerea răbdare.

Tocmai când credea că fantezia îi jucase o festă, pe hârtie se iviră dungi înguste, orizontale, mai întâi doar ca niște umbre, vizibile cu greu, apoi cu impetuozitatea și vehemența unui nor aducător de furtună.

Primul rând era scris mic și înghesuit, ca pentru a încăpea cât mai mult posibil pe o singură pagină: *In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti.*

Printr-o ciudată potrivire, o rază de soare pătrunse prin minuscula fereastră și căzu pe misterioasa hârtie. Crucea masivă a ferestrei separă lumina în patru raze distincte de praf sclipitor. Cu foamea unui ascet după un post de patruzeci de zile, Afra descifră următoarele rânduri:

> Eu, fratele Johannes ex ordine Sancti Benedicti[1], știu că doar un creștin este capabil să descopere aceste ultime rânduri scrise de mine: tu, tinere nobil Elia. Sau să zic mai bine Gysela Kuchler? Da, vă cunosc secretul. Nu am întors spatele lumii de o vreme atât de îndelungată, încât să nu mai știu cum se mișcă o femeie. Și dacă aș mai fi avut nevoie de încă o dovadă, aceasta mi-a fost furnizată de oglinda din laboratorul meu. Cine se privește în oglindă precum dumneata nu poate fi decât femeie. Asta m-ar fi putut scuti de a vă cerceta bagajul din cabană, unde pe lângă veșminte de femeie am descoperit și un document de călătorie emis pe numele de Gysela Kuchler.

[1] Din ordinul sfântului Benedict (n.tr.)

Afrei i se tăie respirația. Explicația călugărului alchimist era foarte logică. Dar, pe sfânta Fecioară, de ce s-a sinucis fratele Johannes?

Cu glas șoptit, ca și cum ar fi citat din Vechiul Testament, urmărind cu degetul fiecare cuvânt, Afra citi în continuare:

> Mi-am dat seama când v-am arătat laboratorul meu. În mod ciudat erați mai puțin interesată de marele vis al omenirii, descoperirea pietrei filosofale. Nu, dumneavoastră ați încercat să aflați totul despre cel mai superficial truc cu care se ocupă alchimia. Pentru asta era nevoie, așa cum vedeți acum, doar de o tinctură inofensivă, care să pună în evidență o scriere invizibilă. Ceea ce se îmbina brusc cu următoarea întâmplare anterioară: un anume Gereon Melbrüge, negustor din Strassburg, ne-a adus cu câteva zile în urmă un transport de cărți, copii ale altor cărți ce nu mai există în biblioteca din Montecassino. Trebuie să știți că eu am citit aproape orice carte nouă care a ajuns pe sfântul munte, deoarece alchimia nu este altceva decât suma tuturor științelor. Sub privirile suspicioase ale fratelui Maurus mi-am îndreptat atenția și asupra acestor cărți înainte ca ele să fi dispărut, ca și mai înainte, pentru mult timp în hățișul impenetrabil al bibliotecii. O carte mi-a trezit în mod special interesul. Titlul ei este *Compendium theologicae veritatis.*

Afra crezu că își pierde cunoștința. Se clătină și se agăță cu ambele mâini de pupitru: fratele Johannes descoperise cartea cu pergamentul. Dar bănuise că era vorba despre un mesaj ascuns?

Răspunsul i-l dădură rândurile ce urmară, pe care le citi cu febrilitate:

> Nu conținutul cărții m-a făcut curios – acesta mi se părea mai curând neinteresant și de o importanță

minoră –, nu, ci spiritul meu cercetător a fost provocat mai ales de un pergament împăturit aparent gol. Un bărbat ca mine, căruia cuvântul scris nu îi este străin, cunoaște particularitatea pergamentului, și ar fi un păcat la adresa artei scrisului să păstrezi într-o carte, nefolosită ani de-a rândul, o piele scump prelucrată de oaie ori de capră. M-a frământat mult mai mult ideea care îi vine imediat unui alchimist, că pergamentul ar putea să conțină un mesaj secret. Nu este nevoie să vă mai explic cum au decurs lucrurile în continuare. Folosiți aceeași tinctură, altfel, nu va fi posibilă citirea acestor rânduri.

Afra se îndreptă și trase adânc aer în piept, ca și cum ar fi avut o piatră grea așezată pe el, care o oprea să respire. Avu impresia că scrisul pe care tocmai îl revelase începea să dispară sub ochii ei. Dar scrisul mărunt al alchimistului o împiedica să citească mai repede.

Cu ochii mari și cu inima bătându-mi mai repede, am luat la cunoștință de scrisoarea confratelui meu Johannes Andreas Xenophilos, concepută de acesta sub imperiul conștiinței încărcate, în anul Domnului 870, în această mănăstire. Ceea ce mărturisesc sincer că mi-a distrus o lume, lumea mea. Cunoscând aspectele arătate de Johannes Andreas cu privire la CONSTITUTUM CONSTANTINI, nu pot și nu vreau să mai trăiesc. Domnul să mă ierte și să aibă milă de sufletul meu. Amin!

Post-scriptum: De altfel, sunt sigur că importanța pergamentului vă este cunoscută. Altfel nu ați fi călătorit atât de departe pentru a-l avea. Iau împreună cu mine în mormânt întrebarea despre modul în care ați ajuns la acest periculos document.

Post-post-scriptum: Pergamentul l-am repus în cartea *Compendium theologicae veritatis.* Nu găsiți volumul în bibliotecă, unde îi este locul fără conținutul lui exploziv, ci în laborator, polița a treia, primul rând de sus. Nu fiți

îngrijorată, nu am spus nimănui un cuvânt despre descoperirea mea. Amin.

Ultimele cuvinte au fost și mai greu de citit. Pe de o parte, pentru că scrisul alchimistului devenise tot mai confuz, pe de altă parte, pentru că scrierea aproape că dispăruse, și Afra abia mai deosebea literele.

Afra era frământată de întrebarea: Ce anume îl determinase pe alchimist să considere că situația era atât de disperată în lumea pământească, încât să îl determine să se sinucidă? Trebuie să fi avut același temei care îi determina pe papă și loja renegaților să facă uz de toată puterea și influența de care dispuneau, pentru a dobândi pergamentul.

Afra împături, agitată, hârtia până la mărimea unei palme și o vârî în buzunarul de la piept. Apoi se năpusti de-a lungul gangului și coborî scările până la galeria mănăstirii. În spatele unor coloane se ascunse de doi călugări care, absenți și în pas cadențat, cu mâinile ascunse în mânecile raselor, se plimbau în sus și în jos în curtea interioară. În vârful degetelor se strecură până la ieșirea către laborator.

Polița a treia, primul rând! Indiciile lăsate de alchimist erau clare. Afra trebuia să se întindă ca să ajungă la carte. Când în cele din urmă o avu în mână, degetele îi tremurau ca frunzișul plopilor. Deschise coperta: pergamentul!

Îl luă și îl ascunse sub tunică, apoi așeză cartea înapoi, la locul ei.

Fratele Johannes! Voia să îl mai vadă o dată. Se duse cu pași ușori către ușa care dădea în laborator.

Fratele Johannes?

Cadavrul dispăruse. Totul părea că rămăsese ca înainte. Doar că nu mai era nici urmă de alchimistul decedat.

Brusc, o cuprinse panica. Ieși în fugă din cameră, traversă laboratorul și urcă în grabă scările. Cei doi călugări din curte se retrăseseră. Era liniște. Doar vântul susura ușor printre ziduri.

Pentru a nu stârni suspiciuni, Afra se duse în aceeași zi la bibliotecă pentru a-și face aparent treaba. Respiră ușurată când fratele Maurus bătu clopotul bibliotecii puțin înainte de rugăciunea de seară și făcu apelul la cei prezenți să se grăbească.

La cabană sosiseră oaspeți noi, un vârstnic cu barbă, împreună cu fiul său adult, cu care semăna ca două picături de apă. Ambii erau din Florența și erau în drum spre Sicilia.

La masa comună Afra intră în vorbă cu florentinii. Bătrânul, sincer, relată că pierduseră o zi întreagă, pentru că în drum fuseseră reținuți de trupele care asigurau protecția papei. Sfinția Sa – aici bătrânul făcu o plecăciune în bătaie de joc – împreună cu peste o mie de cardinali, episcopi, egumeni, cler mărunt și călugărițe plecase spre Konstanz, o localitate aflată la nord de Alpi, unde convocase un conciliu. Pentru ca Ioan al XXIII-lea cu însoțitorii să se deplaseze mai repede, toate drumurile de pe ruta lui fuseseră închise oricărei circulații. Se interzisese și statul pe marginea drumului, în timp ce trecea alaiul papei. Bătrânul scuipă disprețuitor pe podea și șterse scuipatul cu talpa încălțămintei.

Din fericire, bărbosul obosi curând să tot vorbească, în timp ce tânărului începu să i se urce vinul la cap. Oricum, amândoi se ridicară ca la un semn secret și fără să mai salute se retrasă în camera lor.

Așa cum obișnuia, fratele Athanasius trăsese cu urechea la monologul bătrânului. Nici nu dispăruseră bine florentinii, că administratorul cabanei apăru la masa Afrei.

– Păreți obosit, domnule. V-a solicitat atât de mult studiul cărților?

Afra, care urmărea cuvintele călugărului doar cu o ureche, dădu absentă din cap. Gândurile ei se îndreptau către decedatul frate Johannes și către enigmatica lui scrisoare de adio, pe care o purta asupra ei împreună cu pergamentul.

– Ați auzit că papa Ioan a convocat conciliul?

– Am auzit, frate Athanasius. Și tocmai în Germania. Ce înseamnă asta?

Călugărul ridică din umeri, apoi turnă vin dintr-un urcior în două pocale și îl împinse pe unul din ele peste masă, către Afra.

– Papa este liber să convoace un conciliu oriunde în lume. Însă bineînțeles că locul în care cardinalii și episcopii se întâlnesc pentru o anumită problemă are legătură cu acea problemă.

– Și în cazul localității Konstanz care este legătura?

– Hm... evident în Germania există o problemă arzătoare, care pune Biserica romană în fața unor sarcini dificile. Ciudat!

– Ce este ciudat, frate Athanasius?

– Un frate care s-a întors acum câteva săptămâni de la Pisa, a pomenit primul despre conciliul convocat de Ioan al XXIII-lea. El spunea că în Italia se vorbea pretutindeni despre conciliu. Firește că adevăratele motivații sunt ascunse. Pentru că, oficial, conciliul are două subiecte pe ordinea de zi: înlăturarea schismei – după cum știți, sfânta Biserică are astăzi trei locțiitori ai Domnului pe pământ.

– Nu îmi este o chestiune necunoscută. Și a doua temă?

– Un regretabil aspect al vremurilor noastre luminate. La Praga, este un eretic ticălos, teolog și pe deasupra rector al universității de acolo. Numele lui este Hus, Johannes Hus. El predică împotriva bogăției Bisericii și a mănăstirilor, de parcă nu am fi și așa destul de săraci. Oamenii îl urmează fascinați.

– Dar imensa bogăție a Bisericii este o realitate, și nu toate mănăstirile sunt atât de strâmtorate ca Montecassino. Și mănăstirea dumneavoastră a trăit vremuri mai bune.

– Asta este adevărat, răspunse fratele Athanasius gânditor, este adevărat. Oricum, Johannes Hus a fost excomunicat de către papă în urmă cu câțiva ani, în speranța că se va pune capăt batjocurii. Dar papa a obținut doar contrariul. De atunci

oamenii îi urmăresc mai atenți spusele, iar cehii sunt pe punctul să se desprindă de Biserica romană.

– Dacă acest Hus și dogma lui sunt atât de importante pentru Biserica romană, de ce conciliul nu a fost convocat la Praga?

– Asta este ciudățenia! Fratele Athanasius turnă vin și continuă: Nici un om nu poate explica de ce conciliul are loc tocmai la Konstanz.

Călugărul luă o dușcă zdravănă din pocal și privi în gol, de parcă acolo ar fi găsit o explicație.

În timpul discuției, Afra nu uitase nici o clipă de ce i se întâmplase fratelui Johannes, dar nu cuteza să îl întrebe direct pe administratorul cabanei despre acest lucru. Însă hotărârea ei era luată: mâine dis-de-dimineață va părăsi mănăstirea Montecassino și va purcede cu pergamentul la drum.

Când se ridică de la masă, călugărul o trase de mânecă.

– Trebuie să vă spun ceva, zise acesta cu limba cam împleticită.

Afra avea în față un chip de om cherchelit, cu ochi umezi.

– Îl cunoașteți pe fratele Johannes, alchimistul.

– Sigur că da. Astăzi, nu l-am văzut. S-a retras probabil în laboratorul lui, unde se ocupă de vreo experiență complicată, răspunse Afra făcând pe neștiutoarea.

– Fratele Johannes este mort.

– Mort? strigă Afra mimând surprinderea.

Fratele Athanasius duse degetele la buze.

– Alchimistul și-a pus capăt vieții de bunăvoie. Este un păcat de moarte, conform dogmei sfintei Biserici!

– Dumnezeule! De ce a făcut asta?

Călugărul clătină din cap.

– Nu știm. Uneori, fratele Johannes lăsa impresia că nu ar fi din lumea asta. Dar probabil că are legătură cu cercetările lui. Se ocupa de chestiuni aflate la limita existenței umane, chestiuni față de care un creștin ar fi făcut bine să se țină deoparte.

– Și cum a...?

– Otravă! Fratele Johannes a băut dintr-unul din multele elixire pe care le prepara în laboratorul lui.

– Și sunteți sigur că s-a sinucis?

Fratele Athanasius confirmă cu inima grea.

– Foarte sigur. De aceea nici nu își va găsi veșnica odihnă în cripta călugărilor mănăstirii. Cine își ia viața nu poate fi înmormântat în pământul sfințit, spun legile sfintei Biserici.

– Este un obicei dur, nu credeți?

Chipul călugărului se schimonosi de parcă ar fi vrut să spună: „Depinde cum o iei". Apoi vorbi rece, fără urmă de emoție:

– I-au aruncat resturile pământești dincolo de zidul din spate al mănăstirii, unde au fost înghițite de hățiș aproape imediat.

– Și asta numiți dumneavoastră iubirea față de aproape? strigă indignată Afra.

Se ridică și părăsi sala de mese fără alte vorbe.

Fratele Athanasius își sprijini capul greu în mâini și privi lipsit de expresie în urma ei.

În zorii zilei următoare, Afra își înhămă calul la șaretă și părăsi mănăstirea Montecassino plecând spre nord.

Sărutul înghițitorului de flăcări

Când atelajul cu șase cai al trimisului se apropie de poarta orașului dinspre sud, deasupra zidurilor masive cădeau ultimele raze ale soarelui. Călărețul înaintaș înjura și arunca în mulțime cu pietre dintr-o pungă de piele, pentru ca plebea să facă loc caleștii.

Trecuseră șaisprezece zile de când Afra părăsise mănăstirea Montecassino. Niciodată nu crezuse că ar fi posibil să călătorească atât de confortabil. Și totuși, înapoierea – cel puțin în privința primelor șapte zile – decursese oricum numai plăcut nu. Furtunile de primăvară nu îi permiseseră o călătorie mai rapidă. Iar ploi ce duraseră zile întregi făcuseră multe drumuri aproape de nestrăbătut.

S-a întâmplat pe undeva în apropiere de Lucca: roata din dreapta a șaretei se rupsese și spițele din lemn blocaseră axul. Nu se mai putea gândi să continue drumul. După o oră – mai mult nu trecuse de la accident –, dinspre sud se apropie un atelaj cu numeroși călăreți înaintași.

Afra nu îndrăzni să-l oprească pe nobilul călător. Și atelajul cu șase cai trecu pe lângă ea. Cam la o aruncătură de piatră, vizitiul opri atelajul. Din el sări un bărbat îmbrăcat ca un nobil și, strigând, o întrebă pe Afra dacă o poate ajuta cu ceva. Acesta văzu ce se întâmplase cu șareta și îi spuse că, dacă Afra va pune la dispoziția călărețului înaintaș calul ei – cel propriu șchiopăta de ieri –, ea va putea să urce în caleașcă. Bărbatul călătorea spre Konstanz.

Propunerea îi păru Afrei foarte potrivită, mai ales că nu vedea cum ar putea depăși altfel situația în care se afla. Spre norocul ei – ori era poate soarta de vină –, în ziua anterioară ea renunțase la îmbrăcămintea de bărbat și era îmbrăcată cum se cuvenea unei femei. Și astfel a putut să se legitimeze cu documentul de călătorie emis de Paolo Carriera, trimisul la Veneția.

Bărbatul se arătă entuziasmat, spuse că Paolo era prietenul său și afirmă că el însuși se afla în slujba regelui din Napoli și călătorea în calitate de trimis special la conciliu. Numele lui era Pietro de Tortosa.

Nobilul, însoțit în afară de călărețul înaintaș, de vizitiu, de un secretar și de un servitor, se dovedi în zilele următoare un caracter distins și consideră ca de la sine înțeles, ba chiar ca o onoare, să o ia cu el în caleașcă pe Afra, până la Konstanz. Pentru acest lucru Afra promise să îi ofere în dar calul, care oricum nu îi era de nici un folos fără șaretă. Pietro de Tortosa declară că era gata să preia calul, dar numai dacă i se permitea să plătească pentru el prețul cuvenit. Messer Pietro oferi douăzeci de ducați de aur, o sumă imensă chiar pentru un cal bun cum era acesta.

Trecând prin Genova și Milano și prin marile trecători ale Alpilor, s-au bucurat de o vreme însorită, dar rece și au ajuns fără probleme în țara confederaților, unde drumurile erau tot mai bune pe zi ce trecea.

Afra se simțea îndatorată trimisului special. Fără ajutorul acestuia îi devenise clar chiar după câteva zile că ea nu ar fi putut face față lungului drum. Totuși, pe când caleașca trimisului special trecea prin poarta Keuzlingen a orașului, Afra avea deja anumite bănuieli în privința lui Pietro de Tortosa.

Documentele de călătorie, semnate și sigilate personal de regele de Napoli, au limitat formalitățile de intrare la minimum și

au atras un comportament plin de respect din partea halebardierilor de pe ambele părți ale turnului porții.

Doar demnitarii bisericești – egumenii, episcopii și cardinalii –, ca și trimișii speciali din țările Europei aveau permisiunea de a trece cu atelajele dincolo de porți. Deoarece Konstanz, un oraș cu abia puțin peste patru mii de suflete, devenise neîncăpător. De când papa de la Roma, spre mirarea tuturor, convocase cel de-al șaisprezecelea conciliu general la Konstanz, acest orășel romantic era populat de patruzeci-cincizeci de mii de oameni.

Cei mai mulți cetățeni ai orașului de pe malul Lacului Konstanz, cărora le mersese vestea de cei mai pricepuți în afaceri dintre locuitorii orașelor imperiului, își închiriau casele pe bani grei participanților la conciliu și trăiau afară, în corturi, ba chiar și în butoaie ori împreună cu alții în spații restrânse, împărțind un pat la două ori trei persoane. Pentru un venit rușinos unii dintre aceștia campau fără jenă în grajdurile cailor și caprelor și în bisericile din oraș.

Pentru trimisul special al regelui de Napoli fusese închiriat un întreg etaj la Hohes Haus de pe Fischmarktgasse. Casa, aflată doar la câțiva pași de catedrală, își dobândise această denumire pentru că depășea cu două etaje majoritatea celorlalte clădiri din oraș.

Proprietarul ei, un negustor bogat cu numele de Pfefferhart, avea pe blazon trei cutii cu piper. Invidioșii, care nu erau puțini într-un orășel precum Konstanz, susțineau că de fapt cele trei cutii de piper erau cutii cu bani, în care avarul aduna fiecare pfennig economisit. În orice caz, Pfefferhart era recunoscut pentru faptul că nu scăpa nici un prilej de a câștiga bani. Și pentru că singurul fiu era plecat acum de acasă, iar fiicele necăsătorite duceau un trai pios, dar gratuit la mănăstirea cistercienilor din Feldbach, bogatul negustor își închiriase jumătate din casă pe perioada conciliului.

Pietro de Tortosa îi pusese Afrei la dispoziție una din încăperile închiriate, până când aceasta avea să se decidă ce va face mai departe. Experiența o învățase pe Afra că în viață nu primești nimic, dar absolut nimic gratis, așa că, în ciuda amabilității lui, nobilul ei binefăcător se alese în loc de recunoștință mai curând cu suspiciuni. Oricum ea avea un acoperiș deasupra capului, și încă unul confortabil.

Între timp, tensiunea se amplifica în Konstanz. Cei mai mulți participanți la conciliu – cardinali, episcopi, înalți demnitari bisericești, egumeni, prelați, arhidiaconi, arhimandriți, mitropoliți și patriarhi, teologi și exegeți ai scrierilor religioase, trimiși ai multor case domnitoare din Europa – erau deja prezenți. Chiar regele Sigismund voia să participe la conciliu. Toți îl așteptau pe papa Ioan al XXIII-lea, nume ales de el însuși. Orașul era asemenea unui cazan în fierbere.

Avangarda Sfinției Sale, venind din Bologna, vestise deja sosirea papei, dar se răspândise și zvonul că locțiitorul lui Dumnezeu, așa cum cu mare plăcere se intitula deseori el însuși, era reținut undeva. Temeiul întârzierii ar fi fost trei sute de maici ale unei mănăstiri, pe care Sfinția Sa, urmând porunca creștină a iubirii aproapelui, o avea de fericit cu preasfânta lui sămânță și cu deplina iertare a păcatelor. Așa ceva cerea timp.

Nu, faima care îl preceda pe pontiful roman nu era într-adevăr cea mai bună. Nimeni nu putea să afirme că ai săi concurenți, contra-papii Benedict al XIII-lea și Grigore al XIII-lea, care trimiseseră doar observatori la Konstanz, ar fi cine știe ce cumințenii, dar față de stilul de viață al romanului erau niște bieți orfani.

Oficial, papa Ioan trăia cu sora cardinalului de Napoli. Ca o a doua femeie o folosea pe cumnata lui. Ceea ce nu îl împiedica pe reprezentantul lui Dumnezeu pe pământ să își împartă patul cu novici și tineri clerici, care dobândeau în acest mod o bogăție neașteptată. Căci Ioan era generos în dragoste și

plătea cu venituri din averea Bisericii ori cu posturi lucrative de stareț sau episcop.

După o noapte liniștită, Afra a fost trezită dimineața de strigăte puternice. A dat fuga la fereastră, dar ceea ce luase drept începutul unui război civil nu era altceva decât larma cotidiană a străzii. Imediat după răsăritul soarelui, oamenii se îngrămădeau pe străzi, strigau și înjurau în toate limbile. Pe alocuri nici nu se putea trece. O țară a huzurului pentru pungași, escroci și tâlhari.

Pietro de Tortosa, pe care puțin mai târziu l-a întâlnit pe scări, avea aceleași gânduri când îi spuse:

– V-aș recomanda să vă asigurați lucrurile valoroase. Aproape că îi simți fizic pe pungașii care populează orașul. Marile evenimente îi atrag pe cei răi precum atrage lumina moliile. Dacă vreți, ne puteți însoți pe mine și pe secretarul meu. Eu îmi voi depune toți banii și documentele mele de călătorie la un zaraf.

Propunerea era oportună, dar îi alimentă Afrei neîncrederea. De aceea ripostă râzând:

– Ceea ce am eu, messer Pietro, nu este atât de valoros încât să fiu nevoită să apelez la un zaraf și la o casă de fier.

Pietro ridică ambele mâini în semn de apărare:

– Am fost doar bine intenționat, donna Gysela, nimic mai mult!

Tonul cu care el îi rostise numele de împrumut o neliniști pe Afra.

– Bine, vă mulțumesc pentru atenționare, răspunse ea politicoasă.

Nu se simțea deloc bine la gândul că amabilul trimis special din Napoli ar fi putut să îi cunoască secretul pe care de patru săptămâni îl purta pe corp.

Când, după puțin timp, Pietro de Tortosa și secretarul său părăsiră casa, Afra se luă după ei. Cu toate că piața catedralei,

unde aveau prăvăliile majoritatea zarafilor, nu era departe, drumul dură mai mult. Pe ulițele înguste ale orașului se înghesuiau călugări cu porturi ciudate, vânzători de gâște, femei zdrențăroase, negustori de galanterie și cremene, vagabonzi, beghine în veșmintele brun-cenușii ale ordinului lor, țigani, țesători bogați din oraș și cerșetori aparent orbi care simulau excelent infirmitatea, țărani, doctori cu tichie și talar negru, codoașe urmate de prostituatele lor, căldărari, bufoni, vraci, toboșari, lăutari și trubaduri, vânzători de relicve, ciungi, oameni fără picioare care se deplasau pe scânduri rulante cerșind milă, tăinuitori cu mantii largi, negri din îndepărtata Etiopie, ruși cu fețe late, creaturi angelice frumoase ca păcatul, pocăiți și aprozi, rândași la cai împrăștiind miasme acre, mauri în haine femeiești dansând, epistolografi, emisari turci cu nevestele lor acoperite de voaluri, în șalvari, scutieri, concubine îmbrăcate elegant, fecioare împopoțonate numai bune de măritat și matroane vârstnice, pristavi, ursari, travestiți, bărbați cu picioroange și gură-cască locali.

Tocmai când Afra începuse să creadă că trimisul special făcea cu ea un joc urât lungind drumul, acesta împreună cu slujitorul lui intrară în casa zarafului Betminger. Numele era scris pe o firmă deasupra ușii. După scurt timp, reapăru și se pierdu în învălmășeală împreună cu slujitorul.

La o distanță sigură de aceștia, Afra cugetă asupra a ceea ce avea de făcut. Se decise să încredințeze și ea unui zaraf spre păstrare pergamentul și cea mai mare parte a banilor ei, pe care îi ținea într-un chimir pe corp.

Peste treizeci de zarafi își practicau meseria în Konstanz în timpul conciliului, o afacere bănoasă având în vedere că fiecare oraș mai mare din Europa bătea bani proprii. Cursuri de schimb fixe nu existau. Schimbul se făcea în funcție de măiestria negociatorului, și zaraful nu ieșea în pierdere în nici un caz.

Afra îl alese pe zaraful Pileus din Brückengasse, în apropierea capitulului domului, o alegere întâmplătoare, deoarece prăvălia lui situată între arcadele unei case patriciale lăsa o impresie impunătoare. Acolo, în spatele unei draperii din partea din spate a biroului, loc special amenajat pentru așa ceva, se descotorosi de averea ei, pe care i-o înmână tânărului zaraf. Acesta depuse totul într-o casetă cu încuietoare din fier, îi dădu Afrei cheia și băgă caseta într-un dulap din perete ale cărui uși din lemn negru erau prevăzute cu benzi late din fier. Pentru acest serviciu, Afra plăti anticipat pe o lună. Ieși ușurată în stradă.

Din piața domului, răsunau lovituri de tobă și sunete de fluiere întrerupte doar de aplauze puternice și strigăte de bravo. Din curiozitate, Afra se îndreptă către marea piață. O făcu însă cu mare greutate, pentru că oamenii se înghesuiau unii în alții și încercau să vadă câte ceva. Deasupra pieței pluteau miasmele unui birt ordinar. Mirosea a pește, a grăsime de berbec și a produse de patiserie, în amestec cu izul puternic de usturoi, din toate rezultând o duhoare respingătoare, care-ți tăia pofta de mâncare pentru trei zile.

Cei mai mulți păreau a nu se sinchisi de duhoare. Se înghesuiau lungindu-și gâturile să vadă o trupă de saltimbanci, care la umbra domului ridicase un cort rotund alb-roșu, în fața căruia era o scenă. Un urs brun matur, aproape de două ori mai înalt decât dresorul lui pitic, dansa pe picioarele dinapoi în mijlocul scenei. Mișcările lui sacadate, în ritmul impus de trei muzicanți, trezeau încântarea privitorilor.

Aceștia strigau entuziasmați când animalul foarte greu, stângaci voia să părăsească tabla rotundă pe care dansa. Atunci, dresorul pitic trăgea de un lanț fixat cu un inel de nările animalului, și ursul scotea un urlet sfâșietor. Doar puțini își dădeau seama că sărmanul urs executa chinuitorul dans numai pentru că podeaua din tablă fusese încinsă la foc.

Chiar și acest spectacol ciudat era răsplătit de unii gură-cască cu obolul strâns în decolteu de două fete cu rochiile suflecate, care umblau printre rânduri bătând într-o tamburină.

Ursul nici nu își încheiase bine jalnica reprezentație, când un tânăr înghițitor de flăcări sări pe podium. Bustul lui musculos, cafeniu era gol. Purta niște pantaloni verzi și un turban alb pe părul negru, ca un fachir din îndepărtata Indie. Simpla lui apariție smulse unor domnișoare exclamații admirative. Chipeșul tânăr avea într-o mână două făclii aprinse, iar în cealaltă mână o sticlă conținând un lichid. Luă o gură din acel lichid și îi întinse sticla Afrei, care între timp ajunsese în primul rând. Afra se îmbujoră.

Spectatorii priveau ca vrăjiți făcliile ale căror flăcări pâlpâiau. Brusc, fachirul făcu un pas în față, de parcă s-ar fi pregătit să sară, și suflă în aer, printre buzele strânse, lichidul pe care tocmai îl luase din sticlă. Cu o mișcare rapidă aprinse dâra de picături care se avântă în aer precum sabia de foc a sfântului Mihail. Îngroziți, privitorii din primul rând se retraseră.

Afra rămase de parcă prinsese rădăcini. Cu toate că văzuse demonstrația din imediata apropiere și deși putea perfect reface miraculosul experiment din memorie, ea îl admira pe tânăr pentru curajul și siguranța cu care sfida flăcările.

Aplauzele furtunoase îl obligară pe fachir să execute pentru a doua oară experimentul său. Zâmbindu-i prietenos, el îi întinse mâna Afrei, cerându-i sticla. Afra nu reacționă. Îl privea doar pe scamator. Când privirile li se întâlniră, parcă se trezi dintr-un vis. Simți privirile celor din jur îndreptate asupra ei. Îi întinse zăpăcită fachirului sticla cu lichidul inflamabil. Nu voia să mai asiste la repetarea experimentului. Ieși anevoie din primele rânduri de spectatori și plecă. Dar era urmărită de imaginea tânărului cu trupul ca din oțel.

În zilele următoare, nu reuși să își scoată din minte imaginea chipeșului înghițitor de flăcări. Zadarnic încercă să scape

de ea. Doar în situația ei existau lucruri mai importante decât să se îndrăgostească, și încă de un scamator. Trebuia să își construiască o nouă viață, bazându-se doar pe ea însăși. Alte femei în situația ei s-ar fi călugărit și și-ar fi petrecut restul zilelor într-o mănăstire. Dar nu și Afra.

Mai întâi, îi trecu prin cap să renunțe la numele fals, care de la Veneția o ajutase atât de mult. Apoi înțelese că atâta timp cât purta numele de Kuchler era în siguranță față de renegați. Își spuse: Dacă tot porți numele ei, poți prelua și profesia ei. De ce nu ar fi neguțătoare de stofe? Banii de care dispunea i-ar ajunge pentru început.

În timp ce cugeta astfel, la casa Pfefferhart sosi un străin, care solicită să vorbească negreșit cu Gysela Kuchler.

Afra se sperie de moarte când în fața ei apăru necunoscutul, care se prezentă ca Amandus Villanovus.

– Am onoarea de a vorbi cu Gysela Kuchler din Strassburg?

Străinul, un bărbat înalt, gânditor, cu o pelerină neagră fără mâneci, zâmbi artificial.

Afra nu răspunse. Privea prin el pierdută. Unde și în ce împrejurare mai auzise acest nume?

Necunoscutul parcă îi citi gândul și de aceea îi veni în întâmpinare:

– Veneția, biserica Madonna dell'Orto.

Dură câteva clipe ce părură nesfârșite, până când Afra redeveni stăpână pe sine. Revăzu în minte scena discuției din biserică dintre Gysela Kuchler și renegat. Dar totuși nu era același bărbat.

– Dumneavoastră? Nu așa îmi amintesc de dumneavoastră!

– Stabiliserăm o întâlnire, dar eu am fost împiedicat să vin. Ați vorbit cu Joachim von Floris.

– Da, se poate, răspunse Afra mimând calmul.

Spera ca Amandus să nu observe deruta ei.

– M-am mirat citindu-vă numele pe lista sosirilor. Noi toți credeam că v-a secerat ciuma la Veneția.

– O greșeală, după cum vedeți!

– Și Afra, femeia cu pergamentul?

– De ce îmi puneți această întrebare?

Amandus Villanovus își suflecă mâneca și îi arătă Afrei stigmatul, crucea intersectată de o bară oblică.

– Mai este nevoie de o altă explicație?

În acel moment, Afrei îi trecu prin cap singura idee binevenită și, cu un ușor tremur în voce, răspunse:

– Afra a murit. A căzut victimă ciumei.

– Și pergamentul?

Afra ridică din umeri.

– Cine poate ști? Dacă îl avea la ea, a fost ars odată cu cadavrul.

Se îngrozi de propriile cuvinte.

Amandus Villanovus își scărpină gânditor bărbia.

– Cu asta misiunea noastră s-a încheiat. Foarte regretabil. Ne-ar fi adus tuturor bogăția, dar mai ales puterea și influența. Acum tot circul a devenit doar o farsă.

Afra se încruntă și îl privi întrebătoare pe Villanovus:

– Ar trebui să îmi explicați asta mai amănunțit, domnule!

Străinul rânji viclean:

– Chiar credeți că acest jalnic pontif a convocat conciliul la Konstanz pentru a-și reuni turma răzlețită?

– Cel puțin așa se spune. Și asta este și părerea participanților.

Renegatul făcu un gest de respingere.

– Orice conciliu necesită o motivație cuvioasă. În realitate, nu este vorba despre altceva decât despre periclitarea și menținerea puterii. Ca și în acest caz. Papa de la Roma își vede periclitată puterea organizației lui datorită acestui pergament. Acesta a fost și motivul pentru care ne-a cerut ajutorul până și nouă, celor mai aprigi dușmani ai lui. Papa Ioan este un om fără coloană vertebrală. Este absolut dispus să renunțe la

convingerile lui dacă numai așa își poate menține puterea. În orice caz, unirea bisericilor separate ascunde pentru papa de la Roma riscul de a-și pierde poziția. Pentru că, dacă trei papi pretind că fiecare dintre ei este cel legitim, nu există altă cale de rezolvare a dilemei decât preluarea funcției de către un al patrulea. Mă înțelegeți?

Afra confirmă absentă. Spusele renegatului scoteau la lumină multe întrebări, pe care ei i-ar fi făcut plăcere să le pună. Cel mai mult o preocupa întrebarea: Ce s-ar întâmpla dacă blestematul pergament ar apărea aici, în mijlocul lucrărilor conciliului? Se îngroșa gluma. Se îndoia că va fi în stare să nu îi trezească suspiciuni lui Villanovus. Numai gândul acesta era suficient pentru a o neliniști. Ochii scânteietori cu care străinul o fixa îi lăsau impresia că el îi citea gândurile pe chip.

De aceea tresări când Amandus Villanovus, după o lungă tăcere, o întrebă brusc:

– Sunteți sigură că pergamentul a fost ars odată cu cadavrul femeii?

– Ce înseamnă a fi sigur? Am văzut cu ochii mei cum Afra a murit în Lazaretto Vecchio. Nu a fost o priveliște frumoasă, puteți să mă credeți. Și faptul că toate victimele ciumei, și chiar bagajele lor erau arse pe insulă, ne face să presupunem că și pergamentul a sfârșit în flăcări.

– Presupunând că avea pergamentul la ea!

– Aici aveți dreptate.

Discuția din casa Pfefferhart nu decurgea în mod tocmai satisfăcător pentru ea. Și cu cât aceasta se prelungea, cu atât Afra devenea mai nesigură. Nu mai scăpa de renegat. Și mai ales nu reușea să îl convingă că a căuta în continuare pergamentul era lipsit de sens.

Se părea că renegatul avea la dispoziție tot timpul din lume. În orice caz, nu dădea semne că s-ar pregăti de plecare, deși toate neclaritățile fuseseră discutate.

– Mult timp ne-am pus întrebarea, începu el iarăși, de ce amanta arhitectului a plecat atât de precipitat la Salzburg și apoi s-a îndreptat spre Veneția. Știți că avem pretutindeni agenți, dar nici unul dintre ei nu a găsit o explicație a acestei călătorii. Ar exista un singur motiv logic: amanta voia să trateze personal cu papa, care era atunci la Bologna. Voia să îi ofere personal pergamentul spre vânzare. Ați cunoscut-o pe Afra. Considerați că așa ceva era posibil?

Afra dădu negativ din cap.

– Cred că o supraestimați. Desigur că numai proastă nu era, iar tatăl ei o învățase scrisul și cititul, și chiar limbile italiană și latină. Dar totuși condiția ei este modestă și nu stăpânește comportamentul față de cei puternici.

– Vorbiți la prezent, de parcă ar mai fi încă printre cei vii.

– Iertați-mă, zise speriată Afra, dar nu este mult de când încă mai vorbeam cu ea. Nu, nici eu nu am nici o explicație a scopului urmărit de ea prin această călătorie. Se pare că era vorba despre niște cărți. Dar cine face o călătorie atât de lungă pentru câteva cărți?

– Nu spuneți asta. Există oameni, chiar și purtători ai mitrei ori ai rasei călugărești, care sunt dispuși să săvârșească o crimă pentru o carte. Villanovus rânji larg, apoi continuă după un timp: Nu, pentru cazul în care pergamentul încă există, trebuie să îl interogăm pe arhitectul Ulrich von Ensingen. El a trăit destul cu această femeie. Nici nu îmi pot imagina că ea nu i-a încredințat taina sa.

Afra se simți ca lovită de trăsnet. Trase adânc aer în piept – numai de nu ar observa renegatul emoția ei! Voia să tacă, să nu reacționeze în nici un fel la amintirea numelui lui Ulrich. Totuși, izbucni:

– Dar Ulrich von Ensingen nu este unul de-al vostru?

– Unul de-al nostru? Glumiți! Ulrich von Ensingen este o piatră dură, perfid și viclean. Mi-aș fi dorit să fie dintre ai

noștri. Am încercat zadarnic să îl atragem de partea noastră. Nu s-a lăsat convins nici de bani și nici de amenințări. Mult timp, am crezut că Ulrich von Ensingen a zidit pergamentul într-una dintre catedralele care se ridicau spre cer după planurile lui. Am deschis pe neobservate locurile în care de obicei sunt ascunse comori. Când nu am găsit nimic, l-am amenințat pe maistrul Ulrich că îi vom dărâma catedralele dacă nu ne destăinuie unde a ascuns pergamentul. Trebuie să știți că un dom care se prăbușește sub mâinile arhitectului înseamnă sfârșitul carierei lui. La Strassburg, aproape că reușiserăm. Dar ar fi trebuit să ne dăm seama că era imposibil ca într-o singură noapte să lucrăm la fundație și la cheile de boltă în așa fel încât clădirea să se prăbușească.

Afra urmărea cu respirația tăiată explicațiile renegatului. Loja acestora era mult mai perfidă decât crezuse ea. Deci îl nedreptățise pe Ulrich. Poate că circumstanțele speciale ar fi putut explica până la urmă comportamentul lui ciudat. Dar justifică ele faptul că o înșelase cu acea târfă a episcopului?

– Din câte am auzit, Ulrich von Ensingen ar fi aici, în Konstanz, remarcă în trecere Amandus.

– Arhitectul? strigă emoționată Afra.

Amandus confirmă.

– Nu numai maistrul Ulrich. Toți marii arhitecți de catedrale se află în Konstanz. Și este de înțeles, pentru că niciunde în lume nu sunt adunați la un loc mai mulți potențiali clienți decât aici. Dar asta nu trebuie să vă neliniștească. El se opri o clipă, apoi întrebă fără nici o altă introducere: Dumneavoastră în ce relații sunteți, de fapt, cu trimisul special Pietro de Tortosa?

Afra ripostă iritată:

– Chiar vă voi destăinui: în nici un fel de relație!

Renegatul mormăi o scuză și plecă grăbit. Din mers, duse degetele la buze și, înainte de a dispărea, spuse încet:

– Îmi permiteți să sper că veți păstra tăcerea asupra discuției noastre?

Întâlnirea cu renegatul o devastase. I se făcuse frică. Ce să înțeleagă? O crezuse Amandus Villanovus? Sau a fost doar un șiretlic pentru a o descoase? Poate că purtătorii de glugi deja descoperiseră că ea se dădea drept Gysela Kuchler?

Faptul că Ulrich von Ensingen nu făcea parte dintre renegați îi sporea dezorientarea. Își închipuise ea totul? Construise legături care nici nu existau? În situații de tensiune interioară maximă, omul are tendința de a vedea legături care privite cu calm se dovedesc a fi false. Dar, pe de altă parte, nu era posibil ca Amandus Villanovus să fi avut sarcina de a o liniști cu cele spuse? O capcană prin care ea să redobândească încrederea în Ulrich? Dar, dacă judeca drept, Villanovus îi destăinuise în acest caz mult prea mult despre el și despre mașinațiile renegaților.

După această discuție, Afra colinda fără nici o țintă prin Konstanz. Spera să se destindă. Și reuși. Nu cu saltimbanci, bufoni și ambulanți care își prezentau laolaltă trucurile la fiecare colț de stradă, ci în piața de sus, unde un bărbat slab, cu barbă, într-un talar negru și cu beretă neagră, care îl recomandau ca preot învățat, ținea un discurs fulminant. Drept catedră, folosea un butoi și spusele lui pe care le încredința elocvent ascultătorilor se deosebeau total de cele ale vorbitorilor obișnuiți de la catedră.

Rapid s-a împrăștiat zvonul că Jan Hus, reformatorul din Boemia, care în urmă cu trei ani fusese anatemizat de papa, vorbea în piața de sus. Veneau mulțimi din toate străzile lăturalnice. Toți voiau să îl vadă pe micuțul om care îl înfruntase pe papă cu discursurile sale.

Regele Sigismund îi ceruse să se apere în fața conciliului și îi asigurase libera trecere. Și Hus, un om mic de statură, dar de mare curaj, acceptase invitația.

În mijlocul ascultătorilor care se înghesuiau umăr lângă umăr să îl asculte pe predicatorul cu accent boemian se afla și Afra. Cuvintele lui îndreptate împotriva papei, Bisericii și a laicizării lor erau ca niște lovituri de bici. Jan Hus vorbea din suflet, dar cel mai emoționant era că îndrăznea să spună ceea ce alții cutezau doar să gândească.

– Voi toți cei care vă considerați creștini și care urmați legile Bisericii, striga el cu o voce răsunătoare, voi toți sunteți oile unui păstor care își zice preasfânt, deși este atât de departe de sfințenie precum porțile iadului de firmament. Un papă care nu trăiește ca Iisus este un Iuda și nu este sfânt, chiar dacă a ajuns la această demnitate în conformitate cu legile bisericești.

Doar câțiva ascultători îndrăzniră să îl aplaude, și aceștia se dădură rușinați la o parte, pentru a nu fi recunoscuți.

Hus continuă:

– Pe vremea când Domnul nostru Iisus umbla încă pe pământ, adepții Lui trăiau simplu, iubindu-și aproapele. Dar astăzi? Astăzi, discipolii Domnului, popii, prelații, membrii capitulului, abații și episcopii au căzut pradă luxului și oricărei nebunii a modei, se îmbracă pestriț și împopoțonat, precum cocoșii pe grămada de băligar, dansează în pantaloni mulați și își expun organele genitale încălcând porunca a șasea. Nu mai este nevoie să menționez cârdul de târfe ale acestor slujitori ai Domnului. Voi înșivă constatați că abia a fost nominalizat orașul dumneavoastră ca loc de desfășurare a conciliului, că mii de femei care se vând au și apărut ca lăcustele pe vremea catastrofelor egiptene. Iar dacă le lipsesc banii, acești slujitori ai Domnului vă vând relicve, giulgiul Domnului nostru, un petic din veșmântul lui, ba chiar o picătură de sânge drept făcătoare de minuni. Frați întru Hristos, eu vă zic că Domnul nostru Iisus s-a urcat la cer transfigurat și nu a lăsat în urma lui nimic pământesc. Luați aminte la cuvintele Domnului:

Ferice sunt cei care nu văd și totuși cred. Rușine celor care fac o afacere din orbirea voastră.

– Rușine lor!

– Da, să le fie rușine popilor!

Câteva sute de voci scandară într-una singură:

– Rușine popilor!

Și printre ele era și vocea Afrei.

Mulțimea abia se liniștise, când un tânăr dominican cu o tonsură proaspătă ridică pumnul amenințător și strigă:

– Și dumneavoastră, magistre Hus? Nu sunteți și dumneavoastră un astfel de popă care se îmbogățește pe spinarea comunității? Unul care cere să fie plătit pentru fiecare ajutor spiritual, pentru fiecare binecuvântare și chiar pentru ultimul maslu?

În piață se făcu liniște și toate privirile se îndreptară către Jan Hus, care izbucni:

– Tu, dominican impertinent, gândește înainte de a arunca primul piatra. Nu cumva era unul dintre confrații tăi cel care de curând a lăsat grea în biserică o femeie respectabilă, după care casa Domnului a trebuit să fie sfințită din nou?

Ascultătorii urlară, dar Hus îi întrerupse:

– Eu nu vreau să ascund că am devenit cleric pentru a avea o existență mai sigură, pentru a mă îmbrăca bine și pentru a fi respectat de popor.

Murmure.

– Dar înainte de a mă condamna definitiv, luați aminte că toate veniturile mele ca profesor la universitate și predicator le dau celor săraci și celor aflați în nevoi. Nu am îmbogățit nici o târfă și nici un novice. Dar – Hus arătă cu degetul spre călugărul dominican – poate că această întrebare i-o veți pune papei de la Roma. Cu siguranță că el va putea să vă răspundă mai bine decât mine.

Hus își încheie cuvântul cu un „Amin“ sonor. Înconjurat de însoțitori și de adepți, dispăru în direcția Paulsgasse, unde,

după cum se spunea, locuia într-o cameră mobilată la văduva Fida Pfister.

– Papa! Sfinția Sa papa!

Vestea se răspândi rapid, Ioan al XXIII-lea și suita lui ajunseseră la poarta din sud a orașului, venind de la mănăstirea Kreuzlingen. Cu un alai de sute de persoane – cardinali, arhiepiscopi, episcopi, abați și prelați, dintre care cincizeci fuseseră numiți chiar pe parcursul lungii călătorii – pontiful plecase la drum la începutul lunii octombrie, și alesese calea prin Bologna, Ferrara, Verona și Trient. La Merano, fusese întâmpinat de ducele Federic de Austria și condus prin pasul Brenner și prin Arlberg până la Lacul Konstanz.

Papa Ioan avea dușmani mai mulți decât orice principe domnitor din Europa și aprecia mult escorta înarmată. Printr-o bulă, pentru meritele din timpul călătoriei, îl numise pe bravul austriac general-căpitan al Bisericii romane, un titlu de fapt absurd, dar pașnic, retribuit pe viață cu un salariu anual de șase mii de guldeni.

Papa Ioan – bărbat mic de stat, gras și buretos, care își ascundea capul chel sub un potcap alb, despre care se spunea că nu îl scotea nici măcar când avea treabă noaptea cu damele sau îl înlocuia cu o mitră pompoasă – venea la Konstanz cu sentimente contradictorii. Încercase zadarnic să convoace conciliul în alt loc; Konstanz era unicul loc al Apusului creștin cu care se declaraseră de acord toți invitații.

Nu lipsise mult ca pontiful extrem de superstițios să facă puțin înainte de a ajunge la țel calea întoarsă, deoarece caleașca sa se răsturnase pe potecile încurcate ale pasului Arlberg, iar Sfinția Sa căzuse cu capul înainte în noroi. Papa Ioan interpretase asta ca semn rău și a fost nevoie de vorbele smerite, dar insistente ale cardinalilor și înaltelor oficialități însoțitoare pentru ca, odată spălat de noroi, să continue călătoria.

Nici măcar priveliștea soldaților cu armament greu postați pentru protecția lui pe zidurile orașului, pe acoperișurile caselor și în turnuri nu a putut înlătura adânca neîncredere care îl însoțea pe papă la Konstanz. Totuși, când a văzut baldachinul auriu și impunătorul cal bălan trimis de consilierii orașului în întâmpinarea sa, vanitatea Sfinției Sale a biruit, și Ioan a preferat să își facă apariția sub baldachinul de aur, pe un cal de un alb strălucitor.

Chiar de la repartizarea locurilor la poarta Kreuzlinger s-a ajuns la încăierări între demnitarii clerici și cei laici privind ierarhia, pentru că episcopii aflați deja la Konstanz și trimișii principilor pretindeau că au prioritate în fața curtenilor și a episcopilor din suita papală.

Mai ales episcopii, câteva sute la număr, erau desconsiderați, ba chiar disprețuiți de demnitarii respectabili. În definitiv, nu era un secret că papa Ioan oferea funcții și demnități după cum credea el de cuviință și numea codoși ori netrebnici în funcții de episcopi ai unor episcopii necunoscute chiar și Sfântului Duh, pentru că acestea nici nu existau.

Pietro de Tortosa, trimisul special al regelui din Napoli, intră într-o dispută zgomotoasă cu maestrul de ceremonii papal și cu arhiepiscopul titular de Santa Eulalia asupra problemei dacă binecuvântatele gloabe ale Sfinției Sale sau trimișii laici ai principilor străini au prioritate în procesiunea festivă. Întrebarea cui ar trebui acordată mai multă onoare, unui morav romano-catolic sau unui diplomat străin, încinsese la maximum simțirile credincioșilor creștini și a avut drept urmare faptul că pe loc au luat ființă trei partide, francezii solicitând ca disputa să fie trecută pe ordinea de zi a conciliului.

În babilonia de voci și de limbi s-a făcut apel la limba latină presărată cu tot felul de cuvinte străine, pentru că lexiconul latin monahal nu cunoștea termeni ca „tândală“, „idiot“ sau „curvar“. Pe perioada desfășurării conciliului, latina era cea mai

vorbită limbă. Nu pentru că domnii clerici o cunoșteau atât de bine, cu siguranță nu, dar latina bisericească era mai de înțeles decât aspra engleză ori spaniolă, ori cântata italiană a acelor vremuri, ca să nu mai vorbim despre guturalul gângăvit german.

Scandalul în jurul ierarhiei la intrarea solemnă în Konstanz s-a încheiat în cele din urmă ca în prima Carte a Regilor, printr-o decizie solomonică: oricine, cal ori episcop, prelat al palatului ori trimis, trebuia să se încadreze în procesiune acolo unde poftea. Și așa s-a și întâmplat.

Pe zidurile din jurul porții orașului, răsunară trâmbițele. Toboșarii dădeau ritmul pașilor. În față mergea un cor al castraților care cânta cu voci cristaline *Te deum*. Papa, palid și aruncând priviri temătoare de sub potcapul alb, se străduia să își țină în frâu calul bălan. Din când în când, întindea scurt mâna spre a fi sărutată de mulțime. Dar numai puțini onorau oferta.

De fapt, locuitorii orașului se manifestau cam rezervați față de papa de la Roma. Se holbau, iar ferestrele erau pline de privitori. Toți voiau să îl vadă pe pontiful care era precedat de o asemenea faimă proastă, dar aplauzele și dovezile de onorare erau prea puține. Pe alocuri, alaiul arăta ca unul de înmormântare.

Mai ales din partea domnișoarelor orașului alaiul de prelați, secretari apostolici și scutieri îndrăzneți, cărora asemenea stăpânilor lor le premergea o faimă indecentă, în nici un caz ecleziastă, se bucura de mai mult interes decât papa. Peste noapte, Konstanz se transformă într-un paradis – un paradis pentru femei. Deoarece altfel decât în întreg imperiul, unde predominau clar femeile, la Konstanz, pe perioada conciliului, o femeie revenea la zece bărbați.

– *Tu es Pontifex, Pontifex Maximus*[1] – răsuna pe ulițele orașului.

[1] „Tu ești pontiful, cel mai mare dintre toți." (în lb. latină, în orig.)

Și, în timp ce deasupra orașului Konstanz cerul se întuneca și se adunau nori negri grei, o sută de diaconi palizi care participau la intrarea solemnă înălțau osanale și umpleau ulițele cu fum de tămâie bună, de parcă ar fi vrut să alunge diavolul din ultimul colțișor al caselor.

Într-un oraș mic precum Konstanz era imposibil să ignori conciliul. Nici Afra nu putea să se sustragă, deși după discuția cu Amandus Villanovus avea cu totul alte gânduri. Se așezase în al patrulea rând de pe Pfeffergasse, pentru a urmări spectacolul dat de papa Ioan și de către participanții la conciliu veniți din tot Apusul, în drumul lor către catedrală.

Corul castraților reluă cu vocile sale stridente *Tu es Pontifex, Pontifex Maximus*, pentru a-l atenționa și pe ultimul om asupra celui care își făcea intrarea sub baldachinul auriu pe impozantul cal bălan. Scutierii de pe ambele laturi purtau pantaloni-ciorap albi până în talie și o tunică scurtă cu mâneci largi. Cu priviri extatice ei agitau rămurele de salcie, ca odinioară la intrarea Domnului în Ierusalim.

Papa Ioan privea ursuz dintr-un nor de fum clerical – o atitudine care îi masca teama de un atentat. Nu doar pentru că pe germani îi considera suspecți de când lumea, ci pentru că avea destui dușmani care trimiseseră delegați la Konstanz. Chipul i se lumină doar o dată, printr-un zâmbet recunoscător, când trecu prin dreptul unui grup de femeiuști dichisite, care îi oferiseră priveliștea decolteurilor lor larg deschise. Papa Ioan luă mulțumit la cunoștință păcătoasa priveliște și acordă apostolica sa binecuvântare voluptății create de Dumnezeu.

Pontiful care cam tremura pe bălanul de mai multe ori binecuvântat trezea în Afra mai mult compătimire. Aspectul lui era în deplină contradicție cu faima sa. Aplauze se auzeau doar rar. Afra făcea parte dintre cei care urmăreau scena în tăcere. Se întâmplă ca privirea întunecată a papei și privirea ei să se întâlnească, și un moment să o susțină amândoi. Una

parcă întreba: „De ce nu mă aplauzi?“ Iar cealaltă parcă răspundea: „De ce aș face-o?“ Dar în clipa următoare papa Ioan trecuse deja mai departe.

Între papă și membrii conciliului care îl urmau era un interval gol, care pentru un moment lăsa liberă privirea către spectatorii de pe partea cealaltă a străzii. Mai întâi, Afra crezu că se înșela. Prea des se gândise la el în ultimul timp. De când Villanovus menționase că acesta era la Konstanz și că nu avea nici o legătură cu renegații, o frământa un sentiment de regret. Desigur că amintirea vremurilor petrecute împreună se mai ofilise în ultimele luni, ca un stejar în negurile toamnei. Dar, dacă era sinceră cu sine, încă se mai simțea atrasă de el. De la nici o aruncătură de piatră, Afra îl privea pe acel bărbat. Nu încăpea nici o îndoială – era Ulrich von Ensingen!

Neștiind prea bine cum ar trebui să se comporte, Afra nu îl pierdea din ochi pe Ulrich. Pe de o parte, se simțea fericită că îl întâlnea, pe de altă parte, trăia o nesiguranță care o împiedica să facă ea primul pas.

Amintirea pasiunii și iubirii ei o făcu în cele din urmă să își depășească temerile. Ridică mâna și, jenată, făcu un gest ușor.

Însă se produse inimaginabilul: gestul ei nu găsi răspuns. Bărbatul de vizavi părea că privește prin ea. El trebuia să o fi văzut pe ea, salutul ei. Afra vru să strige, dar, înainte de a se decide să o facă, spațiul liber fu acoperit de alaiul participanților la conciliu, o masă multicoloră, îmbrăcată luxos, chiar pompos, condusă de suflători în trâmbițe și toboșari. În față, scutierii purtau blazoanele și numele stăpânilor lor, care pe timpul șederii în Konstanz fuseseră conduși la casele în care vor locui.

În primul rând, se afla Pietro de Tortosa, trimisul special al regelui napolitan. Alături, era episcopul de Montecassino, Peloso, care cu toată bunăvoința nu putea să explice unde îi era episcopia, ca și trimisul dogelui Veneției, arhiepiscop de Sankt Andreas, și trimisul regelui Scoției, în ciorapi trei sferturi și haină

roșie care îi ajungea până la genunchi. În spatele lor, era episcopul de Cappacio și episcopul Astorga, care la rândul lui avea în urmă trimisul regelui și reginei Spaniei. Contele de Venafro era însoțit de un secretar apostolic, care se legitima simultan și ca episcop de Cotrone. Mână în mână, pășeau un ferchеș prelat apostolic al palatului și episcopul de Badajoz, o apariție spectaculoasă cu păr lung și negru. Blazonul arhiepiscopului de Tarragona, cel mai mare dintre toate blazoanele, îl recomanda pe acesta ca guvernator al Romei, în timp ce în stânga lui micuțul arhiepiscop de Sagunt aproape că nici nu se mai vedea. Ca trimis al regelui Franței venise abatele de St. Antoine – Vienne. În veșmântul lui violet, lung și strâmt și în pantofi cu tocuri înalte, acesta dănțuia ca un cal de circ și se străduia cât putea să se mențină în picioare pe caldarâmul mizerabil din Konstanz. El și arhiepiscopul de Acerenza, care avea cu el un novice pentru a-i trata problemele psihice, culeseră din partea conților de Palonga, de Conza, de Palene, ca și din partea ducelui de Gravina, care alcătuiau un alt rând, toți sărind în ochi cu distinsele lor veșminte din catifea de culoare închisă, zâmbete total nepotrivite cu ocazia cu totul specială. Urmau trimisul ducelui de Milano și trimisul ducelui de Florența, certându-se cu voce tare, în auzul tuturor, căruia dintre stăpânii lor i s-ar fi dat prioritate ierarhică, dacă aceștia ar fi venit personal la conciliu, și când cei doi nu căzuseră la pace după o jumătate de milă de mers pe jos, au preferat să își caute alte locuri în procesiune. Din cine știe ce motive izbucnise pe drumul spre catedrală cearta între arhiepiscopul de Acerenza și Latera și un cleric înveșmântat în odăjdii cu broderii în aur, iar pe Pfeffergase, sub privirile Afrei, iritatul arhiepiscop îi smulse clericului odăjdiile, acesta rămânând în cămașa liturgică (ceea ce pentru un cleric era egal cu a fi gol-pușcă) și țopăind de parcă strivea în picioare capul unui șarpe.

Alaiul se opri în piața domului, iar Afra folosi ocazia pentru a se strecura, printre rândurile din față, până pe partea

cealaltă a străzii. Dar acolo îl căută zadarnic pe Ulrich von Ensingen. Arhitectul dispăruse.

Neliniștită, Afra porni spre locul unde era găzduită, în Fischmarktgasse. Deodată, conciliul, papa și toți trimișii Apusului îi deveniseră indiferenți. Timp de câteva clipe, crezuse că lucrurile aveau să se îndrepte, în sfârșit. Și se mânie de propria prostie. Trecutul rămâne trecut. Nu-și datorau nimic unul altuia. Dar era evident că Ulrich se simțea mai nedreptățit decât ea. Cu siguranță că ea îl jignise prin purtarea ei. Dar Ulrich cum se comportase cu ea la Strassburg?

Gândurile Afrei erau tulburi. Nu se îndoia că Ulrich o recunoscuse. Dar, pe măsură ce se gândea de ce fugise acesta de ea, în capul ei se aprinse un gând teribil: Ulrich avea o altă femeie!

Cine să i-o ia în nume de rău, se gândi Afra, că doar despărțirea ei nu-i crease vreo speranță de împăcare. Firește, asta dacă l-ar fi crezut în stare pe Ulrich să îi spună adevărul în față. În loc de asta, el se eschivase, se dezisese el însuși precum Iuda, care a negat că L-ar fi cunoscut vreodată pe Iisus.

Afra a fost urmărită de vocile stridente ale corului castraților până în Fischmarktgasse. În fața „casei înalte" a lui Pfefferhart aștepta un bărbat agreabil, unul dintre cei care nu purtau pelerina neagră și largă din cauza frigului, ci ca semn al titlului academic.

Afra bănui că numai de bine nu era și fu pe punctul de a se întoarce, când străinul îi veni în întâmpinare și rosti repede:

– Desigur că sunteți soția trimisului din Napoli. Eu sunt Johann von Reinstein, savant, prieten și servitor al stăpânului meu, Jan Hus din Boemia.

Încă înainte de a fi apucat să corecteze eroarea, Reinstein, al cărui debit verbal putea fi înfrânat numai de propria gândire, continuă:

– Magistrul Hus m-a trimis pentru a stabili o întâlnire cu messer Pietro de Tortosa. Jan Hus are nevoie de asistența trimisului împotriva papei de la Roma. Sunteți deci soția lui?

– Pe sfânta Fecioară, nu, dar nu m-ați lăsat să vorbesc! interveni Afra într-o pauză luată de străin pentru a trage aer în piept.

– Dar locuiți totuși aici, în „casa înaltă" a maistrului Pfefferhart, unde a fost cazat trimisul regelui napolitan?

– Asta este adevărat, dar cu Pietro de Tortosa nu am nimic în comun, cu excepția rutei comune de călătorie. Numele meu este Gysela Kuchler și sunt doar în trecere.

Informația îl lăsă fără grai pe savantul boemian pentru câteva clipe. Acesta o măsură cu privirea critic pe Afra, fără însă a fi impertinent.

De fapt, fusese spus tot ce se putea spune în această situație, când fulgerător îi veni o idee. O idee care trebuia să schimbe totul.

– Sunteți prieten al magistrului Hus? începu prudentă Afra.

– Cel puțin așa mă numește el.

Afra își mușca gânditoare buza inferioară.

– L-am auzit vorbind. Cuvintele lui m-au impresionat. Hus este un bărbat neînfricat. Are nevoie de mult curaj pentru a-l înfrunta pe papă și clerul întregului Apus. Alții au fost condamnați ca eretici pentru chestiuni mult mai puțin importante.

– Dar Hus are dreptate! Sfânta Biserică a decăzut. Hus a afirmat de mai multe ori că va accepta orice sancțiune dacă va fi acuzat de erezie. Până acum nimeni nu a reușit să îl acuze. Deci grija dumneavoastră este neîntemeiată, frumoasă doamnă. Dar, după cum văd, aveți ceva pe suflet.

– Hus este un bărbat inteligent și cunoaște legile Bisericii. Eu sunt în posesia unui document care pare de mare importanță pentru papă și pentru Biserică. În orice caz, mulți au încercat să pună mâna pe acest pergament. Dar până astăzi importanța lui a rămas o taină pentru mine. Totuși, două cuvinte din acest pergament îi tulbură profund pe anumiți oameni.

– Care ar fi aceste cuvinte?

– CONSTITUTUM CONSTANTINI.

Johann von Reinstein, care până în acest moment urmărise distant spusele Afrei, păru brusc extrem de interesat:

– Ați spus CONSTITUTUM CONSTANTINI?

– Așa am spus.

– Scuzați-mă că vă întreb atât de direct – Reinstein își reluă modul lui de a vorbi rapid –, dar cum ați ajuns în posesia acestui document? Aveți pergamentul la dumneavoastră? Ați fi dispusă să ni-l arătați?

– Ați pus trei întrebări deodată, spuse râzând Afra. Documentul mi l-a lăsat moștenire tatăl meu, menționând că valorează o avere. Acesta este și motivul pentru care nu îl port la mine. El se găsește într-un loc sigur din oraș. Iar în ce privește ultima dumneavoastră întrebare: Ar fi o onoare pentru mine să i-l înmânez magistrului Hus. Pot avea încredere în dumneavoastră?

Învățatul ridică brațele și zise pe un ton liniștitor:

– Pe sfântul Wenzel, să-mi înghit limba dacă voi scăpa vreun cuvânt în legătură cu asta! Dar, dacă vă convine, puteți să îi faceți o vizită magistrului Hus mâine, după ce vor bate clopotele pentru Angelus. Noi ne-am cazat la văduva Fida Pfister în Paulsgasse.

– Știu, tot orașul vorbește despre asta. Se zice că această casă este chiar împresurată de adepții lui, care nu se depărtează înainte ca magistrul Hus să se fi arătat la fereastră.

Reinstein dădu ochii peste cap, parcă spunând: „Ce ar fi de făcut la asta?" Apoi zise:

– Este surprinzător cât de repede a cuprins învățătura lui și Germania. Ar fi mai bine dacă nu veți intra în casă pe ușa principală. Casa mai are o intrare prin spate, pe Gewürzgasse. Pe acolo puteți ajunge înăuntru fără să atrageți atenția. Iar în ce-l privește pe trimisul napolitan, întrebați-l dacă magistrul Hus poate vorbi cu el.

Afra promise că așa va face, deși gândurile ei erau departe. Cu toate că nu schimbase o vorbă cu Jan Hus, spusele lui din piață îi inspirau încredere.

După ce învățatul se îndepărtă, Afra plecă la zaraful Pileus, în Brückengasse, pentru a ridica pergamentul. Îl puse în ascunzătoarea obișnuită, în corset. Înainte de a părăsi casa zarafului, trase cu ochiul în toate direcțiile, ca să verifice dacă nu era urmărită. Apoi plecă spre Fischmarktgasse.

Cam pe la jumătatea drumului, începu să plouă. Un vânt ca de gheață mâna norii negri, și Afra căută adăpost sub streașina unei case, unde se mai adăpostiseră și alții. Stropi grei cădeau pe acoperișul de șindrilă. Afra tremura.

Trebuie că oferea o priveliște jalnică, pentru că simți cum pe neașteptate, două mâini îi puneau pe umeri o pelerină care s-o protejeze de umezeală și de frig.

– Tremurați ca frunzele unui plop, auzi ea o voce prietenoasă.

Se întoarse.

– Nici nu este de mirare pe frigul acesta. Afra se opri, apoi întrebă: Nu sunteți înghițitorul de flăcări, cel cu o sută de trucuri?

– Și dumneavoastră nu sunteți domnișoara care a fugit în punctul culminant al reprezentației mele?

– Ați remarcat asta?

– Artiștii sunt oameni sensibili, ar trebui să știți. Pentru un scamator nu există jignire mai mare decât atunci când publicul părăsește reprezentația lui înainte ca el să o fi încheiat.

– Scuzați-mă, dar nu am vrut să vă jignesc!

Înghițitorul de flăcări ridică din umeri.

– Nu-i nimic.

– Cum mă pot revanșa? întrebă Afra, râzând.

– Dumneavoastră ce propuneți?

Tânărul se așeză în fața ei și îi potrivi gulerul pelerinei.

„Ce frumos este, gândi Afra, și ce tânăr.“ Fu cuprinsă de aceeași senzație caldă pe care o trăise la prima întâlnire.

– Nu știu, răspunse ea rușinoasă ca o fetiță.

Ciudat, îi trecu mai departe prin cap, din copilărie îi dispăruseră complet sentimente ca pudoarea, timiditatea și sfiala. Iar acum, după tot ce trăise, redevenise brusc sfioasă. Și încă în fața unui tinerel.

Abia acum remarcă fata că tremura din tot trupul. Și nu era în stare să spună dacă de vină era frigul sau apropierea tânărului bărbat. Oricum era recunoscătoare pentru faptul că înghițitorul de flăcări se lipi de ea fără fasoane, pentru a o încălzi.

– Mie mi se spune Jakob cel focos, zise tânărul făcându-i un semn prietenos cu ochiul.

– Afra, îi răspunse ea, care nu consideră necesar să continue jocul de-a v-ați ascunselea cu arătosul tânăr și remarcă echivoc: Se pare că nu aveți nici o teamă de foc.

Aparent, Jakob cel focos nu sesiză aluzia:

– Nu, focul este un element ca aerul, apa și pământul și la fel ca acestea, nu este de spaimă. Trebuie doar să știi cum să te folosești corect de el. Gândiți-vă la apă. Ea poate fi periculoasă, te poți îneca în ea. Dar, pe de altă parte, ea este absolut necesară vieții. La fel stau lucrurile și cu focul. Mulți văd în foc un pericol. Dar el este la fel de necesar vieții ca apa. Mai ales într-o zi ca aceasta. Veniți!

Ploaia se mai potolise, și Jakob o împinse pe Afra în direcția pieței domului.

– Acolo se află căruța mea vagon și în ea duduie o sobiță sprințară. Căldura vă va face bine.

Afra se minuna de seninătatea cu care o trata tânărul, și de seninătatea cu care ea îl urma.

Corpul canonicilor catedralei dispunea de mai multe clădiri strâns legate între ele. Într-un colț, în dreptul bisericii Sf. Ioan scamatorii găsiseră un loc, după ce în ziua anterioară fuseseră alungați de pe vechiul loc de staționare. Ei erau obișnuiți să fie tratați astfel. Erau iubiți de popor pentru că mai aduceau o variație în cotidianul trist, dar oficialitățile îi priveau cu neîncredere și aversiune.

– Aici locuiesc eu, liber ca păsările cerului, zise Jakob invitând-o totodată cu un gest să intre.

În fața zidurilor exterioare ale unei clădiri fără ferestre erau campate trei căruțe-caravană ale unui teatru ambulant, vopsite multicolor, și un car cu o cușcă în care un urs se învârtea greoi. Căruțele aveau doar câte două roți înalte și două oiști cu ajutorul cărora erau manevrate de oameni.

Pe una dintre căruțe se putea citi: FOCOSUL JAKOB. Vehiculul avea lateral o minusculă fereastră și în spate o ușă îngustă, la care se urca pe o scară pliantă. În față, avea un burlan vertical, din care ieșea un fum negru.

– Nu este deosebit de luxoasă, dar este călduroasă, confortabilă și uscată, zise Jakob și deschise ușa casei lui ambulante.

Afra rămase uimită de cât de multe lucruri încăpuseră într-un loc atât de mic: o sobă, un pat, o masă, un scaun, un cuier și o cutie sub fereastră; de mai mult nici nu avea nevoie un scamator. Afra nu mai văzuse niciodată o căruță-caravană din interior. Dădu jos pelerina primită de la Jakob și se bucură de căldura plăcută din micuța încăpere. Aici se simțea protejată și în siguranță cum nu mai fusese de mult timp.

– La ce vă gândiți? întrebă Jakob după ce o urmărise o vreme în tăcere.

Afra râse.

– Dacă vă spun, mă veți considera nebună.

– De ce? Mă faceți curios?

– Tocmai mă gândeam că trebuie să fie minunat să călătorești prin țară cu o căruță-caravană, să oprești acolo unde îți place, să uiți de Dumnezeu și de lume.

Tânărul înghițitor de flăcări o privi nesigur pe Afra și întrebă ezitând:

– Ce vă împiedică să o faceți? Sunteți logodită cu un bărbat care vă așteaptă sau aveți alte obligații?

Afra strânse din buze și dădu din cap fără o vorbă.

– Atunci, de ce șovăiți? Din munca mea se pot hrăni și doi. Nu câștig prost, deși căruța mea ar sta dovadă mai curând pentru contrariul. Dar în vremuri grele cum sunt acestea, oamenii caută mai multă distracție decât în vremuri bune. Aici nu putem rămâne mai mult de două săptămâni; vom fi apoi expulzați din oraș. Așa stau lucrurile cu scamatorii. Deci mai aveți încă cinci zile pentru a vă gândi.

Afra zâmbi. Mai târziu nici ea nu putea să își explice ce o făcuse să se poarte astfel: desigur că veșmintele îi erau ude. Dar justifica asta faptul că se dezbrăcase în fața tânărului? Nu fusese mai curând excitația sau dorința de a seduce un tinerel care probabil că încă nu se culcase cu o femeie?

Afra își scoase foarte firesc hainele și le așeză la uscat pe speteaza scaunului. Apoi se apropie de Jakob, care stătea stingherit pe marginea patului și se holba la buricul ei. În cele din urmă, el ridică privirea și spuse:

– Ce inel este acela care vă atârnă de gât?

Afra apucă podoaba prinsă cu un șnur de piele și o apăsă pe piept.

– Este un talisman. L-am primit cadou.

Afra își băgă lacomă mâna în părul bogat al băiatului și îl lipi de trupul ei. Jakob nu îndrăznea să miște. Își duse doar brațele în jurul coapselor ei. Rămaseră astfel minute în șir.

– Câți ani ai? întrebă Afra în cele din urmă.

Jakob rosti cu o voce aproape plângăreață:

– Știu, în orice caz sunt prea tânăr pentru o femeie ca dumneavoastră. Asta vreți să spuneți, nu?

– Prostii. Pentru dragoste nu ești nici prea tânăr și nici prea bătrân.

– Atunci de ce vă interesează vârsta mea?

– Doar așa. Afra îi simțea limba care îi lingea pântecele. O senzație de nedescris, ce îi fusese străină până în această zi, în căldura plăcută a unei căruțe-caravană. Doar așa, repetă ea, și se strădui să își ascundă excitația. Continuă: Ori arăți

mai tânăr decât eşti, ori soarta te-a pus într-o situaţie la care un tânăr de vârsta ta nu are acces.

Jakob înălţă capul.

– Mi se pare că aveţi un al şaselea simţ. Dar poate că ambele sunt corecte. Tatăl meu a fost dansator pe sârmă, la fel şi mama. Erau cunoscuţi până departe dincolo de graniţele ţării. Pentru ei nici un turn de biserică nu era prea înalt, nici un râu nu era prea lat pentru a-l traversa amândoi pe sârma mişcătoare. Ceea ce părea atât de natural nu era decât înfrângerea fricii. Amândoi se temeau cumplit de sârmă. Dar era unica meserie care îi hrănea. Însă într-o zi s-a întâmplat. În frânghia întinsă la jumătatea înălţimii domului din Ulm s-a desfăcut un nod, iar tata şi mama s-au prăbuşit.

– Groaznic. Afra îi privi ochii umezi. Aşa cum era, goală, se aşeză călare pe genunchii lui şi îl sărută pe frunte. Jakob se undui gingaş ca un copil la pieptul ei. Şi aşa a trebuit să creşti singur de pe o zi pe alta...

– Tata mi-a interzis de când eram mic să urc pe frânghie. El m-a învăţat cum să lucrez cu focul. Obişnuia să spună că o greşeală cu focul se poate corecta, o greşeală pe frânghie este totodată şi ultima. Câtă dreptate avea!

Afra îşi trecu uşor degetele prin părul negru al tânărului. Tristeţea lui o incită profund. Ezită totuşi să cedeze dorinţei pătimaşe. În loc de a-i şopti chipeşului tânăr cuvinte de iubire, în loc de a-i lua în stăpânire bărbăţia şi a-l supune, Afra zise jenată:

– Trebuie că i-ai iubit foarte mult pe tatăl şi pe mama ta.

Nici nu termină propoziţia, că îşi dădu seama cât de prosteşte se comporta. Fără a pune întrebări, tânărul aştepta doar ca ea, mai în vârstă, mai experimentată, să îi vină în întâmpinare, să preia iniţiativa şi dacă era necesar să îl iniţieze în dragoste. Dar nu a fost să fie aşa, ci cu totul altfel.

– Da, i-am iubit foarte mult, răspunse tânărul, cu toate că nu erau părinţii mei adevăraţi.

– Nu erau părinţii tăi adevăraţi? Adică?

– Eu eram ceea ce se cheamă un copil găsit, abandonat în pădure, printre ciuperci. Tata spunea că erau ghebe. De aceea nici nu mi-au dat numele de Jakob, cum am fost botezat, ci Ghebe.

– Ghebe? repetă Afra abia șoptit.

Și, brusc, simți în nări mirosul acestor ciuperci. Brusc. Avusese nevoie de ani de zile pentru a face uitată miasma iute a ciupercii cu lamele pe partea inferioară a pălăriei. De fiecare dată când întâlnea acest miros, se trezeau în ea amintiri urâte. Atunci, trăgea în piept mirosul delicat al florilor de câmp sau adulmeca putoarea pestilențială a baligii de cal, doar pentru a scăpa de acea amintire penibilă. Și cândva, după mulți ani, reușise să o facă.

Însă acum izul ghebelor era din nou prezent și, împreună cu el, amintirea. Simți sub picioarele goale mușchiul umed, în fața ochilor îi apăru trunchiul molidului de care se sprijinise când născuse și boțul plin de sânge de pe solul pădurii. Simți în tot trupul durerea de atunci. Vru să strige, dar rămase mută, fără a crede că trecutul era retrăit atât de teribil.

– Asta nu trebuie să te întristeze, șopti Ghebe, care remarcase tristețea ei. Nu mi-a mers rău în viață. Cine știe ce soartă m-ar fi așteptat la adevărații mei părinți!

Tânărul ridică privirea și îi zâmbi. Apoi îi mângâie delicat sânii.

Cu doar câteva clipe în urmă, Afra s-ar fi topit toată sub această gingașă atingere. Dezorientată de cele spuse de Ghebe, simți cum i se făcea pielea ca de găină. Îi veni să îl respingă pe tânăr, să îl lovească peste față, pentru că îndrăznise să o atingă. Dar nu făcu nimic din toate astea.

Țeapănă ca o statuie de piatră, copleșită de gândurile ei înnebunitoare, Afra suporta mută galanteriile tânărului.

Apoi brusc luă mâna stângă a lui Ghebe și o strânse cu putere. Numără. Numără cinci degete și teribila ei bănuială începu să mai cedeze.

Tocmai se pregătea să râdă ușurată, când Ghebe zise:

– Să nu te deranjeze cicatricea de pe mâna mea. Trebuie să știi că am venit pe lume cu șase degete la mâna stângă. Și pentru că de obicei lucrul acesta este interpretat ca un semn rău, și pentru că din cauza acestei ciudățenii eram batjocorit, am căutat un vraci, care a înlăturat răul cu un topor. Din cauza hemoragiei aproape că mi-am pierdut viața, dar, după cum vezi, am supraviețuit intervenției. De atunci port cu mine peste tot cel de-al șaselea deget, ca pe un talisman. Vrei să-l vezi?

Afra se cutremură ca străpunsă de o săgeată. Chipul îi păli precum ceara unei lumânări. Își smulse în grabă hainele de pe scaun și le îmbrăcă.

Ghebe o urmărea privind-o întrebător de pe marginea patului. În cele din urmă, spuse trist:

– Acum îți este scârbă de mine? Ce este cu această bruscă grabă?

Afra nici nu îi auzi întrebările. Simțea că se sufocă și înghiți în sec. Se îndepărtă de tânăr și îi spuse:

– Trebuie să uităm de întâlnirea noastră. Îmi promiți? Nu trebuie să ne mai vedem niciodată! Mă auzi? Niciodată!

Îi luă capul tânărului între mâini. Îl sărută pe frunte și se năpusti afară.

Cu lacrimi în ochi, traversă piața. Auzi vocea lui Ghebe în urma ei:

– Afra, ai uitat ceva!

Când numele ei răsună în piață, Afra se sperie. Se întoarse.

Ghebe flutura ceva deasupra capului – pergamentul!

O clipă șovăi, nu mai voia să se întoarcă. Nu mai voia să aibă de-a face cu pergamentul și cu trecutul ei.

Dar, în timp ce încă se mai gândea, Ghebe ajunse lângă ea și îi puse pergamentul în mână.

– De ce? întrebă el ezitant și privind-o pătrunzător pe Afra, de parcă în ochii ei plini de lacrimi ar fi putut citi răspunsul.

Afra dădu din cap.

– De ce? repetă el insistent.

– Crede-mă, este mai bine așa. Băgă pergamentul în corset și scoase inelul. Cu o mișcare rapidă, îi puse pe după gât șiretul din piele cu inelul și îi șopti printre lacrimi: Îți va aduce noroc. Și îți va aminti mereu de mine. Fii sigur că eu nu te voi uita niciodată.

Îi mai aruncă o ultimă privire fiului ei. Apoi se întoarse și fugi spre Fischmarktgasse ca o sălbăticiune încolțită. Inima îi bătea să îi spargă pieptul. Nici nu-i vedea pe oamenii care întorceau capul după ea și căutau în zadar cu privirea persoana care o urmărea. Se lovea de trecători fără a-i lua în seamă. Fugea fără să știe de ce, îi era rușine de ea și de trecutul ei.

Ar fi trebuit să îi spună lui Ghebe că îl recunoscuse? O voce interioară îi spunea: „Nu!“ Ghebe era fericit în viață. De ce să îi fi împovărat ea viața cu persoana și trecutul ei? Dacă ea ținea doar pentru sine secretul, tânărul nu va afla niciodată cine i-a fost mamă, cine i-a fost tată. Nu era mai bine așa?

O mână plină cu cenușă neagră

Anul se apropia de sfârșit și se făcea întuneric devreme. Speluncile orașului răsunau de larmă și cântece. Adevărații beneficiari ai conciliului erau cârciumarii din Konstanz. Când se însera, nu mai găseai un loc liber în localurile lor, situație care avea un temei. Din cauza nevoilor și pentru a obține profit, chiar și cetățenii onorabili ai orașului își închiriau paturile de două ori pe noapte – de seara până la miezul nopții și de la miezul nopții până dimineața – astfel permanent unii erau siliți să își petreacă cel puțin o jumătate de noapte în numeroasele cârciumi.

Bufoni, artiști și cântăreți ambulanți îi făceau pe clienți să le treacă vremea mai repede. Erau căutați mai cu seamă cântăreții, care-i întreținеau cu lăute pântecoase pe oamenii oricând dispuși să bea. În mod deosebit era preferat un anume Wenzel von Wenzelstein, un trubadur din Boemia, care se bucura de atenție din mai multe motive: interpreta într-un limbaj bolovănos cântece cu text licențios, ca „Fetișcană, fetișcană, spală-ți tecușoara, altfel nu mai vin băieții". Disputele de prin cârciumi îl lăsaseră pe cântărețul ambulant fără o ureche și fără ochiul stâng. Așadar, nu era vreo frumusețe. Dar, conform unei inexplicabile legi a naturii, cei mai urâți bărbați aveau parte de cele mai frumoase femei, iar Wenzel era însoțit de Lioba, o frumusețe orientală, care uneori dansa pe mese, și, dacă era să dai crezare zvonurilor, cu această ocazie se dezbrăcă.

Dar cântăreții și artiștii ambulanți în trecere prin oraș mai practicau și o altă afacere, mai bănoasă. Transmiteau mesaje

în scris ori oral. Așa că nu a fost o întâmplare când Wenzel von Wenzelstein cânta în fața ușii ei, atunci când Afra se întorcea de la Ghebe. Dar ea nici nu îl băgă în seamă pe individul deloc arătos și pe frumoasa lui însoțitoare, și tocmai voia să treacă pe lângă ei, când acesta se opri din cântat și i se adresă:

– Sunteți Afra, desigur. Am un mesaj pentru dumneavoastră.

Afra rămăsese cu gândul la întâlnirea cu Ghebe. Nu era dispusă să acorde atenție cântărețului, socotind că era nedemn și lipsit de caracter, dar imediat îi trecu prin cap: de unde cunoștea cântărețul adevăratul ei nume?

Și, în vreme ce căuta zadarnic un răspuns la această întrebare și îl privea în față pe străin pentru a se convinge dacă nu cumva îl mai întâlnise vreodată, acesta luă tăcerea ei drept confirmare și continuă:

– Mă trimite un anume Ulrich von Ensingen, un domn fin și generos pe deasupra, ceea ce nu este ceva obișnuit prin cercurile acestea. În ce mă privește, numele meu este Wenzel von Wenzelstein, dacă încă nu ați auzit de mine.

Cântărețul chior execută un soi de reverență care fiind exagerată păru mai curând comică. În plus, odată cu această dovadă de stimă scoase din lăută câteva sunete de parcă tocmai călcase o pisică pe coadă.

– Cu maistrul Ulrich nu am nimic de-a face, răspunse Afra.

Se simțea pusă la încercare de îndoielnicul sol și bănuia, nu fără temei, că era vorba de o capcană.

– Trebuie să vă transmit, continuă Wenzel von Wenzelstein mai mult cântând decât vorbind, că vă roagă să îl scuzați. Maistrul Ulrich este supravegheat. Sau este urmărit de anumiți oameni. Așa s-a exprimat el. Și, în rest, trebuie să vă înmânez asta.

Pe neașteptate, Wenzel von Wenzelstein scoase din buzunar o hârtie împăturită, de mărimea unei palme, care abia se vedea în intrarea întunecoasă.

– Maistrul Ulrich vă dă de știre că, dacă vă convine, ar vrea să vă întâlnească. Unde și când, veți găsi scris pe această hârtie. Vă salută Wenzel von Wenzelstein.

Misteriosul sol împreună cu însoțitoarea lui dispărură în noapte.

Afra ajunse în camera ei la capătul puterilor. Despături emoționată hârtia și își plimbă privirea peste scrisul fin. Remarcă faptul că mâinile îi tremurau.

În casă nu era liniște. Trimisul special napolitan își mustra secretarul pe un ton ridicat, din cauza unei neglijențe, iar vizitiul și argatul se desfătau zgomotos în societatea a două pupeze care vorbeau o altă limbă.

În viața unui om, există zile în care evenimentele se succed fără contribuția lui. Pentru Afra aceasta fusese o astfel de zi. Tocmai se liniștise oarecum, încă frământată de gânduri, când maistrul Pfefferhart îi bătu în ușă și șopti:

– Văduvă Kuchler, în fața ușii casei se află doi magiștri. Nu vor să-și spună numele. Ei zic că dumneavoastră știți despre ce este vorba. Să îi las să intre?

– O clipă!

Afra se ridică și deschise fereastra dinspre Fischmarktgasse. În fața intrării, stăteau doi bărbați bine îmbrăcați. Unul din ei avea o glugă trasă adânc pe față, celălalt ținea în mână o făclie. Pe acesta îl recunoscu imediat. Era Johann von Reinstein.

– Lăsați-i! strigă Afra prin ușa camerei.

Pfefferhart se îndepărtă. Afra puse pe ea o rochie. După puțin timp, cineva ciocăni la ușă.

– Sper că nu v-ați culcat, se scuză Johann von Reinstein, dar prietenului meu, magistrul Hus, nu îi dau pace cele spuse de dumneavoastră despre CONSTITUTUM CONSTANTINI.

Însoțitorul lui Reinstein nu reacționă. O privea în față pe Afra, tăcut, și ea își dădu seama imediat cine era străinul: magistrul Jan Hus.

– Dumneavoastră?! exclamă Afra.

Hus ridică gluga și duse degetul arătător la buze.

– Pentru fiecare dintre noi este mai bine ca această întâlnire să rămână secretă.

Afra îi invită cu un gest pe cei doi să intre. Deodată, se simți cu mintea complet limpede.

– Înțelegeți-mă corect, începu bărbatul cu barbă, după ce se așezară în jurul măsuței din nișa ferestrei, nu mă interesează posesia documentului, ci exclusiv conținutul lui. Reinstein spunea că pergamentul se află aici, în oraș, într-un loc secret.

Afra îl privea ca vrăjită pe învățatul din Boemia. Avea îndoieli cu privire la modul în care trebuia să se comporte. Dar, dacă exista un om, îi trecu ei prin cap, care ar fi dispus să dezvăluie secretul din jurul pergamentului uitat fără a obține un avantaj personal acela era magistrul Hus.

Totuși, îi fu destul de greu să scoată pergamentul de sub salteaua de paie a patului ei și să îl pună pe masă, în fața lui Hus și a lui Reinstein.

– După cum vedeți, magistre Hus, spuse Afra aparent calmă, pergamentul este chiar aici, în această încăpere.

Bărbații se priviră muți. Cei doi păreau stânjeniți din cauza insistenței lor. Oricum, la orice se așteptaseră, numai nu ca femeia să le pună documentul sub nas atât de franc.

– Și chiar nu aveți idee ce este CONSTITUTUM CONSTANTINI? întrebă Hus, căruia nu îi venea să creadă.

– Nu. Vedeți, eu sunt o femeie simplă. Ceea ce ține de instruirea mea datorez tatălui meu, care a fost bibliotecar. Tot el a fost cel care mi l-a lăsat moștenire.

– Și tatăl dumneavoastră cunoștea importanța documentului?

Afra împinse în față buza inferioară, ceea ce reprezenta un obicei de al ei de fiecare dată când nu știa ce să răspundă. În cele din urmă, zise:

– Uneori, sunt înclinată să o cred, alteori, nu. Pentru că, pe de o parte, tata mi-a spus să mă folosesc de acest document

numai dacă nu mai am alternativă. Deoarece ar avea o valoare inestimabilă pentru posesorul lui. Pe de altă parte, s-a purtat necugetat, când, aflat în posesia unei asemenea valori imense, nu a beneficiat de ea, în timp ce el, soția și cinci fiice trăiau în nevoi. Dar de unde știți dumneavoastră ce scrie în pergament?

Hus și Reinstein schimbară priviri ce spuneau multe. Dar nu răspunse nici unul din ei. Apoi, ca și cum ar fi aruncat peste bord toate temerile, Hus luă pergamentul cenușiu și îl despături cu grijă.

Se blocă. Întoarse pergamentul pe cealaltă parte. În cele din urmă, îl ținu în dreptul luminii provenite de la o lumânare și o privi întrebător pe Afra.

– Pergamentul este gol! nu se putu abține el să constate.

Reinstein îi luă lui Hus pergamentul din mână, îl examină și ajunse la aceeași concluzie.

– Pare doar, ripostă Afra și se ridică triumfătoare.

Scoase din bagaje o fiolă și stropi pergamentul cu câteva picături. Cu o pânză șterse picăturile. Bărbați o urmăreau muți și neîncrezători.

Când pe document apărură primele umbre ale scrisului, Hus și Reinstein se ridicară de pe scaune. Aplecați deasupra pergamentului, urmăreau minunea apariției scrierii secrete.

– Pe toți sfinții! murmură Johann von Reinstein aproape cu evlavie, de parcă nu ar fi vrut să dăuneze procedurii vorbind tare. Ai mai văzut vreodată așa ceva?

Hus clătină uimit din cap. I se adresă în cele din urmă Afrei:

– Doamne, sunteți o alchimistă!

Afra râse aproape ironic. Deși numai de ironii nu îi ardea.

– Înscrisul este realizat într-o scriere secretă și este necesară o tinctură pentru ca mesajul să devină vizibil. Tinctura mi-a dat-o un alchimist din mănăstirea Montecassino. Ea se numește „Aqua Prodigii". Dar va trebui să vă grăbiți să citiți textul, căci dispare foarte repede.

Cu mâna tremurând, Hus urmărea mesajul apărut din neant, conceput în latină, abia pronunța cuvintele și din când în când traducea tot în șoaptă:

> – Noi, Johannes Andreas Xenophilos, în pontificatul lui Adrian II – otrava îmi paralizează respirația – având sarcina de a scrie un pergament – l-am scris cu propria mână...

Hus lăsă deoparte pergamentul și privi pierdut flacăra lumânării. Reinstein, care în tot acest timp privise peste umărul lui Hus, se lăsă să cadă mut pe scaun și își acoperi fața cu mâinile.

Afra stătea ca pe jar. Privea concentrată chipul palid al lui Jan Hus. O singură întrebare îi stătea pe buze, dar nu îndrăznea să i-o pună lui Hus.

– Dumneavoastră știți ce înseamnă asta? întrerupse Hus apăsătoarea tăcere.

– Dacă îmi permiteți, răspunse Afra, știu doar că un document important al papei a fost falsificat de către un călugăr. Dar nu mă mai chinuiți. Care este esența acestui document, a acestei CONSTITUTUM CONSTANTINI?

Pentru a se mai liniști, Hus își mângâia favoriții ondulați. Urmărea uimit cum scrierea de pe pergament începuse să dispară. În cele din urmă, cu voce ușor reținută spuse:

– În istoria omenirii, există infamii care depășesc puterea noastră de a ni le imagina, deoarece ele s-au înfăptuit în numele Domnului cel Atotputernic. Aceasta este o astfel de infamie, este o nelegiuire la adresa întregii omeniri.

Johann von Reinstein lăsă neputincios mâinile să îi atârne și, resemnat, dădu din cap.

Apoi Jan Hus continuă:

– Biserica romană, cardinalii, episcopii, protopopii și abații, și nu în cele din urmă papii sunt organizația cea mai bogată din lume. Papa Ioan o ține numai în petreceri și finanțează principi și regi pentru ca aceștia să danseze cum le cântă el.

Recent, pontiful roman i-a dat regelui Sigismund două sute de mii de guldeni de aur. V-ați gândit vreodată de unde vin acești bani de care dispun papa și Biserica?

– Nu, răspunse Afra, eu mă gândeam că bogăția papei este lăsată de la Dumnezeu. Nu aș fi cutezat nicicând să pun în discuție averea Bisericii, deși nu am fost crescută în prea mare smerenie și am experiența mea cu preoțimea.

Hus parcă prinse viață. Se îndreptă și arătă cu degetul către fereastră.

– Ca dumneavoastră gândesc mulți, strigă el tulburat, ca să nu spunem că așa gândește toată creștinătatea. Nimeni nu îndrăznește să se scandalizeze de fudulia și pompa Bisericii. Pe când Domnul colinda pământul. El predica sărăcia și smerenia. Secole de-a rândul, după întruchiparea lui Dumnezeu în omul Iisus, sfânta noastră Biserică a fost o comunitate săracă. Și astăzi? Înfometați există destui pe lume, dar nu printre papi, episcopi și cardinali. Pentru că, treptat, papii au înțeles a-și însuși cu japca sinecuri, moșii și proprietăți. Iar când în secolul al VIII-lea s-au ivit îndoieli asupra faptului că jaful săvârșit asupra proprietății umanității ar fi drept și ar fi săvârșit cu încuviințarea Atotputernicului, unui papă – probabil Adrian aII-lea i-a venit o idee pe cât de genială, pe atât de reprobabilă.

Afra îl întrerupse emoționată:

– A pus să fie falsificat un document, și anume acest CONSTITUTUM CONSTANTINI!

– Vă va explica asta magistrul Johann von Reinstein. El a ținut în mâini așa-zisul original al acestei CONSTITUTUM!

– În vremea studiilor mele, începu magistrul, am avut acces la documentele arhivei secrete a Vaticanului. Printre altele, și CONSTITUTUM CONSTANTINI. În acest document semnat de împăratul Constantin, stăpânul imperiului de Răsărit face cadou Apusul papei Silvestru, în semn de recunoștință pentru miraculoasa vindecare de lepră.

– Dar... interveni Afra, iritată.

Dar Reinstein continuă să vorbească înainte ca ea să fi putut obiecta:

– Așa privind lucrurile, proprietățile și bogăția Bisericii erau cel puțin îndreptățite, chiar dacă moral era ceva reprobabil. La studierea textului documentului mi-au atras atenția câteva inadvertențe. Era vorba mai întâi de limbaj, această latină bisericească tipică vremurilor noastre, care se deosebește clar de latina perioadei romane târzii. În afară de asta, se făceau referiri la date și evenimente care au avut loc la secole după întocmirea documentului. Lucrurile acestea m-au făcut sceptic, dar nu am îndrăznit să mă îndoiesc de autenticitatea unui pergament atât de important. Magistrul Hus, căruia i-am cerut sfatul, s-a gândit că ar fi posibil ca acest CONSTITUTUM să fie un fals, dar a fost de părere să țin această descoperire pentru mine atâta vreme cât falsul nu putea fi dovedit. Însă, datorită acestuia – Reinstein luă în mână pergamentul de pe care scrisul dispăruse aproape complet – nu mai poate exista nici o îndoială.

În timp ce Reinstein vorbea, în fața ochilor Afrei se derulaseră evenimentele ultimilor ani. Deodată, lucrurile se legau. Dar această constatare nu o făcea mai fericită ori mai liniștită. Dimpotrivă. Până acum avusese doar o bănuială referitoare la valoarea pergamentului. Acum știa cu exactitate că în întreg Apusul creștin nu exista alt document cu conținut atât de exploziv.

Poate că tatăl ei fusese bine intenționat când îi lăsase pergamentul drept moștenire; dar Afra se îndoia că el cunoscuse adevărata dimensiune a importanței acestuia. În orice caz, ea nu se simțea în stare să facă față situației. Pentru că în pergament nu era vorba doar de inimaginabil de mulți bani, ci era vorba despre însuși fundamentul Bisericii romane. Ajunsă brusc la țelul aventuroasei sale călătorii, se simțea slăbită. Îi

lipsea un umăr solid de care să se sprijine. Fără să vrea, îi veni în minte Ulrich von Ensingen. Și, dacă încă mai șovăise să dea curs invitației lui Ulrich la o discuție clarificatoare sau nu, în acest moment simți că toate temerile fuseseră înlăturate.

În vocea ei pluteau neajutorarea și teama când îl întrebă pe magistrul Hus:

– Și acum ce trebuie făcut?

Jan Hus și Johann Reinstein se priveau în ochi, muți, parcă fiecare cedându-i răspunsul celuilalt.

– Până una-alta, păstrați împovărătorul document sub protecția dumneavoastră. Aici nimeni nu va bănui că îl aveți, fu de părere Hus după o îndelungată cugetare, apoi continuă: Papa Ioan m-a invitat mâine la un contact. Probabil că îmi va pretinde să îmi retractez tezele. Dar acest document îmi întărește convingerea: Biserica romană a ajuns o clică de păuni fuduli, de îmbuibați peste măsură și de desfrânați, care se îmbogățesc pe seama celor mulți. Acest lucru nu poate fi voința Domnului nostru, Care a trăit în cumpătare și smerenie. Sunt curios să văd ce va avea de spus locțiitorul pe pământ al Domnului, când îl voi confrunta cu conținutul pergamentului.

– Va contesta însăși existența pergamentului, interveni Johann von Reinstein.

Afra dădu din cap negativ:

– Nu cred. Papa Ioan are cunoștință de existența documentului. A aflat de el în urma unor nefericite înlănțuiri de evenimente. Când pentru a face vizibil conținutul pergamentului am căutat la Ulm un alchimist, nu puteam bănui că Rubaldus, acesta era numele alchimistului, era spion al episcopului de Augsburg, care la rândul lui este un partizan înfocat al papei de la Roma.

– Deci și acest Rubaldus știe de existența documentului?

– Știa, magistre Hus. Rubaldus și-a pierdut viața puțin mai târziu, în circumstanțe ciudate.

Ochii magistrului scânteiară de furie și Johann von Reinstein interveni îngrijorat:

– Știți că și viața dumneavoastră, văduvă Gysela, este în mare pericol.

– Nu și dacă dumneavoastră veți păstra secretul.

– Fiți sigură, nici măcar în urma unui interogatoriu chinuitor nici unul din noi nu va scoate un cuvânt despre discuția noastră! spuse Hus foarte convingător. Deoarece alchimistul v-a trădat, putem deduce că papa Ioan nu va avea liniște până când nu va ajunge în stăpânirea pergamentului. Și, după cum știm, un om ca papa Ioan trece peste cadavre.

– Se poate, magistre Hus, dar, după cum s-a dovedit, papa și-a dat de mult seama că nu îi este de nici un folos înlăturarea posesoarei pergamentului înainte ca el să fi intrat în posesia lui. Și, în plus, eu nu sunt cea care se spune că ar fi în posesia pergamentului.

Hus și Reinstein se priviră uimiți. Femeia îi neliniștea din ce în ce mai mult.

– Nu sunteți? întrebă Hus. Ar trebui să ne explicați asta. Ați spus totuși că vă numiți Gysela Kuchler!

– Gysela Kuchler este moartă. A murit la Veneția, de ciumă. Avea sarcina de a mă spiona. Nu din partea papei, ci din partea unei organizații a clericilor renegați, care pretindea că lucrează pentru papă. În realitate, membrii ei intenționau să îl șantajeze pe papă cu pergamentul. Fiind de față la moartea Gyselei Kuchler, mi-a venit ideea de a mă da eu moartă și de a trăi în continuare ca Gysela.

– Pe sfânta Fecioară, sunteți o drăcoaică! îi scăpă lui Johann von Reinstein. Când acesta sesiză privirea mustrătoare a lui Hus, adăugă ca o scuză: Iertați-mi cuvintele urâte! Sunt doar expresia admirației mele. Domnul să vă mențină rafinamentul feminin!

Hus și Reinstein plecară târziu după miezul nopții. Conveniră cu Afra să se revadă a doua zi, pentru a discuta ce vor face în continuare.

După o noapte neliniștită, în care jumătate visând, jumătate în stare de veghe fu chinuită de gânduri negre, Afra trăia febra viitoarei întâlniri cu Ulrich von Ensingen. Încă o dată răsuci în mâini hârtia pe care arhitectul notase timpul și locul întâlnirii, plus două cuvinte esențiale: „La ora prânzului, în spatele turnului de la poarta Rinului. Te iubesc".

Afra era la locul întâlnirii cu mult înainte de ora stabilită. Locul era bine ales, căci la poarta aflată la nord de stăreția domului circulația era intensă. Negustorii își aduceau mărfurile cu carele, a căror coloană se întindea pe podul de peste Rin până pe drumul către Radolfszell. În jurul vămii podului se negociau și se încheiau afaceri. Iar participanții la conciliu încă mai soseau în oraș. Din experiență se știa că un astfel de conciliu dura ani buni și că în primele luni oricum nu se luau decizii.

Nu fără motiv Afra îmbrăcase cea mai bună rochie și își împletise părul. Era emoționată ca la prima întâlnire din cabina de pe șantierul catedralei din Ulm. De atunci trecuseră opt ani, ani care îi schimbaseră viața.

– Afra!

I-ar fi recunoscut vocea din sute de alte voci. Se întoarse.

Un moment, rămaseră muți față în față, apoi se strânseră în brațe. Afra simți din prima clipă căldura pe care o degaja Ulrich. Simți nevoia de a-i mărturisi spontan că încă îl mai iubea, dar învinse amintirea ultimelor zile petrecute la Strassburg și tăcu.

– Aș vrea să îți spun cât de rău îmi pare, începu Ulrich. Împrejurări nefericite au făcut ca între noi să apară neîncrederea. Nici unul din noi nu a vrut asta, nici tu, și nici eu.

– De ce m-ai înșelat cu târfa aceea a episcopului? șopti ofensată Afra.

– Și tu? Te-ai aruncat de gâtul momâii ăleia de episcop!

– Nu a fost nimic.

– Și trebuie să te cred?

Afra ridică din umeri.

– Este greu de dovedit că totuși ceva nu s-a petrecut.

– Tocmai. Cum să dovedesc că nu m-am culcat cu târfa episcopului Wilhelm? Totul a fost un joc înscenat de Eminența Sa. Acum știu că mi s-a pus în vin un elixir și că treptat mi-am pierdut cunoștința. Totul era astfel organizat încât să pară că m-am culcat cu târfa lui. Dar era doar pretextul pentru a mă șantaja. Episcopul Wilhelm von Diest auzise despre pergament. Și era sigur că eu îl țineam sub lacăt. Astăzi, știu că episcopul a fost cel care a pus să fiu arestat pentru uciderea lui Werinher Bott.

– Și de fapt cine îl omorâse?

– O lojă secretă a clericilor renegați, care voia să scape de arhitect. Pentru că vorbea ceva cam mult. Și pentru că un bărbat în scaun de invalid nu era destul de util și reprezenta un pericol pentru acei oameni. În orice caz, el avea pe braț același stigmat ca mortul din dom.

– Știu, o cruce cu o bară oblică.

– Știi? Ulrich o privi surprins pe Afra. O apucă apoi de braț. Trebuiau să se teamă că persoane neavenite ar trage cu urechea la discuția lor. De aceea se deplasară o bucată de drum pe malul Rinului. Ulrich repetă: De unde știi?

Afra zâmbi sigură de sine.

– Este o poveste lungă, spuse ea privind apa fluviului care unduia ușor.

Încetul cu încetul, relată despre odiseea ei la Salzburg și Veneția, cum a scăpat de molima de ciumă și cum a călătorit mai departe dându-se drept Gysela Kuchler; mai povesti ce aflase despre renegați mai întâi la Veneția, apoi la mănăstirea Montecassino.

Unele lucruri sunau atât de incredibil, încât Ulrich, se oprea și o privea în ochi pe Afra, pentru a verifica dacă ea chiar spunea adevărul.

– Și unde este pergamentul acum? întrebă el, după ce Afra termină de povestit.

Suspiciunile ei cu privire la Ulrich nu erau încă total înlăturate. De aceea ea răspunse fără a-l privi:

– Într-un loc sigur. Fără să fie văzută de Ulrich duse mâna la corset, apoi adăugă: Mult timp am crezut că și tu ești un renegat și că ai pe braț acel stigmat.

Ulrich se opri brusc. Se vedea cât era de frământat. Și, în timp ce își sufleca mâneca dreaptă, spunea încet:

– Deci ai crezut că dragostea mea față de tine, că toată pasiunea mea era mimată, simulată din cauza unor bani murdari?

Afra nu răspunse. Îi era rușine și se feri să privească brațul dezgolit de Ulrich. În cele din urmă, îl privi pe acesta în față și constată că el avea lacrimi în ochi.

– Mi se pare meschin și mi-aș fi dorit ca viața noastră să fi decurs altfel. Dar acest pergament blestemat a făcut din mine alt om. A distrus totul.

– Prostii. Tu ești aceeași și nu ești cu nimic mai puțin demnă de a fi iubită.

Vorbele lui Ulrich îi făcură bine, pentru că se simțea doborâtă. Totuși, nu era capabilă să îl sărute. Și în acea clipă nu își dorea nimic mai mult pe lume.

În timp ce numai la acest lucru se gândea și se blestema pentru că nu era în stare să depășească umbrele trecutului, Ulrich o readuse la realitate.

– Ai aflat ce este cu pergamentul? Despre ce este vorba în această CONSTITUTUM CONSTANTINI? Nu am îndrăznit să fac cercetări în această direcție, pentru că nu am vrut să creez suspiciuni nici asupra mea și nici asupra ta.

Afra tocmai voia să îi relateze ceea ce aflase în noaptea precedentă, când Ulrich von Ensingen i se adresă intempestiv și o apucă de braț:

– Acolo, bărbatul cu pelerină neagră! Arătă cu capul în direcția stăreției și adăugă: Se prea poate ca eu să văd fantome, dar de când am venit la Konstanz mă simt urmărit permanent de siluete întunecate.

Fără a fi observată, Afra îl urmări cu privirea pe bărbat. Se întoarse către Ulrich și spuse:

– De fapt, tu ce faci în Konstanz? Doar nu o să zici că mă căutai. Pentru că, în ce mă privește, pe mine m-a adus aici întâmplarea.

Ulrich nu se gândi mult. Nu avea nimic de ascuns, așa că răspunse limpede:

– Vreau să plec din Strassburg. Acest oraș nu mi-a adus nici o bucurie. Pe tine te-am pierdut. Iar în umbra domului îmi voi aminti zi de zi că acolo, deși nevinovat, am stat la închisoare. Cel mai mare dușman al meu, episcopul Wilhelm von Diest, se află el însuși acum la închisoare, dar de Strassburg mă leagă prea multe întâmplări neplăcute.

– Episcopul Wilhelm, puternicul prelat, a ajuns după gratii? Asta pare aproape de necrezut!

Ulrich confirmă.

– Propriul lui sinod l-a adus pe puternicul episcop la închisoare. În cele din urmă, stilul lui de viață desfrânat i-a decis soarta. În acest fel am la Strassburg un dușman mai puțin, dar este vorba doar de unul dintre cei mulți.

– Și acum cauți aici un nou contractant?

– Exact. Faima mea ca arhitect de catedrale nu este cea mai proastă. Catedralele din Ulm și Strassburg găsesc admiratori în întreaga lume. Deja am negociat cu o delegație din Milano. Mi s-a oferit finalizarea construcției domului din Milano.

Brusc, Ulrich se opri din vorbit. Arătă cu privirea un al doilea bărbat în pelerină neagră.

– Este mai bine să ne despărțim, zise el. Pentru orice eventualitate, vom merge pe căi diferite. Rămâi cu bine!

– Rămâi cu bine!

Afra parcă primise o lovitură în cap. Brusca despărțire o lăsă fără cuvinte. Era aceasta o despărțire definitivă? Privi mută în urma lui Ulrich, care dispăru agil într-o stradă laterală aglomerată.

Afra porni înapoi stăpânită de gânduri contradictorii. Intenționat o luă întâi în altă direcție, pentru a scăpa de un eventual urmăritor. Se tot gândea la Ulrich. Îl nedreptățise, acum știa asta. Își pusese mari speranțe în această revedere, poate speranțe prea mari. Fusese oare prea târziu?

În fața casei din Fischmarktgasse, pe Afra o așteptau doi bărbați. Ea era sigură că unul din cei doi îi supraveghease pe ea și pe Ulrich la poarta Rinului. Acest bărbat era Amandus Villanovus.

– Scuze, nu vreau să par inoportun, începu el direct, dar încă țin bine minte cuvintele dumneavoastră, văduvă Gysela!

Afra tresări. Felul în care îi pronunțase numele îi trezea suspiciuni. Ea ripostă cu aroganță:

– V-am spus tot ce vă putea fi de folos.

– Sigur, sigur! Dar, pe măsură ce mă gândesc la relatarea dumneavoastră, mi se pare tot mai improbabil ca Afra să fi luat cu ea pergamentul pe lumea cealaltă. După tot ce am putut afla despre această persoană, rezultă că era o femeie inteligentă și rafinată. Ea poseda și anumite cunoștințe de limbă latină, pentru care unele starețe o invidiau. Nu cred că ascundea în veșmintele ei un document atât de important, de parcă ar fi fost o indulgență de un gulden. Nu sunteți de aceeași părere, văduvă Gysela?

Cuvintele renegatului o neliniștiră pe Afra. Simțea fiori pe șira spinării și, pentru o clipă, se gândi chiar să fugă. Dar tot atât de rapid își dădu seama că în acest fel chiar ar fi devenit suspectă. Trebuia să facă un efort pentru a rămâne calmă.

Răspunse în cele din urmă, în vreme ce al doilea bărbat o măsura cu priviri nerușinate, de parcă era o marfă aflată în piață la vânzare:

– Aveți fără îndoială dreptate, magister Amandus. Dacă vă înțeleg bine, presupuneți că pergamentul se mai află la Veneția?

– Foarte posibil. Dar există și posibilitatea ca, înainte de a muri, Afra să fi înmânat pergamentul unui bărbat ori unei femei.

Amandus o privea cercetător pe Afra.

– Credeți că eu posed documentul? Afra se prefăcu amuzată și adăugă: Mă simt măgulită că mă credeți atât de rafinată. Dar ca să fiu cinstită, eu nu aș ști nici ce să fac cu el.

– Prostii, nu m-am gândit niciodată la asta. Dar mi-am imaginat că Afra v-ar fi dat un indiciu asupra cuiva care se bucura de încrederea ei deosebită. Încercați să vă amintiți.

– Nu prea știu, răspunse Afra aparent gândindu-se.

– Ar fi acest arhitect Ulrich von Ensingen, spuse Amandus Villanovus rânjind viclean. La Strassburg, cei doi au trăit ca soț și soție, în păcat cum s-ar zice...

– Asta este adevărat, a amintit așa ceva în timpul călătoriei noastre. Dar spunea că legătura ar fi luat sfârșit din tot felul de motive. De fapt, vorbea doar puțin despre viața ei privată.

În realitate, Afra tremura. Să spună că se întâlnise cu Ulrich von Ensingen? Problema era dacă Amandus o recunoscuse la poarta Rinului.

– Ar trebui să vă mai gândiți la asta! Vocea renegatului avea un ton bizar. Nu v-ar dăuna.

Cu capul plecat, Afra lăsa impresia că revedea în memorie fiecare zi a călătoriei spre Veneția. Dar în capul ei era un gol total. Nu știa cum să se comporte. După o vreme, răspunse:

– Îmi pare rău, magistre Amandus, dar nu am idee cum v-aș mai putea ajuta.

– Mare păcat! Vorbele sunară ca o amenințare. Dar eu sunt sigur că veți găsi ceva. Noi revenim. Gândiți-vă, altfel...

Renegatul preferă să nu termine ideea, dar Afra receptă amenințarea.

Fără un cuvânt, cu o plecăciune abia schițată, cei doi bărbați se întoarseră și dispărură în masa oamenilor de pe Fischmarktgasse.

Ajunși la o distanță sigură, Amandus Villanovus se opri și îl privi întrebător pe însoțitorul lui.

– Tu ce părere ai despre ea? rosti acesta printre buzele-i subțiri.

Însoțitorul rânji cinic:

– Aceasta nu este Gysela Kuchler cu care eu am vorbit în biserica Madonna dell'Orto din Veneția – tot atât de sigur cum eu mă numesc Joachim von Floris.

Deși conveniseră să continue a doua zi discuția, Hus nu apăru la ora stabilită. Acest fapt, ca și noua întâlnire cu renegatul nu erau tocmai de natură să o liniștească pe Afra.

Când în ziua următoare regele Sigismund, venind din Speyer, intră în Konstanz cu mare pompă și trase la Rippenhaus, vizavi de catedrală, Afra se folosi de vânzoleala din oraș pentru a se deplasa neobservată până la casa Fidei Pfister, unde se cazase Jan Hus. Avea pergamentul la ea. Și nu se simțea deloc bine cu el.

Afra remarcă faptul că peste tot aprozii erau preocupați să îndepărteze fluturașii cu tezele lui Hus, pe care acesta le lipise pe ziduri. Întrebat de Afra, un aprod răspunse că papa Ioan îi dăduse această sarcină. Deși era împotriva convingerilor lui, el era silit să execute un ordin.

În fața casei Fida Pfister, se adunase o mulțime de oameni. Urcat pe un scăunel, Johann von Reinstein încerca zadarnic

să domine larma făcută de plebe. Mai dură un timp până când Afra înțelese despre ce era de fapt vorba: în timp ce unii ridicau pumnii amenințător și strigau: „Ereticul!" și „Unealta diavolului!", alți se strânseseră într-un cerc în jurul magistrului Johann, pentru a evita abuzurile. Afra reuși cu greu să ajungă la Reinstein.

– Ce s-a întâmplat? întrebă ea, cu răsuflarea tăiată.

Când von Reinstein o văzu, coborî de pe scăunel și îi spuse acesteia la ureche:

– L-au arestat pe Jan Hus. Chiar astăzi va fi acuzat de erezie.

– Dar Hus are hrisov din partea regelui. Nimeni nu îi poate intenta proces, nici măcar papa!

Reinstein râse amar:

– Doar vedeți ce valoare are această hârtie! Nu valorează nici măcar cât o indulgență ieftină.

– Și unde se află acum magistrul Hus?

– Nu știu. Zbirii care i-au pus cătușele nu erau dispuși să dea amănunte.

O femeie care le auzise discuția interveni:

– L-au dus pe insulă, la mănăstirea dominicanilor. Am văzut cu ochii mei. Este jale. Hus nu este un eretic. El doar a cutezat să spună ceea ce gândesc mulți.

– Nu pot fi prea mulți, opină Johann von Reinstein făcând un gest în direcția mulțimii.

Era amărât.

– Și ce vreți să faceți acum?

Magistrul ridică din umeri.

– Ce aș putea să fac? Eu, un insignifiant magistru din Boemia...

– Dar nu puteți asista neputincios la cum i se face un proces magistrului Hus. Cine este acuzat de erezie este și condamnat. Sau cunoașteți vreo situație în care un proces de erezie să se fi încheiat cu achitarea?

– Nu îmi amintesc așa ceva, nu.

– Pentru numele lui Dumnezeu, atunci puneți în mișcare toate mijloacele pentru a evita acest proces! Vă rog!

Neputința cu care Johann von Reinstein privea situația o înfuria pe Afra. Cuprinsă de furie, contemplă chipul palid al magistrului și strigă:

– Fir-ar... Hus v-a numit prieten, iar dumneavoastră stați aici și nu știți ce aveți de făcut! În situații fără ieșire, trebuie să vă agățați de orice fir de pai.

– Dumneavoastră vă este ușor să vorbiți! Pe lumea asta, nimeni nu are atâta putere pentru a înfrunta de unul singur sfânta Inchiziție, credeți-mă!

Până acum Afra crezuse că bărbații sunt superiori femeilor din orice punct de vedere. Sunt mai deștepți, mai puternici, mai energici, pentru că așa a vrut natura. Dar acum, privindu-l pe neajutoratul, nedumeritul, plângărețul magistru care își lăsa prietenul pradă pierzaniei, o cuprinseră îndoielile privind superioritatea bărbatului propovăduită de sfânta Biserică, ceea ce era un sofism, o falsă tălmăcire a capacităților bărbătești. Nu este de mirare că Biserica fusese făcută de bărbați.

Fără a mai scoate o vorbă, Afra se întoarse și se amestecă în mulțimea agitată.

A doua zi, se întruni instanța inchizitorială sub conducerea cardinalului italian Zabarella la castelul Gottlieben, situat mult în afara orașului. Acolo fusese dus și Hus încă din timpul nopții. Zabarella, un bărbat slab, înalt, cu privire întunecată, trecea drept primul specialist în dreptul canonic al acelor vremuri și de aceea fusese desemnat să conducă interogatoriile.

Procedura era extrem de delicată. Pentru că, pe de o parte, Hus era deja excomunicat de către papa Ioan, iar pe de altă parte, regele Sigismund îi eliberase acestuia un hrisov care îi asigura libera circulație. Atât papa, cât și regele se aflau în oraș.

Și mai erau în Konstanz două partide: unul care îl susținea pe Hus, și altul care cerea arderea lui Hus pe rug.

Cu privire la interogatorii nu răzbătea nici o vorbă în exterior. Zilnic apăreau tot felul de zvonuri. Despre evadare. Hus era adus înapoi în oraș în lanțuri. În dimineața zilei următoare, avea să înceapă procesul în refectoriul mănăstirii franciscane, aflat în apropierea zidurilor orașului.

Cardinalul d'Ailly, episcop de Cambrai, un bărbat de o aroganță de neegalat, conducea procedura. Refectoriul era prea mic pentru a face loc tuturor delegaților invitați, cardinalilor și specialiștilor în drept. Tumultul răzbătea până în stradă.

Într-o seară, Afra îl întâlni în casa Pfefferhart pe trimisul special. Nu îl mai văzuse pe Pietro de Tortosa de câteva zile. Trimisul era beat. Nu așa îl cunoștea ea. Acesta părea abătut și se exprima cu greutate, în timp ce se străduia să urce scările.

La întrebarea privind starea sănătății lui, Pietro de Tortosa răspunse:

– Este bine, domnișoară, este bine. Doar procesul contra boemianului mi-a întors stomacul pe dos.

– Vă referiți la Hus?

– Exact, la el.

– Cum stă acesta?

Trimisul făcu un gest care putea însemna orice.

– Condamnarea era stabilită din capul locului. El spune chestiuni rezonabile. Dar oamenii care spun chestiuni rezonabile sunt considerați a priori dușmani ai Bisericii.

– Vreți să spuneți că Hus va fi condamnat?

– Condamnarea este deja scrisă. Știu asta din surse de încredere. Mâine va fi anunțată public, iar în ziua următoare va fi executată la locul ingenios denumit „Paradis".

Afra își acoperi fața cu mâinile. Câteva clipe, rămase ca paralizată. Chiar și gândurile păreau să-i fi înmărmurit. Stomacul i se răscula la imaginea lui Hus ars pe rug.

Deprimată, Afra simți brusc nevoia să acționeze. Puse pe ea o rochie neagră și fugi ca urmărită pe Fischmarktgasse, în noapte. Era târziu, dar pe străzile din Konstanz nu era mai liniște decât ziua. La lumina făcliilor și a felinarelor, păsările de noapte se înghesuiau în căutarea unei aventuri trecătoare. Ușile caselor unde prostituatele orașului își făceau lucrativa meserie erau împodobite cu patrafire de prelați și scufii de episcopi, trofee și indicii privind nivelul clerical al clientelei. Din birturi și spelunci răzbătea miros de pește prăjit și berbec la proțap. În cârciumi și pe la colțurile caselor, mauri și tot felul de vagabonzi exotici cântau la instrumente nemaiauzite de ea, pe care nu le mai văzuse niciodată. Pe aceste ritmuri dansau fete sumar îmbrăcate, aproape niște copii, de parcă ar fi avut oasele din ramuri elastice de sălcii.

Palatul episcopului, unde locuia papa Ioan, era scăldat în lumina pâlpâitoare a sute de făclii. Două duzini de străjeri elvețieni în uniforme cu dungi galbene, roșii și albastre păzeau masiva clădire. Grupuri de câte patru bărbați patrulau în dreptul fațadei dinspre piața catedralei. Erau înarmați cu halebarde sclipitoare, cu care barau drumul oricui se îndrepta spre clădire.

Afra se îndreptă fără teamă către intrare și fără a se lăsa intimidată nici de armele halebardierilor, nici de somațiile puternice ale soldaților. Atitudinea ei își făcu efectul.

Și, în plus, Afra era îmbrăcată bine. Dar faptul că șeful străjerilor o luă drept una dintre amantele care intrau și ieșeau seară de seară de la Sfinția Sa papa o deranjă grozav. În orice caz comandantul nu puse nici o întrebare, pentru că nu voia nici măcar să îi știe numele și, făcându-i cu ochiul, ceea ce îi întări bănuiala, o conduse într-o încăpere de la etajul superior, unde aștepta deja o duzină de femei, preponderent italience.

Cu toate că femeile, cu excepția a două băiețițe de cea mai joasă speță, aveau o ținută nobilă și un comportament ireproșabil, Afra nu se simțea bine în ciudata companie. Doamnele

înalte sporovăiau despre bănoasa lor afacere din timpul conciliului, care multora le va permite să iasă înainte de vreme la pensie, doar să fie în stare să facă față serviciilor creștine intime solicitate încă unul sau doi ani de-acum încolo.

Cât despre băiețițe, dimensiunile organelor genitale clericale păreau a le interesa în mod special și, după cele spuse de ele mai cu fereală, cu cele ale Sfinției Sale natura nu fusese prea darnică. Ba exista chiar pericolul de a confunda organul genital al Sfinției Sale cu una dintre numeroasele lipitori pe care, la sfatul medicului personal, pontiful le purta în binecuvântata lenjerie de corp.

Afra se îmbujoră imaginându-și scena și o cuprinse scârba. Celelalte femei, înșirate ca niște găini pe lângă pereții încăperii mici, clipeau indignate sau se prefăceau că nu auziseră indecenta discuție a băiețițelor. Fiecare dintre cele prezente știa că nu era lucru ușor să îi faci voia ghiduș ului papă; totuși, perspectiva de a fi ridicată de Sfinția Sa ca amantă aproape la onoarea altarului le făcea să renunțe la orice ezitare. În definitiv, amantele celor din curie erau cele mai scumpe femei din lume.

Înainte ca băiețițele să fi putut face și alte dezvăluiri penibile, în încăpere intră monsignor Bartolommeo, intendentul papei, tânăr, înalt, voinic și cu prezență plăcută. Avea părul negru buclat ajungându-i până la umeri și o sutană lungă. Dar totul se schimbă în clipa în care deschise gura. Vorbea cu o voce pițigăiată, ca de castrat, ca o fecioară care se căia în confesional, ceea ce le făcu pe femei să schimbe priviri pline de dispreț.

– *Laudetur Jesus Christus!* ciripi Bartolommeo.

Apoi se întoarse în jurul propriei axe, îndreptând degetul arătător al mâinii drepte pe rând către fiecare dintre femeile prezente, până când alegerea sa căzu pe o voluptuoasă cu păr negru și pieptul strâns în corset și pe o domnișoară cu aspect de zână, cu păr castaniu. Celelalte se arătară dezamăgite.

– Monsignore, o vorbă!

Afra se ridică în picioare și îi ținu calea intendentului.

Cu un gest acesta o împinse deoparte pe Afra.

– *Cede, cede!*[1] strigă el în latină, ca un exorcist. Nu vezi că am decis pentru această noapte?

Mai lipsea ca monsignore să scoată din sutană o cruce și să o îndrepte spre Afra.

– Eu nu vreau să petrec noaptea cu papa! strigă Afra spre groaza pretendentelor la titlul de amantă.

Bartolommeo se opri mirat.

– Dar de ce ești aici?

– Eu trebuie să vorbesc cu papa Ioan, monsignore!

– Să vorbești? cârâi intendentul. Pentru ce crezi tu, fată, că ești aici?

– Știu, monsignore. Totuși, eu nu sunt o aspirantă la titlul de amantă, cum poate credeți.

– Nu, ești o femeie onorabilă. Toate zic așa. Decizia mea este definitivă. Nu ești pentru binecuvântatul pat al Sfinției Sale, eu îl cunosc pe Baldassare Cossa[2].

Afrei îi sări țandăra și strigă:

– Fir-ar să fie, trebuie să vorbesc cu acest Cossa! Nu de mine este vorba, ci despre el, despre papa de la Roma și despre averile Bisericii. Spune-i stăpânului tău că este vorba despre CONSTITUTUM CONSTANTINI!

– CONSTITUTUM CONSTANTINI?

Bartolommeo se opri gânditor. Apoi îi aruncă Afrei o privire plină de neîncredere. Nu știa ce să creadă despre această femeie. Dar tocmai faptul că o femeie pe care până în urmă cu o clipă o considerase o târfă avea cunoștință despre CONSTITUTUM CONSTANTINI îl făcea să fie nesigur.

---

[1] „La o parte, la o parte!" (în lb. italiană, în orig.) (n.tr.)

[2] Numele de mirean al papei. (n.tr.)

Cu un gest energic făcut cu capul, monsignore le concedie pe femeile din încăpere. Încet, dar totuși suficient de tare pentru a fi auzite, cele două băiețițe corpolente înjurară înainte de a ieși. Femeile expediate se lamentau. Doar cele alese îl urmară pe intendent transfigurate.

– Așteaptă aici, cârâi din nou monsignore trecând pe lângă Afra.

Afra se îndoia că rugămintea ei de a vorbi cu papa va avea succes și că planul spontan conceput va da rezultate. Zvonurile care circulau cu privire la Baldassare Cossa nu erau de natură a-i da mari speranțe. Era cunoscut că acest Cossa călca pe cadavre.

Cu inima bătând să îi spargă pieptul, Afra privea piața domului învăluită în noapte. Adâncită în gânduri, auzi deodată o voce în spatele ei:

– Deci dumneavoastră sunteți enigmatica fată!

Afra se întoarse.

Ceea ce văzu nu era în nici un caz pe măsura gravității situației: în fața ei se afla un bărbat micuț, dolofan, cu fața roșie. Purta o sutană cu dantelă fină pe margini și pe mâneci, și pantaloni strâmți. O cuirasă din fier aflată sub sutană pentru a-l proteja pe papă de atentate îi conferea un aer supranatural. Monsignore, aflat lateral la un pas față de papă, îl depășea în înălțime pe acesta cu două capete. Sub braț, ținea tiara stăpânului. Imaginea avea în ea ceva ireal, teatral.

Din copilărie Afra știa că unui episcop trebuia să îi săruți inelul. Se gândi că lucrurile nu stăteau altfel nici cu un papă. Făcu deci un pas în față și așteptă zadarnic ca acesta să îi întindă mâna. În loc de asta, monsignore făcu un gest arătându-i podeaua. Afra nu înțelese ce i se sugera.

În cele din urmă, intendentul se aplecă, scoase un papuc din piciorul Sfinției Sale și i-l întinse Afrei pentru a-l săruta.

După săvârșirea ceremonialului, Afra începu să vorbească nesigură:

– Domnule, eu sunt o femeie simplă din popor, dar în circumstanțe pe care nu doresc să le descriu detaliat am ajuns în posesia unui document de cea mai mare importanță pentru dumneavoastră.

– De unde știi asta? o întrerupse papa cam grosolan.

– Pentru că oamenii dumneavoastră și aceia pe care i-ați însărcinat cu asta mă urmăresc de ani de zile. Aceștia nu vor altceva decât pergamentul. O scrisoare în care un călugăr mărturisește că a falsificat CONSTITUTUM CONSTANTINI din dispoziția papei Adrian al II-lea.

– Ei, și? Ce va să zică asta?

– Nu eu trebuie să vă explic, Înălțimea Voastră. Cunosc mărimea sumei pe care ați oferit-o renegaților. Și mai știu că renegații intenționau să mai smulgă încă mulți bani de la dumneavoastră imediat ce ar fi intrat în posesia incriminatorului document.

– Această femeie, i se adresă pontiful intendentului, ar trebui înlănțuită și supusă unui interogatoriu dureros. Tu ce crezi, Bartolommeo?

Monsignore confirmă supus ca un cârciumar.

– Ați putea să o faceți, ripostă Afra, ați putea chiar să mă ardeți pe rug, ca pe o vrăjitoare. Dar fiți sigur că pergamentul ar apărea undeva unde nici nu bănuiți și v-ar distruge.

Afra se minuna de tupeul de care dădea dovadă.

– Femeie, ești stăpânită de diavol! strigă pontiful cu un amestec de dispreț și de admirație. Cât pretinzi în situația că ai putea într-adevăr să prezinți documentul? O mie de ducați de aur? Două mii?

Deodată, papa Ioan păru nesigur și chiar mai mic decât era de fapt.

– Nu vreau bani, răspunse scurt Afra.

– Nu vrei bani? Asta ce înseamnă?

– Vă cer viața lui Jan Hus. Nici mai mult, nici mai puțin.

Pontiful îl privi perplex pe monsignore.

– Viața unui eretic? *Obliviscite!*[1] Te fac starețe și îți dăruiesc păduri cu mai mulți copaci decât numărul sufletelor creștine. Te fac femeia cea mai bogată din lume.

Afra dădu negativ din cap hotărâtă.

– Îți dau veniturile de pe de o sută de ori o sută de indulgențe scrise pe hârtie de călugărași cu frica lui Dumnezeu, și în plus o bucată din scutecul lui Iisus copil, ca relicvă.

– Viața lui Hus!

Papa Ioan îi aruncă intendentului o privire furioasă.

– Femeia asta este o piatră prea dură, nu găsești?

– Desigur, Sfinția Voastră, o piatră dură. Ar trebui să vă puneți tiara. Se face răcoare. Și capul dumneavoastră este fierbinte.

Pontiful ripostă:

– Nonsens!

Baldassare Cossa trebuie să fi învățat cândva cu un magistru de limba latină de clasa a treia. În nici un caz nu studiase. Pentru că, în perioada în care clericii onești se dedicau teologiei, Cossa practica meseria de pirat. Dar de când fusese făcut papă pe căi necinstite, obișnuia pe cât de mizerabil, pe atât de des – *miserabile ut crebro* – să își presare spusele cu cuvinte latine.

– Femeie, începu el aproape implorator, nu stă în puterea mea eliberarea lui Jan Hus boemianul. Cu privire la el s-a pronunțat o sentință juridică, iar pentru erezie condamnarea este de moarte prin ardere pe rug. Dumnezeu să-l ierte! Pontiful își împreună mâinile și adăugă: Și în ce privește pergamentul tău, femeie, are o valoare mai mică decât crezi tu.

– El confirmă că donația făcută de împăratul Constantin nu a existat. Că dumneavoastră și Biserica dumneavoastră v-ați însușit pe nedrept toate veniturile, drepturile succesorale și domeniile!

[1] „Uită!" (în latină, în orig.) (n.tr.)

– Sfântă Treime! Pontiful își frângea mâinile. Nu Dumnezeu a creat cerul și pământul, cum scrie în Biblie? Dacă este așa și dacă eu, papa Ioan, sunt reprezentantul Lui pe pământ, atunci toate acestea îmi aparțin mie. Dar eu sunt generos. Zgârcenia nu face parte dintre virtuțile creștine. Hai să zicem două mii cinci sute de ducați de aur!

– Viața lui Jan Hus!

– Diavolul te-a trimis, femeie! Chipul roșu al lui Cossa se făcu și mai roșu, gâtul lui gros se îngroșă mai mult, respira sacadat și părea extrem de nervos. Bine, zise el în sfârșit, fără a o privi în față pe Afra – trebuie să discut cu cardinalii mei!

– Pergamentul în schimbul vieții lui Hus!

– Fie. Pergamentul în schimbul vieții lui Hus. Mâine, înainte de anunțarea sentinței în catedrală, episcopul de Concordia și episcopul-cardinal de Ostia se vor prezenta la tine. Dacă vei înmâna documentul celor doi oameni ai Bisericii, verdictul va fi pozitiv. Așa să mă ajute Dumnezeu!

– Numele meu este Afra și stau la maistrul Pfefferhart, în Fischmarktgasse!

– Știu, femeie, știu, răspunse papa rânjind perfid.

Vântul foarte puternic biciuia ploaia și mâna norii negri deasupra orașului, prevestind parcă un dezastru. Oamenii priveau cu teamă cerul. La ora unsprezece trebuia să se pronunțe în dom sentința privitoare la Jan Hus, dar încă de la ora șapte o mulțime de gură-cască și amatori de senzațional se înghesuiau în fața portalului venerabilei case a Domnului.

Episcopul-cardinal de Brogni al Ostiei, care trebuia să prezideze ultima zi a procesului, și episcopul de Concordia, căruia îi revenea anunțarea sentinței, se aflau la acea vreme pe drum către Fischmarktgasse. Învățați și delegați din toate țările Apusului creștin, invitați ca martori ai pronunțării sentinței, priviră îngrijorați când ambii demnitari încadrați de șase

soldați înarmați, de secretarii lor și de intendentul papei luară calea opusă catedralei și dispărură în cele din urmă în casa maistrului Pfefferhart.

După o noapte de veghe, Afra îi întâmpină pe cei doi episcopi și pe intendent nefiind în cea mai bună dispoziție. Nu închisese un ochi și cugetase îndelung dacă planul ei va avea într-adevăr succes. În final, ajunsese la concluzia că predarea pergamentului era unica posibilitate de a-l scăpa pe Hus de arderea pe rug.

Ei înșeși pergamentul numai noroc nu îi adusese. Făcuse din ea o femeie vânată. Îi ațâțase neîncrederea în bărbatul pe care îl iubea, poate chiar îi distrusese dragostea. Și o adusese de mai multe ori în pragul pieirii. Nici pentru toți banii din lume nu mai voia să ducă o asemenea viață. Blestemat să fie pergamentul!

De două zile, purta la ea acest urât document. Acum, când cei trei bărbați intrară în camera ei, pergamentul era în corset.

– În numele Atotputernicului, începu intendentul teatral, ridicând ca un profet brațele spre cer, să vedem! Suntem grăbiți.

Ca totdeauna când situația o cerea, Afra acționa cu un calm aparent, deși simțea că inima îi bătea să îi sară din piept.

– Dumneavoastră cine sunteți? îl întrebă ea pe primul intrat.

– Episcopul-cardinal de Brogni al Ostiei.

– Iar dumneavoastră?

– Episcopul de Concordia.

Bătrânul îi întinse plictisit Afrei dosul mâinii, dar Afra nu reacționă. În loc de asta, se duse la mica masă din fața ferestrei, pe care se afla o Biblie îmbrăcată în piele maro, și spuse:

– Jurați toți trei pe toți sfinții și pe Dumnezeu cel milostiv, cu mâna stângă pe Cartea Cărților, că sentința dumneavoastră referitoare la Jan Hus îl va proteja pe acesta de rug.

Cei trei făcură ochii mari și de Brogni, un tip solid, al cărui cap părea fixat direct pe umeri, strigă enervat:

– Femeie, nu tu faci regulile! Așa că dă-ne pergamentul și treaba s-a încheiat.

– Oh, nu, domnule episcop-cardinal, îi răspunse pe același ton Afra. Înțelegeți greșit situația și vă supraestimați posibilitățile. Dumneavoastră sunteți cei care solicită ceva, nu eu. Eu pun condițiile.

Intendentul, care își amintea bine din ziua precedentă aptitudinile de negociator ale Afrei, îi făcu un semn lui de Brogni să se tempereze și zise:

– Desigur, suntem gata să depunem un sfânt jurământ pe Biblie, în numele Domnului cel milostiv și al tuturor sfinților, că solicitarea dumneavoastră va fi rezolvată.

Apoi monsignore Bartolommeo se apropie de Biblie și jură că va face tot ce stă în puterea lui pentru a-l feri pe Hus de rug. La fel procedară de Brogni și episcopul de Concordia.

Atunci, Afra desfăcu încet corsetul și scoase pergamentul. Bărbații priveau iritați.

Cunoscând importanța documentului, episcopul-cardinal îl luă cu grij și îl despături. Se pare că nu era la curent cu toate amănuntele, pentru că atunci când văzu că acesta era gol, răsuflă ca un curcan în timpul ritualului împerecherii și vru să se îndrepte către Afra, dar interveni intendentul și arătă spre fiola ce se afla pe masă nebăgată în seamă.

Monsignore deschise recipientul, înmuie arătătorul în lichidul incolor și apoi îl trecu peste documentul aparent gol. În câteva clipe, pe porțiunea umezită apărură mai întâi abia vizibil, apoi tot mai clar câteva litere.

– „Falsum“, citi încet de Brogni.

În timp ce el arunca Afrei o privire admirativă, își făcu repede semnul crucii. Episcopul de Concordia părea că nu înțelege ce se petrece sub ochii lui și dădu din cap.

În cele din urmă, intendentul împături pergamentul și îl făcu dispărut în interiorul sutanei. Luă apoi și fiola.

– Eminențele Voastre, veniți, este timpul se adresă el episcopilor.

Nici unul dintre ei nu o mai onoră pe Afra măcar cu o privire.

Spre prânz, trimisul special Pietro de Tortosa se întoarse de la prezentarea sentinței la care fusese invitat ca reprezentant al regelui din Napoli. Părea abătut.

Considerând că de Tortosa mai era încă mahmur din cauza abuzului de alcool din ziua precedentă, Afra vru să îl evite pe scări, dar îi văzu privirea furioasă și îl întrebă de ce este atât de indispus.

– L-au condamnat la moarte, izbucni Pietro de Tortosa.

– Despre cine vorbiți?

– Despre Jan Hus, bravul boemian, a fost condamnat la ardere pe rug.

– Dar nu este posibil! Vă înșelați! Hus trebuia să fie eliberat, sunt foarte sigură!

Trimisul clătină din cap.

– Am văzut cu ochii mei și am auzit cu urechile mele cum episcopul de Concordia a citit condamnarea în prezența regelui Sigismund, încheind cu cuvintele: „Noi îi predăm sufletul diavolului. Trupul lui pieritor va fi neîntârziat ars". Credeți cumva că am visat toate acestea?

– Dar nu poate fi așa, murmură îngrozită Afra. Mi-a promis papa, iar cei trei demnitari au jurat!

Pietro de Tortosa, care nu înțelegea ce vorbea Afra, o apucă de încheietura mâinii și o trase din casă pe Fischmarktgasse. Emoționat, îi arătă spre nord, unde se înălța spre cer un nor negru de fum.

– Dumnezeu să îi ierte sărmanul suflet! zise el.

Era prima dată când trimisul dădea un semn de evlavie.

Pe obrajii Afrei curgeau lacrimi. Lacrimi de neputință. Nu era în stare să gândească limpede. Furia o împinse către piața

catedralei. Vedea orașul și oamenii de pe ulițele înguste ca printr-un văl. Cu respirația tăiată, ajunse la palatul episcopal, în fața căruia se înghesuiau oameni revoltați.

Cu brațele își făcu loc prin mulțimea care blestema. Se auzeau clar strigăte:

– Trădător!

– Nu Hus trebuia ars, ci el!

– Lasă-mă să trec. Vreau să ajung la papă! se răsti Afra la halebardierul care îi bara drumul.

Soldatul o recunoscu și îi răspunse râzând:

– Prea târziu, femeie. Astăzi nu... Făcu un gest cu subînțeles și adăugă: Dar mai sunt destui cardinali și monsignori în oraș.

Afra ignoră triviala aluzie.

– Adică ce vrea să însemne „prea târziu"?

– Înseamnă că Sfinția Sa, în timp ce la dom se anunța condamnarea lui Hus, părăsea Konstanz deghizat ca soldat. Se spune că acum este în drum spre Schaffhausen, la susținătorul lui, ducele Friedrich de Austria. Mai mult nu se știe. Nu se știe din ce cauză, nu se știe pentru ce.

Afra îl privea înmărmurită pe soldat. Nu mai știa ce să creadă. Brusc izbucni:

– Au jurat pe Dumnezeu Atotputernicul că nu va fi așa. Doamne, Atotputernicule, cum de permiți așa ceva?

Cei care erau martori ai scenei nu găsiră nici o explicație cuvintelor tinerei femei și se întorseseră cu spatele la ea. Prea mulți excentrici și ciudați umblau prin oraș de când cu conciliul. Nici nu mai merita să îți pui mintea cu ei.

Afra reveni în casa din Fischmarktgasse cu capul plecat, abătută și descurajată. Nu știa ce ar mai trebui să facă. Urcând scara către camera ei, crezu că visează.

Ulrich von Ensingen stătea pe trepte și aștepta cu capul sprijinit în mâini. Tăcu și, când capetele li se apropiară în semiobscuritatea de pe scări, îi văzu ochii înlăcrimați. O apucă de mână șovăind, cu teamă că Afra s-ar putea feri.

Dar nu se întâmplă așa. Dimpotrivă, Afra strânse mâna oferită și se agăță de Ulrich precum cel în pericol de înec apucă trunchiul salvator. Amândoi tăcură mult timp.

– S-a terminat, șopti în cele din urmă Afra, în sfârșit totul s-a terminat.

Ulrich nu înțelese la ce se referea. Avea doar o vagă bănuială. Și nu îndrăzni să întrebe. Nu în acele clipe.

Nedumerit, Ulrich o strânse în brațe. Afecțiunea cu care Afra răspunse apropierii îi dădu curaj.

– Episcopul de Milano m-a însărcinat să finalizez catedrala. I-am dat cuvântul. Mâine trebuie să plec. Vrei să mergi cu mine? Ca soție?

Afra îl privi lung pe Ulrich. Apoi confirmă cu un gest al capului.

În această vreme, caleașca la care erau înhămați șase cai, pe care ducele Frederic o trimisese în întâmpinarea papei, gonea pe malul stâng al Rinului, în direcția Schaffhausen. Vizitiii de pe capră aveau ordin să scoată din cai cât puteau pentru a-l duce pe papă împreună cu intendentul său cât mai rapid la Schaffhausen. Abia acolo Sfinția Sa ar fi fost în siguranță. Întrucât colegiul cardinalilor decisese detronarea lui.

În mod intenționat, ducele alesese o caleașcă lipsită de podoabe, de culoare neagră decolorată. Nimeni din satele din drum nu trebuia să bănuiască faptul că papa Ioan se ascundea în caleașcă. Aceasta era lipsită de orice comoditate. Nu avea nici măcar o fereastră în față, prin care intendentul să îi ceară vizitiului să meargă mai încet. Căci Sfinția Sa suferea de grețuri și se temea de moarte.

Cu o mână papa Ioan se ținea de banca necapitonată, nici nu își mai amintea de când dosul lui binecuvântat nu mai fusese maltratat în așa hal, iar în cealaltă ținea pergamentul

ca pe un trofeu. Bartolommeo era preocupat să aprindă o flăcăruie cu ajutorul unui sul de hârtie.

Cu puțin înainte de a fugi, monsignore relevase scrisul de pe pergament și citise textul stăpânului său. Paloarea care îi cuprinsese fața era acum și mai puternică. Deși ochii lui exprimau uneori câte o undă de triumf, șocul încă îl domina.

– Hai odată, blestemat slujitor al Domnului! strigă nerăbdător papa.

Dar intendentului, necunoscător în ale lucrurilor profane cum ar fi facerea focului, nu voia să îi reușească nimic.

Amintindu-și de trecutul lui de pirat, papa Ioan încercă și el în felul lui. Și, ca să vezi, deodată țâșni o flăcăruie la capătul sulului de hârtie. Anemică la început, ajutată de curent, deveni o mică făclie pâlpâitoare.

Papa Ioan îi dădu intendentului să țină sulul aprins. El despături pergamentul și îl ținu deasupra flăcării.

– Afurisitul, nu se aprinde, strigă el nerăbdător.

– Trebuie să aveți puțină răbdare, Sfinția Voastră. Chiar și sărmanele suflete din purgatoriu se perpelesc puțin înainte ca focul să le mistuie păcatele.

– Nonsens! șuieră Ioan.

Și brusc se petrecu ceea ce era de neimaginat: din pergament țâșni un jet de flăcări care se loviră ca o ciupercă de foc de peretele de lemn al caleștii. Fu nevoie doar de-o clipă ca vehiculul să se aprindă.

Când vizitiul observă incendiul, era prea târziu pentru a mai putea fi stins. Încercarea de a opri caleașca în flăcări eșuă. Vizitiii săriră din mers. La fel monsigniore, urmat de papa Ioan. Ca mânați de diavol, caii goneau mai departe pe drumul pietros către Schaffhausen.

Papa Ioan se cățără în patru labe până sus, pe taluzul de la marginea drumului. Se ridică cu greu, abia respirând. În pumnul lui drept, pârlit, strângea o grămăjoară de cenușă neagră.

Notă

Contextul în care se desfășoară acțiunea acestui roman nu este o plăsmuire a autorului, ci este istorie.

DONAȚIA CONSTANTINIANĂ (Constitutum Constantini) conform căreia împăratul Constantin (306–337) a dăruit Roma și Apusul papei Silvestru (314–335) este istorie. Ce-i drept, documentul considerat în Evul Mediu ca autentic se bazează pe un fals, care din ceea ce știm astăzi a fost întocmit în vremea papei Adrian al II-lea (867–872) de către un călugăr. Deja prin secolul al XIV-lea au apărut primele îndoieli privind autenticitatea pergamentului, mai întâi din pricina caracteristicilor lingvistice, dar și datorită menționării anumitor fapte ce și-au câștigat notorietatea abia secole mai târziu. Biserica a mai susținut autenticitatea acestuia până în secolul al XIX-lea. Astăzi, se consideră că falsul este dovedit.

Jalnicul PAPĂ IOAN al XXIII-lea (1410–1415) este și el istorie, ca și cei doi contra-papi Benedict al XIII-lea și Grigore al XIII-lea. Istorici medievali vorbesc despre incredibile infamii săvârșite de papa Ioan, care întrec imaginația oricărui scriitor. Sfinția Sa se culca cu soția fratelui său și conviețuia cu sora cardinalului de Napoli. Contra unor prestații de natură intimă, făcea din tineri clerici stareți ai unor mănăstiri bogate. Reprezintă o realitate cele trei sute de maici de la Bologna pângărite.

Deși era doar în proporție de o treime papă, Ioan al XXIII-lea a convocat oficial CONCILIUL de la KONSTANZ

(1414–1418) pentru a preîntâmpina schisma bisericilor și pentru a-l trage la răspundere pe reformatorul JAN HUS. Din motive rămase și astăzi necunoscute, el a fugit noaptea, pe ceață, din Konstanz, a fost ulterior arestat, detronat și întemnițat. Abia în vremuri mai recente, Biserica a încercat să șteargă amintirea acestui papă, când Angelo Roncalli a luat denumirea de papă Ioan al XXIII-lea (1958–1963), ca și cum această denumire nu ar mai fi existat.

JAN HUS, primul rector al Universității din Praga, care s-a ridicat împotriva laicizării clerului, a fost asigurat de către regele Sigismund că, în cazul în care va compărea în fața conciliului, nu va fi condamnat la moarte. Hus trebuia doar să se apere în fața tuturor. Dar Jan Hus a fost arestat la conciliu și a fost ars pe rug.

ISTERIILE ANTIDIAVOL, ca aceea mai înainte descrisă, nu erau o raritate în Evul Mediu și conduceau la monstruozități aberante. Astfel de isterii în masă sunt pentru noi, astăzi, de neînțeles. Răspândită era și isteria dansului, când oamenii dansau până când cădeau morți ori își pierdeau cunoștința.

ULRICH VON ENSINGEN a trăit în realitate. S-a născut în anul 1359 și a murit la Strassburg, în anul 1419. Datorită realizării giganticelor sale turnuri, era considerat și excentric, dar în același timp și cel mai vestit arhitect al vremurilor lui. El a adus naosul principal al catedralei din Ulm la dimensiunile de astăzi și a început construcția turnului catedralei din Strassburg. În același timp, a lucrat și la domul din Milano.

Adevărata eroină a romanului, frumoasa AFRA, este ficțiune. La fel ca PERGAMENTUL UITAT, pe care cel care a scris CONSTITUTUM CONSTANTINI l-ar fi conceput căindu-se la sfârșitul vieții lui. Dar nu ar fi putut să fie așa? Dumnezeu să îl ierte pe autor!